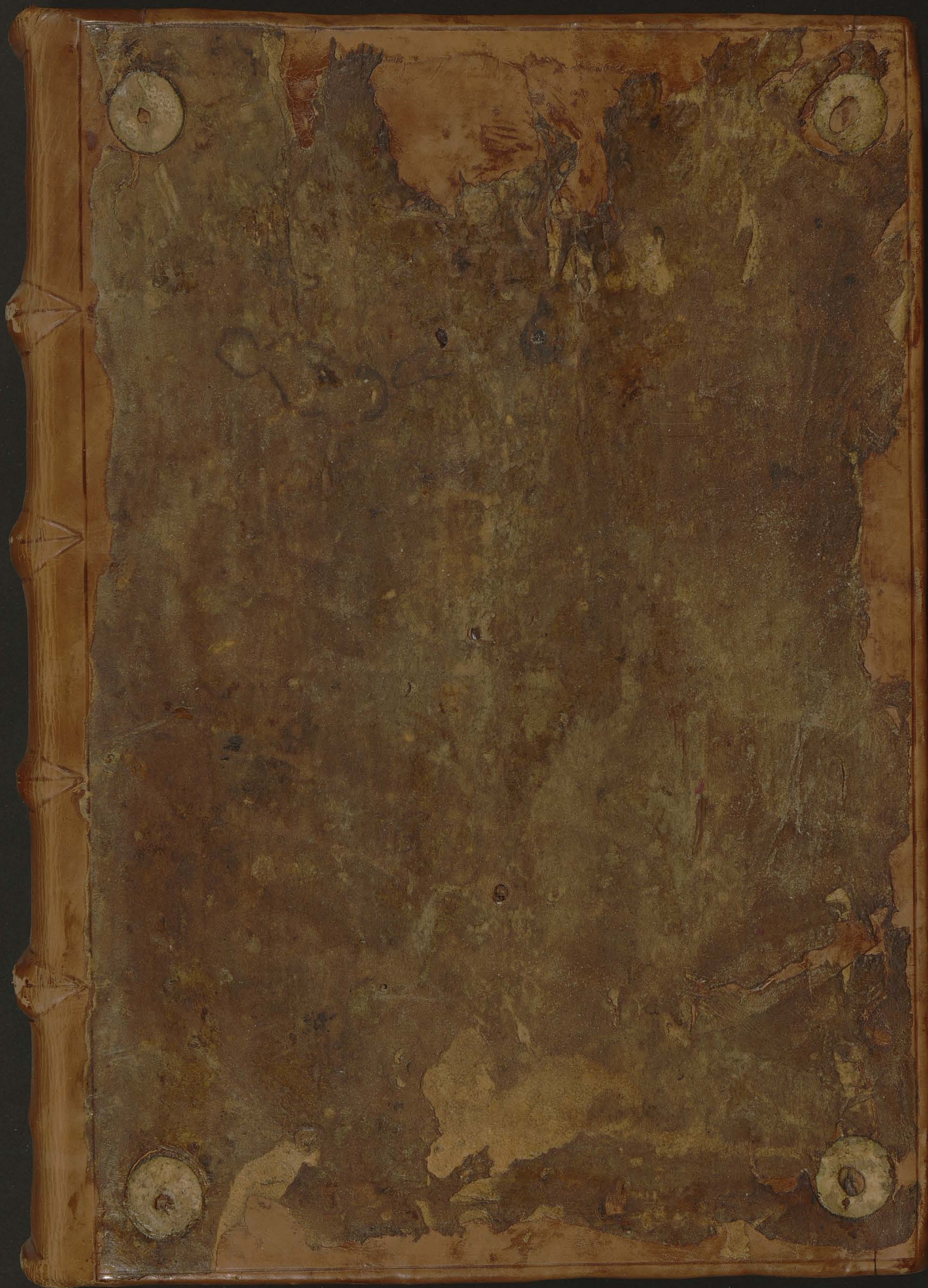

Oprawę wyrestaurował introligator Jan Wyżga w r. 1934. Grzbiet i karty ochronne nowe. Dawna wyklejka przedniej okładki wprawiona na falcu na początku rękopisu.

Libri Topicorum; et Phil a Mag. Alberti 1

957

Vi non pot aliqua ps relato no
est mixp sciu. sz ps in neutrue

II

N. Inv. 639

libri topicorum et cum
scriptura totius lib. magni
alberti

De syllogismo et de syl-
logismi generatione secundum
formam quae est
figura et modus et
ordinem et dispositionem terminorum et resolu-
tionem syllogismi in illa quae formalia sunt
in ipso quae est resolutio sua prima et
in ipsa formalia quae syllogismi sunt in
quantum est syllogismus et non sunt syllogismi
huius vel illius (demonstrativi et topici), et quia omnis syllogismus ex
principiis communis est: hic prius oportebat esse
non eo quod per syllogismum non possit aliquis
venire in notitiam ignoti communis
in priori. Secundum autem hic maxime
in demonstratione et ideo quia communia quae
est in syllogismo in demonstratione accipit fir-
mitatem. Ideo post hoc de posterioribus resolu-
toriis oportuit determinare quia
syllogismus demonstrativus accidit scire communem syllogismi
et communis necessitate quae sciri non potest
nisi per resolutionem communis in principia
ipsius. Hic igitur iam ut cuique perfectis
ad syllogismum dialecticum accedere tendo quibus
in consequentis necessitate quia probabilibus
ex probabilibus syllogizant communis non habet
necessitatem quod in scientia logice scientia
liber topicorum post librum posteriorum est ordina-
ta cum omnis ideo distinguendi quoniam
veteres per partem logicae eam sive ratio-
nale scientiam nominant distinguitur per
scientiam inveniendi et scientiam iudicandi
et iam de generatione syllogismi et iudicio habitum
sit et determinatum in quo est perfectio quantum
ipsius et esse suum perfectissimum communis esse
videtur perficere de his determinare in
quibus non perfecte attingit sine quibus
ultimum et hic resolutoriae et iudicando

tendi non potest quamquam scilicet resolutio non
est imperfectum sed potius in inventione
tantum est eo quod ignotum quod
in his negotiis ex probabilibus insolubilibus
quo invenitur est coniecturatione
et non habet quae ratione perfectam. Omnis
autem ratiocinatio coniecturationem
mixta in veritatis modo fit et non
per iudicium et resolutionem. Cum igitur logica
completam intentionem in inventione
et iudicium et iam dicta sit ars
et doctrina in prioribus et de quibus in
posterioribus et per hoc sciamus syllogismum
perfectum esse ratiocinationem per quam ig-
notum cognoscitur per notum superest
ut de inventione dicamus ut
perfectus logicus perfecte quo cognoscatur.
Et igitur ut in his negotiis topice partem
ostendo in quibus ratio similitudinibus
ut in quibusdam locis claudit
ignoti notitia quia scire consti-
tuimus scilicet quod esse hic scientia et liber to-
picorum quibus sermo (?) in et liber in
est syllogismus topicus sive dialecticus qui
ideo topicus dicitur quia a locis
similitudinum ratio ad inventionem thesis
sive conclusionis sumitur et ideo dicitur
dialecticus quod procedit ex probabilibus quae
in communi syllogizant in qua prius ad
quem ressumitur mixtam sibi habet
coniecturationem ex probabilibus et si-
militudinem probabilium ad inventionem
hic tamen syllogismus primum constitutus et inventus
est totum suum usum habet ex probabi-
libus [illegible] ex communibus dicendo. Ex
communibus autem dico quae vel in pluribus
vel in omnibus inveniuntur non
perficiunt in ipsis sicut perficiunt
propria et essentialia. Sed quae accidunt in su-
perficie statim communis ex ipsis per-
sunt propria coniecturari scilicet quod.

Glos

· nere probabilia aliqualiter congregat
in presenti ad ipsa sicut signa. Prop
ter id quoniam mos sillogismus dyalecticus et cum
ser[illegible] usui sit hominis scire subiun
derquo passiones probantur. cum
ens probabile est et subiectum non cerca
quod talis est sillogismus et ideo prop
loquendo sillogismus est subiectum et sillogismus est
ut in ista in qua conveniendi ex
noto ad ignotum omne autem
instrumentum operationum habet aliquam
unum in quantum motor artificiati
due formam ideo probabile est in subiecta
causa quoniam est operando sillogismi et non
est subiectum de quo habent probari passi
ones. Omnis enim id quod aliquis
determinatur de loyca est et logyca
per sit sic distinctio per sillogismum simpliciter
sine per sillogismum demonstrativum sive per dyalec
ticum sive sophisticum et ideo loyca non
per se dicitur nisi omnis modus
et omnes species diffiniendi determine
tur. Et dicendum autem efficiente aliud
dici non oportet nisi quod cum omnis sciencia
et omnis ars ab invencione pre
tur processus iste procul du
bio est secundum quod per scire distinguit
ratione. quod ideo est vires anime habitual
et habituali procedens ex causa in
causam propter quod dicit de primo quod
dicendum et disciplina sunt ra
tionis sunt autem vires intimae
est intellectus sillogismus secundum quod est
sillogismus rationis est actus et quia prima
conclusio rationis ut ratio est ad principia
et principia sunt ipsius intellectus
et intelligibilia ideo primus sillogismus
est ex intellectualibus procedens
est dicendo que est rationis actus
et in venendo secundum conclusionem rationis
ad intellectum et hic intellectualiter quia

primum aliquo modo est inventus sic
habitum est in fine secundi posteriorum. Scientia
autem conclusio rationis ut ratio est ad
res extra quas est ratio negocians scientia
ignotum ea autem que prima occurrunt
rationi in rebus ut probantur in principio
phisicorum sunt confusa non ipsa et ideo
talis ratio secundum confusa per consequens habitudi
nes earum ad invicem procedens ex
principiis que in se habet ipsa causa
efficiens est sillogismus dyalecticus secundum quod primo
est ista scientia ex invencione et hec
ipsa causa efficiens talis scientie
quia et si homo sit inveniens non
tamen invenit nisi per se ut dictum est
dispositam rationem. Forma autem scientie il
lius cognoscitur in scientie divisione
que in singulis tractatibus et partibus et
capitulis extendenda et hec quidem
forma doctrine que habet modum et
diffiniendo et dividendo et exemplificando
sed vite doctrine modus est post quam
scire finis que infra dicta videtur quia
est finis scientie est tamen finis quidam
scientie post quam scientie quia est ne
cesse fiat sciens ad ea que sunt
istius scientie et post finis in illis et hic
cognitio et facultas eorum que est
dicentur propter quod oportet cognoscere et
que est hec scientia et qua forma et ali
ter fiat et conveniat in eo qui accipit
scientiam de istis et primum est probabile
secundum autem scientie forma et tercium est
instrumentum quod est sillogismus topicus sive
dyalecticus. Ex hiis est patet quod ista scientia
sub ista parte philosophie est que loyca
non per se dicitur nisi omnis modus
et omnis species diffiniendi determinetur
et dicendum autem efficiente aliud dici
non oportet notatur. et ideo post est philosophie
et philosophandi modus que philosophia secundum

nisi philosophia largo modo sumatur
et nomine philosophie et ipsa philosophia. Sed de hiis
alibi satis dictum est. Titulus autem
quasi titan qui radius illuminat ad ea
que de quibus agitur in scientia est. Magis
libro topico quod topos grece latine
locus dicitur et eo quod docet in libro
est quasi ab habitudine locali consi-
derans et habitu ad probationes derivatur;
Est autem memorie tenendum quod
alibi dictum est quod hec scientia dyalectica sine
sillogismo dyalectico et est docens et est
utens eo quod per doctrinam accep-
tum est. Et quod omnis scientia
docens non divisionis (?) est quia a-
ctus et stans habitus non contin(?)-
et ita utens nec scientia nec scientia est
nisi doctrina. Utens autem quod
per doctrinam acceptum est scientia est
collecta ex mixta et ex habitibus lo-
calibus collectam et donis continuis
consideracionem. Utilitas autem est ad tria
perficere donum intellectualibus in fortitudinem
et ad exteriora ut sciendarum omnia
dicitur in methodum quod in mutabilibus facile
habilem ars autem et scientia facilem
et in suis facere potentie propter perfectionis
in scientia et arte que sunt virtutes
intellectuales et ultimum in bono intellectus
ut bonus illius de qua dictum est perfectio
autem scientis est in usu et exercitio
quia sicut dicit philosophus exercitium est con-
servativum sue facultatis quia facultas
nichil aliud quam facilis potestas que
de facilitate habitus qui vult actum
elicere et operari non impedite. Sed
ergo sufficienter ad dicendorum probationem.
Sed hic addendum est unum quod sicut in
aliis sic et hic studebimus ad facilem
explanationem tamen eorum que alii obici
possunt solum quia est ipsa que ab

alio in hac scientia tradita sunt non
magnam habent difficultatem quia
de talibus non est specialiter ad inqui-
rendum ---------------

Notandum igitur quod problemaliter
incipiendo quod propositum quod
negotii sui id quod propositum est
in hoc negotio quod logicum est et id
id quod hic traditur est est pars negotii
logici quia propositum quod hic proponi-
mus non totum negotium est propositum
logicum est sed negotii illius
aliquid et aliqua pars eius propter quod
et non dicit propositum negotium. Sed
propositum negotii sive quod ne-
gotium actualis operatio et diligentia
circa ea de quibus intendit hic ergo
propositum hic et talis negotii lo-
gici est hic invenire methodum
de qua possimus sillogizare de omni pro-
blemate ex probabilibus et de qua
methodo iam instructi et nos
ipsi contradictionem et disputationem
dyalecticam sustinentes non dicemus
repugnans ad methodum. Sed propter
doctrinam et parte. Est autem
quod dicitur methodus methaphorice
dictum est methodus brevis via
que via est compendii et vulga-
riter semita sic enim nominatur et pulchritudine
transfertur ad scientiam illam propter et
artem quia cum probabilia ex ...
apparent multis innata offerantur
sua multitudine et longitudine distan-
tie quam ipsorum dispendium faciunt
non per totam scientie et artis ad compen-
dium rediguntur et ab hac simili-
tudine nomen methodi ad artem
et scientiam transfertur. Quod autem hic
dicitur invenire est id quod prius ig-
notum etiam per inventionem variatur.

scientiam tradere per artis principia et ratio-
inventio talis non est artis opus
Sed postremus talis qualis autem
est que scilicet principium intellectualis
in forma ea que sunt ad eundem
finem. que est terminatio problema-
tis colligit et in unum redacta arte
exhibitum efficiat. ¶ Est ergo iste
sensus quod negocii suscepti quod
est logicum negocium nihil aliud propositum
est invenire methodum talem per
quam sint possibiles informare po-
tentiam scilicet est posse et facultatem
habitum exhibitam et intellectuali
intuitu sillogizare de omni problemate uti-
que quod est intra questionem explanationibus
et dicitur de omni problemate in genere
quoniam omne problema vel est proble-
ma de inesse simpliciter quod est inesse
ut accidens vel inesse ut genus vel in
esse ut proprium vel inesse diffinitionis quoniam per
[illegible] sunt ex arte sillogizare ad
quattuor ista sunt potentes sillogizare
ad omne problema quod ex probabilibus
potest inesse omni/ quia inesse ut
differentia reducitur ad genus/ et inesse
ut [illegible] reducitur ad inesse scilicet
ad subiectum cum in omnibus quia per
maximam [illegible] que est individuum
nec [illegible] nec proprium artis vel scientie
potest esse et hoc est quantum ad oppo-
nentem autem ad respondentem qui et
instruitur et perficitur [illegible] et
ipsi nos disputationum problematis dy-
alectice sustinentes in contradicendo
nichil dicimus repugnans sicut
vel arti vel probabilibus ex quibus fit
methodus/ quia ergo sillogismus dyalecticus
[illegible] huius scientie est ut dixi et quia
[illegible] methodus est primum
dicendum est quid est sillogismus et que sunt
eius differentie specifice quibus in spe-

constituntur. quamquam ex communi dicendi su-
ma sillogismus dyalecticus quia hic determinamus
quid sit et que partes et passiones
eius secundum negocium propositum eius intentione
dicimus contentum. ¶ Et si obiciat Dubium
aliquis quod sic dicat autem quod
nichil est [illegible] et quesitum in scientia
et si sillogismus dyalecticus est quesitus in hac
scientia tamen non videtur esse [illegible] dicimus
quod non est quesitus ut [illegible] quod
eius [illegible] ut [illegible] quia ut per principia eius
[illegible] et necessaria ut stabiliatur. et [illegible]
[illegible] ut specialis scientie sit [illegible] et hoc
modo non querimus sillogismum sed [illegible]
ipsum non [illegible] secundum actum ipsius
propria secundum quod ex probabilibus est secundum quod
omnem dyalecticam probabilium. ¶ Quod autem
sillogismus sit [illegible] in libro priorum
accipiendum et quod aliquando non dicitur de
sillogismo non est [illegible] ut predictorum acci-
piamus dyalectice [illegible] intendimus construere
et ordinare secundum omnem sui potesta-
tem quam potest ex probabilibus accipere/ sic fe-
cimus de sillogismo in communi in prioribus et de-
monstrativo in posterioribus/ sic enim in omni scientia
et in omni arte procedendum est ut ex
communibus fiat specialis/ et tres intentiones
secundum esse et posse et partes terminas et
accidentia propria determinentur quia tunc scietur
secundum suam perfectionem. ¶ Est autem
differentia artis et scientie non secundum [illegible]
sed ex fine/ scientia vero est secundum quod est Differentia scientie / artis
ad finem speculationis et veritatis/ et tunc
manifestatur [illegible] divisione [illegible]
et [illegible] per priora vel per posteriora
principiorum [illegible] in [illegible]
tem perfectam esse continentem [illegible]
[illegible]/ ars autem ut dicit Aristoteles
[illegible] est principium [illegible]
est collectio preceptorum ad eundem
finem tendentium qui est operatio
artis/ et sic est ars [illegible].

opinionis. scientia non certificatur spe
cionis. et methodus est terminus vie
in re quam methodus igitur pro toto isto
supponit libro. prima ea que in primo
libro dicuntur quia ultima principia sunt
tenentur ad sillogizandum de omni problemate
que autem continentur in sequentibus sunt
principia ad sillogizandum vel ut iste problemate
que tamen ultima sunt in suo genere ut
in genere problematis de accidente et in genere
problematis de genere et in genere proble
matis de proprio et sic de aliis. et ea
que traduntur in octavo sunt ad
ablacionem impedimentorum ex parte
oppositionis et ex parte respondentis non im
pediuntur sillogizare de omni problemate
sic igitur negocii logici id quod intentum
propositum est in topicis est docere in
venire methodum que quidem
dicitur inventiva sit in in quantum quo
ad inventionem et forma in scientia
ducente sive artem in in quantum
quo ad inventionem principiorum et qualita
tem ex quibus sequuntur conclusiones in for
mam ad ordinem et dispositionem artis
et scientie tota hec continue docet in
venire ea ex quibus ad omne problema
sequitur arte illa aliquis ad omne
a scientia .ii. ista sicut a regula regitur
de omni problemate potenti exhi
beri per scientiam de omni problemate silla
re sic de in omni est qui negociatur sillo
gisticus. Methodus autem istam
sit inventivum et invenire docere
de invenire ille qui invenit et iudi
cat eam primus. Sed intellectu prius
invenitur et postea invenit similia
iudicii ad formam scientie et artis reddi
gitur simpliciter inveniri. Explicit
De hiis enim que primum sunt
in primo continet quod distinguitur

quid est sillogismus in communi et in suis
speciebus ut ex hiis ut sciamus quid
dyalecticus sillogismus et quibus differt ab
omnibus aliis sillogismis sequitur. — sillogismus
Est igitur sillogismus oratio in qua quibus
dam positis aliud a positis ex
necessitate accidit per ea que posita. In
hac diffinitione oratio est ut genus
et ut licet primum sit finis nominis quod
accipiatur oratio quia eius idem licet est
idem sermone explicari et cum
idem proprie sit actus illius intentionis
anime que idem vocatur esse sic
dicitur idem sit quod ratiocinatio et
ratiocinatio idem sit quod argumen
tatio. Unde quod sillogismus est oratio que est
forma argumentationis in sermone
vel quod additur in qua notatur quod
talis oratio plura unire ad unam
formam ordinatam convenit et con
bit. Ubi talem congruentiam quia forma
una continet plura. notatur etiam
dicere in quam et quod sequitur quibus
dam per intentionem particularitatis
notatur minimum propositionum vel premissarum
que est propositiones ut propositionem per aliam
ponens. in autem non propositionis sunt
tres tamen ex quibus medio bis sumpto
due sunt propositiones ut in prioribus
declaratum est quod autem addit posi
tis aut positio sit per se in toto
ordinatio notatur. distinctionem
in figura et dispositione propositionum in conveni
entia terminorum et qualitatis ad modum complexi
onis dicitur. et quando quia quod posi
est quantum rei fixio quod per hoc
quod dicitur positis notatur fixio propositionum
in aliis rationibus. Sed licet non oportet propositi
ones non sit ex positis non convenit
tamen ex positionibus aliorum philosophorum. licet per
ex positionibus scientia est quod addit.

hoc et concessis cadit non oportet quia
sive propositiones sint false et possibiles
oportet quod sint concesse. Si vero
sunt propositiones tunc in se necessarie
et possibile habent conclusionem per quibus
ponuntur. Propositio autem habet in se necessarie
conveniencia non tamen false necessario sunt
quia falsa propositio nichil in se continens
quod per modum probationis possit con-
cludi per ipsam quam sumptus est falsa
et sic necessario propositio non est possibilis non
necessaria nec est possibilis non necessaria et ideo non
oportet poni concessis nisi forte in
sophisticis. In aliis autem que
sumuntur possibile sunt ne sumantur et
ipsa rerum natura concessibiles et
aliter propositiones loquendo possibile non sunt
nec propositiones. Omnis autem ex falsis
sillogizetur non per naturam
propositionum nec quia propositiones sic in se
habentes convenientia natura enim. Sed est
ex quadam forma et complexione
valde generali propositionum que non
placitum nec enim habent in se probationis
alicuius et talis sillogismus non est sillogismus
ad propositum aliquorum probandorum quod autem
aliud appositis dicitur per quia ea que sunt
sic invicem propositionum medietas
tamen complexio est alia a complexione
ne premissarum et ideo complexum est a
in premissis est compositum et complexio in
medio cum maiori extremitate
et eundem complexio est minori.
Sed in quibus complectitur extremum
cum extremo et sic aliud est com-
plexum a premissis quibus in me-
dio cum maiori et minori in
propositione conveniat sic igitur est aliud
appositis et quod addit ex necessitate
de necessitate intelligitur consequentia que
vocatur necessitas a quibusdam in

ferentie generalis que est ex forma et modo
per medium ordinationem quod medium
est cum conclusione communis per hoc quod sua
relatione ad utrumque extremum coniungit
extrema et talis vocatur a quibusdam
cum dicit aliud appositis et quod
dicit appositis notat propositiones sub forma sumptas
debite positionis sub forma talis positionis
per hoc non stare non quod sunt in materia
possibile est ad talem formam et hoc non est
finem unum positionis sillogismus non sumptus et
per hoc ex oppositis et quod dicitur secundum
compositionem ubi dicit accidit per hunc cadere
quia sillogismus ut dictum est ponitur
propositiones conclusio per convenientiam quod cadit hic
ex premissis cadit ad positam necessitate
que inherent in premissis quando intus disposite
per similium ordinationem positionem unum
premisse sunt concludendi significans conclusionem. Premisse
autem dico modo posite sunt ut
cuius sunt actum totum consequentur
necessitate notat hoc quod dicitur ex
necessitate conveniam autem essentiis ad conclusionem
notat hoc quod addit accidere quod autem sequitur dicit
per ea que posita sunt notat quod
premisse sunt cause conclusionis dicit quod ex
ipse sic esse conclusione ita ut per eas talis
causetur conclusio est in sillogismo ad propositio
ea que posita sunt ex tali similitudine
sic esse erunt quod sequitur quod notat
sub forma concludendi quia sic positione conveniunt
applicantur. Hoc igitur est diffinitio sillogismi ut
accipiatur hoc ideo sillogismus quia diffinitio
alia non invenitur argumentum per se sic in
inductione vel exemplo vel entimemate. Sed ideo
ponitur quod sillogismus potissima est forma argumentandi
et per ipsam potissime concluditur probabile
alia argumenta sunt sub ista habere
autem diffinitionem hoc primum et non alibi
quia forma non potest nisi sillogismus genera-
tus et per formas sui formari speciem.

·perfectam que in sancta libri positum iam
predicata gradu ante determinationem secundum
similiter principium in positionibus posita que
potissimum est sillis et id sillis sic
generatur iam hic hoc distincti et in speciebus
secundum hic dicitur —·—·—·—·—·

Primum quod sumitur sub
in communi demonstratio est quia
in primo et in simo principiat silli-
nem et distinctionem quia differentia
divinis· quod verum est quia ex suis
propositionibus et propositis fit sillis autem
ex talibus que per aliquid prius sunt eius
que est ipsa in principium supponunt
cuius distinctionis esse est intelligens
Demonstratio quod demonstratio id est dicti quia evidens
est sua maxime determinatum id
quod post in sillo demonstratio et ex illo
concluditur ex primis tantum evidentem quia
digniter determinatur· quod autem
dicitur sillis non genus in quo
primo et per se potest diffinitur quod
autem dicitur· quia ex suis propositis quo
non enim in illo autem explicare
non virtutem in compositione propositionum
que sic non sunt quod in terminus ut
dubitandus habent ad mixtum et materie
in forma quia· si non ad materie
propositionis ne propositionis forme sillis sic
posite et causa non virtutem pro-
positis ut propositionis est ita· Si quod non
causa sit omnis et conclusio quia
alii· non habent virtutem propositio-
nis est propositionis quod dicitur ex
primis dicitur propositum potissimam demonstratio-
nem que est ex in mediatis ad que
plurima non est aliud medium pri-
mi quam ea nichil sit per quod possunt
concludi· quia talia prius non sunt principia
nobiliora habitu quam scientia sit supra
ea et cognita· dictum autem ad

demonstrationem in potentem
additur autem distinctum conclusio
prius sine et in potentia de-
monstrationis non distinctionum Ex
talibus autem non similitudinem
principati quod est principium de principio
similitudinem ad id quod est
principium simpliciter similiter ad id quod
est principium de principio et quod addit
que per aliquam prius et non notit
convertens illas que per prius et non conclu-
dunt· ut quod dicitur ex talibus
confirmatur· sic dignitates que
non ingrediuntur· sillis sed ex
manent virtutem aliquorum
ingredientium sillis confirmantes
sic euclides conclusit ex primis
et veris et immediatis· ablatis pro
theoremate sunt ad aliud con-
cludendum Quod autem dicitur
eius cognitionis que est prius et non
sunt et non alterius principium ad
ipsis supponunt primis· Manifes-
tum enim secundum quam cognitionem non
habent nisi ex primis immediate
generantur et in se per se· iussi-
et generatio· sunt per sic communia
ad minimum propositum declarata et
sic sunt in ipsis et actu et
intellectu eadem in ipsis generatur
demonstrationis distinctionem et similiter· propter
quod eadem in ipsis generatur cog-
nitionem· hic genus est demonstrationis distinctio-
nis quia sillis est potissimus et con-
venit propter hoc silli·

Dicimus autem sillis per
demonstrationem id est sillis prin-
cipi quia in additur sillis
nunc quod necessitate conclusionis qui
termino sic unius communiter quod
alius sequatur ex principiis

quam cantica probatur. Secundo dya-
lecticus quam explanatur est communi
ad minus et est sillogismus quantum ad
formam que est exigitur modo
et ordine in figura et existit quam est
combinatio propositionum secundum formam
debitam in quantitate et qualitate
et ordine terminorum et qualitatis
quia scilicet ex affirmativa et negativa
possit fieri sillogismus cum minor propositio in
prima et in tertia figura non potest esse negativa
et si fiat non est sillogismus talis
sillogismus quia formam combinationis
nullus non habet. Que autem sunt
probabilia inferius dicentur.
Et generaliter pertinentia eorum que primus
in diffinitione demonstrationis dicta sunt
declaratione indiget. Quod vera
quidem et prima sunt que non
per alia sed media ut principia
scilicet per se ipsa fidem suam vim habent
fidem et iste sunt dignitates
quia quamlibet probat audiens. Sicut
enim in visu quedam luce manifestantur
aliena sicut colorata
quedam autem luce propria ut lucida
sic est in intellectualibus quod
non habent medium sine constitutionis
nisi lucem intellectualem
ipsa scilicet ipso lumine intellectus constituta
sua propria luce manifestantur
intellectui. Alia autem que medi-
antibus aliorum formis procedunt
ab intellectu constituuntur a intellectu
non accipiuntur nisi lumine
priorum illustrata que sic accipiuntur
sunt vera et non prima quia
non sunt intellectui lumen in media
te cognita illius intellectui ab hominis
accipitur intelligentia in quantum
lumen est intellectus agentis ipsum

quod si sola agat per se intellectui sicut
agit ipsum per medium. Unde quod illustrantur
lumine illius antequam ab intellectu acci-
piatur quod autem est cum propositio quam
quantum per se ipsi intellectui iam dictum est
et ex hoc certum videtur quod non
oportet hoc esse oportet non oportet in scientiis disci-
plinalibus sive doctrinalibus propositio quando
In scientiis disciplinalibus sive
demonstrationis ex primis et immediatis procedere
et immediatis hoc est ad que sillogismus
nullum est medium et ideo oportet in ipsis
non oportet propositio quando quantum dicitur propositio quod
est medium ut dicit aristoteles et cum talia
medium non habent non oportet propositio quando
quia si haberent tunc propositio quando haberet
ut medium et sic non esset in medium
scilicet oportet prius esse et prius notum prius notorum
et ipsum esse sibi fidem hoc est fidei
causam. Fides enim est assensus ipsius
intentionis dictum est propositio quod talia
prius prima animi conceptiones
nominantur que ut dicit avicenna
quod statim assentit eius animus
audientis ... dominium
bilia talia dicuntur. Hec generaliter sunt
principia demonstrationis et quibus
demonstrat sic sillogismus. Probabilia autem
et quibus fit sillogismus dyalecticus sunt
alia dicta sunt insilia autem enim
nisi sunt insilia eo quod ipsa
habitudo facta ad subiectum insilis est eo
quod nec factum est in suo per se nec
secundum in primo per se nec utrumque in
utroque nec factum necessariam et eventualem
coherentiam habet cum suo quia insilis
est in figuris non in causis necessarius
accepta autem quia necessarium habet
coherentiam scilicet non accipitur ut plurimum
et hoc est probabile secundum modum accep-
tus quamvis nisi sic necessarium sit.

9
5

sicut solem esse maiorem terra quod quibusdam non quibusdam apparet plurimis acceptum est solem autem esse maiorem terra acceptum per quantitatem dyametri est necessarium non probabile sed quod necessarium et probabile opponitur probabile sic dato in tali est quod per sui ipsius veritatis signum non omnibus aut pluribus vel maxime notis vel pluribus id est quibus sapientibus et in omnibus sapientibus vel pluribus vel maxime notis vel pluribus totum pro uno membro ponatur. ¶ Signa autem sensibilia aut occurrunt statim in superficie et in exterioribus rei que accipit sensitiva. ... communis sensata ad invicem et similia sunt signa probabile est quod maxime omnibus sic nive esse album per hoc quod movet per ne partes et per speciem in pupilla congregata in centro partibus undique non disgregat sed cum signum sensibile est medium. Quandoque autem signa indicium faciendi de natura similitudine sunt in superficie sed aliqualiter profundata non ad interna sed nec in superficie exteriusque manens tenet est id quod maxime pluribus quam sensibilis aliquid innotescat totius sic quod stella in cauda in motu visa est sit plus eo quod non deprehenditur eius singularis motus. sed cum totius indicium sensibile est per inpertum. Quandoque autem est signum sensibile[?] fundatur in essentialibus et sensibilibus causis quae sunt quantitatibus sic autem totum est quod maxime sapientibus sic quod luna moveatur in epicyclo quia per fundum ecentrici causatur per umbram terre sed cum non est causa sed signum ideo aliquid quod maxime sapientibus sic quia aut maxime omnibus aut pluribus vel maxime notis vel probabilibus quia signum convertibile est causa vel apparet motum sensui et tunc maxime omnibus vel ipsis sensibilibus profundatur et tunc non maxime id est probatis probabilibus sapientibus vel maxime non est accepti et sic dicit sed plus est in inchoatum ad sensum tunc maxime pluribus sapientibus sed plus est profundatum ad interna essentialia et intelligibilia tunc est quod maxime maxime notis qui ex parte scientie et artis sic reperitur non sine sed generaliter est probabile ex quo sic syllogismus dyaletticus per talia et taliter diffinitus deprehenditur signo sed est scientia quam tibi arabum et sic in diffinitione dyaletici syllogismi declarata est.

[L]itigiosus autem syllogismus est qui ex oppositorum in[?] ... ¶ c vj

quod potest non accipi potest autem esse sic de syllogismo et potest esse sic sed syllogismi formam et potest esse sic de utrisque et istorum ideo sic describitur vel notificatur syllogismus litigiosus.

Litigiosus syllogismus est qui ex hiis quae in apparentibus videntur probabilia non sunt autem probabilia sed probabiliter est in aliquam fantasiam sive apparentiam in quibus ex talibus est fallacius formam propter quam hic syllogismus dicitur et non in scientia et sic est primus modus litigiosi. Secundus in illo est est litigiosus secundo modo qui ex probabilibus est et non apparentibus probabilibus tamen sed non est fallax. Litigios̄[?]

nō[?]

bin formam sic et videtur
quod ille litigiosus est tertio loco
qui est assensus sine apparentia
et non existentia sillogismi ex hiis
que non sunt scilicet unum plurabi
lia et iste peccat tamen in qua
in forma. Sed autem dicendum est pro se
cum et forma silli ad propositum
Secundum quod modo te maxima et
forma simpliciter exponitur. tertium
tale exemplum omnis statua est nam
habens statua est statua ergo est
naturalis. Patet quod prima falsa est
et non plurabilis. unde tamen esse
in fantasia plurabilitatis plurale
plurali sophisticum precedente et sic
omne est est unale ordo autem dicendorum
et obviandi propositum in qualitate et
qualitate formam tenente sillogismi
propter quod ille sillogismus peccat in materia et non
in forma tamen. Sed autem sic arguatur
omnis homo est animal omnis asinus est animal
ergo omnis asinus est homo iste sillogismus
peccat existens plurabilis tamen non est sillogismus
quia formam in forma et modo non
habet cum in forma sic ex affirmativis nec
tertium sic et modo non in nullis con
iugationibus. Sed autem arguatur omnis
homo est animal nullum risibile est homo ergo
nullum risibile est animal erit fallacia et
in prolatione que tamen in plurabilibus ap
paret per locum sophisticum quia omne
risibile est propositum nullum propositum est animal sic
nullum propositum est animal omne risibile
est propositum ergo nullum risibile est animal et sic
peccat in materia et in modo propositionum et
peccat in forma quia minor est
negative quod est contra in modo prime
sic peccat ergo tamen in forma quam in
tertio autem ad propositum planum est
sed ex parte quia sic arguatur omnis
canis est latrabilis omne marinum est
canis ergo omne marinum est latrabile
constat quod iste sillogismus est litigiosus
et non peccat contra formam sillogismi
simpliciter. Sed contra formam sillogismi ad propositum
sicut enim est positum medium sillogismo recte
sebenite in habitudine medii ad maius
extremum et in habitudine medii ad minus
extremum esset sillogismus plurabilis et ad
propositum sed quia non habet dictorum de
bitam habitudine que est condicio in sillogismo
ad propositum et forma ipsius ideo peccat contra
formam sillogismi plurabilis sed hanc formam
non est sillatus quamvis habet formam
sillogismi simpliciter et hoc sed cum sillogismorum peccantium
autem litigiosorum ista sunt exempla omne
non unum significat vel canis est nomen
unum ergo significat unum vel exemplum
omnis voluptas est bona coitus est
voluptas ergo coitus est bonus hic
enim peccatur in prima propositione peccatur contra
pluralitatem que est in sillogismo dyalectico et non
peccatur contra in habitudine propositionum sillogismi et modo
Sed autem sic arguatur omnis iust
ticia est bona omnis honestas est
bona ergo honestas est iusticia habitudo
dictorum plurabilium non valet quia
non sequitur si duo conveniunt secundum adiuvo
autem tertia quod unum illorum sequatur
ad aliud et ideo peccat contra formam
sillogismi ad propositum contra ipsius in modo non
peccat in aliquo. Sicut sic ar
guatur omnis canis est latrabile
marinum est canis ergo marinum est
latrabile licet prima falsa est peccat in modo
plurabilis et habitudo medii ad unum
extremum in debita est et sic peccat
contra dictorum habitudine ad plurale et sic peccat
contra formam sillogismi ad propositum
Distinguitur autem iste sillogismus ex
plurabilibus et sillogismus apparentibus plurabilibus.

Ad quia non omne quod videtur probabile
probabile est, ideo cum sophisticum sit ex probabilibus
secundum rei veritatem, non tamen omne quod
videtur probabile, tamen in sillogismo facto ex
signo aliquo falsitas vel fallaci-
a non sunt omnino evidentes, propter similitudinem
habent fantasiam. Sed est apparentie que
usque ad exteriorem pertingit, ut videtur
sic habent aliquam apparentiam que est
ex parte qua sunt loci sophistici
litigiosorum disputationum. Litigi-
osa enim disputatio locis sophisticis
utitur sicut principiis. Statim
enim in primo continetur est eius quippe
per rationem inde possibile videtur esse in eis
que talia sunt. Elenchus vel sunt
ex his que alia sunt probabilia et
alia que videntur probabilia. Distinctis
autem dicendum est litigiosis sillogismis. Dici-
mus quia prius quam primum dictum
eorum quod dictum est sillogismi litigiosi est
litigiosus sillogismus litigiosus in
sillogismus quod in forma, et ideo ille dicitur
litigiosus et sillogismus, non sillogismus huius
eo quod peccat formam sillogismi
reliquus autem qui peccat in forma
et ille qui peccat et ille qui peccat
in forma. Hii autem duo non
non peccant in forma a primo sequuntur
autem et ideo quod ad hoc quod a primo se-
quantur in uno conveniunt quo peccan-
do formali a primo sequuntur ille ergo
reliquus duplex sillogismus dicitur litigiosus
sillogismus sed non dicitur sillogismus simpliciter et
sine determinatione at vero a forma in
parte et quod non participat formam
non participat vero quod autem non dicitur
sillogismus est eo quod videtur quandoque sillogizare non
tamen sillogizat, ad formam sillogismi non
[illegible] sicut est sillogismi liti-
giosi tamen peccans non sunt vero duo

no.

scilicet peccans in materia et peccans in forma
que sillogismus colligit peccans in utroque.
Sed tamen sillogismus obviat quia
sed omne quod in materia deficiente
materia deficiat forma vel deficiat enim
sillogismus in sillogismo contradictorie inducere de-
ficit et vero et ideo et sic peccans in
materia non debet dici sillogismus. Et non enim quod
peccat quia est in sillogismo simpliciter, cum habet
propositiones et in hac materia non peccat et
sic sufficit ad salvandam formam
sillogismi; et est in sillogismo ad propositum que
est prima propositio. Et ideo hac parte
et ideo est nomen accidit sillogismi ad
propositum quia sillogismus peccans in materia
enim non est sillogismus ad propositum quod sillogismus
Et obicitur si aliquis obici-
at quod quandoque est in genere et in specie
est et est in genere superiori sillogismus, cum
peccans in forma est in genere litigiosi
sillogismi et sillogismus litigiosus est sillogismus
ergo peccans in forma est sillogismus
quod concedentes hoc obviet quod
cum dicitur sillogismus in [illegible]
et [illegible] litigiosus [illegible] sophisticus
non dicit ut genus sed ut quoddam
analogum figurative accipitur
quod quandoque sillogismus fit in intentione
et ideo sillogismus litigiosus non est [illegible]
secundum quod quia scilicet figuram [illegible]
dum in intentione, propter quod non sequitur quod
peccans in forma sit sillogismus quia
in sillogismo et modo sillogismi non in-
venitur sic sillogismus [illegible] quid
et non simpliciter quia litigiosus
tamen non est sillogismus propter [illegible] cum tan-
tum et Et accidit quod
iterum in sufficit omnibus apparentibus
omnia que apparent ad aliquem
locum sophisticum per aliquid [illegible]
[illegible] sic [illegible] apparet [illegible]

obiectio

no.

·psilli honoris circa .i. h[oc] faciunt
deceptionem non facile de p[ro]hibitionibus
quandam autem faciunt famili
aritatem p[er] signa naturalia sicut signum
est h[abe]re lac in mamillis ad concep
tum et h[abe]re magnas extremi
tates ad esse forte et h[oc] faciunt
probabilitatem. Manifestum est et
quod quidam dicunt omnes eos
qui p[ro]pria videre possunt sophisticales
et sapientes p[ro]pria sophistica no
cantes quibus facile est sophistica
videre h[oc] et tales aliis lateat sophi
sticis nam sepe fallit in acutiore
Gratia h[uius] et p[ro]positio contraria est et q[uod] minime
auctoris quoniam tamen sit quod
dicit quia procul dubio p[ro]pria
sunt sophistica sicut dicit ar[istoteles]
q[uod] occultantur nec p[ro]pinquis eorum
apparet et sic nulla reperientur
et hii qui p[ro]pria videre possunt
sunt p[er]itis periti qui talia suf
ficiunt distinguere et p[ro]pter quod
latent aliis sapientes e[st] sicut sillogistice
ergo non ad sensibile sic suo loco
declarabitur.

Amplius autem preter
omnes qui dicti sunt sillo[gismos]
et sunt quidam silli ex hiis que
sunt communia et aliquas disci
plinas sed e[st] propriis scientias mathematicas
qui dicuntur pseudographi quia inter sillogismos
qui sunt ex propriis et universalis p[ro]prius
super quemadmodum in geometria et hinc
cognitis mathematicis sive geometrice
sophisticus autem sed qui sillogismus
dicitur quia falsa describit figuras
ex oppositis p[ro]pter hoc tamen sillogizant.
Tertius autem modus hic silli differe[n]s
a p[re]dictis nam neque ex p[ro]priis
et veris sillogizat sillogismus sic

dicit de quo in quadam in ulti[m]o
in hoc sillogizat ex probabilibus probabile est
non cadit in diffinitionem iustam sillo
gismi sicut non cadit in diffinitionem
demonstrationis cuius p[ro]bo est quia sillogismus
est ex hiis sunt in sacris sillogismos que
omnibus videntur vel que pluribus vel que
sapientibus et hiis omnibus vel plu
ribus vel que probabilibus vel famosis
sed contentibus et p[ro]priis cuius discipline
super eis sillogismum facit. Nam neque
quod autem sectiones describit non
ut lineam que duplicis est forme
contrarietatis .s. aut lineas simpli
cis forme aut rectas dicat non
ut sunt ducende per a loco faciat
quod dicitur a p[ro]pria quod est inter
et silli qui est ex oppositis eorum
que p[ro]prie sunt communia scientie demonstra
tivam et hoc in h[oc] differt a dialectico et litigi
oso conveniunt cum demonstrativo in forma
et in quadam tamen quia dicitur sic in
silli p[ro]pinqua .s. et remota p[ro]ponentis
sed in p[ro]pinqua inquam non convenit cum
demonstrativo quia principia oppositorum p[ro]prius
non sunt eadem p[ro]ponens sed distin
ctas p[er] affirmationem et negationem .i. p[ro]pter
et non esse sed in remota sunt eadem
et quo ad hanc non est sillogismus
et convenientibus et p[ro]prius disciplinis
sicut demonstrativo .s. ideo non h[abe]t nec .i.
nomen libere .i. in quo sillogizat sed sillogismus
vocatur quia formam novam non
h[abe]t nec .i. in differentiam a
demonstratione sed qualitatem aliam
h[abe]t in p[ro]ximo et non remote quia
ista eadem est formam in omni qua
litate et quantitate sicut quod cum differat
ab aliquo in aliquo modo contra
ria p[ro]ponis alios modos est iste mo
di. Sunt g[enera] quos sillogismos p[ro]prium.

Complexionum sillogismorum qui sunt ad
apparentiam illi qui sunt de monstrativis
scilicet dyalecticus litigiosus et falsigraphus
duo priores unum rectum et formam
duo autem priores obliquitatem al-
iis deficiens a dyalectico quod sic autem
uno litigiosus deficiens autem
ad minorem falsigraphus sine distantie
quia ad litigiosus tamen deficiat a dyalectico
quia nova formam non addit
terminationis est sillogismi sed omne vanitatis
conformatur in ipso sicut dyalecticus forma
litigiosus locat addit super formam silli-
simpliciter quod quod partire post litigiosus
nec habet eandem formam apparentem cum est
falsigrapho et terminationes non sic
eodem apponentes sicut in dyalectico quia
colligatur necessarie partis quod terminis sunt
eam sequentem. Si aliter apparentem dyalectica
est quod nec dyalectica non est quia
negativa est plurabilius sicut dicto
sed terminationis sed affirmativa
termini autem est sequentur quod nec
eius terminationi non est sed tamen sicut tamen
conveniunt terminatia pro disciplina
nec possunt esse nisi duo silli-
perfecti per quod est in plurabilibus ut
nunc que dicta habent pro vero de-
ficientes ab hiis possunt esse nisi
duo. unum quod deficiens a perfecto
quod non nisi uno modo est fal-
sigraphus simpliciter et dilius est. alter
autem deficiens ab imperfecto perfecto
cum illo modo quod minus minoris
est litigiosus et ideo est quartus
ut dictum est huius dictas. Cum autem
quod de deceptione dictum quod causa
deceptionis et omnibus precedit continue
sed dyalectico ille autem qui est ex mani-
festis et in possibilibus non est ex
probis et ideo non tendit sine ista

que si ius potentia est silli dif-
finitionem figurali. Quia hic est suf-
ficientius dicere vendo si de sillo
et silli speciebus ista que dicta sunt
sufficiunt nobis. In dicendo silli
sine gratia dispositionem quia dispositio
est actus et oppositionis et
partis silli autem collectio
et collatio eorum que complent
perfectam ideationem et ideo sim-
dictum sit collationum dimittamus
in speciem.

Ut autem modus quo ista
declaranda sunt perinc
hinc negotium principium est declarat-
um quod ut ex communibus et certis dictum
est de omnibus propositis quod artem
et sillogismum dyalecticum constituunt et cer-
tibus que potentia sunt dicta quantum
ad probleumata et solutiones iterum
nobis declaretur. in quo ubi et com-
mune declarandi. de omnibus eorum quod
de nullo dicto et dictorum singularem
et circulum et ex positis et conclusionibus
superiorum cum primus assignare
terminum ut distinctionem sed aliquantulum
per certa et exteriora figuraliter
sicut est superficiali. noluimus procedi-
te nos per fundamentes consolationem
in speciebus eo quod sine propositum me-
thodo omnis sufficiens arbitrium
esse si quo modo plurabilium possumus
ex facultate illius artis sunt
cognoscere dictorum et dictorum me-
thodum istam constituimus sed
quod modo procedendi dictum sit.
Sequens autem erit hiis que
ex perhemenali dicta sunt dicere ad
quot et que negotiationi sic vale.

in his enim sunt per se problemata.
Est autem utile ad tria, ad
exercitationes, exercitationes et
ad obviationes et ad secundum
philosophiam disciplinas sive dis-
ciplinas que sunt secundum philosophiam.
Quoniam autem ad exercitationes
est utile sic planum est. et ex hiis
que dicta sunt. nam cum habentes
methodos [illegible] que docet
omnia in genere de singulis ab
accidentibus et convenientibus vel repugnantibus
et omnibus localibus habitudinibus hu-
ius scientie facile per conclusio-
nes omnes talium localium habitudinum
[illegible] problematum argumentum po-
terimus et valebimus artis facul-
tate que sic docet. omnis autem
habens facultatem [illegible] ad
facile de proposito arguendum quod utique
per conclusiones valet ad exercitationes
sic est ad frequentes artis operationes
per quas facilior sit efficacium
artem habens. Igitur ista ars valet
ad exercitationes. Ad obviationes
vero valet eo quod in [illegible] problemata
multorum priorum annumerantes opinio-
nes quas ex probabilibus contra-
riis cognoscimus an vere an false
sunt in aliorum que sunt problemata
sermocinationi sic est docebimus
ad eos sive contra eos non ex alie-
nis per eas que docent contra
eos accipientes [illegible] in probabilibus si
aliquid est probabilius et negato
opposito probabilis erit et potest esse
non esse vel sic enim [illegible]
dos eos in oppositis sive in [illegible] omnibus
aliquando [illegible] non [illegible] dicere
per probabilia opposita per conclusiones.
Valet autem ad secundum philosophiam disciplinas
quoniam et ista arte potentes exercere
facultate ad utramque [illegible] hanc sic est
ad utramque partem contradictionis [illegible]
problematum facile speculabimur in singulis
que sunt scientiarum [illegible]
[illegible] et quia tamen sic vel sic in problematibus
et omnibus singulorum. Amplius
autem ad hoc ad secundum philosophiam discip-
linas utile est hoc negotium. quia
ad prima sic est ad principia philosophie que
sunt [illegible] disciplina nulla
enim sophistica [illegible] de ente [illegible]
et stabilire [illegible] principia. [illegible]
[illegible] stabilitas [illegible]
ente [illegible] conclusionis [illegible] est [illegible]
quia impossibile est dicere aliquid de
principiis ex [illegible]
[illegible] disciplinam [illegible]
quod [illegible] principia sic prima
omnium in genere isto vel non per illa que
autem se habent in ista disciplina pot-
erunt declarare vel stabiliri ex [illegible]
sed per ea que sunt [illegible] singula
probabilia non enim necesse est de hiis
principiis singularum philosophiarum per [illegible]
non per [illegible] sermone. [illegible]
[illegible] per [illegible] facere
[illegible] est [illegible]
[illegible] magis [illegible] est magis [illegible]
autem in quo est [illegible] quia est [illegible]
[illegible] et [illegible] sic facit [illegible] omnia
methaphisica sunt [illegible]
[illegible] sunt omnia [illegible]
et [illegible] omnia que
[illegible] sunt [illegible] non
[illegible] et [illegible]
[illegible] per [illegible]
principia scientiarum maxime [illegible]
est [illegible] sit in [illegible]
est in [illegible]
[illegible] ad omnium [illegible]

ad obviationes

ad philosophiam disciplinas

no

no

alia

· methodorum principia · sic ergo explana-
bilia. Consequenter ostendit ut dicit
est utilis et hec methodus inchoata
cum philosophis Dicimus et idem quod
est ex omnibus hic plures fines di-
versa/ Est autem finis scilicet
methodi secundum ipsam methodum
ut secundum utentem methodo/ sive
finis scientie et finis scientis/ est finis
quod scientie ad secundum philosophiam dialecticas
/finis autem scientis dicitur in ipso
scilicet et in alio/ in ipso autem secundum exer-
citationem que est actu potentiis in omni
actu et opera artis et methodi
/finis autem in alio ad removendum
impedimenta est ad obviationem/ et
quid propter philosophie disciplinas auxiliatur
ignorantia negationis que est
per obviationes autem ignorantia prave dispositionis
que est in quo/ per exercitationes autem
habitus acquisitus redditur facilis ad
actus ut facultatem hanc sci-
encius ex hiis que sunt in easdem
operationes/ ad hoc autem est primum quod
utilitas que est ad secundum philosophias
eo quod habet viam ad principia/ secundum autem
quod est ex quo est secundum quod est ad exer-
citationes/ secundum quod est ad
aliud quia dicit primo dialectica autem est
est ad obviationes ut continuitur
ad vicarium veritatis/ ex quo patet
quod unius illorum finium finalis
est autem est secundum philosophiam dialecticas
/alii autem sunt ad illud et propter
illum unde quod exercitatio est
finis propter aliud quia exercitatur facilius
explanat ea que sunt est primum
in alio autem propter philosophiam finis est
obviatio ut removeatur impedi-
mentum quo unus intrinsecatur eadem
secundum ad philosophie contemplationem

cum enim dialectica est philosophiam est
primum/ exercitatio non est convenientes/ ob-
viatio est ad eum qui contradicit
necessario et primum et consimiliter/ Dicit
autem ptolomeus in quadripartito ne-
mo autem in scientia quod ex prin-
cipiis eiusdem veritatem non potest
sic et in dialectica nemo autem
sufficientem de singulis dicendum
quod hic veritatem non potest explanare
hanc methodum per sententiam ...
per sententiam que omnibus communicet proximo
quam sibi eam sic in actibus iden-
titatibus et persuasionibus ut in rethori-
ca et medicina per sententiam habet finis secundum
per sententiam rethorice et medicine et
huiusmodi potentiis et nota quod ar-
tes non in una parte condicionis
finiuntur argumentis sed post inte... an-
as partes condicionis fluctuantes
et argumentis finiuntur hic autem est
ex quibus explanatius fiunt et persuasiones
que apparent persuadere/ in enim
rethoricis advocatus oratore
non persuadet in quo est
materia causa/ medicus non semper
et debilitate allegationum
non medicus omnis et non sanabit
propter ... in predictis scilicet finem
ex primis/ materiam in finita-
tis et in obviam egritudinis non
... consequitur finem in alio/ et
sic in predictis dialecticis ex deb-
ilitate ... quod ad dicendum
et ... et difficul-
tatibus / est quod disputat in
causa / non semper consequitur finem
in alio sed si vult ... huius
exercitationibus secundum sue artis facul-
tatem nichil obmittit dicens
eum dialectica et discipline finem.

hec sufficiens finis artis contingit
quamvis non semper habeat finem
sufficientem in alio fine etiam per-
suasionis vel sanitatis vel
dyalectice probationis et contemplationis
Est autem sciendum quod dyalectica
inquisitiva est eo quod non est
entis vel scientie terminati quia vis eius
dyalectica docens terminati sit scilicet
de sillogismo dyalectico et ideo inquisitiva
est questionum principiorum usus
ipsius qui aquirebantur in hac arte
dyalectica verbis non est generis terminati
et ideo est quod sit inquisitiva communium
que sunt circa singula et hoc modo
viam ad methodorum principia regitur
quia ad sua principia viam habet sive
quod est methodus terminata
n(ota) intens · i · inquisitiva est omnium pro-
persuasione probationem docentis et cum
viam in quantitate in qualibet sit per rationes
probabiles fortificantes vel multi-
plicantes ad unam partem contradictionis
cum per rationes ipsorum principiorum recessu
sit ab altera parte contradictionis
et sic patet via ad principia omnium
que via non est in ductione sillogismi
similitudine locali inducens per
maximas locos continentes ut
de quorum; sive species et genus et huius
Sequitur autem obiectio quo principia
dupliciter cognoscuntur · scilicet per se et
per aliud in memoria et experimentum
et universale et sic scientia cognitio non est
necessaria quia principia aut accipiuntur
universale aut in cognoscere nec vel
melius dicatur quod autem
sunt universale vel apta ad actum
pervenit contingit esse si in se accipi-
untur esse accipientur similiter
quia contingit communiter experientis sic

cognoscitur cognitione dicorum · sicut
accipiuntur comparata ad actum sic sunt
in potentia similiter accepta aut in potentia
remota vel in potentia propinqua si re-
mota sic cognoscuntur secundum memo-
riam et experimentum et universale. Si autem in
potentia propinqua pervenit in sunt etiam sic
habent ideo nec dyalectice viam ad ipsa
(ad hoc notandum est quod est probabile sive quod
ipsum ordinatur ad verum sic est
probabile quod est circa universale in fantasia habet
accepte et signis similiter quia est
ipsum verum et probationis est circa ipsum
pervenit est in fantasia habet et per hoc
est via ad principia methodorum. Sciendum autem
probabile in contingentibus quod sive sint sic
autem probabile et hoc illius habet ordinem
in veritate remotum forte per modum
admirantis. Quod sciendum autem non est
quod principium terminis duplex est scilicet generales
in illam terminis sicut propositio maior et minor
dicitur principium certum, per posterius propositiones
quia possunt cognosci et ad hoc non est
vel dyalectica dyalectica scilicet quod sit necessaria
ad ista. Sunt autem alia principia in illa
terminis non in generali ut dignitates
suppositiones petitiones diffinitiones que
per posterius non possunt demonstrari scilicet
per rationem in contentionem communiter loca-
lium via habet ad ipsa (ad hoc aliter principium
dupliciter accipitur scilicet illud quod est principium
et sic ad ipsum habet via vel sive quod
est principium et sic in mediatum certum
habet via ad ipsum et quia ex ambobus
est omnis dyalectica sillogismus figuralis
est quia secundum extrinsecum est ultimum
ad quod tenditur certum figuratum sic
omnibus aliis est extrinsecum secundum quod
non fuit conveniens philosophi sive quod est
scientificus fuit via ad ipsum principium est
opinativum quod per rationem in veritate elegit.

ab aliis per comparationem et sic accedit
ad unitatem alterius et hec est causa
unam per accidens et consimilem. et non
propter causas ex quibus sic sciat veritatis
rerum. hec igitur pertinentia dicta sunt
Ad hoc autem notandum quod quamvis dyalectica sit
de singulis cum est ex communibus singulorum
et non ex propriis et ideo etiam non potest
de singulis facere cognitionem propter quod non
sic similiter. Sed notate quod speciales scientie
que de singulis in speciali per causam
ex propriis faciunt cognitionem.

no[ta]

O[mnibus] autem hiis
que pertinent. hinc
doctrine finiri debent. Sic autem ad
propositum accedendum est per considerandum ex quibus
est methodus ista quia ista scientia
in genere dicitur sillogismus dyalecticus et propinquum
similiter se habent ad ipsum autem dicitur ex quibus
est methodus intelligunt quod quidem ex.
et in materia notandum est quod iam dictum
mile fuit sic. per hoc in textum [illegible]
in creatorem in se ipsa sic et per in volu
cum habet in se communem et sic accepta in
ex hiis ut et non in in declaratione in ce
dum quod eadem propositio notet ordinem
et dispositionem quia hic autem notari con
sucuerunt ut cum dicitur ex mane fit
meridies vel ex hiis fiunt olimpia. hic
igitur declaratum ex quibus fit methodus
vel ex principiis inductis et qualiter dispositis
sive autem situantur ad hoc est problema
secundum genera singulorum et ad que est pro
blema tractanda et situantur ex quibus
sunt rationes hec est argumentationes dyalectice
et situantur quomodo hiis habentibus in omni
materia problematis per consideratione et in consi
derationibus declaratis ut quod sillis quod
dyalecticis habundans per exercitationem et ob
viationem et sufficienter habemus propositionem
quia tunc in omnibus propositis sunt

habemus in tenentes propositiones vel ex quo
problematum autem in certa quantum humana
autem in intellectu sunt in
mathematice medio vel ad omnia
vel ad singula problemata. Principi-
entes igitur hec rationes hec est sillogismi et ad
que sunt de quibus problematibus fiunt
cuius probatio est quia rationes sine
disputantis argumentationes nulla ex
propositionibus de quibus autem sunt ad que
sunt sillogismi dyalectici sic ad declara-
tionem problematum omnis autem propositio in
questione conveniunt de questione in principio problematis
est et omne problema sequitur a questione
dubitatione et enunciat simpliciter hec esse
hec vel hec non esse hec est propositio sic igitur eadem
quo ad terminos sunt propositiones et problemata
quo ad partes sunt numero equalia
partes autem sunt .4. et problemata in
genere sunt equalia vel .4. de eisdem
omnis .n. propositio et omne problema aut
indicant proprium aut genus aut
accidens et .n. differentia de quia dubitari
posset utrum in esse ut aliquod
istorum cum sit generalis in eodem
predicato cum genere est ordinanda generaliter
autem est. Una quidem inse
parabilis que non videtur esse dicta et
non videtur cum sit convertibilis que
est in ratione constituitur et indivisibilis
quandoque .n. differentia autem videtur esse
istarum ut pars constitutiva non generalis
quod ad videndum se habet ut potentia ad
actum et ita ut genus hec est generalis
forma quia sic dicit aliquis
genus est forma generalis huius se sic
formale in differentiam ad videndumque
est distinguens ipsum et specifi-
ficans ad actum talis igitur differentia implicatur
ut genus et ut constitutivum est ut genus
et dicitur id quod est ipso formali.

no[ta]

in instructa sic g̃us cum g̃ue
g° tīnē p̄ti locetur ad q̄ in
et nō est ut p̄ti illa īē g°
p̄ncipia p̄ti dequibz q° ī p̄bie
ad que tāntum in dugem sim
ordiatur q° sīn q̄ p̄ p̄ter q̄ sīn
nōm ī sine nl° non ī sunt
uapune autem uīē q̄ q̄nti
in ē quia h̄ ī ē sīn totū° quod
uelesll est sbī sīn quod non
ī sic q̄ si aliq° sbi eē sīn q̄
non ī eē nō quāt sic g°
p̄hm totū toti ut ē sb̄ tem
quod te p̄°o n̄ est e° sbm q̄
sb̄ n̄ ē e° p̄hū g̃ns autem
ī ē sīn p̄te g̃ns et sīn p̄te
sbi et ī est sl̄si q̄ nō moue
sīn p̄tem g̃ns ī ē quia nō
n̄ sīn p̄tem p̄e q̄ alteras ī
est sb̄ s p̄tem q° sbi q̄ sīn id
sbi ī est q̄ ē ī p̄° et ī p̄° et
id sinī in eē sequit̄ ad ī eē
ut p̄ue et est p̄s agn̄s ante
d° in eē nz ut totū nz ut p̄s
n̄ dicit in esse tale sīn ex
s̄bz sīn quod ē actus quia
cum sit in aliquo non est
in eo sicut p̄s nec sicut ex
ēēntibz sic p̄hū nec referat
ad eē nec p̄ma nō et mōne
ī sinis autem non ī eodem
ordine sunt ī exercitatōne q̄
in illius ordinis tābius p̄hū
et dōm rōnem p̄° aut horū
p̄tes sīcād qm h̄ quod p̄hī
gūti° quod totū toti ī est
sb̄ sigt q° est eē p̄ona ē
ēēntia trata et ordiata ad
uicem sic ad actū d° autem
d° p̄hm nō sigt quid eē
sbi p̄ eēntia s̄ p̄ acciūtalia

quod mh° tm̄ sunt actū° h̄a quia
sunt eē qa et ab ēēntibz tata
non d° h̄ p̄tem quod uoa p̄hi
in nīz uc dēis p̄tes ēēk ...
actiule et id unde p̄hū quod
signat q̄ est eē p̄ ēēntia dicē
cia p̄om et act° tei noce tē sīn
dubs° quia omnia cōplectitur
que eē tei ī p° et actū referat
et eē simile ad ēīos e° quod d°
eē tei uelesil ē redunt relīq°
uō p̄hum q̄d est actū° et eē
q̄ns q̄ e° eē sic post eē ēīūs
noce p̄hū sīn ēm de eis assigna
tum uelatōm ab ultia dūa ī
p° ī ulām autem ī distīoue
p̄hū ē quām p̄ti q̄ id h̄ name
retinet p̄hū quod nō est ēius
ulām autem ī tōne distīone nō
est quām p̄ti s̄ p° dic quid est
eē et p̄ h̄ est t̄ quo p̄hum
p̄ quod addit dīam ulteius q̄
pleti nam sup ultiam p̄hi dīa
et id sp̄eale sortit° nōm p̄ala
g° et dās est p̄ quid sīn dū
uē p̄senceum nē uduciā cum
cū tā sunt et unū distingūt
in duo eē uēē est quod ūnī
sit p̄tale aut p̄hum q̄d cōit
dicatur p̄hū aū tām que duo
q̄ūs im p̄ui s̄ p̄hū refer̄ ad eē
sp̄ēi sic cāūā et ipā sp̄ē t̄ non
est simplex et ā ē q̄ns ad sp̄ēm
ut p̄ti ad sbm s̄ ē sīn uniū actus
ad sp̄am sic cā ad cāūā g° aut
cā ut p̄ sbi actus aū ne q̄ns
q̄ē quod nō est p̄ eēm cāūā aliō
nec cā ipius et id sic ordināt°
hic sīn h̄ plus ut nīs h̄uc de
fōne p̄ti sīn quod p̄tū ē ut q̄ns
ad sbm uicino aūt oportet uelle

Item 2a aliqui posuerunt dicentes primo in actu
absolutum alii dicunt quod deus [illegible] est
primus principiis et separate deffinitum ut
conveniat omnibus primo contrarium quod primus sit
sub determinationes existimus principiis / alii dicunt
primus nisi a primus principiis [illegible] vel
mente /

9a

ro

no dni

dicit quod utrumque quia istorum unum praedicatorum in complere acceptum propositio est vel plures. Si non dicunt esse unum praedicatum ab his ut herentibus subiectis fiunt et propositiones ex pluribus [illegible] unum est et non divisibilem quia licet praedicata [illegible] sint se ipsum in [illegible] dicunt sunt plura et non possunt modum in [illegible] quo praedicatum est in suo [illegible] necessarie est ut propositiones ex pluribus [illegible] autem sunt quod est [illegible] in [illegible] dicitur sunt et [illegible] quod in [illegible] et ut [illegible] esse propositionum autem sicut [illegible] et omne [illegible] accidentaliter et [illegible] essentiale non [illegible] accidit ut in [illegible] et [illegible] ab eis fiunt [illegible] propositiones ex pluribus [illegible] et [illegible] convenit distinctione [illegible] sic dico ut [illegible] puerus vel [illegible] animal gressibile et bipes dicto homine est sic [illegible] praedicantur ut animal [illegible] hominis est ut non propositio sic [illegible] quod non [illegible] non cadat [illegible] propositionis [illegible] et [illegible] sub [illegible] animal gressibile bipes [illegible] hominis est [illegible] [illegible] unum ut non [illegible] hominis est [illegible] ut non [illegible] propositio in [illegible] quia [illegible] quod est in [illegible] ut [illegible] quia in [illegible] ut non [illegible] est quod [illegible] indicamus [illegible] autem sic dicam [illegible] animal gressibile bipes dicto homini est ut non in quod non [illegible] eadem [illegible] praedicatum [illegible] et [illegible] in [illegible] sic [illegible] non ex pluribus [illegible] est ut sic [illegible]

ut [illegible] animal gressibile bipes inest homini [illegible] hic ut dicto ut non in quod non [illegible] querat in [illegible] modo [illegible] quae in [illegible] in [illegible] praedicato ut illo [illegible] autem [illegible] in aliis [illegible] sic formarentur [illegible] propositiones ex pluribus [illegible] si [illegible] modo ab omni ut ex omni propositione [illegible] est [illegible] omnis propositionis [illegible] sine [illegible] ex [illegible] propositio [illegible] ex [illegible] autem si [illegible] propositionem [illegible] est si autem [illegible] et [illegible] sequitur [illegible] ad [illegible] in [illegible] propositione [illegible] propositio est.

D[illegible] autem singula [illegible] quando [illegible] sine [illegible] quando [illegible] acceptum [illegible] singulariter [illegible] ad [illegible] sic ut [illegible] quando [illegible] ut [illegible] et quando [illegible] ne [illegible] sic [illegible] et propositiones [illegible] propositio [illegible] et quia [illegible] esse [illegible] in [illegible] sic [illegible] quod in est ut [illegible] autem [illegible] omnia alia [illegible] aliquo modo [illegible] non [illegible] propositio est et [illegible] ab [illegible] C[illegible] sine [illegible] quando [illegible] et [illegible] et [illegible] quando [illegible] et [illegible] est [illegible] in [illegible] quod [illegible] sic [illegible] et [illegible] ordinem ad [illegible] quod in [illegible]

et complexum cum enim diffinitio
refertur ad diffinitum tunc oratio
aut assignatur pro nomine scilicet est
inter nomen diffiniti ut s. oratio ex-
plicite dicat quid significat nomen
diffiniti implicite tunc enim direc-
te pro nomine scilicet est inter nomen et rem
assignatur aut assignatur
assignatur oratio diffinitiva pro
oratione scilicet est inter orationem significantem
aliam per eius quod in oratione diffinitiva
debeat diffiniri ut clarior sit
diffinitio diffinitiva pro nomine et as-
signata [Secundum] quod quid
est alterius rationale et dicitur alterius ingres-
sione s. assignata est pro
oratione scilicet est inter id quod si-
gnatum in oratione scilicet est ex pro-
arabica sumitur tamen quam ali-
qui dicunt et satis rationabili quod
quando diffinitum signatur uno
nomine et diffinitum tunc assig-
natur oratio diffinitiva pro nomine sicut
dictum est explicite [Quando] quod
enim dicat implicite scilicet diffinitum
aliud signatur complexo pro orationem
ut dicit philosophus qualitas plura
signat aliquotiens et quando aliter
diffinitur assignatur oratio dif-
finitiva pro oratione scilicet est inter id quod
implicite continet talis oratio quam
sunt ante contingentia signatur
uno nomine ut albus quod est res al-
ba quae si diffiniri debent necesse
est quod oratio diffinitiva inter orationem
assignetur. Sed prima expositio ma-
gis [illegible] secundum intellectum [illegible]
quia [illegible] quod assignatur dif-
finitionem [illegible] est in quae sub
oratione assignatur quedam
[illegible] scilicet est diffiniri [illegible]

quod oratio indicativa sine enunciativa
diffiniri non potest scilicet enim oratio singula-
ris est singulare autem diffiniri
non potest eadem ratione propter quod
sub oratione indicativa est duplicatur
quia s. per se vel per [illegible] solus et sic
diffiniri potest. potest quod [illegible]
[illegible] et sic eadem ra-
tione quae dicta est diffiniri non potest
quia s. [illegible] est singularis [illegible]
autem [illegible] dispositionem [illegible]
[illegible] diffinitio quia talis
est diffinitio explicite notificans per
essentialia quae non ut unum. si ut
multa comparatum ad diffinitum palam
est enim quinque quolibet modo nomen
uno signatum sive signatur assig-
nationem faciunt. cum multa essentia-
lia explicite uno nomine significantur non
possunt per quod non assignatur
eius rei quam nominat realem im-
plicatam dispositionem eo quod omnis
diffinitio explicat per essentialia diffinitum
est oratio quia essentialia constituentia
rem sunt quod sunt essentialia uno
nomine explicite signari non possunt
et ideo omnis diffinitio est oratio et non
potest esse unum [illegible] tamen diffinitum
scilicet est ad [illegible] dispositione [illegible]
[illegible] quod est ut aliquid
aliud sit eadem vel divisum ut si
queratur utrum est idem quod
honestum vel non. Sed divisum
ab illo sibi. autem est [illegible] de
eodem et diviso si queratur
utrum idem est [illegible] et [illegible] intellectualis
scilicet quem [illegible] ut [illegible] dicit
[illegible] est ideo est [illegible] dispositiones in
constituendo et destruendo [illegible]
sit [illegible] utrum idem sit
diffinitio cum diffinito vel diverso.

ab ipso et sic secundum eandem methodum
ad diffinitionem confirmationes de eodem
et diverso cum diffinitione secundum eandem
methodum diffinitionis etiam que
de eodem et diverso in diffinitionem. quoniam
de eodem et diverso in diffinitione secundum eandem
methodum continetur cum diffinitione
vero methodus sexta libri in sep-
timo methodo septimus. eadem
sunt methodus secundum in sexto con
stituitur diffinitio in septimo autem
de eodem. quali- destruitur. con
struitur autem et destruitur ad eandem
pertinent methodum. Quoniam autem omnia
que nunc dicta sunt de eodem et
diverso est modi sunt quecumque idem
diffinitione maxime confirmantur
palam est ex hiis que nunc dicta
sunt. per aliquam methodum potentes
sumus ex facultate methodi
disputationis quoniam idem et quoniam diversum
est secundum cum illo vel non eodem modo
per easdem confirmationes facile co-
nari poterimus ad diffinitiones et hoc
patet quia cum dyalectici disputantes
sunt ad utramque partem contradictionis
si erunt omnes quoniam non idem
est erunt omnes quoniam non manet
diffinitio et sic erunt instantes
diffinitionem non tamen confirmatur quod
nunc dictum est quod omnes quod ad
est idem quod diffinitum sic quod
sit idem diffinitione cum ipso vel quod
sit diffinitio ipsius quia potest esse
idem et non erit idem diffinitione
quia in diversis idem sicut tunica
patebit non enim sufficiens est
omnes quoniam unum est diffinitio alicuius
si ostenditur quoniam est aliquo modo
idem illi. Oportet autem scire quod idem
quod redarguatur ad diffinitionem

methodus idem quod equale
ab unitate sive totum quia
sicut inequalitate sive equale
ab una quantitate et equale
equale ab una quantitate et ideo
quod de eodem est quod de simili est
quod una qualitate et quod de
equali est quod de una quantitate
et idem nulla de una eadem sunt
sunt esse ideo quod de eodem est quod
de eadem sub quadam diffinitione
cum idem genere eadem a parte sunt
idem autem uno eadem a parte
nunc ideo illa non est simpliciter
unum si idem diffinitione et quod
unaquaque diffinitio alicuius simpli-
citer unum sunt et quod nichil sim-
pliciter est ad aliquid et ideo potissime
idem sunt quoniam unum est diffinitio
alicuius diffinitum sunt enim idem sunt
genere et idem specie et idem uno
et unum in diffinitione quia neutrum
est ad aliquid aliquo modo sunt et ideo
a proprie de diffinitione tradita sunt.

Propositum autem
est quod in diffinitione
rei quod est primum in diffinitione
maxime ordinandum est quia cum eo
conveniant in nomine et in partibus que
quamvis primum quod cum diffinitio per eam
sit eius primum accidit actualiter
non est modus primum sunt quod
primum est sed modo nunc que prius dicuntur
quod est primum quod non in diffinitur
sunt in principio quid est esse rei per se
explicantur illud quod est simi-
libus in est sed et ideo quoniam primum
non in quod ei hec diffinitio per
se sic autem aliqui incomplexum
quod de hiis per se quantum ad in-

dimonem sub ratione specie enim
non est per se et ideo est problematice
vel methodus de specie sic declaratus
propter se tamen cum est vel quod in
specie subiectum est sicut causa
vel in quo est species sicut con-
veniens illorum in quo species est in ipso
et ideo artificiali predicatione
et naturali species non predicatur
sed equivoce primum de specie et dicitur
consilium primum quia predicatio primum
speciem non excedit nec excedit
ab ipsa et hoc est quod soli inest
et consilium predicatum cum eius ostensum
sic dividitur quod primum hominis
est grammaticae vel animal discibile
esse susceptibile consilium cum sequuntur
ad se in invicem. Si aliquid
est homo scientiae quod primum est grammaticae susceptibile
non impeditur per accidens et
si aliquid grammaticae susceptibile est homo
est. Inveniendo enim dicitur artificia-
liter logice primum simpliciter et primum
quod quando aliud nec dormire
ad quod in homine videtur inesse neque
ideo dicitur primum quod cum magis
in se intrinsecum per aliquod
tempus sic soli ut si posuerit
solum hominem dormire et nullum
aliud quia non est emanatio
ex essentialibus nec primum si forte
autem aliquid tamen est accidens
primum dicetur non simpliciter
primum sed est primum quando quod
si alium soli inest vel dicetur
ad aliquid primum ut dormi-
re est primum ad dormientem
nam aliquid est dextrum quod esse
primum quando quia ex tempore quo
solus est ad dextrum bipes
autem vel bipedem esse est primum

ad aliquid quia ad quod dicitur
dicitur vel non bipedem sed est bipedem
esse primum est hominis ad equum
simpliciter consilium simpliciter ergo primum
ipse est completiva et unica differentia
quod enim consilium primum in se primum soli
inest completiva differentia diffinitur enim
et nisi aliorum predicatorum quae non sunt
alia nec ideo dicitur non primum in eo
quod non sequitur de accidente
quod sunt sine uno inest aliis quod
necessarium quod quicumque dormit homo enim
esse cum cum dormit in sic alii
et non possit non inesse et tamen
non sint nisi duo quorum esse
sic inesse primum si quod est actus
speciei et causa actus quod accidit in
diviso et non conveniunt in duo
consilium primum reliqua quod eorum quae
sunt sub primo genere quod equ-
ale inesse ut actus consilium pri-
sic differentia completiva primi diffinitur enim
quoniam consilium secundum non est simpliciter
sed eodem genere ex primo quod est
inesse ut actus et sic patet quod dicitur
differentia est primum quod est non indi-
cant esse et consilium primum et quod
consilium primum est differentia completiva
primum.

Genus autem est ex
de pluribus et differentibus
specie in eo quod quid praedicatum genus. In-
est pluribus tamen in quibus ut dicit
autem formale et tactabile et differentiis
ut ad formas in specialissima quae
ultimis differentiis non sunt formabiles
et ideo nullo modo possunt esse genus
et quia genus formale non est
divisum nec formam aliquid in hoc.

distinguere et dicente et duas
oportet nec difficile facere non per appositionem
non est unum ad sensus duos ad
minus ideo est quod et generis habere ad minus
duas differentias et ideo cum sit formam
universale quod de pluribus predicatur quoniam speciebus predicatur
sequitur de necessitate quod predicatur est
et per se predicatur de pluribus differentibus specie.
species autem cum dicat completum
in esse differentie vero forma ultima non potest
similiter potest per modum in ratione generis
autem cum dicit id quod supponit et
confusum et indistinctum et incomplete
tamen formatione differentiarum aptum ut predicatur
recipit actum ipsius formale recipit dicentem
que ad minus in duas oppositas et differentias
que duas continuantur. Species quantum
enim genus est primum subiectum eius
in quo est et illud solum est quod
non est modo predicandi. Ideo est quod in eo
est quod predicatur. Ad hoc autem
ut dicunt avicenna et algazel tria exiguntur
generi unum quod est primum et
principium quod genus actu et intellectu
sit ut quod eius de quo predicatur
essentialis quantitas est differentia formalis
quod sit sic per aliquam formam sed de
necessitate non est simul in quod in sit sine
ponatur sic est sua nota non enim
predicatur in forma nisi per unum suam
non est nisi subiectum per intellectum ut
accidens et ideo possumus dicere predicatur
homo est albus vel niger. Tercium est quod
posito genere tantum per formale in
distincta ponitur intelligitur in quod
formale est generis et ideo species per in-
choationem sunt est insignire sive res
formata est in natura non ... quod
in distinctione unum huius ordinem
non et generis sicut in est quod
incipit primum subiectum sic et generis per

subiectum differentiarum quod species et
formatum quod est accipit ab anima
sive formalitate et aliud ab alia
... dicit in primo de anima quod universale
genus sive unum quodque est aliud
et est illius quod hoc quod dico sive
utrumque deficit hoc quod dico
... est non aut de genere sive
utrumque est alterum et alterum. Nunc
quid est predicatio talia dicunt quoniam
quere cum autem interrogatione
est per quid est eadem vel etiam quale
est predicare quod est quale ipsius est
in quale et predicato quale ad subiectum
quod enim querit de quale et sicut
quod est homo debet respondere
animal sicut dicunt avicenna et algazel
per quod queritur est duobus modis
et primo modo de intellectu significato
per vocem significativam ut significatur
quod intellectum per hanc vocem an
chos et respondetur homo et hoc est
ideo quod talis vox ut significatur
refertur ad rei significate et
supponit sive quere per quod
determinat rei sive et esse sive
cum dicitur quid homo respondetur quod
est animal rationale mortale. Secundo querit
de eo in quo inchoatur rei esse
et sic est ut si quereretur
quid est homo respondet animal quia
primo ut in illo inchoatur hominis
vel certius est quod per sive ordinem
esse quod hoc est quod differentia est
quid et hoc est quia vox significat
quod est sic predicatur ad quid primo con-
venit generi et est differentia completa
generis. Convenit autem et in homine
sive de homine querere cum
in interrogantibus quid est quod ipsius
est hoc est homo debet dicere quod animal.

cum autem dicit porphyrius quod
etiam species predicatur in quid accipit
porphyrius predicata non ut predicata sunt
sed prout sunt uera distinctas
essentias habentia de quibus possunt
predicari. Sed species nature aliter predicatum no(ta)
esse non potest prout eo quod non
habet esse secundum unum et autem ad
quod respicitur individuum uel secundum
esse non potest eo quod est corruptibile
ut dictum est. Sed tamen dicit quod
hoc ideo quia substantiis in eo alterius
nature est quam substans dicetur enim
quia substat individuum accidentibus
et formis alterius nature quam
genus quod substat differentiis sicut
formale ab eis. Ideo non sic
substantiam est ut genus substat differentie
propter hoc in species non potest esse
predicatum cum tale non habeat substantiam
unde totale sic predicatum sicut substantia
primum hoc genus est genus. Similiter
autem quod eandem reducitur
methodus de genere est ut si queratur
de aliquo utrum in eodem genere
sit cum aliquo declarato uel in
diuerso ut si queratur filio et
equus sint eodem genere uel non.
Sicut etiam ad methodum de
diffinitione reducitur quod an idem
aliquid alii sit diffinitione uel non
sic ad methodum de genere redu
citur quod an unum alterius sit idem
genere hoc problema eadem sub eadem
methodo generis hoc est de genere et
genus [illegible] ablatiuo genitiuum pro
ablatiuo ponentes. Quod autem
tale problema ad methodum generis re
ducitur sic problema cum nos
disputamus utrum alterius est genus hominis
sit autem idem alterius est genus

bonus et sic alterius et bonus pluries
unum et idem esse disputamus utrum
quando hec duo in eodem genere sint si
autem ostendimus quod alterius alterius hominis
sed et bonus genus et alterius sine
reliquo non est genus alterius omnino etenim
cum hoc homo et bos in eodem genere
non sint. Similiter [illegible] illorum pro
blematum quod disputatur per genus [illegible]
[illegible] Sed tale predicatum sic in sit
ut genus uel non insit ut genus
hoc genus predicatum est essentiale non conuertibile
preter esse notificans et ideo
sicut in predicatis communibus que sunt essentialia
et proprium essentiale autem accidit
totum subiectum declarans accidentale autem
quod est proprium sequitur tamen eo
quod illud preter potest insto noti
ficat per genus in quo ponitur proprium
et per essentiam proprium que de genere accidentalis
est uerbi gratia hoc non esse totale non
per essentialia. Sed per accidens quod est per prius essentialia
omnis in [illegible] predicata non conuertibilia predicata primum
ut accidens secundum naturam ponitur genus
quod preter esse potest designat
substantiam de quo predicatur et non designatur totum
esse ipsius predicata. Et ista non ordinantur secundum
quod plus et minus et ideo uel imperfecte de
signant substantiam et ideo ponitur hoc genus
cum accidens et accidens ultimum quia accidens
non per essentiam substantiam designat.

Tertius autem est
quod nichil horum
est in quod nec diffinitio nec genus nec
proprium. Sed in esse secundum inesse solum.
Cum enim proprie loquimur secundum sensum non
non sit eius cum quod secundum sensum naturam
est eius unde et sunt in uobis est eius et si
est eius prout eius quod non est accidens

an esse est in esse

cuius esse est inesse et albi inesse sit
esse et ideo conveniens propositione eorum que
per se sunt et non per accidens in eadem propositio-
ne esse in propositionibus per prius dicto differentie
et convenit ei hec differentia secundum esse
actuale a quo est esse. Si autem
distinguitur secundum prius in essendi et
non secundum actum tunc accidens est quod
unum eidem causis (?) et contingit
eidem non inesse dummodo
ad proprium subiectum secundum prius comparetur
et comparetur ad ipsum non secundum quod
est causa ipsius sed secundum quod est
subiectum tantum cum enim dicitur domus
combustio quod sit accidens subiecti domus
tantum est. Ex proprium subiectum combustio-
nis est in domus et illi eidem
contingit non inesse et inesse. Sed cum dicitur
homo moritur hec enim est subiectum corrup-
tionis quod est subiectum generationis domus
autem edificationis non est subiectum
sed finis et ideo nec est subiectum destruc-
tionis. Cum enim dicitur cignus
est albus primum comparatur ad subiectum
non ad subiectum tantum sed sicut ad subiectum
et causam per hoc inseparabile est accidens
et non contingit eidem inesse et non
inesse. Sed in hoc est accidens quia per
intellectum corvus albus si primum ad subiectum
ut ad subiectum comparetur remota causalitate
quoniam subiectum nominat causalitate prius ut ad
subiectum comparatum accidens quod contingit
eidem inesse et non inesse ut sedere
contingit eidem inesse et non inesse eidem.
Si autem et albus esse sic comparatum
ut ad subiectum tantum contingit eidem aliquem
inesse et non inesse quia nichil
prohibet idem album non album esse
et album esse album. Sic autem compare-
tur iste accidentis diffinitiones secundum quod
de accidente tangitur ut de predicato que

comparentur. Tunc diffinitio secunda melior
est quam prima quia prima debet
declarare subiectum et quod per se declarat
melius est quam quod non declarat
nisi aliis declaratis. Nam prima
diffinitione accidentis dicitur ut [illegible] nec enim
si diffinite debet quis intelligere quid
est quod dicitur per remotionem predica-
te quid est diffinitio et quid genus
et quid proprium et hec est ideo quia
quibus istorum est inventum ante accidentis
et sic nichil facit ad accidentis dif-
finitionem nisi aliquid istorum est intellectum accidentis.
Secunda autem ab ipsa natura accidentis sump-
ta per se sumpta est sine comparatione
aliorum. Et ideo melior et ad cognos-
cendum per prius ut accidens et ad cognos-
cendum quid est quod in pluralitate
dicitur per nomen accidentis et quid est quod
dicitur quod aliquod predicatum inest
ut accidens. Accidentale autem quod
quid uno modo dicitur ut quid per se et
sic sola substantia est quid et accidens est
quod non est substantia nec quid dicitur
est quid secundum ut essentialem formalem
dicat ut in auctoritate cuius dicitur est et
sic accidens non removetur ab eo quod
est quid ut genus sic enim dicitur
albus est coloratum disgregativum visus
hec autem quod substantia non est substantia
dicat enim quod simile medium est inter substantiam et non substantiam
et utrumque est accidens neque substantia per se hec gra-
est primum ut accidens. Reducuntur
autem ad eandem methodum
accidentis ad iacentem accidenti hoc est
methodo accidentis et hec sunt que
ad invicem comparationes secundum accidentis
sunt quibus modo hec est sine per magis
sive per minus sive per eque eligibi-
lia ut habetur infra ab accidente dicta.

ut g° ex̄ ut ne̅ in bonum aut placi-
melius magis eligendum aut quod
expedit scilicet est utile et utrum similiter
et magis eligenda uita que est
secundum uirtutem et honestum ut
dixerunt stoyci aut uita que
est secundum frugalitatem siue frui-
tionem que est in delectabilibus sen-
sibilibus ut dixit epycurus quorum
princeps sardino polus. Et quicquid
problema aliud est in actiue sili-
bus in comparationibus ad electionem rela-
tis dictum. In omnibus enim talibus duo-
rum pluribus comparatis quod sit utrum actus
necessarium siue eius fortum actuale mag-
is sit ut actuale quod fit et ideo querit
si fortum insit ut actuale quod non
nisi per considerationes actuales fit potest
et ideo sub eadem cadunt methodo
cum actiuis methodo qualiter
autem ad diuersos reducuntur libros
in sequentibus in loco proprio dicetur.
Et huiusmodi autem que dicta sunt in est
quoniam nichil prohibet quin id quod
inest ut actus fiat aliquando proprium
et aliquando fiat proprium ad aliquid ut
ad omnia ut sedere cum sit actus
insit ut actus proprium fit quando
cum aliquis solus sederit tunc
enim inest soli quod inest quodcumque
proprio tunc autem proprium est quia tunc
soli inest si autem alicui inest
sessio non soli. Sed alii quidem
sedent et alii quidam quidem stant vel
iacent tunc sedere ad quosdam
proprium est ad non sedentes quia
ab illis per sessionem distinguitur.
Proprium quod ad aliquid et quando nichil prohibet
actus sunt quod in est ut actus
umquam proprium esse. Sed actus et quod
inest ut actus numquam est proprium

simpliciter quia scilicet hic sunt nunc est proprium
et quod conuenit omni et soli
et semper et huiusmodi quidem eius est quod
proprium est actus speciei et sunt ex-
ercitiis speciei proprium quod in eodem
genere ponitur cum specie quia potis-
simo modo assignatur ut talis
mansuetum proprium est hominis licet
ipse species homo est alius tertio problemata
de proprio ad methodos actuales non
possunt reduci quia aliud est modus
in habendi et actualis ideo problemata
non querit utrum quia insit sed
quo modo insit utrum ut diffini-
tio ut proprium ut genus ut ut
actus. Sic ergo patet quomodo diffinitione quibus
de partis et qualia sunt ordinentur
infra autem aliud ordinabuntur in
expositione et huius ordinis causa
infra dicetur.

Non lateat
autem nos quoniam
omnia que dicuntur ut iudicantur ad
genus sunt ad problema de proprio et ad
accidens siue ad problema actuale congruunt
admodum ut ex quando conuenit dicta ad genus
et maxime destructiue cum probo est
ut incipiamus a proprio quoniam omnes
ad partem non soli inesse quod contingit eius
inesse ut proprium quod est sub diffinitione
sed est quod in est sub diffinitione ut dicatur
inesse quemadmodum in proprio ut est in proprio
ut proprio omnibus soli inmediate omnes
et id quod per genus assignatum est
diffinitione non in est ut genus aut
omnes quoniam non inest simpliciter sicut
inesse contrariuntur in accidente si enim
aliquid eorum que in diffinitione as-
signata sunt omnibus quoniam simpliciter

non in eo quod etiam simpliciter
inest dicitur sed antecedentes et tenentes
eius diffinitionem quia quod inest
ut diffinitio quia universaliter simpliciter et quod
omnia preter ultimum insunt ut genus
et quod totum universaliter equivalens soli
secundum quod sunt quam iam prius assignavimus ro-
nem quia .s. quia alia preter omnia quia
erit quod aliquo modo difficilia sunt ad probandum
de diffinitione assimilancia dico autem
quod aliquo modo quod destructive et non constructive
omnia .n. que enumerata sunt
aliquo modo faciunt ad diffinitionem per modum
assimilancium et sunt bona esse. Quo-
niam igitur est querenda universalis et una
methodus et querenda de omnibus
preter universaliter problematibus inductive autem
quidem due cause sunt una quidem
ex parte nostra et alia ex parte metho-
di nobis enim non facile invenire
talem methodum que sit universalis
et .iiii. preter universaliter problemata quia autem
preter universaliter inter se diversa sunt quantum
ad modum inveniendi quod inquirentem
in problematice difficile est nobis invenire
commune in quo conveniant sed in uno
autem quod sit eiusdem rationis in
omnibus et si inveniatur non potest inveniri
analogum illud commune per propria contractum ad
comparatum ad singula et si invenimus
commune tale methodus erit
incerta quia illud commune non per unam
rationem inest singulis et est raro
utilis quia raro invenientur que
quibus propriis communia comparentur ad
propria enim dyaletica [illegible] terminibus et
probabilibus procedit et [illegible] sic raro est
utilis ad propria [illegible] problematum et sic
universaliter est inutilis et incerta metho-
dus secundum quod commune non una ratione
commune est sed analogum et nobis erit
difficilis ad inveniendum secundum dictam
difficultatem reductionis istorum
in unum commune ad omnia sed propria assigna-
ta methodo de unoquoque istorum
per constructiones propriae non communes faci-
le est exhibere convenientibus que
sunt eorum utrumque sicut experientis
sed eadem finem intentum reduc-
tio propria tamen quia tunc singulis
libris perficitur propria methodus
et omnibus huius libri accipere integre
una communis methodus quia nullo
istorum deviate [illegible] sed in communi no-
catur methodus dyaletica secundum quod
quia communis methodus est difficilis
et raro utilis ad diffinitiones enim
solas utilis esse et quod aliquo modo
non simpliciter id est figurative et de sin-
gulis horum prius quos prius dictum est
dicendum sed est diffinitio [illegible] non
est (ea autem que sunt de unius horum
istorum que preter [illegible] sunt ad incerta
et ad ista reducibilia sunt ad
modum inquirenda ad propria proprie [illegible]
convenientia de eodem et diverso ad
diffinitionem et de differentia generali ad
genus de accidente comparato ad accidens
et sic de aliis quod et sunt ad incerta
similiter invenientes difficilia et
generalia et accidentalia secundum quod con-
tra omnibus diffinitionis ut genus accidentis
[illegible]. Ea autem propria que
dicta sunt prope sunt ea que secundum
propria preter [illegible] ad incerta prope autem
dico eo quod nisi ad incertum ad hoc est
propter ut quia ad incerta insequentia ad
hoc non ordinantur sicut faciemus
in sequentibus specialiter de singulis ad
incerta persequentes. Est autem
sed non quod quoniam sic est tamen
omnia sicut aliquo modo difficilia.

non tamen potest una esse universalis metho
dus de omnibus que fit ex communibus
ad omnia problemata dicenda illa enim
non possunt esse per locos intrinsecos
quia cum intrinseca cuiusque non
possunt esse communia sed oportet quod
esset per locos extrinsecos et sic esset
in certa quia illi loci propter certificant
et incidit tamen frequenter
peccato prout sicut in loco ab (no[ta] bene)
oppositis et aliis et hic nisi eque
ignotum est inferens sicut illa
tamen dicatur tamen methodus universalis
secundum quo ad ea ex quibus et certa que
est methodus que sunt utilia
ad omnia et sic methodus istius
libri primi universalis est methodus
dicitur item universalis methodus quantum
ad id quod construitur in ipsa et
sic methodus huius libri est universalis
methodus quia construitur in ipsa
inesse quod supponitur in omnibus aliis
quia quod inest supponitur inesse quod
inest ut genus et inesse quod
inest ut proprium et sic de aliis et
hoc modo supra universali methodo quo
universalior est eo certior et utilior est
dicitur de tercio universalis methodus que ad
singula problemata inferenda est universalis
ut ex pluribus propria inferat quod
omnes dicat que sibi conveniunt
et hoc est impossibile quia ex quibus
tamen ut modo inferantur problemata
sunt conclusiones que non possunt
esse universales omnibus et ipsa artis
difficultate nimis precepta ad unum
finem ordinata inveniri non
possunt et que sic inveniuntur
extrinseca sunt et incerta et raro
utilia ad concludendum problema propter
ex illo non est in quantum talis

methodus quia difficultas ma
ior est esse quam utilitas ipsius
sicut ad inveniendum cum eo cum adiungitur
una communis methodus dicantur per easdem
conclusiones dicatur ad inveniendum per quas
dicatur probatur secundum autem modum non dici-
tur alia problemata difficilia quod
dicuntur per conclusiones per quas dicatur
diffinitio sed aliquid dicatur in ipsis quod
componitur in problemate diffinitionis et ideo quod
inest ut diffinitio colligit modum
communem omnium aliorum et ideo ut aliquid
facientem et circumstanciam ordinatur
ad problemata.

Est ad inventa
autem primum
omnium est dicendum de eodem quociens
scilicet est quot modis dicitur sed cum pluribus
vel omnibus inest esse ad inveniendum accidens
et idem proprium ad inveniendum proprium et
idem genus ad inveniendum genus et de
diffinitione est ad inveniendum diffinitionem
qui sunt modi eiusdem communis est
genus autem alia declarat quociens dicatur
idem intelligitur autem cum idem
unius quod communiter precepte in inveni
ut figuraliter sed est probabiliter
et superficialiter sic dicitur dividi
sed est per divisionem incerta secundum accepti
multiplicitas eius quod est idem
aut enim numero aut specie aut genere
idem solemus appellare conclusiones
ad unum quod est demonstrationis
causa dicatur enim aliquid in primo physicorum per hoc
quod unum in substantia idem facit
sed genus autem unum subiecto in
quo non inveniuntur diversitas et
tunc est numero locutio restante quod
dicatur quod idem numero est in quo
non inveniuntur diversitas in
univocatio omnia autem quorum.

diuisa sunt supposita unum faciunt
quia diuisio suppositi unum facit / si
autem unum unius nominis diuersa supposita
uel eius quod est · scilicet est unum formaliter
essentialiter tunc illud unum aut erit
essentiale totius quod totum esse forte
est et sic erit idem specie dicit enim
boetius quod species est totum esse
in indiuiduorum et quanto posterius
est idem in indiuiduis est et non
de esse formali et essentiali · Sicut est
in exemplis uniuoca quod secundum totum
et non secundum totum esse est tunc
est unum genere / Sed autem facilius
est quod dicitur sub dicimus
eo · Unio quidem eadem sunt
quorum nomina plura res autem
una sicut ea que latine dicuntur
multiuoca greci autem synonima · ut
tunica et uestis que grece syno
nima sunt et ab unico autem
dicuntur · consuetudo in posita tuni
ca accepta uestis accingendo
est imposita nec tamen synonimiam
sunt eius mucro spata gladius
framea et hiis · quia omnibus hiis
nominibus una et eadem res in qua
non inuenitur diuersitas numero
significatur · Videndum autem quod diuersitas
nominis nichil facit ad identitatem
que est eadem numero quantum ad eum quod
est unum in re significata · sed facit ad
rationem que imponitur in eo magis
nec quam nominis quantumque enim sic in
diuisibile et indiuiduum suppositum ad
tamen multis proprietatibus innotescit apud
intellectum ex quibus omnibus potest
nominari cum non contingit per omnia
faciat apud intellectum cum autem omnibus
ut in intentionem ad unam rem
et unum suppositum significatur sunt multa

multa nomina ad unum habitualiter unam
rem significata et ideo unum numero est quod
sic multis significatur · preter quod unum
numero dicitur in plures modos secundum
multis consideratum · Sunt autem sunt
idem que cum sunt plura numero
suppositum tamen in diuersa sunt secundum speciem
et sunt idem specie quia in diuersa
est tamen exemplum et in diuersa specie
autem est eundem in specie que est communis
ut dicit boetius similitudo indi
uiduorum sicut hic homo cum homine et hic
equus cum equo est idem specie · Sunt
autem genere est · in quibus · scilicet uni
tas est in diuersa generis cum est eius
quod est idem genere · Sunt tunc modi
figurarum · consuetudo quibus dicitur
idem secundum est proprium ad factum
Est tamen dubium esse si que dicuntur
nacionibus fortasse aliquem quod aqua
duo uasis hausta et a fonte se
parata uel uno uase uel pluribus usque
per unum diuisa a fonte in quod in
eodem loco sit cum aqua fontis
et in uno · quod talis aqua numquam
unum hic est aliquid dicentem exemplum de
hac enim aqua que est in fonte
que sic per omnis exemplum numeros
quamuis sunt hausta est a fonte
uel diuisa numero hic similiter tamen aqua
fontis quam alia aqua non ab eo
fonte hausta cum aqua fontis
sic eadem specie uidetur quod hausta
a fonte sunt plus eadem numero specie
sed quod non est eadem numero cum
separata in loca diuisa et idem
numero secundum suppositum non possit esse
in locis diuersis ut dicit boetius
sed quod non est eadem in numero
quia per locum non uenitur numeri
diuersitas in numero · ex quo dicitur quod ·

talis aqua cum aqua fontis est
eadem specie non numero. Si enim sunt
quolibet modo eadem sicut sunt eadem
divisa indicante utpote turbiditate vel
frigiditate vel caliditate vel sapore
cognita sunt sunt unam speciem
specialem et ideo si videat accurate eam
proxima sibi invicem sunt et
ex equo et omnia cognita in specie
[illegible] Et tamen omnis aqua omni
aque eadem specie esse dicitur. Eo
autem quod aqua ab eodem fonte
accepta habet quantum maculis(?)
similitudinem quod nulla alia habet
aqua diversimode [illegible] accidentalibus
similitudinem propter quod talem aquam
non separavit sed in sequenti modo
enumeravit primum ab aliis que sunt
eadem specie quolibet modo sunt
accidentaliter dicuntur eadem. Hic
notandum quod licet que eadem sunt
[illegible] ultimum que remanet
in una et eadem simpliciter
specie [illegible] que scilicet sunt
speciem resolvuntur in forma
[illegible] sunt enim liquida que
aque diversi speciei [illegible]
[illegible] colorum que habent speciem
mixtorum ut enim [illegible]
[illegible] et huius et aque aliqui
[illegible] que mixtorum habent species
[illegible] in dicuntur
non sunt omnes eiusdem speciei
[illegible] aquis unum et aliquid
si [illegible] in [illegible] dulcibus
[illegible] Et iterum eius quantum
ad eum [illegible] que est unitas
[illegible] ut [illegible] magis
[illegible] dubitaverit quid ad
[illegible] ab omnibus [illegible]
quod unum est numero in quo si

sunt supposita et ideo quod est non
[illegible] dicitur [illegible]
Solet autem et sic quod idem
numero dicitur vel assignari [illegible]
[illegible] ad eam reducitur [illegible]
numero idem suppositum designat
Propter autem et primum sine proprie
et quod magis unum numero
est quam aliquid eodem nomine vel
diffinitione aliquid idem assignatum
fuit sic quod diffinitio est
nominis nomen ut tunica et vestis
que grece synonima sunt diffinitio
[illegible] sicut animal gressibile
bipes idem dicitur esse homini quia
[illegible] sunt unum
[illegible] vel explicate
[illegible] supposita super
[illegible] unum supposita per
[illegible] Tertio autem dicitur numero
[illegible] accidentali
ut quando est idem proprio vel proprium
eum et id cui est proprium idem
supposito sed non idem significatione
sicut aptum disciplinae susceptibile
idem est homini et [illegible]
et quod natura sursum ferri
est igni et [illegible]
[illegible] generantis et generati
[illegible] dicitur idem numero et eo
loco et medio propter [illegible]
idem supposito designatur ab
accidente cum denominatur idem
dicatur supposito nomine sicut sedens
vel movens cum dicitur esse loco
si locatum est sedens vel movens
omnia hec enim unum numero sunt supposito
volunt signare et hec quidem
de eodem nomine et diffinitione et
de eodem proprio planum est. Quod
autem quod idem dicitur est de accidente.

erit utique unum nomine significans
problema quod aliquis sic ad-
dixit potest ex huius quia ut de-
signent idem suppositum per unitatem
contra appellationes nominum inter-
nominationem secundum ab accidente quod
sibilis sic est manifestum. Res
enim sepe frequentius nomine vocamus
aliquando ut sectam ut plerumque de
de uno servientium per unitatem et
non venit nomine proprium ad illum
qui sub nomine proprio non intelligit
quem nec vocari volumus eo quod
nescit illum tali appellari nomine
iste cui precipimus ut nobis
vocet eum quem volumus et com-
mutamus aliud proprium nomen com-
muniter sic per accidens quod tunc
cum vocamus illum facimus
eo quod sub isto accidente magis
intelligit quem vocari volumus
quam sub proprio nomine et sic intel-
ligentem ut disputantem vocari
ad nos ex quo satis palam est quod
eandem rem suppositam significare
contingit sive intendimus nomine
et accidens de nominatione et sic per
quod nec ex accidens de eo de quo
denominatur dicitur idem unio
dicuntur in suppositio per quod ut epilo-
gando dicatur quod idem in com-
munium ut est proprium quod sic ad-
tum est dividimus sic est interita

Quam ex principiis
dicitur probationis
sufficienter sive questiones sive dis-
putationes et per hoc sic est propositiones
ex huiusmodi formantur et ad hoc ut
ad problemata sunt est et per
inductionem et per sillogismum una

quidem enim sillogismus fides est secundum
per inductionem sicut quo con-
siderat unamquamque propositionem dyalecticam
que dicit proprium inesse illo et
convertere unumquodque problema ad quod
tamen dyalecticus inductioni singulas
singula singularum consideratio in-
ducit quod aut diffinitione aut
proprio aut genere aut accidente
predicetur secundum esse et sic in ducendo
omnia inferet ulterius quod omnis propositio
vel problema quo ad proprium secundum est
ab aliquo istorum. Alia et ha-
bitudo est per sillogismum verum est enim
omne quod est quod de aliquo predicatur
aut convertitur predicatione sic est de illo
aut non convertitur predicatione autem convertitur
quando predicatur erit diffinitio vel proprium
nam si convertitur proprium significat
quod quid erat esse tunc erit
predicatum est diffinitio sicut autem convertitur predicatum
non quid est esse significat sic hoc causa
semper est et sic quod est proprium
quod sic convertitur de re
erit signum dicitur proprium quod
non signat quid est esse illi enim
sicut supra dictum est remanserit
nomen proprium si autem est predicatum
sic non convertitur predicatur dicere sic est de
aut enim est ex hiis partibus que
sumuntur in diffinitione sive per
modo dici possit aut non est de
illis. Si est primum non sumptum in
diffinitione sive et si est ex hiis que
in diffinitione sive dicuntur sunt
tunc est genus ut differentia constitutiva
que cum genere locatum est eo quod
dictum sic ex genere et differentia
si vero est primum non ex hiis que
dicuntur in diffinitione sive de quo predi-
catum quod est accidens esse quod.

• individum actus nocentem · via actus insuppinis alliguatur distinctione declarantur quia genus vel differentia differentia compositum est sed simplex sine declarato modo in sententie inest rei et ab intellectu est omne Cum autem aliqua conveniunt in eadem similiter differentia non tamen habent specialem modum quo dicantur · eadem quia ultima differentia est actus et forma constituens et ideo facit eandem speciem quod non convenit potest dici eadem differentia quia differentia prius est non divisibilitas quam unitas et redemptionis Cum autem sillogismi formale vis quo formatur horum sufficienter formulis formis / omne quod predicatur convertibiliter vel non convertibiliter in quid vel in quale genus est vel differentia vel proprium vel accidens / Sed omne quod predicatur in propositione dyalectica predicatur convertibiliter vel non convertibiliter in quid vel in quale ergo omne quod predicatur in propositione vel est differentia vel proprium vel genus vel accidens / Et huius tamen patet certitudo sunt dicte ab intencionem sed hoc tamen quod est ulterius · pertinent in scientia universalium tantum sed que coniuncta cum hiis que hic dicta sunt · debitis in quantum sunt precepta a quibus formantur propositiones dyalectice per inferiorem faciunt doctrinam / Inesse enim quod dicatur in probleme quantum ad modum in sententia variari non potest nisi quod inest vel ut species vel ut accidens quia nichil aliud est / et si inest ut species aut inest necesse esse vel non totum / et si ut totum est differentia quia species preter esse non potest / Si autem ut non totum tunc est genus / si vero inest ut accidens aut accidens speciei et est proprium aut ut accidens individui et est commune accidens ·

Post hanc ordinationem generum predicamentorum in quibus singulis sunt x · decem dicte · iiii · predicabilia quibus sumuntur differentia problematum ut scitur generalis esse predicamenta predicabilia sunt sed predicamenta uno decem quorum quodlibet tamen dividitur iiii · predicabilia / Sunt autem quod est substantia / et quale est et quantum / et ad aliquid et ubi et quando / situm esse / habere / facere et pati / omnia autem hec de uolatate declarant quia hec predicamenta accipimus que de illo per in forma nedum / Sunt autem predicamentum ut genus et predicamentum ut accidens et predicamentum ut differentia erit in uno decem predicamentorum / quia in quolibet istorum est predicatum convertibile et non convertibile / in quolibet illorum est predicatum in quid vel non in quid / et in quolibet in quod secundum totum vel secundum partem · si · in · si · ius de inferiori eiusdem generis predicatur predicamentum erit in quid non convertibile / Cum autem idem de se predicetur secundum omnem modum eiusquam dicitur quia est eciulis ut homo est homo vel homo est animal rationale mortale vel album est album vel est coloratum disgregativum visus semper predicatum est in quid / Si autem ad res alterius generis comparetur ut predicetur ut in quale speciei et erit proprium vel in quale sibi et individuum et erit accidens / Unde omnes propositiones dyalectice sunt sumpte ab hiis iiii · que in omnibus generibus sunt predicamentorum / omnis enim sequitur quantum ·

ad sua predicamenta aut quid est sic est
ista absolute quale sunt quod est
predicatum aut quantum sunt quod est
predicatum aut significat aliquid aliorum
predicamentorum sic est tamen in quodam
predicato continetur nam cum positio
homine proposito dixit aliquis quod positum
est hominem esse implicite vel ex-
plicite totam ... substantiam suam de
ipso predicat ut dixit quod positum est a-
nimal esse partem sive predicatur de ipso ergo
est dicit sic est id quod absolute est
quid et substantia de substantia predicat et substantiam
significat quia significatum predicati
absolute etiam ad subiectum non comparata
substantia est. Cum vero colore posito dixit
sic est predicat quod positum est proposito
album esse sed album est sine dicit im-
plicite nomine speciei sive explicite
nomine diffinitionis quod positum est
album esse vel partem ille de significando
in predicando dixit colorem esse quod est
genus diffinitum albedinis quod
est dicit quod tale predicatis in
comparatione ad subiectum est quale est et significat
quale quia tale predicatum absolute
acceptum non significat nisi quale
Similiter autem est si bicubitum
magnitudine posito proposito dixit
sic est predicat quod positum
est proposito bicubitalem esse ma-
gnitudine continua esse sive partes
vel dixit esse magnitudinem de
significando eum partem sive esse
et quid est dicit sibi comparatum
predicatis ad subiectum et id quod est ab-
solute acceptum quantum significat quod
sic significat ad quod significandum inpositum
nomen sed sic predicat cum
huiusmodi dicit ad subiectum etsi
est ut diffinitio vel genus vel

proprium vel accidens. Sciendum autem est
in omnibus aliis predicatis que
omnibus eam tera est quod comparata
ad ea que sunt sue coordinationis
dicunt quid est. Similiter autem accepta
significant ea a quibus significantur in decem
sunt. Verbi gratia cum talium predicatorum sunt
idem de eodem dicuntur ut
species de genere ut homo est homo
totum esse ut album est album sive
dicuntur genus de eo quod predicatur ut
prius esse. In omni genere quid
est significat. Sed sic quidem significat
substantiale non semper absolute absolu-
tam. Quia vero dicitur sine predicato
... quod non est sine coordina-
tionis tunc vero illius non quod
est significat sic est substantiale sed significat
quantitatem sunt quod est in illa
sibi vel qualitatem sunt quod
est disposita sibi aut aliquid aliorum
predicatorum in quibus isti duo modi
sunt predicamenti. Verbi gratia cum non
sunt nisi predicata in omnibus
istis ergo sunt unum predicata et
non plura patet quod omnia de quibus
sic est ad que et ex quibus inclusis
et integralibus simplicibus prin-
cipiis sunt disputationes
sive argumentationes dyalecti-
ce et tanta sunt dicta. Deinde est
ante ipsius quod hemus perfectam (?)
hanc methodum si habuimus ad
quot et ad que. Quo autem
sumemus ea vel cum per que fa-
cile poterimus habere ex quibus
ut completis est methodus et
quo sumemus ea in cum per quam
facile poterimus habere methodum
post hoc deinceps dicendum per que autem
facile poterimus habere methodum.

no
no
no

infra docebimus quibus utentes habundabimus
sillogismis.

Nunc hic ergo complens
et integre habitis silli-
dyalectici data sunt principia
nec quid est propositio ita sicut principia
se habent ad sillogismum dyalecticum
problema autem se habet sicut conclusio et ideo
determinata propositione dyalectica determinandum
est quid sit problema dyalecticum. Cuius
causa ponendum est quod omnis propositio
sit dyalectica et quod omne problema
sit dyalecticum. Nullus enim qui intellectum
habeat disputationem habet dyalecticam propositionem
esse quod manifestum est falsum et quod
nullis videtur quia hoc nimium problema quod
est in dyalectica propositionis non habet nec
aliquis propositionem [illegible] dyalecticam propositione quod
omnibus est manifestum [illegible] que
in [illegible] et [illegible] propositionis [illegible]
[illegible] accipitur quia hoc est
[illegible] et satis per demonstrationem vel ut
[illegible] vel quod philosophus
[illegible] quia hoc
ad [illegible] Fere autem quod
[illegible] propositionem [illegible] problema
[illegible] forte [illegible] ponat in
similitudine propositione que non est dyalectica quia
dyalectica propositio est interrogatio et hoc dubi-
[illegible] Manifestum autem quod
[illegible] sunt ut in [illegible]
[illegible] non habent dubium et omnis
[illegible] in illud illa autem
que sunt manifesta [illegible] nemo
ponit ut problema [illegible] forte
[illegible] proponatur per modum [illegible]
[illegible] quia sicut dictum
in [illegible] est contradicere quod est esse
et quod est non esse [illegible] quod non

est esse et quod non est non esse. Hec dya-
lectica propositio est interrogatio consensus in proba-
bile [illegible] non
deberet [illegible] autem [illegible]
non potest [illegible]
non indiget [illegible] ad aliquos
alios [illegible] Problema ergo
propositionem dyalecticam [illegible] potissimum [illegible]
[illegible] quod propositio dyalectica est interrogatio
probabilis quod probabilis sit [illegible]
hoc est interrogatio de probabili quod est in
propositione dyalectica [illegible] probabili [illegible]
quia [illegible] eius [illegible] propositio-
nes sic intenditur ut non [illegible]
[illegible] indicium et [illegible]
[illegible] possit opponens sic
ergo propositio dyalectica interrogatio est probabilis
et hac ratione etiam [illegible] in
diffinitione silli [illegible] quod est oratio
in qua quibusdam positis et concessis
[illegible] aliud accidit ex necessitate [illegible]
[illegible] quod dicit et concessis ad [illegible]
nes silli dyalectici [illegible] quod
probabile de se non habet sufficientem
[illegible] ut in [illegible] et [illegible] in
[illegible] accipere [illegible]
[illegible] hoc ergo et totam diffinitionem
propositionis dyalectice. Hoc quod sequitur
est explanatio quid sit probabile
dicens quod probabile quod videtur omnibus aut
pluribus aut sapientibus et his
omnibus vel pluribus vel maxime
notis non contraria pluribus et quod
[illegible] est quod propositio est interrogatio non
[illegible] est [illegible] duas partes
[illegible] id est [illegible] quod
interrogatio probabilis est que probabilis
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] qua [illegible] ex [illegible].

non diligere quia terna dices,
suos tenorantur notos mentem propositum
tamen dici quod cum dicitur Aristoteles dyalectica
interrogatio probabilis sicut intellige quod
Aristoteles est interrogatio probabilis contradictio probabilia
et non probabile falsum et sic est exposito
minor secundum quantitatores sed quod
dicitur probabile esse quod videtur
omnibus et cum manifestum hoc est
ex positum et propter has dicitur re-
dactum. Sed licet non videtur quod communis id
quod videtur sapientibus sicut contineri causas
intentiones, secundum intellectum tamen ad hoc
quod sic Aristoteles dyalectica ex quod illud
idem pluribus vel omnibus non sic
contingit per signa probabilitatis
apertum ipso quia aliter disputantur
non possunt per probabilia. Item disputa-
retur de intrante per eius contra
vel sapientibus tamen notas ponet
aliquis secundum concedendo
id quod videtur sapientibus sed ipsum
quod videtur sapientibus quia sic est probabile
et sic contrarium plurium opinionem et
contingit pluribus hanc questionem po-
nunt auctores / quantum tamen ex-
ponitur non per communis et illi dicit
propositio quod dicitur ponitur enim aliquis
id est eius quod dicitur quod
probabile est quod videtur sapientibus quam
non indicantur secundum sufficientem
sed secundum convenientem intentionem cum
eo ipso quod videtur sapientibus aliquis
dyalecticus dyalectice ponit illud in
hoc est communis quamvis sit aliis opinio-
nibus plurium et sic potest non per accidens
sed per iudicium sapientum quod est
necessarium probabile ponere ut dicit autem
quia sapientes homines sunt et non
dicet eos falli possunt in indi-
cando sed g[illegible] et talis est Aristoteles dyalectica

hec autem dicitur secundum modos
probabilius variatur et dicitur. Sunt
enim quedam propositiones dyalectice
probabiles in summe sicut dictum est
et sunt probabilia que probabilius
sunt similia a quibus sumuntur dyalectice
propositiones. Similia autem sunt pro-
babilia et similia contraria huic que
videtur probabilia contradictorie sibi vel
falsi vel utriusque et sunt probabilia
contraria huic que videtur probabilia et
sunt secundum contradictionem licet secundum
negationem que non contradictionis est pro-
tensa ad similem propositionem. Item dyalectice
autem probabiles sunt in-
tentiones ut propositiones sunt vere
et posite secundum artes inventis
eo quod artificibus in talibus opinionibus
sunt accepte, que secundum artem
sunt asserte. Est enim [illegible] dicto
dubius sed probabile in se et probabile
in se [illegible] dicitur quia est simile
ad ipsum et ad contrarium sine [illegible]
simpliciter in contrario sumpto et in pro-
tenso secundum contradictionem per contrarium sumptum
vel de contrario [illegible] vel de contrario [illegible]
vel [illegible] et omnia cum non
contradictionis contradictionis sed non contradicto-
ries. Item de omnibus huic dubitamus
est probabile quod simpliciter est quod videtur
omnibus vel pluribus vel sapientibus et
huic omnibus vel pluribus vel
maxime notis. Item [illegible] autem
probabile est quod simile est [illegible]
dicitur probabilitatis ut [illegible] probabile
est eiusdem contrarium esse dicta
plurima eo quod [illegible] sunt
[illegible] et post [illegible] probabile
in [illegible] autem [illegible]
simile [illegible] quia eundem
[illegible] sunt et post [illegible]

probabile per locum a simili tractum
sicut si probabile est unam omnino
scientiam esse contrariorum et sibi omnis
unitatem probabile erit a simili
et ... et unam scientiam
esse simile uidetur sicut autem probabile
est esse plures esse contrariorum et
partes sibi que plures sunt probabile
est esse et ... plures esse scientia
enim sed similia et cognata ad in
uicem iungi et tribus similibus
ut dicit boetius item uidetur. Simili
autem probabilia sunt etiam ea
que probabilibus sunt contraria in suo
modo et sunt secundum contradictionem
sed est secundum affirmationem et negationem
protensa et ... sed cum omnia
probabilia unum et diuersa protensa
in eorum more uariata sed
probabile est quod oportet amicis bene
facere quod dicit socrates/tunc et
probabile est quod amicis non oportet
male/facere hanc autem contraria sunt
posita ut bene facere et male
facere sed protensa secundum contradictionem
rationem affirmationis et negationis
quia amicis bene facere est affirmatio
amicis amicis male facere
est negatio quod uocatur secundum
contradictionem non ideo quod dicit sic esse
due propositiones sed quod distant
per affirmationem et negationem que sunt
uoce contradictionis et sic distensie
sunt eiusdem moris amicis
bene facere et amicis non male
facere contrarium autem propositionis
huius oportet bene facere amicis secundum positum
est quod oportet male facere amicis
ille due oportet amicis bene facere et quod
oportet amicis male facere in partis
sunt contrarie que contraria posita
ad idem secundum refertur sunt contrarii
moris et ideo non eiusdem iudi
cii cum additur negatio que non
est contrariis eius quod dicebatur in
posito tunc efficitur contrarium ad
eundem morem protensum cum
dicitur oportet amicis bene facere et
ideo oportet amicis male facere ...
et si contraria sunt sicut eum sed
apposito probabilis oportet amicis bene facere
et sunt eiusdem moris quia
cum sic sunt contraria posita per affirmationem
et negationem ad eundem morem
sunt protensa et ideo item huius
probabilitatis iudicium et illud
eius esse secundum contradictionem sed est per affirmationem
nem et negationem eiusdem positi
contrariorum ... et ideo affirmatio et negatio redu
cuntur ... ad eundem morem contrarium
autem in suo non protensum ad contradictionem est
quod oportet inimicis bene facere sed in
inimicis contraria illi oportet amicis bene facere et
quod per contradictionem non est protensa ... contrarium est
moris quia una est inimicis et
altera amicis. Similiter autem facere in aliis
ut in omnibus sic ... accipi
antur probabiles propositiones ... hunc
modum ... propositionis est probabilis
apparens probabile in parabola ut si
unum arbitrum ... contrarium
arbitrium reliquum et simile propositionis
in arbitrio ... et iste locus uo
catur per simile in ... ut si dicatur
probabile esse quod oportet amicis bene facere quod
dicatur ... probabile quod oportet inimicis
male facere ... contrarium ... in posito
quod in suo ... et ... parte appa
bit contrarium ideo quod est amicis bene facere
ei quod est inimicis male facere.

sed propter unam parabolam sunt sicut quidam propter ad contraria ubi ita ad unum restitutum morem; unde autem proprietatem se habeant ad invicem ista ut contraria vel non insequitur ur in secundo libro in hiis que de contrario contradicentur. Oriuntur et similes quoniam non possunt esse contraria que eorum sunt morum. Tertio autem modo dyalectice probabiles sunt propositiones secundum artes inventas. Palam enim est quod in quantum opiniones sunt consequentes ut precepta condita secundum artes non vero inventa sunt dyalectice sunt propositiones. Ponet enim aliquis probabile sed quod probabile est quod ... sapientibus et maxime notis ea que universaliter considerata et antiquiores sunt in artibus conditis ut de hiis in geometria ponet quod universaliter geometrice, de hiis vero que sunt in medicina ponet ut probabilis medicus posuit, tamen quod sibi sufficiens ratio est ponens quod sic de hiis eius dixit auctor illius artis.

Habitus practice in tertio huius (?) libri dyalectice quod est etiam propositum principaliter ipsius declarando est de complero (?) quod est etiam questiones et problemata sunt quod dicunt quod problema est speculatio contendens vel ad electionem vel fugam vel ad veritatem et scientiam contendens. Dico dicit sed meo quod contendens aut ipsum ut finis sic quod ipsum scire volumus vel quia est ut ad indicans ad aliud quod per ipsum intendimus scire et sic solvitur dubitatio et dicit

dictionis probatis per unum. Sed quia finis est autem distinguitur sed ex predicto quod problemata dicuntur speculationi scilicet speculatio potentia ut geminus et est speculatio spiritualis et exspiritus sive spiritualiter intellectu perceptus consideratio non finita quia si finita esset non contenderet ulterius; contendere conatur dicere ad ulteriora et dicit pugnam quia contrarius intellectus habet ad utramque partem contradictionis per eque validas vel quasi eque valentes rationes quod ... notat ambiguum quia equaliter vel quasi equaliter animus complectitur partes contradictionis. Et attende quod non contendit ad fidem vel opinionem quia fides et opinio sunt fines speculationi contrarii ... et enim ut per rationem speculatur fidem accipit vel opinionem et non contenditur ad infinitum sed ad distans et ideo ulterior finis potest quam per fidem et opinionem speculationis intendit ad electionem vel fugam in moralibus consentientibus et omnibus ad finem inducendis sicut in civilibus et omnibus mechanicis. In omnibus enim hiis speculatio contendit quid eligatur ad finem quid et quid fugiatur sicut consecutionem finis impediens. In aliis autem physicis vel mathematicis vel methaphisicis problematibus speculatio talis contra sed contendimus utramque partem contradictionis ad veritatem contendendo rei si sic vel sic se res habeat aut totum excipit vera veritas ut sic vel sic comprehendatur ... quoniam autem sic in moralibus ad duo opposita que sunt electio et fuga.

· eo q(uod) nec(essa)r(ium) expediens e(st) et in
tentu(m) ut finis / non tamen i(n) phi
tis e(st) ad ueritatem uel falsitate(m)
sic(ut) ad opp(osi)to et ad sci(enti)am et ignor
antia(m) sic(ut) ad opp(osi)to quia falsitas
et igno(rantia) fines p(er) speculatione(m) co
ntentis ad aliquid esse n(on) p(ote)st
nemo .n. contendit ad falsu(m) et nemo
contendit ut ignoret · Est aute(m)
alia diuisio q(uia) p(ro)ble(ma) e(st) speculatio(nis) tunc
et quod est ante ipsum finis se
consu(m)matum aut ut ad mani
festans ad aliud / ut ipsum q(uo)d
sic est probabile problema q(uod) est
ce(n)tur phi(losophi)e / aut inclarans aut sic(ut)
ad quod est de modo omnis phi(losophi)e
et h(oc) e(st) logycum s(ecundu)m quod logy(ca)
g(e)n(er)alis omnis scie(nti)a(rum) sermocinalis
que i(n) triuio dedicatur / omnia illa
q(uesti)o(n)a ad alia q(ue)dam p(er) ea scie
ntia referu(n)tur et sic [illegible] illa di(uisi)o
ne omnia omnium scie(nti)arum p(ro)blemata co
ntinentur · Est et consideratio logyce
diu(ersa) considerat .n. ut scie(nti)a et ars
ut scie(nti)a q(ua)d(am) considerata sc(ilicet) fine(m)
ut ipsum ut dicit q(uon)dam consi
derata n(on) ut ars ad modos refer(endi)
scie(nti)arum aliarum / p(ri)mu(m) a(utem) horum est
in(...) · Est aute(m) p(ro)ble(ma) speculatio(nis) contendens
ad electione(m) uel fugam uel in
tentam et scie(nti)a(m) aute(m) ad aliquid spec(ul)
ando de quo ad ueritat(em) modo
opinantur · quia n(on) declinat
ad una(m) p(ar)tem contradictionis nec
declinat ad alteram ut de qua
contrarie opinantur plures sapi(enti)bus
aut eo(rum) sapientes plurimi c(ontra)
uel q(uod) idem eisdem sc(ilicet) e(st) sapientes
sapi(enti)bus et plures plurimis / et si
ob(...) q(uod) sapientes n(on) p(ossu)nt contrarie
opinari sapi(enti)bus quia omnes e

equali· indicant p(ro)p(ter) p(ar)te(m) tollens
d(icen)d(um) q(uod) sapientes large dicu(n)t· dis
positi et non p(er)fecti s(ecundu)m sapientia(m)
uel melius dicat(ur) q(uod) n(on) in uno
eodem p(ro)blemate sapientes contrarie
iudicant sapie(nti)bus q(uonia)m p(ro)p(ter) diffi
cultatem difficultate(m) p(ro)ble(ma)tis n(on)
potest uideri cu(m) et ubi(que) per
signa indicante et signa ap
parent ad utra(m)q(ue) p(ar)te(m) contradictionis
ut .n. eo(rum) contrarie iudicantes p(ro)
ponent ad utra(m)q(ue) p(ar)te(m) tales
non ergo speculatio contendit · Est ex
planatio dicitur e(st) quod q(ui)d(em)
utile e(st) scire i(n) moralibus uel
ciuilibus uel yconomicis uel
mechanicis tamen ad eligendu(m)
h(oc) e(st) ut i(n) fore(n)t ind(ictu)m electionis
et id in quibus facit p(ro)p(ter) scire
h(oc) ad eli(gendum) uel fugiendu(m) q(uonia)m
ut gratia exemplo cum disputat(ur)
ad h(oc) utrum uoluptas sit eli(gen)da
q(uon)i(am) summu(m) i(n) uita uel non sit
sic eligenda sed fugienda tamq(uam)
i(m)pedimentu(m) ad consequendu(m) opti
mum i(n) uita · Quedam aute(m) in
contendunt speculando ad sciend(um)
et scire ipsa est contendens finis
ut utru(m) mundus sit eternus uel
non uel ut d(icitu)r p(ro)bl(ematis) ut(rum) mundus
sic fertur uel n(on) / cu(m) de illo
p(ro)blemati p(er) se scire p(er) se sunt uenit
in questa et ad ueniet horum
ordinatum quia nec ut eligibilia
uel fugibilia nec ut p(er) se scire
considerata · quemlibet tamen ut aliam
inclarancia sunt ad aliquam
talium sic· uti· illis considerat ex
eisdem et ex duabus p(ro)positionibus q(ue)
non ualet nisi · Sed ad q(uo)d
ut ad inclarans ordinatur·

Alia diuisio

quia nec scitur contrarium vel eligendum
vel fugiendum et non talia sunt per se a-
ut per hoc ad aliud cognoscenda/ sunt
autem quaedam problemata de quibus hoc est
ad quae contrarii sunt silli(ogismi) hoc est ad
contraria concludentes dubitationem ut hoc
utrum sit ex parte affirmationis vel non
sit ex parte negationis se habet dicentes
eo quod in utrisque partibus contradictionis
rationes sunt aequales vel quasi aequa-
les et hoc iam autem ambigu-
um dicitur proprie vocatur/ est in pa-
ratio in creatus motus rationes
sunt utriusque partis contradictionis/ am-
bigentes qui utramque partem
habent per rationes aequales/ tales a-
quae in neutram inclinatur illi autem
est/ opinio a est huius generatus est
non statim sed tamen habens eo
quod ratio non habet sufficientem
[illegible] sunt problemata de quibus
hoc est ad quae per unam vel per alteram
partem per se in difficultate non habemus
vel forte quia in talibus non
sumus exercitati cum sit magis
mentis altitudine et subtilitate et non
scientes arbitrantes difficile esse
sum quod difficile sit in talibus as-
signare quia hoc est causa per se quod
et oporteat in talibus exsignis
procedere ad disputandum utrum mundus
est aeternus vel non quia oportet
scire sic sentire vel non in talibus
causae proximae et aequales non in
nemini/ inveni est causa est utrum in-
telligentia sit eius secundum vel non
et utrum intellectus in nobis sint ordi-
nis vel non/ et utrum intellectus
hominis est intelligentia exordis
vel non et talia huiusmodi problemata
sunt et rationes dyaletice in eadem

est talis et anteriori capitulo de-
terminatur ·

Positionem autem quae ad inventa
est problemata et est quasi accepta-
le plures silli dyalectica problemata est cum
est quod plures quod est generale dyalecticus
de quo opinionem contrariae neuter
modo opinionem positio autem est de quo
opinionem contrariae et non hoc per problema
declarandum est de positione positio non est
opinio extranea alicuius notorum secundum
philosophiam est non dicit vel concedo dicit
declaratur id est et concedens in modo
rationem in illud et hoc vocatur
positio et est concedo in declarata neuter
ad leues per contradictionis et hoc est
problema proprie/ quod autem dicitur extranea non
dicitur quia philosophis contraria est sed
sapientibus in intereat/ et quod dicitur
alicuius notorum secundum philosophiam, inco-
modo neuter generalis est hoc est alicuius
rei opinabilis quae secundum philosophiam
rationes est notificata et hoc accip-
abaxle in xii per philosophantibus
distinguntur ut positionem et sic
cum omnes quod positionem secundum philosophiam
ponunt et suppositum fictum a
est coactum coactum ad positionem
quod sui ratione philosophica est positioni
ad notificandum quod est praeter unum
positionis quia mundi· positio non
potest vertitur quiescit omnino
parietas/ mota tamen et contra omnes
dicunt quod est genus masculi
masculinum sed hoc secundum quod positio
est extranea opinio alicuius philosophi
notus est et appellatus est secundum
philosophiam/ vel per et positio est melior
quoniam in positionem non sit notus.

secundum philosophiam in ratione rationis sine habeat philosophiam. thesis autem est extranea quod dixit antistenes, araclitus discipulus, quod non est contradicere eo quod contradictio est oppositio secundum idem in eodem tempore et cum omnis res continue moveatur ab uno in aliud non erit oppositio eiusdem secundum idem et cum non possit simul affirmari et negari in eodem in diversis tempore non oportet simul affirmari et negari. hec autem in quarto prime philosophie habet declarari. et eam sapientibus grecorum necessario posita et ad dicentem ponitur quod omnia continue moventur secundum eraclitum ponitur quam hec posuit quia uno et modo secundum locum primum illi modo cedendo illi ut duo simul erit in eodem loco et in eadem ratione tantum cedit. sed et etiam [illegible] et sic uno modo moventur omnia et nichil quiescit et haec in primo phisicorum habet declarari/ non enim est necesse quod cedat secundum quod [illegible] ponitur cedere poterit per [illegible] vel [illegible] autem unum est ens quod dicit melissus et est in primo phisicorum et in primo philosophie prime habet declarari. ubi autem dico quod est aliud notorum secundum philosophiam quia positum est ad contra quod disputatur philosophice. ¶ Stultum autem est esse sollicitum aliquem proferre hec aut preferat contraria contra disputando opinionibus aliquibus modo prolatis sicut sophistica ratione/ aut etiam stultum est aliquem esse sollicitum preferre rationes disputantes opinionibus vel [illegible] habentibus planam et apertam in [illegible] rationem ut in ratione sophistarum ut dicitur in thimeo platonis sic dicens quod non omne ut factum ut eternum est sic dicens et platonis sophiste in [illegible] sic non inuenitur esse quod [illegible] quod factus est factum. nec semper est factum nec est eternum quia ut dicens quod factum est ex [illegible] factum actum autem et maxime spirituale actum quod in anima est non habet [illegible] ex quo fiat. ergo non est factum. [illegible] et [illegible] cum et incepit et [illegible] sic

¶ Problema autem sophisticum quamvis actus non habeat [illegible] ex qua fiat habet tamen [illegible] in quo fiat et sic et illa factum est et non eternum/ ad talia ergo sollicitari stultum est quod hec quod non est positio et non fictio et si aliquem non videatur eo quod est extranea opinio [illegible] alicui vel de sapientibus vel de philosophis eo quod [illegible] habet philosophice [illegible] ergo se ad invicem positio et problema sic se habent et in fine quia omnis positio problema est sic omne problema [illegible] dicitur problema est. non autem omne problema positio est quia non omne speculatio [illegible] vel in [illegible] speculatio [illegible] est eo quod quedam problemata talia sunt de quibus neutro modo opinamur vel ad partem negativam et hec positiones sunt cum positio sit problema sine speculatione [illegible] et quiescere in una parte contradictionis [illegible] autem positiones omnes problemata sicut iam est quando cum positio sit contra opinionem extraneam et sic et quodammodo opinio et aliquam extranea necesse est ex hiis quod dicta sunt de problemate et positione aut quod plures contrarie sapientibus esse ponentes dubitare aut [illegible] sapientes aut plures philosophis contrarie dubitare de positione/ et problemate sic quod.

· ōnīo opiām⁹/ sequitur qd̄ p̄o sit
ꝓbl̄e eo qd̄ p̄o est opio q̄ui q̄b;
tam ex ūtca q̄d̄ā opīo acedit
Quē aūt in usu phoꝝ ut̄ıq̄ꝫ
omnia dyal̄ca ꝓblēta nocāut
pōnet ꝯınīr s̄m tōm pārō mō
distīguīt ꝯ; ad p̄letem ītentō
nem n̄ diff̄t q̄ꝫ mō dicantur
sīn vno mō sīn alio modo n̄
eāt disīm⁹ ea sīm distīnximus
pārō mō ut n̄ disīn ꝗblēte
pōm faciam⁹ s; ut lateant
nos que coꝝ h̄ est ꝓbletas et
pōīms ꝗtingat ēē dūiat ab
in uicem/ hēc āut ia āu tum
est nō oꝫ dē ꝓblē n̄c omeın
pōīu q̄ecꝫ mō ꝗ sīt tōne poī
tam p̄ speclatōm ꝗtēdnitem
ad ad ꝗstitute· s; oꝫ illam ꝗsid̄a
re qd̄ dubitabit s; est modo
dubitōms ꝓpōnꝫ q̄ ē d̄ mō coꝝ
q̄m tōne ī digent innātem
ꝗ ꝗfortantē ad fidem alterius
ptis ꝗ tōms ꝗ hūc· ut ꝗsida
tōmbꝫ dyal̄cis innabim⁹ ut
te ꝓblēte ueniat ad pōm eēd
ambiguo ad fidem/ sꝫ oꝫ ꝗsi
tare ꝓblē ꝓp̄o q̄ indiget pēa
in aıalibꝫ q̄ dubitat utr̄ op
teat ut q̄m indigꝫ s̄hu in m̄
libꝫ/ nam ī aıalibꝫ q̄ dubitat
utr̄ opteat diuīn fieri et
parentes diuo honorare īdigꝫ
pena quia s; lege scita sunt
ꝗ lacita ꝗ p̄ sua sua uitātē
non hūt/ s; coadunam ue
dꝫ aꝝ ī p̄ eth· et iō indiget
pena legali legali q̄ d̄ hoc
dubitāt quia n̄ s; d̄ talibꝫ
dubitās/ q̄ uō dubitat ꝗ ꝓblē
ꝓpōıt utr̄ m̄ sit alba eum

mūdu p̄ie m̄am sit ꝗ ill⁹ in
phīas p̄tıclāribꝫ ēıoꝝ sit
tōne/ indiget s̄hu/ sꝫ uō ꝓblē
est ut p̄o coꝝ ꝓp̄inq m̄ s̄hu
omībꝫ p̄ ea demō est q̄ ıstā
oībꝫ sūt m̄aīa/ sꝫ idē ꝓblē
est dehūs q̄ dūis p̄cām ē
ualde longe a nobis elongatāꝗ
ista ignō sūt ꝗ iō dyal̄ca nō
h̄etur· ad illa ꝓp̄inqua· n· m̄ata
sūt ꝗ hūt de m̄iōi p̄ cām ꝓp̄a
ista nō q̄ lōge distant sūt pl⁹
elongata a nobis q̄ qd̄ ad illa ꝗr
argūtū ualeam⁹ s̄m ꝗtraıē
ptem ad qd̄ est dyal̄ca/ s; tū
nō qd̄ h̄ ualde recte fiunt·
p̄o ꝓbablı· s opīone ꝗ in hac
in tentōne s; diffīcn· ꝗ iōdē
quod d̄ ulla pōne pōnet uent⁹
mō opiōt quia p̄o est opio
scamp.
~~fōis~~ ī uno ī octauo a⁹ ī sequētibꝫ
h̄i⁹ scīe accipietur p̄o in cōi
ad ꝓbale ꝗ ī ꝓbale ꝗ uent· n̄
dequo al̄ ōne potest opīari
s; aūt ī sequētibꝫ et m̄am ī
ꝓp̄ius locis hi⁹ scīe·

h̄ ~~ōro ā m̄ pm~~ius
hin ꝗꝓleri· ut ꝗ cōple
rıs integ'libꝫ tōcīnacōnis
dyal̄ce· Quē d̄ ciand ē ō p̄ab⁹
enis s̄b ısīo ī q̄s ut in s̄ceō di
dē tōcīnacō dyal̄ca/ d̄ eiatis
eūt hūs q̄ ut in ꝗplera ut
ꝗpleru ī regūco ꝗstitūe tō
cīnacōꝫ dyal̄ca/ oꝫ de eiare ꝗt
ꝗ que dyal̄cas tōcīnacōm⁹ sꝫ
s̄peēs/ que non iō diu· s̄pēs
qd̄ ergo dicant⁹ tōcīnacōm
dyal̄ca/ quia sılls p̄ p̄ıus ꝓta
capit n̄ tōnis dyal̄ce/ et ꝗ iūcto·

p pstius · s; io dnr spes quasi
mon eidem uocuc quiete ano
logie tre d ysis e a h una qs
spes iocinacionis dyalce i duc
to no illa / alia silis / 4 qda no
lite ei qmei s i ductone /
euciu no s sillo / s; no oz
ai; non acciplant h spes io
nacois simpl sic in so poy
s; tm iounacionis spes dyalce
4 qplete / 4 plus qd i aithitis
tan est quid sills e dyalcus
In ducto a est a singlaribz
i ulia p gsillo · quia · n · i ducto
noiat oione ul collecoz sic si
sills io non poz ul ulia diffoe
ingue ozonis sic sillis s; noc
sno noiate motu ductois 4
io dz p gsillo l; est abi ecozi
ad sinis gsillo / mocus a in
cipit a singlibz no uno · s; oibz
dicim acceptas ul p se ul ut
dicitur 4 sic d singlis ce no
ad q e ulia que io plr dur
a singlaribz ad ulia progdi
4 non dz ad ulse / qua e ulse rei
4 notas p sig distributam 4 e
ulse metias / q sm se a singla
ribz collect accipit 4 i omi
siu ophia i tencone e p gsillo
i ductone ad ulia 4 no ad u
num ulse l; e uno mo accept
p gsillo a dz induccio mag
qm alis motus qualis p gs
sino motu sm addz puo
4 tam so ut patet i passibz
4 sic in duca ce 4 simis si
i ducto sinte sipli addz ul;
diu i suma sinin ulse i cludz
Qm a hz e / ut si eid sic
gubtoz optimus 4 nellus oinde

q qm eruditus e i arte nauta
est opti auriga / 4 recoz cuitas
qui est eruditus i regie cuitas
e opti / 4 fab eruditus i fabulibz
e optimus 4 sic de aliis · g o sil
gubnacoz eruditus i nauabz
e 4 no q ista inducta sil qcunt
i ductiui 4 q · du loc tale
poit ei recoz cuitas optimus
no eligite sorte · s; arte er
sili · rector archyrectori ce 4
sic de aliis · g nec rector na
uis eligitur sorte · s; arte
4 no i h q i omibz sinbz que
in ducute i ductiue dz esse
silis r lo sbi ad sem 4 i ductoe
4 sut sinia et silitudo quo
ad sinia 4 sbz offitz dz q
i ducto q ad nos e insilioz q
sillis 4 non dz inoz pone dn
silitudis que e int sinia pci
cipiando scum dz plannor que
uncq sito se hue quo ad scm
sinia 4 nllus alti si · enim sic
diffiniens planu dix plo q
planu est cui ptes pcigunt
m eque / i sillo a una ppo est
ut maior 4 alta ut minor s
maior trans 4 non eque s; eo
arcas eam / sm an q sbz
obiciunt sinia dz i ducto
p sbus notoz q e i inductione
ei sinibz collatas ad ulse
i fem · ulse / 4 sic plus sut 4
ulse illatu 4 pncipiatu / prima
pleos a sequu · undm s
si erit in ducto plibz cois
est sills a capis. Sills aut
eos pcedus a toto ad pcem
uo secor e i in sendo 4 p
do quia pc est ex toto i sinu ·

• uertice e in toto et totum hz i se in
eis inuenis s3 partem et non e3
et ad conuersiones i obmacoibz sui
contrariae sunes psillin ad i pole
reducetem efficacioz q icone
et no icone ouilin sillin oz in
olencioz q obligacione fnc
gclud et icone silli ad i po le
ad conuersiones esse. Media g i io
cinacoe dyalca aut e a poribz
q ad nos aut a poribz fm nam
p quo modo aut e cpleta aut
i cpleta et e a simbz aonlia. nisi
accepta et e in duc cu e i
cpleta et e de parte ad partem sin
de sing ad sing et est ex q
st i ductone gtinetur. si aut
e a poribz fm nam aut e cple
ta aut i cpleta i mg et pnc
si cpleta e sills si aut i cple
ta entima q st sillo gtinetur
ut sic pcessus aut e de pte
ad totum aut e pcessus ad
tm aut ad mem p in duc
et sho ex e si pcessus a toto ad
ptem aut e cu deriacone et
gsone toti ad deriaci ptem
et sic e sills i quo .iii. gd
tiat malr ut pz cu dr omne
al an omis ho e al. g omis
ho an. In quo al dicitur
i mion ad hoim et sic d hoc
gcludit aut est su deriacone
totius et sic est entyma si au
gn nio no e ac pcessus d toto
ad totum quia inte totum et
totu non est ad gtinuac pces
sus a oinis in aliquo gtinua
inte motu nolecem pcessus
eius a toto ad ptem e i forma
totius gtinetis pte. pcessus

au d ptibz ad totu e uni i for
tota collecta ex ptibz et ptes
sui de pte ad ptem i forma
totius fm unu et mod ipsa
i ptibz si for au ptis no est
aliquis pcesso quia for ptis
no e gc gtiguar s3 singla dis
tinctu et segrgne. Secu
iocinacoim et ypnu ypleta
et pom u dequibz hic e ad que
sue dispucacones et ex quibz
sl gplerus ut ybz ut i cple
ris ut dissone ypo gne et ac
cnte quad d sing hor pam
est uib3 eorem li dicite hic
eni no oz omce qlr una ma
iocinacoms reducat ad alia
sic q i ductone reducetur
ad sillm. Non .n. i ducto
dyalca reducit i sillm dyali
cu cu est pplale no e ypl
q ui capibz frequte et io i
ductio reduct ad sillin si
simpl et no ad sillm dyalcm
et tal reductio ia i s3 ...
cu ista st altnatur onsa est
et suppoz ab ista sic q suppoz
q tinu et quid ypo et quid sills
et que forma ipius nec oz h
spali d singlis spebz iocina
com cplete et i cplete tota
re quia h omia suppoit als
pousqr ut cu dan ut an i sue
i ductio ure iuenit spus ut
ute intellectus et ut q ueneus
q spus no accipit ulem q in
sem u intellis acip singla
ex qbz i semr s3 ad h plan est
uide quia cum ois illatio
sit ex collacone i femens ad il
lacu oz q illatio fiat p iiitem

· tonis que sicut dicitur ysaac in uno
collatiua est faciens terciam causam
in circuitu quia in ductione reflec-
titur ad sensum et accipit sensibile
per quod stat se nisi hoc est sic perplexe
nimis pluries in sensibili imperium
et conficium est.

Questio autem per que
habundamus sillis hoc
est quod nos quod nostri reatus in
strumento sunt inter erudiendo
construunt ut ad omne problema
tiandum sillis huiusmodi sillis di
co qui sunt in scientia dyalectica dis
positionis sunt · iiii · vnum quod
est et primum est propositiones dyalecticas
scire sumere hoc est propositiones quia propositio
in mediatum integrale ad sillem
sumere autem sensus propositiones quo eas
habundamus ad omne propositionem concludendum sci
mus in uenire · Secundo uero quocies
nimis quod dicitur posse dicere et distin
guere et hoc est sensum quod intus quod in propositione
sunt est acceptum et tercio modo quod con
ditur a silli in medio tercio primo propositio
quod sensum est et accipiuntur hoc absol
ute · In principio dicit Tertium autem
est dicitur unum ad alterum posse in
uenire quod accipitur in principiis silli
conclusionis ad alia sensum dicam aliene
tatis est primo · Quartum autem
est silitudinis considerato tamen in sili
quod in quarto topicorum sensum quondam
et in parabola et tercio ultimum est inter
ea que dicta sunt quatuor istud · iiii
sunt non tamen iiii · artes dicitur istius
disim tredec sunt · quia tria
istorum reducuntur ad artem
per tamen eum se contraria sunt ad superior

propositionum que in inuentione inter sunt primum
silli cuius oppositio est quia quantum
sunt quod dicitur facile est propositionem dicere
dyalectica facit ut sumere sic primum
in quo quod est posse distinguere in ue
si ponat quod bonum est eligendum
per quas distinguere quociens dicitur
bonum dicitur in · bonum hoc est honestum
et suave sive sumere ideo contrarie et
dicitur bonum utile et per analogiam
dicitur de hiis bonum et signis hoc sunt
distinguere facit ad facilitatem sum
mendi propositiones sed autem est in tertio quod est
dicit in uenire quod silli · facit
ad facilius propositiones in uenire ut si aliquis
proponat qui differt sensus a discip
a disciplina quod negamus illi qui
dicerunt disciplina consequitur esse sensibile
et tamen dixerunt esse in apprehendo sensi
bili apprehensione considerans autem dicitur
sensus et disciplina eo quod hinc quod
sensum amittendi eum est possibile rur
sum sumere illam autem disciplina scilicet
amittendi uel in sui sumere possibile
est quia ad oblivione ad scientiam
possibile est de ueniere et hiis dicitur et
aliarum dicitur in species facile
est propositiones sumere ad propositionem
autem et quartum et est sili in
specto facit ad propositionum superiorum
ut proponat quod sili se habet sana
tiva ad sanitatem et enorium ad
obnoxia et scientia sili uel propositionum
inspiciendo ualeat ad hoc problema
propositiones sumere secundum autem obnoxia — cuiusque
ma bona erunt consistentes in ti — a desiderio
oribus et erroribus quia quod
quod est latum caro repellit a le
gua quod non facit caro
larum sic ergo reducuntur tamen ad
primum omne eum quod facit ad.

facile sumendi propositiones ad artem
sumendi propositiones reducuntur
sed multiplicis distinctionis diuersarum
consideratio similitudinis in propositis faci-
unt ad facile sumendi propositiones
ergo reducuntur ad artem sumendi
propositiones necesse autem hoc et quia propria propo-
sitione propositio supposita quo ad facilita-
tem sumendi ab eo quod est in tantum sine
distinctione multiplicis facta autem
facilitas sumendi est a diuersis con-
ditionis. Tertia non facilitas su-
mendi propositiones est a similibus sum-
ma consideratione similitudinum / omnes
ergo sequentes modi reducuntur
huiusmodi similis ad primum non cum
propter in eadem mechanica tractandi
sunt.

Respondentes ergo ad
tractandum de singulis
istorum. uni. dicitur de primo quod
ex quo sic est quod omnes redu-
cuntur ad primum. ergo propositiones quas
eligendum in scriptis .c. ad consilia et
formalia pertinentes propositionis dyalectice
et ipsa propositione dyalectica sunt ta-
tenes eas que cadunt in diffi-
nitione propositionis dyalectice ut dyalectica
est propositionis ergo quod ex tunc pro-
positiones eligendum ex omnibus illis
modis conditiones / hoc est quot modis
diuersis plurium / hoc est quotiens diuersa
modo sic accipiendum propositionis in propositi-
one distinctiones / aut opiniones ponen-
tium / hoc est aut concessiones dictant aliqui
quam propositionis opiniones / hoc est propositio-
nes opinabiles. ille .n. ut propositionis
aut opiniones plurium aut sapi-
entiorum ut omnium ut plurimorum
sapientum ut notissimorum et sapientes

et iste est unus modus sumendi propositiones
per ea que secundum se probabilia in diffi-
nitione dyalectice propositionis ex illa autem quod in-
probabilibus / hoc est quod dixit ut diuersis modis
et seneca in libro de questionibus naturalibus quod
ueritas apud uulgares nichil
est quod motus aeris per loca in quibus
est aer coartatur hoc autem quod in-
sapientibus ex illa est quod in sat perspi-
cuum. hoc .n. dicunt omnes sapien-
tes. Ex illa autem hoc quod dicunt plures
sapientes ut mundum unum et perfectum
esse in hoc .n. plures sapientes conueniunt
ex illa autem hoc quod notissimis inter
sapientes .n. ut quod intellectus
est quidam diuinus et in corporalis in alia
sic ergo sumuntur propositiones per formalia
propositionis dyalectice posita in diffinitione
dyalectice eius / aut sumuntur
probabiles secundum artes in ueritate sic
in architectura tantum est sumuntur propositiones
posita in diffinitione dyalectice propositionis. similiter
etiam contrariae probabilibus propositiones secundum
omne contrarium probabile sunt acci-
piende quia contrarie erunt probabiles si
probabile contingentia accipiatur
quia quod esse et non esse et contingentie
omni conueniunt ubique probabiles contrarie
dicuntur sumendi sunt .s. simpliciter contrarias
in contrario sed ut utroque simpliciter sumptis
ut in contrariis secundum notam contrariis
propositiones in parabola quemadmodum tamen
est prius in diffinitione propositionis / utile
autem est esse ad propositionum suppositionem
non solum sumere probabiles ab solute
sed et consideratione ad contrarium relata
quod utile est et non solum quae sunt
quae sunt in se probabiles sed etiam quae
quae sunt similes probabilibus ut cum
sic propositionem quod contrariorum est eadem dis-
ciplina uera et idem sensus est contrariorum.

ad aliud extrinsecum quam intentionem. Item sus-
cipientes non ad extra intendentes
nam sensus intentionem et secundum alios
sensus faciunt fortis sensorum intus
susceptivos obiectorum. Sic in audi-
tu vel item susceptores non ad extra inten-
dentes et ideo faciunt eodem modo
intus susceptores et ut extra intendentes
et sic sentiunt in aliis omnibus
sensibus / Amplius autem similiter sunt

vel tantum penes

proportiones non tantum per se sensibilia
in ipsa proportione dyalectica sumpta sed et
per se sensibilia quedam aliunde sump-
ta et postea quomodo ex accipientibus sunt
proportiones que habent pluraliter vel in
omnibus vel in pluribus in quibus scilicet non
universaliter in singulari. Sed universale esse non vel
in omnibus vel in pluribus et ideo sensibilia
sunt ut per se sensibilis dyalectica et
tamen non quod ullam habent in
singulari certe non ille superius cum quo
aliis debentes quod non conspiciant
quod in aliquo sit in singulari propter quod sic
non est sic usus. Propositiones / faciunt
pro nomine sine contrarietate eas. Unde hoc
ipsum non est in singulari. Sed similiter
propositiones quod cautela / ad hoc autem
eligere oportet propositiones ex quibus hominem
dicimus ex scriptis in libris philosophorum
rationibus et facere etiam descrip-
tiones in modo quoque generaliter similes
illis que sunt in libris philosophorum ponitur
ut universaliter descriptiones facimus et
de bono sic fecerunt stoyci quod
bonum est quod omnia expetunt
et de anima sic quod anima est quod ad se ipsum
movetur motu locali. Quorum modo
et similiter generaliter ut de bono
omnium et non de bono moventium
et quidem quantum facimus secundum tantum ad
proportiones humanarum et illas descriptiones

descriptiones vel scriptas vel ad simili-
tudinem illarum factas debemus proponere
extra ad conferre vel eam descriptiones
extra ponimus quam in pluribus in re de-
scripta per sermonem explicamus et
sic in capitulis debemus esse in descrip-
tionibus et diffinitionibus, ab eo quod quod
est hoc est agnitionem vel aeri i. sensui quia
ab istis facilius ad actualia per
certe / assignare autem oportet modum hunc
modum et singulorum opiniones auc-
torum vel capitulum ut quia Empe-
docles unaquaque dixit esse corporum princi-
pia etiam auctoritatem in intendens enim
per eo quod animadversionem proferimus
de auctoritate cuiuspiam potest faciliter
quod audit ab aliquo probabiliter et
probabilius in propria tamen est / hoc autem
omnia aliena quondam habent proba-
bilitatem / hoc autem per ipsum nolunt multi-
plicare suppositiones propositionum et
ut figuraliter hoc est litteraliter facie-
tur et in communi sic complecti ea generali-
a / sunt propositionum et problematum
partes non alie quidem propositiones
ethice secundum quod ethica largius
tamen comprehendit monasticam yco-
nomicam et civilem / alia sunt
phisice secundum quod phisica largius
comprehendit naturalem mathematicam
methaphisicam / alie sunt logi-
ce secundum quod logica generaliter generali-
ter tamen totum comprehendit cum ut h(oc)
ad quadrivium quia potentia est
potest per scientia sermocinales et sic
logica comprehendit logicam stricte
dictam cuius pars est dyalectica quia
logica stricte dicta est de sillogismo omni
simpliciter accepto quod dyalectica
et quod de unico quod et sophistica
dyalectica autem de sillogismo explanabitur

hanc g° et philosophus in rethorica
et poetria et grammatica / ethice quod
sint ut in eis dicetur. hic non
necesse oporteat parentibus vel ge
legibus obedire et si discerniat
et constat quod legibus quia leges
sint aliter in aliis / loyce an sint
hiis ut utrum contrariorum eadem est
disciplina vel non et non dubitant
semper sed primi et ordinati ad conclusiones
speciales si probleumata sint vel ad
compositionem propositionis si sint propositiones
/ phisice an sint ut utrum mundus
eternus vel non / simili modo est sunt
probleumata quia dominus propositione probleumata
fit circumscripto modo. sed cum sic multe
habent ordinem que sunt divisio
ne speciali et propria singule ... propositio
nes / non facile est ex loycis
per divisionem assignare quod talis
divisio vana g. sed receptaculum est
cognoscere per ... utilitatem ...
eorum consuetudine sed est consueta
cogitatione prius que est per induc
tionem et hoc quod receptaculum est consimili
tum illius divisionem propositionum secundum
partem eius ad utrum .n. aliud relative
cognoscerent utrum sit ethice
vel phisice vel loyce et per inductionem
verum cognoscitur esse nec g°
ad phisicam prius quod est de hiis
secundum virtutem et divisionem propositionum
essentialem de hiis partium negoci
ari / dyaletice autem partium negociari
de illis ad opinionem et non dyaletice
sufficit inductio ut nam
ferme et similia consimilia sunt
in suppositione propositionum sed etiam
acutum acutia et summe
propositis similis quia quod est ethice
vel yperhe vel aliter vel ne

prius non fiat ad propositionem sup
comm. unum simus est quod magis
nter propositiones. et hinc .n. con
tenti omnia sub illis concludi
possunt ut quod omnium oppositorum
est eadem disciplina. similiter enim
sumitur esse quod contrariorum est eadem
disciplina et quod eorum que oppo
sita sunt ad ad est eadem disciplina
eos autem in et ipsa contraria sub opponitur
supra sunt dividenda et distinguen
da in specialia contraria contrarie con di
cte quousque ad multem multipli
citer dico ut quod boni et mali in
moribus et albi et nigri et in
insensibilibus frigidi et calidi in ta
gibilibus in eadem disciplina sunt. quod autem
in aliis que distinguuntur habent facien
dus est quod sunt ab utilitatis incipiat
et distinctos fiat usque adeo
autem sint tales sed ea que paria sunt
sufficientem ad in tentionem presen
tem quod singularis est et utilis ad
omnia probleumata sic manifeste vero
relinqudus est.

Sed quod in termine
multiplicat distinctio
nes quociens autem unumquodque
dicitur quod multiplex est non solum
oportet inspicere vel dicere secundum divisionem
modis secundum quod multiplicia sunt sed et
quod assignentur. quia multiplicia
sunt. sed quod receptaculum est assigna
re rationem multiplicis secundum unumquodque
multiplicium est aliter ut g° eius si boni
est quod in eadem distinguendo non
solum oportet dicere quod autem specialiter non eam
est iusti et forti et autem iusti
et autem specialiter quod est non obviorum
et sanativum sed oportet assignare.

· tonem q̄m bonū ꝯ iusticie et for
titudine d̄r ut ꝯtinencia et iusti
et fortitudo sūt bona ut alia
quodam tōm ut genus peccati
ista a' ob uoluntm̄ et sanatiū
nō dūr bonū eo q' ꝯtra q̄dam
sit ingn̄e boni. ꝫ dm̄ gn̄a q'
aliq' boni sit oberie et sanita
tas in aliquo sit in hoc sunt
pfcūa. vn̄ dicta d̄r bona et
sana que euelchie et sanitas
i hoīe ē pfcūa. Sc̄a et faciend'
ī aliis in dēēc. h eam ē ut ars
q̄dam distinguenda in in dēēs
D'i neucoīe q' uisceiat an quid
aliquid sit in ul' nō p q̄d est
ulior ars est ad musici i ad
q' in spem et i spi'o ma'o p est
i spiciend' i q̄rū q' igens ut
siue dicam' q' q' uerū ad in
ul' simp'. h ē nō in d̄r spē hē
fm suam spem et nōm spei
ph' que statim dicent ꝯsona
nō est. Primū q'd h ē i ulti'me
uoci ꝯsidracōne p spi'o ē igr'o
ipsius sic ul' utru illo in d̄r
sīn dissonet ab eo ut ꝯtrū a
ꝯtrario uoce uno ꝯuenit ē spē fore
dissonz/ sīn uoce diuiso dissonz
et eadē spē n̄ ꝯsoni. n. ꝯtra statim
et uocibz h est figura uocis
diuisa sunt ut calid' et frigid'
ꝯsoni' et una figura uocis figur.
et de huius p dicem' ut acuto
ꝯdam q' in figura uocis cum
acuto ꝯsuenit i angulis et
capitibz/ ꝫ acuto quid i uoce
ꝯtrm̄ est gn̄e/ i magnitudine an
angulorum acuto ꝯtrm ē obtu
sū sīn hālet/ p3 g° q'm ꝯtrm̄
acuto i ꝯtrarie uocis accepto

d̄r in et diuisa tonē. Sicut ꝯtrm̄
in dicat' et i diuisa tone ad īm
et in diuisa ad aliud ē ꝯ oppon
g° acutū in d̄r quia una toē
oppōr uni et i alia tone oppon
alteri. et uni' uno uō dēi non
sūt diuise tonet uā fm utrm
hoc ꝯtrior diuisū ē oppo in tone
diuisa ꝯtrm̄ est. Iuxta sunt a' ex'o
ꝫ ꝯsiderando gn̄m i uoce acutū in
uoce ē ꝯtrm̄ uō acutū gn̄m in
magnitudine q' uocat' gn̄e in mole
magnitudinis ē ꝯtrm̄ uō acutū. ꝫ
leue ꝓ q' p eand' ꝯsideracōm in
ꝫ equiuoce gn̄e d̄r io quia ꝯtrarium
ipsius in diuisis uocibz i eo
in d̄r/ q' i uisceat ē i fca uoīs uō
ꝯueniūtbz/ sicut aūt et i alio ex° est
de bono sīn de boni uisce et h
multiplicitas non ē boni ut ē boni
ꝫ ē boni ut ē bonū hūi' sic q'd
bono ut ē ali quod ē alis uale
bonū ē oppon fcd' h. n. bonum
aīs ē plac' i quiete sui acōne
peam i ꝯpōne et ꝯtemparacōe h
hūor ad eāle siue n'ei uetr
bono q' ē in domo oppon pem
leng/ bona domꝰ ē spacōsa ad
circta ꝯsistorio/ et cubili fenest
ad orientem et adlonē clausa
iusus m̄ndie et occidentē et hi
sic d' tam h' i h° ꝯstructacur
animatis/ pestilentiam corrupt
ne edificior ul' aeris pestilem
in duces. ꝓ q' p3 q' equiuocū
ē bonū dēm d' ali et tam d' domo
ꝫ g° que dēa sūt. uisce aa ꝯtra
q'd hūt diuisa ꝫ diuisa uocis
fica et ꝯtrior p'alitas uisce tem
ondit in eis i q'b3a uisca b ꝯtra
p que i ueīt multiplicitas ne

nominibus non dissonant. Secundo est unum non communiter
equivoce tamen de illis sumpte ad hoc notandum sigue
maxima est in eius doctrina communi et diffinitum eius
est in alio et in magis nox non et alba et magis
dicitur similiter autem et color grecus nominibus quare ipsum idem
non dissonat quia utrique uno et eodem nomine dicitur
albus sumpte ad et sigue vero maxima est in eius
doctrina pluralia non est quia non simile hoc est secundum sig
ne unum et color albus dicitur et vox scilicet per sen
sum est distinctio et diversitas signis similiter
in vero non enim eorum sunt ipse obiecti
in quibus id est ipsa alba que in voce et colore est
non indicatur eodem sensu sed hic albus quod est in colore
indicatur quidem quod visu accepta. Illud autem
in voce albus indicatur acceptum auditu non
vox dicitur alba quia clara est ergo non ipsum
Secundo autem acute et obtusum multiplicitas est plurium
dictum in humoribus vel saporibus et magis
angulata sed hic indicatur accepta tactu
acutum et in angulis illud autem acutum scilicet
in saporibus indicatur acceptum gustu et id
in dictis plurimis hec autem non nominibus dissonant in
ipsis nullo sunt et in colore et in voce unum
nomine est et in angulis et in saporibus unum
non est et sic in se ipsis nos non dissonantibus
et dissonant nominibus in quibus quia in contraria ut
utrique uno consentiunt obtusum non communiter est
utrique quia obtusum in saporibus dicitur et in
angulis sed in uno ipsorum ad est sig quod in
alio sic grecus consimiliter est in hiis communi in
utrique sensu. Est autem consimiliter est in huic
quod non utrique signo hinc communiter sed tamen de
uno est communiter et eodem secundum non est communiter
contrarie non quod in dicitur quia sic de divisis dicitur
eius est que est in dictis quia potius dicitur et de
de theoria sive contemplatione intellectus in theor
eticis autem cum de ratione quod est aspectum quecumque
contraria est ethica quod est auctor sine aspectum in
que autem non deleccionem quod est dicitur in contem
platione theoreticum ab ea quod est consistere
sive contemplari quando dicitur est contraria pro necessitate

nullus ad intellectuale theorema non est contrarium. Ista quia
delectatio dicitur in de delectatione priori id est delectatione
intellectus secundum quod enim nota est quia intellectus non recipit contraria
in intuitu actu contrarietatis quia sic tribus sunt sed
recipit species contrariorum que non contrarie sunt. Sed ea sibi in
intellectum contrarium in quantum sunt sine intellectu recepta
ad operationem naturale et per ipsas per ipsum et contrariarum
eius non in operationem. Sensus autem recipit contraria et magis
tactus in intuitu agentibus in contraria. Secundo autem est
eius est eius quod est amare quia sic accipiatur in
anime actu actu sive rationali sive sensibili agente non
per se in. Sic est amor et accipitur cum odisse
vel odire contrarium est quia volitio vel desiderium non
contrarie. Sed autem amare quod est secundum corporalem actum
non est contrarium. Hic non est causa quod dicta convenit. Sicut
quia amare tamen secundum corporalem actum est amplexari
vel osculari et proprie contrarie et illi non est contrarium
sed in spiritualibus sive in rationalibus fortiter contrarie sunt
id est volitionum nocendi et desiderium bonum volendi
et id in spiritualibus hec contrarium palam ergo est quod
amare est equivoce tamen dicitur actu et spiritua
li amore quod est velle bonum et alii dicitur enim
amor est actu ad corporale alibi autem vocatur amor
amicitia. Sic et acutum dicitur quia veloci motu et
brevi tempore penetrant sed aliter in auditu et
aliter similiter in tactu et plana in ea.
Sed hec grecum est de delectatione priori et delectatione
in theoricis est consimiliter tamen quod dicitur omnem delecta
tionem esse corporalem et esse generationem sive in perfectionem est
et in animam sensibilem quia in plurali et in libro ethicorum
ostenditur quia delectatio equivoce dicitur de naturali et in
naturali perfecta et de delectatione quod loquitur est intel
lectus et sic est Plinium ad presentem non intentionem
sufficientem scire quam tali signo quia in uno de
sensu hec contrarium in alio autem non quia ipsum sit equi
vocum

Amplius ad distinctionem
multiplicis in nescientem
non in ceteris tamen contrarius consimiliter est huic
medius sed hinc quod in una sigue est medium.

aliquid illo autem in quantum significatione accepto non est medium
autem si intelligitur quod sint in utroque significatione est medium
et non ideo dicitur sunt est medium esse et constat
per esse medium et medium tantum autem est ut albi et nigri
in coloribus medium est fuscum. In voce autem in
est acuti vocem et magnum non est medium quod nigri
in voce dicitur per unionem et albi per habitum ac si forte
dicatur quod medium illius esset tantum et est vox
acutum in expositione terminatur vicinatur acuto
grave sed autem quod est medium a similis quod dicit quod
vocem tantum mediam esse inter acutum et grave
quoniam propter loquitur non sic enim quod medium inter
contraria stat in actu completo medium et per se
tantum quod in nullo actu stat. sed est enim vocis
acute ut dictum est pro quod per tale medium in
speciem quod equivocum est albi in colore et vocis
tamen similiter quod et per eandem consimilitudinem equivoce
est nigri ex eisdem tamen. Amplius quod autem in speciebus
in veniet autem et multiplicis distinctionis sibi horum
uno sensu acceptorum contrariorum plura sunt
media illorum quod in alio sensu acceptorum
contrariorum est unum tantum medium sicut patet in albo et
in nigro non horum in coloribus acceptorum plura
sunt quod septem inter in libro de sensu et sensato
patet. In voce autem albi et nigri acceptis
est unum tantum medium secundum quod dicitur medium
quod est tantum patet. Sed quod medium dicitur albi de colore
et voce. Tertium non tamen in speciebus in contraria
et medium inveniet multiplicis distinctionis. Sicut
consimilitudo in comparatione oppositorum autem tamen in speciebus
in ... generalior est quod in speciebus in comparatione
quod contrarium non oppositum simpliciter dico sicut oppositum
compare consimilitudo ... esse in est quod secundum quod
contrarium oppositum si medium dicitur per non vere sibi dicitur
medium esse ... medium dicitur proprium quod hanc comparationem
oppositorum autem ... esse ut non videre medium
dicitur nunquam non videre in uno sensu accipiendo
ad non habere visum sicut cecus dicitur non videre
alio modo non videre dicitur ad natum videre visum in
quod sunt sicut clausis oculis aliquis dicitur non
videre. Sed ... negatum dicitur ...

et absolutum quod est videre medium dicitur ad habere visum
et ad non visum. Sed quod forte obiiceret aliquis
quod hec in comparatione oppositionis non est medium cum alterum
non sit ... ideo addendum est quod licet non est utrumque
non in utroque sensu hec absolutum est oppositum
utrique. ut non videre licet non videre utroque
modo dictorum oppositorum videre ut ei quod non videre quod
est non habere visum oppositum quod est habere visum etiam
non videre quod est non uti visu cum necesse est
medium et non absolute esse nec non in uno sensu
oppositorum absolute. Amplius ad hoc in inveniendo
in consimilitudo in huius et quod oppositum secundum privationem
et habitum dicitur oppositione. Sed ... alterum privatio
esse oppositorum medium dicitur et reliquum velut sen-
tire medium dicitur s. secundum actum in operatione
virtutis sensitive quod est habere sensum dicitur
esse secundum esse sensitive in actu operatum quod est
quasi uti sensu tunc esse in sensibile dicitur medium licet
est non potens sentire. sed non habens vir-
tutem sensitivam in organo ut non operans
secundum esse eam et non potest sentire. et in sensibile
apprehensione anime sentit in genere. sed ab natione
actus sentiendi secundum actum et secundum habitum
licet ut dicitur et secundum animam apprehensione virtutis
in organo et secundum privationem actus sensitivi
organum quoniam quod quod necesse tamen oppositum secundum
privationem et habitum sensibile. sed in sensibile totaliter
est per se ipsum eo quod alia natura sunt utrique
sensui. s. in habitu virtutis et in actu et
sic neutrum per naturam per esse et sentire secundum animam
sine anime organicum virtute et secundum corpus
licet est secundum organum corporis operacionem et actum
et sic hac consimilitudine multiplicis est in necessitate
disputationem autem hic de distinctione generum
oppositorum et dicta ex ordine non est optimum
eorum non in tertio libro de ... in principio sed
quod non est in ducitur generalia oppositorum et
multiplicis in metaphysica ... disputationes quod
medium sunt contraria et quod in medio et quod plura
habent medium et quod unum et propter quid propter eandem
causam et quod tales conveniunt sentire propositiones.

57

26

• dyacalcitrari non possunt et huius omnibus ad
inuicem quam plus in predicamento quod preesse
ualeat in aliis n a nobis est disputatum

Facis autem adhuc in uerbis
multiplex dicitur in hiis que conuenit
ei quod est in et oppositionem in casibus hoc quod
dicitur casus in flexione uocis in adiectiuum quare a
substantiuo aliquo formatur ut si iustum in dicitur
quod est casus iuste in dicitur quod est principale per casus in flexione
uocum sunt casus una secundum uerbum ut non sic
est secundum uerbum aliquam acceptatum eius quod est iuste
cum dicitur sit dicitur iuste ut in gratia si iuste dicitur
secundum suum cognitione iudicare hoc est secundum propriam
conscientiam que uerum rei et actualem cognoscit
uerum, et dicitur non iudicare iudicare
ut dicitur hoc est secundum allegata non secundum conscientiam
iudicat (alii uero) utroque istorum modorum dicitur et
iuste quod iuste iudicare est recte. Quod
autem modo et in alio casu et si sanatiue in dicitur
et sanatiuum et casus quorum unum in flexione est ab
alio sic modo a principali sanatiuum quod in dicitur
quia hoc quod sanatiuum uno modo sanitatis effectiuum
efficientem ut medicina in uno alio modo sanatiuum
sanatiuum est sanitatis conseruatiuum dicitur sanitatis
ut dyeta uel cibus in uno alio modo dicitur
sanatiuum dicitur sanitatis signum ut urina
ut (pluries) tunc in eadem multiplicitate casus
quam est sanatiue in dicitur et uel effectiue
uel conseruatiue uel significatiue sanitatis similiter
autem est in aliis quandoque ipsum principale dicitur multipliciter et
casus ab eo per in flexionem formatus multipliciter
dicitur et casus similiter multipliciter dicitur et ipsum principale
dicitur multipliciter.

Distinctionem autem multiplicitatis et in neutra
sic respondendo in diuisum ab eo quod
distinguitur in neutra est est principaliter
in eo quod distinguitur sic distinctum et differentia
sunt in secundum quod differentia per quod differentia secundum genus et differentia
et dicitur principium distinctione multiplicitatis conside[illegible]

quod ut genera eorum que sunt distinguenda sunt
secundum nomen predicatorum hoc est diuersa significata sunt in
diuisis predicamentis uel non sic est sicut dicitur sint in
omnibus predicamentis una significatio generibus predicatorum
non sunt eadem univoce est equiuocum est quod
dicitur in diuisis generibus esse secundum sua significata sunt
est enim loquendo bonum quod in genere aliquorum dicitur
effectiuum uoluptas bonum in cibus est quod est uoluptatis
effectiuus in genere autem medicine bonum quod bonum dicitur
medicina effectiuum est sanitatis quod trahitur in alio
genere dicitur bonum qualem esse secundum bonitatem uel ratione
ut forte uel iustum Aliquando autem est bonum dicitur aliquando
quando in hoc quod bonum dicitur quod quale est secundum aliquam intentionem
tem aliquotiens autem in aliquo genere dicitur bonum ut quod
in illo quod tempus medicine est sic non simpliciter pluraliter et
dicitur bonum secundum qualitatem ut quod sufficit est bonum
quasi finitum et diuinum ab illo malum ut in
tempore dicitur bonum quia non est finitum uero deficiat a
mensura dicitur et contrarium medio bonum quod in
hiis non augetur ergo quod equiuocum est bonum in omnibus
hiis generibus erunt similiter quod etiam est album in genere
coloris est color in uoce autem est in quo genere
est album bonum audibile et clarum similiter autem est et
acutum in diuisis generibus significat diuisa non
enim acutum est similiter secundum unam rationem in omnibus
generibus in quibus inuenitur id in omnibus significat dicitur
modo uocis quod acuta uelox est sic dicunt qui
secundum numeros uocum armonicam sunt musica
sunt quod acutum et uelocitatem consequitur uero dicitur
angulus autem acutum in geometria est quod minor est recto
cultellus autem in genere ferri dicitur acutus uel gladius
qui est angustius et sic acutum dicitur in in
generibus illis. Considerare et oportet si supponitur
autem multiplicitatis quid sit in eodem genere generalissimo
secundum omnes suas acceptiones uel significationes
tunc oportet considerare genera subalterna eorum quod quando
eodem non sunt diuisa et non subalternatim
posita quia non sunt sub eodem generalissimo ut asinus
dicitur et animal et uas quod coclear et restringunt
secundum hoc in genera in quibus est asinus uas et animal
diuisa secundum nomen id quod est id uas et

alia aliis. verbi gratia quod in una lingua significat quale
quod autem hoc est in genere aliis in alio in alia lingua
significat quale quod quod est vas. Similiter sub alternatim posita
sic genera in quibus ut color acutum et album non propter
hoc necesse quod sit divisis est generibus differentias
habere rationes sicut habet vox quod quae est in visione
et in sonorum et susceptibilis univoce utrisque generis
predicatum sicut genus corvi et albi et avis et
non propter hoc dicitur corvus equivoce albus et corvus
quia genus dicimus corvum et album esse et avem quale
quod dicimus univoce corvum esse/quod utrisque
generis sit sub alternatim posita de eodem corvo
univoce et ratione. Sed autem est in divisis generalibus ut
quando corvum dicimus volatile et bipes cum non
corvum et volatile et bipes dicimus et sic
ergo utrisque generis sub alternatim posita de corvo
univoce dictum predicatum et de eodem predicatur utrumque genus
in quibus ponitur corvus. Jam non sub alternatim
generibus autem sunt non sub alternatim positas hoc
non accidit quando id hoc est sub eodem univoce dicitur esse sicut
in albis vel .n. quando album vas dicimus album significat
vel quando album aliud dicimus vas significatur. Sed dicto
corvum avem album significatur et dicto ipsum album significatur
non avem. Considerandum autem non solum si
opposita eius quae multiplicitatis sit divisa sunt
genera et non sub alternatim posita ut dictum est
Sed considerandum est etiam in contrario sicut contrarium huius
sunt divisa genera in dicta palam quando contrarium opposita
in dicitur ad visum secundum similitudinem quod visus forte
contrarium ponitur in divisis generibus et nomen unum
non habeat quod avolet et non sit unius
nominis vel divisorum in hoc autem nulla nunc est.

Notandum autem ad difficultatem est utile rec
ipere ad multiplicitatem inveniendam. Sed et utile
est inspicere ad totam diffinitionem quae est ex eo
complexa diffinitio quia multiplicitas quae fit ex toto
composito diffinito dico autem compositum ut com
positum ex genere in quo est et ex eo quod dicitur esse in
ipso ut album quando ponitur in colore et quando ponitur in
voce ut in generibus compositum est color album et
compositum vox est alba. Sicut enim differat color

albus et vox sicut alba album univoce est in illis
tamen per eundem sive ablato eo quod utrisque propositum
est et in quo unum separatur ab altero quod est color
et vox eius quod remanent una est relinquitur
ratione in utroque hoc autem in equivocis non accidit
quia in illis eius quod relinquitur divisa est ratio ut patet
in hiis que nunc dicta sunt quia album est quod relinquitur
utrisque in duobus dictis generibus non est una hoc quod
album scilicet in colore est color talem habens colorem in
diffinitione vero accidentis percipiens de volatile
dicitur recipiens secundum autem album scilicet in voce est
vox bene audibilis in tempore ergo ad diffinitione
istius coloris et vocis que sunt composita et venatim
separata genera non dicimus una ratione est autem
in neutris generis quod restat quod est album non est enim
unius rationis in talibus [illegible] tamen sic est in ipsis dif
finitionibus in quas in speciem latet aliquando hoc est
diffinitionem continens equivocum propter quod in diffinitionibus
considerando eadem consideratione sicut ad simpliciter equivo
ca enim continetur est ut sicut dicatur diffiniendo
signum sanitatis et quod hoc est sanativum sanitatis
quod mediocriter se habet ordinatum mediocriter secundum
comparationem sanitatis et eodem quod mediocriter se habet
differt in perficiendum sanitatis non .n. non
[illegible] per inductoria considerandum vero utrum dicitur mediocriter
est alia in comparatione diffinitionis sed in speciem quod
hoc est in quam significat dicitur mediocriter ad sani
tatem se habere neutrum sanitatis sicut signum et
sanitatis perfectivum ut considerandum est sicut me
diocre scilicet ad sanitatem in una significatione dicitur
diffiniendo tamen esse secundum signum quod idem est significare
medium sanitatis sicut quod est sanitatis causa. Deinde medi
ocre in alterius diffinitione tale dicitur quod
sit significat aliquid qualia habet sanitatis quod me
dium et competenter scilicet quod mediocriter se habet
ad sanitatem in hiis diffinitionibus equivocum est.
Amplius considerando et in accidentalibus
secundum plures [illegible] sicut ea quae sunt sub una ratione
voce non sunt comparabilia secundum magis et minus
in voce significatum dico autem comparabilia secundum magis
et minus et equaliter secundum eas. ut omnia univoca secundum.

magis comparantur ut nimis acutum secundum prius et posterius
dicitur aliquorum analoga et ideo secundum illa forte com-
parari non possunt eorum sub uoce significata et sunt
procul dubio equiuoca et non uniuoca. ut alba
uox et alba uestis non comparantur in albedine quia
neutrum dicitur albior uel minus alba nec aliqua alba
dicitur ut uestis. Similiter acutus humor et acuta
uox in acumine comparari non possunt secundum se. nec simi-
liter est eque dicitur alba et acuta nec magis nec mi-
nus aliquod dicitur album et acutum in diuersis generibus
tamen. Quia omne uniuocum in forma qua significat
non comparabile est et quia causa forma non participant
aut non similiter. sic est sonum eque dicere ut homo et
alius aliquis aut alterius dicere magis uel minus
ut nix albior ueste. Omnium autem diui-
sorum generum et non subalternatim nec sub aliquo
communi genere positorum diuise sunt genera et
differentie ut alias et scientie que sub nullo uno communi genere
posita diuise sunt species et differentie constitutiue
sicut que sub eodem sunt nomine diuisorum generum et non
subalternatim positorum sunt species uel differentie. similiter
sic constituit quod equiuocum non est cuius eius est
quod acutum est differentia et species et uocis et angu-
lare magnitudinis. differt enim uox a uoce
eo quod una acuta sit et alia non. Simili-
ter et acuta magnitudo differt a magnitudine
non acuta. propter quod acutum est equiuocum
in uoce et magnitudine diuisorum enim generum
uocis scilicet et magnitudinis et non subalternatim
positorum acutum utrorumque non eadem differentia est.
Rursum autem ad hoc in diuisa genera consti-
tuto si eorum que sunt sub eodem nomine signata di-
uise sunt species et differentie non subalternatim posi-
te tamen non erit equiuocum ut et colorum qui
in corporibus dicitur color albus et coloris qui in me-
lodiis uniuersaliter dicitur color albus sunt diuise
differentie non subalternatim posite nam eius qui
corporum est coloris albi differentie sunt disgrega-
tiuum et congregatiuum in sonis enim non albi
coloris qui est in melodiis non sunt eedem differentie
sed clarum et clarius et audibile propter quod color

species et unitate erit equiuocum. Nam corporis uero eque
dicitur ut eadem non sunt eedem differentie sed diuersi generis con-
stitutiue. Amplius autem considerandum ad hunc in-
tellectum quod est idem quantum species in aliquo genere constitutiua
nullius est differentia. Similiter hoc et hec nullius generis
uel speciei differentie sunt quia species sunt in omni predica-
mento constitutiuo singulorum. et horum species est species
sicut eorum que sub eodem sunt nomine comprehenso eius
nullitatem quia hic quod est species in aliud differentia significa-
tum est differentia eius cuius est ut albus qui in corpore ac-
ceptus species est coloris albi autem qui est in uoce
est differentia eius per hoc est quia differt uox a uoce
eo quod alba uox uel clara sit alia autem
non alba siue obscura sit equiuoce ergo
albus significatum hic obiciatur quod corporeum et in-
corporeum sunt diuisa et non subalternatim posi-
ta et tamen eorum est una differentia quam uocat ratio-
nale quod homini conuenit et deo ut dicunt [illegible]
est [illegible] solutio ergo de eorum que est de
[illegible] distinctione [illegible]
sunt [illegible] hic est [illegible]

Differentias autem
considerandum et quales sint
in ipsis que sunt in eisdem generibus posita quae sit
hic differentia ad inuicem ut in iustitia et
maior scientia artificia scientia a fortitudine
uel in quo differt prudentia a temperantia. omnia enim
hec sunt in eadem natura et sunt preter honestum
ut in fine primi rethorice dicit Tullius constituta
et sunt differentie eius a quo genere et ideo hoc est in hiis
que sunt in diuisis generibus non subalternatim
positis in hiis tamen quando non nimium differunt.
dico nimium autem differre que in nullo genere conue-
niunt propinquo ut in remoto sic ea igitur sunt in
diuisis generalissimis nam in hiis quando nimium
differunt manifeste sunt differentie et non oportet
artem adinueniendi. Amplius autem hic considera-
tionis ut significatur in quo differunt sunt a
scientia sensus. et est in genere corporee non scientia.

a i gne n(ost)ris intellectiue 7 nō sūt ī eod(em)
gne h(abe)nt (se)c(un)d(u)m distinctiōe p(ri)us (et) ad c(er)tam p(er)
terminū 7 doctrinā

~~Silentium n(ost)rum~~

S imilitudine 7 ī h(oc) q(uod) d(icit)
ī diu(er)sis gen(er)ib(us) q(uia) ī h(oc) artificio
simil(itudo) ē c(er)ta ī uenire 7 h(oc) ī uerbo similiter
d(ici)t(ur) ē similiter h(abe)ndum ī (pro)porc(i)ōe uel s(imi)-
litudine sic dicit(ur) sic se h(abe)t aliq(uid) ad aliud (et) in
ī eo (quod) q(uod) gne sic sic se h(abe)t ad ad a(liu)d ut g(er)-
mis se disc(iplin)a ad discip(u)lum ī acc(e)p(ti)o
ī tellectus sic se h(abe)t (et)c(etera) ad sensatum ī acc(e)-
p(ti)o sens(ibi)le sic(ut) n(ost)ri (et) item ī h(abe)ndo ad
(et)c(etera) sic (et) a(liu)d sic aliq(uid) ē ī alio sic(ut)
ē ī alio sic ī (et)c(etera) ut q(uia) ad initiū est ī
oc(u)lo sic mens ul(tim)o ī tellect(us) ī a(n)i(m)a 7 ut
tranquillitas ...ens ē ī mari serenitas
ē ī aere ī similitudinis a(nim)ū ī (pro)porc(i)ōe max(ime)
oz exercere ī (et) exercitiū ī h(oc) que
multum distat ī tm q(uia) ī eod(em) sic gne (et)c(etera)
(et) ... reliq(ui)s q(uod) nō multū distant
facile poterim(us) ex nob(is) ip(s)is
(con)uerare 7 similitudines ī uenire ī h(is)
q(uae) multum distant similitudines ī uenire
ul(tim)o minus diffi(ci)le ul(tim)o ī (pro)p(ri)e ē / Con-
similiter ī te h(is) q(uod) d(icit) ī eod(em) n(on) b(ene) h(abe)m(us)
gen(er)is q(uia) (ali)q(ua)l(ite)r facile ē q(uia) ista q(uod) d(icit) ī eod(em)
gne ī h(ab)e(n)t gen(er)is sūt similia (se)c(un)d(u)m (con)sueti..
sig(nific)at accidentia om(n)ib(us) ī ē ī h(oc) .n. (et)c(etera) similia ut
sig(nific)at id ī ē h(om)i(ne)m 7 eq(uu)s 7 tm q(uod) d(icit) ī eod(em) gne
na(tur)a sic ad ī ē om(n)ib(us) h(oc) id 7 unū ī om(n)ib(us)
erit (se)c(un)d(u)m p(ro)culdubio ī illo similia (et)c(etera) eam
simi(litu)d(o) ut d(icitu)r p(ro)p(ri)e sic (et)c(etera) differentia ī
eadem ... (et)c(etera)

T ~~angitur~~ hoc a(utem) ī (et)c(etera)
tm uti(li)tate (pro)ximam uti(li)tates ...
ex (pro)p(ri)e q(uia) ī mediatam ordinac(i)ōem
ut p(ri)mum ordinat(ur) ad illam 7 ī illo (pro)-
uti(li)tas (et) tangitur a(utem) uti(li)tas ī (et)c(etera)

diu(er)sis q(uod) (con)ficit(ur) d(ici)t(ur) inn(umer)iq(ue) q(uod) utile est
(con)siderasse ad id (et) h(oc) ē ut in(ter)im fiat ī quo
sensu accipi(tur) (pro)positū ut oppones 7
r(espo)ndens ad id se referunt mag(is) .n. sciet
7 melius (et)c(etera) r(espo)ndeat q(uia) h(oc) ē ī q(u)o (et)c(etera) (pro)-
uat ul(tim)o (pro)ponat(ur) al(iu)d (pro)p(ri)e q(uia) p(ro)duc-
c(i)ōem uti(li)tas palam fac(tu)m ē (con)ficiens sim
q(ua)m modis d(ici)t(ur) q(uod) (pro)positū ē utile a(utem) 7 ē
ad sil(logismu)m ē q(uod) fiat silli(ogismus) opponent(is) ad eand(em)
(et) h(oc) ē ad eund(em) (et)c(etera) ī q(u)o accip(it) r(espo)ndens 7
sic nō fiet silli(ogismus) ad (et)c(etera) 7 n(on) ad in-
tenc(i)ōem ut p(ro)ut fiat distinct(i)o multi(plicitatis)
si(cu)t .n. ex multi(plici)tate ob (et)c(etera) fiat ad (con)ficies
acc(i)p(i)t n(on) ad id (et)c(etera) 7 ī tenc(i)ōem 7 e(ti)am
q(uia) (pro)uidere 7 e(ti)am q(uia) ī t(er)rogat exp(ro)p(ri)e (et)c(etera)
ī tenc(i)ōe si a(utem) (pro)hibetur ... sic (con)fici(tur)
d(ici)t(ur) ad q(uod) (con)tradic(i)t (et)c(etera) sim (pro)uat
h(oc) ē (con)tinet ip(s)um ridiculos(us) ... in-
t(er)rogat sim oppones si nō ad id e(ti)am
r(espo)ndente s(er)mone h(oc) ē (con)tinuac(i)ōe fac-
it / Ratio a(utem) utile ē h(oc) ī (et)c(etera) 7
ad nō paralogizari q(uod) ad r(espo)ndentē 7 ad
paralogizare q(uod) ad oppone(n)tem (et)c(etera) ē
q(uia) nos sciemus (con)ficiens sine q(uod) modis
ad d(ici)t(ur) nō paralogi(zabimur) r(espo)ndentes (et)c(etera) p(ro)
distinctiōem scim(us) si nō ad id q(uod) r(espo)nd(en)-
te (et)c(etera) s(er)mone h(oc) ē q(uod) (con)tinuac(i)ōem
faciat ī t(er)rogante sim opponentem 7 nos
ip(s)i ī t(er)rogamus h(oc) ē oppo(nen)tes poterim(us)
facere h(oc) ī (et)c(etera) paralogizare r(espo)n-
dentes nob(is) h(oc) (con)traria a(utem) ... inquam
poterim(us) ē r(espo)ndens ut paralogizatur (con)c(lu)-
dere (con)traria paralogizarim(us) (er)go r(espo)nde-
re sic sciet distinguere q(uod) r(espo)ndet (con)fici(tur)
d(ici)t(ur) nūq(uam) ī ordine (et)c(etera) dispunac(i)ōe ac(ci)-
pi h(oc) a(utem) ul(tim)o q(uod) ē paralogizare (pro)p(ri)um n(on)
ī om(n)ib(us) oratoib(us) ē (pro)p(ri)e q(uia) multiplicia sunt
d(e) uno eorum quorum unū h(oc) uno s(e)n(s)u acc(e)p-
tū tm 7 ī alio sim (et)c(etera) .n. mag(is) patet
ī (con)tinuis (con)clusio (con)t(ra) p(ro)positum (et)c(etera) a(utem) modo qui
ē ad paralogizare nō (con)ueni(un)t (con)tra(ri)e disp(utationes).

vere[illegible]

disputanti scilicet quod omnino instruere [illegible] est dyalectice
licet enim disputare sine ipsa tamen ad hoc ut non adiecte
respondenti disputanti ualeat ei oportet ut sciat per
experimentum proponere conclusiones quo non posito sic assi-
gnatur triplex utilitas in oppositis [illegible] proposito disputationis est
ergo triplex utilitas [illegible] in tria [illegible]
intellectus aut enim utile est secundum propositum in se accep-
tum et sic est utilitas prima aut est utilitas
secundum propositum ad aliud comparatum et tunc aut comparatur
ad disputantem et sic est utilitas secunda aut
comparatum ad disputationem et sic est utilitas tertia

Numerare autem in uerite
que est tertium in textu est utile
et per se ad sillogismos dialecticos in [illegible]
et [illegible] et hec est utilitas prima
in qua dicta est et disiuncta est. Est secundo est utile
ad cognoscendum quid sit per disputationem unumquodque
per [illegible] disputationem et hec est
tres [illegible] consequentiam est igitur
sciendum quod est [illegible] difficultas quoniam utile sit
ad sillogismos dialecticos et [illegible] est ex hiis
que dicuntur [illegible]
[illegible] proposito licet est in proposito [illegible]
[illegible] quod non [illegible] utile hoc
[illegible] ad cognoscendum quod est sine disputatione [illegible]
[illegible] eo scilicet quod solemus separare ab aliis
omnibus licet est [illegible] quam sunt [illegible]
[illegible] ab omnibus aliis [illegible]
[illegible] in [illegible] quod sunt [illegible]
[illegible] utilitas a prima accepta
[illegible] est [illegible] ad [illegible] est
consequentia.

[illegible]

Ibi autem speculo [illegible] est in
[illegible] utile est ad inductiones
[illegible] eo quod singularia in [illegible]
[illegible] sunt [illegible] ad [illegible]
est [illegible] speculanti [illegible] autem
utile est ad sillogismos [illegible] quod [illegible]
[illegible] ut si sic in uno quod in omnibus simile

[illegible] utile est ad assignationem [illegible]
[illegible] plantarum quod [illegible] ad
inductiones [illegible] utile sit
utile [illegible] in [illegible] plura quod
est singularia in similibus accepta [illegible] est in quo
similia sunt [illegible] ad [illegible] utile est [illegible]
[illegible] non facile [illegible] est sic
inducere ignorantibus similia [illegible] in quo [illegible]
singularia sunt similia. [illegible] utile sit
ad sillogismos ex [illegible] plura quod ut
[illegible] ex [illegible]
quod [illegible] in uno similium se [illegible] sic se
[illegible] in reliquis omnibus similibus [illegible]
sic in [illegible] in [illegible] sic in [illegible]
[illegible] ex similium [illegible] ad [illegible] aliorum [illegible]
[illegible] disputare [illegible]
[illegible] in [illegible] similia se [illegible]
[illegible] se [illegible] in similibus
sic se [illegible] ex [illegible]
in [illegible] sic se [illegible]
[illegible] ex similibus per [illegible] inductum
Ad diffinitionis autem assignationem [illegible] utile
est similium in [illegible] eo quod [illegible]
est quod in uno [illegible] est [illegible] in quo omnia
in [illegible] sunt non [illegible] quod [illegible]
genus unum [illegible]
[illegible] sunt genus [illegible] genus
est [illegible] quod [illegible] est [illegible] est genus
[illegible] genus [illegible] genus et sic
[illegible] ad diffinitiones [illegible]
[illegible] non [illegible]
ad diffinitiones utile est similium in [illegible] ad
diffinitiones ut in hiis que sunt [illegible]
in [illegible] genus [illegible] non [illegible]
ut [illegible] et sic
genus [illegible] in mari [illegible]
[illegible] in aere [illegible] est [illegible]
[illegible] similia [illegible] est [illegible] in [illegible]
[illegible] in uno [illegible] quod [illegible] est [illegible]
[illegible] non [illegible] in omnibus [illegible]
[illegible] genus assignantes.

hec est prima eorum assignantes per genus oppositum non
est nec diffinire sed precedit tenere autem et omnes ad
declarantes sunt differentes sic ex genere
incipientes solent diffinire assignando per
genus et differentias ex isto accipientes declarationes.

Quantum autem ad unitatem sic in genere ponentes principium
unum dicunt esse et punctum sed in genere non
ponentes autem in genere quantum ad esse nec totum quasi
unitatis et puncti genus ponunt quod est principium.

Item quantum ad utilitates sic accipiuntur cum non
quod aliquid sit utile aut unum est utilium continens
in actu ut pars in toto aut utrumque utilium continens
in actu ut in toto in quo assimilatur / si primo modo sic
ut ad sillogismum est ipsum ubi ex uno singulari
in terminis utilis / si autem ambo continentur in actu ut in
toto aut ipsa utilia sunt in potentia actualiter et
sic sumuntur per utilitas quod singularia
sunt ducentium actu secundum in isti aut secundum in isto potentia
et sic sumuntur utilia continentur in potentia species
in genere et in forma continentia in suis terminis
utili. Assumpta autem in littera sic accipi possunt
aut in terminis habitudinis sillogismi et immedi-
ate se habent ad sillogismum aut mediate sumuntur
tunc est in terminis primum quod sunt primum in medio
principium utili est in speciebus si autem ordinantur ad sillogismum
mediate aut hoc est indirecte aut directe si
indirecte hoc est ad rationem impedimenti tunc
est in terminis sed quod est utilitas diffinito per quod utili ad
contrarium tenendum impedimentum si autem directe
aut ordinatur ad sillogismum negativum aut ad
affirmativum et primo quomodo modo est in terminis contra quod
dicunt faciunt ad sillogismum negativum si secundo
modo tunc est in terminis quantum quod sillogismus in speciebus
ordinatur ad sillogismum affirmativum quod sic est affirma-
tivi sillogismi. Istorum generis per quod in huiusmodi sumuntur
sillogismi [illegible] sed quod dicta sunt loci autem consimiles
ad quos sunt utilia ea quae sunt dicta huius sunt qui se
quantum libet per singula declarabimus. Eadem
quod non sed dicta sunt obviam solet in ridiculo sic sunt.

Tam autem quantum presenti
sufficiat in certum declaratis hiis
est quia [quo] iste hec sillogismus topice sint dyalecticus
quia est ars generalis viam attingit tollens ad de-
clarandum artem specialem quae est ars declarandi singula
problemata in speciali sed quod omnia problemata per esse sic
per sic declarari habent in esse per simul est in esse ut
diffinitio quod hoc est in esse per se est in esse completum
et quantitabili et omne quod per diminutionem ad
hoc in esse et ad ipsum sic contrarium quod per se complet
in esse sed tamen sequitur et sic genus quod esse in
est per se sed non sequitur esse completum et sic accidit
quantum esse ut per se ut sequitur esse in completum
per completum in esse hoc est tamen non continet proprium quoniam
dicitur locus in dictionibus quod per proprietatem et proprium
in esse ut accidens in esse ut genus dicebant
proprium sed quod simpliciter in essentia est et per proprium eadem
ad in esse ut diffinitio problemata de accidente declarando
primo ponentem et quod diffinitio accidentis diffinitio
per est quod in esse accidentis declaratur quod ut in esse
ut genus ut ut proprium ut ut diffinitio
est autem rei quod simpliciter in esse et ab in esse hoc esse
eo quod tantum asserendo nunc cum accidente de esse
simpliciter declarabimus haec et quantum usum ar-
tem in phisicis quantum ad declarationem eius quod in esse
[illegible] est tractabili. Aliud est autem ponendum

Ab hac igitur incipientes per partes huiusmodi et
quantum contrarium sit in hac arte dicendum suppositiones
generis diffinitionem problematis autem habitum sed eam
per problemata dividimus. Dicentes quod sunt problemata
ad alia significationem affirmativo vel negativo
diffinita / autem non particularia signo particularia
in suis speciebus declarata sed quibus et in fine
complenditur utraque autem secundum artem ut-
ne. Ex autem hoc sequitur ut quantum omnis voluntas
talis bonum est proprio ad appositio modo dubi-
tationis ad propositionem forte problemate universali affirmativo.
Ex autem propositionis ad formam problematis universalis.

Explicit primus topicorum

negativa est quoniam nulla voluptas est bonum
propositio problematis affirmativi fore appositione particularis
affirmativi ut quoniam quaedam voluptas bonum; particularis
negativi fore appositione particularis negationis ut
quoniam est quaedam voluptas non bonum sive contrario
facit ad oppositum ut quoniam quaedam voluptas
non est bonum. Similiter sic pro quantitate problematum di-
cuntur. Tamen in contrariis problematibus potentiora
sunt universalia quam particularia et quia universalia sunt faciliora
et ad concludendum universalia et ad concludendum particularia et
constructive et destructive. Prius enim ostensum
quoniam omni est et quoniam alicui inest ostenditur enim
quia per universalem concluditur particularis. Quod in negatione
universali ostenditur tamen nulli inest ostenditur enim quoniam
non omni inest quia eadem possibilitas ad aliquid non inesse.
Quod ergo contingit ex postulatis quod pro (?) ostensum
de universalibus affirmativis dicuntur quod de particularibus et universalia
prius de negatione universali quoniam de affirmatione
negatione non destructione est eorum contraria sunt
haec universalia problemata sic dicta ad universalia
et particularia negativa. Amplius proposita affirmatio quia magis
est de intentione oppositionis negationis quam affirmativa
quia rationes magis affirmative de inesse affirmatio
quod tamen non inesse sive esse disputationes oppositiones re-
linquantur (?) ... contrariae et sic in te-
dio concludere negationem problematis. Iste gradus
inventionis procedendi. Secundum alium modum quod in est quod in
est ut accidens observandum est hoc est quod notandum
est quod difficillimum est convertere de nominationibus
quod est in accidente quod in esse probatur. Hoc est difficillimum
est converti probare quod simpliciter convertitur in esse ad
denominationes et denominativum ad inesse hoc est non
convertitur ut secundum denominationem ad in
esse simpliciter sic sequitur ab in esse simpliciter ad de-
nominativum sed non. Iste est albus ergo iste simpliciter
inest albedo sed non convertitur iste simpliciter inest
albedo ergo iste est albus dico quod simpliciter in
esse quod supra in esse non addit aliquid quod in esse est simpliciter
non denominale aliquo modo in essendi hoc est quod non inest
ut genus vel nec proprium vel ut differentia sed supra
in est rei in quo simpliciter in modo dicitur in essendi

proprium modo quia ad addit supra in essentia
sicut albedo secundum determinatur simpliciter in esse
Ethiopi et nigredo secundum tectas simpliciter in esse
cygno (?) aut causa est quia in aliquo hoc est secundum quod in
esse et non ... hic simpliciter et sine determinatione
in solis convenit accidentibus. Alias posito quod pro eodem
sit sumere additione et genere vel proprio utrum
est convertibilis sed enim rationale in est ut proprium homini ergo
homo est rationalis et econverso homo est risibilis ergo risibile est in
homine. Item hoc in est ut genus ut animal homini
ergo homo est animal et econverso homo est animal ergo animal in est
homini sed si in eo quod in est ut differentia sicut est
aliquod animal gressibile bipes esse tamen et dicitur
sive quoniam hoc est animal gressibile bipes sive convertitur
cum agente. Nam si animal in est alicui in quo
simpliciter animal est eadem conversio est et in proprio si
enim in est alicui hoc proprium genus susceptibile
esse etiam simpliciter particulare dicto quod ipsum est genus
etiam susceptibile. Sed non hoc cum particulariter
convertitur secundum quod in esse et simpliciter. Et non in esse secundum quod
sed simpliciter convertitur hoc quod in esse vel non in esse. In
accidentibus autem non potentibus ad hoc quod in esse
et simpliciter ut albedinem vel iustitiam
secundum quod in esse ut albedinem in esse secundum quam
non est non secundum partem non perpetualiter (?) ad aliquid
denominari non potest in iustitia secundum partem hoc
est in perfecte aut non in est non secundum dispositionem
et non simpliciter secundum perfectum esse iustus quod in
esse secundum partem et secundum sive esse perfectum quod est propter quod
non sufficit ostendere quoniam in est albedo vel
iustitia ad ostendendum quoniam aliquid iustus simpliciter
vel albus est simpliciter propter quod non est necessarium in
omnibus generalibus aliis ad in est ut accidens
de nominationibus quod est ab eodem quod est in accidente
causa hoc quoniam ex logycis determinari in non
possit cum ut superius sit doctrina in
proponatur exemplum dicitur sed quod ... quod
bonum secundum determinantes in quo sunt ut causa
... ut causa albedo simpliciter et non secundum
partem ut secundum quod ... ab illis omnibus continet
secundum ab in esse et est ut genus et differentia quod

simpliciter esse est albi et forte currens et ipsum
aliquis [illegible] album simplex et tamen secundum partem
et non in quibus contrarie albi inesse apparet et
simplex et econverso sunt quasi quidam forte non contra-
[illegible] album simpliciter sed secundum quid et hic est simpliciter
secundum quod [illegible] secundum quid dicitur quia in illo secundum quid esse
etiam esse in illo secundum quod album ut [illegible]
in dente ethiopis secundum quod esse [illegible]
in simplice iusticia in est [illegible] et non
secundum esse secundum iusticiam et ab hinc non
contrarie albi inesse ad proprium quibus [illegible]
sunt sic albedo et iusticia non tamen sequitur quod aliquis
albus et iustus sit [illegible] cum in simile
ad hoc quod totum est quia crispus simplex dicitur
cum in est crispitudo secundum caput et simus secundum
aquilus simplex dicitur quia est simus vel aquilus
secundum nasum et quod quidam dicunt quod hic est quia
cum fortis in sic secundum partem ut [illegible] cum
etiam fortis quod dicitur esse completior [illegible]
secundum totum iudicium est et non [illegible]
crispitudo capitalis a toto cum completior
in quod simitas in naso et non [illegible] quod sic est
in anathomia quod quidam partes sunt [illegible]
[illegible] aliae partes ha-
bent ut cor et cerebrum et nasus genera-
tiva a quibus totum denominatur unde totum
[illegible] a colore capitis totum [illegible]
[illegible] cordis et totum masculinum a
[illegible] genitalium sic est denominatione quod
a parte aliqua totum denominatur sic accipi-
tur homo crispus et simus aliquod totum de-
nominatur dicitur homo simus a forma [illegible]
aliquam partem quibus totum denominari [illegible]
possit [illegible] sic talis totum denominatur et [illegible]
solo [illegible] Declarare autem nos autem
aliam [illegible] quod sunt in plurium interroga-
tionum dictionem quam hic dicitur duo [illegible]
in eo quod [illegible] preter eventum [illegible]
cum consensu ad [illegible] ut in eo quod
[illegible] locutionem [illegible]
aliter [illegible] quod ad significandum in [illegible]

sunt. Quia et mendaces [illegible] quod dicunt quod [illegible]
[illegible]
ac sunt opus cum [illegible]
[illegible] diffinitione [illegible] ad [illegible]
[illegible] nominibus [illegible] quibus
est [illegible]
[illegible]
topicas et methaphoricas [illegible] est [illegible]
[illegible] eorum [illegible]
[illegible] nominationibus et [illegible]
[illegible] relata ad [illegible] autem quod
est [illegible] nominationis [illegible]
relatio ad loquentem [illegible] duo [illegible] plurium
[illegible] sunt [illegible] obicitur quod nemo
potest [illegible] quod est [illegible] ut [illegible]
[illegible] est [illegible] quod [illegible] plurium
[illegible] consensum [illegible]
dicat se [illegible] consensum
in negativa [illegible] plurium plurale
quam est plurale [illegible] esse [illegible]
et premissum.

Probleumata [illegible] accidentis post
propter locos et [illegible] a locis
[illegible] dicendum est dicto autem propter locos
[illegible] et [illegible]
est ut accidens [illegible] esse [illegible]
quod non est in [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ut ad [illegible]
[illegible] assignatur et [illegible] modo in
[illegible] esse ad [illegible]
esse [illegible] accidens [illegible] esse simpliciter sic accidens
[illegible] ut accidens non [illegible] esse
simpliciter [illegible] cum eo quod [illegible] ut
accidens [illegible] tam
[illegible] ad esse
ut accidens et [illegible]

ad i ee ut no i ee simpl et cuius i sequi
libro cialium pble d in ee ut actus
no absolutum. sz ad a gnatum pcedd
au ad d ciand pble d i ee ut actus
p sumen qlitatiões locus i tuleas
~~q~~ et pea alocus exeuntes et
alocus i tuceas qlitando p qlitabim
i hic q est i tulecta ut pt een et pea
tabim qlitatõnes alocus i tulecas
q est tota eeu/ sz q sz oibz i tuetibz
ea q aqbz ehut qlitatões materia
sut/ ideo amp hic no e i morando
eu actus due diffões tacte sut
i tu pce qui praet ed actuite hm
q actu i e altera a hm po i e spui
ioe est et un sz ad assignee i ee
ut actus i q d ciet mod i eendi sm
Rone i q exprimat q i sit ut actus
tale pea tuc qlitand sz q ut actus
i ee du tunc hm aliq aliq aliu
alterius pea ee tuc sequit q no i
e ut actus/ cu actus sit ut genus in
dissi ut dissoe e sz i e in simpl itaq
no ab i ee eht ee simi/ si au no
mar pectat ee gnia eo q ut q hor
pcdi i e ut no qui sim et no sili nec
duo pea hic ad i uice sz q d loc q
alia q i est ut actus i ee ut genus
ali dicerent q q ad i ee n qui sim
sili i sut gnis et actus/ sz au eqm e
ut sicut albo sui albedini dicit ac
cidc colore i ee/ alb. n. rone for tn
pcii spes e coloris et scdm no actit
ei i ee colore sz e simile ut genus
tamen ee spea. n. n. actit sic supto
colore sibi sic i ee. sz gnic albi sup
ta colorem/ sz a pedin ctig d ciare
eu q poit sui eu q includit ps q
centidu hm noiaciz qiuis no ex
pmat hm one q i e ut actus
id q poit i ee ut qui d q actit

uithe i te ee q inis no acdre qi ee
ut actus. Sepe .n. no d ciare spe
mod i heudi maiam e qui id q i e
ut gen assignet i ee ut actus ut
tod ex si dicat uithe actite ilam
ee cu intus no sit actus uit sz gen
ei et q i ipo/ sz au et i mo pceonis fit
qui id q e gre et sla alic d noiacte
pdicat d sla spe/ ut sicut dixit co
lorari cu colorari pdicet d noia
tie colore i sz a ad coloratu n ei
color alio sit et alio albedo me gna
ee. sz eod q colore e sla albedis et eod
sic albedo et color. si au albedo dicer
coloratu/ qpt oportet q albedo ee scdm
saltuationem i ee i eodo motu et color
alio qm motu offert i ipo ut pba
t. v. phicorum et sz mo d noiacd n sit
n ab actite q p motu sit i illo u
illo .n. gne eo q ipm e q i oncr
p mod motus d noiacie sit pcd
d sua spe/ sed e si dicat a d ambloue
motiz amblo .n. e spes motus et
mot e gen ambloni illo a gne
pcii d noiatia di d spe hm tam mo
d noiacoius. sz oia gna pcii unico
ac nor et rone q hm n e d suis spebz
Qa spes i pnito suscipiut et nr et
rone ste gnium/ sz ac g q dixi alb
ee coloratu no assignat pcii ut
genus eo q p assignat pcii ut de
noiatia q gni n quenit qui ut gen
pdi ~~genus~~ pui ut spui n assig posuit
nat i ut differia pui eo q dissio e
dissi nisi a b n d quo pi me. Sz
insta et d nio a ab alb colorat ut
nig et me colore colorata ut lig
nu lap ho eq q g e q id q d
noiatie i ee dix ut actus i ee assi
gnat. Si q a obiciat q sept d
noiatie p gen ut m omnis eni.

·linea geometrica vel quantum omnes termini medii et primi
de infinito vel finito quantum quo omnis termini composita
et sic est in multis ad hoc autem multa nomina de-
nominare sequitur ut cum dicitur unitas est una
et bonitas est bona et unitas est una et sic est in
multis et ideo quod denominatio fit proprie extrinseca
denominatio que proprie accepta non fit nisi
a forma que alterius motum alterationis scilicet denomi-
nat sed non proprie per se constituto in esse est enim
modus de se ad subiectum et hic ordinat ipsum denominationis
denominationis etc. id est proprie cum iustitia sit
et diversitatem noceret aliquis diversita-
tis ad denominationem in proprietate et cum denominatio
communis ut homo albus fiat a forma accidentali
quam denominatio ab accidentali forma fit de-
et hic est proprie denominatio que fit per formam ad
modum inductum per accidens talem per talem id est
formam proprie denominatio sit per formam sit
denominatio et sic quod proprie ut generis non proprie
denominatione et est item denominatio large
et non proprie ea quod non habet rationem denominati-
onis modo tamen quia sic proprie quantitatis
quod qualitas dicitur et cum per omnes formam acci-
dentale proprie fit denominatio et cum modo de-
nominationis fit per omnes formam concre-
tam et hic modo fit denominatio a for-
ma et a forma dicitur et a forma speciei alicuius
et ab omni forma que ut habitus ad rem communis
significatur talis id est forma duo sunt scilicet inclina-
tio ad id quod sequitur id est quod large loquendo
vocatur subiectum et quod est dispositio ad actum vel
finem et quod ad primum sequitur forma constituunt subiectum
et quando ad finem est dispositio recipiens que hoc
modo quantitatis et ab hac et accipit in
modo denominationis ut cum dicitur homo huma-
nus quod hic humana agit et aliquis homo quibus
cum sua complete concipiat et sic de
aliis et sic linea dicitur esse quanta faciens
quantitas divisionem et bene et longum et hic
modo quanta dicitur et hic modo dicitur et infinitum
et finitum et terminus hic modo quanta dici-

et hic modo dicitur unitas una quia facit actum
unitatis in uno sed in alio facit id est
causa in se dilatam et ab alio dilata et hic modo
dicitur unitas una et bonitas bona et in talibus
ut dixi non est una denominatio hic modo
denominationis et cum hic modo non dicitur albedo
alba vel scientia sciens vel sapientia sapiens
quia tales forme accidentales non habent
talem dispositionem ad subiectum et actum vel
finem per inclinationem id est ad subiectum non consti-
tuunt subiectum sed constituuntur ab eo et ideo per se
dispositiones ad actum vel finem requirunt propter
quod non ita super se reflectuntur ut se
ipsas denominent et hic est una solo huius dubio
unius quantum aliis quantum aliud dicatur de quorum
talis non est curandum
A·[struck through in red: lia a locus est]
spectet ad quid sunt quibus
in esse dicitur proprium et est locus iste
aptibus sufficienter enunciatis scilicet id est
ubi dicitur ad aliud in esse ut actus
aut omnibus affirmative aut nulli negative con-
tinuo est vel consimile omnino primum species sub
se distributo accipiat et sic sub se
accipiendo non omnino accipere statim in semi sin-
gularia accidentia in infinitis singularibus
extrema quia augere non statim descendendo
est ad singularia que in semi sunt quia hic dif-
ficile esset vel impossibile consimile sigillatim
in universis singularibus unde statim ad
species consimiliter est an in veritate in statim
dicit sub speciebus omnino descendere usque ad individua
in quibus stat dicto toti subiectum ad ubi
in esse non in esse dicitur cuius exemplum est ut si aliquis
diceret omnium oppositorum eandem esse discipli-
nam probat primo in speciebus oppositorum hic [struck through: nunc] sic
modo scilicet si eorum oppositorum que sunt ad aliquid
sit eadem disciplina et si contrariorum sit eadem
disciplina et si eorum que sunt opposita secundum privationem
et habitum est eadem disciplina et si eorum que sunt
opposita secundum contradictionem est eadem disciplina et cetera.

huius quod sunt species oppositorum non dubium sit. nunc
in statum [illegible] [illegible] est de [illegible] et sub speciebus opposi
torum accipitur usque ad in distantiam in quibus [illegible]
[illegible] [illegible] si iusti et iniusti sit
eadem distantia quod sunt sub specie contrariorum uel si
dupli et dimidii sit eadem distantia quod sunt
sub specie oppositionis eorum quod sunt ad aliquid, si cecita
tis et uisus sit eadem distantia quod sunt sub specie
oppositionis secundum privationem et habitum, uel si esse
uel non esse sit eadem distantia quod sunt sub oppositio
ne [illegible] secundum affirmationem et negationem. Nam
si sic [illegible] [illegible] [illegible] sub [illegible] omni
[illegible] quod non eadem est distantia aliquorum
oppositorum [illegible] [illegible] oppositi
scilicet quod omnium oppositorum est eadem distantia
quia omnium oppositorum esse eadem distantia et ali
quorum oppositorum non esse eandem distantiam est
contradictio et ideo non possunt simul esse [illegible]
aliter de eodem nomine esset affirmatio et negatio [illegible]
quia signum universale facit quod de eodem nomine affirm
[illegible] et negetur in parte [illegible] opposito. similiter autem
est [illegible] cum parte universali in est in [illegible] uel quia in
statum [illegible] in partibus ad in [illegible] uel ad contradi
cendum [illegible]. Iterum loquitur de partibus con
trariis [illegible] a loco [illegible] oppositi quasi
ad [illegible] [illegible] et ad [illegible]
[illegible] quia si in omnibus partibus [illegible] in esse parti
[illegible] per divisionem usque ad in distantiam in
partibus in [illegible] non [illegible] in statum [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible] est parti in esse [illegible] autem [illegible]
in statum [illegible] quod in aliquo [illegible] universali sic
non sit sic universale [illegible] nam si [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quod non [illegible] [illegible]
[illegible] in statum [illegible] in [illegible] quod universale [illegible]
et tamen [illegible] oppositum in [illegible] non [illegible]
universale quod oppositum est et sic [illegible] esse [illegible]
loci et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Sed si obiciatur quod [illegible] oppositiones
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] singulorum
ut cum dicitur omne animal sive in archa Noe
in quibus non [illegible] ad in distantia [illegible]

[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] singularem [illegible] ut omnis homo de necessita
te est animal [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
necessitate sic animal ad [illegible] [illegible] [illegible] opposi
tis regulis ad duplum et dimidium uel
sub [illegible] ad album et nigrum non est [illegible]
ad in distantia et si ad in distantia [illegible]
[illegible] ad in [illegible] quibus non potest [illegible] dis
tantia ut [illegible] et sic [illegible] ista [illegible]
[illegible] et in [illegible]. [illegible] quod cum dicitur [illegible]
[illegible] uel [illegible] [illegible] distributio in [illegible] quod
[illegible] [illegible] esse [illegible] sensus [illegible] est [illegible] distri
butionis [illegible] [illegible] distribuit [illegible] [illegible]
singulorum non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] dicatur et ideo [illegible] [illegible] in
tali distributione [illegible] accipitur et si ad [illegible]
accipiatur tunc fit [illegible] sensus ad id quod
non est [illegible] distributione [illegible] [illegible] tali [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fit distributio pro singulis [illegible]
[illegible] et ideo ad omnia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] omnis homo de necessitate est ani
mal [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] quod potest esse
de re [illegible] [illegible] et sic est de re [illegible] quod est [illegible]
si [illegible] est [illegible] [illegible] quod est [illegible] [illegible] [illegible]
omnes homines de necessitate esse [illegible] animal est
[illegible] uel hominem esse animal est [illegible] necesse
[illegible] [illegible] dicit quod necessarium esse [illegible] [illegible]
[illegible] necessitate [illegible] uel necessitate cohe[illegible] [illegible]
[illegible] sic et [illegible] [illegible] est [illegible] esse [illegible] rei
necessitate et sic [illegible] [illegible] est hominem esse ani
mal necessitate coh[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non est [illegible] [illegible] quod [illegible] in [illegible] [illegible] ut
est [illegible] homo est animal [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut est [illegible] [illegible]
est animal quia [illegible] est homo et homo est animal et [illegible] [illegible]
[illegible] est animal quia [illegible] [illegible] est homo [illegible] sic
[illegible] ad [illegible] [illegible] dicatur et non [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
et si duplum et dimidium est album et nigrum.

diu · i diffinitiva · et i aliis dicitur sibi ·

Alius autem locus est
ad declarandum probabile dicere
sim in actiuitatem in ut non exprimatur
per sermonem quod in sit ne actiuis sic quod simpliciter
in sit vel non in sit est distinctiones facere actiuum
sum preterea quod in esse dicitur et ei cui inest sed pro
actiue sim simpliciter in esse dicitur vel utrumque sibi · c ·
et preterea aut aliquis eorum et talis distinctionibus
si ad sibi vel preterea non unum sim tantum ne
unum in propositione superius sit et hic primo declarandum
in distinctione preterea est exemplum est · ut in probleumate quod
sit est sic est eo in iustitia facere hic est sibi
preterea in iustitia facere est eo hic est in sic ut non
in esse per sic eo esse · n · distinctio est de est preterea
sit per distinctionem explicatio quod est in iustitia
facere si · n · in iustitia facere est per se noce
sponte et sic eam eam · illi · quam non est
vel non quiescit eo hic preterea quod est in iustitia
facere non eam quod hic in esse eo quod est non esse sponte
te quia sit dicitur esse malus et iniuriosus
quod non [illegible] potest esse Similiter autem quod ...
est in [illegible] distinctione sibi ut si autem
aut in [illegible] invidus sic studiosus per
potest in invidus hic preterea quod est esse studiosum
quod esse contrarium per distinctionem sibi quod per
distinctionem sic in invidus et quod per distinctionem sic in
invidia quod tamen contingentium sequitur per aliud
distinctionem Non autem si in invidia est contristari in aptem
eius prosperitatibus aliis vel in tantum sim bono ullos
ad magis provocatum esse in quam in invidus
non est potest esse studiosus sequeretur enim
quod studiosus esset per invidus et hic primus non
est studiosus et hic sequeretur quod studiosus
non esse studiosus et tamen distinctiones nec
et preterea · sibi · necesse est distinctio unum ad
distinctionem aliud cum est est quod fiat probleumate
quandoque ut reprehensor sic in non distinctione
nec nociteret reprehensor in invidus

sic · n · in operatione distinctionum admittere illa
erit nec sim vel etiam est quod tantum est preterea in
esse sibi ut in quod si in invidus est quod est contrarium
in bonorum prosperitatibus reprehensor autem est quod in malorum
prosperitatibus contristatur palam est quam in invidus non est et
reprehensor Contradicentem hic considerans esse preterea
quod ad positum esset in distinctione non in ipsum quod a
proprium negaverit circa distinctionem · illi circa eorum
eam removendo est sic quod pluribus nominibus quod non
non manifesta in distinctionibus similes et distinctiones
et sicut adhuc in illis distinctionibus pro nominibus superius
sunt tamen quod non manifesta tamen pro illis sunt
de re distinctiones et hoc enim non diminute si oc
nunc facere tradit ad notum necesse est in exemplis
pro nomine notum habet occasionem negandi et
contrarium · illi quod facere est necessarium quod sepe
sit in dispositione ... in quod exemplis ...
dicitur quod contra quod distinctione assignata ad hoc
non palam est quod quando contra quod ea quando distinctione
posita non sunt manifesta vel quod aliquod eorum
posuit in distinctione non est illi quod probleumate
quandoque in esse quod autem distinctio potest pro aliquo
eorum quod posita in propositione hic est pro aliquo nomine
in distinctione positorum non manifestorum est illi
sit tamen utiliter vel non quod in esse dicebatur
Quod utile est distinctionem pro nomine ob sanitatem
ponere cum pluribus declaratur pro pluribus ...
habet negandi occasionem hic quod distinctiones
omnis nominis declarare sunt sic distinctiones sunt
declarativa sunt et scriptura sunt nominis in exemplis
eorum hic nomina pro nomine sunt pro ... in secundo in
illo exemplo per unum modum circa sunt
distinctio ... illi exemplis ... non
distinguit distinctio ad scientiam vel nominis
in exemplis quod pro nomine sunt distinctio ...
diu unus illi ad in secundo distinctione sibi
reflectitur ... quod notificat oportet illa
distinguit quod aliquid notificat rem ista
ea et aliquid notificat distinctio quod per illa
et aliquid declarato quod per accidentalia et aliquid ...
nominis in exemplis quod preterea quod illeque in

posuit et hec in hoc tamen sunt extra locum in dialecti
ca et topicis sunt de loco. Sed hic modo non consideratur
hic ratio quia nunquam istorum sunt non facientes
in accidendo hic sunt et ideo uno non in
distinctio hic sequitur. Verum tamen in ista consideratione
nunc perficiuntur. Super hoc est quia ad hoc pertinent ea
que tamen sunt aliquando contra contra oppositum quantum tum
in esse ad subiectum accidentis comparatione nec per se consideratur
re a per se. Unde ista propositio habet in natura et si
aptum habet in natura esse proponat ea cum illa
in natura quia esse tamen facilis ad inveni
endum quam aliorum. Secunda in natura est argumentum
inter arguentes primus ad propositionem demonstran
et hic tamen per hoc quod ab oppositorum primi istorum
quia esse non habet tamen occasione propter negationem de
propositionem quam dicit. Sed tertia hic locus de in esse
in dicto accidentis prius ideo est cum prima
sunt cum eo quod in inesse primi autem istarum consi
derationibus et eorum que in esse in accidentis eius termi
quibus vel omnibus in esse inde quibus nullis. Sed quia tamen
in esse vel non in esse nam et tertia tantum aliquid
est in natura nullis propositionis propositionem nisi ad
singula differentia quarum quomodo iste de
et cetera scilicet quia iste consideratur primum ut accidens
in esse simpliciter vel hic autem consideratur primum in esse
simpliciter non de communi modo scilicet quod ut accidens in
sit sed simpliciter primum in esse simpliciter vel Quarta est
quod iste consideratione tractat ut in sit ut
accidens sed quarta consideratione ut in sit ut
dicto ad hoc quia quod iste est ex comparatione ad
oppositum tantum. Sed quarta ex comparatione ad oppositum
et tantum. Sexta de convenientia quia convenien
tium est hic locus est super ex parte
sermonis. Quintum pertinet ea que tantum sunt orationi
oppositorum dicuntur quando sunt illa quod orationi dicte
ut plures et quod sunt quando non orationi dicte ut
plures. Sed .v. utile est ad consuetudinem propositionem
et ad contrarium et sic maior est propositio
sunt facilius iste consideratione ut quod alias
ut non sequitur autem nominationibus de rebus sicut
nominantur sunt nuncupandi ut plures sunt

communiter hominum nominant causam scilicet quod
sunt rerum hic nominatur sed esse et quod
non sunt ita nominatur ut esse non ita
accidit quod est pluribus quod nomen et nominant rerum
ignorant cum exemplum ut ideo non quod dicitur
sanatum quod a sanatum proferunt sic
sanativum dictum est ut plures ad hoc .n. significatio
plures nomen nomen non unum nomen res
propositionem sic dicta ut mentem sim
actum sic sanativum pertinentia ut nomen
non iam dictum est ut plures dicitur quod propositi
ona rei non indicat. Sed dictum est de talibus
rebus ut dicit medicus sapientes quia scientia
certum experimentale habet et tamen quod non
plures. Sed paucorum et sapientum propter quod
dicitur quod quod loquendum ut plures sentiendum
ut pauci quia sapientes sunt pauci.
Sexta aliquis obiciat quod nomina in
posita que autem propositionibus et formant
et sic a sapientibus et sapientium est hec consideratione
et loquendo et vocabulis utendum per ut
sunt in posita ergo sic ut quod loquendum
sic ut sapientes dicendum quod hoc verum est quod
a principibus rerum sapientes et formant
vocabula sed ex eorum et in posita
sunt et communibus et sic sunt in usu communi
loquendum et hoc modo quod in loquendo summa
sunt vocabula. Sexta sapientes in
usu vocabulorum propter nominibus in rebus
in specie ut propter scientes et ad illas re
sunt vocabula et ideo tamen quod communi
positio locutionum et non per se in propter
sensibilibus propter quod non est loquendum ut sapi
entes in aliis in rerum differentiis et in re
spectionibus quod loco nominum sunt voca
bulorum formant ut ista contraria
sic ut contrarie sit efficacius
in tamen consideratione efficiens propositiones
sic apta in nullis proponat in natura
sic non est nomen refert ad plures
rerum nominat et esse et esse rerum

·refert ad sapientes sunt paucos qui sunt
in illam indicant de rebus propositis //q
Aliquando si obscuritas in propositione posita
aut est obscuritas propter in ad in ora-
tione proposita aut aliter obscura oratione propter
quod non concedit astute. Et si quod est propter in-
ordinatum quia id sit multiplex non valent ad
disputationem dyalecticam cum non [illegible] in
cum deceptionibus sophistice sic est ut sunt in
compositione et divisione et figura dictionis si autem dicimus
in propositione multiplex proposito dicatur
ad esse multiplex sive dicatur sicut quoniam
in est [illegible] in propositione ut si est [illegible] in
equivocis multiplici aut [illegible] in latet
respondentem aut non latet. Si latet tunc sufficit
sufficit alterum sive unum. Et propositum est
significans latens respondentem ipsum multiplex
tunc sufficit alterum sive unum sensum
monstrare sive plane eorum quam in dic-
si non possit in utroque sensu ostendere si
enim in utroque sensu potest ostendere est omnis
occasio reprehendendi aufertur. Et si autem
non valet in utroque sensu ostendere propositum
ostendat saltem in altero quia tunc concedet
astute quod latet omnis multiplicitas. Et
non intendens in multiplicibus equivocis
quod latent respondentem. Et si respondentem non
lateat ut [illegible] in [illegible] sensu [illegible]
instabit respondens dicens quoniam non monstravit
est quia ipse dubitabit [illegible] non in eo sensu
[illegible] in quo ipse dubitando negabat. Utrum
autem hiis locis sunt [illegible] est quod con-
[illegible] ad construendum et ad destruendum
[illegible] construere volentes propositum ostendere
quoniam alterum [illegible] est in altero sive in uno
sensu in esse quod propositum est in esse [illegible]
[illegible] una sua [illegible]
[illegible] alterum in esse [illegible]
non [illegible] destruentes [illegible]
[illegible] propositum ostendentes quoniam
[illegible] multiplex [illegible] alterum [illegible] in

altero sensu non in est si non poterimus ostendere
[illegible] et in [illegible] sensibus non in esse [illegible]
ostenderimus quoniam in altero aliquo sensu non in est
[illegible] destruentes esse sive omnes sensus in esse
[illegible] ad construendum et destruendum [illegible]
[illegible] et locus [illegible] quod est locus
[illegible] est in [illegible] aliquid oppositum in
[illegible] ut oportet uti possessione [illegible]
ad destruendum [illegible] propositum sive sit aut
sive non non [illegible] oportet uti in disputatione possessione
[illegible] si velimus destruere
[illegible] in esse sive velimus destruere [illegible] in esse
[illegible] quoniam [illegible] singularem
non in esse sive quod sunt unum sensum non in est
sive [illegible] sive non [illegible]
in [illegible] est [illegible] in esse sive sunt omnes [illegible]
[illegible] in esse [illegible] in oppositum si ostendi-
[illegible] aliquid in est sive sunt unum
sensum [illegible] in est [illegible] in esse sive
sunt [illegible] sensum [illegible] esse si construentibus hic est
[illegible] volentibus [illegible] ex [illegible] possi-
[illegible] est possessione [illegible] est [illegible]
[illegible] ut quod [illegible] tunc [illegible]
est [illegible] in est in [illegible] sic non est in uno
[illegible] non est in [illegible] est [illegible] non [illegible] ex
uno [illegible] in [illegible] distribu-
[illegible] quoniam si [illegible] in esse omni
in esse si [illegible] sic propositum [illegible] quod
sic se habet ut non habet in uno in se habet
[illegible] proposita non [illegible] aliquam su-
[illegible] disputationis si unum in est quoniam omni
in est [illegible] possessione ut si ostendatur
quoniam anima unius hominis in mortalis est quod scilicet quoniam
omnis hominis anima est in mortalis. Hic autem non sp-
[illegible] in [illegible] problematibus sed in accidentibus
quoniam non facile est unam eandem rationem om-
[illegible] geometrice dicere ut ostendere sunt quod
singularia respiciatur ut sic facile
[illegible] unam eandem rationem ostendere geo-
metrice quod omnis triangulus rectilineus habet
tres angulos equales duobus rectis.

hic aut loq[illegible]

ulli

sit generale quod consequens qui utrumque latet equivocum ipso
ne [illegible]. Si autem utrumque non lateat equivocum
quod [illegible] ut utrius negandi [illegible]
habet oppositum eius ab opposito dicendo sine
distinguendo est in [illegible] omnes [illegible] in utrumque si
concedit utrius [illegible] omnes [illegible] contrarie
si negaverit utrius est [illegible] si queratur si oportet
tantum est expediens vel bonum vel honestum et
acceptandum est [illegible] neque est in utroque
quia hoc oportet est expediens et bonum sive
honestum. Si negaverit utrius [illegible]
[illegible] in utrumque sunt [illegible] ne [illegible]
problemata si ea concesserit utrius ut quia op-
portunum [illegible] bonum [illegible] expediens. Si autem non con-
tingit [illegible] · quia · in utroque [illegible] contrarium [illegible]
[illegible] est aliam [illegible] est in aliquo [illegible]
est sicut ut quia [illegible] est in alio [illegible] est
[illegible] est in alio [illegible] est [illegible]
[illegible] est et simplex sunt in quod dicit [illegible] est simplex
quod duos [illegible] prius quod est in [illegible]
[illegible] distinguendo est et [illegible]
contrarius [illegible] neutrum [illegible]
aliquid [illegible] vel [illegible]
[illegible] vel contrarium non [illegible]
sive assignatam [illegible] modo [illegible]
[illegible] contrarium vel [illegible] habet [illegible]
equivocis [illegible] totum [illegible] habet ad [illegible]
as partes sic [illegible] equivoce [illegible] ad sua
significata et non sic totum [illegible] ex
sua parte sic multiplex equivocum [illegible]
[illegible] ex suo significato et sic in [illegible]
[illegible] distribuitur [illegible] non
[illegible] et sic in [illegible]
in est sic [illegible] esse [illegible]
[illegible] non est [illegible]
[illegible] esse [illegible]
aliquid [illegible] est [illegible] quod [illegible] sunt in
[illegible] vel [illegible] alia
totum [illegible] sumptum et totum
multiplex sic [illegible] secundum est in multi[illegible]
[illegible] equivocum eo quod in illo est actualis

multiplicitas

Responsio quod in hiis que non
[illegible] equivocum [illegible]
sed [illegible] actualitatem multiplicitatis sed [illegible]
[illegible] sic dicitur distantia una plurium [illegible]
[illegible] multiplicitate [illegible] dicitur [illegible]
[illegible] dicitur una distantia plurium [illegible]
[illegible] sunt finis unius [illegible] finis
[illegible] distantie [illegible] quod est ad finem
sic [illegible] finis et alterius
[illegible] sunt [illegible] quod est ad finem [illegible] media
dicitur una distantia plurium quare est distantia
[illegible] faciendi [illegible] dicitur media
distantia [illegible] vel [illegible] et sic
est [illegible] distantia [illegible] quod est ad finem et sic est
plurium [illegible] non in una [illegible]
[illegible] quod est una esse distantia
plurium dicitur [illegible] una distantia plurium [illegible]
[illegible] plurium [illegible]
[illegible] in una [illegible] ad
[illegible] quod est una distantia est plurium [illegible]
ad [illegible] dicitur una distantia esse
plurium sic dicitur [illegible] distantia [illegible]
medium [illegible] et [illegible] et sic [illegible]
plurium est una distantia [illegible]
[illegible] finis in [illegible]
quod distantia [illegible] non sic [illegible] unum
[illegible] finis et alterius [illegible]
[illegible] speculativis autem [illegible] unum [illegible]
[illegible] est finis [illegible] quia [illegible] non
potest [illegible] cognoscere [illegible]
[illegible] cognoscatur et [illegible] dicitur
una distantia plurium quare est [illegible]
[illegible] est [illegible] et [illegible] quod est [illegible]
sic distantia quod [illegible] angulos
[illegible] duos rectos [illegible] distantia [illegible]
[illegible] ad [illegible] plurium est [illegible] est [illegible]
se et equaliter sub [illegible] per se et equalia
[illegible] per accidens [illegible] actus [illegible]

equalitatem esse triangulum quae est triangulo
pro quanto est quod esse totum triangulo quia
aliter totum esse sequitur accidunt eo quod non
sunt tertio illorum quorum esse sequitur
quoniam in se ipsis sunt similia et li acutus
quando dicitur oppositum ad prae et non ad
obtusum et vocat ipsum acutus adiciendo
quoniam simile sunt ad eundem quia non prae
sed excutiens praecipitat primum cognosc-
entis quod equalitas habet tres equales duobus
rectis pro quanto est triangulum et non pro li quod
est equalitas sic igitur amplius dicit ad
minus dicit quod li multiplex sit unum secundum equi-
vocationem eo quod non sit equivocum quia li esse simili-
ter unum non unius prae et alterius prae ad
ut unius prae et alterius pro actus non
possunt esse in equivoce. Sed dicit non hec equivoca
quia multiplicitas li non continet in equivocas
sed in diversa contentionem generatum quod est plurium
ad noticias vel accidentibus praecedentes vel
autem huius considerationibus in contrarietate quod
probabile quod omne contrarie multiplex sunt quod li
sententiam quia sed nullo modo sed aliquis sententiam est
una disciplina plurium nisi contrarie ratio
est propterea quod dicit una disciplina esse plurium
est unde est quando dicit li est ubi non est una
disciplina plurium in contrarium. Autem sufficit modo
aliquis in una disciplina plurium esse, ex
propositionis in ducte non propterea loquitur est unde sed
nomine multiplicis ex dicto multiplex dicit propterea
quod prae eius intentis cuius intentis non tres
terminus in omnibus et modis et causis intentis
contrarie continet. Contrarium autem intentis eius
una contrarietas cum intentis eius. Intentio
autem multiplicibus quod non latet. Similiter utile est
ducte sunt distinguere in quod contraria dicit unum
oppositorum modo hic multiplicitatis ne contrario
negationem hanc occasionem ex aliquo modo non
similiter accepto sed si contrarie volumus
propositionem accipere et accipienda vobis sunt
omnis quod in ut accipiant contingunt

et in sunt et dicuntur esse propterea in certum quod una
sunt li est in quo multiplicis vocis ob unicam
talis quia sic accipiunt quia multa sunt ad
contrarium quia quod talis ad contrarium non est multis
causa contrarie volunt accipi dicunt sunt omnis
quod multiplicis talis in quod accipiant ex se ipsis
multiplicis cum non contingunt et talia sunt et ideo
quia quod talis non ob unitatem quia tamen non videlicet ad
contrarietatem propterea cum ex illo non sequitur nisi
tali. Aut tantum est multiplicis quod non latet
prudentes et quod non latet faciet in quali-
negabit propterea quod in in dubium sunt in distin-
ctionem. Hanc autem multiplicitatem non consideratur
tantum in hiis quae sunt plurium sed quod in li quod est unum
unum esse li huius vel non esse li hoc, eadem multiplicitate
in dicit et ex eisdem locis et consideracionibus est
contrarium ut contrarium et propterea forte probabiliter
dicit disciplina habet huius esse. aut enim
erit li huius ut finis aut ut aliquid eorum
que sunt ad finem aut dicit aliquid ut eadem
eorum cui est prae aut dicit hiis quae est aliquid
eorum quae sunt pro actus aut dicit quod in ne-
quod dicit li non esse huius modorum dico a dictorum
iam contrariorum eadem autem ratio est in quo ex quo
consilium dicit hiis et eadem ratio est in omnibus aliis
quia dicit plurium esse vel plurium vel singula-
riter li h est enim consilium hiis ut finis
ut sanitatis quia sanitas est finis consilium
vel et est consilium horum vel huius ut eorum
que sunt ad finem ut conficere medicinam vel
cibum ad sanitatem ordinatam est quod consilium
non aliquis ut eorum quae sunt aut prae.
aut sunt actus ut ut in vino vel
vini consilium est eo quod est actus dulcis
hiis enim consilium est vini quando prae ac-
cetus. Sed est dulcis prae ut finis non
enim appetit vinum quando vinum est sed
appetit id quod dulce tale enim dulce prae
consilium vini quod pro actus sicut anima
sed vinum est quando sed iam non consilium
amicus dicit per secundum quod praeterito.

Est autem Eadem ro[illegible]

d'licabit minimi p'li · si q' accit vno
dolet eccam a' oia r'la dicunt alic' ul'
aliq'b; p't q' maxe util' e locus h' t peti
tiec' ab eo lupta ab hiis q' ll' ad ad sim
r'la a' ul' aliquor' · oia · n · ea q' sunt ad
ad t ll' d' uno r'lor' pene talia sunt t dico
pene pp' quam r'la q' qi ille d'ciant sua
cor'la · n' o' i eis tal' no pot ee multi
Sic a' ob leuitatis sit i ppo no ex
mlti · s3 ex no' ignoto sufficie opp'o
i no' illo ad a' nom to' sigut q' sit
not t euidencl q' pm sic si dicat
q' cui i oppione hoim no e not pnat
p'eo planu · planu · n · i noticia e q'
leuit cognoscere aq's t si dicatur
i ueiigaue no pnat p'eo p'qui te
q' ali lexe Sunt negatioi accip'e op'o
ne p' no not nom eudenti · ideo q' tu
e suppoitio facili argu' e po' ppo' su
ppita q' pius facile ostea' i id q' e
euidente no' Dicit a' h' locus sim
qd'idio ab ex pone nois ostia ad ul'
bm petere qui ad ostend' · s; t d' tu n
t accete q' q' uis h' locus sit accu sp
accu sumpcone q' extuiseci locus e
cu h' pot i e locus i cuse cor accu
tei eccor co q' u sum h' accu sup
cone ut dispo' medi ad i feus si
ut locus a pro cha ' ai' s; ut p'do
ueicas q' a oppo Sed h' a' iclini q'
multi' mic dya t t sophi · silophi
ucie' eo p'ut e dispo' mediu ad teci
p' · s; dya ' p'ut e i alia extunita
te ad i feus i extinu' exinu' au i
fer d' · b · q'uta' ieu q' stet p' eod
p' q' stat me' t e locus dya aqu
tali crux ul' i scru' · alio mo' t est
locus sophie Sed h' au cu d' q' ex uno
sibi p'lato i scru · ad ee multiplex h'
pot duo mois · uno q'd modo si
i sca' p'eod sibi p' quo stat me
tue · n · sic q' multiplex sic si au' p' ny
a' signe i sit p' ua no stat me
ee no' v3 a' g' q' multiplex q' i unus
sibi p'mari e Sed h' au no q' si p'mus
e prius no e distigui ab oppo
m q' distincto multiplicis p'e tunc
p'mus mag' pcmet · s; qu no e
pcu' ouins distigui q' ex h' i peo
opus ee

Nd ouendus au sim
pble d' i ee an ex sic
si pble fiat au q'ria eid' i sit t
melius onde q' i ll' eod sibi i q' uam
fi ee id q' sim i ee sim bm si ee in
heuciam oslitaud' e p' ostitutione igne
eius cu poni · i ee h' · n · quis e ad
sibi ostiucoues h' t heiu alocis
i ciuscecis q' sim ll' tei i oplecta · h'u
cu post loc' adiscime q' totu ee
d' ll' poned' t i e hoc p' sim
agne q' e ecule t no qua le eius
p'ius n e q' aus t eu ipius pple t
eceul · p'ti d' ipo sic g' uolutee
ouce q' ad ecui · i e accutu sine
spei ne qui q'ria ecul · naca sit
si ee id igne sibi accipie p'uno q
licacod; v3 · g' · si uolum oudequi
ee sibi bm act t b age bm e
rectu t pcatu secue a' i gne · i
eius q' e indicaue · Iudicaue au
ee q' q' h' e ee ad e recte t no rec
te · t eceul · t p'le quelit h' ei q' eu
indicaue b q' e ex p'u' i fozuib;
ind'in q' sic oine indicaue e recte
ul no recte le' tue q' ee ee sibi
mag' e rectu t p'ue t sic i h' q
sitacod e lupta ex gne ee spem
d' ducta qm h' q' ecul · t p'le i e
gen p' labz i ee spei p' geni' e'
q' ecul · spes p'ticipat · Nam i

iudicare est genus quod est sentire non
passio eius quod est iudicare prima in esse
ei quod est sentire prius quam sentire quia
iudicare est. sicut hic tres eas duo
rectus plato in esse et ypochelis probat quod est
evangelus non quod sentire et iudicare aliquo
modo. Est autem intellectus quod sentire sensus
communis quod potest et dicit dicitur sensato partibus
et quolibet et discernendo iudicat quod passio per
in mixtione estimative potest estimativa
nocivum ut convenit in acceptus per suum
comparat et dicit et non in alio quod sentire
sensus particularis quo iste non patitur in ipso
sensato. Sed autem in primus physicorum in secundo
anima hunc platonis in et ex logicis platonis
non possunt quoniam ex logicis platonis
possunt ad probandum quod sunt in esse speciei quam
essentialiter in genere. Sed iterum autem considerando
tamen ex parte ad platonem quod in esse genus
simpliciter regulariter etc. Verum est quod quamvis species
in esse simpliciter in sunt et genus est generis secundum
actum et intellectum sit in specie eius expressa ut
probabile fiat. Sed est in genere et prima et studi-
osa et studiosa dispositio et arguatur sic
disciplina est prima et studiosa et dispositione
prima et studiosa quia dispositio est disciplinae
genus et passio speciei probatur in esse genus per
speciem sumendo autem disciplina generaliter prout
doctrina accepta qua prima esse dicitur quasi
secundum aliquam sic ad bibere? et inebriari
de quibus dicitur aliquando in x. pe physicorum quod intellectus
est virtus nature et sic dicitur disciplina
prima ratione ad intellectum suum eius de quo
est et non ratione sui ipsius in quibus disciplina est
ad intellectum autem ratione eius prima est priorata
ad malum quod in eius ad malum sciendo
malo quod non faceret si malum nesci-
retur. Omnis enim scientia in se bona est
autem dicitur boetius quod scientia mali bono deesse
non potest simul est autem hec dispositio generalis non
proprie dicitur quod hic tamen licet proprie est aliquis

dispositiones secundum ad actum sic et enim habitus
et dispositiones. Sed ad has duas conclusiones
arguitur et species certas secundum generale proprie
in secundum suas conclusiones quoniam ad in mente
autem secundum primum quando locus arguitur et species ad
speciem certas fallus est sine fallit ad affir-
matiuas quia affirmatio affirmatiue non procedit semper
a superiori ad inferius nec tamen affirmatiue ut in
essentialibus generis sic tamen est. Secundum autem
locus a specie ad genus secundum generale in se
sumptus verus est ad contrarium et quia affirmatiue est
procedens ab inferiori ad superius est probatio est quia
non est necesse quod quamvis species generis in sunt et de
genere prima et declarate hunc speciei in esse in
statim est quod aliter in abstracto generalis est et non
lacte et quadrupes et tamen per hoc in genere
homo autem aliquis et est volatile in quadrupes
et sic non secundum arguitur semper ad speciem affir-
matiue quamvis in sunt species simpliciter illa non in sunt
et genus sic a specie procedit ad genus affir-
matiue. enim dicitur quod homo est studiosus sed
quod aliquis sit studiosus propter hoc quod homo est. aliter ad
contrarium prima quando locus arguitur certius
in ipso et vice versa a superiori ad inferius procedentur
negando. Sed autem ad secundam est
falsus quod continetur a specie ad genus quia non valet
ab inferiori ad superius negando. Sed autem ideo est
quia quamvis ubi genus in sunt ista non sunt species
aliter genus quamvis non in est hunc vel illi
speciei non necesse est ideo in esse genus quare non
in sunt hunc vel illi speciei. Quare quod obicitur
ad quod ista specie ex ratione potest intelligi tamen
accidentia sensibilibus et sic arguitur omnis tamen acciden-
tia sensibilia aliter est et tamen non est necesse ex hoc
de scientia ad speciem in essentialibus propter quod non
valet quia accidentalium est in dicere inclinationem
de genere prout dicit ambiguitatem
comitantis ad convenientiam speciei quam autem
dicitur genus potest de genere non sunt generis
in secundum simpliciter speciem ipsius prout
genus est dicit a specie sed tamen in esse genus.

·et h' quod concomitans supra agitur sic quidem et
alia supra alterum sic autem contingit et sicut ante
sunt preter non tactio. Sed in simplicia et
abstracta sunt quantitatiua. Sicut ratione
sui denominatur secundum ab ipsis quantitatiua
talis est concomitans agitur supra quia quod
primum primarie suppositum est quod notum est de
quibus genus per se et species aliquis ille genus
primum eo quod est in genere quod non sic in aliquo
eius species et quorum huius genus et diui in
esse genus ut quorum denominatiue agitur aliquod
aliquis species necesse est hic ut denominatiue
ab aliquo illius genus species dicitur sunt denomina
ri ut si de aliquo per se genus quod est discipli
na quod de eo predicetur ut genus ma
ut musica ut aliqua aliarum disciplina in
specie de ea contraria sic si de huiusmodi disci
plina denominatur a disciplina ut de
nominatiue dicitur a disciplina ut disciplinat
scilicet et quod autem grammatica habebit aut musica
aut aliquis aliarum disciplinarum in specie de
eis et denominatiue ab aliqua ali
arum specialium disciplinarum dicitur ut grammatica
musica ut ab alia disciplina specie speciali
denominatus. Concomitans genus tota agitur
sic in ambitu suarum specierum accepto
talis est si ad ponendum tantum seu denominatum
agitur quorum tractatum motus ut genus ex dicit
animam moueri sunt esse motiuam sunt ut
Plato dixit animam esse numerum seipsum mo
uentem et sic denominatur anima a motu et
motu concomitans in genere moti si sunt
aliquis species motus contingit animam moueri
aliqua non genus ut si contingit generari aug
mentum ut numerum aliqua corrumpi ut
generari que sunt species motus ut quorum
sunt in aliis species motus non si sub nullius
speciem motus contingit animam moueri ali
qua palam est quoniam aliqua anima non mo
uetur quia locus sic totus agitur ad ali
quas species omnes est sine parte ad utramque

ad contrarium si et de simili si non sub aliquis speciem
motus anima palam est quod scilicet quoniam motus aliqua et
sic vel contrarium et sic sunt nullam speciem
motus motus aliqua palam quoniam non mo
et sic unius destructiuo. Secundum dictum hic
quod Plato non dixit animam esse numerum se mouentem
tamen motum qui est actus imperfectus sed dixit
animam esse numerum se mouentem motu qui
est actus perfectus sed quod motus est actus mo
uentis et non est actus mobilis sicut ut est causa
productiua et causa vite et motus talis in quo
per eam tolerantia super unum et ex his producitur
anime perfecte productiuum et causa est motus talis per
esse in motu applicatione et locatione sed autem con
tingat sic alibi concomitans est. Sed quoniam has
concomitationes sunt per conueniens qua
opponentes per rationem ad argumentandum efficaciter
opponentem non non per rationem conari sed
ut conari et vitare argumentum ad positum
intentum esse eo quod in est genus ut species et ex
diffinitionibus quoniam sunt genus sunt iste di
ffinitiones sic et et essentiales proposito rei
que continet in problemate proposito sunt esse
intentam et sic sic destructiones que
intentum numquam hic diffinitionum et si non pos
sit conari ad propositum ab una diffinitione
ponat plures et ab illis conetur quoniam
tales diffinitiones sic large diffinitio
nes nominare plures possunt esse eiusdem
rei sic est ipsis oppositis difficilibus
aliquis et quoniam facile est argumentari de
proposito quod facile est argumentari ad diffinitionem
eo quod ex multis constituuntur et destruitur una
una ad diffinitiones facilius est argumentari sed
genus concomitans differt ab eo ea que in am
bitus posita est quoniam ista reducit in speciebus
ad aliquod quod ad diffinitionem ... ad ...
diffinitionem sic in specie. Secundum hic autem in
antecedente et continet sub consequenti autem talis ad
genus et econuerso sic in specie sunt concomitans
alia autem in proposito concomitans est ad aliquis.

-No-

a quo existe(n)te nec(ess)e p(ro)p(ositione)m (con)c(lusi)o(n)is ee eo q(uod)
a(n)te p(ro)p(ositi)o(ne)s pos(itas) (con)cl(usi)o(n)is a(n)t q(uod) e(st) p(ost) (con)cl(usi)o q(uod)
nec(ess)e e(st) ee s(ed) p(ro)p(ositi)o a(n)tis exp(on)it (con)t(ra)rie
quod a(n)te nolenti (con)cl(usi)o(n)is e(st) ad a(n)tis
quo existe(n)te (et) supp(osi)to p(ro)p(ositione)m (con)c(lusi)o(n)is erit
ex nec(essi)tate n(on) s(ed) i(d) a(n)te (con)t(ra)riu(m) ee (et)
p(ro)p(ositione)m (con)cl(usi)o(n)is erit q(uod) ab a(n)te ad (con)cl(usi)o(n)e(m)
p(ro)ce(dit) a(n)t(e)c(eden)t(e) sic a(n)te ad g(e)n(er)a(lem) s(ed) (con)tra
(con)tr(ari)e nolenti (con)cl(usi)o(n)is e(st) ad (con)cl(usi)o(n)e(m)
s(ed) q(uod) e(st) (con)cl(usio)n(is) s(ed) p(ro)p(ositione)m a(n)tis p(ro)nat(ur) ee
n(on) s(ed) n(on) (con)tradi(cti)o n(on) ee q(uod) e(st) (con)cl(usi)o p(ro)p(ositi)o
a(n)t(ecede)n(tis) ce(rte) q(uod) n(on) e(st) (et) n(on) coniecter(e) eri
m(odo) p(ro)p(ositione)m a(n)tis p(re)cedere .n. a(n)i(m)a ...
ad i(d) s(ic) negando. Amp(liu)s a(utem) i(n)
hiis que ce(n)si (et) simpli(ci)t(er) i(n) sic in
sp(eci)o e(st) ad t(em)p(u)s s(ed) alicubi s(ecundu)m aliq(uo)d
d(ur)a(tione)m t(em)p(or)is diff(erunt) dissonat (con)s(equ)e(n)t(er) e(st)
s(ed) t(em)p(u)s (con)cessit om(n)e q(uod) mu(n)d(u)m augi
ex nec(essi)tate p(ro)ba(tur) .n. e(st) q(uod) s(ed) aliu(m) dis
sonat ut i(n) virili etate s(ecundu)m (con)ti(n)e(n)tie
augetur s(ed) s(ecundu)m t(em)p(u)s iuve(n)tutis mo(l)
lia sunt ossa (et) calor fortis ad exte(n)de(n)
d(u)m longi(tudi)n(em) dyame(tro)rum i(n) o(mn)i a(etat)e
iuve(n)tutis. S(ecundu)m sic (con)s(er)vac(i)o (et) p(re)dicto
re(s)p(ir)ac(i)o ex alio q(ua)d(ra)to p(ro)p(ositi)o e(st) s(ed) q(ui)nt(us)
n(on) p(ro)p(ter) mo(n)etur sic (con)tra a(n)i(m)a sub
a(n)i(m)a e(st) i(n) ex(tremis) (s)pu(n)ali s(ed) t(em)p(u)s dixit
scire ee id q(uod) re(m)i(nisc)e(r)e sic dixisio (et)
lo(qui)tur (et) p(ro) s(ed) e(st) q(uod) re(m)i(nisc)e p(re)t(er)i
t(em)p(or)is e(st) scire q(uod) e(st) p(re)se(n)tis t(em)p(or)is cu(m)
et futuri re(m)i(nisc)i .ii. ne d(icitu)r i(n) s(ecund)o
d(e) re(m)i(nisc)e(n)tia (et) memoria d(icitu)r reflex(us)
e(st) actus to(ti)us s(ed) recordatio(n)e(m) for(m)am re
cedentes ex aliq(uo) m(ot)u s(ed) p(ro)p(ter) oblivi(one)m
(et) id e(st) cu(m) i(n)t(er)rupc(i)o(n)e b(re)vius i(n) quo dif
fert a memoria que e(st) re(d)ditur s(ed)
p(ost) i(n)stinctu accep(tionis) (et) i(n) (con)sig(n)io for
te(n)si(bi)lis retentio sc(ient)ia q(uod) e(st) eor(um) que
q(uo)d r(e)c(ordatu)r sunt (et) sic p(ro)p(ter)ea sunt ubi i(n) se
ip(s)is i(n) nec(essi)tate ordi(n)is sunt o(mn)e ut q(uod)

eclypsis sol(is) s(ed) .iii. mo(do) scim(us) p(re)se(n)s
(et) futura ut q(ua)n(do) e(st) v(e)l erit sol d(e)fect(us)
s(ecundu)m eclypsis quia d(e)fectus l(un)e ec
lipsis g(ener)at re(m)i(nisc)i a(utem) n(on) (con)t(r)a(rie) q(uo)d
p(re)t(er)it cu(m) re(m)i(nisc)e(ndo) sic reditur re
cordat(i)o p(er) se s(ed) p(ro)p(ter) nos (et) oblitu(m)
ex m(e)mo(ria) p(ro)p(r)i(us) v(e)l antiq(u)o s(ecundu)m remo
to (et) sic due (con)s(ecu)c(i)o(n)es (con)ti(n)ue(n)tur
ab a(n)te (et) (con)i(n)c(lusi)o(n)e una (con)s(e)q(ue)ntis
a(n)te (et) (con)i(n)c(lusi)o(n)e s(ed) secu(n)da (et) q(ua)d(ra) (con)s(e)q(u)e(n)tis
eius s(ed) d(ur)a(tione)m t(em)p(or)is i(n) q(uo) (con)ve(n)it v(e)l
disonat

a [illegible]

Ad ra(tione)m ad mod(um) sophie
i(n)t(er)iecte (con)tra sophi(st)ic(a)m modus e(st)
d(i)c(er)e s(ecundu)m t(em)p(u)s ad tale a(n)te v(e)l (con)cl(usio)n(e)m
q(uod) mag(is) p(ro)p(ter)ea sunt argume(n)ta
r(ati)o(n)is a(utem) e(st) t(a)l(i)b(us) modis s(ed) uno v(e)l plu(ri)b(us)
cu(m) mo(do) e(st) a(utem) id ad q(uod) d(i)c(er)e t(em)p(u)s
q(uam)q(uam) a(n)i(m)a nec(essitate)m s(ed) n(on) valeat p(ro)p(ositio)nem
(con)t(ra)ri(us) s(ecundu)m te n(on) sit nec(essa)ria (et) s(ed) e(st) q(uia)
n(on) valet ad p(ro)be(n)dam nec(essari)as p(ro)p(ositi)o(n)es (et) n(on)
ad ip(s)a(m) (con)c(lusi)o(nem) p(ro)p(ositi)o(n)u(m) q(ui)a (con)t(ra)rio
mo(do) n(on) nec(essariu)m n(on) app(ar)ens. s(ed) disti(n)c
tio sit ad ip(su)m p(er) se p(re)se(n)t(is) t(em)p(or)is
sic i(n) aliq(uo) sic aut p(er) se t(em)p(or)is a(u)t
p(er) p(ro)p(ositione)m p(er) se s(ecundu)m t(em)p(u)s ut e(st) mo(do) p(ro)p(ositi)o
aut i(n) s(ecundu)m p(ar)ticul(ar)i (et) sic e(st) modus
p(ri)mus aut i(n) p(er) se nec(essa)ria p(ro)p(ositi)o(n)e (et) sic e(st)
mod(us) s(ecundu)s s(ed) p(ri)m(us) a(utem) mod(us) disti(n)c
tio s(ed) (et) q(uod) n(on) negat iste q(ui)d(am)
ad ult(im)um nec(essariu)m p(ro)p(ositi)o(n)e(m) cu(m) opp(ositi)o(n)is
modi p(ri)mo ee nec(essa)rie p(ro)p(ositi)o(n)e ce(rte) ad illas
ip(s)e facit opp(ositi)o(n)es (et) i(n) d(icitu)r (con)v(er)ses
id q(uod) e(st) p(ro)p(ositi)o (con)t(ra)ri(a) ces(sat) s(ed) conve(n)it
e(st) opp(ositi)o q(uod) p(ri)mo ad q(uod) dig(ressi)o d(icitu)r de
u(ni)v(er)salium sic ad q(uod) h(ab)itudine de
facili (et) argum(en)tis. Ite(m) .iii. p(ro)p(ositi)o(n)es
mo(do) i(n) (con)t(r)a(rie) p(ro)b(a)b(ilitat)is de facili.

· acquiescat respondens. Secundo autem cum sic dicendo vel
disputando dicendo est appositum et quando sic fuerit sua-
sionis inductorum in statum, potest quis respondentem falsum
esse faciens negare, et ideo cum non sumpserit
sed tamen in statum quod contra respondentem assertum et sic
in statum in tunc respondentem conatur et tunc
oportet disputantem dicere ut ostendat in esse statum quod
in duo quasi alii tenentur respondentem. Si enim
cum sit in statum in tempore respondentem tenean-
tur et ideo opponentem necesse est occurrere
in statum quod assertum fuerit. Sed secundo est primum
modo. Sed tamen est modo apparenter necessarium sive
utile respondente ad quod disputans dicit; quando autem id quod
disputans dicit videtur utile proponenti suum propositum
ad planandum respondentem et non est utile per veritatem ali-
in tenendo ad quod sumi quod quod fuerit opponentis
disputantes sive negative simpliciter, in aliqua par-
te quam opponens sui disputantes sustinent
negative sumpserit sive in statum sive quod negative
fuerit et quod videtur utile ab in inductione vel
probabili fit statum quod probabiliter inducte esse
enim sustinens per propositum opponentes ad
id quod respondentem est et in tenere non ad id quod sunt
oportet opponentes disputanti. Tertius vero quod est
tertius est disputanti ad id quod videtur necessarium sive
utile ad respondentem ut apparens utile ad tertium
sed disputans ad tertium ad quod faciliter inducit et
ratiocinationes que sunt ad tenendum gratie
in aliquo petitum fuerit conclusive in aliquo
contrarium et sic facere non habet amplius
petendi. Sed tamen petit tertius modo ad
respondentem est et non ad opponentem oportet tenere dyalec-
ticos si aliter contraria non possit petitionis
contrariorum. Secundo non sic modus et exiens
ut esse dyalectico probabilia sumi recte et ex probabilibus
recte per ipsa contrarie capitulum. Sed quia in dyalectico
necesse oportet fuerit non inconveniens esse disputacionibus
petitionis sed ponere sive concedere non
utilia secundum veritatem et apparentes utilia. Sed quia
extranea proposito quod non utilia sunt ad propositum
suum ad propositum procedendo cum et distinguendo
quando ea que proponit et concedit non veri-
utilia proposito ponit alia ea ut in omnibus
opponente adiuvare videatur ipsis enim
in interrogantibus suis opponentibus magis acute
dubitabile quod ad propositum simulatur dimittibus ta-
libus concessis eis apparentibus quando omnibus talibus
concessis ad hunc non concludunt propositum et
sic opponentes magis displicebit et dubitantes
erunt in seipsis vel aliter, quod accipiant
ad propositum concludendum. Sed quia modo ut tertium est
sophisticus est sed est duplex sophisticum unum
quod appellatur sophistica que est falsa vel
locus sophisticus. Alio autem sophisticum dicitur a
modo quod est in cautela et hic secundum sophisticos scien-
tiam dyalecticus qui disputat ex locis in-
venit ad quod in alius ad finem oportet uti caute-
lis cum exercitate proponit dyalectice que
falsa est et ita esse potest ad finem cognitum
possit

a A~~mplius sicut in disputatione~~
contentiosa est manifestis et concessis que
sunt verius esse ut sic dicit omnis et qui
dixit quod alius accidit esse verum quia modo in
principio dixit nullo que in ipso sunt per in-
cellam quoniam ad ipsum eo quod prima sunt
quod ex necessitate sic illi uno autem contraria secundum
illatorum quibus post ora sunt ipsi secundum modum
terminum et terminum ut quod dixit quod est hominem
esse dixit et per consequens primum est animal et dixit quod est
animatum quod autem sunt ad animal et quod bipes
quod est differentia ipsius et quod est disciplinabile in
sensibile quod est proprium hominis et quod quando tamen
possimus hoc sed esse ipsius non
potest ipse proponitur quod quibus illorum contrarium
vincere in tempore tenet et autem
si enim non est animal non est homo et non est ani-
matum non est homo et sic de aliis quibus sunt illorum
contrarium in tempore tenet autem quod propositio
proprium est. In talibus autem contrarietatem in quid sit.

·destruitur. argumentum. quando ergo destructio conue-
nit quia alicui conuenit alius predicato difficilior erit
quam plura exiguntur ad constructionem quam ad destructionem.
quando autem talis et ad magis difficile non de-
cet digredi opponentes sit si dicam putas homo
est albus cauendum est ne assumas quod homo non
est disgregatiuus uisus quia non est albus quia ma-
gis est difficile destruere quod homo sit disg-
regatiuus uisus quam homo non sit albus. Item est si
dicam putas ne homo est et assumas quod sit
aliquis magis est enim difficile destruere quod non sit
aliquis quam quod non sit homo cum plura ad destructionem
requiruntur quod scilicet non sit aliquis quam scilicet quod non
sit aliquis homo quia scilicet ut facile est in omnibus conclu-
sionibus scilicet est accidentale et cum assignandum est ad de-
structionem accidentalis quando autem facile est
in omnibus id quod predictum scilicet est argumentum facile est in
omnibus in sequentibus autem que sunt contraria in medio
in quibus alterum necesse est inesse sicut autem ut
homini necesse est inesse egritudinem uel sanitatem
eo quod necesse est omne animal sanum uel egrum esse
in huius est equa facilitas ad constructionem uel
destructionem unum si ad alterum horum facile est
disputare quando inest uel non inest eadem facilitate
poterimus disputare ad reliquum illi contrarium
quando inest uel non inest. tales enim consequentes contrariis
uel oppositis in medio conueniunt ad utrumque
in esse scilicet et non in esse conuenientes enim quando inest
alterum in medio oppositorum eo ipso ostendentes
erimus quod reliquum non inest sicut ostendimus
quando non inest unum eorum eo ipso ostendentes erimus
quando reliquum inest et sic ea ut est in medio prolatum
ergo est quando ad utrumque constructionem scilicet et destructionem
conueniens hic locus sic locus autem hic ab oppo-
sitis sumptus sed potius in est locus in talibus
eos quia non conueniunt ab oppositis
secundum quod oppositum est scilicet ab ante et conuenire
quod alium est oppositorum et talis locus est in talibus
causa argumentum ut argumentum ¶ Consideratis autem
his accidentibus et communibus entibus esse ut
oppositorum esse secundum rem consequens est in nocte

sigitur autem ut constructionis. unum autem prout ea que
dicta sunt ergo argumentum alii de proprio contrarie
sentias nomen autem ut conuenire nomen id
declarante ut ut magis congruum est oppo-
situm quod assumat oratorem quod magis congruit
ei quam nomen in proprium et facilius argumentum est ut
si nomen autem sit sed nomen equiuocum non conue-
nit id in unum nomen eius quod significat ex ratione
hic est in modo scilicet sic constituitur in hac oratione
que est esse animam habentem esse eam unum quam admi-
nistrandum non constituit forte sit in
potentia est sed in hac oratione magis animam habentem
esse magnanimum sed et fortitudinem sed bene for-
tunatum quando hoc quod est una dictio constituitur in oratione
duas quod bene fortunatus est cum sunt for-
tuna studiosa quam admodum et locutus dixit
difficiendo fortunam esse dixit in hac
unicuique fortunam esse quod habet animam stu-
diosam eo quod felicitatem fortunam esse dixit
felicitatem autem possunt in anima studiosa sed autem
constituitur nomen ad orationem id quod nomen
significare sed clarius et apertius differt ab eo
que in predictis habita est in hoc quia illa sunt
nominis ad nomen et cum disgregatione ad ad
hoc autem est nominis ad orationem et cum disgregatione

b Hec autem dicta probleme
de accidente sunt in esse ut
actiones per in spectatorem ad inuicem eorum quod
sunt in probleme sic scilicet et per causam non in
magis habuerunt accidens est que dicitur
est in simpliciter ad inuicem eorum et quia ex ratione
loca magis in te omnia sic oppositorum per modum
est qualiter dicitur hoc probleme de accidente in
simpliciter ad oppositum quia non locus ad disparatis
reduci habet ad locum de oppositis non dis-
parata contraria sunt oppositis cum omne oppositum
sit disparatum et non conuertitur in alio ...

disparatis est in capiendo in hiis contradictio:
accidit igitur quod cum eorum accidentalium que in
sunt sibi ut dicta alie quidem sunt ex necessitate
cum modo necessitatis secundum rei veritatem ut contingere
sunt modo necessarias secundum rei veritatem [illegible] necessitate propositione
alie autem sunt vel in sunt ut in pluribus
sicut ea que sunt contingentia secundum contingens
natum quod vere vel cum modo vel sine modo
contingentis talis potest poni. Iste vero alie
accidentales modo propositione secundum in esse sunt secundum
veritatem sicut iste que sunt de contingente in [illegible]
de vel cum modo contingentis vel sine tali
modo propositione tamen cum quod est sub veritate
dicta ad idem sicut de tali contingente hec omnia
sunt se ad invicem sunt disparata itaque
construuntur uno destruuntur reliquum de eodem
nec aliquid unum est susceptibile horum similiter / consimiliter
igitur si dictum de necessitate in est ut pluribus poni
at terminus in esse autem ergo quod pluribus in esse
ponatur ex necessitate in esse sive ponatur ipsum ut
ipsum quod est in pluribus ex necessitate in esse sive
ponatur oppositum ei quod est vel in est in paucioribus
ex necessitate in esse contingens ut in pluribus
et contingens in paucioribus contraria sunt secundum modum
quamquam igitur horum ponatur ut ex necessitate in esse vel
ergo id quod in est ex necessitate ponatur contingens
in esse sive id contingens sit ad utrumlibet sive
natum semper aut locum argumenti oppositi
ut per locum a disparatis in omnium argumentum
quod patet per singula. Nam sicut ex necessitate
est et in esse ponatur ut in pluribus vel in esse
tamen in esse quam deinde ut in pluribus vel in
paucioribus esse dicatur non enim in esse cum
id quod necesse in esse in sit omnibus necessitas. Unde dictum
cum illo secundum in esse autem quod dictum in est secundum
tamen communitatem suam illo ut omnis homo
de necessitate est animal et hoc est in omnibus in quibus
dictum est de illo sibi propter quod probavit superius sic
dicens quod ut in pluribus in est dixi omni in esse cum
non in sit omni sed quod in est ut in pluribus
tamen quod ut in pluribus in esse tamen sit determinato

quidam contingentis nati disparatum est
ab in esse et cetera per aliorum accipitur ut dicatur in-
tamen ut in pluribus in esse quod confirmatur
a divisione contingentis nati sibi autem
per locum a maiori probavit sic contingens in
paucioribus quod est oppositum ei quod est in pluribus ex
necessitate dixi in esse semper. Item contingens quod
est in paucioribus est oppositum sine determinatio eius quod
est in paucioribus quia contingens natum
ad aliquid est et id de eodem dici non possunt
sed sunt disparatis et contrarii cuius exemplum est ut si
contingente nato in pluribus sunt secundum homines
et secundum sunt homines et de contingente
nato dicantur bonos esse homines ut in
paucioribus et hoc propter homines sunt homines et cetera
de contingente ut in paucioribus propter quod et amplius
magis probavit quam contingens in paucioribus
dixi ex necessitate in esse quam contingens in pluribus
ex necessitate in esse dixi propter quod amplius magis
probavit si bonos esse homines ex necessitate
dixi quam iste qui plures dixi ex necessitate
quod ut in pluribus sunt secundum homines ex
contingente nato in vii. ethicorum probatur ubi
ostendit quod molem in contingentiae hec secundum
sensibile sic animat ligat idem in ut
videatur quod ad minus omnes eam in esse eo quod
violentior sit motus in contineri quam
idem contrarius in continere hanc idem simili-
antem secundus locum argumentum dedit et
probavit sic dederit quod id quod utrumlibet est
vel utrumque oppositorum equaliter. Unde contingens
in finitum dixi esse ex necessitate vel ut in pluribus
in esse in id quod in est ex necessitate est eo quod
in est ut utrumlibet [illegible] quod est in pluribus est
ad utrumlibet et sunt disparata hec autem probavit
contrarium modo necessitatis et contingentie
utriusque apposito sicut dictum est contrarie in pluribus
tibus et propositionibus que secundum esse et veritatem
dicta ad idem tales sunt quamvis ipse
Aristoteles non dixit eas contrarias cum modo
necessitatis vel utriusque contingentie in secundum esse.

· in quantum deciat sermonem verum ut in pluribus
vel ex necessitate non sit sermonem scilicet · hec propositio res
de qua sumitur propositio ut in pluribus tunc dispositione
comparatur ad propositionem ac si dixit illud … in
esse ex necessitate propter similitudinem eius quod est
in pluribus cum eo quod est ex necessitate ut
aliquis predictos dixit ex hiis dictis quod
est in pluribus secundum habitudinem realem sermonis ad
sermonem et dixit sed non deciant per modum neces-
sitatis tunc contra talem propositionem dispositione
comparatur sicut si apposuimus modum necessitatis
propter quod sermonem scilicet · scilicet habet ad omnem
partem contentam in illo et ideo in omni esse
… de omni autem esse relinquitur … in esse
quantum modus est sermonis deciatio et non de-
ciatio compositionis · solutio · deciat compositionem
in cadunt de omni in cadunt et semper
in tempore sicut in propositione modali
sed quantum est deciatio sermonis est totalita-
tem cum sibi quantum corporis · cum · non · dicatur
omnis homo de necessitate est animal oportet quod homo
omni tempore sit animal quod qualibet pars sermonis (?)
hominis sit animal · Si autem quis obiciat
dicens quod sit ex necessitate in esse semper
cum omnis in esse tunc cum ista propositio omnis homo
de necessitate est animal contingens · in hanc quod
animal de necessitate est homo et sic omne animal est homo
dicendum quod propositio conversa … sunt sed conversi-
one non est propositio de … sed est per … reduc-
tionis … in … · et ideo de tali
propositione non oportet quod ex necessitate in esse
in esse causetur omni in esse et semper sed propositio de
… est in qua sermo quod est actus
vel generis vel propositionum vel dispositionis refertur
ad sermonem quod est species et in omni tali
necessitatem est totalitatem sibi ex corporis
suum sit de necessitate cum modo suum talis
secundum rem et sine modo · scilicet · homo est
animal omnis homo est animal et … est animal ex quo genus
de specie … autem ut actus sermonis de-
… potest esse totalitate

amplius autem tria … a
dispositionis quod pertinent … si idem
sibi alia voce … in esse ut actus po-
sunt idem · non · sibi in est ut sermonem …
in … forte probat illud ut
alterum eo quod alterum sit … nomen eum
eas … aliquis et … nominibus nominat
quemadmodum … plus nomine prodigus
que dicebat voluptate in gaudium et
iocunditatem et leticiam tamquam si
essent diversa pro diversas species dicentur vo-
luptate · si · non · omnia unum et eiusdem vo-
luptatis nomina sunt · et si dicere et accidere
voluptati est dicere sibi idem accidere
sed voluptas nominat sed ut … ad
… et … ipsum gaudium autem
ut dilatationem cordis in … quod
est voluptas … autem per effectum hy-
laritatis redundante in corporis …
… leticia autem que a loco dicitur
nominat … voluptatem … est
dylatatio … coloris et … sanguinis …
… eiusdem … quod est
… dicit accidere · Et est notandum quod
idem accidere potest accidere ei … idem
sed non secundum quod est idem · sed secundum quod
est eius accidentalis … generis … idem …
accidere et sic patet solutio ad id quod obici
posset quod non accidit sibi ipsi …
… accidit alterum · ad hunc autem no-
… modis … dicitur in …
… ex … ponantur in dicione dis-
… necessarium in esse … contingere in esse
… in pluribus in paucioribus et ad u-
trumlibet quia omne quod in est aut in est
ex in … et … aut in est …
et sic est per in … simile et …
tunc in est necessario quia necessitas est ex
totalitate sibi in quod in est omni particu-
larum illa et in est secundum totalitatem temporis
in quod in est semper eo quod est de ratione

· ipsius contrarii est que non potest non inesse illi
subiecto quod aptum non est recipere, quod si autem
inest actu et ab actione eius aut inest cum
dispositione et inclinatione ad illud aut non est
ei ita quod non est dispositum ad illud
vel si est dispositum ad illud aut dispositio est
fortis et sic est ad necessitatem inclinans in clina-
tione et sic est contingens in pluribus aut non est
fortis in inclinatione. Si in contrarium tantum et sic
est contingens in paucioribus et sic ~~iiii~~ sunt, scilicet de
necessitate inherens et contingens in pluribus
inherens, contingens in paucioribus inherens et contin-
gens secundum potentiam non secundum actum inherens quod
est ad utrumlibet. Sunt ergo particulares combinatio-
nes .xvi. quarum autem non ponat in unum
in communi potest .n. id quod est necessarium preponi ut contingens
ad utrumlibet et econverso contingens ad utrumlibet preponi ut necessarium
et sunt due combinationes et potest necessarium
preponi ut contingens in pluribus et econverso et sic
sunt iterum due et potest preponi necessarium ut con-
tingens in paucioribus et econverso et sic sunt iterum due
et sic videtur in minusculo ex comparatione
primi ad reliqua tria et econverso in quibus
sic factum est in sic vel sic ponitur et quod
necessarium preponitur ut contingens aliud et econverso contingens
ut necessarium id scilicet potest quia omne quod
contingens est in aliquo non est necesse sibi contingens
in pluribus potest preponi ut contingens in paucioribus
et econverso et sic sunt due combinationes
et potest preponi contingens in pluribus in contingens ad
utrumlibet et iterum sunt due et sic sunt
novem in compositione secundum adiectionem et ad quartum
sex ante ad ~~iiii~~ et due sibi invicem
faciunt ~~viii~~ sed quia una non est preci-
sa in omnibus sicut quia disparatum ponitur in dispa-
ratum propter hoc sed una ista complurinde com-
binatione et id est secundum primum unius locus est
a quo omnes iste sumuntur combinationes
sic ergo sufficit quod dictum est de
disparatis quia una omnis id est in omnibus
eius locum dat argumento ·

Nunc ergo videndum est
quomodo complexe de inesse
ut actus dicetur ex comparatione ad
locum ab oppositis et quia duo complexa
veniunt in oppositis sed oppositorum inherentie
et oppositorum quia id est primo declarabimus
de oppositis secundum inherentiam
et postea inspiciemus ad opposita secundum suam
complexionem dicemus ergo quod id quod omnia
contraria sunt opposita agere et ad inherentias
eorum inspiciendo quibus modis utile fiat
oppositum ad locum argumentis sunt ad con-
venientes sive ad destruendum id est quot
quot modis contraria complexa per inherentiam
ad invicem faciunt contrarietatem dicimus
ergo quoniam contraria per inherentiam ad invicem
complectuntur sibi invicem faciunt
contrarietatem ita quod alterum repugnat al-
teri sed iiii modis contrarietatem faciunt
ita quod repugnant ad invicem et
se expellunt ad eodem subiecto quod autem
.vi. modis complectuntur ad invicem
patet ex his que sunt iiii accipiantur contraria
secundum inherentie complexionem aut complec-
tuntur quod contrarium predicatur de contrario
aut sic quod contraria predicentur de
contrariis subiectis diversis aut quod eadem
predicentur de contrariis et si primo modo
contrarium indirecte secundum illud repugnanti-
am sic si dicam quod amici et in-
imici sunt duo contraria et benefacere et
male facere sunt duo contraria et secundum
inherentiam male benefacere est
amicis et male facere inimicis
ut dicit Socrates ·h·n· ii omnia
alia sunt due ergo complexiones
que contrarietatem non faciunt
amicis benefacere et inimicis in-
male facere que id est contraria non ·

sunt quia non sunt eiusdem moris quoniam finis
universalem est quod natura omnia alia docuit
ut in menone dixit socrates et per hoc solvitur
illud de socrate / aut complectuntur sibi
invicem in diversitate secundum repugnantiam universale
ut amicis malefacere et inimicis benefacere
et sic iterum non faciunt contrarietatem quia
sunt eiusdem mali moris quoniam universale in
iustitia quod est contrarium iustitie universali quoniam na
tura omnia alia docuit / aut sic complec
tuntur quia ambo duo contraria dissimiliter partici-
pant de uno contrariorum et secundum duplicem quia ambo
participant de uno contrariorum et ambo de reliquo
quod in inimicis ut in inimicis malefacere
et in inimicis benefacere in utroque modo
faciunt contrarietatem quia amicis benefacere
et non eiusdem moris cum eo quod est
amicis benefacere / et eiusdem moris
est inimicis benefacere et inimicis malefacere
aut sic complectuntur quod contraria partici-
pant eodem ut secundum diversitatem ut amicis bene-
facere et amicis malefacere et hec complexio
facit iterum duas contrarietates eo quod
hec sunt contrarii moris quia unum est
de iustitia universali et alterum dispositum secundum
iustitiam universalem per hunc complexio non facit
contrarietatem. Sed iste alie faciunt contra-
rietatem sic ea que sunt effectus contrariorum
habituum / et si aliquis obiciat quod contraria
nata sunt fieri circa idem benefacere autem
et malefacere sunt contraria et ideo sic amicis
benefacere circa idem natum est fieri quod illud
quod est contrarium ei a[...] est malefacere
et sic erit ut [...] est amicis bene
facere / solvendum quod [...] contraria possunt nata
sunt fieri circa i[...] et non actu sicut
et sic ybi [...] susceptibile contrariorum
est non per formam [...] ut alio perficiente
constitutam et [...] de isto iterum est
quod contraria na[...] ta sunt fieri circa
idem et est sus[...] ceptibile per formam

[...]enna constitutum et per formam et hec medicus per hylem
per formam illam inclinatum esse ad unum
contrariorum et non ad alterum et tale susceptibile
et amicis et in inimicis et non est amicis
benefacere et non est secundum morem inimicis
malefacere / huius autem causa est quod
susceptibile horum contrariorum non est materia ex qua
fiat ut in qua contraria sed potius obiectum est
quod et tale obiectum est de actionis et huius
et non est amicis benefacere et de et causa
huius quoniam est amicis benefacere est quia amici
sunt unum et eidem de non possunt esse
contrariorum et non hec et concordant agentibus
et non sunt contraria opera quod est amicis
benefacere sic moris iustitie universalis et inimi
cis malefacere sic eiusdem moris
patet per tullium in fine prime rhetorice
dicentem quod ius et iustitia naturalis · nota ·
est quod non opinio genuit sed in nam
quedam vis inservit et per hoc quod ius
universale est quod natura docuit omnia que
alia / omne autem aliud benefacere amico
et malefacere inimico ut fugere ab eo
huius quod in dispositione hominis ponit socrates
quod homo est aliud tone benefaciens amicis
et inimicis malefaciens sicut legitur
in principio menonis / si aliquis instet per
hoc quod dicit lex quod inimicis bene
fiat non huius contra hec dicendum quia hec ex principiis
capitis phisici non probantur · sed potius ex gratia · nota
que super graditur et virum et totum et ad in
imitatione ordinatur per fidem ad quam se non
potest ex virtute philosophie / extendas autem patet
quod prime due complexiones non
faciunt contrarietatem nam id quod est
amicis benefacere et quod est inimicis
non est contrarium quia hec eiusdem moris
sunt ut dictum est et habitus sunt utraque
cum ista eligunt sunt et eiusdem mo
ris sed ut dictum est in id quod est amicis
malefacere contrarium ei est quod est in i-

inimicis bene facere contrarium est per eandem rationem
quia si utraque sunt fugienda et sunt
eiusdem mali moris et unumquodque quod sper-
nendum et fugiens non sit contrarium alii
spernendo sit contrarium non sit unum vel e ut
habitancia aliam ut defectus talibus quia
non sunt contraria bene facere et male facere
sed sunt opera et effectus contrariorum habituum. Re-
liqua non .nisi. per accidens modo complexa
omnia faciunt contrarietatem. Id .n. quod
est amicis bene facere ei quod est in-
imicis male facere in qua contraria ex par-
te eadem est contrarium secundum partem contraria de eodem
parte .s. .n. sunt agendo more et ista
sunt simul et per se effectus contrariorum. Sed
quod duorum est eligendum .s. amicis
bene facere et secundum quod est amicis male
facere est spernendum et unum eorum est boni
moris illud autem secundum quod est pravi
moris. Palam ex hiis que dicta sunt
tamquam ex inductione quoniam eidem sibi
accidit plura esse contraria non quidem secundum idem
sed secundum plura que sunt in ipso cuius plura per
excessum est. Unde ei quod est amicis bene
facere id quod est inimicis bene facere
contrarium est ex parte sibi quia est defectio sibi
et illi id quod est amicis male facere est
contrarium et hoc est ei contrarium ex parte secunda quia
contraria secundum ad idem referuntur. Simi-
liter autem se habet et in aliis apparebit sin-
gulum eorum eodem modo ut dictum est
ex parte sibi vel secundum consimilibus sp. .n. et
unum hoc modo consideratur pluribus esse
contrarium et semper unum contrarium erit duo-
rum. Non ab opposito est accipere illud contrarium
quod est ad positum est magis utile
sed est quo magis est argumentum ad propositum
eorum. // Amplius autem huic iterum
dispositis secundum complexionem contrariorum posi-
tis sunt considerationes aliquae ethi.
possunt accidere complexione contraria consid-

-ratio primum si illi actui quod inesse dicitur
alicui sibi est aliquid contrarium et sic est ei
ad contrarium. Nam hoc contrarium inest illud
accidens et si est sibi aliquid contrarium con-
siderandum si illud contrarium inest secundum actum
illi sibi est dictum inesse accidens quod ponere-
bat inesse non erit ei tunc quia
contraria simul et secundum actum non possunt
inesse eidem in potentia est ei contraria simul in-
esse eidem secundum actum et simul. Sic igitur est una
in considerandis consideratio. // Considerandum
etiam hoc quod talium accidentium dicitur
inesse eidem quo in habente necesse contra-
ria eidem inesse. Tunc .n. per locum
accidentis non contingit inesse illi cum inesse
dicebatur. Ut si quis ponens formas
ydeales in nobis dixit inesse ut forma-
les causas que secundum platonem et per actum et
per se sunt immobiles et insensibiles
sicut quidem dicitur accidens et sed quod
eedem forme si moventur et
quiescunt in se .n. sunt immobiles et
et secundum esse quod sunt in nobis moventur
ad motum secundum actum et eadem ratione
accidit eas esse sensibiles et insensibiles
forme .n. ydeales secundum se manent quia
etiam sine immobiles esse et insensibiles
esse et intelligibiles huic quoniam ponit
formas socrates .s. et platonem et stoyci quare
sunt in nobis sequitur impossibile quod est
eas in nobis immobiles esse et insensibiles.
Nam movebantur nobis necessarium per-
motum esse per accidens ad motum omnia
motum que in nobis sunt. Palam
autem et quoniam sensibiles sunt
omnes forme ad motum per accidens
secundum visum que sunt in nobis
visus autem non per se ut per accidens
accipit omnes formas que sunt
in nobis. Nam per sensum qui
visus est omnem eam quam in unoque-

Nam move[...] [illegible]

est formam contrariorum vel privatio vel passivus. Secundum etiam consideracione considerandum est si possibile est advenire aliquod accidens in esse alicui subiecto quod habet aliquod contrarium, si illud contrarium possibile inesse eidem subiecto vel non. Si non, non est accidens contrarium accidenti eidem possibile inesse quia idem est susceptibile contrariorum nisi alterum insit unum. Sicut si illud non est susceptibile contrariorum tunc neque accidentis quod sibi inesse dicitur erit susceptibile. Causa exempli est ut si aliquis dixit odium sequi iram utrumque ad inesse in eodem subiecto positum, tunc sequitur quod odium est in subiecto secundum eius, scilicet est irascibilis, sicut in ira, ita est in irascibili parte spiritus. Sed si contrarium odii est in subiecto circa, sive irascibilis, contrarium autem odio amor est et modo si amor est in eodem subiecto. Nam si non est amor secundum irascibilem, eo quod in concupiscibili est quae anima secundum Platonem, tunc patet quod odium iram non sequitur secundum eiusdem inesse quia odium est amori contraria sunt secundum unum et idem subiectum secundum naturam sunt. Sed esse animam [illegible] animam in alio exemplo si dixit [illegible] in concupiscibili anima esse ignorantiam, tunc non sequitur quod in concupiscibili anima sit disciplinae perceptibile quia idem est ignorantiae et disciplinae perceptibile sed est sicut contraria vel opposita ut frigidum et calidum et sic negati sic sed etiam idem et si non in disciplinae esse susceptibile id quod est concupiscibile, erit nec ignorantiae susceptibile. Iste autem locus constructionis [illegible] non valet autem nec inesse quia si contrarium contrarium inesse non sequitur quod propositum inest. Sed tamen quod contrarium inesse locus utilis est si non valet ad construendum inesse propositum [illegible] quia contraria contingunt eidem inesse convenientes, id est quae non susceptibile sunt dum convenientes circa quae non susceptibile accidentis propositi quod inesse dicebatur et quod non est in contrarium inesse. Si autem contrariorum circa inesse contrarium autem quia secundum sic susceptibile est contrarium quod contrarium eidem inesse non dum convenientes circa quae contrarium illius inest subiecto quia si non sequitur quia sed unum contrariorum contrarium inesse alicui quod contrarium illi insit. Sed sequitur tamen quod contrarium inesse et sic [illegible] tamen sequitur et non illa quod insit secundum actum. Sic ergo consideratio est [illegible] secundum in theoricam actualem vel potentialem constituere.

Attendite tamen quod illa consideratio maxime certa secundum Platonem cuius [illegible] fuit quod irascibilis et concupiscibilis et rationalis essent tres animae in diversis partibus site, ita quod rationalis sita esset in capite sive in cerebro, concupiscibilis in epate et [illegible] in medio sepulta, irascibilis in felle, et secundum hic esse animae non erit unum [illegible] ex quo possunt esse unum subiectum in alicuius actum. Et quod odium dicit [illegible] est enim odium in nocendo ira, et sic odium est in eodem subiecto cum ira et ab eadem irascibili anima est, et odium in malivolentia extra causata, et sic oppositum amor cum est bene velle [illegible] amatores, et sic est in concupiscibili anima. Anima sciendum quod licet quod [illegible] est in contrariis eligendum est de omnibus oppositis quia oppositum elargare non contrariorum contraria dum.

Item autem complexe contrarium [illegible] cum possibile multipliciter ex spectatione ad contrarias oppositiones sive contraria et sic in omnibus generibus oppositis.

[illegible]

est omnibus / et quia quando omnino est in complexi
one / et contradictorie omnia sunt in complexi
one. Ideo primo ostenditur. Secundo manifestatur
ratio. Ideo quia maxime habet in compositione
Secundum primum quod quando in communi terminorum est
inter ea quorum unum sequitur ad alterum
et aliquo converso reliquum sequitur ad
reliquum et in hoc differt a quando simplici
a quod est inter ea quorum unum vice versa
simpliciter sequitur ad reliquum / eo quod
antecedens non sequitur ad consequens / sed quando est
inter ea propter quod utrumque aliquo
modo affirmatum vel negativum antece
dere potest et consequi ad reliquum. Sed
talis quando in communi terminorum est duplex. Scilicet
in ipso / et contrario / quando in ipso quando
eodem ordine terminorum consequens sequitur
ad antecedens et oppositum consequentis sequitur
ad oppositum antecedentis / et hoc non potest
esse nisi inter paria et convertibilia /
ut si homo est risibile est et si non
est homo non est risibile / et risibile est
homo est / et si non est homo / non
est risibile risibile non est homo
numquam quando sicut ad affirmationem
antecedentis sequitur affirmatio consequentis sic
ad negationem antecedentis sequitur negatio
consequentis / et nunc antecedit et sequitur
alterum / quando autem contrario est quando non
eodem ordine terminorum sequitur
affirmatio ad affirmationem et ne
gationem negatio sed ordine converso
supra / ut si affirmationem antecedentis
sequitur affirmatio consequentis / non
sequitur negatio consequentis negationem
antecedentis / sed ordine converso / quod sicut
affirmationem antecedentis sequitur
affirmatio consequentis / ita contrario ne
gationem consequentis / sequitur negatio
antecedentis / ita tamen quod aliquis non [illegible]
nem tamen sed [illegible] et consequens [illegible] =

consequitur / quia sic convertitur terminis
antecedente et per solam negationem [illegible]
in ipso / et causa huius est quia in omnibus
talibus antecedens est sic per subiectiva
ad consequens / et consequens sicut totum universale
se habet ad antecedens. Est autem regula
universalis ut dicit Michael Ephesius
quod in talibus affirmationes antecedentis
est per subiectiva consequentis / in negativis
negatio consequentis est sicut subiectiva
[illegible] negationis antecedentis / et negatio
consequentis inferre negationem antecedentis / sicut
subiectiva per inferre suum totum / tamen in
dicitur non animal / non homo / non homo / de pluri
bus dicitur quam non animal / non animal est per cuius
quod est non homo / et tamen in talibus
non sic quando / nisi de parte ad totum
et contrarie se habent sub toto et parte
et in talibus affirmationes et negationes et
[illegible] quia esse contrario / et hoc est [illegible] cum
in ipso / et contrario non homo [illegible]
de omni dicitur / quod est non animal et de
pluribus que sunt animal / non animal autem de
omni non dicitur quod est non homo /
quia asinus est non homo / tamen non animal / sed
[illegible] est cum [illegible] in ipso et [illegible] contrario / quia
quicquid est [illegible] naturaliter [illegible]
[illegible] ad alterum / [illegible] quod id quod est [illegible]
[illegible] sit maius / quia aliter non
posset inferri ex ipso / Hinc hinc
[illegible] oppositorum / dicuntur autem
quando opponuntur sunt. iiii / [illegible]
[illegible] in [illegible] declaratum est [illegible]
[illegible] predicatis de accidente
ex [illegible] / et [illegible] ex hinc que [illegible]
opponuntur ut contraria et [illegible] contrario
[illegible] / et in tertio problemate [illegible]
enim / sed quia ad maiorem [illegible] loci
problemata non est [illegible] in
ex [illegible] simul est hic
ex [illegible] quod si aliquid.

[margin note: in affirmatione et negatione [illegible]]
[margin note: [illegible] aut oppositis]

universaliter sequitur ad aliquid absque
eo quod antecedit ad ipsum, quod ad
oppositum consequentie contrarie sequitur contra-
rie antecedentis, cuius exemplum est: si homo est ani-
mal, non animal igitur non homo. Contrarium autem est
et in omnibus aliis sicut certum est singula-
ribus et universaliter se habentibus. Nam locus in
talibus est conversio contraria, et contraria inmediata in
talibus esse non possunt, licet contraria que
certa sunt. Nam si modo hominem
animal sequitur, et sicut sequitur animal
hominem universaliter, contrarie sic non animal
sequitur non homo. Ergo locus modo
qui in omnibus huius consequentie est, ut si
bonum sine voluptate non est delectabile,
est suave sine [illegible], et conversio erit
non suave non bonum, et est exemplum
secundum [illegible] antecedens est quam utique locus
est constituendo et destruendo contrarie
in contradictione conversa non in ipso. Sed conversio
tertia. Si ergo aliquid dicatur sequi ad
aliquid secundum necessitatem, consequens est necessarium
oppositum antecedentis sequatur oppositum
consequentis, et si sic, sequitur propositum ad
propositum et non sequitur oppositum contradicto-
rie antecedentis ad contradictorie oppositum con-
sequentis, sed propositum sequitur ad propositum,
et sic equaliter et constituendo et destruendo.
Similiter autem istud est in contrariis
est utile, in omnibus utile est, et in
causis in mediatis et effectibus suis,
in quibus quando naturalis causa
antecedit effectum, et in hac [illegible]
propositionum [illegible], sicut causa antecedit
effectum, et negatio cause antecedit negationem
negationem effectus, quia in talibus sic
affirmatio cum affirmatione, ita negatio
cause negationi, sicut ad habere
pulmonem sequitur respirare,
ad non habere pulmonem
sequitur non respirare, et sic patet quod

sicut consequens sequitur ad antecedens in opposi-
tis contrariis, sequitur oppositum antecedentis, quod
dictum quantum, quod enim quod verum
est, quod in contradictione non tenet conversa in
ipso. Sed conversio causa est quod omnes contradictio-
nes sunt equales, eo quod in omni
contradictione contradictione aliarum contradictionum dicitur
de omnibus que sunt extremo sub, et de
nullo sub, et ideo oportet esse equales contradictiones
antecedentis et contradictionis consequentis. Si autem
conversa in ipso esset in talibus oppositis se-
queretur quod contradictiones consequentis et
contradictiones antecedentis non essent equales,
sed sic consequens est in plus quam antecedens, et negatio
consequentis esset in plus negatione antecedentis,
quod patet quod dicitur. Sed non est causa [illegible]
illa est una cum que dicta est superius. In
contrariis autem que plus accedunt ad
oppositionem contradictionis, ideo quod in illis est et
conversa in ipso est conversa [illegible] post contraria
[illegible] in contrarium [illegible]
si aliquid dicatur sequi ad aliud necessario,
contrarium illius quod dicitur sequi ad
contrarium sequitur ad contrarium alterius, quod
aut secundum conversa in ipso aut secundum conversam
conversio [illegible] et si sic contrarium possibile et si
non destruitur, et sic [illegible] ad constituendum
et destruendum sine [illegible] et destruendum
in contrariis [illegible] in ipso conversa est ut in for-
titudine et debilitate sive timiditate. Nam
fortitudinem sequitur virtus sicut timidi-
tatem sequitur [illegible] debilitatem antecedens sine
[illegible] sequitur [illegible] sicut [illegible]
[illegible] sequitur ad [illegible] et [illegible]
sequitur esse de eligendis [illegible]
sequitur esse de fugiendis. Ergo conversa
[illegible] est conversa in ipso [illegible] est eli-
gendo. Si ergo dicatur [illegible]
[illegible] sequitur eodem
ordine contrarium consequentis contrarium antecedentis, sed conversa
in ipso [illegible] sibi antecedens et in aliis [illegible].

est contrarius. scilicet et licet sim huius quoniam ac
cipiendum est inquantum est utile quia non
tenet in omnibus contrariis ut avaricia et
prodigalitas contraria et medium et extremum
sit eligendum et reliquum sint contraria non
tamen sequitur si avaricia fugienda
medium est et fugiendum prodigalitas sequi
tur esse eligendum. si tenet in hiis
in quibus aliud per se est aliquid sive ca
est consequentis ad inferendum et non in
aliis sicut fortitudo que est virtus
causa est quod sit eligendum et debi
litas per aliquid sive causa est quod
sit fugiendum. prodigalitas autem quod est
excessus medii causa est eligendum
est virtus prodigalis quod est medium ava
ricia .i. non est causa eligendi ut
etiam prodigalitas formetur igitur sic
consequentia si contrarium dicitur ad aliquid
consequentis est contrarium consequentis sequatur
ad contrarium antecedentis sive quantum in ipso vel
non et si sic construitur problema
si autem non sit inveniuntur pro
blema. In contrariis autem que se ad
invicem habent sicut totum integra
le et pars integralis manifestum est quod consequentia
in proprio est sive quantum contrarius formam
in talibus quia pars integralis non
ponit totum et totum non negat
partem ut patet ex tercio boecii et secundo
in talibus contrarius non potest esse quia in
ipso causa est et exemplum quod euexia et
cathexia opponuntur contrarie et eueschi
am sequitur sanitas cathexi
am autem non sequitur egritudo quod in
sanitas et egritudo opponuntur.
unde sequitur eueschia et cach
exia sunt contraria sanitas et
egritudo sunt contraria et eueschiam
sequitur sanitas ergo igitur cache
xiam egritudo contrarius sequitur cathexia

sequitur egritudinem. unde sic
sequitur quia si euexia est sanitas et
si in firmitas est cathexia est itaque
sicut sicut quilibet ad aliquid ad contra
rium sequitur contrarium antecedens que
sicut dictum est quia est [illegible] est [illegible] in contrario
est quod euexia est totum inte
grale ad sanitatem et sic integrale
totum in integrale integrale partem euexia
enim debilitas autem est ex bono dis
positione corporis et ex humorum causa in
complexione in corpore cathexia autem
mala dispositio est ex in [illegible] humoribus et ma
la dispositio potest in naturali augmento ma
sius modo complexionibus .i. cum non sequitur
quod in sanitate sunt simul quia [illegible]
tamen et egritudo et [illegible] in
talibus ut quia contrarius sic euexia sani
tas erit in firmitas cathexia et
non quod in illis contrariis autem est signum
consequentis et signum consequentiabile [illegible]
euexia est signum sanitatis [illegible]
causa sibi. cathexia signum effecti
vum infirmitatis et non econtra. [illegible] euexia
euexia signum est perfectum sanitatis
quod est in parte signum [illegible]
est in toto et ideo manifestum est quod in
talibus sic quia illa que dicitur
contrarius locus augeam etiam in pauci
bus contrariis sic quia contrarius dicitur que non
accidit nisi in hiis que se habent ut
totum integrale et pars ut dictum est
sed in pluribus aliis sic quia in ipso sic
igitur formatur consequentia si proprie dici
sequi ad contrarium consequentis si contrarium
antecedentis et contrarium consequentis se consequantur
aut sive quantum in ipso aut sive
quantum contrarius si .n. sic se con
sequuntur quia antecedens et consequens problema
et si non inveniuntur problema.
si .n. in contrariis antecedentis et consequentis.

ueniat talis. quia tunc etiam in
oppositis que contraria sunt necesse est alterum
sequi ad reliquum. Si autem in
contrariis talis ut contrarium est non est, quia et
non etiam in oppositis alterum non
sequitur ad reliquum. // Similiter autem
et in contrariis prospiciendus est in privatione
et habitu quantum ad conversionem. sed in privationi-
bus non tenet conversio. sed quia
in ipso in talibus semper fit ut si in con-
trariis oppositum. ut privatio et habitus
visus autem et sensus oppositum. ut
privatio et habitus. si visus est sensus
necesse est insensibilitatem esse contrarium in
quod insensibilitas a privatione contrarium
sensus et non a privatione visus in
contrarium sicut et visus ponitur contrarium
sensui et non eundem oppositum. contrarium
et sensus etiam insensibilitas ut
privatio et habitus sicut et visus et
cecitas. hic autem quia in ipso est
et non conversio unum. in oppositum est
habitus alterum autem privatio et sic
patet quod in privatione et habitu est
quia in ipso tamen eum in contrariis sit
inquantum in et conversio in privatione autem
et habitu quia in ipso tamen reducitur
contrarietas aliquo modo ad privationem
et habitum et non econverso. et iste consideratio
in oppositis sicut privationem et habitum
est post considerationem in contrariis sic
dicitur aliquid quod ut privatio
privatio et habitus se habent. sequi alterum
considerandum unum non oppositum contrarie
sequitur ad oppositum alterius
et sic conversim. Problema. si a
non sequitur in contrarium problema
contra privationem et habitum opponitur et
in his oppositis que sunt ad
aliquid sicut relatis intendit esse in
oppositione. i. eorum que sunt ad ad

eadem quia intendit est hic est in ipso con-
traria. sicut in privatione oppositis ut si
duplum multiplex et subduplum quod est
relative oppositum alterius est submultiplex
quod est correlativum contrarii dicitur autem
opposita sed relative duplum ad subduplum in
antecedente et submultiplex ad multiplex
dicitur. relative oppositio inquantum et hic quidem
exemplum est in hiis que sunt esse et dicuntur
relativa et non relativa oppositum. sed exemplum in hiis
que sunt dici relativa sunt. est scientia et opinio
opinio et scibile et opinabile et si intellig
est sensus et intelligibile ad sensibile cum
scientia dicitur ad scibile et opinio ad
opinabile si sequitur contrarium ad antecedens sequi-
tur correlativum contrarii ad correlativum antecedentis
que est quia in ipso (in statu autem que
contra hanc conversionem esse necesse quam
non necesse in hiis que sunt opposita
ut ad aliquid conversionem in ipso fit co-
generaliter quemadmodum dictum est. Instantia
sensibile ad se dictum. scibile est quod
dicitur ad scientiam et tamen sensus
non est scientia. hic solo est quod in
instantia que inducta est non
est vera instantiam contra positum quam
nisi. i. sunt qui non dicunt scibilia
ut sensibilia sunt esse scientiam sed sen-
sibilium ut abstracta a sensibilibus
conditionibus. tamen sunt intelligibilia dicunt
esse scientiam. non sicut sensibile
non scibile ita visus non est scientia //
// Amplius quarto dicit quod non in se est
hic considerationes utilis ad contrarium quod
est secundum negationem quantum ad oppositum
quod est secundum affirmationem. Ita
sequitur ut quoniam sensibile non
est scibile ita nec visus est scientia con-
sideratio autem talis si aliquod
relatorum dicitur sequi ad aliquid
consideranda si oppositum huic correlativa sequitur.

ad se inuicem sunt quam in ipso secundum
eos sic constr. iniquiter. Problema et si non
inueniuntur hic in omnibus oppositorum
tamen sunt alia .ii. et in precedentibus et in
aliis locis dicta sunt.

Deinde consequenter
problematibus procurandum ab
oppositis que extrinseca est
et diuisus uel oppositus secundo uel
tertio problematibus uel utrique nunc in quo
est ad ista que quidem extrinseca sunt
tertio et secundo problematibus sed coniuncta sunt
cum illis et principaliter respectu est ad ista
que cum ipsis habent similiter casualem
et postea ad ista que cum eisdem
similiter actiue similiter actiue casualem cum
precedentibus et sibi problematum habent coniugata
cum ipsis et causali ex inflexione
diuersa ab ipsis et non post modo est que
sunt coniugata et causalia et quomodo ad
inuicem comparantur. Dicamus igitur
quod rursus ad inuitationem problematis
de actiue causa in tantum illud non
nolumus sunt contrarie opposita constituendo
est quia ex illis habebit argumentum argu
mentis. Dicamus igitur que dicuntur
coniugata diuersa. Igitur coniugata principale
simpliciter a principali per quod denomina
tionem consimiliter secundum coniugationem qui modo
in formatione nominum accidit dicitur
principale describitur assumpto ut iustus
a iustitia addita cia. sic iusticia cum
iterum et naturam quam oppositum
describendo a simplici principale simplex
lex et abstractum est a quo denominati
concreti et simpliciter ab isto dicitur
et diuersa coniugata .a. secundo uno modo
principalis significationis coniugationis coniuncta
secundum modum significandi et diuisum casus

autem qui accidendo dicitur infle
xio ad ubialis a principali describi
tur et simpliciter ut huius que principale
et secundum declinationis ut iustus et iniuste
iusti. iniuste quam regulariter cadit per
inflexionem ultime sillabe uel quam
cadit irregulariter ut albumis bonum
bone in quo et prima et ultima sillabe
inflectuntur. Diuersa igitur coniugata
que sunt huius ut iusticia iustus
iusta iustum que sunt coniugata hoc
est secundo uno et eodem modo significandi
principalis quod est iustitie coniuncta a
quo non differunt nisi per modum
significandi diuisum. Diuersa igitur coniuncta
huius que sunt ut iustus iusta
iustum iusticie que principaliter significato con
iuncta et ab eo declinationis sup
ra sicut fortia et fortis coniun
gata sunt fortitudini. Secundo per termina
aut conformatia aliarum habitus actum
aut spiritualis denominate non per in
formationem sed denominationem tantum per
aliquem modum quo se habent ad il
lum habitum uel ad formam. Diuersa ille
habituales forme coniugata sicut
sanum in dicta uel urina diu
santiua coniugata cum sunt
per terminata et conformatia ut salu
bria sine sanatiua effectiua
sana diuersa et coniugata san
itati et euexia hoc est euexie
effectiua uel conformatia coniugata
sunt euexie. Eodem autem
modo in omnibus aliis cuiusque
queque coniugata qualiter hoc est
aliqualiter ut simpliciter a principalibus
per denominationem ut in casu dicitur
taliter ut dictum est solent dici
casus autem solet per inflexi
onem in ad ubium quod modo.

actus ubi iacet ut iuste inflexum
a nomine secunde declinationis coniugatum
cum adverbiis tertie declinationis a
subiecto inflexe ut iuste a iusto et
fortiter a forti et salubriter a salubri
dicuntur et quecumque alia dicuntur. accidunt a
modo simplici et modus adverbialis
qui est modus adverbii. sed autem sic
dicitur coniugata. cum non modo
proprie sed communiter que sunt sub una
coordinatione coniugatione ut modo coniugata
dicuntur esse iustitie et fortiter dicuntur esse
coniugatum fortitudini quia casus
a principali descendens continet per medium casum
primum a principali sive medio descendens co-
niugata ei dicuntur. omnia que sunt
sub eadem coniugatione ad principale
nomen respiciunt ut iustitie co-
niugata sunt. sed modo declarat
coniugatis incipiens formando quod
coniugatum unum est quod in uno
ostendit de aliquo quod coniugatum
est alteri vel ut casus se habet
ad aliud ostensum erit illud accidens
in omnibus coniugatis inesse ut si
ostenditur aliquod istorum bonum esse
vel laudabile reliqua omnia ostensa
sunt secundum eundem aptitudinem ut si ostensum
sum quod iustitia est de numero lau-
dabilium ostensum est quod iustus
laudabilis et quod iuste sit lau-
dabiliter et sic de omnibus iustitie et
casus eius sunt de numero laudabi-
lium. sed casus per inflexionem in
18 ad verbum dicetur iuste et lauda-
biliter secundum casum ab eodem prin-
cipaliter et dicitur ista a laudabi-
li. secundum eundem modum casus sic
iustus dicitur a iusto sic generaliter non
principale de principali ostenditur et subiec-
tum de subiecto ostensum erit et
casus omnibus erit declarativa et non dicatur
principale de principali in subiecto dicatur
de subiecto in casus de casu. Quantum
cum sic in coniugatis et casibus est
non solus in istis principalibus et subiectis
et casibus sed etiam in contrariis in-
contraria ostensum sunt cum ergo est quod
si coniugatum huic contrarium dicitur
de coniugato huius contrarium sic contrarium
de contrario dicitur coniugato et oppositum
dicitur de opposito et si non sed nomine
bonum et malum contraria et suave et
triste contraria et si bonum est suave et boni-
tas est suavitas et bonum suavitate et
si malum triste et malitia et malicia
tristicia et male triste sit vel esse
et si non non et meo iudicio bonum
et malum sunt secundum et suave et
triste tristitia est autem suave delectabile
et triste molestum quod tamen aliquando non
est malum. sed bonum utile sicut
ad vitam vel iudicium medici. unde si
triste est malum et suave est bonum
et si triste aliquando non est bonum malum et
suave aliquando non erit bonum neque
suavitas bonitas nec suave bonum
autem si sed triste est malum et sua-
ve est bonum. In principalibus autem exemplum
est in pone Socratis qui dixit virtutes
esse scientias eo quod malus est ignorans
sic arguens iniustus est ignorans ergo
iniustitia est ignorantia et in contrario iusti-
tia scientia quia si iustitia est scientia et iniu-
stitia erit ignorantia et si quod
iuste est vel sit sciente et experiente
est et sic sequitur quod iniuste est
vel fit ignoranter est vel fit. si autem
hoc in coniugatis contrario non est verum
neque illa que de coniugatis opposito
sunt que nec ratio sunt vera sunt. scilicet
quod iniustitia non est scientia et iustus scientia.

et experient̄ et in de scientie. magis in
apparebit sequentes ethice principia moralium
consentit quod id quod iniuste fit ex
experientia et ex certa scientia fit scienter est
quam quod fiat in experientia quia non
scienter fieret esset in voluntarium
per ignoranciam. non autem in voluntarium
est quod in iniustum est ergo fit cum sciente
prava in quibus hic autem modus
qui non dictus est prius etiam est dictus in
quorum quaelibet consimiliter consistentia quorum
quia in contingentia et in casibus quod
scilicet sunt semper in hiis consistentia et
eo quod non michil omnino sicut contingentia
tamen est contingentia quod quod omnino contin
gato sequatur omnino per oppositum eius
ergo sicut in contingentibus nisi et in sunt
omnino est insufficiens ad terminationem problema
tis de actione et in casibus dicit quia
casus quodammodo sunt contingentia.

a Consequenter opposita ad
problema de actione in contrariis
est sumendum nec voluntati sive intentione vel
voluntati in generationibus et corruptionibus
et efficientibus et corrumpentibus et
generatio vocatur quilibet motus inducens
res in esse simile ut actus est et per
oppositum dicitur corruptio motus
quilibet educens ab esse et generans et
corrumpens dicuntur cum moveant in
tali motu et nichil differunt ab eo quod
simpliciter est causa. quorum generationes
bone sunt et ipsa bona sunt et
sic consimiliter problema per bonum quod
in actionibus dicitur inesse generato et
ergo etiam tenet quod si ipsa generata
bona sunt et generationes bone quia

bonum est conductio boni ad esse et est
et quorum generationes male et ipsa sunt
mala. In corruptionibus autem est
contrario quantum ad inesse et illatum.
Nam si corruptiones aliquorum sunt
bone ipsa sunt mala. et quorum cor
ruptiones sunt male ipsa sunt bo
na tamen contra quantum ad inesse et
illatum in efficientibus et corrumpentibus a
quorum .n. effectiva sunt bona ipsa sunt
bona et hoc intellige in effectiva per se
et non per accidens. sic .n. dicit dyonisius
quod bonum est bona adducere et quorum
corruptiva sunt mala simpliciter sunt corru
ptiva ista quorum corruptiva sunt
bona per contrarium ipsis corruptio sicut in
corruptione sequebatur bonum
ad malum et malum ad bonum.
Rursum autem in eundem problematis
de actione et actione secundum constructionem
vel destructionem consimiliter est in similibus et
est consimiliter quod quibus una qualitas in
est similia sunt. quia unum in qualitate
sile ut dicit aristoteles et boetius post quod
similitudo est rerum differentium eadem quali
tas. similitudo autem habitudinem duo
rum vel plurium ad unum vel unius ad
plura vel plurium fuerit proportio
secundum omnes proportionis dicit quia
quaelibet proportio per se fit in qualitate
ex extenso nomine sive quod locus est
a proportione acceptus in similitudine habitudi
num quorumque similiter se habent non ad
unum vel unius ad plura vel plurium
ad unum et in omnibus talibus
est in respectu ad similia sive inesse vel
in habitudine una similia ut ergo sicut
disciplina una formatur plurium
sequitur a proportione quod est opinio
una plurium quia disciplina et opinio
una habitudine similiter se habent ad ea.

quibus sunt / et si visum sit est magis visum
ad invicem est intense magis visum quia una simi-
litudine visus visus et visus audi-
tus se habent ad suos actus magis et
minus accepto. similiter autem et mag-
is similibus visum et in una proportione ad
aliquid unum se habentibus et in hiis
que secundum rem sic similia sunt et in hiis
que sola similia esse minus per hunc lo-
cum a proportione est utilis ad utrumque scilicet
construendum problema et destruendum
nam si in aliquo tali similium se habent
affirmative et in alio sic se habebit et
sic constructum est problema si autem
in aliquo similium non sic se habebit nec
in aliis similibus se sic habebit et sic de-
structum erit problema / hic autem considerandum
est in hiis que singulariter se ad
invicem inmediate comparantur et in uno
ad quod se similiter habent et in pluribus sicut
quando plura eodem modo se habent ad unum
ut si dicatur scire idem quod in-
telligere inspiciendum est qualiter se ambo
habeant ad idem sicut ad multa si
est intelligere contingit multa intelligere sicut
multa contingit scire et apprehendere [illegible]
si non est verum scilicet multa sit scire
intelligere autem non contingit multa sit si
autem hoc non contingit verum est quod scire
non est intelligere etiam in uno et
eodem sicut scire dicatur secundum ha-
bitum multa contingit scire et si dicatur
secundum actum tunc scire est [illegible] ad quod
scientia multa contingit scire actualiter relata
ad ipsam ut principia et illorum que
est in agere si autem intelligere acci-
piatur tunc intelligere est
simplex intuitus intellectus simplex
autem intuitus non potest esse
nisi ad unum simpliciter linea tractatur ad
unum punctum similiter accipiatur.

tunc intellectus est sicut principium quod
est in uno non pluribus. Si sicut sic [illegible]
comparantur est in similiter se habentibus ad aliquid
Exemplum in hiis sunt et in una
qualitate similia sunt comparantur ex ma-
gis et minus inesse per intensionem
et remissionem qualitatis in subiecto
sicut autem eius quod secundum magis et
minus sunt loci .iiii. a quibus [illegible]
nitur argumentum ad problemata de accidente
destructionem. Primus quorum locus est ad al-
terum comparando scilicet per accipiendo ad [illegible]
est magis predicatum quia si predicatum est
magis sequitur ad [illegible] est magis
predicatum simpliciter. Sequitur ad si-
[illegible] simpliciter et ideo videtur locus est
si magis sequitur magis sicut si
voluptas voluptas bonum est mag-
is voluptas est magis bonum et si in-
iuriam facere malum est magis et
[illegible] magis ad inesse simpliciter quia
sicut magis inest et simpliciter inest hic
autem locus utilis est ad utrumque
scilicet ad construendum problema et destruendum
Nam si omnis hic est predicatum est accidens
intenditur hoc est intensum est
secundum magis sibi inesse hic est ad in-
tensionem sibi quod adest [illegible] inducto
[illegible] est in [illegible] quod actio simpliciter quod
ponebatur inesse accidens si autem
non sequitur cum intenso predicatum
quando intensum accipitur subiectum tunc non
est quando simpliciter [illegible] hic induc-
tione autem sic est quia hic est
maxima huius loci et non in ex-
ceptionibus [illegible] Amplius vero
sui locus est uno predicato de duobus de-
stris sicut in loco a maiori qui
destruendus est scilicet si non magis [illegible]
esse inesse nec inerit predicatum ei cum minus
inesse [illegible] sicut ex pugnare contrarium.

nr̄ inee regi et militi et regi non
qº gº nec militi et eq̃ astūe per
locum a minori si ine ei cum mi
nr̄ in esse i et et ei cum magis nr̄
inee ut mi nr̄ inee militi expug
co castri quam regi et ine militi go
et regi / Sextus autem tantus loc
est duo sunt sine actu de uno
sub sunt mag et minus tales item p
locum a maiori et p locum a mi
nori .s. in talibus sunt quod ma
gis nr̄ inee non ine nec id inest
quod minus nr̄ inesse p locum
a maiori et si sunt quod minus
nr̄ inee sub ine etiam id quod n
magis nr̄ inesse i et sicut i pato
ri ine expugnatio castri et ciuita
tis et magis nr̄ inesse p expug
co castri inpatori qua ciuitatis
ine autem expugno ciuitatis q
castri quia castri ciuitate defen
ditur et non eq̃ et hoc est tantus
locus et qui uelus et destructus
/ Amplius quartus locus est magis
et minus e duo sunt et duo sub
cum magis et minus tales item
p locum a maiori et p locum a
minori arguendo .s. in sunt quod
mag inee nr̄ suo sub non inest
nec id sunt quod minus suo
sub nr̄ inee nec inerit aut p lo
cum a maiori si sunt minus nr̄
sub inee nec inest aut p locum
ine inerit et sunt quod magis
sub suo sub nr̄ inee ut expugnatio
castri inest regi et expugnatio ciui
tatis inest preside ut duci .s. n
si p se potest expugnare ciuitatem
quod minus nr̄ p potest et rex
expugnare castrum quod mag
est et si rex non expugnat castri

quod magis nr̄ non expugnabit
p se ciuitatem quod minus nr̄
Istorum autem .iiii. locorum q sunt
nec sumuntur ex comparatione eius quod
est magis et minus ine ad simpli
citer sunt ex comparatione duorum sunt
ad unum sub et tantus ex comparatione
duorum suborum ad unum sunt quare
autem ex comparatione duorum actuum
sine sunt ad i duo sub / Amplius
autem ad aptando tres ulas q
sitas uel ad simi inee ut nr̄ simi
inesse quadmodum in eo quod mag
et minus et sunt in eis co q si
derationibus tales tibus locis sunt dice
batur .s. sine .n. unum quintum
sunt duo sub sunt mag et i
minus inee declaratur simi a
inesse nr̄ tunc si alterum mag
nr̄ inee non inest sequitur
nec ine al alterum magis
nr̄ inee et alterum minus nr̄
inee i e tunc sequitur quod
inest alterum mag nr̄ inesse
sine duo sunt actus in sibi esse
sub si alterum istorum suorum quod
magis nr̄ inesse non inest n
alterum inerit quod mag nr̄ inee
Si autem alterum quod inesse nr̄
ine inerit et reliquum quod ma
gis nr̄ inesse inerit eidem
si sunt duo actus duobus sub s
simi n sint nam si alterum istorum
suorum quod magis inee nr̄ in
erit si alterum sunt quod minus
nr̄ inee inerit sicut tertia suo sub
tunc .n. reliquum sunt quod
nr̄ inee inerit sicut tertia dicitur
q sitas g epi dicitur quod
magis et minus et simi tot n
modis ut tantum e q argui ad p.

Problema de accidente. Item ergo ex eis quod ex
similibus dicitur contra argumentum. Et ex similiter se habentibus
ad aliquid vel ad aliqua et est locus
a proportione et ex similiter inhaerentibus et est
locus alius et quia non nisi similiter inhae-
rentia suscipiunt magis et minus, ideo
secundo consequentia secundum magis et minus non est
nisi simpliciter inhaerentibus tenet cum ma-
gis et minus in similiter se habentibus in propor-
tione ut patet. magis enim se habet ad in-
ventionem contrario sicut quam secundum et passio et
tamen non sequitur si passio dicatur
de illo quod contrarium dicatur de suo
contrario. Item cum dicitur quod
si magis ad magis quod simpliciter ad
simpliciter et econverso quod si simpliciter ad simpliciter
quod et magis ad magis non enim sus-
cipiunt magis et magis non quaelibet
et accidentia in sunt et in hiis in quibus
vinum per se cum est alterum. aliter non se-
quitur si homo est albus ergo magis homo
magis est albus et si bibere est bonum
sequitur quod magis bibere est ma-
gis bonum et maxime bibere
esse maxime bonum quod est falsum.
Sed sequitur si voluptas est bonum quod
magis voluptas est magis bonum
quia voluptas est causa per se boni
delectabilis. ad hoc autem quod alterum
a maiori ut minori et coniugatis
et aliis cum sit ex uno eorum non
potest reduci ad sillogismum cathegoricum omnino
similem. sed ostenditur quod reducatur in
sillogismum ypotheticum. unde cum sit ar-
gumentum voluptas est bonum ergo magis
voluptas est magis bona non con-
cludit nisi sub hac ypothesi si aliquid
de aliquo dicatur utroque sumpto simpliciter
dicitur alterum de altero utroque sumpto
cum magis et minus et sic fit

sillogismus ypotheticus et non cathegoricus et similiter de
autem omnis consimilitudo vel constructione sic
et destructione.

a Inspiciendum autem consequitur.

Problema de accidente ex inspec-
tione apponitur aliud accidens ad id
quod est secundum ipsius quod apponi-
tur si debeat ostendi de aliquo quod
ipsum sit aliquale. consimiliter est si aliquod
quod est quale ut qualitas appositum
ipsi facit ipsum magis quale tunc
augetur ut in eiusdem qualitatem
in ipso receptam ut si aliquid quod
album est ab ipso sibi appositum facit ipsum
magis tale quale erat intendendo
qualitatem ipsius consequitur problema
quod ipsum et ex appositione augetur
qualitas fuit et est aliquale et
tale. Similiter autem est in aliis quanti-
tatibus et aliis pertinentibus ut malum quae
circa hoc consimiliter ut in separatione
quia si separatum ab ipso facit ipsum
minus tale constat quod erat aliquale.
Secundum consimilitudinem vero idem est si id
appositum ad alterum facit ipsum magis
tale quam fuit prius sequitur quod
ipsum erat aliquale sit bonum ap-
positum alicui facit ipsum bonum ut
magis bonum et album appositum alicui
facit ipsum album ut magis album et
quod ipsum sit album ut bonum quod
apponitur sequitur ex illo nec valet in
ista instantia quam quidam assumunt quia
vinum facit ebrium et magis ebrium
nec tamen est ebrium quia illud intelligitur de
agentibus univoce autem agunt ea in
quibus agunt et acta sunt in forma
una et eadem secundum quam agens agunt
et quam recipit patiens actionem sic.

autem unum non agit et etenim
potestas autem huius loci est quod non
est utilis in omnibus oppositis. sed tamen in hiis
utilis est in quibus eius quod est magis
contrarium accidit sed ex oppositione hec est
in hiis que sunt intensionem et remis-
sionem suscipiunt magis et minus
//Ad hunc autem iste locus non habet
potestatem ut constitutivum ad problematis
destructionem. sed constructionem tamen. Nam
si non facit aliquid ad oppositum
est bonum illud cui appositum non dicitur
exit(?) minus est si ipsum bonum. Nam bonum
in malo appositum existente non semper
bonum totum facit. sed mixtum in albo
nigro appositum existente facit nigrum
uel album uel magis album si forte fiat me-
dio colore coloratum. // Rursum alia
constitutiva a parte et toto in modo contra-
rium posse fit ex opposito aliquo ad totum
ut legere bonum posse est eius quod est legere
sic et constituitur quod magis et mi-
nus dicitur secundum partem in toto hoc est
simpliciter mixtum suum totum. Unde quod
minus est album est album et quod ma-
gis est bonum est bonum et totum destruc-
tum destruit partem. quod enim est
bonum uel album nec est magis uel est bonum
uel album et id totum modale et posse
modalis est sicut posset totum uel
subiectum se habeat. Nam malum quod
non est bonum nec magis nec minus
bonum de aliquo dicitur. sed dice-
tur magis uel minus malum non
utitur enim nec hic locus ad problema
destruens quia multa que non ma-
gis dicuntur insunt simpliciter homo enim
non dicitur magis et minus homo
cum non potest hic sequitur quod non
sit simpliciter homo. a parte enim modali ad
totum simpliciter acceptum non ualet

particulis non abstractis sit g° constructiva
problema dyalecticum constructiva tamen
que dicunt quietem et similitudinem cum
isto uel posito problemata accidentale

e

Eodem autem modo
constitutivus est etiam in
hiis que habent appositum determinacionis
secundum quod hoc est secundum aliquid et secundum quando
et secundum ubi. Nam si ad secundum quid quietis
frequenter sequitur quod quietis simpliciter
quamuis alium habet in motum ut contrarium
in sinu. sed autem est etiam secundum quando
et non frequenter quod alium contingit simpliciter
quod contingit in aliquo habet in motum. sequitur
cum iste est episcopus secundum quando est episcopus
quod iste legit alium g° legit et iste
disputat alicubi g° disputat. Sunt
etiam hec constitutiva quedam elargitione
certitur esse et illius que a parte mo-
dali contra est et a toto est destructivus
locus iste sit a toto modali quia quod
simpliciter non contingit impossibile hoc non contingit
secundum quid nec contingit quando nec contingit non sine alicubi
(hic autem locus quia non proprie sophisticus
instantiam habet et in istam quidem ad id quod
est secundum quid quod homines sunt secundum
quid sunt studiosi sunt secundum quid sunt
liberales et secundum quid sunt casti quia
nati quia nati sunt istius uirtutes sus-
cipere simpliciter autem non sunt studiosi
uel liberales uel casti quia sunt naturaliter
sunt studiosi uel liberales uel casti.
Sed autem instantia est ad id quod est quando
contingit enim secundum quando aliquod de nouo
corruptibilem non corrumpi ut tempore
ang[illegible] simpliciter cum non corruptibilium contingit non
corrumpi. omne enim corruptibile corrumpetur de
necessitate. eodem autem modo in instantia est et
si in ubi non enim sine alicubi expedit hic.

dicta uti ut in locis egrotatiuis simpl'r
autem non expedit cauta et ubique
damp' autem aliud ex' trinsecum ad ubi
alicubi .i. si est possibile non bonum esse
tamen ut in loco uno minus simpl'r tamen
non est possibile tamen unum esse sed uere est
esse multa eodem autem modo instan
est quod ubi quia non sine alicubi bonum
est sed est primum patrem mactare ut in
tuallis non tamen simpliciter est bonum uel
primum mactare patrem sed autem ultra
in stancia non ligat directe in stam
quod non sed significat quibusdam gentibus
esse bonum .i. non facit differentiam in
sed ad simpl'r. michil .n. differt si ille ge
ntes sint ubique .i. uel gentibus bonum
erit mactare patres sic et bonum est
eis mutualis et ideo nisi in sed non fac
differentiam ad simpl'r. sed quibusdam esse bo
num .s. in sui etiam in stam que
est quod quando tamen est ut quod sine labo
quidem expedit medicari sed ut
quando egrotat non tamen simpl'r expedit
medicari aut forte non sed quando ligat
ita quod lustet per quando ad simpl'r. sed si
stat per contrarium sunt meo qui afficitur
aliquo modo egritudinis. michil .n.
differt quandoque per tempus dum modo
sic afficitur sic per egritudinem quod
autem iam sepius diximus simpliciter
esse et per aliquid esse oportet exponere quid
simpl'r dicitur esse quia nullo ad
dito quod determinetur ad restringendo
dicas sic simpliciter dicitur quod
aliquid est bonum sine determinatione
aut neque simpliciter cum dicas patrem
bonum ut patrem mactare non dicat
bonum esse simpl'r sed dicat quibusdam
bonum esse gentibus .s. quarum regio est
contra reprimere pietatem. sed non dicat
sed simpliciter bonum esse si dicens hono

alis dicat simpl'r bonum esse non addit
determinationis simpliciter bonum est quod
nullo addito est uel uult esse bonum et
simpl'r primum est uel uult esse uel ad quod
tantum pertinet quod nullo addito
tamen uel restringente simpl'r dice
tur illi inest uel illud esse // ad in
tellectum autem horum notandum quod in
propositione de inesse uel de actione aut per
genera sui quedam aut ratione determinationis
aut ratione negationis signa sui quedam tunc
determinant intrinsecum simpliciter ut sortes est
homo albus sequitur ergo est homo uel sortes sed
homo ergo est homo uel sortes est non homo ergo est
homo et sic semper est locus dyalecticus
sed autem non genera sui referuntur ad sub
stantiam uel genera negationis tunc .n. locus
sophisticus qui dicitur secundum quid et
simpliciter si simpl'r inferatur ex
ipso exemplum autem quod genera de
terminationis referuntur ad substantiam est ut
sortes est albus pedem ergo est albus non
sequitur. Exemplum autem eius
quod est ratione negationis referri ad
substantiam. sed genera sui et determinationis est ut
sortes est homo mortuus ergo est
homo non sequitur et est fallacia secundum
quid et simpliciter // ad hunc autem
notandum quod determinatio addita aut nichil
addit supra id quod simpliciter est et
determinatum nisi eius rationem ut cum
dicitur sortes est unus homo
hoc quod dico unus nichil addit
nisi rationem in diuisionis et talis
determinatio infert simpliciter ut
sortes est unus homo ergo est homo
aut addit aliquid restringens
et determinans id quod est simpl'r
tunc illud additur aut saluans
in esse ipsum quod est simpliciter
et solum determinat ipsum et restringit et

·sed tantum infert suum simpliciter ut sortes
est homo albus sequitur ergo est homo
aut illud additum destruit et diminuit
totum ipsum simpliciter et tale non infert suum
non simpliciter ut sortes est homo mortuus
non sequitur ergo est homo aut
non totaliter saluat ipsum nec totaliter
destruit sed diminuendo attrahit ipsum
ad partem ita quod cum ille saluat
in ipso de racionibus quoddam et tale
non infert suum simpliciter ut
ethiops est albus dente non sequitur
ergo est albus et pluit in anglia ergo pluit
et sic de aliis. Ad intellectum exempli
de tunalis sciat quod littera corrupta est
que dicit tunalis pro duo l. post me-
diam sillabam ponitur. sed in medio secundum cor-
rectam litteram que in figura due l. in-
quam due linee que sunt in n. litteram
longius protrahuntur in duo l. est
enim forte dicitur n. gentis illa tunalis
quod in latino sonat mactatores
vel occisores. est autem gens sola
norum in dalmacia inter grecos et vnga-
ros versus orientem habitans cuius
quidem duces cum parte gentis se-
cundum flumen quod albia dicitur in terra que
nunc saxonia dicitur venientes ibidem
usque habitant et locum sue habitationis
a propria aqua venerunt nominauerunt
tunalia est autem usque hodie
gentis illius regio quod in bruma
in vita reputant parum esse occidere
ut patet quia ipsos claudos et cecos vel
alteros inutiles filios occidunt
et patres senio confectos et senes
ne in miseris uiuant occidunt
et spectaculum et hoc reputant pieta-
tem iusticia ista. ergo ego prime ipsum
... ab ... et
occisam sicut aspexi et tumulos

sic et occisorum ipsius filius quo patres et
matres occiduntur in in dicentibus
aspexi. sunt autem pro certo homines et pul-
cri et fortes usque hodie religionem
patrum suorum in occisione parentum
suorum obseruantes.

Dictum est in primo libro
huius scientie quod problema
speculatiuum contendit ad electionem vel
fugam et ad veritatem et scientiam. Et quod
cum ea que ponuntur in dispositione alicuius for-
maliter distinguant ipsum. patet quod proble-
ma de eligendo vel fugiendo formaliter
differt ab aliis problematibus et pro alia parti-
tione. et secundum hoc specialem librum debet ... intendi
... problemate de inesse simpliciter
non potest determinari. Quia autem iterum in
primo libro est determinatum quod proble-
matum quedam ethica quedam phisica
quedam autem logica et problemata eth-
ica in una forma eligendi et
fugiendi unita sunt et similia sunt
que hic modo queruntur in problematibus
ethicis. phisica autem et logica in una
forma non uniuntur. sed sunt naturali remanet
infinita et secundum hoc patet quod infinita sunt que
in phisicis et logicis ad unum contracta que-
runt patet quod speciales libri non pos-
sunt de problematibus ad materiam contractis de
phisicis et logicis. Sed de ethicis ad
unum contractis sub ratione terminum librum
oportet specialem. Cum autem iterum determi-
natum sit in primo scientie huius libro quod
quedam parte sunt particularia et quedam ad
materia ... problemate de ... ad integre
problemata de genere et dicatur in eodem li-
bro cum genere eo quod diuina est generalis et
problema de accidente contento et comparato est

Incipit 2 lib. top.

est prima ad iudicium actiua, non debuit
in eodem libro cum problemate tractante
tractari, quia differentiam formalem habet
problema de differentia ad problema de genere
habet quoniam genus et differentia constituuntur
in diuersis entibus sed quod constitu-
tiuum est ut differentia consimiliter non gu-
tabilis et generalis cadit in intentione
generis et quod est generalis et communicabilis
accipit in [illegible] ut libro [illegible]
communi et sic ad idem pertinet cum pro-
blemate et [illegible], actus autem absolu-
tum et comparatus accipitur quoniam in
eadem est sententia tamen aliam et
aliam habet sive tractatus formam
quia actus sive est absolute eligi-
bilis vel fugibilis formam non
habet quoniam eam formam habet actus com-
paratiuus et haec est forma quam continet
problema per se [illegible] differentia a
[illegible] illis quibus habet [illegible] inest
ut actus, et ideo debuit ad inuento pro-
blemate [illegible] in [illegible] librum, cum principaliter
tractatum faciemus de actione concreto et
comparato quia haec in [illegible] contingitur pro
[illegible] de inesse simpliciter
quia est tractatum quam comparatum
in eo quod inest ut actus simpliciter
et concretum per se et comparatum per se conti-
netur [illegible] generali quod est concretum et
comparatum, et ideo prius tractare cum
concreto quam comparato quod [illegible] quia pro
loco illius tractatur et actus com-
paratum et non concretum et actus
concretum et non comparatum. Huius ergo
sic habitis et finitis prohemialibus
probatur quod [illegible] duorum vel plurium nobis
[illegible] concretorum ad [illegible] et
magis et minus comparatorum ad
[illegible] et ad nos sit magis
vel minus eligendum simpliciter vel

nobis, aut quid sit melius duorum
vel plurium propositorum ex hiis que in hoc
libro dicta sunt est perspicuum electo-
rum ut dicit Damascenus est duobus
vel pluribus propositis hoc ante vel al-
terius praeoptare. Primum autem in hoc
prohemio dicetur quod considerationem
non faciemus de pluribus distantibus in
bono vel eligendo quia satis haec facile
est et arte non indiget, et ideo non
faciemus considerationem magnam
ab inuicem in bono et eligibili
habentibus differentiam, nullus enim dubitat
in talibus, cuius exemplum quia
nullus dubitat utrum beatitudo vel
diuitiae sint magis appetendae, omnes
enim appetunt beatitudinem que est
in bono sine [illegible]
[illegible], et propter illam beatitudinem a-
gunt quicquid agunt ut dicunt
Stoyci. Diuitiae autem non appe-
tuntur nisi in quantum propter
beatitudinis promittunt que per se est
sufficiens omne esse quia diuitiae tale
sufficientiam putantur eo quod con-
gregatas [illegible] sunt [illegible]
necessitatis ut de nummo sinite in-
finabili dicit Aristoteles in .V. Ethicorum, et
ideo diuitiae referuntur ad beatitudinem
ab hiis quibus appetuntur, propter quod
nulli dubitant beatitudinem plus quam
diuitias appetendas esse. Ergo de distan-
tibus non oportet facere artis considera-
tionem, sed de hiis consideratione artis o-
pus est que propinqua in forma boni
et eligibili et de quibus dubitet
vel dubitamus vel dubitare possu-
mus utrum oporteat apponere magis
esse bonum vel magis esse eligendum
eo quod ulterius statim et prima fa-
cie intramus ad alterum alterius.

· pertinentia in bono vel eligendo. Sed de
hoc ~~oportet~~ oportet hic consideracionem specialem. Ergo ex
hiis que dicta sunt quoniam in hiis casibus
omnia partem dictam sunt pertinentia
bono vel eligibili vel una dicta sine
pertinentia vel pluribus si plures sunt tales
pertinentium construentur construentur et
informabitur intellectus practicus
quod hoc est magis appetendum quod
tamen ea est pertinens alia. In primo
enim libro in quo constructus est in
esse ut agatur quod ad virtutem
et scientiam generandam constructus est intel-
lectus speculativus. In hoc autem secundo de
eligendis construitur intellectus acti-
vus sive practicus qui nominatur per
intentionem est sicut quod notandum quod
ethica duplex est. Ergo una quidem
ex principiis praecipuis que sunt naturam con-
sequentia voluntarium eligentia consi-
lium et hiis que ad ethicam pertinent. Alia
autem specialia bonum quod quid eli-
gibile vel fugibile que pertinet ad
dyacium et hec hic tradentur. Secun-
do autem non faciemus considera-
tiones per inspectionem (ut per locos) eorum que an-
tecedunt vel sequuntur secundum vel tertium
problematis sicut in anteriori libro scien-
tie fecimus. Sed tamen dabimus
maximas et eligendi vel regulas
quia ille rectificant intellectum practicum
ad recte eligendum et opinandum. Considera-
tiones autem per inspectionem eorum
que sunt in praedicato vel subiecto problematis
magis sunt ad inveniendum intellectum
speculativum. Dabimus autem praecipue
maximas construentes electionis
quia per illas construentur scientie
quidem fugiendum et quid
non eligendum. Sic ergo in hoc secundo
libro tertium procedemus. ~~...~~

Primum ergo intellectum est quod
non dabimus maximas de
pertinentia eligendi ad non eligendum
quia hoc plurima huius differunt distinctionem
sed primo dabimus maximas antecedentes
tres dictam eligendi ad eligendum
et tertiam eligendi ad indifferens sed ad
eligendum vel fugiendum. Cum el-
ectio non sit finis sed eorum que sunt ad
finem possunt tamen considerationes sumpte
ex ipso eligendo vel ex fine ad quem
respicit electio. Respectu autem ad ipsum
eligendum ponamus primo maxi-
mas que omnibus note sunt et in
quibus specialis consideratione opus non
est. Considerando ergo bonum secundum eligendum
iuste damus hanc maximam quod id
quod est diuturnum est bonum magis
simpliciter eligendum. Contrario autem bonum
eligendum ad nos tamen istam quod id
quod tenuis est bonum est quo ad se quod
est magis eligendum quam id quod est
minus certum vel minus diuturnum. Iste ergo
sunt due considerationes iuxta maxime
declarate in respectu ad eligibile iuste
considerandum et ad nos comparandum. Sunt
autem alie maxime per inspectionem
ad eligentem et non ad eligibile
acceptive et sic accipiuntur vii
maxime vel una ex vii. effectus. Prima
quidem est quod vir prudens eligit
quia prudens est qui cum ratione agit
certum sed prudentiam. Secunda est quod id ma-
gis eligendum est quod eligit vir
bonus quia bonus est cum tamen
te dispositus ut in magnis mor-
alibus ~~in ...~~ et qui non decet
innuit ...

Sed etiam secundum plures per amorem honest-
orum ubi et electiones finales. Tertia est
quod lex recta precipit eligendum
lex enim recta ut dicit Tullius est
ius sceptrum imperantes in honestum pro-
hibensque contrarium et ideo lex recta non
precipit eligere nisi rectum et ho-
nestum. Quarta quod studiosi
circa singula magis dicuntur eligendi
in eo quod tales sunt magis dicuntur
eligendi. studiosi enim sunt boni
et circa singula optimi sunt circa
singula studiosi et huius causa est
quia ex experientia et assuetudine loquuntur.
Quinta est quod in unoquoque de specia-
liter eligibili in se ut in isto et hoc
est quod in unoquoque genere negocii vel
artis precipiunt esse eligendum ut
ad navigandum nauta sciens et cum ipso
et sic de aliis. Sexta in quibus bonis
ad invicem ordinatis ut quecumque plures
dicuntur eligenda et hoc diversificatur in
plures vel omnes ut quecumque in medicina
quecumque plures vel omnes medici quia
plures vel omnes plus sunt experti quam
unus. Septima est quecumque omnia entia
appetunt et hoc est de bono divino
omnia enim appetunt bonum divinum et
propter illud agunt quicquid agunt
hoc autem est esse quod fluit
a causa prima. hoc enim simpliciter bonum quod
est a causa prima et vivencium optimum in qua
tantum actus est perfectissimum. hic igitur
continet eligibilis superius ex parte
eligentis / eligens enim per exemplum
est recte et vel regula electionis de-
bite aut igitur ipse est habitu regente
in ipso electionem aut ipse illa eligit
nisi vel potius si nisi aut secundum mentem
intellectualem vel moralem et primo
modo est prudens secundo modo bonus si

autem ipse in forte electionem ipsius tunc
est lex ista iusta si autem non regens
electionem per exemplum perficitur. tales sunt studi-
osi circa singula dei et hoc exemplum
vel est in uno vel in pluribus ut plures
vel omnes in eligibilibus enim magis
in inveniendi simul sint plures vel omnes
quam unus et sic in bonis communi-
cative regula electionis sunt omnia
in talibus autem quia electio regitur
ab eo quem eligente vel dicente quod
oportet eligere et non illud. ideo in talibus
oportet dicere prudentem et virum bonum et studi-
osum circa singula et ad aliquid hoc est
ad eum quod sibi utile et ideo est
debere eligi ad exemplum vel dictum
ipsius medici cum sic est dicta medicine hic
quod simpliciter et nisi melius est
et magis eligendum quod dictum est
eligi secundum meliorem disciplinam
ut quod precipit eligi disciplina
scientie naturalis hoyce aliorum autem
eligibilibus ipsius ut tunc magis
considerandis illud magis est eligen-
dum quod est eligendum secundum disciplinam
principalem ut fabro que fabrilis et po-
litico que precipit civilis. Quod
autem in specie eligentem continet
bonum essentiales et accidentales. In essentiales
quidem ineas que sunt bona secundum
statum et que sunt bona secundum actum
respectivum. igitur inventum sive statum bonum
eligibilis magis est eligendum
quod in genere bonum est fixum et stans
secundum statum nisi genere quod est bonum
quam id quod non secundum statum est quod
fixum in genere bonum ut virtus que est
bonitas fixa et stans in genere bonum
ut bonitatis species et est bonitatis
ut in magnis moralibus dicitur ad
magis est eligendum iusto et dico.

iustum quod est opus iustitie vel effectus
et ideo electius est quia hoc quod est
iustitia secundum se unum est in hoc genere
quod est bonum. illud autem quod
est iustum sicut actio vel effectus non
est in eodem genere sed in genere ac-
tionis et potest esse non bonum simpliciter
ut iustitie opus quod est dampnatio
vel punitio aliud non bonum est eligi-
bile / ut dicatur quod iustus vel homo
iustus secundum hoc non est in eodem / et
tunc ideo est electius quia iustitia
est causa iusti / et causa magis est
eligibilis ~~causato~~ causato / et quod non sit
communiter in bono sive in genere patet per simile
quia sicut albus homo non est quod
in genere coloris quia non est color
ita iustus homo vel iusta actio vel
iustitie effectus non est bonitas
sed bonum per participationem boni / vel .ii. secundum
predicamentum in recto secundum quod dicitur genus
ita quod genus recte predicetur
de ipso quod non est in genere communiter
sicut quod ipsius generis. unde albus
homo non est color. similiter autem
est et in aliis // Respondeo autem
et in adiectivis communibus boni cum
enim bonum prius dicitur in bonum
per se et in bonum per accidens hoc est
bonum per se ideo quod tale ma-
gis est eligendum quam idem quod
bonum est per accidens sicut sanum
esse in habitu sanitatis magis est
eligendum quam exercitare vel
deambulare quod fit per accidens sanitatem
inducendam ut in motu corporis et
evacuare et descendat humor ab ori-
ficio stomachi. sanum .n. esse per
se eligendum exercitari autem eligi-
tur per aliud / et sic per se dicatur prior
vel bonus ad finem ulteriorem / et

hoc potest esse duplex. scilicet simpliciter et in
genere ordinis ad finem. in illo ordine
intentionis in quo quiescat motus affe-
ctus et nichil queritur plus aliud
habendum finem illum nisi forte ut
conservetur / in firmius querere sani-
tatem et ultimum in motu ad sani-
tatem simpliciter cum ut ultimum quere-
tur habitudo. sed illa queritur ad ultimum
ad quod referuntur tota vita //
// Ad hunc autem dicitur bonum
communiter in ipso bonum et per accidens bonum
et per se quod bonum quod intus se habet causam
causam et scientiam quod sit bonum ut
honestum de quo dicit Tullius ex
sua substantia .vi. nos trahit et sua
ratione vi nos allicit. hoc .n. dicitur
denatura a sui more ad eligendum
ipsum / per accidens autem bonum est quod
in se non habet causam electionis sed in
aliquo quodam ad quod ordinatur
secundum aliquem modum sequendi ex
ipso causaliter. exemplum est ut ami-
cos iustos est magis eligendum
eo quod in amicos iustos esse quia amicitia
amicitia ut dicit Aristoteles et Tullius et
cho firmius fundetur super virtutem
item est causa electionis bonorum alterorum
quod est est causa electionis virtutis
et honesti / bonum autem eligere in
inimicos cum non fundetur super
virtutem. sed in malum quod est causa
in iniustitie non potest esse in inimi-
cis. sed in alio quod est occasionatum
ex ipso / amicos. ergo iustos esse per se
eligendum et hoc est semper eligendum
non in inimicos autem iustos esse
secundum accidens eligimus. scilicet nichil nos
noceant quod occasionatum ex hoc
quod iusti sunt non valet nocere ali-
cui. Hic autem locus est eligendi

[illegible] est cum eo quod in medicinis
autem est · s · quod id quod ē propter se mag
eligendum ē quam id quod est propter alterum · sed
modo quodam differt / quia ille est per
respectum ad finem hic autem est per
respectum ad finem ad intrinsecum boni
eligibilis naturam et proprium eius
in eo quod est per accidens eligitur · ut quod
cum est per se vel per accidens / quia et per se
dicitur dupliciter et per accidens dicitur
dupliciter · per se · s · opponitur ad propter aliud et sic
virtus non per se eligitur · sed propter bi
atitudinem / et opponitur ad id quod ē per
accidens et sic virtus eligitur per se
quia non per accidens · sed gratia sui ipsius
simpliciter per accidens dicitur dupliciter ·
quod propter aliud et per accidens dupliciter ·
quod gratia accidentis sibi ut ex ipso oc
casionari eligitur et hic secundum intellectum
plane sunt ille consequentie.

Considerandum etiam est in causa
boni cum in causis in bono causato
sunt quod ordinatur ad causam in causis
non descendens ad hanc causam ut illa / sic
autem causa boni per se magis ē eli
genda quam causa boni per accidens quantum ad
virtutis in eligendo differt a fortuna
nam virtus virtus est causa bonorum
per se fortuna autem causa bonorum ē
fortune sicut accidentium que sunt diuitie
et potestas et gloria que sunt bona secundum se non
bona · sed sunt bona ut organa re
cipiendi et conservandi statum eius simi
malius sicut aliquid et hic ut fatum
et casus et hic simpliciter autem in
contrario per oppositum · Nam quod est
causa mali per se magis est fugiendum

quod id quod per accidens est causa mali ut
medicum quod est causa mali per se magis fu
giendum est quam casus vel infortunium
quod est causa mali per accidens ut paup
ertas vel inopie que sunt mala per accidens
et quod simpliciter bonum est et tantum
boni quod simpliciter bonum est magis est
eligendum quam quod est causa boni particularis
et alicui sanitati ut sanari quod causa
magis est eligendum quam secari quod non
est boni causa nisi in digenti sectione
in quo · s · precidat membrum putridum Simpliciter
inspiciendum in causis specialibus et primo
quidem in causa formali que ē causa
esse et ē natura propria et hic modo quod
natura propria sine naturaliter eligendum est
quo ad hoc magis est eligendum quam id
quod non natura sua eligitur ut iustitia
que natura sua eligitur est quod iustum
magis eligendum iusto quod eligitur ut ac
quisitum et dicitur iustum per iustitiam
acquisitam ut distributivam sanativum
ad esse Consequenter inspiciendum etiam in causa ma
terialis non ex quibus sit bonum essentiale quia
eandem materiam non habet nisi bonum
et eligibile sed inspiciendum in divisione
cause materialis in qua est bonum essentiale
quod melius et prius est quod inspiciatur
in subiecto boni et ideo quod boni proprium
est talis subiecti quia hic fluit de talibus
subiecti illius · Unde hoc modo quod me
liori et honorabiliori inest ut proprium ma
gis est eligendum et melius est quam
quod peioris et ignobilioris ē proprium
Est autem melius quod meliori in
est ē per se tantum ut melior est virtus le
gis quam vulturis et melior ē virtus
hominis quam virtus leonis et melior virtus
dei quam hominis / unumquodque enim rerum bonum
habet sui ultimam sive virtutis / honorabilis
ē autem quod in dimensione operum sive virtutis

magis virtutem honorem recipere ut virtu-
tis primum et sic quod inest deo ut bonum
sue virtutis melius est et magis
eligendum quam quod inest homini secundum
suam virtutem que propria hominis virtus
est nec melius est quod inest deo
secundum dei virtutem quam quod inest secundum
hominis virtutem et quod inest anime secundum
anime propriam virtutem quam quod inest
corpori secundum corporis propriam virtutem. In
prius .i. conclusionem quia secundum omnia que
in virtutibus sunt deo .s. et homine et anima
et corpore nichil differunt quia omne non
est ibi differendi sed conveniendi sed in propriis
que ex ipso solo proprio fiunt differunt aliud
ab alio separatur et efficitur melius quod
inest meliori. Aliud autem inspiciendo
inspiciendo est in obiectum(?) inspiciendo est quo
ad sibi principia constituentia ipsum et sic
habet triplicem inspiciendi quia aliud
aliquid inest prioribus sibi principiis
et est bonum quasi fundamentale quod
inest secundum virtutem priorum principiorum
et est bonum melius quod inest
secundum virtutem meliorum constituen-
tium ipsum et est bonum honorabilius
quod inest secundum virtutem honorabi-
liorum principiorum constituentium ipsum
exemplum primi in corporibus bonum est
sanitas ~~sanitas~~ que magis eligenda est robore
et decorem eo quod fundamentale bo-
num est et non robur vel decor nam
hoc .s. sanitas consistit in humidis et siccis
primo complexionalibus omnia membra et
humores ex quibus omnia membra consti-
tuuntur quibus [illegible] necesse
est omnia [illegible] simpliciter autem
priora esse .dd. est ex quibus ut primis
ut fundamentalibus constitutum est aliter ista
autem .s. robur et decor consistunt
in posterioribus non ex complexionalibus ·nota·

sed compositionalibus aliter nam robur consistit
in nervis et ossibus membra dissimilia com-
ponentibus decor vero est elegantia mem-
brorum vel corporis compositorum eo quod
decor elegantia quedam convenientia actus
componentium et decentiam proportionate
qualitatis et congruentem coloris.
Si autem obiciatur quod secundum hoc me-
lius est quod inest secundum sensibilem
sensum quam quod inest secundum rationalem
quia in generatione prior est sensibilis quam
rationalis vel ad dicat dicendum quod ·nota·
hoc non valet quia rationalis erit in
generatione posterior efficitur melius quam
sensibilis natura cum solis est quod
in una qua ex materia educitur tenet
constitutio autem non educatur anima
de materia quia nec est corpus vel armo-
nia corporis nec aliquid quod sit quasi ar-
moniam [illegible] sed virtutes quedam et
ymago intelligentie hec autem alibi
probata sunt. Inspiciendo etiam
ad finem sic ad causam finis enim
in omnibus magis eligendus et volen-
dus est quam ea que sunt ad finem
quia ea que sunt ad finem non eli-
gimus nisi propter finem bene appetitur fi-
nis secundum quod appetitus est voluntas
quia voluntas est finis et sic in
ethicis dicitur quod electio non est
finis sed eius quod est ad finem non
est contrarium quia ibi sumitur electio secundum ·nota·
quod est acceptatio rationis eius quod
ex consilio elicitur consilium autem
est eorum que sunt ad finem hic autem
sumitur electio secundum quod est actus ratio-
cinantis in hiis melius que secundum ratio-
nem comparantur et libentius ad in-
vicem hec autem constitutio nulla quia ex quo
finis gratia eliguntur etiam ea que
sunt ad finem sequitur quod inter-

ea que sunt ad finem unum ordinatur unum sive duorum vel plurium magis est eligendum quod finem est propinquius quia in hiis in medicinis est bono finis ad hunc autem secundum quod alia consideratio est quod id quod est ad vite finem in quantum vita hominis secundum optimum virtutis est hominis optimum magis eligibile quam id quod est ordinatum ad aliquid sicut ad finem et hoc modo melius et eligibilius est quod ad virtutem que est totius vite vite finis ordinatur et ordinatur quam quod ad presentiam que preter eorum que conferunt ad vitam monasticam vel yconomicam vel civilem conferendum/ et hic item est inter ea que sunt ad finem sunt magis eligenda possibilia quam impossibilia dico autem possibilia et impossibilia non ad ea que sic electio non est impossibilium sed voluntas ut in ethicis dicitur possibile et impossibile per quod potest haberi finis intentus ¶ Amplius autem in effectivis sive efficientibus causis consideratio est et hic in uno quidem modo quia duobus existentibus effectivis causis duorum illud melius est cuius effectivum bonum est melioris finis sive habet finem meliorem vel est finis melior cuius .n. effectivi effectus est finis melior est et ipsum melius magis eligendum ad hunc autem alia manifesta quam duorum effectivus ad duos fines quos efficiunt ex proportione ad suos fines superiores qui in convenienti proportione plus superat finis finem quam iste alius finis super propinquum effectivum/ verbi gratia virtuteo que est finis plus superat sanitatem que est etiam finis quam sanitas super propinquum effectivum quod est sanativum vel sanitatis effectivum

Consideratio autem est quia talis consequitur quia effectivum virtutis melius est sanitate que est finis quidam/ hoc autem quod dictum est consequitur sive secundum quod superat virtuteo sanitatem tantum superat et effectivum virtutis id quod est sanativum· sanativum autem minus superatur sanativum quam virtuteo virtutis effectivum quare multo plus superatur effectivum virtutis sanativum quam sanitas et sanativum/ palam ergo quam magis eligendum est effectivum virtutis quam sanitas eo quod iterum plus superatur virtuteo quam sanitas suum effectivum/ argumentum convenienti proportione sic secundum est inter minores terminos sic se debent ad virtuteo ad beatitudinem ergo convenienti proportione primi ad tertium et secundi ad quartum sicut se habet sanitas ad beatificationem sic se habet sanativum ad virtudinem superat sanitatem et sanitas superat sanativum ergo multo plus superat beatitudo sanativum quam sanitas superet sanativum palam ergo quam effectivum beatitudinis magis est eligendum quam sanitas ergo multo magis eligendum effectivum virtudinis quam effectivum sanitatis quod .n. magis eligendum est magis eligendo multo magis eligendum est minus eligendo plus autem eligendum in hac consideratione notatur in hiis quod magis eligendum finis eo quod ad finem est et magis eligendum est quod est ad meliorem finem et magis eligendum quod ad finem meliorem et magis eligendum quod ad finem totius vite et simpliciter quam quod ad finem quendam et quia magis·

eligendum efficiens effectu. sicut enim omnia habet
virtutem ad sanitatem et sanitas
efficiens. ergo efficiens virtutum magis
est eligendum quam efficiens sani-
tatis / vel sic sicut se habet virtus ad
virtificans ita se habet sanitas ad sana-
tivum. sed ita se habet virtus ad virtificans
quod superat illud in bonitate et
ratione electionis. ergo sanitas sic se habet
ad sanativum quod superat illud in boni-
tate et electione. ergo a primum ad propositum
sicut se habet virtus ad sanitatem
ita se habet virtificans ad sanativum. sed sic
se habet virtus ad sanitatem quod
plus superat eam in bono et electione
quam sanitas superet sanativum. ergo ita
se habet virtificans ad sanativum quod
plus superat ipsum quam sanitas superet
sanativum propter quod erit melius et
melius propter propositum. Considera-
tis autem sic ipsius causis boni et
eligibilis considerandum est autem ipsum
bonum causatum quo ad ea que
insunt ipsi et que consequuntur ad ipsum
dico autem quo ad ea que insunt
ipsi gratia sui ipsius inquantum bonum est
unde dicit amplius sic in dicta considerando
est in ea que insunt bono ut de
ratione ipsius ex natura. quod enim per se
melius est inter bona et honor-
abilius et laudabilius magis est
bonum et magis est eligendum unde
ut amicicia dicitur magis est e-
ligenda amico magis est eligenda
sanitate et robore. Nam sicut quod
quidam amicicia. sed et multa sunt duo
de numero eorum que per se laudabilia
sunt. Item ii dicit. sed et robur sunt
de numero non per se laudabilium. sed propter
aliud inquantum scilicet organa referuntur
ad per se laudabilia propter aliud inquantum

scilicet ad per se laudabilia referuntur.
nullus enim honorat vel veneratur di-
vitias propter se ipsas. sed propter aliud inquantum scilicet
sunt sufficientem ut [illegible] dicen-
[illegible] / amicitiam autem
diligimus et honoramus per se et propter se
et si sic est quod nichil deficeret nobis
preter amicitiam eo quod ipsa per se
diligatur et venerabilis et honorabilis
amplius non modo quemcumque in ipso bono
excessu tantum considerandum. sed et quantum ad
bonum. quando enim aliqua duo bona
valde in eligibilitate sibi [illegible] et non
potuimus per convenientiam unum ad
alterum perspicere ex hiis que per se in-
sunt eisdem modum est quod eorum [illegible]
eminet ex hiis que consequuntur ad
ipsa. Nam quod per se est [illegible] magis bonum
sic erit magis eligendum / dico autem
[illegible] quod [illegible] sequitur ipsum
[illegible] et [illegible]
quod enim sic sequitur ex ipso [illegible] est
sicut effectus eius / nobilioris causa
causa nobilior est effectus / sed autem
[illegible] tantum est quantum [illegible] est magis bonum
magis est eligendum / si sunt [illegible]
duorum efficientis mala tunc est
est minus malum magis est [illegible]
enim .n. duo aliqua eligenda
sunt nichil tamen prohibet quin dif-
ficile aliquid sequatur ut al-
terum utrumque in acquisitione eius
/ duplex autem contingit ab eo
quod sequitur ~~ita habet~~ considerando
unum .n. sequitur ex ratione ipsius
et alterum sequitur ut causatum
ex ipso. Nam posito aliquo in esse
sequitur aliquid simile prius
ipso quod [illegible] ex ratione ipso [illegible]
sequitur aliquid ex ipso quod sequitur
ex ipso ut [illegible] ex ipso [illegible]

autem sed ex ipso ut communiter accidit ut
si ponatur aliquid esse aliquid discentem
ut contingit accidens sequitur quod autem
credere ignorantem. et ut essentialiter se
ex ipso quod posterius sunt plurimum tamen
melius est id quod posterius sequitur
quia sed sequuntur ut causatum ex
ipso tamen ex anterioribus et posterioribus se
quentibus similiter est secundum hanc considerationem
intelligimus in quo melius est ad propositum
quod autem tamen est quaedam esse
meliora quam laudabiliora et quam
honorabiliora in ethicis sic distinc
ta sunt quod meliora sunt per
comparationem bonitatis virtutis que est in
ipsis ad actum laudabilia vero sunt
pro modo virtutis digna honorabilia
autem quibus honor debetur quia
est virtutis premium vel in denominationibus
et magnificentie collate dignitatis
vel conferente.

a

[A]mplius autem est
[du]bitare problema de
accidente per ea que ut communia
insunt in bono eligibili sicut comparatis
delectatio in utroque bonorum et sic volup
tas bonum ex convenientia non eligentie
et sicut est quod est in similitudinis ex
et similiter dicimus generaliter quod plura bo
na paucioribus in eadem ratione bona
existentibus magis sunt eligibilia dico autem
plura duplex sive plura id est sunt minimo
tamen quam pauciora sunt contenta in
pluribus tamquam pars in toto sed cum [illegible]
magis non que considerationem in
prediat sed que rectum intellectum consi
derationis doceat et sed in multis est in
pluribus in quibus alterum propter alterum
est in quibus nichil magis eligendum

est utrumque quam unum quia in eo quod
propter alterum est non est contra aliqua que eligatur
nisi ea que est ex eo propter quod ipsum est
[illegible] unica id electius est in ambobus
ut in uno cum tamen duo sunt plura
uno. sed sed in multis non videtur quod
consideratio procedat in illis in quibus unum
id est bonum eligibile quod non est in hiis in
quibus unum propter alterum ut sanitas et
sanum sed ambo non magis eligibilia
quam sanitas cum sanitas causa sit
electionis in ambobus sicut in uno //
//Et sed modo secundum delectationem [illegible]
non bona sed est duo que ambo sunt
bona nichil prohibet magis esse eligibilia
propter excellentiam unius bonum quod
est non bonus quia non negatur
bonum in ambobus dictum sed in ambobus
convenit propter alterum quod in bono non
facit unum in reliquo cum [illegible] ut bi
enim et aliquid aliud per unum
bonum vel indifferens nichil prohibet
magis eligendum esse quam iustitiam et
fortitudinem quia preponitur bonis illorum
et non bonum ad invicem beatitudinem in [illegible]
ut bonum ipsius et propter hoc dicitur in ethicis quod
beatitudo sine felicitate [illegible] est
nichil tamen prohibet cum minimo bonorum
coniuncta magis eligenda sunt // Hec
et consideratio est reddibilis ad contrarium temporis
scilicet quod eadem bona cum voluptate sed est
in tempore quo voluptuosa sunt magis
sunt eligenda quam in tempore quo non
ita voluptuosa sunt ut cum [illegible] sint
[illegible] iuventute quod in senectu
te quam non magis [illegible] ad delectationes
[illegible] ut amara quam voluptates [illegible]
[illegible] //Et sed generaliter extenditur quod
unumquodque in quo tempore magis valet
sed est magis utile magis est eligendum
cum [illegible] est quod utile est magis eligendum.

in senectute quam in iuventute quia senum
iustitia propter stantem eandem honoris
recipit iuvenum autem iustitia sta-
bilis fore non creditur propter iuventutis
fluxum et motum concupiscentiarum senibus autem
et prudentia in senectute magis est eligenda
quam prudentia stabilis longo in diget
experimento et ideo magis propter certitudinem in
senectute et recipit honores propter prudentiam sicut
quod ducatus et magnatus committuntur
eis. nemo autem sapiens eligit iuve-
nes in duces quia non constat eos esse
sapientes sed quia sapientia dicit prudentie
usum et virtutem in operatione | fortitudo autem e
contrario magis eligenda est in iuventute
quia iuvenibus fortia requiruntur opera
propter robur etatis unde et plato in timeo
dicit militari loquens dicat quod ad rem
militarem electi iuvenes assumenda est
et aliter temperantia in iuventute eligenda
est quia magis iuvenes quam senes concupiscentiis
molestantur et tunc necessaria est temperantia
ut refrenentur impetus concupiscentie // ad
huc aliter quod in omni tempore vel in pluribus
magis utile est magis eligendum quam
id quod non in omni tempore vel in paucio-
ribus temporibus utile est et secundum hoc iustitia
magis eligibilis est quam temperantia et fortitudo
quia iustitia omni tempore est utilis temperantia
autem et fortitudo in iuventute tantum et
hoc melius est de iustitia et prudentia
et temperantia et fortitudine civilibus et in politicis
officiis et actibus // Et respondendo ad hoc
et eligibilis sufficientiam magis illud eli-
gibile quod in omnibus hominibus bonitatibus illud
vel aliud ad hoc reliquo indigemus velle
quod hic opportunum indigemus quod omnibus
hominibus ad hoc reliquo indigemus
velle iustitia magis eligibilis est fortitudine
civili que est in bello contra hostes pro defen-
sione rei publice. Nam si omnes homi-

homines essent iusti non oporteret esse aliquos
fortes quia nemo moveret bellum
contra rem publicam sed non omnes homines
essent fortes ad hoc necessarium esset fortitudo
in distributione communium et commutatione
gradus hic in eligibili consideratur contrarium
ipsum propter quam contraria ad ipsum.

A Ex consideratione in motibus
ad bonum vel a bono sumptis
vel quo ad nos vel quo ad ea a quibus
sunt motus et ad que | vite sunt
considerationes. gratia. n. bonum corruptiones
sunt motus ad esse boni superationes
autem et abiectiones sunt motus ad
bonum acquisitionem quo ad nos gratia autem
a quibus et ad que motus sicut autem est
in motu quo ad terminum ad quem quia
generatum sicut est generatum unde sicut est
generans generati in ratione ad generalis et ta-
les dicas valde facile est in nostre
civilibus unde ex corruptionibus boni et abiec-
tionibus et generationibus et superationibus. Igitur
bonum est in specie rationes eligendas quorum
consideratio non est de inclusione bonum sed
de inclusione ipsi bono. quorum. n. bo-
norum corruptiones in magis sunt
fugiende ipsa bona magis eligenda
quia talium corruptiones melius
bonum privat cum privatio magis est
fugienda | sicut autem est in abiectionibus
et erit in contrariis quia quorum ab-
iectiones magis sunt fugiende
meliori bono destituunt et hoc abiec-
tio magis fugienda est quam si minori
bono destituet et quorum contrarium ma-
gis fugiendum est hoc contrarium melius
bonum destruunt et ideo magis fugi-
endum et non si abiectio et contrarium magis

fugiendo ipsum bonum quod abicitur
et eius contrarium magis fugitur melius
est et magis eligendum. In generationibus
autem et superioribus est econtrario. quorum enim sunt
perceptiones sunt afflictiones et generationes
sunt magis eligendum magis bonum
continet vel nobilis vel melle et ideo hoc est
magis eligendum // Aliud est ad idem
locus consistendo in gravatum vel ad ductum
per se ad optimum quod est virtutibus quam
n. summo bono est propinquius magis est
eligendum dicit autem propinquius summo est actibus
magis est summum bonum ut propter tantum
magis eligenda est fortitudine quam fortitudine quia ab
actu prudentie est felicitas civilis et
ideo dicit hic derivans homines et opera virtutum
magis eligendum in consilitatione filium
quod similius est bono melius esse dicit ut
iusticia quam ~~esse~~ iustum magis eligenda quam
similior est bono cum iusticia sit eius
fixum et omnis in genere bonum iustum autem
non ut causam habitus tantum est et ideo similior
est bono quam est genus in moribus et si duo
comparantur ad duo id quod melior
duorum similius est quod ad hoc magis est
eligendum quam hoc in fortitudine est bonitate meli
oris quia alii in bono non esse simile
illi quod ad modum aiacis pelopium achi
lli ulixe dicit esse quam poterit melior est
eo quod in bonos hectas virtutibus
similior erat achilli quam optimi sunt
quam ulixes. Instantiam cum hic consilia
ditione quandam hec in quo non sophistica
fiunt consilitationes sed ad rectum deducunt in
tellectum vide tamen non gravari tamen quandam
est quam michil pluribus quam maxime similior
achilli meo quod optimum est hic est
in virtutibus hectas alius quid hic est ulixe
exultet bono non simile autem est opinionis in hoc
virtutibus et ideo consiliatio inde ostendit similitudine
in optimis et non in quibusdam. Unde in talibus

contra consiliando similitudinem in ridiculosioribus me
liori sit simile vel simi vel sic symea si
milior est homini quam equus tamen non
sequitur quod similius melior sit me
lius non enim symia melior est equo
licet homini sit similior quam melior est symia
et equo et quolibet bruto // Secundum similitudinem autem
per hunc locum consiliando in duobus comparatis
ad unum melius ipsis sic si quod in meli
ori sit simile bono et aliud autem co
parat in peiori sit simile eidem est
autem melius quod in meliori sit
simile quia hic meliorius bonum in fortitudine
est qualitate hic autem nos et hic in
ostendit non que consiliatione in preiudicat sed
que ad rectum intellectum consiliationis
deceat propter hoc enim est quod aiace achilli op
posito propter sit similis in operando fortis autem
dico in pravas esse similem ulixes autem
nestori bono unde ita unumquodque achil
les sit similis in virtus et valde sed hic
solo est quod intelligi de similitudine in pluribus
et melioribus et sic procedit consiliatio ad
hoc autem in instantiam non esse sibi quidem
comparatorum et simile meliori in peioribus
tamen que in sunt meliori. Illud autem
aliud comparatorum simile sit peiori in me
lioribus ut equis asino melioribus
asinus similis et est et symia similis est
homini in ridiculosioribus et peioribus
sed sic tamen est non sic procedit consiliatio
et ille consiliationes ut quandam dicit
superest sive in dicto bono ad quantitatem
bonitatis dico quam sumitur sic tamen est
in expositione earum consiliatio autem in quantitate
boni actum lucet id quod melius est
secundum originem suam magis est
eligendum quam id quod non est tale et autem
nobile quod in origine est alterum
expetitionum et bonorum procedit quo
procedo ut dicat victoriis // ad hunc.

quod in bonis acquisitionem sui suscipere con-
sideratum est quia quod difficilius est
simile magis est eligendum magis
amamus cum habemus ea que difficile est
sumere et hec causa redditur in ethicis quia
nota qui sapientiam non potest difficilius in acqui-
rendo in bonitatibus acquisita vivit
in bono labore acquirentis et non difficile
acquisitum est magis eligendum secundum prudentiam
sapientis et sic intelligitur. considerandum quia
aliud eius stultum magis proprium secundum
considerationem bonum per naturam quam minus
est proprium. sed et aliud debetur quod proprio in sub-
iecto non convenit sed cum convenit. // Similiter com-
parando ad malum id quod est malum in communi-
bus est incommunicabilius magis est eligendum quia
id quod communicabile est malum ut per totum
est malum incommunicabile eligibilius est quam de
mortalium calliditas que communicabilis
est malum. et hoc ideo est quia magis eligendum est id
quod nulla difficultas sequitur in processu ad
bonum quam ad id quod sequitur ad hoc difficultas
in processu ad bonum. Dicitur autem cum sic
aliquid inest eadem respectu ad finem differ-
ens in processu quia alias utuntur non hec
convenientes sic per naturam et ista est una
in tenendo considerationis et plurium ex iiii
ethicorum. Amplius autem consequendo in bono unum
secundum excessum si hoc in bono unum est isto
aliud i. comparatum melius eo quod melius
sui boni et meliorem attingit bonitatem
et meliorem actum alio magis est eligendum
quia suum optimum melius est eo quod alterius
est sine specie optimum ut si melior est
homo in illo bono quam equus erit
simpliciter homo melior equo et si optimum
unius speciei per comparationem boni optimi est me-
lius optimo speciei alterius et simpli-
citer hoc melius erit ut si optimus homo
optimo equo melior et simpliciter homo
simpliciter equo est melior. // Amplius autem

considerandus in communicatione boni accepti et
acquisiti i. bonum quod acquisitum est et
quod per te cum amicis venit et accipiat
optima magis est eligendum quam id quod non quod per
te est amicus. // Et id est ut me-
lius bonum quod volumus ad amicos
agere secundum amicitie legem quam per te cum illis nota
in libro de amicitia quia per lex amicitie san-
citur prout amicus non nisi honesta
faciamus // quia contra agere ad quelibet sed non
in omnia sed quam ad quodlibet agere cupimus
quod non licet dicimus cordis non est volumus
non amicus per nimia magis bonum facere et bonum
agere ad ipsos et non per nimia ipse quod iuste
agere secundum quod amicitia est in iusta communi-
catione ut in x ix ethicorum dicitur quia nobis
bonum facere et nobis bonum agere quod necesse
ad quibus adest secundum exteriorem faciem
volens cum eo quo ambulamus
ad amicos. // Ad hunc autem comparando
bonum utile quod necessarium est bonum quo non sal-
vatur non ad bonum moris quod est
ex consistentia bonum et bona que ex consisten- nota
tiis actus et agentis et negotii
et fine boni sunt meliora in bono
quam necessaria et illa sine quibus non salvatur
natura et simpliciter magis eligenda sed non non
melius est bonum omne ex consistentiis
quod omne unum et simpliciter quod est sine con-
sistentiis bonum melius et simpliciter
est omne quod non omne ipsum autem omne
aliud corpore consistentiis et aliam in
dignitatem magis est nostram et
ideo aliam et aliud magis eligendum et
aliam ea que simpliciter sunt meliora
sunt magis eligenda non simpliciter et non ali-
am nec aliud propter quod non sequitur quia si
aliqua sunt meliora quam propter hec sunt
magis eligenda pluraliter quam simpliciter me-
lius est quam dicatur non sed non sequitur quod nota
propter hec omnibus et cetera sic magis eligendum.

no · alicui indigenti utilius quia indigentes
studere in liberalibus non potest ut dicit
Aristoteles in primo philosophie prime quod omnibus
ad utilitatem et ad voluptatem existentibus
primus sacerdotes cognitus in scolam intrare
concessa ut liberalibus studeret et ob hoc
liberalia studia liberalia dicta sunt
et hoc est quod dicit Aristoteles quod bonum
ex consuetudine quam iam existentibus utilius
alia quedam non utilia sed propter se ipsa se
quitur alia quedam de partibus honesti
ad instituendum de numero bonorum hone
storum extranea si quis enim ista diligenter
consideret pene in omnibus inveniet id
magis eligendum quam et alicui bonum
quod utique est melius tamen in necessitate
simpliciter esse bonum quod est ex consuetudine
bonum et hoc est honestum propter quod se
no eligimus. dico autem pene non propter hoc
quod aliqua sunt vice meliora hiis
que sunt ex consuetudine sed quod una
causa est propter quam aliud utique magis eli
gitur scilicet propter fugam sui contrarii quod ma
gis est nocivum et sic aliud utique eligi
plus quam bene vivere non simpliciter
sed quam in vivere non perficitur bonum
ex consuetudine si enim illud fieri utique
perficiatur tunc cum bono et forti
morte tali salute eligitur ut inter
eciam dicit Aristoteles // Amplius eciam quod
non est ab alio accipiens posse ma
gis est eligendum eo quod tale quam quod
est posse accipiens ab alio qualeque
sunt bonorum eligibilius iusticia est iusticia
ad fortitudinem et est exemplum plonus
in politegus dicitis quod iusticia
no · politica in re publica et in civitatibus
non stare potest nisi per actum forti
tudinis repellentis hostes bonum et sic fortitudo
habet posse ad se iusticia autem a forti
tudine et ideo quo ad hoc fortitudo magis est pre

eligenda // Et similiter quod sine alio
potest et aliud sine isto non sed nocet
magis est eligendum quod sine alio potest sicut
quod prudentia politica sine prudencia
non est eligenda quia in prudentis ab
utitur prudentie accepta prudencia in
que hactenus habitus est cum bone agendorum
sine prudentia politica utilis est et eligenda
ideo magis eligenda est quam prudentia //
// Ad hunc autem comparatis bonis duo
naturali et acquisito unum ab ne
gato ut aliquem iudicatur inesse melius
est et eligibilius est propter quod ut inesse
videatur aliquem abnegamus sicut est in
genitivum et studium ab negamus enim studium
et studere ut ingeniosi esse videamur.

a Amplius comparando bona
secundum absenciam de qua do
lemus et gravius ferimus me
lius enim bona cum absencia ob amissione
vel amissione minus nobis dolentibus
et minus graviter ferentibus bonum me
lius absenciam in comparandum est nobis
et fortiter maxime eo quod minus
dolemus de absencia ipsius hoc est melius
bonum et magis eligendum quam aliud
de cuius absencia minus maxime eo quod
non dolemus de absencia quia non me
lius esset in rei comparatione ab omni de
absencia ipsius ideo hoc magis eligendum
et sumitur ex comparatione boni ad predi
cationem ipsius nisi bonum ad recordationem
de qua prius dictum est et similiter hoc bonum
cum absenciam nobis graviter non ferenti
bus magis nobis in comparando et in
comparationes duriores sustinemus bonum
eo quod non graviter ferimus hoc est melius
propter eandem rationem magis est eligendum // Amplius
hoc duo ut plura que sunt sub eadem.

105
53

· speciei et ratione boni si comparantur ad in
vicem secundum sic bonum attingentem me
lius illud quod attingit proprium bonum
et speciei virtute et habet eam quam id quod
non attingit nec habet eam quia quod
attingit virtutem est perfectum aliud
autem est imperfectum. Et si duo comparentur
eiusdem speciei bona quorum utrumque
attingit ultimum sive virtutis melius est
quod melius et attingit sive virtutis
ultimum. Amplius item si hoc quidem
habet proprie virtutis actum et effectum et facit
bonum id cui adest ut sensus aliud autem
actum non attingens et effectum non facit
id quod bonum cui adest et erit melius
id quod facit bonum quam id quod non facit
bonum. Unde quod non facit proprie virtutis
operationem est destructivum et deficiens in
no · seipso cum ut dicitur ... tamen nichil
non deficiens propria destruatur operatione
compleatur sicut calidi quia in natura calidi
est quod calefacit quam id quod cale
facere non potest. Et si utrumque illud cui
adest facit bonum tunc aferenti... ne
actionis est discernendum quia tunc melius
vere istud est quod magis facit bonum
quam id quod minus facit quantum ad hoc et
iuxta hoc considerandum si ambo faciunt bo
num illud cui assistunt melius est quod in
principaliori bono facit bonum sicut
in virtute hexeos quam in virtute mora
li vel si facit circa hominem est verum circa cor
pus et aliud circa animam melius erit
quod bonum facit animam que melior et regit
et continet corpus quam id quod circa animam. Iste
autem considerationes secundum omnes ambitus ne
vel effectum bonum vel actum superius sunt
quibus pertinent boni ad bonum
melius comparatione virtutis boni ·

a | Amplius autem comparando
| est bonum ad bonum
per loca locorum accidentibus et usibus
et actibus et operibus boni quod in
physicis non fecimus quia sunt circa
bonum magis communiter ut dicunt quidam
quam pertinent considerationem sicut quidam
dicunt vel dicatur melius quod cui
sus et usus et actus et opera sunt
circa ea que a bono determinantur per aliquem
modum pertinentes autem loca sunt
circa ipsum bonum in se considerari in talli
bus cum principia vis est quia cum parte
potest deficere. Unde et cluduntur con
siderationes et a quibus locis sed hic non
quod non possunt considerationes ab
oppositis alius vel contrarius quia ab aliis
oppositis recte non valent ad electionem
sed construunt in esse simpliciter et non acciden
tibus considerationes posite sunt in
secundo huius scientie non hic ut quidam
dicunt. Suppositiones autem et ad lectores
que posite sunt in moralibus secundum quod
ordinantur ad electionem posite sunt
hic et non in secundo quia ad plenitudinem non
mente non valent et quidam vis hic
agitione longeante sine considerationes
et actori operibus et absentiis boni
non tamen tracte sunt agravantibus
quia per se gravans melius agitione
per actus autem gravans est in φuctum
hic tamen in istam partem valent. Post
multitudinem generis boni per actionem
que actu efficiente superius est sequitur con
siderare in casibus et usibus et actibus
et operibus boni est autem casus ut
in superiori de principali determinatur nec tamen
est quam est in adiectivum inflexum autem
est utilitas ipsius in alio actus
vero propria sive forme actionis effectus nota

operacio vero dicit id quod est postremum
eius actionum meo cuius ut in quo est bonum
unum etiam dicitur in ethicis in actu
et optimum quod apochelesma in greco
vocatur quod sanctum sonat operacionis
in terminum ultimum in quo quiescat opera
cio cause efficientis // sic ergo accidentibus
accipientes continuacionem duorum quod
accidentibus et usibus et actibus et operibus
consideratio quod hic ab illis bonis quod
pertinent continuatur descendimus
scilicet ut sequitur se in invicem que non
coniugata vel casus descendimus
ab aliquo coniugata ut et causalia
sequitur se in invicem ut si quod
iuste magis eligendum in actionibus
quam quod fortiter sequitur quod
et iusticia magis eligenda quam
fortitudo et si iusticia magis eligenda
est quam fortitudo sequitur quod
et iuste sit magis sic eligendum
quam id quod fortiter sit sic autem
et in aliis bonis ad invicem sibi
casus comparatis // Amplius si duo comparentur
ad idem aliquod quod bonum est
et hoc quidem comparatur sic magis
eligendum quam id cui comparantur
illa duo illud autem respectu comparatorum
sic minus eligendum quam id
cui ambo comparantur id quod magis
eligendum videtur illius cui comparantur
quia quod magis est eligendum
magis eligendum est etiam magis
eligendo minus eligendi // Ex
etiam in hoc sumitur alia consideratio
scilicet quod duo aliqua sunt comparata
ad alterum et ambo sunt magis
eligenda quam ipsum sed unum plus
excedit ipsum et alterum minus
erit magis eligendum quod videtur
illius magis excedit et sic magis

eligendum videtur illius hoc est quod excedit
plus in boni quantitate quam id quod
minus excedit et id minus est eli-
gendum autem si aliquid est in bono maius
maiore erit id magis eligendum quam
per minus quia quod est maius
maiore est etiam maius minorem
// Iuxta idem sumitur alia maxima
quod si duo aliqua bona inequaliter
uno aliquo etiam sicut magis a
sapientem eligendum quod magis
videtur illius est eligendum magis simpliciter
eligendum quam id quod minus indicatur
eligendum et hoc differt a precedenti quod id
refertur ad eligibile illud autem
refertur ad eligente // Amplius de multiplicacione
et incremento boni est conside-
randum sicut habundancia in actibus et pertinen-
tia magis est eligendum quam pertinet
cum sicut habundancia non est bonum quemadmodum
in sicut habundancia et egestas circa re
ad medium virtutis videtur malum et
fugiendum et tamen in bonis sicut habundantia
amicicia in operibus et affectibus possibile
ut bona est et eligenda non magis
eligenda sicut habundancia amici-
cie in actibus et affectibus quam pertinentia
dico autem in operibus et affectibus
quia sicut habundancia amatorum non est
eligenda ut dicitur in VIII ethicorum // Et
iuxta hoc sumitur alia maxima quod
hoc magis est eligendum in bonis cuius
magis eligendum unus quisque sapiens
amator sese ut amicum esse quia gloria non
est ut hoc quod quis est causa boni
ut quis magis eligit se amicum esse
amatorem quam pertinentiam eo quod hoc ma-
gis est virtutis bonum quia dicit ar[istoteles]
quod hominis naturalis est philantropia
que virtus amicicia ad homines que
fiat cum quis efficitur ca[…]

amicitie // Amplius in eminenti
quam sic et genere boni ex appositione
boni ad bonum. nam consideratio est quod
si idem appositum sint alteri quod
toti faciat bonum vel magis bonum
tunc illud appositum magis est
eligendum quam cui tale non est appositum
vel appositum magis eligendum quod
illud cui apponitur cum tali oportet in hac
consideratione non preterire. Item omnia comparanda
modo sibi apposita. si enim aliquis
alteri appositorum utitur communiter secundum
specialem actum artis vel officii sui
et alteri illi opposito quo non modo
comparandum est illi et quod assimilans
in aliquo non principali, reliquo
autem utitur et non est comparandum
in serio. Sed usus eius est in principali
tunc non tenet consideratio vel magis
cuius extremum est ut si in fabrili ligna
ria arte queratur utrum serra
apposita cum falce que est instrumento
falcandi et dolabre magis eligenda
sic patet statim quod sic non tamen
ex hoc sequitur si serra in arte
lignaria apposita falce et dolabro
dolabrum magis eligibile est quam
simpliciter serra in ista arte
falce et dolabro magis sit eli
gibilis. Sed propter hoc quia faber ligna
rius falce vel falcante utitur co
muniter in omnibus eo quod omnes
fere quas inducat in lignum fere
sunt in aliis. Sed serra non utitur
nisi in quibusdam [illegible] ad quod
attinet. Intellectum est ergo consideratio
in hiis in quibus oppositum per
fiat secundum rationem boni actus eius
cui oppositum. quod non facit ser
ra apposita dolabro falcanti lignum
propter hoc non ista consideratio est

quod si aliquid de uno bonorum aliquid
minori bono appositum totum facit
magis bonum in eiusdem boni
ratione facit quod non est magis
bonum et melioris bonitatis quod
prius fuit illud erit magis bonum
quod apponitur et magis eligendum
ut sic sanitas magis est eligenda
decore quia illud cui apponitur sani
tas facit in maiori et meliori
bonitate quam decor faciat idem
appositum decor // Consideratio autem consimilis
dicitur est in bono alicuius ablatione
si enim est aliquid quo ablato ab
aliquo quod relinquitur est minoris boni
tatis non in detractione. Sed secun
dum alterius bonitatis in [illegible]
sequitur sic quod id quod maius est
magis est eligendum quam id cui ap
positum extremum hoc est in tonali quod
appositum sensibile facit sensibile me
lioris bonitatis et ablatum facit
illud idem bonitatis in [illegible]. ergo
sensibile melius est sensibile. aliter
autem consideratio falsa est quia beatitudo est
magis eligibilis appositum sibi in minimo bo
norum quo ablato minus est eligendum
non tamen ablatum et appositum magis
est eligibile quam beatitudo.

x consideratione autem
et regulis eligendi bonum
que sumuntur ex ipso relato ad
finem considerandum quia si unumquodque
sit bonum propter se quia secundum se est et
finis in bono alterius autem idem
bonum habet eo quod est ad gloriam
sicut in corporalibus bonis sanitas
est magis eligenda decore quam.

clara

ad gloriam

propter gloriam desideratur cum famosis de
siderantur propter se ipsum. dissoluit autem
facientis cognoscere illud quod est
propter gloriam et non gloriose. dissolutio est quod
nullo cognoscente festinaret intendere gloria
ni ut dicit sapiens. gloria est cum laude
notitia ut est secundum augustinum tul
lius autem dicit quod late patens
frequens vel ore multorum celebrata la
udatio. et ideo patet quod id quod fit propter
gloriam querit innotescere notitiis
hominum in laude et ideo nullo cognoscente
illud cum faciente si non festina
ret intendere quia nisi cognoscerentur
non laudarentur. dico autem fe
stinare quod propter gloriam fit quia
gloriosus calcaribus incitatur ad fe
stinandum. unde Ovidius ~~[illegible]~~ excitat audi
torum studium laudataque virtus crescit
et immensum gloria calcar habet. Inter
se autem alia accipitur maius quod si
duorum relatorum ad finem se fit
quidem propter se et propter gloriam similem
que non est vana nec mala. id
autem reliquum bonum fit propter aliud
istorum tamen melius est quod est per se
eligendum propterea ut est magis propter se
honorandum, si etiam melius est
et magis eligendum honorabilius
autem erit quod per se est bonum
ita quod nichil aliud debeat esse
preter ipsum acquisitum quia cum dicitur
aliquid esse bonum propter aliquid preter
ipsum quod est propter aliud diminuitur
ratio boni. Amplius in considerationibus
boni per se et propter aliud dividendum est
per distinctionem quotiens scilicet quod
modis aliquid eligendum esse dicitur
et quot modis dicitur eligendum
aliorum finium gratia ad quos referuntur
ut ubi gratia bonum dicitur aliud ut

expedientis sive utilis vel boni
hoc est honesti quod est finis se
cundum vel delectabilis quod est concomita
ns actionis cum eliciente bonum. Similiter
quod ad omnia scilicet vel ad plura horum
est utile sicut causa boni magis
eligendum sicut dicit Tullius
de virtute de amicitia super virtutem
fundari que per se bona est et in se tamen
habet delectationem et utilitatem ad
nexam et hoc est magis eligendum
quam bonum quod non est sic utile
ad omnia vel plura. Si autem aliquod
bonum est quod eadem ratione utrumque
duorum bonorum comparatorum insimul et
consideratum est vero vel utrumque ma
gis scilicet in simul vel duo vel plura
comparata. si utrumque sic delectabilius
vel melius scilicet est honestius vel
expedientius sive utilius quia
scilicet erit magis eligendum. Rursum
maius hoc accipitur considerato quod
id duorum bonorum vel plurium propter quod
melius est quod includit et ad
ipsa sunt magis eligendum est. si
autem non includeret illud me
lius propter quod melius non teneret con
sideratum sive melius est quod quia
est propter virtutem quam id quod est
propter delectationem. Contrarium similiter autem
per contrarium est in fugiendis. nam
magis est fugiendum quod magis
impedit virtutes ut egritudo
que impedit actus virtutum exteriorum
est quia magis est fugienda quam
feditas que in ablatione contra
ditionis nam voluptatis que est
interior vel ex virtutum actibus exterio
ribus provenientes est egritudo quam fedi
tas. Amplius etiam modo contingit
ex similitudine virtute eligendum.

magis vel minus eligendum vel fu-
giendum quod oppositum est minus. Unde
eligendum est quod aliquis sapiens
et eligit aliud et fugit aliud quoniam quod
eligendum est tantum et numquam fugiendum
quia hoc simile est bono et eligibili
et meliorem habet rationem eligendi. Et
syllogizatur quo ordo per comparationes boni
contracti et comparati que sunt eligendorum
ad invicem comparatorum et qualiter
faciende sunt comparationes eligendorum
et secundum quas maximas iam factum
est. In hiis autem nullum dubium est
quia omnes intelliguntur non simpliciter
sed quo ad hoc quod consideratum est unum
est melius alio et est sic falsum dis-
putare de talibus et disputationes
sunt ad nichil utiles. Si autem
quando accipiantur facile elicitur
si tituli capitulorum ad invicem
comparentur et videantur secundum quod di-
verse singule considerationes sub uno
communi titulo continentes accipiantur que
ex hiis per eos considerandis multiplicationes
et sunt ad hunc usque plura que
in talibus considerari possunt et hoc sic
ex hiis que dicta sunt possunt
intelligi et de facili considerari.

Item autem loci qui
inducti sunt ad considerandum
probleumata de accidente contracto et comparato uti-
les sunt ad determinandum quodlibet accidens
eligendum vel fugiendum hoc est contractum

ad formam eligendum vel fugiendi
etiam sine comparatione. Ad hunc enim
quod per inducti loci conveniunt contracti
et non tantum comparati non oportet aliter
ab inductis considerandum loci nisi eandem
differentiam que est ad aliud compara-
tione et non in sine simpliciter
eligendum abs eo quod secundum magis
et minus comparatur. Si enim contentus
sit quod honorabilius est magis
eligendum ex ratione honorabili-
tatis quoniam excellit alterum sequitur
ex eodem quod honorabile simpliciter
est eligendum absque comparatione utili-
tatis est eligendum sequitur quod
utile simpliciter hoc est sine com-
paratione est eligendum. Similiter autem
est in aliis per se accidentibus quoniam huius
secundum differentiam talem ad alterum con-
venit comparationem in bono et non in
minus malo quemadmodum in utilibus
hoc est minus amputationem prestare
digitum quam oculum non tamen simpliciter eli-
gendum sed electionis in talibus est in ipsa
comparatione et in comparatis et ideo de
talibus non loquimur. In aliquibus
autem comparatis et contractis per se a-
ccidentibus per se statim apparet quod
secundum eam quod ad alterum est comparatum
sequitur etiam electio simpliciter
sine comparatione eligitur cuius exemplum
ne quod hoc quidem eligendorum est non bonum
illud autem reliquum comparatorum et
non via bonum divinus non quam naturalis.
Est bonum divinus non quam utilis est bonum
passa quoniam ex ipsa bonitate sua
simpliciter est eligendum et hoc est
in omnibus in quibus idem est causa et
causa est in ipsis que in bono
comparantur et non in comparatione
tamen in omnibus. In illis comparationes in-

se positum simpliciter significatum contrarium et non contrarium factum per eosdem locos per quos fiat contrarium et contrarium; prius assignatos locos dico ad hoc quod sunt consignificationes, quia de talibus hic loquimur locis.

a Dicendum autem problemata de accidenti secundum generali sive non contracto et non contrario. Item que inducti sunt loci utiles sunt ad dicendum hoc generale problema contrarium simul dictum est locos quoniam maxime utiles locos sunt ut contractum non contractum fiat et speciale fiat generale; nam sic in genere suppositi loci ad plures ab eis et communes sive ea utilia que sunt de pluribus utiles erunt loci inducti. Est autem eorum locorum qui inducti sunt magis utiles facere ita quod valeant ad generale quam ad speciale inducti sunt. Sicut locus superius de maiore et minore secundum est a maiori vel minori vel melius dicitur de comparatione sumpta a maiore eliciendo et minore sive minus eliciendo. Illi vero sic suppositi, hoc est generales et utiles facti ad plures locos, utiles erunt et plures de pluribus argumentorum modos. Autem quo speciales utiles fiunt ut est quinto eorum qui inducti sunt ita quod consummentur per applicationem sive vero vel non manifeste comparatione scilicet speciale ponatur in generali comparatione et contrarium in non contracto. Vero secundum ut tantum est quod natura bonum vel vero est dicitur loco bonum tale quod ullum decrescit actione dicit qualitatem ut dicitur quod vero tale est magis est tale quod id quod non est natura ad tale et dicitur quoniam inest ut secundum quod natura fiat magis tale quam quod non fiat magis tale illud est magis tale vel. Et hic est a contrario sumptum. Alius autem in alio loco hic eodem aliquo hic est ad id aliquid duo comparata hic quidem magis est tale reliquum autem minus tale, patet quod id quod est magis tale magis est tale quam id quod comparatum ad idem minus est tale. Alius. Amplius item si duo comparentur eidem, hoc quidem unum comparatorum talis comparatum est magis tale, illud vero quod est reliquum talis comparatum non est tale, item quod sequitur quod primum est magis tale. Alius. Item in loco quo est ex additione superius si vero eidem additum efficiatur ex additione totum magis tale, patet quod additum est tale; aut etiam si ex additione id quod minus erat tale efficiatur totum magis tale quam prius, sequitur quod additum est tale et magis tale. Similiter autem idem sequitur ex ablatione: si aliquo ablato reliquum sive relictum manet minus tale, sequitur quod ablatum est tale et magis tale. Similiter est in his comparationibus que sunt a contrariis que vero sunt contrariis immixta sunt magis talia quam que contrariis sunt permixta, sicut dicitur albus magis quod impermixtus est. Et hic quidem secundum candidum comparatione ad reliqua non potest quod in genere nichil comparatur sed in se et ideo non dicitur tale talis sed dicitur secundum se suo contrario impermixtum et hoc est secundum magis et minus.

Amplius autem praeter ea omnia que
dicta sunt etiam magis et minus
... potest ad dispositiones praedictas
accidentalium que comparantur magis enim
tale quod magis suscipit propositi
idem ex magis ut si albi est idem
color disgregativus visus albius magis
est color disgregativus visus et illud
erit magis tale magis non comparato
accepto sed intenso et remisso quod nec
genus non convenienter intenditur eo quod
species et genus non omnino idem sunt
cum quia dispositio et definitio idem
sunt secundum esse ideo intenso uno quoniam
ad dicam complentem intendere intende-
retur alterum et post hec accepit compa-
ratio inducta et ideo non dicatur
albius coloratum ut calidius sed ma-
gis disgregativum visus hec quando problema
inest accidentibus partialiter quod est ut accidens
sive comparatum et contentum sive contentum
et non comparatum sive etiam non
contentum sed comparatum dicta sunt alia vero
ex hiis poterunt cognosci.

Quoniam autem a principio
sic hic scilicet liber autem est
aliter destruitur et construitur
problema de inesse et accidente sive
simpliciter ut est universaliter et non contentum ut
comparatum accipiatur | sive accipi-
atur ut contentum et comparatum post hec principiis
autem dictum est de problemate
particulari et cum duplex sit problema
particulare scilicet particulare secundum rem et modum
et particulare secundum rem et non secundum modum
prius dicendum est de eo quod particulare
est secundum rem et modum quod quidem
inest particulariter et non universaliter inest vel significatur
hic particulare per quod particulare inesse designatur

ut quidam homo currit dictum dicto est
de particulari secundum rem et non secundum mo-
dum particularis designatum quod est
infinitum | ad hoc autem particulare
secundum rem et modum potest dicere
absque ypotesi construendo sive sit
affirmativum sive negativum | particulare etiam
potest dicere cum ypotesi destruendo
sive sic affirmativum sive negativum | eo
modo dicimus quali particulare et
universale ponitur problema de accidente con-
certur absque ypotesi | dicamus ergo quod
si particulare et non universale problema de
accidente ponatur | primum notandum quod
omnes loci secundum inducti ad problema
de accidente universali ponitur sive sic
construenti sive destruenti omnes
sunt utiles ad dicendum problema
particulare construendum vel construendo affirmativum
et destruenti construunt negativum nam
nos universale destruentes problema
de accidente et universale construentes
etiam ex universali particulare ponimus idem
de accidente problemate monstrans nam
si probatum sit quod omni inest mon-
stratum est et quod etiam alicui in-
est et si monstratum est quod nulli ali-
cui inest vel si monstratum est sic
quod nulli inest omnino erit quod
alicui non inest | maxime autem
vel sic convenientes loci ad construendum
universale et particulare problema de accidente
convenientes ad constructionem tam
affirmativi quam negativi negativi sunt loci
ex oppositis et coniugatis et casi-
bus nam similiter oportet est concedere
coniugatis ut casibus supra sicut
et ab oppositis ut si oppositum de
opposito et propositum de proposito aliter
enim ista vel opinabiles et probabilia
sunt et in universali et in particulari sed vero

omnis voluptas bonum eque opposi-
te omnem tristiciam malam esse. et si
aliqua voluptas est bonum eque
oppositale est aliquam tristiciam malam
esse. et in oppositis privatione similiter est et habitu
in contrariis. si enim aliquis sensus non est
potentia visus secundum quam illum agnoscit
eque illi probabile erit quod aliqua
insensibilitas non est impotentia. amplius
si quam opinionem in placite oppositis
non est disciplinam, hec est disciplina
scibile sequitur eque probabiliter
quod quedam opinio non est dis-
ciplina et hec est per locum ab opposi-
tis. tertium autem per locum a contra-
riis in ratione oppositorum ut privatio et
habitus habitibus. sequitur quod
quando in iusto sit malum sunt
sunt a casibus si quid hec est si aliquid
in iustum malus eque probabiliter se-
quitur quando in iuste male est et si est
quid delectabile fugiendum eque proba
sequitur per locum coniugatis quod
quedam delectatio est fugienda. si
hec autem que eiusdem loci con-
iugatis sunt sequitur eque
probabiliter quod si aliquod delectabile
in quantum delectabile est proficiens
et bonum erit quedam delectatio
proficiens et bonum quantum. quoniam
locus coniugatis videatur habere
Nota instantiam quia non sequitur albus
est clarus, ergo albedo est claritas;
albus est visus disgregativum, ergo albe-
do est visus disgregativum. scilicet michi videtur
quod in coniugatis prius et superius
debent esse sub forma eiusdem e-
ssentie sicut albedo color, ergo album
coloratum et numquam habet instantiam vel
ad hunc in corruptis quidem et
generationibus loci sunt ad hec competentes

sequuntur vel eque probabiliter quod si
aliquid corruptivum delectationis
aliquis vel corruptivum disciplinae est
bonum aliud sequitur eque probabiliter
quod quoniam quedam delectatio est que
tamen est malum sive de numero malorum.
si autem econverso opposite sequitur si
corruptivo quantum cuiusdam discipline
est de numero bonorum vel si aliqua generatio
alicuius discipline est de numero malorum
ut exemplum est quod oblivisci scire quia
aliquis feda agit vel iniuriari vel prede
bonorum est quia tamen scire malum
dico autem de scientia perfecta perfectiam
vel speculacio vel econtrario reminisci scire
quia quantum mala agit de numero
malorum sequitur eque probabiliter quod
scire scientiam perfectam quam quis
feda agit de numero malorum. similiter
autem est et in aliis similibus in
omnibus talibus similiter sive ergo eque
oppositale est in illis et per particularia unum sic
aliud. amplius autem etiam ex
locis ad usum attinentibus vel negativum
constituendo ad ducitis ad construendo
parte ad ducitis est locis superius
ex magis et minus et eius. si vero
aliqua duo non ex eodem genere
comparantur secundum magis et minus
ad unum accidens quod est bonum
esse et unum eorum sit magis ta-
le videatur esse aliud autem
sit ita quod nichil secundum genus sit
tale tunc illud quod dictum est esse
tale ut si magis quedam disciplina
videatur esse bonorum quam quedam
carnalis voluptas ut si magis una
videatur quam disciplina bonum
quam voluptas videatur bonum
nulla autem disciplina bonum sit
vel de numero bonorum sequitur quod

nec voluptas videatur quedam esse
bonum vel de numero bonorum et sicut
dicit ar(istoteles) in sexto et in .vii.o ethi-
corum perfectior disciplina malorum que de
generatione vocatur et de voluptate
dicitur que non est qualis ex genere eius
eadem ex ... scilicet vocatur in .x. ethi-
corum ... delinis .n. intellecta consideratio
generalis est. Ex simili autem etiam
sive quod minus videtur inesse eodem
modo est constructive problema per se
tam affirmative quam negative. erit enim
ex talibus consideracionibus ex simili
minori ad ducere et inesse et
constructive problema per se tam affirmative
quam negative scilicet. Ex simili quidem ac-
ceptum considerationibus est utrumque facere
et inesse .s. et construere ex minori
autem sive ex minori erit construere
tantum et non destruere quia a minori
valet affirmando et non negando
si .n. simili se habent potentie ad bonum
et disciplina quedam ad bonum
est autem quedam potentia bonum ut
politica sequitur quod erit etiam
quedam disciplina bonum et hic constructive
a simili. si autem potius quedam
bonum quam disciplina videatur
esse bonum si autem nulla potentia sit
bonum cum minus videatur non
erit nec est propositum hic quod nulla dis-
ciplina sit bonum quia a minori non
valet negando ... quam per
locum a minori non erit nisi con-
structive tantum. Non tantum autem ex alio
et alio genere superius et ad idem con-
trarius comparatis aliquibus et econtrario
per locum a maiori problema per se. scilicet
etiam ex eodem genere superius ali-
quibus et comparatis ad idem accidens
ab eo quam sive quod maxime videtur tale

in illo accidente et non inesse ei accide-
ntie .n. sequitur quod nec inest
etiam minus videtur inesse ut si potentia
ab aliquo dicitur quod quedam dis-
ciplina est bonum .s. .n. tunc
accipitur disciplina quedam que
maxime videtur esse bonum ut prudentia
que maxime bonum esse videtur ut ostenditur
quod prudentia que maxime
bonum non est bonum sequitur
quod nec alia aliqua que minus
esse bonum videtur erit bonum quia si
aliquid magis videtur inesse
non inest sequitur quod non inerit
illi cui minus inesse videtur sunt
autem disciplina et prudentia
eiusdem generis quod est virtus
intellectualis | id tantum quod dictum est quod locus
a simili sit constructivus et destructivus
videtur esse culpandum quia videtur quod
non ubique contingit construere et destru-
ere per locum a simili non .n. ubique sequitur
si .a. et .b. similiter ordinantur ad .c.
si .a. est genus .c. quod .b. similiter sit genus
.c. quia contingit plura esse genera eius-
dem | similiter non sequitur si
.a. et .b. similiter ordinantur ad .c. si
.a. est differentia eius quod est .c. quod .b.
sit differentia eiusdem quia non con-
tingit eiusdem plures esse differentias
nec. scilicet ad hoc dicendum quod tenet
locus a simili in predicatis accidentibus non est
constructivus sicut obiectum est. in
accidentibus | obiciunt tamen quidam contra
hoc dicentes quod quod si .a. et .b. simili-
ter ordinantur ad .c. si .a. non est dif-
ferentia nec .b. erit differentia. ergo a qua
equivalentia si .b. est differentia et .a. est
differentia scilicet dicendum ad hoc quod quia equivalentia
non tenet nisi in predicatis accidentibus
et ordinatis accidentibus ad invicem.

.no.

.no.

ut si albedo color id quod non est
color nec albedo. si autem quantum
qualiter problema particulare dicitur in
dicto cum particulare sic in universali et ex
ipso dicitur ut predicatum est. dicendo quod
est particulare aliquo modo vel alicui non particulari
quod non opponitur universali et est particulare
sicut idem et hic opponitur universali in hereticam
et fundatur in ii accidentis conditionem
et de talibus particularibus hic loquimur
et ideo tamen in accidente conditio in eo li
diuatur. manifestum quod ex propositionis
particulare quod si alicui inesse accidit et
sequitur per propositionem et omni inesse
vel si cui non inesse nec ulli inesse
sive ulli inesse per propositionem ut hominis
aliquis animam decens esse in mortalis se
per propositionem et alias aliorum animas hominum
esse in mortales. si autem decenti
quod hic huius hominis anima sic in mortalis
sequitur ex propositione quod nec alie
aliorum hominum anime sunt immortales
signum aliquod accidens positum est
inesse alicui ostendendum est quod
ab opposite quod alicui non inest
quantum .n. ipsa propositione sequitur quod
nulli inest. si autem a contrario
positum est alicui non inesse et hic
ab opponente per propositionem destruimus
debeat tunc ostendendum est ab op
posite quod inest alicui. nam sic
per propositionem consequitur cum inesse et per
hic destruitur particulare negatum ali
cui .s. non inesse palam ergo ex
dictis est quod quam in destructione proble
mate particularis propositio nititur facere de
particulari problemate universale quia conditio
sicut est in uno ita esse in omnibus aliis vel sicut non est
in uno ita non esse in aliquo aliorum et sic cum quam particulare concedit

aliquid inesse vel non inesse propter
universale oportet consequi conditorem eo quod
unum et omnium similium propter inesse dicit
enim quod sicut est in uno et ita
est in omnibus aliis.

Universaliter autem infinitum
est problema sive in duo
ita quod nec sigi sigo universali nec d
particulari determinatum est .s. in facie se habet
unde duo ad veritatem autem est de
clarationem uno quidem modo destruere
quod sive sit affirmativum sive negatum
infinitum autem dico ut si dixerit
voluptatem esse bonum nichil aliud
addens ad declarandum sicut quo est ac
ad secundum particulare vel universale sive dixerit
non esse bonum voluptatem negatum
contrarium. autem illud uno
modo tamen .s. ut destruetur. ut particulari
si .n. dixerit voluptatem in facie vel
aliquam voluptatem esse bonum si
debeat in contrario positum ostendendum
est quod nulla voluptas est bonum
si autem similiter dixerit volup
tatem non esse bonam vel particulare
dixerit aliquam voluptatem non
esse bonam si debeat in contrarium propositum
ostendendum est quod omnis voluptas bona
quia alicui non contingit in eo parte
vel infinitum si sunt contradictorie naturae
opposita si .n. ostenderimus ad contrarium
infinitum quod est quedam volup
tas bonum quod vel est quedam
voluptas non bonum non dicit predicatum
inveniuntur propositum quod hic contrarie
inconvenienti in magna parte ac
cidit possunt esse sibi vere false
ergo quod tale problema dicitur oppositum
ineunte uno modo .s. per contrarium.

contradictione autem contradictoriae duplicatur sicut et
particularis scilicet universalis. Si enim dixerimus universaliter
probleumate quoniam omnis voluptas est bonum
sine particulare dixerimus quoniam est quedam
voluptas, contradictio erit quoniam volup-
tas est bonum infinite scilicet. Autem
si oportebat disputare ad infinitum
vel particulare negativum. Si quoniam quedam
voluptas non bonum si dixerimus
quoniam nulla voluptas bonum construc-
tivum erit oppositum vel si dixerimus
quoniam est quedam voluptas non
bonum constructivum erit oppositum quia
constructivum est verum sive particulare et
infinitum et sic universaliter et particulariter dicendo
quoniam est quedam voluptas non
bonum et quoniam infinite est voluptas
non bonum. Glosa autem quod videtur
sit silicet infinitum comprehendat
sub particulari eo quod nullam causam certam
ponit quantitatem eo quod potest
esse totum. Sive sillicet sicut in
particulari tantum in probleumatibus qualem hanc
determinationem quia in hoc differt a parti-
quod particulare dicitur determinatum
sub esse et bonum et signum. Infinitum
autem est determinatum in partem sub-
iectam et non sub bonum quae sig-
nificare et quia sic differunt universale
et differentes determinationes sive determina-
tionis sic igitur determinandum est probleumate
infinitum.

e st autem ad hanc eandem de-
terminatam positionem per
aliquam determinationem sibi per modum in-
plicationis restringentis subiectum et
individuum qualiter talis positio et
contrarium et destruere debeat ab opposito de-
terminatum autem dico ut supra

ponatur aliqua una voluptatum
esse quoniam bonum hoc est si dicatur
aliqua una voluptas esse bona
et aliqua non esse bona tunc
duplex destruetur oppositum scilicet vel
ostendetur quoniam omnis voluptas
est bonum sive ostendetur quoniam non
nulla voluptas bonum interemptivum
erit oppositum quia hoc una volup-
tas bonum positione determinationis re-
pugnat ad omne si una ponatur
formaliter quia tunc tantum videlicet quia
unica et positione praedicti quod solo
affirmative redditur repugnat ad nullam
esse voluptatem bonam. Si autem
pro duo dicetur scilicet et pro unam
et pro determinationem exclusivam tantum vel
solam sic una tantum voluptas
est bona tunc hoc positio multipli-
citer interimitur quia pluries quoniam ad
duas causas hoc interimitur. Si enim
ostenderimus quoniam omnis voluptas
est bonum sive ostendimus quoniam plures
voluptates sunt bone quoniam contra
una sive unica specialiter
erimus hoc oppositum quoniam una
sola voluptas est bona et sic
tripliciter interimitur. Determinatur ergo
determinatione exclusiva duplicatur autem
determinatum determinat cum una sine cau-
sa determinatione exclusiva ponere autem
aliquid ad hunc autem plus determina-
tum ut si pro cum determinetur. Sic ut dicto
solum et cum universali et determinatione exclu-
siva ut dicatur sic quoniam pru-
dentia una sola virtutum mora-
lium est scientia quod dupliciter contin-
git interimi. Ostendo enim quoniam omnis
virtus est scientia ut dicat Socra-
tes vel ostendo quoniam nulla virtus est
scientia vel ostendo quoniam aliqua est scientia.

ut iustitia que est in rationali parte anime
sint et prudentia propter scientiam destructiue
di vel constructiui vel si in talibus quoniam eadem
virtus que est prudentia non est scientia
quorum istorum modorum interemptum est
prudentia quod vna sola prudentia
scientia est. // Utile autem est quod et
constructiuum et destructiuum faciat op
ponentem inspicere in singula que
sunt sermonum preter ... subiectione in quibus
ut sepius aliquid dicitur vel inesse vel
non inesse quia hic ad constructionem
vel destructionem problematis utile est.
// Amplius autem in predicato quod in
esse dicatur in speciebus in quibus
predicata in quorum aliquo predicatum continetur
et utile est hic oppositum dividunt predicata
que insunt secundum speciem vel ad indi
uidua sunt predicatur tamen est impossibile hic sic
li. in tertio de uniuersali problemate secundum in
esse tamen est. Nam siue omni dicatur
inesse siue nulli affirmative siue negative.
nam siue omni videatur inesse affirmative
siue nulli videatur inesse negative op
portet vel ea presente parte problema
vel affirmative vel negative propositum non
esse est ... vel nulli contraria vel inesse vel
affirmative vel nulli non inesse in negatiuo
aut quod faciat instantiam in aliquo
non sit sic sic nulli. Amplius id
quod inest ut accidens utile est de
clarare per sententiam in quibus est qualiter
in sit ut determinetur secundum et vno
si ut videatur hic si secundum illum horum
est in hiis que sunt secundum et vno ...
accidere hic exemplum est ut si probare ve
limus quoniam tempus non mouetur
nec est motus ut quidam dixerunt
vel oppositum inspicere in predicatum et
secundum tempus dicentur quot sunt species
motus nam si nichil horum que sunt

motus secundum inest tempori. in quantum
nec mouetur nec motus est sic. Cum
si probandum sit quod anima non est
numerus ut plato dixit vel ad hoc oppositum
inspicere dicentem numeros in speciebus quibus
omnes numeri continentur ut quoniam
omnis numerus aut habundans aut perfec
tus aut diminutus nam si anima
est numerus habundans neque diminu
tus nec perfectus palam est quoniam sequitur
quod non sit numerus et sic interemptum
erit probleuma. probleumatis de predicato quod
est per hiis locis et sicut dictum est.
Et ex similibus hic erit augmentandum
argumentandum.

Post hec in quarto libro topicorum
Post hec que dicta sunt de
accidente probleumaticis de accidente quod quidem
sim plicius et primum et remotissimum etiam
est diffinitionis per spiritualem est de
locis et consideratis quibus pertinentibus ad
genus hic est ad inesse vel genus vel non
inesse et de locis et quibus pertinentibus
ad proprium siue ad probleumata de proprio quod tamen
quod genus requiritur ad bonitatem
proprium et proprium modum secundum continuatur
immediatius est etiam diffinitionis quoniam genus
genus sunt ii. hic predicata etiam eorum lo
corum qui pertinent ad diffinitionem quia
inesse ut diffinitio ex hiis elaritate
compositum quia quod inest ut diffinitio et
inest simpliciter et in quid et conuersim predica
torum primum est accidentia. secundum genus
tamen proprium propter quod autem diffinitionis.

considerandum est nam quia ista supponunt
in eo quod inest ut dictum est. Est autem
et alia causa ut prius sumitur secundum
esse ut genus et inesse ut proprium. Ideo
iste considerationes fiunt in disputatio-
nibus et hec quidem ratione quantum ad genus
reddit hoc nihilominus dictum quia quidam
aliquorum inesse ut genus sed inesse ut
accidens comprehendere volunt propter hoc que eis
inesse ut accidens et inesse ut genus que
inest non consimiliter. Secundo autem quantum ad
inesse ut proprium est quod volunt
comprehendere inesse ut dictum est cum utrumque
sit proprium et dicatur et utrumque con-
versim predicetur. Utile ergo est distinguere
ista ne unum sub altero contentum esse
credatur. Sed unumquodque istorum sit separatum
ab altero secundum modum intelligendi sicut
hec in extremis et locis ostenduntur.

P Querit ergo primo considera-
tiones premittens superius predica-
tionis in diffinitione generis locorum a positione
tem autem ponemus etiam consi-
derationes prius ponens ea positionis que
consequuntur ad predicationis simplicitatis lo-
gica non contrahit ad unum generis
in diffinitione et consideremus ipsum prout
assignatur genus alicui et non
prout est genus simpliciter vel omnium
sed est genus ad propinquum sibi et
non ad remotum. Exemplum ponatur
genus vel pro genere alicuius ex natura quod
significetur ex nunc. Circa autem primum
est considerandum quod omne genus et species
composita sunt. Primum quidem in specie
est ad omnia que sunt illi quod
pro genere positum est cognatum sed est
eiusdem coordinationis in linea
predicamentali eius quod dicitur esse genus
omnia enim que sunt in ipso sunt
sive coordinationis ut originata
secundum esse ab ipso et ideo de omnibus non
potest unum species si de aliquo illorum non
potest quod ad inassignare in hoc hoc locus
tantum est quia de aliquo istorum non
potest non ei genus quod assignatum
est pro genere et per hoc positum est inter-
emptum huius. Exemplum est ut si volupta-
tis ponatur genus esse bonum sicut
ponit Epycureus considerandum est ergo
si aliqua voluptas non est bona
sicut voluptas egritudinis ut in
x ethicorum probatum est. Nam si hoc contradicatur
in negatur predicatio quia bonum genus est
voluptatis. Secundo sumitur prout hec quod
in diffinitione generis est predicari de omnibus
speciebus et individuis quorum est genus.
Nam maxima est quod genus de
omnibus que sunt sub eadem specie
genus que posita est speciebus et indi-
viduis potest. Dico autem sub eadem
specie quia generalissima genera sunt
species entis ut dicit Aristoteles in primo
physicorum. Quantitas species generis est genus et
alia qualitatis genus et sic de
aliis. Deinde alia considerationes sumuntur
prout id quod in diffinitione generis est
positum in quid unum considerandum est
[illegible] id quod sumitur ponens id
quod assignatum est pro genere omnibus
cognatis in quid est potest vel non
sed in quale vel ut si albus dicatur
esse genus nivis aut visus de anima
potest moveri vel movens ut genus ut
dicat pro lo animam esse [illegible] esse nihil
quod est moveri vel motum sed sicut
inquit dicens animam esse quod
per se moveri est sed est circa tamen quod
movet se ipsum secundum nos pro di-

• dixi animam unam esse in genere actionis cum
quia mobile anime possint dici et dicuntur
generalis cum genere collocanda est
mobile etiam possunt generis anime et ani
albus nec dicuntur vel mobile anime inquam
predicantur de nomine et anima patet quod
veniens est genus eius cum positum
est esse generis in 2 modis secundum quod albus est
vel albi suscipit predicationem in anima secundum
quod est quod movetur quasi ipse non
est albus nomine ut dixi cuius in anima
est quod quod modo ut dixi per se actio
cum movere anime et non predicatur de ea
in quid quod ad aliud actio frequenter
movere ut ambulare vel ambulans
esse // Amplius si quidem ponitur quod
mobile id est non est generis anime quia
mobile anime esse non significat nisi
primo quod predicatur sed significat aliquid
facientis in genere actionis anime ani
moni significat aliquid patientis in
genere passionis sicut autem et
albus non id est albus significat quod
est in 2 sed indicat quale
sic illud quid sine aliquid
de quo predicatur ipse quod veniens hoc
in eo quod est predicatur de eo de quo
predicatur alia etiam est idem ad idem
quod maxime in divisione acci
dens est in speciendo sicut scilicet divisio
accidentis et ea que sunt in divi
sione accidentis apparent convenire
ad id quod dictum est esse generis ut
patet in hiis que nunc dicta sunt albus
si et mobile contra id est ut actionis idem
movere se ipsum et aliud non mo
vere contra autem contra aliquid album
aliud est album et aliud non et sic non
erit albus generis sed in est ut ac
cidentis cuius divisio est quod contra eidem
inesse et eidem vel non inesse ipse

quod quod veniens in hoc est ut generis
sed actionis est utrique illorum de quibus
predicatur eorum sicut diximus quod utrique
istorum convenit eidem inesse et
non inesse Amplius si attendatur -1-
contra ad particulas que sunt in divisione
generis tunc prima est que est predicatur de
pluribus secundum regulam que dicta est
in predicatis que dicit quando alterum
de altero ut de subiecto quecumque de predicato
dicuntur omnia de subiecto dicuntur et
et ex illa sequitur quod omnia
de quibus dicitur generis sunt eius- 2
dem coordinationis cum genere
secundum rectam lineam signo non in
eadem divisione vel coordinatione
sic generis cum hiis quorum dicitur
esse generis et species sibi de quia predicatur
sed sed si quod ut generis sit sub hoc est
in genere species aliud autem de primo
predicatur generis autem illud de quo predicatur
sit quale ut species aut si autem
ut generis sit ad aliquid illud
autem de quo predicatur sit quale non
contra ut in 2 quod et agimus que
albus sine specie secundum eius diffi
nitionem sed albus autem quod generis
eorum dictum non est sed quale
ipse quod nomen albus generis nivis
nec generis cigni quia non sunt
eiusdem coordinationis vel divi
sionis // Rursus in 2 idem genus ac
cipitur quod disciplina est ad
aliquid sed est ad disciplinatum
vel disciplinale bonum autem
et pulcrum dicitur quale ipse quod
in bonum in pulcrum genus sed dis
cipline quia non sunt eiusdem
coordinationis et divisionis Que
eorum que ad aliquid secundum speciem
oportet esse genera ad aliquid ut patet in•

duplici quod est species de uno eorum
que sunt ad aliquid et multiplex
quod est genus eiusdem et etiam
ad aliquid ... in talibus quidem
ad est et permaxima quod secundum eandem
divisione et coordinatione oportet
genus esse speciei sine tamen speciem secundum
rectam lineam. Palam si species est
ista et est genus de ista specie predicatum ista
et si species est quale erit et genus
erit quale quid erit. exemplum est
si genus est quale quid et species ut
si album est quale quid et color quale
quid erit. Secundus autem est in aliis locus
consimilis ad idem est quod si genus predicatur de specie
predicatur quia est predicatum generale de pluribus
differentibus sed genus accipitur unde ... sic
considerandum est quando genus de pluribus
dicitur predicatur si necesse est sicut in finis
et in ... predicatur sunt simul et similiter
participata ... iovis ... et
nomine ... est quando quod
species participant genera secundum nomen
predicatum et rationis genera autem sed
modo non participant species nam
species suscipit generis nomen et rationem
unde considerandum si quod assignatum
genus vel assignatum pro genere predicatur
speciem secundum nomen et rationem quia
non erit genus quod pro genere est
assignatum ut si genus si aliquis
assignet aliquid pro genere entis
vel unius tunc ... cum ens et
unum de omnibus dicantur dicentur
etiam de isto quod pro genere eorum
est assignatum et sic accidet quod
illud quod assignatum est pro genere
entis et unius que dicuntur esse species
sive participabunt rationem quod est in
convenientis et hec causa est quod de omnibus
que sunt unum et ens predicatur et

sic etiam predicatur de isto quod assignatum
est ut genus eorum ... quod et ratio
eorum sed est entis et unius predicatur
de ipsis rationem autem dico autem
dico ex predicatum que est maioris declarationis
quam nomen quia aliquid
ens et unum non habet rationem aliquid
igitur ad idem quod est predicatum de pluribus
quod genus de omnibus ...
predicatum de quibus predicatur species et de pluribus
unum si de aliquo vel de pluribus
illa est species secundum predicatum de quibus
non est unum genus predicatum de eisdem
non erit quod assignatum est
pro genere non genus. ut si ens aut scibile
dicatur esse genus opinabilis ... nam
de non ente predicatur opinabile multa
enim non entia sunt opinabilia ut quod
sol sit monopedalis vel quod
fumus sine flamma vel facta ...
autem ens vel scibile non predicatur de
non ente manifestum est quia ens non est
non ens vel quod scitur vel scibile
est sed est unum ipsum quod ens et scibile
non sunt genus ad opinabile quia de
pluribus predicantur species quam genus
quia de quibus predicatur et genus de eisdem
oportet predicari nunc oportet autem opinabile predicatur
de quibus non predicatur ens vel scibile
adhuc autem de pluribus predicatur
... loco consequitur quod
omnia de quibus predicatur genus participant
ipsum genus. differt autem cuius quod
est participare est suscipere predicati
participatum autem dicitur cuius secundum predicatum
sive potentiis et secundum predicatum sive
rationes in fine suscipit predicatorum
ut homo suscipit predicatum animalis
nunc similiter eorum que sunt species
posito secundum eodem genere oportet predicare
id quod positum est pro genere non erit.

genus quod praeter genera assignatum. Nam
impossibile est participare genus quod illarum
specierum participat speciem nisi sit ali-
qua praedictarum specierum sive divisionis primi
generis unquam in metaphysicae primum ge-
nus est divisum scilicet in participat primum
genus tantum et nullam participat speciem
alie autem omnes sub alterius specie quae
sunt in genere primo sic participant sic
genus secundum aliquam specierum non parti-
cipant quia quicquid est in genere
est in aliqua specierum eiusdem generis
praeter species primas. Et si igitur motus po-
natur esse genus voluptatis sive
delectationis de qua dixit philosophus quod
magis delectatio est genus in sensi-
bilem animam consideratur si participat
aliquam specierum motus. Nam si vel
generatio vel corruptio vel alteratio vel
augmentum vel ullius specialis de unius
assignatorum motuum specialium et
reliquorum vel quoniam nulla specierum motus
participabiliter patet quod vel participat genus
eo quod notum est et praeter maxima
supponendo quia id quod genus parti-
cipat etiam aliquam specierum participare
patet quod sequitur quod non participat
non erit species motus vel motus
erit genus voluptatis vel erit ali-
quid in individuorum que sunt sub motu
Nam individua omnia participant
speciem et per speciem participant genus
ut aliquis homo individuus et cetera
hominem participat et alter quod est genus
hominis. Quod autem dictum est scilicet quod
genus et species debent esse eiusdem
coordinationis sive divisionis primi
non est contrarium ei quod in praedicto libro
in principio dictum est quod nihil
prohibet genus esse in ad aliquid et
speciem non esse in ad aliquid sicut

scientia in ad aliquid est et non grammatica ca
quia eorum genus et eorum species semper
sunt in eadem coordinatione quamvis
id quod additur super eam aliud sit in
alia coordinatione. Et hoc patet quia
scientia secundum id quod est habitus est et
dispositio quamvis accidat ei ex comparatione
ad id de quo est in relatione esse.
Ponitur etiam consideratio accepta 4
prius genus quod est praedicari de pluribus
differentibus specie ad hoc scilicet sequitur genus
de pluribus praedicari quam speciem ad hoc autem
ad hoc sequitur non de pluribus praedi-
cari specie dicamus igitur ad hunc inspi-
cimus praedicti inducitur considerationes
quod si id quod praeter species in genere primum
est de pluribus dicitur sive praedicatur quam
genus non erit genus illius speciei quod
assignatum est praeter genera sive principaliter
dicitur species entis ut dixit Pic-
tagoras qui ponit quod magis
est ens oppositum quam ex animam sicut
causa plus est causato. Oppositum autem
cum dicitur de ente quam de non
ente de pluribus dicitur quam ens igitur
oppositum non est species entis nec ens
est genus oppositi. Hoc autem fere posi-
tum in antehabitis illius capituli. Sed
differt id ab isto quia praecedens
destruit genus assignatum probando
de aliquo praedicari species de non genus. Hic
destructio fit per hoc quod de pluribus
species et uno differentibus species quam
genus praedicatur. nisi semper genus
quam species praedicatur. Sumitur alia considera- 6
tio qui genus existimavit prius id praedicari de pau-
cioribus scilicet si de equalibus in uno
dividitur genus assignatum et species sub ipso
constituta eius exemplum ut si eorum que
omnia sequuntur et in qua omnia sunt
in prima resolvuntur que sic dicat.

amice sunt omnis. Unde res aliquando
ponatur unum genus et alterum species ipsi
vel per se vel in esse quod accidit illis vel si ut
si ponatur ens esse genus et unum species
de omnibus. i. dicatur ens et unum propter quod
venit neutri contrarium potest esse genus eo
quod de equalibus sunt unum et speciem
dividitur. Consimiliter autem quod accidit vel extremum est
eo quod ista prima sunt et principia. Unde
si primum et principium ad se invicem
comparata ponantur esse genus et species idem
accidit inconveniens quia utraque que dicta
sunt idem sunt et ideo neutrum
de pluribus predicatur quam alterum. sed de equalibus
et sic neutrum est genus et alterum enim
autem equale sine genere primum et fi-
nale ad omnia. vel ista que dicta sunt
est quod etiam de pluribus predicatur sive differentia
quam species et quam dicitur genus et omnis de
paucioribus. i. dicitur de quam genus quia ali-
quis diceret ipsum dicitur nec appositum
genus contra hec preter genus quam est contin-
gentia. Perpendes autem id communis quod
est predicatur de pluribus specie differentibus in quid
ad hoc sumitur consiliaris quia manifestius vel
magis est si aliquid assignatur
pro genere significans aliquod eorum que non dif-
ferunt specie ab hiis que sunt in specie
contenta cuius genus assignatur quia non
est genus eorum que indifferentia sunt specie
ab illis non erit genus quod pro genere
est assignatum vel etiam si non inde
accidit esse genus eorum non est genus quod
pro genere est assignatum et hic consiliarius
sunt valet destruenti ita valet constru-
enti. si. i. construat quod idem genus
eorum que non differunt concluditur illud
necesse esse genus per hanc maximam quod
omnium que non differunt specie est idem
genus. Sic ergo inutiliter genus esse manifestare
quod unius talium quod assignatum non sit

genus. in est quod sequitur quod
nullius eorum sit genus quia id est in
uno et in omnibus quo ad esse genus vel
quo ad non esse genus. cuius exemplum est ut si
quis ponat esse lineas in secabiles
ex quibus linee divisibiles componun-
tur in libello de lineis indivisibilibus
dicit autem eo quod divisibile ex in-
divisibilibus componi ut dixerunt democritus
et leucippus propter quod per se inutilis est
si ergo quis ponet indivisibiles lineas
dicat indivisibile primum esse genus line-
arum patet quod prohibetur. Id est. i. quod esse
dictum est non potest esse genus divisibilium
linearum quia indivisibile destabilit in
predicatur cum linee divisibiles et indivisibi-
les sint eedem sive sunt speciem indi-
fferentes. omnis. i. recte linee sive
sunt divisibiles sive indivisibiles. recte
autem dico quia rectitudo forma simplex
est et uno modo que componit primus li-
neis que sunt compositive lineis primum
unius. i. forma est rectitudo et simplex curva
autem ex duabus formis composita est
quereo s. et concavo et ideo curvitas est mul-
tis modis et rectum est uno modo et
ideo indivisibile non potest esse genus ad rec-
tas lineas. Vel hec est una istius consideratio
ex ipsis et de hiis de aliis dicit non est
curandum.

h ius hias que in perspectionem
ad unum genus assignatum con-
siderari debet consilium est in pluribus genera
si aliquis genus aliquod assignare po-
sunt esse speciei nisi si quod aliud est genus
eius eiusdem quod nec continet assig-
natum genus ut sub altero ipsum nec contin-
etur sub illo sicut sub altera. tunc si non
tale genus aliud ab assignato inveniet.

• Dicendum quod assignatum est per genus non
erit genus eius cuius est secundum Socratem
ut si quis iusticie tanquam generi assig-
net speciei ponat genus esse scientiam com-
mutationum vel distribuendorum consimiliter autem
statim occurrit quod aliud genus
ad eum genus est iusticie quod est virtus
moralis et neutrum istorum generum continetur
alterum sub altero quod non potest esse scientia genus
species iusticie quoniam scilicet scientia sit ut
non tamen est virtus moralis quia
scientia est speculatiua et virtus moralis
est in modum nature rationi consen-
taneus habitus ut dicit Tullius et
hoc modo sub uno genere non continentur sed in
duobus diuisis sunt ordinibus predi-
cabilium et medium virtutis est inter
plus et minus medium autem
scientie est ratio recta ut in .vi. ethi-
corum. Dicat aliquis si utrumque dicatur virtus
non erit hoc per unam rationem et ideo patet
non est genus sine medio sub quo ambo
contineantur quod autem secundum unam
rationem non potest de ceteris non est in-
ue genus potest // Calumpniam vi-
detur quod tamen est et in statim videtur
quod scientie aliquid quod una assignata est
sub duobus generibus est quod alterum
sub altero genere illorum contineatur
ut in predicamentis habetur tamen dubium in quibusdam
et in non regularis et cetera quemadmodum
enim videtur quod prudentia que est
assignata et determinata species et videtur
sit sine in genere virtutis et scientia hoc
est in genere hoc esse scientie et neutrum
istorum generum conuenit vel contineri
et sicut in statim videtur hic inducta
consideratio. Sed ad hoc dicendum quod non ab
omnibus conceditur prudentia scientia vel quod
vis ex eius sit agendorum ratio rec-
ta non tamen prudentia vel in hiis que

sunt ad finem ad quod tendit vel non
virtus moralis et ideo non est scientia
absolute que non considerat vel
finem et sic ad finem vel sicut
scientia et si quis ad vincat tamen esse
quod tamen est preter esse scientiam te-
tamen uerum videbitur esse quod scientia est
virtus aut sicut genera sub altera
quorum unum sub altero continen-
tur scientia sub virtute que eiusdem
hic est prudentie genera esse dum vel quod
ambo sub eodem genere sunt sub altera
te vel utrumque quia ad virtutem et scientia
accidit utrumque vel sub eodem sunt
genere. Consimiliter vero istorum secundum ge-
nus peccatum est hic et dicto cor-
recta sicut tamen est propositum
consideratio sic quod considerandus si ad
genus assignatum in nouum est genus
assignate speciei vel quod ista duo genera
sic se habent quod neutrum istorum
que tamen sunt in est genus quod assig-
natum quod assignatum est. si quod nec unum
sub alio est nec sub eodem genere sunt
ambo genera tunc vel erit genus quod
assignatum est per genus // Ad hunc
in genera sub altera inspiciendum est
considerandus est in genus assignati et
generis sic semper ascendendo in eadem
linea predicamentali ascendendum est et videndum
si omnia superiora genera predicantur vel que
per hanc maximam quam alterum de altero
ut de specie omnia que de predicato dicuntur
et de subiecto eadem predicantur dicuntur
et ideo si genus assignatum predicatur vel quod
omnia superiora de eadem specie vel quod
predicantur consimiliter omne superius genus as-
signato de specie assignata vel quod
predicari oportet et si aliquid superior assig-
nati generis non predicatur de specie assigna-
ta non erit genus quod assignatum.

est per genus / Sed ut sic implicat genera sub
alternatim posita inquirendum est prius
si quod in superius predicatur similiter superius
et non econverso considerandum si assignatum
genus vel aliquod genus quod est in
recta linea sed genus eo quod ultimum
etiam quod superius est participat
assignatum aliquod de inferioribus
significatur tale genus assignatum quod
vel ipsum vel aliquid superiorum sed iterum parti-
cipat assignatum species non erit
genus quod per genus est assignatum
hac consideratione necesse est tertia vero
quas dictum est // Ad inveniendum autem
sine problema ad inveniendum non ita sed concedit
quod id quod assignatum est per genus
insit speciei aut esse assignatum
est .i. ponitur inesse ad hunc dubi-
tabilis utrum id quod assignatum
per genus speciei assignate insit vel genus
etiam cum non dubitatur quin quidem
sit ut predictum sufficiat ostendere
quod aliquid superior in recta li-
nea est predictum ad genus assignatum
inest speciei assignate in eo quod
quid est sicut inest genus uno .n.
talium superiorum quod quid de assignata
specie predicatur omnia que superiora sunt
in eo quod quid est predicantur de ea-
dem specie et si est unum subiunctum superi-
ora hic de quibus predicantur secundum
rectam lineam omnia .n. talia superi-
ora predicantur in eo quod quid est de
hiis in finis et quod et assigna-
tum genus in eo quod quid est predicatur
si aliquod superiorum superiorum in eo
quod quid est predicatur et sic unum
assignatum est per genus quando autem
uno taliter superiorum in eo
quod quid est de specie assignata
predicatur omnia alia in eo quod quid

est predicantur simul sicut per inductionem in
omnibus generibus predictorum quoniam sed in
parte sic determinatum et sic quid faciendum
est quando dubitabitur sed non omni
dubitatione certum est quod insit speciei
et predicetur de specie id quod per genus
est assignatum si autem dubitabitur
utrum simpliciter insit assignate
speciei id quod per genus est assignatum
tunc non est sufficiens ostendere id cum
quod est aliquod superiorum genus
si quod dubitatur inest eo quod quid
est predicetur de specie assignata sed
duo oportet ostendere sive duo sunt requi-
sita in dubitatione sed quando dubita-
tur utrum insit et utrum genus in-
sit oportet .n. ostendere quod superiorum aliquid in-
sit ut genus ex oppositis diffinitum
genus assignatum predicatur de assignata
specie quia diffinitum genus et non
sub alternatim positorum diverse sunt
species et differentie exemplum hic est ut si ambu-
lationis tanquam assignate genus
assignetur latio sive secundum locum
mutatio non sufficit ostendere quod
ambulatio est motus et quod motus de
ambulatione predicatur quoniam et alii preter
lationem motus sunt sed oportet est
ostendere quando nullum continentium sub motu
participat de uno eorum que sunt
secundum divisionem in latitudine cass id
quia necesse est quod id quod genus
participat de uno eorum que sunt
secundum eandem speciem specierum eorum que
sunt genera illo participante quia quod
per participationem predicatur de inferioribus
secundum se et rectam divisionem in latione
sola et sic argumentum est quod si ambulatio
in augmentum participat nec diminutionem
nec aliorum motuum motum aliquid preter
lationem et nullus est quod latio est genus.

participabit et id sequitur quod la
os erit genus ambulativi. Ad hunc au
tem secundum alterum generibus et speciebus consideran
do considerandum est si id quod assi
gnatum est per genus participat aliquid de eis
tem de quibus participant ea quod assigna
ta species. Oportet autem considerare si omnia
que directe super genus assignatum
sunt de eadem in eodem quod est participa
tionem si aliud aliter alicui in aliquo eorum
que supra sunt dissonat palam non
est genus quod assignatum est per genus
si enim esset genus omnia superiora huius
etiam plus quod assignatum est
per genus de specie assignata in eo quod
quid est predicarentur et quia non sic
est non genus quod assignatum est
per genus. Destruenti ergo utile
est considerare si non participat genus vel aliquid
superiorum assignato per genus in eo quod
quid est accidentium in omnibus coor
dinationibus generis et speciem de eodem
in eo quod quid est participant. Construenti
autem non similiter utile est considerare
si predicatum vel illum ipsum vel aliquod
superiorum suorum in eo quod quid est de
eo accidit. Si est sequitur et genus
assignatum est speciem assignatam
de eodem in eo quod quid est predicari
sed etiam ipsum quod est species assi
gnata cum secundum duo sit generibus
necesse est ista genera esse secundum alterum quorum
unum secundum alterum continetur. Signum ostendit
quod id quod volumus genus esse
non continetur secundum speciem tunc palam est
quod sequitur quod secundum hanc alterum sic
sicut secundum genus erit quia ex quo secundum
alterum sunt et illud secundum illo non
continetur necesse reliquum secundum alterum con
tineri signum assignatum secundum alterum
genus secundum alterum est considerandum quia si

illud non est genus quod per hec ac
cipitur tamen per quod illud genus quod
est assignatum per genus. Ad hoc considerandum
sed si in totum totum genus et non
tantum in particularibus que sunt indivisi
bilibus genus eorum que assignata
sunt vel que superiora ipsorum considerandum
autem in totum illorum genus aptum
per communem similem ad assignatam
speciem. necesse enim omne genus superiorum
predicari de specie assignata et de omnibus
huius participantibus speciem sicut infe
riora sua superiora. Signum si in aliquo
dissonat quod id superioris inferiori
non aptatur palam quoniam non est
genus quod per genus est assignatum
sic ergo in particularibus dissonantibus genus
consequitur et in totum dissonantem
genus est non secundum alteriorum quando
secundum alterum est considerandum que omnia
in linea directe ascendentia prout
considerantur. que considerationes plerumque
sunt destructive cum aliquo constructive
in aliquibus sunt ad invicem quod
autem est tantum quod divisorum genus et
non secundum alternationem positorum divise
sunt id est quia si esset genus communi
tantum speciebus hec esset dissonante utriusque
et sic esset unum diffinitum duorum op
positorum quod est inconveniens.

abiecis considerationibus que
destruunt et alia construunt
genus per inspectionem ad inclusecu
genus et essentia que sunt participe
diffinitiones eius vel etiam ad participant
vel ad inspectionem ad totam diffinitionem
quia genus aliquo continent diversas
partite ad minus et continet speciem.

ut obiectiones partes eius. ut consideratio-
nes ponente sunt per inspectionem
que accipitur ex ratione generis ad
differentias primo igitur inspiciamus ad hoc
considerando id quod genus per speciem et
differentias et species quod dictum est consideratio-
nes que sumuntur ex comparatione generis
ad differentias vel species et per ea que conse-
quenter ut proprietates ipsius que
consequuntur ipsum ex tali comparatione
que est ad differentiam et ad speciem di-
cendum quod destructive non enim genus
assignatum consideramus est sicut
quis differentiam talem ut genus
posuit primo ergo ut si posuit
immortale quod est alicuius differentia po-
suit esse genus dicit nam immortale
differentia est alicuius eo quod aliud alia
sunt mortalia alia immortalia quibus
differunt alia ab aliis in vitam palam
igitur est quoniam peccavit quia nullius
differentia est genus et quod hoc verum sic
probatur ex hoc quod nulla predicatur in [illegible]
nisi quod nulla differentia in modo predicamenti
di significat ut dicat quid est
[illegible] sicut in non rei sicut genus et
[illegible] sed magis significat quale
per qualitatem essentialem que est
qualitas perficiens formam generis
sicut per sicut forma formam in
ut gressibile et bipes sunt dicentia
quale quid aliquid et non dicunt quid
[illegible] alicuius alia autem consideratio
destructiva sicut differentiam posuit aliquis
in genus ita quod differentiam dicit sicut
genus in genere esse ubi genera si
dixerit quod humanitas que est differentia
divina unius et dixerit in unius esse que
est genus divinum per differentias que
[illegible] sequetur quod differentia esset
species que humanitas differentia est divina

unum et non species sed constituunt
essentialis qualitas speciei nec unus [illegible]
[illegible] quem differentia participet genus
sicut illud quod directe continetur
in genere genus participet quia omne
quod ipse sit participans sit genus quod
ad nomen et rationem est species vel non
differentia. differentia autem quo ad hoc quod
est genus esse genus modum habet
predicationis et de genere ipse participationis
et non genus participans
hoc autem omnia in causa de talibus
probata sunt. unde cum dicatur
aliquid est rationale non est predicatio differentie
de genere sicut eius quod sit de
ratione alicuius vel sicut speciei que predica-
tur de genere ut species participans
genus quia aliquid non est de ratione rationalis
sed predicatio quantitatis sive esse ad aliquid sicut
[illegible] predicatio - sed non sequitur
hoc quod differentia sit proprium eo quod
qualitas essentialis per sicut
formam generis et constituens speciem
proprium est autem quod esse speciei
vel est de non accidentis nisi quod con-
venit ad omne predicatum speciei. unde cum
omne quod participat genus species sit
vel individuum et ideo palam est quod
differentia non participat genus hoc quod
nec humanitas species erit nisi
sed differentia quoniam non participat genus
quod est unus aliud per comparationem
generis ad speciem considerationes sunt
ex quibus destruuntur problemata de
genere ut si aliquis genus in
posuit in speciem ut id dicam esse
genus quod [illegible] species continetur cum
exemplum est quod contiguatio dicit
esse speciem continuationis vel con-
tinuum speciem continuum. continua vero
sunt [illegible] ad que sit con.

contingunt contigua non quorum termini continui actionis vel quietem. Secundum duorum contiguorum sunt simul non tamen secundum unum sed colligata aut alio modo tali quia sicut dixit in vi. physicorum continuum per prius et posterius dicitur multipliciter. Sicut que se contingunt in ultimis que colla continentur quia partes insignum que sibi invicem infixa sunt incastraturis et continuum esse est ad hoc et non est una continuitas generis sed cum mutatur genus continentem. Ideo qui dicit quod continuum et contiguum possunt generis miscere et sic de pluribus ut species vel de toto sicut genus primo de isto modo procedit qui dicit mixtura est idem per temporum compositum. Unde non simpliciter mixtura est. Sed quedam mixtura per posterius dicitur que mixtura ista mixtio est insensibilis elementorum primo mixta unde sic miscentur quod [illegible] cuius non continuum alternis agentis et patiens. Unumquodque reducitur ab excellentia sue qualitatis et reducta ad medium temperata autem sunt temperamodo et sic temperamentum sumi est quoniam mixtio potius procedit per se quam locatum que tempus necto sicut motus illud quod vehitur diffinitur esse loci mutationem necto enim sive lacus quedam mutatio secundum locum est et est in minimis quam loca mutatio in omnibus. Unde hiis tribus exemplis idem processum est. Non enim necesse est hoc contiguitas sit continuitas. Sed ergo contiguitas continuitatio et necto quedam non. Unde omne contiguum est continuum. Sed ergo omne quod est continuum est contiguum consimiliter quia quorum ultima sunt unum eorum ultima simul et non ergo simul. Nec omnis mixtura est temperamentum. Nam hec

mixtura ut generorum temperamentum non est quia unum non alterat aliud medium in omnis mutatio secundum locum est lacus sive necto. Nam ambulo secundum locum mutatio est et tamen non neque lacus sive necto esse lacus. Unde sive necto dicitur quando motus motum sine certum sine vehiculorum pene enim dicitur nihil que in voluntarie sive non voluntarie non sunt quando motum actum in animatis que motum [illegible] non habent. Sed vehiculis licet omnia pene autem dico quia aliquid alia [illegible] et aliud in voluntarie sic vehiculum sed tamen mono motu alterius falsa autem est quam in assignatis ex qua de pluribus dicitur species quoniam genus cum tamen secundum diffinitionem speciei et genus oportet ergo sic. Item sic primum est et destructiva possibile quamvis diciam ad speciem si diciam de diffinitione generis in speciem positive hoc est sed species contraria eius ex est ut si in mortale idem dixi quod tamen est in mortale sic dicta alias rationalis est genus dicta sine speciem que est differentia constituens sic intellectus per hanc positionem autem de eis autem de pluribus speciem prima quoniam diciamus de equis quidem si idem dixi diciamus et speciem de pluribus autem dicam positive in speciem et hoc est in genere nam dicta hoc est diffinitiva de pluribus quam species dicitur. Cum species diffinitiva sit autem in ultima et constitutiva [illegible] de equis dicitur cum hec diffinitiva unde aptitudine respicit speciem et sic in plus quam species constituitur ultima est secundum actum speciem constituens et complexivus et ideo est inequale contra venientia autem modo in speciem positive est quia quod potest in aliis [illegible].

ipsum. et ideo genus illius differentie uide-
tur nimis inproprium est ponendum quam-
autem et que differentia sit generalis in
aliquibus dictum est. Amplius autem
ex comparatione generis ad differentiam consi-
derandum est de inuentione in precedentem
acceptam ut si genus in differentiam posuit
ut si quis dicat quod calor qui est
genus sit congregatiuum ... per-
similem secundum aut ... dicat esse
in partium in per sit differentia que ut
generis et genus non potest qualis a
sit hic secundum cum dicatur ipsum est
unus uel eius unus est in par iam
dicendum determinatum est quod enim sequitur
contrarium esse genus non potest esse quando
determinatione eius et ideo non potest de ipso
ut genus uel proximum uel remotum uel
potest ... de ipso differentia conueniens ipsum
cum totum esse sequatur. Patet ergo ut
passio que per se accidit est ...
actius est de eius ... et passio eius
genus positum hic est qualitas equalis
Ad hunc autem pertinet si respi-
ciendum dicit genus esse in differentiam quantum
enim hic sine sit cum potest aliquis similare
et concedere talem secundum ... hic dixit
quia dicit sit generalis cum genus col-
locando ut si quis dicat in extremum
esse differentiam temporis continuis genus
eius aut dicat secundum locum inn-
... dicit differentiam secundum sim-
nectionis. sic enim accidit differentiam
esse in pluribus quam genus quod est in eius
non non est genus quod sit assignatum
Omnia autem que sunt hic ex
consideratione generis ad differentiam et
secundum comparari ad eandem maximam.
omnis enim ista loca ... quod
de pluribus genus quam differentiam oportet
et oportet quod genus non predicet differentiam

illo modo participationem ... quam
prius determinatum est. sic autem assigna-
to genere ponendo in differentiam uenit
contra que determinata sunt prius est accidens
quia et genus de paucioribus quam
differentia predicabitur et genus participabit differentia
ut ... secundum ... Rursum ad plures
uel omnis differentias genus respiciendo quia
tale assignatur genus cuius nulla
differentia potest esse assignata cum non sit
ex genere eo differentia sic ... male as-
signatum quia si nulla differentiarum generis
potest de specie nec genus predicabitur eo quod
tale genus non est speciei. omne enim
genus in sua specie per differentiam aliquam
contractum ad speciem. genus autem
non potest nisi per hoc quod est in
specie per formam et intellectus ut de
anima nec potest ... humanitas
partem in ... ergo nec ...
de anima ut dicit philosophus.

a mplius accipiendum.
considerationem ad dicta-
tum problema de genere ex hiis
que consequuntur genus ut proprietates
... que sunt ex parte rei uel ex a-
parte sermonis accepte ex parte autem
rei prima proprietas generis accepta
que consequitur ipsum quod secundum
ad speciem comparatum est et genus superius
sit non quam speciem. unde si assignatum
... est superius uel quam assignatum
tum ... genus. unde si species assignatum
in ... sit in eternum genus
tunc patet quod species non superior est
quam genus cum uideatur econtrario
... quod scilicet genus in temporali
sit in eternitate ... et non eius con-
stat quod non est genus quod assignatum.

est in genere. amplius si proprietas unum
generis quod est quod genus quandoque aliqua-
liter inest semper inesse. verum si contingat
amittere genus ita quod aliquid vel speciei
non inest vel potest non inesse non
erit genus quod assignatum est
pro genere cum ergo unum est si quis dicat animam
motam sive in genere motorum sed sepa-
ratam esse vel si quis dicat opinionem
esse per unum et secundum sicut pro duas
neutrum in duobus potest esse genus
vel differentia eo quod in genus ut proprium
differentiam amittit species anima autem
est ab his eo quod moveat sed quia
aliud quiescat et opinio aliud non est
vera nec falsa sed dubia et opinio
vera sic falsa sicut et oratio ut dictum est
in principio. si autem esset differentia opinio
vera non efficeretur falsa secundum rei com-
mutationem quia differentia non
amittitur ab eo cuius est differentia. iste
est primus modus amittendi genus
vel differentiam. hic autem modus est
quod inesse suppositum quod genus
et differentia sequuntur speciem donec
sit species hoc est quamdiu est species. verum
intendendo etiam illud quod in genere
positum est si. n. illud participat
aliquod quod est de numero contrariorum as-
signato generi quod ipsum genus
participat per similem rationem tunc
sequitur quod non est genus quod
assignatum est pro genere quia si
esset genus participaret species assi-
gnata et illud quod sunt contraria quod
est impossibile et sic idem similiter par-
ticipabit contraria similiter quod esse
non potest eo quod species assignata
genus suum numquam amittit nisi sibi [illegible]
sit et actu et intellectu et dicitur
participare contrarium genus cum genere participando

et sic idem contraria participabit simul
in mixto in [illegible] quod contraria sunt simul
licet sed ad hoc dicendum quod mixtum non
participat contraria secundum simpliciter et
proprie actus contrariorum sed secundum medium
et medii actum. amplius autem
tertius modus amissionis generis est
vel dicitur est si species assignata contra
hoc. n. contrarie recipit aliquid cum genere
quod sit dissipatum ad genus quod
impossibile est inesse et non contingit inesse
omnibus hiisque sunt sub eodem
genere eo quod genus repugnat non
erit genus quod assignatum est
pro genere quia sic dissipatam contraria
ad sententiam eiusdem quod est impossibile
ut anima vite contraria cum sit per dif-
finitionem principium et causa vitae in libro
de anima dicitur numerorum autem nullum hoc
est nullam speciem unitatis nimium possibile est
hoc est vite principio contrarie constat quod
nulla species unum erit anima et sic numerus
assignatur pro genere anime non enim
genus eius quemadmodum dicit plato in
hiis sunt. in illa scientia est omnibus quia
ex omnibus pluribus ad hoc disputari non
potest. ad hoc autem ex parte secundo
nisi tres sunt generis proprietates. s.
quod univoce dicitur de specie
quod de pluribus differentibus specie dicatur
et quod dicitur proprie et non per
circulationem et metaphoram hoc tres sunt
consequentiae generis destructive consi-
derando est. g° et si species assignata
equivoce sit genus hoc est quod ge-
nus de specie univoce et non de nomine predicatur
ad hoc autem quod hoc inveniatur [illegible]
hoc est primus intendit que in primo
huius scientie libro de inventione multiplici-
as datum sunt et equivoci distinc-
tione univocam autem genus est ad eq.

quorum est genus et uni uoci speciei est
ad ea quorum est species, et hoc in illis sine
contrarie est genus. Si autem est ut genus
et non vere genus quod quidem est
extensum, est in specie non tamen omnino proprium
manum ut eius in speciebus superiorum
tunc non tenet consideratio. Oportet
autem omnis generis sint plures species
et non una sola. Per speculandum est
diligenter si non contingat etiam
aliam speciem esse dati generis preter eam
que assignata est. Nam si non
contingit, hoc tunc manifestum est quoniam id
quod datum et assignatum pro genere non
erit genus. Attende autem quod
ali. de specie quibus de differentialibus univo-
ce sufficiat ei ad constitutionem unitatis
potest continere unum sol sit in actu in
sole et in ferente in omnibus illis que
sunt ex ... sua tota et hoc est ideo
quia forma in talibus non multiplicatur in
multitudine in speciebus. Autem multiplicatur ex genere
formali divisione que hic non potest in
per oppositas differentias sive formas
que due erunt ad minus quarum utraque
coniuncta generi constituit speciem sim(ul) ac-
tu et si due erunt ad minus species
generis. Unde non est genus quod
non habet nisi unicam speciem. Consi-
derandum autem tertio et si nomen generis trans-
latiue et non proprie de specie dicitur ideo quod
genus assignauit aliquis ut si quis
temperamentum virtutem dicat. Dicit
enim consonantiam ut in genere esse consonan-
tiae. Si non armonice quod non potest esse
proportionalitatem et translationem tantum
ad contemperamentum accidit et genus in sonis
datum est et ideo translatiue dictum ideo non
est genus quod sit speciei genus esse
assignatum est non omne vere genus proprie
et per suam de suis speciebus predicatur et in

per similitudinem translationem consonantiam uero de
temperamento non proprie dicitur sed translatiue.
Omnis enim consonantia proprie in sonis
est. Proprie quod est etiam consonantia a so-
nis nomen accepit proprie etiam translatiue
in ... in problematibus in ... habet sic
libro tamen est dicit ... hoc quod conso-
nantia proprie est acuti et grauis in
sonis et hoc erat dictum Pictagore.
Hoc autem idem est quod genus est
extensius similitudo specierum sicut et species
extensius similitudo individuorum. Translatio
autem deducto est nominis ad accidenta-
lem similitudinem et sic translatio aufert genus
sicut similitudo accidentalis repugnat
essentiali similitudini sicut patet in dicto ex ubi
in temperamento que declarata ad unum
uel potius proportio et hoc constitutum ad
sonos proportionem generis comparato ad species
... non potest sicut ergo genus non
... ad unum per locos in titulo
est determinandum.

h[oc] autem dicto
[com]plete de genere per
locos in ... modis quomodo id
problema per locos ex ... habet
euacuari considerabimus autem primo in
... opposita ducentes et ponentes post
considerationes ... post constructi-
uas etiam ponentes ad ...
sufficientem ... genus
comparatum ad suam speciem quoniam species
habet suum ... et iterum ponentes consi-
derationes ... species ... non ...
ducentes amplius. Preter omnia que ex
... generum sunt adducta ad
genus generis destructione consideran-
dum est si ei quod assignatum est pro specie
aliquid ... est ... 9.

consideratio quia variatur causa inspiciendo
in extrema contrariorum quae etiam inspiciendo
ad medium. Inspiciendo autem in extrema
secundum quod sunt in eodem genere et
secundum quod in diverso genere et secundum quod
sunt in nullo genere et sic inspiciendo
in extrema sic variatur. Primum quidem
ergo considerandum si contrarium assignatae speciei
sit in eodem genere cum ipsa specie cum
genus nullum habet contrarium. oportet enim per-
locum ad ipsum contrariorum contrarium speciei in
eodem genere esse cum ipsa specie quoniam contraria
quae posita in eodem genere maxime
aliquae distant. ad hunc autem oportet si
eo quod nata sunt circa idem simile con-
siderare genus. oportet ergo contrarium speciei assi-
gnatae in eodem genere esse si nichil sit
contrarium generi speciei totum et si contrarium speciei
non est in eodem genere cum specie assigna-
ta non est genus quod assignatum
est per genere. Consimiliter autem secundum con-
trarios si cum genus assignatum quam
species assignata habent contrarium inspiciendo
enim si contrarium speciei sit in contrario genere
sunt species est assignata in proposito
genere. necesse est enim contrarium speciei esse in ipso
genere cum sit genus assignatum si
ad contrarium genus posita sit utrumque enim
eorum quae dicta sunt per inductionem et
si contrarium speciei non est in contrario genere ma-
le est assignatum genus quod dictum
est esse genus. Rursum si ambo habent
contraria et genus scilicet et species considerandum
est in contrario speciei utrum sit in genere
ut genus in genere est album scilicet genus
est bonum. bonum enim et malum genera
sunt aliorum proprie in moribus quia
ad ipsa omnia alia referuntur per prius
et non convertitur sunt autem contraria
secundum quod in habitibus et actibus accipi-
untur considerandum ergo si contrarium speciei non

in genere scilicet genus sicut [illegible] est
in genere scilicet genus nec contrarium genus est
in genere scilicet genus et si assignatum sit
in genere ex utroque male est assignatum
sicut accidit in bono et in malo ne-
utrum enim horum est in genere scilicet
utrumque est genus. Deinde considerandum
est in contrariis medium habentibus per inspi-
ciendum ad medium considerandum ergo si contrarium
aliorum et in genere et in specie ita
quod et genus et species habent contraria
et contrariorum generum vel specierum est aliquid
medium istorum vero reliquorum nichil
est medium tunc enim male assigna-
tum est genus. Nam si contrariorum
generum est aliquid medium et contrariorum
(specierum?) aliquid medium sicut
patet in virtute et vitio quae sunt
contraria genera et iustitia et iniustitia
quae sunt contrariae species utriusque enim est
aliquod medium. Iustitiae autem
et iniustitiae differens quod neque iustum
nec malum vel bonum in genere
nec malum est in virtute scilicet hoc est
utrumque. iustitiae autem et iniustitiae
medium est quod nec contrarium nec
distributivum est de speciebus enim [illegible]
loquimur et non de generalibus ut theorica
iustitia quia tali [illegible] iustitia et
iniustitia medium non habent. Iusti-
tia cum virtute habitus consideratione quia
sanitatis et aegritudinis nichil
medium est in corporibus boni autem et
mali medium est. scilicet hoc solo quod
bonum et malum non uno modo
sumuntur secundum quod sunt genera in
moribus et secundum quod sunt genera
sanitatis et aegritudinis. In moribus
enim medium habent in quibus est bonum
simpliciter et malum simpliciter simplex
secundum autem consortia quae sunt ad sanitatem.

et egritudinem sic non sunt genera
sed differentie que sunt in omni genere
et non in uno genere qualitatis
sicut in genere logico. Sed modo non
sunt contraria sed opposita ut privatio et
habitus que medium non habent et ideo
instantia non impedit continuationem. Unde
quidam dicunt quod de moralibus contrariis
intelligit et non de illis et primum tamen
est melius. Ad hunc autem sic ut neutrum
contraria et genera et species habent contraria neutrum
habent medium. Continuandus est utrum sibi sint
uniformiter ponantur per extremorum
abnegationem vel per illorum autem pon-
itur ut secundum extremus sed est per extremorum
participationem quia id quod extrema parti-
cipat … eisdem ut plurimus
… ipsum et ut in pluribus est unum
quod medium utrumque sed est continuo generibus et
contrariis speciebus sunt sibi sive uni-
formiter sicut in virtute medi-
inter que est medium sibi per abne-
gationem et iniusta et in iusticia me-
que est medium sibi per abnegationem
in utroque … horum sine negationem medium
Amplius ad hunc dico inspiciendum
est ad contrariorum medium quando non est
genus assignato aliquid contrarium sed species
assignata habet contrarium tunc … tamen non
continuandus est ad contrarium sed ad medium
quod est inter contraria … quod tunc
non tamen contrarium tamen contrario sed debet esse
in eodem genere sed et medium quod est
medium ea debet esse eisdem in eodem
genere et si non male est assignatum
genus quia in genere in quo sunt summa
sed est extrema eodem est medium in
est ea proprie sed dicatur medium
participatione extremorum sed sicut patet in
albo et nigro extremis in colore
quia color est unum genus horum medium

mediorum mediorum colorum etiam. In
istum quod hanc continuationem esse … quod
egestas et humiditas in malo que
extremum medium sicut audacia et
timiditas sunt extrema et fortitudo que
medium est non est in eodem genere
cum extremis que extrema sunt in genere
mali virtus autem media est in
genere boni nec … esse in statum quod
hanc continuationem in mediatum
quia ista est de eo quod non habet con-
trarium in genere … autem est de eo quod
in genere habet contrarium quia egestas et
humiditas sunt contraria genera et ideo dicit
quidam que … et non est. Sed hic
ad minus est instantia quod sed quod
dictum est quod in eodem genere sunt ex-
trema et medium. Sed intelligendum quod superfluitas
humiditas sunt extrema in malo et ideo
sunt in genere uno utrumque … vel
humiditas et deficit a bono quod est
in medio vel sed modo virtus medium est
que media humiditatis nec deficit a
medio et ideo in bono virtus est extremum
et non medium. Continuandus autem est
de his que in omni modo medium
sunt per participationem extremorum sicut
est in coloribus in quibus color medius
participat generis sicut et extremum
coloris quod non potest esse in egesta-
te vel humiditate quia medium causa est
quod cum extremis in eodem genere
esse non potest eo quod in bono
extremum esse … ab ipsa media-
tione que est ab negationem generis ex-
tremorum vel sicut … illius …
et causa sed sine medium non esse in
medium et non extremum sequeretur
quod sic minimum haberet species et
medium et genus non quod in
eodem genere esset medium et extre-

· extremis. sed quia ab eodem efficitur medium
per extremum et extremum in bono. ideo oportet quod sit
in alio genere quam extremum. medium autem
colorum per ipsam mediationem non constitu-
itur nisi in ipsa natura eiusdem ge-
neris et ad speciem deducitur in ipsa et ideo
oportet quod sit in eodem genere et sic quis obiecit
non generalis est conclusio. dicendum quod sufficit
quod propositio dyalectica sit in pluribus et si non
sit in omnibus tamen generalis est in talibus
modus de quibus dictum est. Ad hunc
autem considerandum inspiciendum ad medium
ex in dicte conclusionem scilicet si genus
quidem aliquod contrarium est assignato
generi species autem assignata non est con-
traria alicui speciei. sciam genus est alicui
contrarium oportet quod species sit contraria eidem in
specie consequens et ad speciem deducto contrariis
virtus et malum contraria genera et iustitia
et iniustitia species sunt contrarie vel si in-
iustitia est virtus eius iniustitia
malum est contraria genera et iustitia
et iniustitia sunt contrarie species. Unde
si genus assignatum habet contrarium
species autem assignata non habet
contrarium non est genus quod assig-
natum est per species. exemplum autem huius est oppositum
et quod ad virtutem et malum est contraria genera
et iustitia et iniustitia sunt contrarie species
ut sic modo hoc species non habet
contrarium sicut iustitia et iniustitia
contrarie sunt primo et in aliis ex 10 con-
siderantia medium esse in. sanitatem
tamen esse videtur in quibusdam infirmi-
tate et egritudine quia simpliciter et in-
firmitas egritudo contraria est quecumque autem
egritudo est species egritudinis nullum habet con-
trarium nisi est cum tamen sanitas et egritudo
[illegible] sunt assignata genera quecumque
autem egritudo nullum huius contrarium
sunt febris et obtalmia quod
est oculi apostema et intellige quod
sed initium non impedit conclusionem
quia re vera contraria genera contrarias habent
species. sed quia species causantur a privatione me-
dii quod genus continet tunc non habent
nomen nisi in genere sicut obtalmia dicitur
egritudo egritudo quia sanitas est medium
in complexionantibus et debita proportione
compositis et sic totius corporis et omnium
membrorum et obtalmia est solo
figure indebita proportione et
febris solo medii indebita comple-
xione quod infirmum sed vel isto non
habet nomen nisi generis ita quod
dicatur sed infirmitas ab aliquo
speciali sicut dictum est autem primum debitum
sanitatis in toto corpore et medium con-
trarium non habet secundum quod est in isto secundum
quod est in toto corpore quia toto et non
tantum in parte egritudo partis solum [illegible]
medium ponentem quia vero omnes iste
conclusiones de contrariis et medio
destructive sunt ideo expedit dicere
insignium quod ei qui intendit con-
struere problema de genere inspiciendum
in contrariis et medio tot modis
quod tamen sunt inspiciendum est
si in non sunt genera vel species secundum
inspectionem ad contraria vel medium que
tamen sunt falsa quamvis non est genus
quod assignatum est per genere. Con-
struere autem nostrum problema de genere
destructivus est considerandus primum quando
si genere non habente contrarium species
autem habente contrarium considerandum est si
contrarium speciei sit in eodem genere nam si
contrarium est in genere assignato
etiam medium est quod est speciei
opposita in eodem quia contraria sunt
in eodem et sic bene est assignatum
genus. Amplius si medium et contraria ·

• speciei sit in eodem medio quod genus tunc bene
assignatum est genus quia medium
et extremorum et nullum genus quam medium
proximum mediationum et medium totum continet
in extrema sicut paulo autem dictum est.
Verbi gratia eodem modo quo est genus et species
est contrarium si sic contraria species in contrario et
alterum contrarium in alio genere illi genus contrario
tunc scilicet palam est quod sicut contrarium est
in contrario tunc et propositum in proposito tunc
etiam bene assignatum est genus.

Ut sic per locos ex casibus
coniugationem habentes cum proposito
sicut a casibus coniugatis et ea que simili-
ter se habent ut cognata proposito que scilicet simili-
ter se habent ut casus et coniugata eorum
sicut uoluntas et consequentie uoluntatis problema
de genere considerandum est et si quidem
consideratione non est difficile in talibus
si nomen est genus in una coniuga-
tione casus erit genus in casibus
coordinatione scilicet secundum similitudinem
unam et eandem et in simili in
genere et non in simili ut genera ut si
iustitia est disciplina quedam uel scientia
itaque disciplina sit genus iustitie tunc
et iuste secundum erit discipline secundum ita quod casus
est genus casus et coniugatis eius iustitie
disciplinabilis ita quod superius erit
genus superioris sicut particulare genus
particularis si autem horum aliquid non
est genus sibi coordinati nec
reliquum nullum genus est sibi similiter
in coordinatis secundum casus et coniuga-
ta. Verbi gratia considerandum in similibus secundum proportionem
inquantum ad duo comparantur in hiis que
similiter secundum proportionem se habent ad invicem sicut se
si suaue uel delectabile similiter se habet ad volupta-

tem sicut se habet proficiens scilicet est utile ad
bonum scilicet est honestum et ideo similis habitu-
dinis quod utrumque est factivum est effecti-
vum scilicet est scilicet illius et alterum alterius
quia suave est effectivum sive induc-
tivum voluptatis et proficiens est effecti-
vum honesti sicut id quod est ad finem
est inductivum finis ita quod si ordinem
proportionis sicut se habet suave ad voluptatem
in effectivo eam sic se habet proficiens ad bo-
num in effectivo boni et conversim proportio-
ne sicut se habet primum ad quartum sic se
habet primum ad tertium. Ergo si voluptas
est aliquod bonum honestum erit et etiam
suave aliquod proficiens et si vo-
luptas est genus boni erit
suave genus proficientis et est destruc-
tiva quia nec voluptas est genus
boni nec suave genus proficientis
similiter autem est in generationibus et corru-
ptionibus aliquorum in specie considerandum est ut
si edificare scilicet est generare quoddam et
generari quoddam secundum genus aggregatis
edificasse secundum genus est genitum
esse et eodem modo si didicisse est remi-
nisci ut in Menone dixit Socrates in-
dicat Plato secundum genus tunc etiam
sequitur quod etiam didicisse est
recordatum esse secundum genus et in
corruptibilibus similiter scilicet dissolui et
corrumpi secundum genus et dissolutum esse
est corruptum esse secundum genus et dissolutio
secundum genus est corruptio. Et in genera-
tivis et corruptivis est omnino eodem modo
similiter et similiter in hiis que dicuntur per potentiam sive
facultatem ad aliquid et in usibus
sive in hiis que dicuntur usus secundum
quod usus est ex preditus actus
ex frequentia sic egisse proveniens et
omnis sive usus secundum quamlibet similitudinem
proportionalem accipias et sic in ceteris.

consimilibus et hoc tamen in eodem volumine problema
de genere. Sunt autem ista inspicienda consi-
militudinem quasdam in generatione et corruptione
secundum casus et coniugata iam paulo ante
diximus. nam si dissolutum sive genus
est corruptio tunc sequitur quod
dissolui secundum genus est corrumpi et
generari secundum simile genus est factio.
similiter autem est in coniugatis et
casibus secundum positionem sive facultatem
et sumpta usui. nam si positio sive facul-
tas est dispositio secundum suum genus tunc
sequitur tunc secundum quod posse est aliquid
est disponi secundum suum genus et si aliud
usus est actus secundum genus tunc sequitur
quod uti secundum genus proprium sit
agere et usum esse sit secundum genus suum
egisse.

D Inspiciendum autem in oppositis secundum
privationem et habitum post contrarium
et dictum in problemate de genere quod ponantur
secundum consequentiam vel destructivam et in-
dictum constructivam et prima quidem de-
structiva ex comparatione duorum ad unum
talis est si .n. quod oppositum est assig-
nate speciei duobus modis in eodem est proble-
ma de genere consideramus .n. si positum est
aliquod oppositum assignate speciei
et illud quod est oppositum speciei
sit in eodem assignato genere in
quo est species assignata male est
assignatum quod dictum est esse genus
primo .n. aut in nullo genere est eodem
cum habitu simpliciter aut vel aut cum
habitu est in genere ultimo hoc est proximo
cuius exemplum est ut si visus qui est assig-
nata est species est in ultimo sive proximo
quod est sensus cecitas quod est
privatio visus non est sensus item quod sensus

de ipsa cecitate predicatur nec genus
sed nec in nullo simpliciter eo quod privat
formam generis vel non est in eodem ultimo
genere sed privatio relinquat genus et privat
formam speciei sicut sicut cecitas sub-
destructive consideratur ex comparatione du-
orum ad duo hoc est comparatione habitus
generis et habitus speciei et oppositorum priva-
tionis eorum et consideramus est si oppositum
in genere oppositum in opposita sicut privati-
onem positum in opposito .s. .n. non sic est
male assignatum est genus in eodem
genere volumus problema de genere inspectione
in privatione et habitu quasdam dictum est in-
veniendum est constructiva aliud sive con-
structive volumus hoc est idem problema
hac eadem inspectione inveniendum
est inquit secundum dictum considerationem .s. quod
oppositum ut privatio speciei assignate est
in opposito sicut in genere oppositum
in opposito sicut in genere tunc genus
est bene assignatum nec obstat quod
aliud dictum est quod privatio aut in nullo
genere est aut non est in proximo sive
ultimo quia ibi dicitur generalis for-
ma in qua quid est speciei et illud non
ponit privatio. hic autem dicitur genus
commune a quo non removetur omnia sive
sit affirmatio et negatio sive habitus sive
privatio ut si cecitas est insensibilitas
ita quod sit in ea sicut in genere
sequitur quod visus secundum suum
genus est sensus. Rursum sic ad eandem
problema de genere consideramus est in nega-
tione contradictionis per conversam consequentiam quia per
destructionem a genere ad speciem non valet
nisi usque negatio quemadmodum
in secundo huius sive libro de problematibus proble-
matis de accidente simpliciter intelligendum
ut si bonum sive delectabile est quod
sive aliquod bonum sicut genus. gen'

rei quod illa est virtute bonum per quam
ergo suavium sequitur quod non suave
sit illud quod non est bonum; hoc est quod
non bonum non sit suave. Impossibile
est quod si bonum est genus suavis
quod aliquid non bonum sit suave.
Nam de quibus genus non predicatur nec in-
venitur ab eis nec species aliqua predicatur
quia negato superiori secundum totum am-
bitum sive continentiam negantur que sub
inferius ipso sunt. Ergo necesse est destruentem
et construentem. Autem sic in destru-
endo est per comparationem nam si non
bonum est non suave sicut negationis genus
negationis sequitur quod suave sit
bonum genere predicto et si bonum est genus
suavis quia si negationes antecedentis sequuntur
ad negationem consequentis sequitur positio consequentis
ad positionem antecedentis et suave est species generis
est genus; unde hoc est intentio facienda intentio
quod bonum dicitur genus suavis cum non
sit genus nec scilicet eorum proprie et positi-
vis tamen de suavi et utili et honesto
quia sicut dixi hoc dicitur genus quod hoc
modum generis genera esse patet quia
hoc inest ut genus in esse autem ut ge[?]
[illegible] iiii libro.

Si ad aliquid autem inspi-
ciendo item probles [?] primo
consequentiam ad assignatam speciem nam
si species assignata est vere ad aliquid
non secundum dici tamen scilicet secundum esse tunc
consequitur si et assignatum genus
sit ad aliquid ad. nam si species vere
secundum esse est ad aliquid et genus erit
ad aliquid ut ut patet in dupla et
multiplici ut .i. est in genere dupli
et utrumque .i. hoc est ad aliquid
et ergo cum autem hoc non invenitur nam quod
scilicet significatur est et aliquid quod et species

sit ad aliquid nam disciplina que
est genus est ad aliquid grammatica
autem que est species discipline non
est ad aliquid. Sic ergo consequentia in-
ventus aut oportet dicere quod in eo quod per
in consequentiam est vim esse intelli-
gendum scilicet quod si est species ad ad-
[illegible] est quod genus sit ad aliquid
nam virtus est quod hoc est species
boni quod est genus et virtus est
quod pulcrum sicut virtute sive ho-
nesti et virtus autem ad aliquid
est bonum vero ad aliquid non est in
pulcrum que sunt genera virtutis accide-
re autem quod bonum est genus
virtutis intentio quod virtus ut honestum
accipitur pulcrum quod genus
eius est secundum quod est species secundum ad
actum. Iterum autem perspicere in hiis
que eo quod sunt ad aliquid dicuntur
que relata secundum dici scilicet utrumque est in-
stantia contradictionem que eo quod sunt
ad aliquid sunt in hiis que non
est instantia. Preterea similiter ad regulam
oppositorum inspiciendo in hiis que secundum esse
relata sunt vel ad idem dicuntur
species et genus quia si non ad idem
dicuntur non est genus quod assignatum
est videlicet ad idem dicatur species secundum
se et secundum genus sicut ut si duplum
dicatur dimidii duplum et multiplex
quod est genus dupli ad id dicitur
quia duplum multiplex est dimidii si
autem non utrumque ad idem dicantur
non erit multiplex genus dupli.
[illegible] consequentia est etiam ad
superiora genera quia si non species
ad id dicitur et secundum se et secundum genus
proximum et secundum omnia illius coordina-
tionis genera generis proximi male assignatum
est genus quod si duplum est mu[ltiplex]

dimidium enim cussendum ut excedens
sic genus multiplicis erit duplum
sussendum et proportionem dimidii et
sic simpliciter et ultimum secundum omnia superi
ora secundum eandem coordinationem generalia
ad dimidium dicitur. Instantia autem
contra hanc consequentiam esse videtur quod licet
quod non necesse sit secundum se et secundum genus
ad idem aliquid relativum dici. Nam scientia
dicitur scibilis scibile scientia scibile habitus autem
quod est genus scientie et dispositio non scibi
lis ita quod dicamus dependentiam
ad scibile. Sed dicendum aliquid quod dicit
dependentiam potentie ad actum quo perfi
citur. potentia ad actum. Unde dicitur habitus
autem secundum potentiam ordinatam ad actum
et huius causa quia scientia addit super habi
tum respectum ad id de quo est scientia quod non
facit habitus quia non ponit respectum nisi
ad id cuius ut subiecti est habitus et non ponit
respectum ad id de quo est habitus ut obiecti
et ideo etiam non est instantia quia
scientia dicit dependentiam ad scibile habitus
utique autem dicit dependentiam ad
rem habentem. Rursum autem de
hoc in respiciendo ad relativa consequendum
est in hec relativa similiter hoc est eundem
casum dicitur genus et species ad
aliquid ita quod secundum casus dicatur
similiter ut si species dicatur alicuius se
cundum aut alicui secundum genitivum aut quolibet
alio ut species aliquem casum dicitur
ad aliud et genus debet dici secundum
eundem casum ad aliud et ad idem
ad quod species dicebatur et si non
secundum eundem dicitur ad aliud non est
genus quod assignatum est pro genere
ut ut est inde duplo et superioribus
generis dupli generibus dupli. illa. n. dicuntur
omnia secundum dativum ad aliud dicitur
enim alicui duplum et alicui multi

plex similiter autem est et in relativis secundum
dici ad aliud secundum comparationem ad scibilem
ut scientia que alicuius dicitur scientia et
similiter. Et in quibusdam superioribus est ut habitus
et etiam dispositio que alicuius secundum genitivum
dicuntur ut anime vel hominis. Videtur autem
instantia esse in hiis quia aliquotiens videtur
non esse sic dicitur. n. differens et contrarium
ad aliquid secundum dativum dicitur. enim
differens alicui et contrarium alicui divi
sum autem cum sit genus ad dif
ferens et ad contrarium dicitur ad aliquid
secundum ablativum dicitur. divisum ab
aliquo divisum licet cum instantia non
repperiatur in hiis que vere sunt
relativa licet autem secundum eundem casum
referantur in speciebus et generibus dif
ferens autem et contrarium et divisum
communis vere relativa sunt non tamen relativa in h
habent quia differens dicit quod aliqua
quecumque duo differunt contrarium autem
ponit etiam ad extremum divisum autem
est medium inter hec et opponitur eidem
quia dicunt habitudines et dependen
tias diversas ideo diversas exigunt
casus. Rursum autem ad hanc
in relativis consequendum secundum quod ad
convertentiam dicuntur et similiter hec est secundum
eosdem casus convertuntur eatenus dicuntur
ad aliquid inesse et inter se. quia si
non convertuntur non est genus quod
assignatum est pro genere ut ut patet
in duplo et multiplici neque enim hec
ad convertentiam dicitur ut alicuius secundum genitivum
et sic dicatur idem alicuius. n.
dicitur idem et similiter alicuius dicitur
dimidium quod secundum genitivum ad convertentiam
dicitur duplum et alicuius dicitur sub
multiplex quod secundum genitivum ad converten
tiam dicitur ad multiplex. Similiter autem
est etiam in relativis que secundum dici sunt.

· rela ut patet in disciplina et opinione na-
-ue aliam, quidam hoc est secundum quod continua-
dum. Est autem disciplinatum cuius
dicitur esse disciplina et opinatum
cuius dicitur esse opinio aut disciplinae disci-
plinatum et alicuius opinionis opinatum
si vero species assignata et genus assi-
gnatum non sunt. continuantur iuste et
genere palam quoniam non est genus. unde
accidit quod est assignatum pro genere
tantum. sunt in multis ad hunc convertuntur quoniam
ad plura secundum plures casus convertuntur. si
enim tunc ad equalia non dicuntur.
genus cum species non est. genus quod
assignatum est pro genere et similia. in-
hoc est secundum similes casus equantur hoc est
tot modis et tot casibus quot
species ad aliud dicuntur. quod autem est in dono
et donatione quae genus dantis est dicitur
eius dantis alicuius ratione eius quod datum
et alicui ratione eius cui donatur. unde
sic dicitur ad aliquid et secundum genus
et secundum datum et dator que est genus
dantis dicitur similiter et equaliter
et alicuius ratione eius quod datur
alicui ratione eius cui datur. est
autem dator genus dantis nam
dantis non omnis dator autem quemque
est. unde licet est dator quidam in redditibus hoc
est eius quod gratis datur et redditio
non expectatur dator autem quemque
dator est sive sit gratia sive sit spe
redditionis facta. Instantia autem
videtur esse ad hoc quia in aliquibus
non accidit ad equalia dici speciem
et genus. Nam duplum dicitur
alicuius duplum superans autem et
maius dicitur aliquo superans
et aliquo maius. non tamen superans
et maius videtur esse genera dupli
secundum quod genera hic accipimus in-

quia maius sequitur ad duplum
et etiam superans absolute considerata
dicitur. superans aliquo et secundum quod
hoc est secundum aliquid in quo excedit omne
enim superans et maius aliquo superat
et aliquid superat. patet quod omne
quod autem non sunt genera que
dicta sunt dupli eo quod non ad
equalia et similia speciei dicuntur genus
et species autem quod non nisi verum
est quod dictum est quod genus et species
ad equalia et similia dicuntur. et
per hoc patet quod instantia non in-
stat quia duplum dicitur dici comparatione
proportionis ad excessum et hoc est
ad id quod excedit maius autem
dicitur excessum sine proportione si-
cut autem dicitur maius sive ex parte
excedentis et id secundum dimensa restituit
ad aliud considerandum est in illis que
secundum quod secundum idem convertuntur in propor-
tione. Ad hunc autem considerandum in multis
respiciendo ad plures species et opposita
et ad plura et opposita genera considerandum
enim si oppositum generis oppositae
speciei quia tunc esse propositum genus
erit proposite speciei ut si est dupli
genus multiplex tunc subdupli
quod est oppositum tale dupli
erit genus submultiplex quod
est genus oppositum multiplici. In
talibus enim que vere relata sunt omne
genus oppositum oppositi in specie g...
esse signo probat aliquis etiam esse
idem quod sensus hoc est sentiens secundum
ita quod sensus sit genus et sensibile
species oportebit. oportebit etiam
mediatis istorum quod sensibile sit quod
hoc est quoddam sensibile esse secundum genus
sed hoc non est verum non enim sensibile se-
sensibile est tamen genus illi de specie predicatur.

quod autem non omne scibile sensibile
sit planum. Si enim intellectus est et
intelligentia quedam sensibilia sunt, quod
non possibile sunt scibilia. Quare quod scibile
non est genus sensibilis. Si autem hoc non
est genus illius consequitur quod nec
scibile est genus sensibilis. Sunt autem hec
dicta Pythagore quod esset scibile
genus sensibilis et quod sciret omne sen-
sibile quamvis(?). Videtur autem scibile
sit sensibile, ubi non sciendum quod sensibile
dupliciter dicitur, scilicet sensibile actu et secundum
formam et virtutem scibilis acceptam
et sensibile in sensu acceptum et etiam secundum
durum dicitur. Si in sensu sit intellectum accep-
tum et tunc sensu secundum actum sive ac-
ceptum primo scibile non intellectibile per
sensibile, secundo autem in sensu acceptum est
intellectibile quia usque adhuc in sensu et secundum
sensum notatur, patet esse confusum in
sensibilibus contrarius secundum esse quo est insensibili
non est intellectibile ubi sensibile etiam modo
quod sensibili accipitur in sensu et hoc est
estimabile in brutis, rationale autem
in hominibus tamen intellectibus non est magis
minus magis ad perfecte intentionem quod
non inveniatur experimentum nisi ut fiat alio
doctrina sicut apparet discentem. Ad
hunc autem quem ad destruendum problema
de genere insufficiens in his sunt
comparationem ad aliquid in quibus hic
ad hoc autem talem dabimus documentum
hic dicitur quod scilicet eorum que ad ali-
quid dicuntur alia quidem ex necessitate
sunt in illis ut in subiecto ad que dicuntur,
alia autem sunt circa illa ad que
dicuntur et non sunt in illis ut in
subiecto, alia autem contingit in illis esse
quemadmodum ut in subiecto et contingit non inesse
in illis. Exemplum primi est ut
habitus et dispositio et mediocritas virtutis

virtutis que in alio nullo possibile est
esse ut in subiecto nisi in illis ad que
dicta sunt, scilicet habitus habitis et
dispositio dispositis et mediocritas omnis
etiam quo ad nos et id quod est
in nobis est infra medium virtutis
et sic ista sunt in illis ad que
dicuntur. Alia autem sunt dextro mem-
bro et non est necesse quidem in
illis esse ut in subiecto ad que dicuntur.
Contingit autem aliud, sicut scibile quidem
et scientia sunt in alia aliud dicuntur. Scientia
ad scibile ad invicem eo quod non
pertinet aliud scientiam sibi ipsius habere
animam et tunc scibile est anima et scientia
et scibile sunt in anima non tamen [illegible]
sic in suo esse contrario ut in subiecto pos-
sunt et in alio esse. Hec tamen eadem sci-
entiam animi scibile non est anima et tunc
non erit scientia in scibili ut in subiecto
sed in alio animi intellectu quia tunc
scientia est et in anima que tunc non
est scibile. Alia vero que sunt de-
xtro sive membro semper et ubi-
non contingit in illis esse ut in subiecto que
dicuntur ut contrarium quod dicitur ad suum
contrarium et non est in isto quia contrarium
in contrario ut in subiecto esse non potest nec scientia
potest esse in scibili nisi eo modo solo
sic scibile animam ut homo sciens et
scit. Sicut autem ista divisione primus
sumus consideratione, si aliquis in genere
ponat aliud istum hic de aliquo
eorum membrorum quod non est hunc
inventum tunc intercipitur
et genus quia non est omne genus
quod assignatum est per genere est
exemplum est ut si memoriam dixerit
sensum generis esse mansionem. Namque
mansio sic genus memorie
eo quod sicut omnis memoria.

nota

Et ad intellectum [illegible] per collationem ad naturam vel generis sicut animum est vel [illegible] quod acti

· est mansio sive quies et retentio
eius. omnis enim mansio est in manente
proprie sive in eo quod manet. quia
mansio nichil aliud est nisi mora
manentis et est mansio circa illud
quod manet. est enim mansio alicuius
manentis. propter quod etiam scientie mansio
est in sciente sicut in subiecto. ergo memoria
que scientie est non erit genus quod est man-
sio eius in sciente quia memoria dis-
positio est mansio scientie secundum eos. Solutio a(d)
non contingit quod memoria sit in sciente
sicut in subiecto. omnis enim memoria
est in anima ut in subiecto. ergo man-
sio non est genus memorie. Sciendum
autem quod mansio est proprie man-
tis et subiectum est eius in quo est man-
sio manentis sicut etiam disceptio est
actus disceptantis et disceptati. sed autem
est in mansione magis eminentis
quia mansio non est nisi continua-
ta mora manentis in eo in quo
manet. Est autem locus constitutio-
nis iste nunc quando totum est communis ad
actus sive in esse conversionis ad utrumque
eo quod nichil differt memorie
genus esse mansionem aut quod
aliquis contrariatur. quod necesse me-
morie mansionem itaque in sic ei non
mansio nam sequitur duorum modorum
memoria est mansio scientie sive
ut genus sive ut actus eadem
operabitur de ea non inducte conclusio-
nis destructive inveniuntur. nam
et quod non est ut genus et
quod non inest ei simpliciter
et sic hic locus utilis est et ad
problema de accidente et ad problema
de genere ·

de genere

Hec autem de cetero
problemate loyco similiter
contento anima problemati etiam sive
omne loycum. scilicet naturale et morale
et de aliis quamvis continetur problema
de genere contento ad naturalem. In superiori
autem ad moralem. principio tibi
constitutione ab habitu et actu et potentia
que sunt in anima et sic utimur ad
aliam partem. Pro intellectu igitur predictorum
que de genere loyco non contento dicuntur
sunt in determinatione generis contenti ad
naturam moralem considerandus. si assignan-
do genus speciei assignaverit habitum que est
species in actum positum ut in genus
proprium aut econverso actum positum in habi-
tum ut genus speciei sic enim assi-
assignavit male genus verbi gratia
sensum secundum habitum dixit esse in genere
per motum per se male. nam assignavit quod
sensus est habitus sive potentia habitualis habi-
tu illius per se. motus autem est
actus vel operatio et sic species esset
in genere qualitatis et genus in
genere actionis quod esse non
potest quia diversorum generum et non
subalternatim positorum diverse sunt
species et differentie. Contingit autem sic econtrario predi-
cari. si memoriam actum sive o-
perationem dixit esse habitum retentivum sive
conservativum opinionis sive per opinionem
assignator. nam nulla memoria
habitus. sed magis actus est. sicut enim
speciem que est actus positum in
genus quod est habitus et sic
genus qualitatis erit genus
speciei predicamenti actionis et sequitur
idem inconveniens quod prius quod
scilicet generum diversorum et non subalterna-
tim positorum est una eadem species
quare autem dicit memoriam semper esse etc.

actum non habitum intelligis de memoria
anime sensualis quod non potest esse post sine
corpore ut in libro de anima nobis probatum non
potest esse habitus anime sensualis. Sed est actus
eius sive compositionem sensus vel intellectus
ad ea que sunt in memoria que est
prima species anime et hec compositio reminiscentie
est que est anime sensualis actus sicut
dictum est. Peccatum autem inter hec probatum
et illi qui habitum hic est speciem quod
dicat habitum ordinatum mouere potentiam
potentiam ut ingenium et sic male assi
gnatur genus. sicut qui mansue
tudinem ut speciem assignatam ordinat
in abstinentiam ut sic ingenium
est abstinentia ire non genus sic
mansuetudinis in comparatione sed ad genus
eius et ad mansuetudinem in pas
sione et actu cetera que est mansue
tudo et non est quod mansionum similiter
peccatum qui dicit fortitudinem esse abstinen
tiam esse timoris scilicet fluoris et qui
dicit iustitiam esse curatorum que sunt
legitimus actus in tempus et
plus in ... ut in v ethicorum dicitur
... compositionem fortitudinem et
iustitiam etiam non sunt quod
sensus ... virtutum sicut genus
est quod de sensu speciei et ideo ... de
bonis et laudibus in libro qui dicitur
... et operibus virtutum. plures
autem eorum que inter ... sunt quod
fortis et mitis est qui non patitur
et ideo abstinentia ire et passionis
consequitur fortem et mitem ut
... actus. abstinens autem
est qui et continens in septimo
ethicorum dicitur qui patitur quidem
et sentit illicitas passiones sed non
deducitur amentes mensurare
rectum propter passionis. Probat quod

abstinens sive continens ab ira non
est genus mitis et fortis mitis
enim est qui in sua ira aliquando provocatur
in aliena provocatur. fortis autem
est qui non sentit pericula propter rationem
iudicatas. mitis autem est quem
modo movent illicita huius. continens
autem sive abstinens in omnibus hiis
que est qui quidem sentit illicitas
passiones sed in passionibus non deducitur
amentes iniustis et mensura propter talis
abstinens sive continentia ab actu
et non passione inter fortem et mitem
ab ... dicitur et genus sit in
proprium non habendo modum ut ...
nisi quod ipso gaudeat quod ab
stinens generalis est in membro conti
nentia ab omnibus illicitis ne actum
perficiat et sic amentes ... ceden
tium incipit vel passiones aliquorum
actuum et propter hic fortasse sequitur
post sive ... talis utrumque ...
sed mitem et fortem ut scilicet si passa
fuit motum passionis ad illicitum
movens quod non deducitur
sed teneat se et membra ne perficiat
motum illicitum quod patitur con
sentiendo et sic abstineat vel ab
stinentiam habeat ne tamen propter hanc
quam hic quod est abstinentia ire
vel timoris inest hunc quod est
mitis et fortis ut genus speciei et
ideo non sequitur abstinentem
timoris fortem esse nec abstinentem
ire mitem esse sed potius illum fortem
esse et mitem qui nichil patitur
ab huius timoribus vel ire aliquando est
autem inter hec idem probat qui
id quod quibus modo sequitur ad
aliquid sine compositione ut genus
vel proprium quibus autem modo sequitur

a mente vel mensura mensurante recta ...

dicitur secundum quantam rationem ut isto posito
aliud sequatur ex illo quoniam forte
peccatur secundum causam et consequens. sicut verbi gratia
proponitur qui ponit continentiam esse
genus ut et conversionem oppositionem ponit
esse genus fidei utrumque verbi gratia istam sequentur
ea que predicata sunt continentia scilicet virtutem
et fidem opinio et ita sequitur quo-
tum modo quemque scilicet assignatur speciem
virtutem. scilicet et fidem venientem est hoc
est genus ad quod sequitur sicut
iam paulo autem plurium causarum
et alia vero est quia qui virtute
continetur quidem prior secundum causam
et tempus nec secundum continentia quia
continentia est sibi causa ut ne virtutem
vero est causa continentie quia continentia scilicet
ergo continentia est causa ut genus. virtus
est causa et non species. patet quod sint
ut quid et genus et ita non
est continentia. Sed autem eadem
rationem ut fides est opinio ita ut
opinio sit genus fidei aliud probabile est
quod contingit eandem opinionem habere
et non credentem et fidem non
habentem quod non contingit si
fides esset species opinionis. si autem
non contingeret si fides esset species opinio-
nis quia non convenit speciem de genere
in non genus permutari aut genus
sit quidem quod de ratione speciei. Similiter
contra convenit quod idem permaneat in
ratione eiusdem si id quod est secundum
speciem per mutationem sit quia ad non
contingit idem est aliquando hominem
esse et quandoque non hominem, in eodem fk
permanente. Siquis autem omne licet que
tamen sunt obviens dicat quod
contingit omnem opinantem sic
animi licet quia opinatur credere tamen
sequentur quod opinio et fides habebunt

predicationis dicentur patet quod sequitur
quod nec opinio erit genus fidei
quia de quale tamen opinio et fides
dicentur. iam autem duo convertitur
quod de pluribus oportet genus dicatur quam
speciem. Considerandum autem in rebus
moralibus contingit cadat ea secundum
que nata sunt inesse anime scilicet in
specie in sit anime secundum aliquam potentiam
et genus non in sit secundum eandem
utrumque genus et non est assignatum
modus gratia exemplum preter inducta
super aliquo et secundum aliquid unum
in nata sunt fieri species et genus
in quo verbi gratia ut in isto est species et
genus est in eodem ut patet quia
ut in quo ut in isto est albus in
eodem et secundum idem est color et
quo grammatica ut in isto in eodem
et secundum idem est disciplina scientia.
Si vero aliquis verecundiam vel speciem
dicat esse timorem ut genus
isto quod verecundia species et timor
genus eius continuum. patet de isto
aut siquis licet modo iram ut scilicet
speciem dicat esse tristitiam ut genus
accidit quod non in eodem et sic
idem est species et genus et sic
contingit quod male genus assig-
natur nam verecundia quidem non sit in
anima nisi in rationali potentia patet quod
dicat autem quod primum signum no.
rationis est verecundia patet quod etiam
nullum de brutis aliis verecundantur
timor autem qui est fuga cor-
dis secundum Aristotelem sit in ira secundum
animalitatem scilicet est secundum irascibilem que
animalitatem ... quia in illa est an-
xietas que est timori contraria sicut est de
continentia et ita quia continentia quod est contemptio
cordis ex absentia delectabilis et presentia contrarii.

est in concupiscibili in qua etiam est
voluptas sive delectatio sive gaudium
ira autem fit in irascibili secundum Aristotelem
propter quod non sunt genera timor
et tristitia verecundie et ire que assi-
gnata sunt pro generibus eo quod
non in eisdem et secundum eandem potentiam
nata sunt fieri in anima cum speciebus que
assignata sunt. Illud autem est quod
primum pertinuit si amicitia ponitur
in concupiscibili tunc amicitia non
erit volitas quedam quia amici-
tia volitas quedam secundum formam generis
describitur. omnis enim volitas in rationali
inest anime et sic species et genus
non sunt secundum eandem. Utilis autem
est hic locus non tantum ad genus
sed etiam ad accidens destruendum ad
secundum tamen accidens quia sequitur si
non inest secundum idem quod simpliciter
non inest et simpliciter inesse vel non
inesse destruitur accidens. Est
autem hic notandum quod predicto ab auc-
toribus timor potest esse genus vere-
cundie. dicit enim tamen quod verecundia
timor est inhonesti facti. Sed timor
equivoce dicitur secundum quod est
fuga turpis et secundum quod est fuga
periculi. hic autem modo secundum quod
est fuga cordis in periculo non potest
esse genus verecundie et sic intelligitur
quod hic dicitur. Rursum si non in
speciebus in specie et genus sit et
modus quo genus species participat
considerandum si secundum quid sive partem
tantum est assignatum genus parti-
cipat speciem cum secundum totum debeat
species genus participare dico autem
secundum totum quia secundum totum tam
universale quam formale quod est in
genere totum enim genus est in specie

quo ad esse generis. enim non ut secundum
quid participari aliquem nam homo
non est secundum quid animal neque grammatica
est secundum quid disciplina simpliciter
autem est in aliis speciebus participibus
genera sua considerandum ergo in aliquibus
speciebus secundum quid et non secundum totum
participatur genus. Cum exemplum est
ut animal dicitur sensibile et invisibile
secundum genus. nam non invisibile secundum quid
sive secundum partem dicitur sensibile vel
invisibile animal et non secundum totum quo
animal est animal et propter hoc sensibile vel
invisibile non est genus animalis. Latet
autem aliquando aliquid et decipimur cum
hic est totum speciem in parte ponere
ut animal secundum genus esse corpus sensibi-
le hic est quod sentitur et est participare
nullo enim modo pars de toto composito
sive species composita participat propter quod non
est corporis genus animalis id quod est pars in illius
eius scilicet tamen quod pro parte vero corporis
ponitur genus animalis sed hoc non est cor-
poris participare sed corporis vel ab hoc ab hoc
et ab illo autem consequens insignia cum
in moralibus inducit si aliquid de uno
incapabilium sive fugiendorum ne-
cessarium ponitur in potentiam sicut in genere
genus impossibile hic est potentiam
qua quis ad aliquid potest sive
potentia ad agendum sive faciendum ad
efficiendum aliquid incapabilium
sive fugiendorum quia cum actum
incapabilis ponetur in potentia agen-
di ne in genus potentie qua
potentia agendi incapabile non est in-
capabilis nec de incapabili enim h-
pi ut genus vel ut sophistam
vel detractorem vel latronem di-
cunt secundum genus eum qui valet
hic potest vel facultatem habet latenter.

Etenim furari sophista quidem secundum
potentiam deceptor autem secundum potentiam et lat-
tro vero nunc in tempore in quo furatur ad
extra nihil dicitur talis quod sic
sophista vel deceptor vel latro inest
quod habet potentiam aliquid talium fa-
ciendi sed potius ab actu quia aliquis quae
autem actu est et non quandoque ac-
tu nunc dicitur vel malus vel bo-
bonus in aliquo opere sed potius alia
ab actu ut dicitur in IX prime
philosophie quia sic omnis homo diceretur et
bonus et malus et laudabilis et vitu-
perabilis potentia enim secundum hanc potentiam et
tenens et studiosus id est virtuosus
homo prava agere sed non sunt de-
nominati hoc quod sunt potentia vel sophiste
vel deceptores vel latrones vel deus
vel studiosus. nam omnes dicuntur prava
et nomen accipiunt secundum affectum
actualem pravitatis et non secundum
potentiam pravitatem faciendi quia alia
est autem ista rationali et dico sophistam
decipientem in verbis deceptorem
autem insinuationem ad aliud in
fraudem latronem autem actua-
liter voluntatem committere in furto
id est in neglecto sensus hominum deum
autem dico secundum dictum doctorum qui
nichil pravum velle potest quia pravum
velle non est potentie sed impotentie et de-
fectus studiosum autem dico virtuo-
sum qui in nobilitate sue hone-
statis nichil pravum vult secundum actum
potest tamen prava agere eo quod sicut
dicitur tamen omne circum vituperabile est
secundum electionem et voluntatem et ad
minus. iudicium autem nullo modo
est vituperabile. ad idem autem est
alia ratio quod si nichil secundum potentiam
dicitur vituperabile vel laudabile

quia omnis potentia sive facultas ad
faciendi autem hic sic dicta potentia de
potentia vacare est de natura eorum que
sunt eligenda eo quod potentia bonum
faciendi et potentia male faciendi
est una unius radicalis principium bonum
quia bonum nihil differt a natura alia potentia
quia rationalis potentia est ad opposita
et non obligatur ad unum ut in
IX prime philosophie probatum est. Quamvis
modo in principio potentes id est potentes
agendi prava eligende sunt non in
quantum pravorum sed secundum quod sunt
receptione potentie agendi. unde
in rationali ut eo quod deum et studio-
sum eas hic dicimus possumus enim deum
et studiosum prava agere id est tales
habere potentias quibus alii prava agunt
sed non est de condicione boni quod
bonum faciat ex necessitate sed cum possit
prava agere unde potentia prava agendi
signum est in bonis quod libere a-
gunt bonum est agunt et sic conditiones
ipsorum qui agunt bona tales potes-
tates efficiunt propter secundo quod potentie
qui aliquid actu vituperabilem necesse
impotentiam id est faciendi talem con-
tingit ingenuus ponitur propter quod
nullius secundum actum et speciem vituperabi-
erit genus potentias faciendi ideo
ad hoc autem ad hoc est alia ratio de-
ducens ad impossibile quia si dicatur
quod non est sicut tamen est sed potentia
aliquid faciendi erit genus
eius quod secundum actum et speciem vitu-
perabile est accidit per contrarium argumentum contra
vituperabilis esse eligens quia potentias
id est faciendi aliquid est et est potentias
potentias secundum id erit vituperabilis et
genus quod est vituperabile ipsius secundum totum
sunt ambitus sive continentie vituperabile.

Item autem primum accidit si quid ad
de uno secundum se honorabilius et eligibilius
in potenciam ponit ut speciem uel
genus uel ponit ipsum inpossibile. Si enim
potens hoc facere uel in genus uel quod
ponit ipsum ut in genere intentionem illius
qualis etiam sibi potentia efficacior
declaratur. nam omnis potens et
omne inpossibile sunt potens uel estimatum
alicuius est eligibile secundum aliud. id est ad quod
est et secundum aliud eligibile non potest esse
genus eius quod est eligibile secundum se
ad hoc autem consideratio non in unum
genus tantum sed in genus multiplicatum
intenditur. problema de genere considerandum
enim et precipue in moralibus si aliquid
in specie assignatum quod est de uno
eorum que in duobus sunt sicut in
genere uno uel pluribus sunt in genere
duo. i. uel plura complocatum. unum quod
genus et si post illud in uno illorum
male assignatur genus quedam
enim non contingit in unum ponere ut ingenium
quia genus secundum eos consistit in duobus uel
pluribus ut seductione uel detectione
in specie et actu acceptum non contingit in
uno ut in genere ponere cum seductor sit
qui et appetit et potest facere in possibilia
sed est in genera ad que non dicta est
potentia cum omnis potentia dicta sit ad
bonum dicatur seductor et detector ab
utroque illorum simul. unum potens non
appetens et appetens et non potens
non dicitur seductor uel detector
quia ille qui habet utraque simul et hoc
est potentia cum actu appetitus quiete
per quod unum illorum non est ponendum
genus sed utraque simul que dicta sunt
in. i. dicat intendunt quod ali-
quid unum specie sit in duobus generibus
non alternatim positis. Sed quod duo
sunt que integrantur unum genus
et complocantur ipsum et non est sed ponit
in alio illorum sicut in genere.

Iterum etiam potest esse
genus ex hoc quod genus
per differentia contrario differentia per genere assignatur
cum aut per omnes considerationes
habitas quibus intendimus genus
aliquociens intenditur genus eo
quod contrario quod sibi debeat genus
quod ut differentia et differentiam ut genus
ponit aliquis et tunc intenditur
genus quia genus non est differentia nec differentia
est genus cuius exemplum est si quis stuporem
ut speciem dicat difficultatem esse super-
habundantiam admirationis. Sed est quod
stupor per diffinitionem que est ex genere et differentia
est superhabundantia admirationis. tunc
enim superhabundantia in recto de stupore
predicatur ut genus et ad admirationem in obliquo ut
et differentia cum stupor posset ad admira-
tionem habitudinem ita quod ad admira-
tionem sit genus et habundans sit differentia
est stupor admiratio que sit habundans
et magnitudine cor faciat insensibile ad co-
gnoscendum cuius causa admiratur. sicut
insensibile est nobis stupidum ad hoc quod
ascendi per intentum ad cognitionem admi-
ratis cuius sensibile exemplum est si aliquis
fidem dicit esse difficultatem per genus
et differentiam uehementiam opinionis cum
posset sic opinio uehemens id est quod opinio
sit genus et uehemens differentia nam
in superhabundantia potest esse genus stuporis
et fidei. Sed due sunt superhabundantia
quorum cum admiratione stuporem con-
stituens uehementia autem opinione con-
stituens fidem. ut stupor esse
admiratio superhabundans diffinitione dicitur.

dicta uno posuit in alio
tunc ... ex duobus uel pluribus

per genus et differentiam

per genus et differentiam . sed hic modo non
est fides opinio vehemens . praeterea quod
genus est cum animatio quin etiam oportet
opinio sit . humilitas autem et vehe
mentia sunt due male genus
assignatum est genus quod non est
genus . sed differentia . sed et illud per locationem
quia siquis sit humiliationem et
vehementiam ut genera assignet scilicet
quod maiorem fidem faciant fides
humilis et superbus stuporem humilis
maioris quod est possibile . sed autem
sequentur hac ratione quia id autem est
vehementia et id autem est humiliatio
et illud denominatur ab illis . si igitur
stupor humilis est ut genus stu
por denominatur . et super humiliatio
praeterea sed quod sequitur quod animatio
eius sit humiliatio sit humilis est
superbus cum animatio sic res
maior quod falsum est . sed autem
per eandem rationem et fides ad erit
opinio . siquidem fides est opinio . nec ve
hementia fides autem est vehe
mentia ut ponit qui dicit vehe
mentiam esse genus fidei . praeterea quod
autem sequitur quod etiam ve
hementia sit opinionis . igitur opinio est
fidem habens vel faciens quia de quo
praedicatur species et genus . sed autem est impossibile
quia opinio est res maior cum non
convenit fidem habere . amplius ad
hunc actio movens ad sequi actio
autem sic assignari differentiam
ut genus et genus ut differentiam ve
hementiam dicere vehementem
per denominationem sui ipsius actio ipsa
et sit humiliationem dicere sit humiliatum
est . ut fides vehemens ex ypotesi
quia vehementia est genus
fidei si igitur fides vehementia est et

fides vehemens sequitur . non quod
vehementia sit vehemens sed
autem eadem ratione et stupor est
sit humilians si igitur stupor sit humi
liatio ut genus erit id sit humi
liatum sit humilians non . non autem
sed non esse unum nunc . ut hoc
verbum dicitur quia non denominatur idem
se ipsum quod ad nec disciplina de nomina
tivum dicitur disciplinatum ut motus de
nominatus actio ipso dicitur motum quod autem
aliud actio denominatur aliquid ut
unitas dicatur una . oportet quod divisa
sit dicatur . ut unitas ut eius quod
etiam et dicitur unitas ut dispositio eius
et unitas accepta ut dispositio est
eius denominat unientem accep
tam ut eius quoddam . sed autem in
animalibus dicta sunt et in ani
malibus libris logices sic autem non
potest nisi humiliatio et vehe
mentia que si per genus accipiuntur
non possunt esse dispositiones eius
praeterea igitur quod hiis rationibus peccant
qui differentiam ut genus et genus ut
assignant differentiam fidei . ut erit
vehementia et fides opinio est vehe
mens et non vehementia ut dictum est
quia genus est quid speciei et differentia est
quale ipsum esse quod cum eo
quod est quid possibile speciem constituit
quicquid quale vel quale quid
dicat . sed autem consequentia est genus
moralis sicut in predicabilibus sed comparatum
est ad differentiam et differentia ad ipsum et
est intellectus de differentia ultima que est ac
tus speciei quia dicte generales cum
genere sunt collocande .

q   ... autem
peccant comparabile .

de genere predicantur omnia que eius sunt etiam
passionem speciei, sive per genus predicantes dico
autem passionem generaliter omne accidens
sibi sive convertibile sive non convertibile ut
differentes immortalitatem dicunt
immortalitatem esse vitam eternam sive
sempiternam. sempiternum est enim idem
quod semper eternum. passio enim vite
que est assignata species vel casus sic enim
accidens vite videtur esse immortalitas
et non videtur esse genus vite. secundum accidens
quoniam autem ubique est quod dicitur
quod immortalitas sit casus et ac-
cidens vite palam fiet si quis enim ex
mortali concedat aliquod factum esse
immortalem nullus enim tale fac-
tum immortalem aliquem secundum speciem
vitam sumere sed dicet eum cum
aliquem vite accidentalem habere vel ac-
cepisse vel dicet aliquem vite
passionem hunc eundem adquirere
sed est vite contrarium quod vita non est
genus immortalitatis quasi in
mortalitatis esset differentia amen et non
est causa alterum fuerit vitam
Rursum considerandum in passionem
eius cuius passionem genus assignatum
sed passionem illius generi sicut
est passio ut genus et per genus
significet hoc exemplum est quod quidam differen-
tes et ponentes in genus ventum
et dicunt ventum aerem esse motum cum
et est exemplum de ponente de motu quia hec
differentia magis enim motus aeris ventus
est quam quando ventum non est enim motus
aeris dicto que dicat quod et preter
quod ventum est quoniam ponit autem quod
ventus est vapor circumiens aerem
nisi extendens et cum fortiter re-
pellens vel impulsus aeris ex
vapore circumimpellente aerem fiat

vel passio eius quod per genus predicatur est
genus quod est motus ei aeris
et aer non est genus venti aer
quod genus assignatur permanet
idem motus et secundum quod quando movetur et quando
manet et idem nullum amittit sicut
quando movetur et quando non movetur. quare
idem omnino sine ullo motu ventus esset
aer secundum genus predicatione. si enim ventus
esset aer secundum genus cum genus
sit tale predicatum speciei oportet quod etiam
aer non motus ventus quia aer
non motus aer est aer et ventus
dicitur esse aer secundum genus ut dictum
est positis. siquidem idem aer per-
manet quando qui erat ventus sic
autem in omnibus aliis in quibus
passio generis predicatur per genus. videtur non
necesse potest dici aer mobilis est
ventus et si forte aliquis dicat
quod cum ventus nobilis genus aeris
mobilis vel motus non potest predicari
de aere mobili ut dicatur aer
mobilis vel motus est ventus dico
autem quod non potest predicari
ventus de aere moto vel mobili
sed non predicatur sicut genus sicut passio
vel est sicut signum et in hoc concedo
oportet quod aer mobilis vel motus est
ventus sed non oportet hoc concedere de omnibus
hiis de quibus est sicut predicatum de causa
nisi sed quando est per manet in illo
sicut ferrum in cultello quia contingit
dicere potest hoc ferrum est cultellus
ut autem natura assignatur enim
quando est in existens non erit nomen
non quidem de omnibus est verum quod
cum est si est unum de hiis de quibus
esse predicatur genus in non existentibus
in quibus ut predicatur et assignatum
genus vel non existentia in quibus.

cum non videtur esse verum in quibus est nix
candens ut in luto et in nive nigra
est materia candens nam nivem dicunt
esse aquam congelatam frigido et non
sequitur ergo nix est aqua quia et
constituit ad aliam naturam que propter hoc co-
naturale est quod non est aqua lutum
non dicunt esse etiam nisi humidum humido
temperatum et ideo non sequitur ergo lu-
tum est terra ergo nix est aqua neque
lutum est terra sicut iam dixi propter
quod neutrum assignatorum genus est
genus secundum naturam genus totum oportet enim
verum genus esse semper de specie cum
sit praedicatum essentiale de ratione speciei ex parte
et sic oportet semper verum esse praedicari de
omnibus suis speciebus. Secundum autem et
eadem ratione nec vinum est aqua
putrefacta in vite sicut dicit Emp-
edocles esse aquam putrefactam in ligno
vitis nam vinum simpliciter sine
additione supra non est aqua
et ideo non oportet si aqua genus
vini esse quia genus semper praedicatur de specie.

b Hec autem consideratio
qualiter continetur genus
non connectitur ad naturam moralem
vel naturalem consideranda qualiter
continetur genus non connectitur quod
inquirens materie que est prima ergo consider-
atione inspiciendum est si id quod
pro genere assignatum est omnino non est uni-
versale est genus quia sic sequitur
quod etiam propositum non est genus
quod autem illud omnino sit nec genus
morale nec naturale considerandum
est in eo quod eadem quibus praedicatur non
diffinit speciem cum genus de pluribus
differentibus specie praedicetur omnis autem

specie genus scilicet est de quibus praedicatur genus
sunt differentes specie et non uno
solo propter quod album nullius erit genus
quia album non nisi de albo praedicatur et alia
in eo quod alia specie ad invicem
non diffinit. Rursum non con-
sideranda et nisi aliquid genus si aliquid
eorum quod omnia sequuntur dicit
esse genus ut differentiam et ideo propter ostendimus
in genere plura enim sunt que sequuntur
differentia sicut ens et unum de numero eorum
que omnia sequuntur si ergo assignatum
ad ens sit genus palam quia ens
omnium est genus quia ad omnia se-
quitur eo quod ens praedicatur de omnibus ens de
nullo enim praedicatur genus nisi de suis speciebus
praedicatur enim de uno ergo et unum erit ut
species entis consequentur enim ens
et unum accidit accidit ergo quoniam
omnis de omnibus de quibus genus
praedicatur quod est ens et speciem praedicatur eo
quod ens et unum simpliciter de
omnibus praedicantur et ideo est inconveniens quia
oportet speciem de paucioribus praedicari quam genus
ergo quod assignatum est pro genere
nullius est genus et sic non erit genus
propositi sive propositae speciei si autem
in speciebus non ad genus sed ad
genus quale quod est differentia id quod omnia
sequuntur ut unum et ens dicit
esse differentiam et non genus palam est
quod sequitur ex hoc quod differentia
de equalibus praedicatur vel de pluribus
quam genus quia tunc differentia praedicaretur
de omnibus ut unum secundum quod dicit
eas dispositionem de equalibus cum
ente si ens genus dicitur esse
vel praedicantibus de pluribus quam genus si
ne genus aliquid ponatur vel si
vel qualitas unum quoniam sic et genus
omnia sequuntur sicut et differentia circa.

contraria et genus ponatur de equalibus
si non genus sit. verum quod non
omnia sequuntur quod de pluribus generibus
quando contraria dicuntur et utrumque in genere
quia ex quo genus predicatur oppositum
contrarium ad utrumque contrarium continet
ambo in genere indifferenter est et ad
modum secundum quod etiam predicatur
inequale et non inequale sicut de
nominatis unum consideratur si genus assi
gnetur dicatur denominative esse in ista
sibi sicut ut album ad ... et non
similiter et non ut quid si ut quale
est in nunc tunc .n. intelligitur genus
eius .n. patet quia non erit genus
quod assignatum est per genus genus .n.
non dicitur in abstracto sibi sicut et non
dicitur esse sicut accidens ... //
consideratio ad hoc innuitur predicari univoce
sive in nomine genus inspiciendum
eius si non univocatum sit genus speciei
sicut de omnibus suis speciebus genus
univoce predicatur quod si non predicatur assi
gnatum genus de assignata specie
univocatur genus et non est genus
quod assignatum est per genus

a Amplius ex consideratione
generis contrarii invenitur
genus et primo ex consideratione
comparationis duorum ad duo quando aliquo
uno existente genere et aliquo uno ex
istente speciei que ad invicem sunt me
lius et peius sive minus comparantur si
tunc aliquis quod melius est inter
speciem et suum contrarium posuit in genere
peius sive quod peius est in genere
et suum contrarium tunc .n. reliquum
quod peius est aptum per contrarium
idoneus esse in reliquo si est peius
in meliore sicut in genere et tunc

inconveniens genus eo quod contraria
sunt peius et melius sunt in contrariis
generibus quod innominabilibus est unum
sunt quod bonum et malum non sunt
in genere sed genera aliorum contraria sunt
quod est in peiore esse sicut in genere
quod est in genus quod ... quod me
lius est in speciebus sic genus est melius
comparando // comparando autem utrum
autem ad speciem ad duo genera quod ad
si eadem species ad utrumque genus
peius scilicet et melius equaliter se
habeat aliquis posuit illam speciem in
peius et non in melius predicamentum
et non in genus dubitantem posuit
... inconveniens genus ut si aliquis
posuit posuit animam quod motum
sit est aliquod motum aut aliquod
mobile ut in genere mobilem existentem sunt
enim anima eadem est et stabilis est et
mobilis sed est similiter et equaliter
se habet ad motum et ad quietem propter
quod si quid melius est stans sive
quies quando motus tunc optimum animam pt
in genere quiescentium ponere quando in
genere mobilium et sic predicamentum ponens
animam in genere se moventium est ...
stans sive quies dicitur consideranda scilicet
ut privatio motus et sic consideratur scilicet
secundum suam scientiam quia sic privatio est
motus et motus est habitus vel
actus privatus et quies privatio consideratur
est ut tempus in quo quiescat motor
a motu et mobile a motu et si quies
non est privatio sed perfectio mobilis in
tentia a movente et sic quies ...
melior est motu et sic animam me
lius est quiescere quam moveri ...
et est notandum quod cum contraria omnia
predicantur utrumque unum contrarium genus
eo quod illam sunt plus predicantur.

est ut homines et quod illam participat
secundum minus est ut per naturam. non id
quod plus participat est melius in
natura ista et quod participat secundum minus
est in eadem natura peius. Amplius
quia ex comparatione horum causatur
magis et minus et sic est iste locus constructivus
ex magis et minus ad genus assignatum
destruendus destructive. i. non solum constructive
si genus quidem suscipit magis
et minus species autem assignata
que supponitur generi non suscipit magis
et minus non erit genus. ut id quod secundum i-
psam denominatur dicitur tamen fallacia
quoniam non est genus quod assignatum
est pro genere eius est quia si verius
est genus suscipit magis et minus
tunc et species ut iustitia et est id quod
denominatur ab ea ut iustus suscipit
magis et minus quia quod in de-
nominativo est magis et minus et
non abstracto dicitur iustior alter
ab altero. Si igitur assignatum genus sus-
cipit magis species quam supposita
generi non suscipit non erit ipsum ut quod
secundum ipsam denominatur dicitur non
erit species quod assignatum est pro
genere. Deinde per locum a maiori des-
truitur genus et per locum a simi-
li. i. inter duo genera comparata ad una-
m speciem quod magis videtur esse et simi-
liter equaliter videtur esse genus non
est genus. palam est quod in proposito
quod assignatum est pro genere est genus
quia vel minus vel equaliter
propositum videtur esse. Inquantum id autem
locus constructivus inutilis est. proprie
esse videtur nihil in quibus plura videntur
inquantum primum de assignata specie et
dubitatur quod illorum sit genus
eo quod illud non destructum sit ...

ut per unum evidentem huius dicere
quod illorum sit genus sicut ubi
genera de ira inveniuntur quod quid est tris-
titia et oppositio primum inducitur. Natus
enim inveniuntur quod natus et contristari
videtur et propter illatam iniuriam et
oppinatur quod iniuria illata sit
ei et in talibus utilis est constructivus
ad inveniendum id quod videtur esse genus
et non est genus. eadem autem
constructivus est etiam in specie etiam
assignata si ad aliud aliquid com-
petitur quod sit ut species secundum magis
et minus ut simile. nam si quod ma-
gis et simile videtur ut species in assignato
genere et non est in illo ut species in
genere palam est quod sequitur quod
in assignata species est in hoc ut in
genere. palam est quod sequitur capi-
tularium ergo et epilogat ut dicit in-
satis dictum est quod isti loci et constructivus
in quibus oppositum inventum est ad inveniendum
genus assignatum

Destruenti non sive genus
assignatum assignare sive
construere non solum per constructivos vel con-
structivos instruendo per unum quod non
utilis hic locus qui paulo ante
dictus est ad inveniendum utilis esse id quod
si genus et species suscipit magis
et minus quia genus sequatur quod
illud quod non sit genus quando
suscipit magis species magis et minus
suscipit tunc non valet inferre
genus. si species suscipit magis et
minus et genus ergo quod sequatur
illud esse genus assignate speciei
nam bonum et album utrumque suscipit
magis et minus et non venit est albus.

genus. nichil habet .ii. prohibet utrumque
suscipit magis et minus non tamen
se habere ad invicem quod unum non
sic genus ad alterum. Deinde ad destruen-
dum probleuma generis utilis est contrarius
locus magis et minus ut si dico non
genus in plura convenientur ad unam
speciem et unum sit indicatum esse
genus eius sicut alterum sequitur
probabiliter quod si unum est genus
eius sicut alterum quod et alterum
sic genus ipsius. Deinde sequitur
duobus generibus comparatis ad unam ut
ad speciem si unum non esse genus quam
alterum et sic genus quod et alterum
quod magis videtur sic genus vel genus
ut si continentia sensum quod est in abs-
tinentem ut ad illuminatum genus ma-
gis videtur esse quam victus et victus
minus videtur esse genus eius et tamen
est genus. ergo per certum videtur esse genus
eius. Deinde autem secundum magis
et minus et similiter tunc veniunt
dicta nam similiter secundum totum hoc et hoc simili-
ter sed species comparate ad unum genus
et similiter una sicut alia est species
assignati generis et assignati sicut alterum
illorum est species assignati generis sic et
eadem ratione quod et reliquum
sic species eius. Ad hoc autem sequitur
prolocum amicorum si id quod minus
videtur esse species assignati generis est
species quod etiam id sit species quod
magis videtur esse species. Amplius ad
construendum probleuma de genere con-
spiciendum ad ea que sunt in
genere distinctione .i. si idem huius de
quibus prius assignatum predicatur in
quid licet quod non sit tamen una
assignata sed plures de quibus est in
quid predicentur quia consideratio si

est de aliis speciebus assignatum in eo
quod quid est predicetur que distinct-
ione contra ab assignata specie tunc
enim probatum est quam erit genus nisi
assignatum est ex genere quia genus
est quod de pluribus differentibus specie
in eo quod quid predicatur. Et hic consideratio
utilis est et ad speciem considerando
si .ii. aliquid assignetur pro specie a
assignati generis considerando est etiam
de aliis quam de assignata specie genus
predicetur in eo quod quid. tunc
enim non videtur sine ratione ut prius
actum genus de pluribus et differenti-
bus in specie in eo quod quid est predica-
tur ut prius consideratur genus.
Quoniam autem videtur quibusdam et
differentia generalis de pluribus speciebus in eo
quod quid est predicari ... hic quod similis est
differentia et in esse similiter quod quid
est perficere speciem, ideo ne aliquis in-
decipiatur putans forte differentiam
esse genus separandum est genus a differentia
et hic docet talibus ... dicitur quod est
quod genus de pluribus dicatur. Similiter
predicatur quam differentia hic manifestat quale
est. deinde secunda est quam genus magis
prius secundum assignationem modi predicandi
quod in quid est predicatur quam differentia ta-
men predicato magis convenit genus genus
quam differentia cum genus convenit quam
ponimus quid suppositum formale
per differentiam. differentia autem non convenit
in quid predicari nisi per effectum que est
causa eius quod est quid. nam
qui dicat hominis hominem esse animal ma-
gis in proprio indicat quid est homo
quam qui dicat hominem esse gressibile
vel aliam differentiam de homine. predicatum
autem est differentia quam quidem differentia
qualitatem eamdem genus signat.

que genus tradiat et predicat postquam
genus autem qualitatem dicit non
signat sed signat quid distinguibile et
determinabile predicamenti. nam qui dicit
animal gressibile esse dicit quale quid est
animal qui vero dicit animal non dicit qua
le quid gressibile sed dicit quid gressibile
simul et bipes. in ista epilogat iterum
dicens sicut est tribus dictis sicut
dictum est agendum superius.

Et locum autem
agnigationis constituit me
genus. quoniam in. tertio. invisibilium in eo
quod invisibilium esse sicut quid
ut genus predicatum de ipso in quid
aliter in. non esset invisibilium esse
sciens quod sequitur agnigationis
quod invisibilia est species et scientia genus
et si ambulans in eo quod ambulat
movetur. vel est motum quid ut
agnigationis ambulo motus esse
et species motus esse ambulo quia si
sumpserimus de superiori predicabile de predicabili
ut genus primi consequens genere in quoque
genere aliquid volunt quod constituunt
secundum predicatum modo agnigationis est tamen
si in. constituunt poterit ut si nolunt
ostendere quod scientia est aliquid secundum
genus quod est fides. si in. ostendit
quod sciens fidit vel est quod
agnigationis sequitur quod scientia
est est fides quedam eodem autem
modo est et in aliis

inpossibile ad constructionem
generis ad hoc considerandum est
quoniam id quod sequitur aliquid
semper et non convertitur difficile in
venire separationem illius agnitionem

ita quod ostenditur si non esse genus
cum genus sit esse a quo non convertatur
quia maxime si si predicatum illud secundum
et actus omne sequitur illud et
semper et sine conversione ita quod
necesse quod antecedens ad ipsum et ita quod
non sequitur ipsum esse ut hominis
homo est animal sed non omne animal est homo
sicut sequitur tranquillitatem quies
et illum sequitur divisibile esse est. in.
omnis tranquillitas quies sed omnis
non quies tranquillitas et omne numerus
divisibilis sed non omne divisibile numerus
unde non sequitur ergo illud et semper
secundum ad predicatum. nam non omne di
visibile est numerus sed omnis quies est
tranquillitas quia tranquillitas est
quies in mari et ideo semper est
semper genus illo quod opposita uti ut
genere tali predicato quod semper et illud
genus tale secundum cum illud predicatum
in tali quia non convertitur ad aliud
quod est secundum vel species predicabile. in.
est quod sit genus sed non est. nam
cum tale predicatum possit esse actus
est. in. omnis nix alba. sed non omne
album nix cum tamen album sit genus nivis
et omnis cignus albus et non omne
album cignus et sic est in multis. unde
ista consequentie contra est intendens sine cum
cautela ita ut nos disputantes utamur
in ea pro nobis alio autem pre
tendente eandem sine propositione eam
convincere quam sustinuerunt disputatione non
oportet non illi sic obedire quod suscipiant
in omnibus et illud esse verum
hoc. in. in sermone ut dixi et instanti
hoc considerationis est quoniam id quod
fit generaliter ad minus in permanentibus secundum quod non est esse quod generaliter
quod fit non est quia quod fit non
est et non convertitur quod id quod non.

est omne sicut sed cum non ens non est non
genus propter hoc enim quod sit ita quod
sit genus ens simpliciter causa est
est quia non entis nulle sunt species et
differentie generis autem omnes et species et
differentias oportet habere sed tamen multiplicabilibus hoc
praeter genus aliud potest accipi sicut tactum
est unde etiam in aliquo sexto in-
stantias tertium quibus probabilis uti
possumus quando sustinuerimus dispositionem
talem quod nos non recipiamus. Item
autem dicitur quod non entis non
sunt species nullum simpliciter non ens
quod est non ens sed quod ut possibile ens
secundum quod est ens cum ut de eo quod
sit quod ipsum sit secundum quod est ens quod
est non ens et non simpliciter non ens et
sic videtur posse habere species et differentias sed
dicendum quod tale non ens est non ens ac-
tu et hoc etiam non habet species vel differentias
quia species non sunt nisi que sunt ac-
tu et differentie non sunt nisi actus quod
plurime autem confirmationum inducuntur sive
sicut destructive sive constructive generis
in hac generali confirmatione fundantur
quod in libro tertio sunt ea que diffiniunt
genus et quia ad illa quia si nulla omnia
sit autem praedicto convenit illud procul
dubio est genus et si aliquid illorum
dissonat tunc sequitur illud non
inesse ut genus epilogat item ergo dicendum
multiplicatum dispositione in determinatione
nisi queritur si aliquid insit ut
genus cum dictum est quadam modus tamen est
et sic duo praedicata scilicet quod inest ut ac-
cidens non convertibiliter vel convertitur et quod
inest ut genus vel generale quod
est differentia iam quoniam ad praesentem specialem
inventionem sufficienter tamen est et etiam
tamen est de praedicto quod sequitur ut
genus quando non sit genus secundum veritatem

propter quod etiam studiose dicitur quod
necesse quedam propter proprietatem talem dicitur
praedicatum putabamus esse genus et ipso
praedicato genere reclamatur quoniam tamen non
sit genus secundum veritatem.

V Tertium autem propositum vel non
propositum est quod tamen est
et assignatum in esse ut propositum
in libro quinto topicorum est perspicacius ex ii
ordinantur praedicta secundum quod sunt
etiam ad inesse ut dispositio a quo remo-
tissimum est et proprium in esse simpli-
citer et ut accidens et ut sed uno gradu
approximans inesse ut genus quod
cum accidente convenit quia accidens frequenter
praedicatur non convertibiliter ut genus et ex quo
in primo praemissa est methodus
quantum ad ea de quibus est metho-
dus et inter de ad inesse praedicto accidenti
vocatum est. In quarto autem determinatum
est de inesse ut genus et de adiunc-
to sibi praedicto quod est differentia sequitur
de proprio in isto quinto determina-
re propter quod convertibiliter praedicatur simpliciter
praedicatur in inesse praecedere dispositionem quia proprium
praedicatur convertibiliter simpliciter secundum totali-
tatem sibi de quo praedicatur et secundum totalita-
tem quibus etiam esse ut dispositio adhuc
addit illud quod est simul secundum to-
talitatem subiecti et quia ex addi-
tione scilicet ad praedicatum propositum non met-
hodus de proposito et non prius praecedentes
methodus quanta est autem sexta
methodus de dispositione sic ergo habet hic.

methodi intentio est. autem dico
sine distinctione proprium quod a philosopho assi-
gnatur. proprium aut per se proprium et
semper quod nulla parte sui in ullo tempore
relinquit subiectum et quod quo ad essen-
tiam fluit ab essentialibus subiecti et est actus per se
speciei. Aut assignatur ad aliud
ex [illegible] et quando hoc est aliquando proprium non
per se. ut proprium hominis est ut sit al-
mansuetum natura. proprium autem
per se dicitur. ideo quia per se convenit in hoc
modo dicitur per se nec communicat consequens fluit
speciem cuius est ut ipsum nec actus est
eius. et ideo etiam dicitur natura
consequens est cum actus quia est quasi esse
totum speciei. omne autem quod non
est de esse rei. sed quasi ipsum est consequens
actum et quia est de essentialibus speciem flu-
ens ideo dicitur actus speciei et non in-
dividui et quia species est communis et
essentialis similitudo individuorum sicut convenit
omni ita et proprium convenit omni et quia
de esse speciei fluit et species est solam
cum se convertitur ideo convenit soli et quia
substantialia non derelinquit. non . n . sub-
stantialia quamdiu est res ideo convenit semper.
Ad aliud autem proprium est et incerte
ex similis compositio ut proprium est anime
ad corpus sibi coniunctum inspirata ut dicit
philosophus in politicis quia hoc quidem quod
est anima imperat et est proprium corporis
quia est ministratum secundum exhibitionem
membrorum ad actus quos imperat
anima et secundum philosophum hoc non est in parte
anime quia spiritualis est per se anime et vegetabilis
est per se partis anime et ideo ut dicit philosophus ma-
gis aguntur a natura quam agant
nec imperium proprie quia cum non e-
levantur sed imperant cum corpore.
Semper autem proprium est quod nec
relinquit subiectum in se nec in apparentia

et proprium proprium ad actum ut dicitur esse
proprium aut minoris esse secundum quod
deus dicitur [illegible] divina
appetitus movendi non habens proprium in
corruptibilibus [illegible] ut dicit philosophus [illegible] apu-
d legimus [illegible] de deo locutus dicat quod
demones sunt natura alia a corpore
aerea [illegible] eterna et hoc modo dixit
orpheus quod anima est plenus dius hoc
[illegible] proprium per se et proprium ad aliud et
proprium semper sunt proprium per se et sunt con-
venientia naturale esse speciei sed proprium
semper est assignatum ad positum [illegible]
quia per se de deo loquendo deo non imposito
assignari proprium cum ipse sit supra a
actualis. Quando autem proprium est proprium
est per se [illegible] quod est per se sic
ut hominis cum hoc alium soli convenit ut
ambulare inchoatur quando solus am-
bulat in theatro quod inchoatur
dicitur proprium in aliquando soli contingit
et est contrarium ab accidente individui
et non a principio speciei et ideo aliis
[illegible] speciei individuis non convenit proprium
quod non convenit omni nec soli speciei
nec semper et ideo proprium ut est [illegible]
speciei ut accidit individui. Secundum quam
speciei autem in se aut ad aliud sicut se-
cundum convenit omni et soli et semper et
hoc est proprium simpliciter sic est ad aliud
tunc dicitur comparatum ad id quod
illam naturam non habet sed aliam
a qua fluit aliud in modo oppositum
proprium sicut imperare et ministrare [illegible]
opposita habent modos proprium autem
quod est consequens individui ab accidente
describitur autem et dividitur hoc proprium
diversa describuntur secundum quod
insunt illis quia sic equivocatur in
pluralibus per similitudinem dicta de quo hic
intendit aristoteles cum describitur et dividitur.

secundum suum sensum quia secundum unum est de
inferioribus particularis cum speciale illam determinationem
proprii reducere ad istam. Sed autem dicendum
proprium quod hic est positum ad dictionem por-
phyrii reducatur non ita quod
membra ad membra reducantur. proprium
enim quod convenit omni et non soli
inquantum convenit omni reducatur ad proprium
speciei. quartum autem non convenit soli
et non omni inquantum soli convenit re-
ducatur ad speciem. Inquantum autem convenit
non omni continetur in proprio ad quartum.
tertium proprium quod convenit omni
et soli et semper non inquantum convenit omni
et soli reducatur ad proprium speciei
quia excessus erit [illegible]
quantum autem non semper re-
ducatur ad proprium quartum. Sed modo
tria membra dictionis porphyrii
ad ea que hic posita sunt reducuntur.
Illud autem in membris dictionis por-
phyrii quod convenit omni et semper
et soli duo membra istius dictionis
continet scilicet proprium speciei et proprium
secundum veritatem id est illorum convenit
omni et soli et semper. Modo [illegible]
quod proprium non speciei dicatur
[illegible] in generatione que speciei proprium
dicatur convertibilitate sibi [illegible]
proprium autem convenit soli dicatur
[illegible] actus proprium quod separatur ab
omni tempore ante proprium ab ulteriori et
totalitate temporis in quanto ad
[illegible] et sic distinguitur proprium a proprio
quod ab omnibus hic deficiat
[illegible] quam in actu actu proprium quod
est ab omnibus distinguit per accidens
ut nec [illegible] talis genus est dic
proprium [illegible] seipsum continuando propria
Sic autem in physica methodo
sic dividi non oportet quia generis

secundum quod accipiuntur a philosopho non
accipiuntur nisi secundum unam eius
significationem et ideo multiplicatas errorem
facere non est. ideo per nos distinctionem
fuisset et dicendum. Sed proprium in pluribus
significationibus sumitur et ideo distinguitur
oportuit ne confusio faceret errorem
in determinatione problematis nec est
distinctio ista posita ut dicatur proprium
dicitur problema de proprio per hanc me-
thodum sed ut accipiatur modus
proprii in quo dicitur problema de proprio
et alii modi dimittantur quia in
methodo de accidente dicuntur hec

[illegible] ista autem
[illegible] dicitur in membris dicit ad
[illegible] dicatur. ne
[illegible] problema
[illegible] Sed [illegible] est
[illegible] ad hoc [illegible] quod [illegible]
[illegible] proprium
ad aliud quod alicui [illegible] assignatur
ad aliud [illegible] sive ad aliam speciem
per [illegible] in quo ab illo differt aut
duo aut quattuor problemata hoc est
duo problematibus vel quattuor [illegible] si
enim unum proprium duobus [illegible] spe-
[illegible] per affirmationem ad unum et per
negationem ad aliud tunc ipsum est
duo problemata. si autem duo opposita
propria a [illegible] et negationem duobus
[illegible] autem [illegible] convenit certe
tunc quattuor problemata quibus [illegible]
[illegible] est causa si unum proprium
[illegible] in parte una accep-
to [illegible] sive assignatum per affirmationem
[illegible] in parte alia sumpto [illegible]
sive negatum ipsum idem problema
de proprio duo problemata sunt [illegible].

153
78

per assignationem proprii alterius per negationem de altero non ita est. Hominis enim proprium ad equum
proprium enim equum homo est bipes, scilicet non si-
mul conari per dispositionem debeat, potest
aliquis conari ad hoc quod homo non
bipes est, et eodem modo potest conari
ad hoc quod equus est bipes. Utrumque autem
sine disputatione. Ad primum sine ad-
ditione istorum semper inveniuntur propria et
sic patet quod duo propria duabus inveniuntur.
Si autem duo propria duobus subiectis
assignata sint, ita quod unumquodque
sive utrumque de utroque assignata
sint et de utroque negatum duplica-
buntur probata et erunt quattuor probla-
ta, ut si dicam hominis proprium
et ad equum est quod homo bipes est,
equus autem quadrupes, cum
duo propria bipes et quadrupes duo-
bus subiectis homini scilicet et equo assig-
nata et ad hoc in eundem quattuor problematibus
quis vel potest falsum conabitur ad hoc
disputando quod homo non bipes et quod
homo quadrupes naturaliter est homo et
econtrario quod equus bipes et quod equus non
quadrupes est et sic quattuor propria
problematibus ad hoc possibile est conari
per disputationem ad probationes intemptatum
quibus scilicet de eorum modo est consimiliter
cognitum proprium quod proprium esse
et ostenditur non esse proprium generaliter est
inquirens. Secundo quod dicit proprium ad
aliud. Est autem id quod con-
trario possibile sic accipiendo proprium quod
possibile est quod ad omnia que sub uno
predicamento assignantur in omni
quemlibet et sunt actuum proprium ab
omni separatum quemlibet solum quod ad
proprium hominis est quod sic est mortale
disciplinale autem susceptibile separatim
abutitur quorum quedam communis sunt.

de aliis dicuntur magis alius quam
disciplinalia enim non sunt disciplinalia
susceptibilia per accidens autem per discussionem
rationis quia ratio non habet consen-
sum de acceptatione per se ad finem
in accendentem secundum quorundam moralibus
similiter disciplinalia per
memoriam prius audita ut in usu.
Ad aliud autem proprium est quod
non semper ab omni est a cuius sine
semper et distinguitur ab aliquo
similiter sic ut specie cum istud apparet
non potest esse ubi vel initiatur ad
disciplinam compositi proprium est quam
si quidam in actu est in pluribus ita
aut disciplina scilicet est in rationali
cum et in hominibus rationem natura
est sed dico autem naturam in-
naturalem que communis est ultimum
sunt operum actuum unicuique sibi
ut species prime alia ratio equi ut
alia leonis et in eadem specie di-
diversitate sunt actuum et officia ut
alia in actus canis et alia militis
sunt enim et officiorum et actuum propor-
tionalitatem disciplina autem
dico causa que est speculativa
de acceptatione ad finem in cuius
inest est recta ratione, iste non adest
quam est in usu et habitus ratio sunt ra-
tionalem enim id non habet sunt ratio-
nalem ut in hominibus ratio. Est
autem quod semper est proprium
quemlibet si sunt omne tempore verum
et numquam relinquitur ratio ut verum
est illud proprium aliis ac est compositum
ex corpore et anima et communis anime
sic est illa composita ex corpore et anima et
cum similia composito alia componentia
corpus ad aliquam ut composita
ex his esse que ad composita iam sunt.

et alia dueis sic quod
eta nitea valde hoc
ne est ratio ficta vel alia
eta sic totalis vel tam

ee gstituit 4 io e actuale et sp'm
Omne vero sine quod spiritum est quod
sm aliquod tempus simile et non
ex neccessitate ut spiritum prse et ad aliud
non prse semper est ut spiritum et io
nec ex necessitate nz semper gsequitur
sm sicut spiritum est aliquis hominis
ambulare in foro quod solus in solo
foro ambulat. Est autem ad hoc
suotandum quod in primo ad ultimum ad
hoc sunt due est assignare ut sciat
spiritum illius dio sufficiens qui .n. as
signatur ad aliud aut ine in omnibz
suppositis sub an inesse assignatur
sm pfectam sbi totalitatem aut
sm impfectam et semper sm pfectam
sbi totalitatem aut sm impfectam
et semper sm pfectam totalitatem
temporis aut quia inest sepius et in
pluribus sm impfectam temporis et
sbi totalitatem in omnibus quod
et semper ut ut hominis ad equum spiritum
e quam bip e. nam homo autem
et semper et bip hominis homo et
bip et hoc modo spiritum ad aliud redu
catur ad spiritum prse equus autem
nullus ex natura e bip et numquam sepius
aut in pluribus ut ut rationalis gpiue ad
gaupisabilem et vacabilem spiritum
est quod ipsum quidem supius isto non
que est gaupisabile et vacabile impat
hoc .n. non omni quemt nz semper ro
nale in pro actu quod semper hat in
pare impatur .n. non in impat sz inolet
quod sm ronem corruptus est ut
diatur vno etiam in illis .n. ro in
patur quod tempata et moles sunt
nz gaupisabile et vacabile sz
impatur sz quod impatur cum sunt
aia p usa sm ronem et passionem
corrupta nichil huius in anima ut in

tempato et molli in tatinente
cum corrupto tam sz passionem ro
semper autem impat sz in passionibus
excludatur impium ne pueniant
ad effectum et hoc mo spiritum ad aliud
reducatur ad spiritum et quod taliam
Ex hiis quedam sunt bimbs
resultat dico sm quod spiritum e
cumale pronem et dya cum sillim effiat
sm quod spiritorum quedam sunt ro
nalia quedam irronalia dico autem
spiritum ronalia esse sicut luce dui
ronales ab euclite quibz potest ro
nam et sic dicatur spiritum ronale
man assignacione ut descriptione
multa pom ex quibus prones d
dya com gstrui ut notum potest i
irronale quod pea que ine assig
come pom sunt prones dya cio
et spatum solum illud dest in non
pot sm hoc g spiritorum maxime sunt
ronalia ista que sunt prse spiritum et
semper et hoc sunt illa ronalia que
sunt spiritum ad aliud. Nam ad hoc
spiritum quod e ad aliud pla sunt
probla duo sunt aut .iiii. quod
est autem paulo dixi. Nam aut
duo ad illud aut de necessitate sunt
probla plres autem sunt multe ro
nes et silli dya sunt et si posse
ad hoc duo ut .iiii. problata quod autem
prse est et semper spiritum ad multa
sunt p multa est argumenti dya co
sillo et ipsa talia spiritum est obseruari
ad pla sunt ppla ad que gsiderari
pot in predictis potius individuale ei
et hoc pz quia quod prse spiritum e. est
ad multa difficilia gsideranda ita
pot et hoc pz gsideranda neco. nam ore
sunt sub ad unumquemque gcerit sub
quod gcerit oi spiritum quod gsiderando ad .

Si aliquod assignatum ut ipse terminum non ab omni alio separatum non erit terminum bene assignatum quod autem terminum est semper ad ipsa tempora relatum est ob figurare. si. si. in quolibet ipse quaerentur sive .n. non est in presenti sive non infuit in preterito sive inerit in futuro semper inci[dit] incurrit terminum quia terminus semper inest in omni presenti et infuit in omni preterito et inerit in omni futuro quod vero quod terminum est quo sine quo non contingit non considerantur nisi ad tempus referendo quod ut inest secundum possibile in quo solo illud accidit inesse et non ad ipsa referimus non ergo sunt vel possibile esse iudices dyalectici plures sive multe ad ipsum terminandum et id .n. iudiciale est illud iudiciale autem est illud probabilia ad quod terminandum iudicationes dyalectice sunt ut sic possibile inesse et specialiter bone sive efficientes ad propositum concludendum. specialiter vero sunt ut ac[tum] et bonis mediis in principibus et per [illegible] propositionibus confirmate. talibus enim ut dicatur in predictioribus speciali sillogismi et maxime dyalectici qui visa hinc inde talia .n. iudicia posita eliguntur in hac methodo determinandum ad terminum dicimus ergo determinando terminum dicamus ergo quod aliud quidem terminus non dicitur sed [illegible] et dicari potest ex illo loco et conditionibus qui dicti sunt in secundo huius scientie libro de accidente sive de inesse ut accidens si consideratur qualiter huic alii non accidit inesse de termino autem quod [illegible] dicendum quia si iam in primo huius scientie libro iam ad accidens reductum est et est iudiciale quod ad hoc termino methodo non est [illegible]

de huius ergo terminus que semper et ipse sunt termina et remanent in isto libro terminum methodus consideratus quantum ad considerationem huius termina eiusdem.

Visa pluralitate de[f]initione termini tradenda est ars per locos generales quibus terminatur problema de termino secundum inesse et non inesse primo ergo tenendum est quod sicut aliquando qualiter consideratur et destruitur ad inesse ut terminum considerando ad bonitatem termini secundum bene esse et propterea qualiter construitur et destruitur consideranda ipsum sive esse sive ipsum quidem dubius ergo considerationes simplicius exsistunt si non bene vel bene est assignatum terminum et in ipso ad considerationes termini ad aliud quidem est ergo unum in modo dicitur huius absolute considerari quod ut sit [illegible] diminute a suo sed sic neque cum ipso et huius [illegible] quidem est considerandum in ipso assignato alia suo ut in specie primum si primum est assignatum pro notiora suo vel si est assignatum per notiora suo et positum terminum ergo considerandum est si est positum pro notiora quia ex illo incipitur terminum est autem quod non est per notiora esse positum termini duobus modis est unus quo ad esse termini et alius quo ad inesse primus quidem modus si [illegible] quo ad esse ignoratur est terminum quod positum est quod terminum esse sibi sit an assignatum terminum sic aliqui dixerunt. tunc .n. non erit bene.

positum proprium sive bene esse proprium. Si ad
hunc proprium faciat sive ponitur in eo
in eo quod patet noticiam ut per ipsum inno
tescat subiectum. nam causa declaracio
nis ad proprium et diffiniciones necessarium est. per
diffiniciones cognoscitur quid sunt tota
substancia sit subiectum et per proprium fit per
accidens proprium cognoscimus posse quomodo
se habet quia sicut dicitur in principio
de anima sua accidencia proprie maxime
conferunt ad cognicionem eius quod quid
est. ex quo patet quod proprium per notiora
reddendum est quam subiectum sicut vero ex
ipsum sufficienter cognoscere si magis sit
per notiora et si per ignociora potest quo
ad hoc male erit assignatum proprium
exemplum autem huius est in positione demo
criti et leucippi qui ponunt ignis proprium
quod sit simillimum anime corporis sive in
corporis. hoc est quia hoc dicit nihil proprium assi
gnacione utitur anima que ignocior
quam ignis a sensibilibus cognitione
magis scimus quo ad nos scilicet quid
est ignis quam quidem animam non
recte ponitur ignis proprium quod
sit simillimum anime proprium. Illud autem
quod solo consistendo per consideracionem
ad notandum est inspiciendum est. si non
noscitur hoc quod est assignatum proprium
huic subiecto cui assignatur in esse
quam subiectum esse sive se nam qui non
scit scire per notiora quam hoc quod est
proprium huic subiecto inest iste eciam
non cognoscit si illi soli inest et
ista non sit se proprium quam declarat
proprium est quod soli inest et sic
non sit esse proprium sive secundum consequens
horum duorum modorum accidentaliter obscure
sit proprium et sic per ipsum non potest
innotescere subiectum et ideo male erit
assignatum. huius autem sicut exemplum est

ut qui ponit ignis proprium esse in quo
primo anima nata est esse ignocior enim
est proprio quo ad esse quam sit subiectum
hoc quod est sive sive hoc quod est in
se ipso ut si nihil inest anima et si
primo inest igni. patet quod non erit
bene positum proprium ignis dicere quod hoc
est proprium in quo primo est nata
esse anima. hoc tamen est propter naturalem
calorem quem ignis habet. propter eciam
et quia mobilitas ignis esse
putabatur ex athomis rotun
dis semper motis et eisdem puta
batur esse anima que principium
est motus vite per motum cordis
si quis autem obiciat quod proprium
quam sit hoc in subiecto et semper subiecto est
ignocius dicendum est quod subiectum noti
est causa et natura sed proprium non
nocius dicitur esse quo ad nos sic signum
quod accipitur ab eo quod est esse
ingeneris et hoc modo intelligi quod
dicitur quia dyalectica sillogismus ex talibus
sillogis signis procedit. Hac autem
consideratione per oppositum modo utendum
est confirmativa sicut si per notiora sig
nat sive posuit proprium et semper
notiora subiecto quam subiectum posuit proprium
sive utrumque modum scilicet sive in esse
et sive in esse erit tunc sive hoc
sive quo ad hoc bene assignatum proprium
nam alibi locorum sine consideracione
de eo quod bene assignetur proprium
sive bonitatem proprii et non sive
veritatem ipsius alibi sine quam
non plures bene assignatum proprium simpliciter
sed plures quod bene assignatur quo
ad hoc inspicitur in ista consideracione et quo
ad hoc determinat quod bene assignatur
proprium autem qui dixit animalis proprium
esse subiectum habere per notiora et per notiorem.

· assignante secundum sed utrumque
modum · scilicet quantum ad esse et quantum ad non
esse et ideo bonum erit assignatum sed
secundum secundum quod positum est aliud esse
secundum sensum habere // Et est secundum notandum
quod confirmans ad determinationem pertinent
cognoscere tam solam inhesionem secundum
in scientia sicut in primo posteriorum
ostenditur tum ipsam inherentiam d.
secundum in scientia pertinet cognoscere ad
dyalecticam et sic dicitur probabiliter de secundo
quia ipsa inherentia per certa et probabi-
lia determinatur · // Ad tertium autem
notandum quod in hac methodo pertinent ad
pure considerationes construere magis
destruere quam et ergo magis construere
potius quia secundum contrabile est et
particulare construitur quantum ad
uniusque potius istorum destruitur
sed in esse quod non est · sic accidente
nec in genere nec in aliis partibus ·
// Ad tertium autem notandum quod construere
secundum sed bene esse non construere modo
ipsum simpliciter nec construere nisi ut de-
struere bene esse ipsius quantum
ad hoc et non simpliciter quia ex istis
construitur et destruitur bonum esse
secundum et consimiles quas non inspici-
mus ad unum illorum et ideo non construunt
ut destruunt bene simpliciter
sed construunt ut destruunt bonum esse
secundum quantum ad hoc quod tenetur
consimiliter ·

Utrum non propter obscuritatem
assignandum est secundum vel non
ex parte sermonis sicut obscuritate
dicitur per considerationem ad notas destru-
enti ut destruere nominatur probabiliter de
secundo inspiciendus est quid si aliquid
ut aliquod nomen quod in sermone sunt
assignata ad contrarium assignatum secundum [dicitur]
in diffinitione sermone equivocationis ut etiam consi-
derandum sicut tota oratio per se significat sed
amplius ut etiam multiplicitate non
erit sed in hoc bene positum secundum non
cuius exemplum est quoniam secare equivoce
multa significat uno quidem modo
significat idem quod habere mitem unum
quod sive alio modo uno secare
significat idem ut in sermone agere et ideo ma-
le assignatur secundum aliud esse
sentire // In hoc autem in assignatio-
ne secundum non est intendendum multiplica-
tionem quod multiplicatur dicitur
obscurum sicut id quod dictum est
ad secundum philosophorum quia dubitare
opponens quid est arguere secundum
dicatur utrum forte idem dicit
ut oratione intendunt eorum que in-
dicit et ideo male per se assignatur
secundum nam secundum secundum diffinitionem gratia assi-
gnatur non autem non tamen sed ob
scuritate // Aliter autem ad hoc
dicendum quod ad hoc quoniam nunc magis
tionem aliquam sicut simpliciter multiplex
assignatur secundum quia sunt
multi sicut considerationes ipsius intendentes
et consequentes dispositionem dyalectici
ad sophisticam quoniam significari secundum
oppone in dissonantia secundum
non intendit tunc sicut sillin
de eo sive ad aliud quod dicitur
multiplex et ut hanc interpretationem
evadat per simpliciter dictum
assignari secundum // Alii vero
autem sive assignare volunt secundum
cum inspiciendus est si non per se sign-
um quid hoc est aliquid nomen in
tunc oratio erit · n· sed hoc bene ·

positum propter causam extrinsecam est ut quia ignis corpora plura in terram signat in mobilissimum in superiorem locum ut totum quod ex hiis compositum est quod est oratio compositio loquendi propterea et bene positum secundum propterea igitur quod scilicet ignis ut corpus mobilissimum in superiorem locum.

Deinde inquit scilicet idem destruentium superflue est in secundum si simpliciter dicatur illud secundum causam propterea assignatur non determinatur autem per distinctionem simpliciter causa illorum scilicet est in quo secundum accepto secundum propterea ponatur non enim erit bene propter assignatum obliquas autem causas scilicet sicut non est dubium ex hiis que paulo ante dicta sunt quies multiplicitas sibi generat obscuritatem cum secundum refertur ad propterea causa in notes ... nam idem in quo est compositione accidens natura est quod accidit ex multiplicitate propter huius autem exemplum est ut quoniam scilicet cave plura significat propositionem secundum ponat secundum cave autem scilicet propterea unum scilicet est secundum unum secundum in quo est propositionem nota casus est secundum habere ipsum inhibitum aliud scilicet est in alio secundum in quo eiusdem casus est nota scilicet secundum nota secundum agere aliud vero in alio sensu in quo propositionem scilicet accusativi casus secundum eius scilicet est de ipso esse aliud autem in alio secundum in quo item propositionem scilicet est accusativi casus aliquando nota scilicet est secundum que est de ipso et non eius propter causas compositio loquendi est cave scilicet bene positum propterea sine bene assignatum quando non determinatur causa hoc scilicet est in quo secundum dictum positum propterea.

Destruentium vero per oppositum modum hac complicatione utendum est complicando scilicet secundum causam est propterea quod assignatum non ut dicatur scilicet est et unum et simpliciter secundum intentionem significatum erit bene secundum scilicet positum propter causam extrinsecam est ut quoniam homo simpliciter dicatur ut secundum erit bene secundum scilicet positum hominis propter quod sicut mansuetum natura. Secundo est quoniam corpus in specie ex positum dicitur simpliciter de naturali et mathematico et homo dicitur in depicto et tale hoc cum ex respectu accipiuntur ad ille corpus mobile et ille hominem. Ad hoc autem notandum est quod multiplex in falsa intentione respicitur et non ob servitutes quod secundum falsum ex eo quod falsa ex eo fit in argumentatione per quam non fit compositio locutio propterea secundum intentum intentione est in hoc ut intentione per ante fit propterea compositio locutio.

Cum destruentium propterea complicandus et inspiciendus unde quod est secundum falsum propterea primo explicare et secundo implicare et tertio etiam pluralitatem propterea primo gratia ut hec complicandus destruens notitia propterea sine in oratione compositio loquendi propterea fit frequenter tamen est idem explicare scilicet in tractatibus sepe latentes, dicteres idem et secundum scilicet non erit bene positum propterea cum assignetur causa manifestationis et non latentis et non non est bene positum propterea quod scilicet est repetitionem omnis positum est repetitio in eundem contineat audientem cum sit secundum falsa confusio non inducat negationem quia si negatio ... propterea et nobis autem inferior autem intelligo in ista prima complicatione propterea quod.

· particularum constructionum unum accipiatur
ut pars alterius sicut tantum predi-
ni ex consimilitudine tamen et in predicam-
ento manifestationem eo quod non
potest esse decens proprium cum proprium in-
dicat hoc sit de natura accidentis
eo quod est de generibus totum esse
sibi et sic consimiliter audientem et
frequenter dicatur eo quod inter naturam
sit proprium ex frequenter dictum et ad hoc sunt
consuetudine exercitari unum et rixari
opponentes evenit autem frequenter
dicere id est duobus modis uno quidem
quando ex pluralitate nominis frequenter
idem ut in sequitur proprium igitur
potest assignans dicens quod igitur proprium
est quod sit corpus tenuissimum corporis
hoc enim sit assignans frequenter sive
bis dicens corpus per significationem et vocem
quoniam per modum significandi particule consequentur
videatur esse divisum. Secundo
autem evenit frequenter dicere idem
intellectum non voce explicata et sic
patet quod frequenter idem dicatur
siquis per nobis in proprio potius assignans
diffinitiones eorum nominum que in oratio-
ne proprii eloquente ponuntur vel ut si
quis redditur vel ponat eius proprium
quod etiam est status que maxime corporis
fieri unum certum in in feriorem locum
ad tenetur tamen loco eius quod dicit
corporis assumat diffinitionem corporis omnis
idem est esse quod hoc statum hoc est
corporeum statum sic enim species potest esse
genere in eadem assignationem et dicat
quod igitur est corporis status que maxime
corporis status fit in in feriorem
locum hoc enim patet quod frequenter
idem dicatur quod etiam intellectum
prorius orationis sic reiteratur unum
enim consimili ad significatum secundum intellectum

erit est corpus quis hoc est corpus status per se
hoc modo quod status secundum intellectum erit
frequenter dictum et sic consimiliter fit
in audientes quare nenti scilicet nec — [illegible]
frequenter incidenti secundum intellectum eorum
positum in assignatione propriorum.
Constructiva vero consimiliter nugacitas hec
accepta est que assumens proprium
consimiliter est si nullo utitur frequenter
nomine eodem quod potest in proprii assigna-
tione erit secundum hoc sive quod ad hoc
bene assignatum proprium tamen in speciale
nisi statuam consimiliter proprii consimiliter
destruentem per illo de proprio sicut tale
assignatur nomen in propria assignatione
vel tale proprium quod sicut eiusdem
tenus omnibus inest ut unum et tenus
hoc autem id est quia tale nomen
in utile erit ad proprium cum sit
consimiliter proprium idem proprium proprium enim est quod
ab omnibus separat et sic consimiliter quod
non separat ab quolibet aliquo in
utiliter potest in assignatione proprii
vel ut etiam particule que ponuntur in
diffinitione quarum quelibet separat ab aliquo
ista enim separatur ab aliquo oportet esse
particulas positas in proprio significat cum con-
tenus non coartatum ponatur in
particulis proprium non erit bene proprium
assignatum cum exemplum est ut qui po-
suit scientie proprium dicens quod scientie
proprium esse opinionem sive conceptum
eius irreplicabilem ab ratione unum existens
hoc est quod sancta est unum existens ab
ratione quia ratione consimilia irreplicabile — [illegible]
consimiliter nominatur et pluraliter opinio autem
dicitur ab opinante et non ab
opinatum hoc enim tali aliquo usus est
in proprio hoc est in proprii assignatione et
uno scilicet quod est una particularum
posita in assignatione proprii quidem.

. accidentis non coartatur ideo
omnibus adest et a nullo separatur et
ideo quo ad hoc inveniet verbum positum
scilicet suppositum. ¶ Iuxta eandem autem
considerationem per oppositum movetur instantia
est si in assignatione suppositi in oratione
eloquente suppositum nullo modo nisi est
communicante non constructio secundum naturam
talibus quorum quodlibet ab aliquo
separatur erit .n. tunc secundum hoc verbum posi-
tum suppositum cuius exemplum est ut quando dicitur
quando aliis suppositum est animal homo nullus
nisi est modo communi non contracto et
ergo secundum hoc verbum positum suppositum aliis quod
est animal homo et attende quod in
dispositione ad invicem dicitur quando quae habet
aliquo modo genus secundum esse acci-
piatur non est inconveniens quod non
est in nullis repetitio. sic .n. ad
speciem nec est inconveniens nisi species in-
eadem ratione coniungatur cum genere
ad hoc notandum quod accidentis
constructio non restringitur bonitate
suppositi positum in oratione eloquente
suppositum aliud .n. non esse suppositum quod
suppositio ubi dicitur quod suppositum sic
est quod cum sit unum et idem
unio sit susceptibilis contrariorum secundum sui
mutationem quod habet ubi verbum per admictum
sibi quod est idem numero ¶ Deinde
ad hoc construenda probabilia de suppositio in suppositio
in suppositum multiplicatur considerandum
est si aliquis plura supposita assignat
cuiusdam ubi ut species de communis ali-
quid nominationem positum quia non
plura sunt supposita quae non potest.
tunc .n. plura ponit ut unumquodque
esse non potest cum adiuvetur ubi
plures consentiunt verbum tamen non
erit verbum assignatum suppositum namque
ad modum in dispositionibus omnis quod pre-
orationem quae in dicatur distincta non ad
iacet aliquid plus quod non sit
testimonium dispositionis eo quod dictio nihil
continet secundum illum in diminuat ut sit
vel distincte cum sic omnis quod in sua
plurius nihil sit secundum illum eo quod
suppositum causa in necessitate dicitur sibi pertinet
assignatur verbum nihil dicitur pluries
praeter eam orationem quae facit suppositum in
eum coassignatur est suppositio eo quod in vel
le sic hoc suppositum prout secundum illum ad dicendum
cuius exemplum est ut quando quando dicitur suppositum
ignis esse quod sit corpus tenuissimum
et levissimum plura signantur supposita utrumque
enim de solo igne verum est et sic utrumque
erit igitur suppositum et quia ut verbum
assignatur non erit verbum positum
igitur suppositum quod dicatur corpus
esse subtilissimum et levissimum ¶ Iuxta hoc
autem considerationem constructionem formatur
astruentem enim naturaliter per oppositum consideran-
te si non plura supposita assignantur secundum in-
mate erit .n. secundum hoc verbum positum
cuius exemplum est quando quando dicitur hominem dici suppositum
esse quod in omnem figuram dicitur
eo quod male sit nec ab alio supposito
et verbum alieno sic talis assignatur
suppositum esse impla et ideo erit secundum hoc
verbum positum huiusmodi suppositum accidit
est hoc quod unus tibi nulla sunt supposita
secundum adiuvetur ubi plures et partibus contra-
ria adiuncta diversa principia eadem
sunt in distinctione suppositi et quando non sit
distinctio et determinatio de illis unde
verbum supposita ad idem referri plurium et
ideo generat confusionem et non de-
lectationem.

Cum determinatione notitia
pro ratione de bonitate suppositi

inspiciendum ad contradictiones. Secundus comparati ad
aliud aliquid sicut ad idem et in
hiis consimilibus. Secundum comparata per non in-
spiciendum est ad idem proprium eiusdem
secundum quod si unum esse assignatur in
speciem. Igitur si eodem idem inest in
proprio autem proprium assignatur cum aliquid
eorum que sunt eiusdem idem ut species
equales ut genus et differentia ut sensus
sensibili ut aliis per se est homo. Tunc in-
non erit bene positum proprium. Et huius
ratio est quia causa discendi et non dicendi
idem assignatur proprium. Signum affirmat
idem idem assumens id quod sibi sive
equaliter ignotum est et sic non potest
declarare idem. Si autem assignat aliquid
eorum que sunt idem ut per se idem assignat
in proprio quod posterius est idem et sic
idem declarare non potest quia non
est notius illo. Secundum quod non sit sine
comparatione proprium magis aliquod dic-
ere sicut predicatur idem et sic in ve-
ritate assignatur. Secundum autem exemplum est
sicut qui dicit alio proprium esse quod
sit [illegible] autem subiectum est homo aliquid unus
est eorum que sunt aliis idem autem cum
ad invicem et aliquo unus est quod est
aliis unus idem est eo quod est homo et ideo
non bene positum est tale proprium. Alterum
autem unum utrumque hac consideratione
per opposita s. quod inspiciat si nec
eodem idem in aliquo quod est nature
in proprio assignatione tunc in eum
hic erit bene positum proprium autem exemplum
est ut qui ponit alius proprium non esse quod
sit ex anima et corpore compositum in eius(?)
idem autem assignatum proprium in aliquo
quod sit idem ut per se idem unus est
in assignatione proprii et ideo erit bene
positum cum hic assignatur proprium eodem(?)
autem modo et in aliis considerandum positis

in assignatione proprii que non fuerunt
non autem idem. Quartus(?) destructio-
nis et positiva de [illegible] proprii considerandum
si aliquis in assignatione proprii aut
aut oppositorum idem aut eo quod sibi
est natura cum ipso autem ali-
quo quod posterius est illo quo ad
cognitionem tunc non erit bene
positum proprium nam oppositum [illegible]
sibi natura et venit in notius(?)
reliquo unquam opposita. Tunc in-
non erit bene positum proprium anima
quod est sibi natura ut posterius
idem non potest facere notius idem autem
exemplum est ut qui cum dixit boni proprium
esse quod malo maxime oppositum
oppositorum unus est boni et ideo sic
non erit bene assignatum boni
proprium. Construens autem [illegible]
oppositum hac consideratione intendum
inspiciendum si nullo unus est in opposito
in quod est sibi natura in posteriore
etc. in [illegible] bene assignatum proprium
autem exemplum est quando qui posuit dis-
ciplinae proprium quod sit oppositum sibi
conceptus maxime faciens fidem [illegible]
nullo unus est in oppositorum in quod sit
[illegible] sibi natura in posteriore [illegible]
[illegible] bene positum disciplinae proprium
disciplinam autem dico eam
que est in dictionibus et demonstrationibus
quoniam conceptus et habitus que opposita
est ab oppositione et non ab opposito causa
eo quod accipit de una [illegible] per [illegible]
inpossibile et pertinet [illegible] vel
eam [illegible] ut [illegible]
causa est quia privatio et habitus sunt
opposita et tamen non sunt sibi [illegible] quia
privatio notificatur per habitum [illegible]
quod est quod opposita sunt sibi natura
in quibus opposita et quod habitus notificat

proprium non est ex hiis quod oppositum sed ex hiis quod est prius. consequenter simile et naturale ad proprium quia non est proprium insistitivo et est in apparentiae ad solum. verbi gratia dicatur quod oppositum non debet poni in proprio in illud est in quantum sunt opposita et quod tamen est quod non debet esse positivus cum tamen proprium sit de genere actionum et similiter particulare que prima in oratione dyalogice proprium sic accidentales et sic posteriores secundum intellectus quo ad illa cognitionem que proprium notificat subiectum et hoc est quoad nos et non simpliciter quia quo ad cognitionem communem simpliciter subiectum notificat proprium cum eadem in eius diffinitione et quod aliquando dicit quod species potest consistere secundum esse sine subiecto ut quo ad esse et si quo ad subiectum tamen nichil habet prius nisi genus et differentiam et sic consequenter quo ad esse sic proprium sic prius sed hoc quod dicat aptitudinem ad esse que prior est quam esse non est curandum quod tamen est cum dicat autem quod proprium est positivus ipso esse speciei sicut id quod esse sunt et non ab esse que sunt autem esse et hoc patet quia subiectum secundum esse acceptum eadem in diffinitione proprium nec potest esse subiectum nisi secundum esse prius. Deinde destruenti quidem inspiciendum est si aliquis assignavit proprium id quod semper non sequitur et non consimiliter ipsum subiectum. hoc est positivus est et non notius ut prius secundum aliquem modum non potest esse proprium nisi quod impossibile de quo non potest esse cognitio per ipsum verbi gratia aliud sit non proprium verbi gratia noverit bene positum hoc proprium non cuius id est quia id in quo comprehenditur idem proprium inesse sicut in illo dicitur hiis non secundum naturae et posse dicitur proprium cum aliud non sit et sic non semper erit similiter proprium

positum de subiecto quia in omnibus proprium de subiecto aliud non patet secundum actum nisi etiam in comprehendimus ut sic non esse proprium secundum nomen negativum de ipso cum non de necessitate dicatur. Item non inesse sed quod inest contingenter et ab est quandoque contingenter cum proprium debeat aut de necessitate inesse aut de necessitate non inesse patet quia non habeat maxime et vel regulas proprium non erit bene positum proprium. Amplius autem ad est alia id quia quod assignabit aliquid tale proprium si quid est tale neque quod inest et quod non inerit inesse simul est ut non inest cum tale sit proprium quod sit ut contingat amittere non ergo erit planum et notum tale proprium quod semper declaret subiectum cuius exemplum est ut qui posuit aliud proprium quod quandoque motum et quandoque stat tale assignavit proprium quod sit quandoque non proprium et id non erit bene positum proprium. Astruenti autem eadem consideratione per oppositum utendi considerandum est si quis assignavit tale proprium quod ex necessitate semper inest et sequitur subiectum erit enim bene positum simpliciter proprium cuius exemplum est ut quando qui posuit animalis proprium in comparatione ad subiectum sive ad eum cuius est virtus quod habentem faciat studiosum sive virtuosum assignavit quod semper sequitur. id autem est proprium et sic quo ad hoc bene assignavit proprium. Deinde secundum eandem considerationem destruenti quidem considerandum est si aliquis id quod inest nunc proprium est assignavit non determinavit per aliquid in sermone positum quod nunc inest et non simpliciter assignavit tunc erit bene positum tale proprium cuius quidem exemplum est ut qui talem proprium sit ex more in consuetudine.

assignandi propter quid. secundo. Sed omne est assignari conveniens et quod sit ex motivum et semper eiusdem propter quid in digeste determinatione quia alii medicibus morem aliorum priorum solentes plex omnes philosophi propter quid assignare id quod semper sequitur et omne secundum sed autem id est quia est obscurum utrum tale sit si non determinant assignare tale propter quid quod verum et non simpliciter voluit assignare propter quid eadem conclusionem autem per oppositum modo valet in secunda adinveniendi sicut quod ut verum est propter quid assignare determinante in simile quam ut verum est propter quid assignant secundo convenienter sic determinando dixit et id est simul bonum positum tale ut unum propter quid causa est et quam dixit quia alicuius hominis propter quid est ambulare ut ut ut verum secundo physice causa sequitur ut verum propter quid simpliciter ipso et id bonum secundo erit positum propter quid tale. Deinde invenit ut verum propter quid destruendi valet inspicere si aliquis tale assignat propter quid quod non aliud est medium nisi quod est in secundum sed prius sensus et secundum actum secundo tale. id est non erit bene positum propter quid quia secundum ex prioribus sunt sibi non contingit causa causati est quod secundum non est bonum assignatum propter quid quia omne sensibile ex secundum sed actum secundum inventum sicut non habet causam contradictionis nisi secundum sed actum secundum dubium. id est quam id secundum utrum ad hoc nisi sed eo quod sol secundum accipiente ipsum cognoscatur erit. id est verum secundum propter quid in hiis que non ex natura et semper sua secunda consequitur quod sit ut verum propter quid aliorum causa ex medio est sit est dixit sibi propter quid esse quod sit astrum quod fertur super terram

lucidissimum medio. id est quod posuit in hoc quod dixit similiter terram secundum tali ut est quod non nisi secundum cognoscatur et id non erit solum bonum assignatum secundum propter quid secundum enim erit ignotum cum dicimus sol sicut hic fertur super terram eo quod nos tunc quam in sensu eius hic habitamus amisimus secundum lacionis sol similiter terram et hoc medio quod terra dextro quod non nisi per secundum propter quid propter quid esse assignatum non per totum deferentis solem secundum quod sol semper est astrum et lucens et diem faciens similiter terram sensu sive in medio superiori sive inferiori. // Adinveniendi vero hac conclusione medius est per modum oppositum. id est inspicere si aliquis tale assignaverit propter quid quod non solo secundum est medium tale sed tale secundum est secundum acceptum cum est id quod secundum est acceptum pura est ipsum semper in esse secundo sed totum est. id est simul bonum positum propter quid tale propter quid causa est est ut posuit similiter faciei propter quid esse quod primum in corpore terminato colorare est sine susceptibile est colores. id est secundum quidem accidens est quod est similiter faciem colorari et tali nisi est secundum quod similiter in esse similiter faciei primo est medium est. id est sed in hoc erit bonum assignatum similiter faciei propter quid. secundum quod propter quid sit similiter faciei primo colorari et si aliquis obiciat quod in tenebris et in nocte semper non percipitur similiter faciei color meo modo sed omnes percipiunt colores nec potest in actu sunt interveniente tenebris destruuntur nec est secundum similiter faciei propter quid quod est similiter faciem colorari et propter quid est primo colorari et secundum eadem est secundum posita similiter faciei medio

est per colorem ponentem que est disgregatio vi-
sus vel visibilis sensibiliter. Secun-
do destruenti in descriptionem qua proprium ex-
ponit ad speciem respiciens considerandum
quidem si descriptionem sibi ut proprium
aliquis assignavit non enim erit be-
ne positum proprium eo quod proprium
non indicat quod est secundum se per
essentiam in descriptionem sed per accidentalia et quia
convertitur proprium et ideo non erit
bene assignatum tale proprium ut ex-
empli gratia qui dixit hominis proprium quod
sit animal gressibile bipes descriptionem esse quidem
assignavit et per hoc assignat et ideo non
erit hoc hominis proprium bene assignatum.
Astruenti autem videre eandem
considerare per oppositum modum acceptum
considerandum si aliquis assignavit proprium
quod consimilem quidem de isto [illegible] non
indicans autem per essentiam quid est
esse erit enim secundum hoc bene assignatum
proprium ut est ut qui posuit
hominis proprium quod sit animal mansue-
tum natura. Iste enim assignavit hominis
proprium consimilem quidem [illegible] non ita
quod non quid est esse ut descriptio si-
gnat erit enim secundum hoc bene assignatum
proprium hominis. Attendere autem hoc quod
est quedam descriptio circa per speciem et
ista indicat rei entitatem per quam
signetur proprium non enim intelligitur
proprium secundum bene esse sed eam secundum esse
quia talis descriptio nullo modo est proprium.
Est autem et alia circa per se ipsum sicut
est descriptionis passionis et illa non
indicat quid est esse et ista potest
esse proprium secundum communitatem proprii
intelligitur et non entitatem proprii.
Destruenti videre tantum considerationem
considerando proprium ad suum subiectum per genus
sibi considerandum est destruenti si aliquis

assignavit proprium per orationem que de subiecto
proprium non potuit inquid esse con-
sequentium hoc est in genus quod dicit quid
sibi ad hoc enim potuisse causatur proprium
enim omne proprium a principiis subiecti
causetur oportet enim in principiis suum in ora-
tionibus et loquentibus proprium a principiis ora-
tionis proprium generis sibi assignari
sicut in diffinitionibus genus proprium
primo ponitur et ceterum hoc posito sic iam
accidentalia addere reliqua que sunt de
essentia proprii et quatuor prius sequitur proprium
ab omnibus sicut per diversas genera addi-
tus differentiam sequitur ab aliis diffe-
rentiis quod non est positum hoc modo non
erit bene assignatum ut qui quid
dixit proprium alicuius animam hoc non posuit
alicuius ingenium suum sicut in quid est
et ideo non erit bene positum quo ad hoc
alicuius proprium. Astruenti autem hoc
considerare oppositum modo necessarium est considerare
si quis inquid est ponendo subiectum in
cuius proprium assignavit et sic post genus
addit reliqua que sunt de essentia
proprii erit enim secundum hoc bene assignatum
proprium cuius exemplum est ut qui posuit
hominis proprium quod sit animal discipline sus-
ceptibile iste assignavit proprium inquid hoc est
primo ingenium ponens illud et ideo
erit secundum hoc bene assignatum hominis
proprium. Epylogando dicit quod per hoc
que dicta sunt in isto capitulo perspi-
ciendum est utrum bene vel non bene
assignetur proprium.

V[ideamus] autem proprium ordo hoc est secun-
dum proprium idem et aliud quod.

Explicit [illegible] liber topicorum de [illegible] [illegible] in [illegible]
de [illegible] propriis de [illegible] communibus [illegible] et [illegible]
ad locos [illegible].

tantum est sine assignatione esse problema
aut non esse problema ex hiis que iam
dicuntur locis et conclusionibus est per
spicuum et huius [illegible] causa est
quia loci et conclusiones qui concludunt
problema simpliciter sive super eo
uno modo tantum hoc est quantum ad
bonum esse idem erit quod ostensum conclusionis
huius quam faciunt hec ostendendo problema
omnino hoc est secundum eminentiam et simpliciter
problema quia non potest bonum intelligi
qualiter concluditur problema secundum loci
autem problema nisi etiam intelligatur
qualiter concluditur secundum eminentiam
et simpliciter, similis ergo locis quia propter
ad duci sunt etiam illi loci di
cuntur et faciunt ad confirmationem
istorum hoc ergo est intentio istius capituli
et causa intentionis eius quia
sine illis illi predicti esse non possunt
conclusionem autem primo hoc ut ipso
secundum se et deinde ut ipso convertendo et
ut ipso secundum esse conclusionem hoc primo
per locos intendendos et [illegible] et tamen
per locos [illegible] et [illegible] ad hoc
in locis intendendos conclusionibus secundum
illos sunt conclusiones a quibus et [illegible]
[illegible] problema et [illegible] qui [illegible]
ad illas non [illegible] ad magis simpliciter
et tamen ad simpliciter modos problema [illegible]
[illegible] et hic erit ordo [illegible]
istius primo autem [illegible] intendit
quod est problema convenit omni [illegible]
autem problema sunt omni inesse et
[illegible] et semper et non inquantum [illegible]
et secundum ipsum simpliciter inesse primo ergo
intendemus [illegible] nec sine [illegible]
[illegible] nobiliorem probabile [illegible] quia [illegible]
enim esse [illegible] ad unum modo que
[illegible] problema aliquis assig
[illegible] nec si nulli inest per [illegible]

aut etiam et consistere sive non secundum quod
quod est simpliciter unum est et ipsum problema hoc
est ut dico secundum ipsum convenit et alius in
secundum aliis ergo ipsius simpliciter per [illegible]
aut etiam et conclusionem oportet esse sive non
est cum hoc est universaliter per [illegible] simpliciter
secundum illud simpliciter eius per [illegible] problema assi
gnatur ut angeli problema est hic
tres angelos equales duos [illegible]
quod convenit [illegible] et [illegible]
[illegible] secundum hoc quod tres angeli sunt si
cum in aliquo istorum [illegible] fallat
et non sit inesse omni et secundum hoc quod
per aliquid simpliciter non erit problema quod
positum est esse problema nec hoc addi
tum secundum hoc ut quod ad hoc si omnis quod
simpliciter non erit problema quia
hoc [illegible] problema quod ad bonum esse problema
simpliciter secundum suam eminentiam
[illegible] est sic assignatum problema
esse sciens infallibilem esse secundum
ne sine argumentatione [illegible]
sibi omni scientia convenit et [illegible] signo
[illegible] qui est sciens infallibilis semper
sed sua arguit et ideo hoc quod non
convenit geometrie eo quod aliquando fallit
falso describendo figuras ex quibus
arguit non erit ergo hoc scientis problema
quod tamen quod est infallibilem
esse in ratione quia non convenit omni
scientie. Inest hec autem conclusiones
[illegible] simpliciter [illegible] non
tamen conclusione si de omni [illegible] est problema
quia si de omni verum est tunc etiam
simpliciter [illegible] verum est quia quod
per se omni convenit convenit secundum ipsum
et semper et solum et sic erit simpli
problema quod positum est esse problema
cuius exemplum est ut quod [illegible] disciplinae
susceptibile de omni homine verum est et tamen
quod homo [illegible] verum est erit ergo.

verum hominis, proprium quod sit alterius susceptibile disciplinae. Ut autem [illegible] sit aliquis ad discernendum quando convenit omni et soli ipsum dictis, quod hic locus utilis construentibus, utilis est destruenti quidem ut in superioribus. Si non dicitur id quod describitur proprium de omni eo de quo dicitur nomen sibi, itaque scilicet ut de quocumque dicitur nomen sibi, ita quidem praedicetur de se invicem, tunc non non erit proprium. Construenti autem utilis est opposito modo considerando si de quo dicitur nomen sibi, semper de eodem id quod est proprium et econverso si de quo dicitur id vel nomen sive solum praedicatur. Dicitur autem proprium id quia declarando praedicatur sicut id quod est diffinitio vel dicitur solum quia sicut nomen diffinitio se habet ad diffinitum ita solum se habet ad proprium quantum ad hoc quod declaratur, sed proprium quantum ad [illegible] sicut in aliis dictum est. Deinde quidem considerare oportet ad hoc proprium considerandum quod est quasi simpliciter scilicet quod si non dicitur nomen de omni de quo dicitur id nomen, tunc non non erit proprium quia dicitur inesse ut proprium. Cuius exemplum est ut quoniam alicui disciplinae dicitur et omni homini et equo in esse tantum considerationem [illegible] acceptam. Construentem considerare oportet non de omni de quo id et nomen praedicatur et equus sicut omni et de quo nomen dicitur et id praedicatur, tunc non erit proprium. Cuius exemplum est ut quoniam de quocumque verum est et praedicatur habere vel alterius esse unum est et praedicatur et equus de quo verum est esse alterius et de quo praedicatur alterius esse de omni illo praedicatum habere erit ergo [illegible] proprium. Deinde

Construentem quidem oportet considerare ad hunc proprium convenire quae est non in quo praedicatur quia autem in diffinitione proprium est solum positum in diffinitione subiectionis, ipsa ut considerando de convenienti aliquibus assignant ipsum solum cuius passio quae est proprium ut scilicet solum sit proprium eius quod est [illegible] tunc non non erit proprium quod sit praedicatum esse proprium. Cuius exemplum est ut quoniam qui assignant hoc proprium hic quod est esse subtilissimum corporis esse ignis, cum ignis sit solum et subtilissimum talis solum esse corporis sit passio sive proprium hic talis solum assignant proprium ut proprium non erit ergo ignis proprium subtilissimum corpus ignis in quo subtilis simum autem corporum esse inquale praedicatur et [illegible] solum non erit proprium eius passionis sive proprium quod in [illegible] esse dicatur cum id est quod sibi dicatur sequitur quod unum et idem plurium erit [illegible] differentiarum erit proprium nam cum [illegible] insunt plura [illegible] accidit [illegible] tamen ut propria de sola [illegible] sunt [illegible] quorum omnium simul sit proprium erit quod solum erit eorum [illegible] quidem obiciunt quia si unum [illegible] multa insunt propria sibi omnia convertuntur cum [illegible] propter [illegible] unum etiam convertuntur ipsa etiam inter se convertuntur ergo ista propria inter se convertuntur ergo ista propria inter se convertuntur vel si unum alterius erit [illegible] quod sive est [illegible] ad hoc dicendum est quod propria large hic dicuntur quaecumque insunt soli et omni grammaticae vel musicae homini sunt apta [illegible] et tunc inquantum est solum dicitur proprium eorum quae sunt [illegible] quoniam non erit proprium grammaticae et musicae vel [illegible] et aliorum [illegible] quod est omnium proprium quod convenit unum [illegible]. Construenti non valet hic considerando opposito modo considerando [illegible] scilicet si id quod est [illegible] passio assignatur cuius est proprium [illegible].

quale vel non [illegible]

quale et non inquantum per se. Contra enim proprium quod ab adver-
sario ponitur esse non esse proprium si quidem dicitur de solo
secundum speciem ut dictum est per se est. Exemplum est ut quoniam
animal dixerit terre proprium esse quod sit corpus gravissimum
specie. Hic enim subiecte assignavit proprium quod de sola
re subiecta dicitur et ut proprium per se inquantum quale et ideo
terre proprium recte erit proprium. Deinde alia con-
sideratione penes eandem proprii quod est non inquantum
per se requiritur ad genus quod est quando in diffini-
tione. Oportet ergo destruentem considerare si hoc ass-
ignavit proprium quod secundum participationem refertur ad
subiectum tunc enim non erit proprium quod ponitur esse eo quod
secundum participationem inest aliquando quod tunc dicitur ad ad-
esse substantiale ut genus et differentia. Unde tale
quod participat subiectum non erit proprium sed substantialis differentia
quando de aliqua specie generis dicitur. Construentem autem
est. Exemplum ut quoniam non assignavit proprium qui dixit
hominis proprium esse gressibile bipes. Hic enim assignavit
proprium quod hominis est per participationem eius quod adesse
conducit et ideo non erit hominis proprium gressibile bipes
sed substantialis differentia. Iuxta hanc considerationem per
oppositum modum oportet astruentem considerare si hoc assig-
navit proprium non secundum participationem hoc est quod non parti-
cipat ipsum subiectum nec id quod assignavit est quod
est id substantiale sicut signus in quale accidentale predicatum cum
tum et soli convenit de quo res illa consimilis est
predicata erit enim tunc proprium quod ab adversario
ponitur esse non esse proprium. Contrarium exemplum est ut quoniam qui
posuerit alicuius proprium esse quod natum est sentire hoc
enim nec secundum participationem dictum de specie assig-
navit proprium nec quod sit ad esse sicut signis et
tum de quo res illa consimilis predicatur erit ergo alicuius
proprium recte positum quod sentire natum est. Dein-
de considerandum ad id quod secundum conditionem proprii quod est
omni et soli inesse ad id enim secundum sive inesse proprium sim-
pliciter cum subiecto et non prius et posterius. Oportet ergo considerare
destruentem sicut quod subiectum posito inesse proprium sive di-
co tempore convenit et sive cum et non sed quod vel posterius
vel prius inesse eo subiecto cum est nomine quod innot-
escit proprium tunc non erit proprium quod ponitur esse proprium

vel quandoque erit non proprium. Quod aliquando non secundum ad
subiectum. Si autem prius eo inest vel posterius vel quandoque
erit proprium quod non semper secundum ad subiectum tantum convertitur ad
ipsum ut id quod contingit prius aliquando inesse quam
subiectum sit posterius aliquando inesse postquam
subiectum non est. Contrarium exemplum est ut ambulare in foro quod contingit
prius et posterius esse quam hominem et ideo non erit am-
bulare per forum proprium hominis vel nunc erit proprium quandoque
vero quandoque erit proprium hoc est quandoque erit non proprium nunc quandoque
erit proprium et non intelligitur iterum sic quandoque dicitur
quod nunc sit proprium quandoque sed postea quod non nunc erit proprium
et ideo non quandoque erit proprium ut quoniam contingit et prius
aliquando inesse ambulare per forum quam homini
et aliquando contingit posterius esse quam homine et ideo
non erit ambulare per forum proprium hominis vel quandoque
non erit proprium nunc quandoque erit proprium. Astruentem
autem iuxta eandem considerationem per oppositum modum oportet considerare
si quod assignatum est proprium simul cum subiecto inest et generetur
secundum tempus et cum eo nec dicitur simul sit tamen
dissolvi sed nunc sit de esse substantiali erit enim tunc proprium
quod ab adversario ponitur non esse proprium. Contrarium exemplum
est ut quoniam aliter disciplinae susceptibile quod est
hominis proprium et homo quod est simul et fit ex necessitate cum
simul est et posito uno ponitur reliquum et econverso et enim
aliter disciplinae suscipere susceptibile nec dicitur hominis
sit nunc tamen nunc dissolvi hominis erit ergo aliter disci-
plinae susceptibile unum et recte proprium hominis.
Deinde iterum considerandum in id quod secundum hanc conditionem
quod est soli inesse destruentem et construentem proprium. Oportet
ergo considerare destruentem si eorum quae specie in eo quod idem
sunt species non est idem proprium. Proprium enim ut dicitur
... est aliis species et ideo est unum proprium omnium
illarum specierum participantium et si sit non idem
non erit proprium quod ponitur esse proprium. Contrarium exemplum
in moralibus et cum quod est quod appetendum est non erit
proprium quod videatur cuilibet bonum in ista qui
nec appetendum sit id quod cuilibet bonum videtur
appetendum enim et id eligendum eadem sunt species appetere et
eligendum non est proprium videri cuilibet bonum
sed ut nec appetendi quod tale appetendum et

cl'dni sunt qr· cu nubcam bona ee vnde
idem· n· spe e alleq'd' ꝛ ch'd' mx eande
au coloc'aco in ꝑ opp'm oz cosere dst
rnente si eade spe in eo qr idem spe e·
e ide ppu tuc· n· cr ppu qr abad usa
tio poitu no ee ppu e' ∂m e ut qm
hois in eo qr ho e· ppu e eplic h e tu
pos anam hre ꝛ qr· ronale mozle spe
e ide hoi· mozl in eo qr ronale mozle
e eade spe cu hoie ppu erit ephc hre
aiam lotus au hui cosi'tuc ual'e in
ppo· sz ꝛ in accite h ide d' iesse ut acci
dens qr sit eo de in quitu talia sunt·
e idem ppu sic eius in q' talia ut in
e accide eaud' accidu ꝛ ead' ncie cus
de e accide in quitu sut talia ul' no
in ee in actu bz q aliis tamen· ∼ De
inde no tm qpatu ppu l' decimptia
tem simpz sz ꝛ ide pcatque l' quid q
e gnus ꝛ spei vn d'struitie qde ∂stic oz
si eoz q sut eade spe sbalterni n idem
qr spe e ppu tuc· n· nz spei e tu ppu
deni ut ppu qr poitu ul' assignatu e
au ∂m e ut tm ide spe sut sbaltna
ho ꝛ equs ꝛ moui i se ipo ꝛ stare i se
ipo sz ppa eiusde spei ꝛ equi e ppium
n qr moui i se ipo ul' ab se ipo g' nz ppu
e hois qr moui i se ipo sii ab se ipo ꝛ sic
equi no e ppu qr qr stet i se ipo i' nz ho
minis e ppu ab se ipo moui ide· n· spe
e moue ꝛ stare in se ipo qr ab una tu
utriuq: illo· s· aia· s· mouente pro
cessiui motu ꝛ ad id spe sbaltna n
utriuq: refertur qr e al' pcessiui h· n· so
lu hz ꝛ moue in se ipo ꝛ stare i se ipo
ut dz in viii phicor s· n· al' pcessiui
accidit utriq: istor· ∼ Inde h ide au
costruente ∂stic oz si eoz q sut idem
spe sbaltna qr id e ppu spe tuc· n· sec
qr recte poitu e ppu qr poitu e abad

usario no e ppu ut tm hois q ide e spe cu
equo e ppu ee gressibile bip et· au q ide e spe sbal
tna cu hoie ee uolatile bip qr e ide spe cu eo
qr e gressibile bip· n· utriuq: hoz sbor ꝛ ppor est
ide spe nisi eo qr aluly ut sb eodem gene
sbalterno pxio sunt spes cu sit sbalti i aut
ppa· s· gressibile bip ꝛ uolatile bip sut ut dnc
gnis pxim· s· alis· ∼ h aut locus ∼ falsus e
n ut generalr ee nisi in hijs in quibz ppu ad
una spem refert ut gressibile bip ad hoie e tr
sui qc in q'nubz a' eade sz sunt spe sbal
tna sunt qm alterum ppor vni soli in e spei
alterum uo n uni soli ice sz pluribz ꝛ no con
uenit uni soli sic ho ꝛ equus sut idem spe
ꝛ gressibile bip ꝛ gressibile quadrup ide spe ꝛ
no se' ti gressibile bip e ppu hois qr gressibile qdru
p sit ppu eq' qr pluribz couenit ꝛ n vni so
li equo

via uo iam dcm e qr eo de spe diuisor
nuo e id ppu ttz nuo ꝛ diuisu dr ut
labz e q cu tm sophice ad obuiand' sunt
id ꝛ diuisu assignare ppu uni taliu so
lius eo qr labz e scire qr sit unu nuo sol'
qr accite e ide nuo cu tu sunt in ipa spe
diuise ꝛ gne q'z n potest ee ide ppium cu
id p e qr m e aliqu sbo pse supto cu sbo
accit ad ꝛ ut ꝛ in ee accnti supto cotre
tie tu eo sbo tn accit id accntas cu sit
ide nuo sbm pse suptu· ꝛ suptu cotreti
ue cu accite ut qr in e hoi ut pse supto
i er ꝛ albo hoie cotretie supto cu accite
cu sunt id nuo ho ꝛ albus ho ꝛ e q'a qr al
bo hoi i erit ꝛ ho pr eande tam tu as
sophist obuians accipit sui repba
bit tu i acpatone hui ppa q sbo tu ac
cite supto n g'uatur accipit aut
eo qr e faciens dns ad quod qr sbo i est
pse acceptu ꝛ ad faciens ipm sbm cu
accite cotretiue suptu ut ubi g' ad qd'

hoīe ēē dicet̄ ſ ſe ſuptū aᵈ uo albū ho
mīne ⁊ ſic diuiſa dicet ēē ꝓpa. Amplius
aūt alia rōne ad idem inductū tale ob
uiaus faciens ⁊ dicet ēē diuiſū hītum
actiuis ī abſtractōne ſupti ⁊ id q̄ ſ
hītū actiuis ī inforūtū ꝯcretiue dr̄. nam
ſi idē ſunt h tūc ſeq̄ q hitū ī ē ut ꝓpū
h inēē ei q ī inforūtū dr̄ ⁊ denoīatur
ſ hitū ⁊ cetera. q̄ ei q ſ hitū dr̄ denoīatiue
ī ē ⁊ hitū actu denoīat ī eē ut ubi ḡ
cū ſciens dr̄ denoīatiue ꝑ ſciam diſpoī
⁊ ī forū ⁊ hitus ſ ſdm ſūt diuiſe ꝯue ēē
ne ū eē ſcie ꝓpū ī reꝑhl ēē ſb rōne.
Nam h ē ꝓpū ſciencis ī diuiſis q ſic ī
reꝑhl ſb rōne ⁊ ſic eidē mō dicet ēē
diuiſa ꝓpa. hui aūt ſolo q deſtruēt ꝑbla
ī ducitur q ſ. cozdem q ē idem ꝓpū dr̄
q nō ē diuiſū ſimplr ſdm eū ad actū
⁊ actiuis tū ꝯ ciuat actū ꝯſtructiue ſup
tū ſi cū idē ſic ſb ꝑpoīto aᵈ ū dr̄ uū ab aᵈ
eo q̄ talib; diuiſū ē ēē ꝑ forē diuiſas tū
idem ī ē hoī ꝑſe ſupto hoīe ēē a forē
⁊ albo hoī ēē albū hoīe ēē ꝑ forūi actū tale
⁊ io idē ē ꝓpū cuī q idē mō ſupito ſi ū
idē ꝓpū ī uitū ē diuiſe ꝯcretis aggn̄tur.
Amplius aūt ei qui ꝑ tūc h ē ī reflectōne in
uocis diuiſa ū ꝑncipal ⁊ ſuptū diuiſa
hūt reflexōnē diuiſa ī ꝓpa ſbi actū
tis ſuū ſupti ⁊ ꝑncipal q idē ꝓpū ē ſic
diuiſitate deflectit ad ꝯcretū ⁊ abſtractū
ſuū ad ꝑncipale ⁊ ſuptū ad que refertur
ut ad ſdm eo q ſic ſumitur ī ſciens q dr̄
ꝯcretū ꝑ ē ī reꝑhl ſb rōne ſigto ꝓpū
ī ut ſic ut ēē ī ꝑſe ſi ē ī reꝑhl
q̄ ū ſb rōne ut uōm ꝓpū ut ī formas
ſdm ⁊ ut adiectiū ū ſbſtantiue ſignē ut
ſcia ꝑ ſe loquētur ē ī reꝑhl ſb rōne ſi ī re
ꝑhale ꝯ tū ū ſcia ut abſtracta ꝑ ſe ſumitur
ſignet ⁊ io ꝓpū de ſigtū dr̄ ꝑ accidens ſbant

h tū dici ſic oportet ut ei qui rō ob
uiando iſtud oīo ſuū ouium ē ad uſa
ne ꝯtractōne hac nulla dicat ad ſufficiens
tib; q ſdo ſūt idē ſdm ꝑ ſe ⁊ ſdm actū
ī formatū ⁊ ſic ipſorum ē idē ꝓpū ⁊ ꝑ ēē forē di
uiſa forē ſiḡt ſūt diuiſa ⁊ ſic hūt diuiſa ꝓpa.

Je aūt determinato ꝓpo ꝯ dicōnes cōes
ꝓpū ⁊ ꝑ ea ꝯ ſeruātur ad illas ut
ꝯſtructiue ⁊ ut deſtructiue ꝯ ſtructiue ꝑ mo
dos ſpales ꝓpoꝝ dr̄ ſnīcātū aūo ꝓpo q rōne
ut oī ⁊ ſoli ⁊ ſp ⁊ dubiū ꝑ ꝯ ſtrues ūi ex
ꝑte ꝓpi ſuptas ⁊ ſodubiū ut mōs ſup
tos exceptē ſbi ⁊ deū do dubiū q ſi terminatur
ꝑbla de ꝓpo ꝑ modos illos diuīs ḡ deū ꝑ ꝯſtrues
ſuptas actōib; ꝯ dōib; ꝓpūs oz deſtructiue
ꝓpū ī ſp ſic ſuas aſſignat ꝓpū q ulr h ꝑ
aptine ⁊ ad ūe ⁊ ꝑ ꝯ tē ſola ne ſē ſici
ſmone aſſignat h ī ſolo ī tē q ꝑ ē
ſact tūc ī uidebi aliū moueri h a ſdo
remoui uidi q̄ poītiue ꝓpū q ē ꝯ ꝓpi rōm
tū ē ū deliquit ſdm ſ ſolū aūt ꝑ ē ſigt
q ī ſdo ne ū determinat mod ſpale q ī ē ꝓpū
q tūc ī ille ī ſmone ū mod ſpe ꝓpo
ꝯ ē ut qui dixit hoīs ꝓpū ēē q
[illegible] ſuptas aſſigre ū ſi
ꝓpū ſi ꝓpū q ulr h ꝑ ne ꝑtin
⁊ ad ūe ī ē ſoli aūt q ū dēat
mod ſpale ꝓpi ū relinquit ū mod [illegible] ſp
ſigt ꝓpū q ſupi ꝯ tātū ī ē ⁊ tale ꝓpū io
q̄ ēē biꝑ ū eē hoīs ꝓpū ū ī ē oīuſ ho
duos pedes hūs q ul patiuſ moleſtie
ul ſirmitatis ul materie malitia ī
formatōne ꝯ nati ꝑ ū duos pedes h̄re ꝑ
actū. ꝯſtruente aūt manet. Eſt aūt
lo ⁊ totū d actōis iſtū ū dūiſ ē ꝯ ūt ad actum
ſui ī ēē tōis ad ī ūd eo q ū ul differt
memorie ꝯ ūt ēē ma ſiōn aūt q̄ [illegible]

cū h ū. ſolū ꝯ ad locum illū [illegible]
[illegible]

cõfitea[tur] q[uod] actus memorie in actione
s[ecund]o q[uod] insistit in ratione na[tura]l[is] s[i]c[ut] q[uod] duo[rum] mo[do]r[um]
memoria ē in ratione scie[n]tie sicut ut g[e]n[er]i sui
ut actus eadem reputabit de ea r[ati]o[n]ē id utr[um]
cõsid[er]ationis d[e]structive i[n]vi[n]it[ur] n[ota]n[dum] q[uod] n[on]
ē ut g[e]n[us] q[uod] n[on] i[n]e ei simpl[ici]t[er] et sic hic loq[uitur]
ut ib[i] ē ad p[ro]b[ati]o[n]ē de actione et ad p[ro]b[ati]o[n]ē de
genere.

h Hic autem dicitur de p[ro]blemate logico sive
n[on] cõstracto q[uod] p[ro]blemata tres sunt
due logica s[cilicet] n[atur]ale et morale ex dicere q[uo]d ibi
est dicitur p[ro]bl[em]a de genere cõstracto ad na
tura[m] n[atur]ale[m]. Inferius aute[m] ad morale[m] s[e]c[un]d[u]m ca
bitu[m] cõti[ne]t[ur] ab h[ab]itu et actu et p[ro]p[ter] q[uod] s[unt] i[n]
a[n]i[m]a et sic ulterius ad alias p[ro]cedimus.
Sumus g[enere] p[ro]p[ter] o[mn]ia q[uod] de genere logico n[on]
cõstracto d[icu]n[tur] sunt i[n] c[on]tinuatione g[e]n[er]is con
stracti ad n[atura]m morale[m] c[on]sid[eratu]r si assign
ato g[e]n[er]e sp[eci]ei assignate h[ab]itu[m] q[uod] ē sp[eci]es
i[n] actu[m] posuit ut i[n] g[e]n[er]e p[ro]p[ri]u[m] aut c[on]t[rari]o
actu[m] posuit i[n] h[ab]itu[m] ut g[e]n[us] sic n[on] assi
gnavit male g[e]n[us] u[t] g[enus] s[ecundu]m p[ro] h[ab]itu[m] dixit
e[ss]e i[n] g[e]n[er]e motu[m] p[ro] co[n]tra[riu]s male n[on] assignavit
q[uia] sc[ilicet] ē h[ab]itus sui p[ro]p[ter] h[ab]ituali[ter] h[ab]itu n[ihi]l
p[er]fecta mot[us] aut[em] ē actus vel op[eratio] et
sic sp[eci]es e[ss]e[n]t i[n] g[e]n[er]e q[ua]litatis et g[e]n[er]is
i[n] g[e]n[er]e actionis q[uod] e[ss]e n[on] p[ot]est q[uia] p[re]di
diviso cu[m] g[e]n[er]um et n[on] subalternatim positor[um]
diverse sunt sp[eci]es et d[iffer]e[ntia]. Sed aut[em] h[ic] eod[e]m p[ro]p[ter]
p[er]tinuit s[i] i[n] memoria[m] actu[m] sui o[pp]osit[i]o[n]e
dixit e[ss]e h[ab]itu[m] c[on]tentu[m] sui cõservatio
oppositionis sui p[ro]positionis assig[na]tor[um] nam
nulla memoria h[ab]itus s[ed] mag[is] actus ē
sic n[on] sp[eci]em que ē actus posuit i[n] g[e]n[er]e
q[uod] ē h[ab]itus et sic g[e]n[us] q[ua]litatis erit g[e]n[us] c[on]t[ra]
sp[eci]ei s[ecundu]m rationi actionis et s[e]c[undu]m id i[n]c[on]v[e]n[ie]ns q[uia]
p[ro]p[ter] q[uod] s[cilicet] diversor[um] g[e]n[er]um et n[on] subalternati[m]
positor[um] ē una ead[em] sp[eci]es q[uia] a[utem] dix[it]

memoria[m] s[e]c[undu]m e[ss]e actu[m] et n[on] h[ab]itu intellect[us] de
memoria a[n]i[m]e rationalis q[uod] n[on] pot[est] e[ss]e p[ro]p[ter] sicut p[ro]bat[ur]
in libro de a[n]i[m]a nob[is] p[ro]batu[m] e[st] pot[est] e[ss]e h[ab]itus
a[n]i[m]e rationalis s[ed] ē actus eius s[e]c[un]d[u]m cõv[er]sione[m] rationis
vel intellectus ad ea q[ue] sunt in memoria q[uod] ē p[ro]p[ter]
si[mi]l[ite]r a[n]i[m]e et h[ec] cõversio reminiscentie ē que ē a[n]i[m]e
rationalis actus sic d[ic]e[n]d[u]m. P[er]tinuit aut[em] eius h[ic]
p[er]fectum et illi q[uod] h[ab]itu[m] h[ic] ē sp[eci]em que dicit h[ab]itu[m]
ordinatu[m] in g[e]n[er]e positum ut i[n] g[e]n[er]e et sic m[od]a
assignatu[m] g[e]n[er]is sic[ut] q[uod] mansuetudine ut sp[eci]em
assig[na]tu[m] ordinat et abstinent u[ero] sic[ut]
i[n] g[e]n[er]e q[uod] abstinentia n[on] ē g[e]n[us] sic[ut] mansue
tudinis i[n] cõstitutis ad g[e]n[us] e[st] et ad mansuetudine[m]
i[m]passione actu e[st] q[uod] ē mansuetudo et n[on] ē
ta[n]d[em] i[m]passionis sic[ut] p[er]tinuit q[uod] in dicit for
titudine[m] abstinentia[m] e[ss]e timor[um] s[ecundu]m fluor[um]
et tunc d[ic]it iustitia[m] e[ss]e lucror[um] q[uod] sunt i[n] ma[teri]a
actu[m] ex in d[ic]tis p[ro]p[ri]us et plus relinquit ut i[n] t[er]tio
eth[icorum] d[icitu]r a[utem] h[ic] n[on] c[on]sequitur fortitudine et iustitia[m] et n[on]
sunt q[uod] in d[ic]tione istar[um] virtutu[m] sic g[e]n[us] ē q[uod] in d[ic]
de r[ati]o[n]e sp[eci]ei et id[e]o a[utem] de bonis dolorosis et lau
dabilib[us] i[n] libro q[uo]d distinguit c[on]tinentib[us]
t[em]p[er]atis i[n] virtutu[m] p[ro]p[ri]o a[utem] eor[um] que i[n]cl[us]is d[ic]e[n]d[u]m s[ecundu]m
q[uod] fortis et virtus ē q[uod] n[on] patit[ur] et id[e]o abstine[n]s
n[on] a[utem] et passionis c[on]seq[ue]ns forte et virtute ut
p[ro]p[ri]u[m] actus abstinens aut[em] ē q[uod] cõtinens
i[n] vii[o] eth[icorum] no[n]i[us] q[uod] patit[ur] q[ui]de[m] et sentit illa
tus passiones s[ed] n[on] deducitur amicte m[en]
surare rectu[m] p[er] i[m]passionis p[ro]p[ter] q[uod] abstine[n]s
sive cõtine[n]s ab i[n]a n[on] ē g[e]n[us] virtutis et for
tis virtus n[on] ē q[uod] in sua ira aliq[ui]s p[ro]vocat
n[ec] aliena p[ro]vocat[ur] fortis aut[em] ē q[uod] in n[on] se[n]tit
p[er]icula p[er]fectione virtutis virtus aut[em] ē que mo[ti]o
moventi illicita h[ab]uit c[on]tine[n]s a[utem] sui absti
nens i[n] o[mn]ib[us] h[ab]itus ē q[uod] in q[ui]de[m] sentit iustu[m]
patie[n]do s[ed] i[m]passionib[us] d[e]ducit[ur] amicta
m[en]tis et iustitia p[ro]p[ter] tal[is] abstinentia sive cõ
tinentia ab actu et n[on] passione i[n] p[er]fecta v[ir]
tus ab ea no[min]at[ur] et n[on] minus sic i[n] p[er]fecta

non habendo modus iratus nisi quod ipso gaudet
ac quod abstinentia generalis est in libro continentia
ab omnibus illicitis nec actu privat et sic
amicta nimis deducuntur in contrarie vel p
assiones aliter actum et propter hoc fortius se ipso sui
facultatis talis utraque deduci scilicet mitem et fortem
ut scilicet si passa fuerit motu passionis ab
illicitis motibus quod non deducatur sed teneat
ac se et in hiis ne perficiat motum illicitum quod
patitur concupiscendo et sic abstineat vel habeat
abstinentiam habet nec tamen propter hoc habet continentiam sed quia
abstinentiam nec vel timoris est huic quod est mi
tis et fortis ut genus speciei et ideo non sequitur abstinen
tem timore fortem esse nec abstinentem mitem
esse sed potius illum fortem esse et mitem tamen vel pa
tit ab hiis timoribus vel ut aliquotiens
quando iuxta hoc idem pertinet quod id quod quia modo secundum ad
ad suum contrarium ut genus nam ponunt quibus
autem modo secundum dictis super omnia contrarius ut isto posi
to ad recte [illegible] minus forte procedit
secundum tamen et tempore sic non procedunt enim ponunt
tristitiam esse genus ire et opinionem ponunt esse genus
fidei utrumque non ista sequitur ea que predicta
sunt tristitia scilicet iram et fidem opinio et sequitur
modo non quemque assignatas species iram
scilicet et fidem neutrum tamen horum est genus ad quod se
sit iam paulo ante probatum tamen et alia ratio
est quia qui nascitur tristatur quidem prius secundum cum
et tempore inde fit tristitia quod tristitia est sibi contra
ne non ira est cum tristitia sed cuius tristitia est cum ne
genus vel est cum et non speciei propter quod simpliciter utrumque et
genus in non est tristitia. Sed autem eadem ratione
fides est opinio ista ut opinio sit genus sit genus
fidei tamen plus est quod contingit eandem opi
nionem habere et non eadem et fidem non habere quod non
contingeretur si fides esset species opinionis hoc autem
non contingit si fides esset species opinionis
quod non contingit speciem de genere in genus per
mutari cum genus sit species quod de ratione speciei. Similiter
tamen contingit quod idem permanent in ratione speciei

eiusdem si id quod est secundum speciem permutatum sit quod
ad non contingit idem est aliter enim hominem esse et quandoque non
hominem sub eodem permanente sicut est quod
si quedam sunt obviantes dicatur quod contingit
omnino opinantem similiter tamen hoc quod opinatur credere
tunc secundum quod opinio et fides secundum ambitum predicationis di
cetur propter quod secundum quod non opinio est genus fidei quod de quibus
tunc opinio et fides dicentur iam autem diversis omnibus
quo de pluribus genus dicitur quam speciem consideratur autem in rebus
inanimalibus operando ea adeo secundum que nata est
inesse anime sed non esse species in sit anime sine aliquo
permanere et genus et non est bene assignatum unde secundum predicat
inducta est aliquo et secundum aliquid unum inmata
sunt species et genus in uno non ut in subiecto est species et
genus est in eodem ut patet quod in quo ut in subiecto est album
in eodem et secundum idem est color et quo grammatica ut in
subiecto in eodem et secundum idem est disciplina secundum sunt has ve
recundiam ut speciem dicit esse timorem ut genus
ista quod verecundia species et timor genus est cuius
predicati de ipso aut sicut vel hoc modo iram ut speciem
dicit esse tristitiam ut genus accidit in eodem non sit idem
et species et genus et sic constat quod male genus assi
gnant nam verecundiam quidem non sit in anima in rationali
potentia propter quod dicit autem quod primum signum rationis est
verecundia propter quod et nullum de brutis animalibus verecundatur
timor autem quod est fuga cordis secundum scilicet sit in
anima secundum animositatem hoc est secundum irascibilem quod animositate
modo quod nulla est audacia quod est timori contraria
similiter est de tristitia et ira quod tristitia non est contractio cor
dis concupiscentia delectabilis et prius contrarium est et concu
piscibilis mala et est voluptas tamen delectationi cum gau
dio ira autem sit in anima secundum animositatem propter quod non sunt
genera timor tristitia verecundie et ire non assignata
sunt prout hiis eo quod non in eisdem et secundum eandem
potentiam nata sunt sed inanimatis quibus assignatis autem
similiter autem est quando prius ratione sanitatem posuit in eo
[illegible] tunc anima non est voluptas ratione [illegible]
anima voluptas [illegible] cum potentia genus de
speciebus omnibus non voluptas in rationalis inest anime et
species et genus non sunt secundum idem vel autem est hoc locus non tamen

ad gen͡u ſz ē ad actus cōpat̄ ad ſēm tn̄ ac
cidit q͡r ſē ī uno ī ſ idē q͡r ſimpl̄r uō ī eſt
⁊ ſimpl̄r ī eē l' n̄ eē dētīat̄ ī actūte
Est aūt h uo͡d q͡r p̄cto ab auctorib; timor
ponitur eē gn̄s uec͡odie· dr̄· n· dm̄ u̇ē q͡z
timor ē ī turpi p̄fecto ſz timor eſt uocat̄
ſz q͡r ē fuga turpis ⁊ ſ q͡r ē fuga p̄iculi h
aūt mō ſ q͡r ē fuga cordis m̄p̄itlo n̄ pōt eē
gn̄s uecūndie ⁊ ſic intellr̄ q͡r hic dr̄ Bn̄ſu
īncip̄ido ī ſp̄ēm ⁊ gn̄s ē ⁊ mod' q͡r gn̄s ſp̄ēs
p̄ticipat· ɔſid' ei ſ q͡r ſuū p̄tē dcm̄ ⁊ aſſigt̄
gn̄s p̄ticipit ſp̄ēm cū ſ totū debeat gn̄s
p̄ticipare dico aūt ſ totū q͡r ſ totū tm̄
ſile tm̄ fōrle q͡r ē ingn̄e totū n· gn̄s ē in
ſp̄e quo ad eē· gn̄s n· n̄ ur̄ ſ q͡r p̄ticipari
aſp̄e uā hō n̄ ē ſ q͡r at iz ḡmatica ē ſ quod
diſcipl'a ſimpl̄r aūt ē ī alius ſp̄eb; p̄ticip̄
gn̄a ſua ɔſid' ḡ ī aliq̄b; ſp̄eb; ſ q͡r ⁊ n̄ ſ tot
p̄ticipat̄ gn̄s aūt ē q͡r m̄ ut al' dicat̄ ſēſle
⁊ inſile ſ gn̄s uā n̄ ut ſ quod ſuū ſ p̄tē dr̄ ſē
ſile ſ' inſile al' ⁊ n̄ ſ totū quo al' ē al' ⁊ n̄ ſē
ſile ut inſile n̄ ē gn̄s alis— latent aūt ali
quid aliū ⁊ d'cip̄iūt tot̄· h ē totū ſp̄ēm ī
p̄cem ponētes al' ſ gn̄s eē tōr ſēſile h ē
q͡r ſentit̄ ⁊ ē p̄ticle nullo n· mō p̄ſdcto
ɔp̄ōito ſuū ſp̄ē ɔpoīta p̄z ꝑ q͡r n̄ erit tor
gn̄s alis io q͡r ē p̄s ſal' ei· ſcd' tn̄ q͡r p̄oꝑ
brius tor' poīt gn̄s alis ſz h nō ē tor hoc
p̄tic ſz tor' uſe abſtractū ab h tabullo a'
cōcreto ſilia cū moralib; uidd' ſicd derm
mero intupabiliū ſiū fugiūdoꝝ ut ſp̄ēm
ponūt ī ꝑōm ſic ī gn̄s ī poſle h potē
ſtatē q̄ quis ad q̄s ad pot ſiū potens ad
agūd' ſuū faca' ad eſſiciatur ad intupabi
liū ſiū fugendoꝝ q͡r tūc actus intupabl'
ponēs ī ꝑōm agn̄di ut ī gn̄s p̄ncimit q͡r
ī pō agn̄di intupale n̄ ē intupabil' nc
de inintupali eēul· p̄z ut gn̄s ſ ut ſop
hiſtā ul' detractorē ul' latronē dn̄s ſ

gn̄s cū quiualet h pot ul' facultatē h; latē
tem ɔ̈nica furari ſophiſta q͡d' ſentēīis de
tractor a' fōīm latro tuē uoce· n· detrimto
p̄dictoꝝ ad eꝛiſtens ī h dr̄ tal' q͡r ſit ſoph
iſta ul' detractor ſ' lat̄ ī eo q͡r hāt p̄ōm
ad taluū facīd' ſ; potius ab actu q͡r ap̄ō n̄
aū actū ē ⁊ nō cōmitin actuu uetō dē ſ'
mal' ul' bon̄ ſ aliquo opabili· ſ; poi ab
actu ut dit ap ī ix p̄e p̄hie q͡r ſit omis hō
dicet̄ ⁊ lo n̄ ⁊ mal' ⁊ laudabil' ⁊ intupabl'
pot ⁊ n· ſ hanc p̄ōm ⁊ deus ⁊ ſtudioſus
h ē ītuoſus hō p̄ua agē ſz n̄ ſūt denoīa
ti hī q͡r ſūt ꝓ p̄m ul' ſophe ul' d'tcaore'
ul' latnes ul' dōs ul' ſtudioſus nāōs di
cūtur· p̄uā ⁊ uoīm acquiſiūt ſ ap̄p̄tītū
actuale p̄uitatis ⁊ n̄ ſ p̄ōm p̄uitatem
faci' q͡r alia ē aū ip̄a rōnabili ⁊ dico
ſophiſtā d'cipiente ī ub' d'ttcorē a' ſuſur
rōne ad alterū ī ſama lacronē aūt
actuali' uolutē ɔtītatē ī furno h ē in
ingio ſenſus hōīm d'oꝝ n̄ nl p̄ui uelle
poē q͡r p̄ūm n̄ ē pō ſz ꝑō ⁊ defectus ſtu
dioſū aū dico ītuoſū nui ī nobilitate
ſue honeſtatis nl p̄m inſit ſ actū pot tn̄
p̄ua agere eo q͡r ſicut dicat dm̄ ēē ōē
tātū ītole ē ſ elcōm ⁊ uoluntatē ⁊ ad in
n̄ Jnetā a' nullo mō ē ītale adid' aū ē al
ia rō q͡r· ſ· nl ſ potestatē dicatē ī intupale
ul' laule q͡r omis p̄tās ſiū factos ad ſa
ciendi tn̄ h ſit d'ſcōne nc ē demio coꝝ
q̄ ſūt elct' eo q͡r potestas bn̄ facīd' ⁊ p̄tās
malefaci' ē una m'o radicali p̄ri rōnis
q͡r rō nih differt aūh p̄ō q͡r rōnal' pote
ſtas ē ad oꝑō ⁊ nō obligat̄ ad unū ut
ī ix p̄e p̄hie p̄batū ē· ſtam h n̄ ī p̄uo ſm
p̄ōitates hoc ē potestates agn̄di p̄ua
eligūtē ſūt nō ī eūtū p̄uoꝝ ſet ſm q͡r ē
deꝑ ſcōne potestatis agn̄di· b̄n ī rōnali
n̄ eo q͡r dm̄ ⁊ ſtudioſū eas hīe dm̄s poſſit

n. et diu et studiose prava agere hec est tales habent
potentias in quibus aliqui prava agunt hec n. est de eorum in-
tentione bonique benefacit non exercitate sed
cum possit prava agere unde potentias prava ag-
endi signum malorum quia libere agunt bonum
cum agunt et sic commendales ipso quia agunt
bonum tales potentias esse dicunt patet gratia quia potentia
que ad actum vituperabilium ut secundum in potes-
tatem sed faciendi tamquam in genus ponunt
quia propter nullius actum et secundum vituperabilis est
genus potestas faciendi id adhuc autem ad hec
est alia ratio deducens ad impossibile quia si dicatur
quod non est hic dictum est sed potentia ad faciendi est genus
eius quod actum et secundum vituperabile est accidet
per omnia argumenti quemdam vituperabilium esse eligibile
quia potentias sed faciendi est et in potestas sed est
vituperabilis quia genus quod est vituperabile ubi secundum totum
suum ambitum sue continentis est vituperabile. Secundum
autem peccatum accidit sicut ad dominio propter se ho-
norabilium et eligibilium in potentiate posu-
it ut secundum ut genus vel ponunt ipsum in potentiale
sed potentias hec facere ut in genus vel et ponunt
ipsum ut genus in effectivum illius quod hec est potentie
eligendi determinat nam omnis potentias et omne in
potentiale suum potentias vel effectivum aliud est eligibile
propter aliud scilicet ad quod est et propter aliud eligibile non potest esse genus
eius quod est eligibile propter se adhuc autem considerando non [illegible]
in genus tantum sed in genus multiplicare intenditur
probabilia de genere considerando n. et principaliter in morali-
bus sicut ad in [illegible] assignatum quod est de medio eorum
que in duobus sunt sicut in genere uno vel pluribus
sit in genere uno posuit in alio tamen sicut in ge-
nere duo n. vel plura collocantur unum genus et
sic [illegible] in medio istorum male assignatur genus
quidam n. non [illegible] in unum ponere ut genus quod genus
pro eo consistit in duobus vel pluribus ut seductore
vel detractione [illegible] vel actu acceptum non [illegible]
in uno ut in genere ponere tum seductor sit qui et
appetit et potest facere impossibilia sed in eventia
ad quod inducta est potestas tum omnis potestas

datum sit ad bonum dicitur seductor et detractor
abutens utrisque istorum simul enim potens non appetens
et appetens et non potens non dicitur seductor
vel detractor quia ille cum in utrisque hec simul et est
potestas tum actu appetitus oportet quod propter quod
unum illorum non est ponendum genus sed utrumque hec simul quod
dicta sunt n. n. dicit intendimus quia ad unum
secundum sit in duobus generibus non alternatim ponitis
sed quia duo sunt que integrant unum genus et eo-
loquitur ipsum et non est hec ponendum in alio illorum
sicut in genere.

[I]nterimunt et potest esse genus ex hiis quia genus per di-
fferentiam pro genere assignatur. Amplius
autem preter omnes considerationes habitas in quibus in-
tenditur genus aliquotiens interimunt genus
eo quod econtrario quando enim sic hic debeat genus eundem
et differentia et differentia ut genus ponunt aliqui et tunc interi-
munt genus quia genus non est differentia nec differentia est genus autem
quando est sicut in stupore ut secundum dicunt di-
fferentia esse superhabundantiam admirationis
hec est quod stupor per diffinitionem in genere et differentia
est superhabundantia admirationis tunc n.
superhabundantia in recto de stupore patet ut
genus et admiratio in obliquo et differentia cum stupor potius
sit admiratio habundans in genere admiratio
sit genus et habundans sit differentia est stupor ad-
miratio quia sui habundantia et magnitudine
tur facit insensibile ad cognoscendum tamen
eius quod admiratur sicut est in sensibile adque est membrum
stupidum ad hec quod a sensibilibus promittetur ad
cognitionem qualitatis sensibilis sensibile quoniam
est sicut fidem dixit esse diffiniendo per genus
et differentiam vehementiam opinionis cum potius
sit opinio vehemens in quod opinio sit genus et ve-
hemens differentia nec n. superhabundantia potest
esse genus stuporis et fidei sed due sunt superhabun-
dantia et differentia cum admiratione stuporem con-
stituens vehementia vero opinione constituens
fidem unde n. stupor esse admiratio superhabundans

distinctione dicta per genus et differentiam et si modo vi-
detur esse fides opinio vehemens propter quod genus est tamen
... quia et opinio secundum superabundantiam autem et
vehementiam sunt due male genus assignatum est
genus quia non est genus sed differentia hic et illud probatur
ratione quia si quis superabundantiam et vehementiam
ut genera assignet scilicet quia incredibilia fidem faci-
ant fidem habendo et superexcedunt superexcedere habendo
incredibilia quod est impossibile. Hic autem scilicet hac ratio-
ne quia id cui est vehementia et cui est super-
abundantia et quod denominatur ab illis sicut superex-
cedens superabundantia propter hoc quia scilicet quia immutatio cum
superabundantis sit superabundantia est superexcedit
tunc quia immutatio sit res incredibilia quia falsum est. Similiter
autem per eandem rationem et fides ad eius opinio sicut
dicunt fides est opinionis vehementia fides quia a
est vehementia ut ponitur quando dicit vehementi-
am esse genus fidei propter quod autem scilicet in vehementia
sit opinionis, quia opinio est fidem habens vel fa-
ciens quia de quo ponitur species et genus. Hoc autem est
impossibile quia opinio est res incredibilia cum non
conveniunt fidem habere. Amplius ad hunc
accidit ingeniis ad sequi accidit autem sic
assignari differentiam ut genus et genus ut differentiam ve-
hementiam dicunt vehementem per denominationem
sumi ipsam a se ipsa et superabundantiam dicunt su-
perabundantem est scilicet fides vehemens ex suppositione si
quia vehementia est genus fidei sicut fides vehe-
mentia sit vehemens scilicet quia vehementia
sit vehemens fides ... eadem ratione et super-
or est superabundans sicut superior superabundantia
ut genus erit super habundantia superabundans
... autem hoc non esse verum neutrum scilicet horum bene
dicitur quia non denominant idem se ipsum quia ad sui
distinctionem denominantem dicitur distincta quia motus
est denominatus a se ipso dicitur mobilis quia alia
a se denominatur ad ut unitas dicitur una quia
... dicitur scilicet unitas ut eius ... et dicitur
unitas ut dispositio eius denominat unum
tamen acceptum ut eius ... hoc autem ...

est fides

habitus determinata sunt et in aliis libris logi-
calibus sit autem non ponitur et superabundantia et vehemen-
tia quae sunt per genera accipiuntur non possunt esse
dispositiones ... sed quia hic ... pertinent
quaedam ut genus et genera ut assignant differentiam
fides non erit vehementia et fides opinio est ve-
hemens et non vehementia ut dicunt est quia genus est quod
speciei et differentia vero quale ipsius esse quia tamen eo quod
quia potentiale speciem constituit tamen quidquid quale vel tale quod
dicit hoc autem concludit est genus morale sicut in predicamentalibus
sed comparatum tamen ad differentiam et differentiam ad
ipsum et intellectus de differentia ultima quae est actus speciei quae
dicit differentias generales cum genere sunt collocande.

Q[uonia]m autem pertinent quaedam problemata de genere praeter omnia
quaedam sunt et passionem speciei sumunt pro
genere ponentes dico autem passionem generalem consequentem
actus sibi suum convertibile sibi non convertibile ut
deficientes immortalitatem dicunt immorta-
litatem esse vitam eternam sive sempiternam sempiternum
est scilicet idem quod perpetuum passio scilicet vite quae est
assignata species vel terminus hoc est accidens vite ut videtur
esse immortalitas et non videtur esse genus vite sed ac-
cidens tamen autem ubique est ... quia immortali-
tas sit casus et accidens vite palam fiet si
minus scilicet ex mortali concedit aliquis factum esse
immortale nullus scilicet tale sit factum immor-
tale aliquod tamen sine speciem vitam sumere
sed dicet cum casum alicuius vite accidentale
habere vel accepisse vel dicet aliquid vite passi-
one huius eiusdem ad genera hoc est vite comitantem
dicit quia vitam non est genus immortalitas quia si immorta-
litas esset differentia ... et non tamen alteram faceret
vitam. Rursum considerandum in passione generis ...
pertinet genus assignando passionem ... generis ...
est passio ut genus et per genere assignant hic
... est quia ... differentes et ponentes ingen-
tium et dicunt ventum aerem esse mobilem et est ...
de ponente de motu ... dixit magis scilicet mot...

aeris ventus est. quia cum ventum non est in motu
aeris dicto quod dicat tamen et propter quod ventus est quia
potest autem quia ventus est vapor tenuis aerem usque
transcendens et cum forti impellens vel impul-
sus aeris cum vapore tenuo impellente aerem
tamen unum passio eius quia per genus potest esse genus non
aer quia genus assignatur permanet idem in illo
et ipse et cum motus et cum manet et non nullum
amittit. Equale cum motus et cum non motus et in omnino
fuit ullo modo videtur esse aer genus proponere. si in-
venti esset aer genus tamen genus sit equale predicatum
speciei oportet quod et aere non moto ventus quia aere
non moto aer est aer et ventus dicitur esse aer genus
genus ut dicit ypothesis sicut quod idem aer permanet
quando quod cum erit ventus. Similiter autem est in omnibus
aliis hiis in quibus passio genus post per genus unum
non videtur potest dici aer mobilis est ventus et si
forte aliquis dicet quod cum ventus non sit genus
mobile vel motum non potest predicari de aere mo-
ut dicitur tamen aer mobilis vel motus est ventus
dico ad quod non potest predicari ventus de aere mo-
to vel mobili sed non predicatur sicut genus sicut passio vel
effectus sicut et multis contingere oportet quod cum aer
mobilis vel motus est ventus sed non oportet hoc contin-
gere de omnibus hiis de quibus effectus predicatur de cum
nihil sed cum non est permanens in toto sicut ferrum in
cantello quia tamen hic dici potest hoc ferrum
est cantellus. Item autem hic assignatur ut cum est in
transiens non erit non est nomen in quibus de omni-
bus est quod tamen est unum sicut unum de hiis de quibus hic
predicatur de affectu assignatum genus nunc non transeuntis
de quibus non videtur esse unum in quibus est in transiens
ut in luto et nive in quibus est in transiens natura
nivem dicit esse aquam congelatam frigido et in quo
nix est aqua quia transeunt ad aliam naturam
quod proprio non est immutabile est quod non est aqua lutum
non dicit esse terram vel limum humido tempe-
ratum et non secundum quod lutum est terra sicut iam diximus
propter quod ventum assignatorum genus est genus
naturam genus oportet unum genus esse speciei

speciei cum sit predicatum equale de omni speciei genus et sic
oportet quod vinum esse predicatum de omnibus suis speciebus. Si
autem et eadem ratione ut vinum esse aqua putre-
factam in vite sicut dicit Empedocles vinum esse aquam pu-
trefactam in ligno vitis non vinum simplici-
ter ratione superatum est aqua et hic non opor-
tet si aqua genus vini esset quia genus de
specie.

h Hic autem considerandum quod assignatur genus non con-
tentum ad unum morale vel tale contrarium quod assig-
natur genus non contentum quia videtur nunc quod est primum
genus considerationem in speciebus est sub quo per genus assignatur
est omnino hic est vel ultimum genus quia sicut secundum quod et pro-
pter non est genus quia autem nullo omnino sit nunc genus in mo-
rale nec tale contrarium est in eo contraria quibus predicatur ut
differunt specie cum genus de pluribus differentibus
specie predicatur. Omnis autem species generis hic contrariis
predicatur genus secundum differentem speciem et non modo solo
proprio quia album nullius est genus quia album non in de albo predicatur
et alba nive quia alba species ad invicem non differ-
unt = Similiter tamen non erit omnino et ultimum alterius
genus sicut ad cor quod omnia sunt dixit esse genus vel
differentiam et hic secundum ostendimus in genere pluribus non sunt
tunc sequitur differentiam sicut ens et unum genera eorum
quae omnia consequuntur sic assignantur ad ens
sicut genus palam quoniam ens omnium est genus quia
ad omnia sunt eo quod ens predicatur de omnibus eius de nullo
non predicatur genus in de suis speciebus predicatur non de uno genere unum
non erit species entis constitutum non ens et unum
accidit genus per quam omnis de omnibus de quibus genus
predicatur quod est ens et speciem predicatur eo quod ens et unum sim-
pliciter de omnibus predicatur et hic est inconveniens quia oportet speciem de
paucioribus predicari cum genus genus quod assignatum est
per genus nullius et sic non erit genus proposita sua proposite
speciei sicut autem in proposito non ad genus sed ad generale quod
est differentia ideo quod omnia sunt ut unum et eius dixit
esse differentiam et non genus cum est quod sunt hoc quod differentia
de certis predicatur vel de pluribus cum genus quia tunc differentia
predicabitur de omnibus ut unum sed quod dicit entis

dispositionem de equalibus; tunc enim sicut genus
dicitur esse vel predicabile de pluribus, tamen genus
sive genus ad ponitur ut species vel equalitas.
Verum si genus omnia sequitur sic et differentia tunc differentia
et genus ponatur de equalibus, si non genus sit unum
quod non omnia sequitur sed de pluribus genus tamen differentia
dicitur et utrumque; ingeniis est in quo genus per
differentias oppositas dividitur utrumque differentia con-
tinet ambitu genus inspiciendum est et ad mo-
dum predicationis quod scilicet predicatur in quid et non in quale sit
denominatum in uno considerandi si genus assignetur
dicitur denominative esse in specie sibi que vel ut albus
adiective et non substantive et non ut in quid sunt tale est
in nive tunc enim inveniuntur genus sit idest pa-
lam tamen non erit genus quod assignatum est pro genere.
genus enim non dicitur in substantia sibi que et non dicitur
esse sic accidens in isto consequenter adhuc in modum
ponendi in voce sicut in nomine genus in specie idest
si non in modo tenet sic genus speciei. Item de
omnibus sicut speciebus genus innotescit quod ipse quod
si non prius assignatur genus de assignata specie invenitur
invenitur genus et non est genus quod assignatum pro genere.

Amplius ex consideratione generis comparati invenitur
genus et hec consideratio duorum ad duo
tamen alicuius contrario convenire speciei ad invicem
fuit melius et peius sicut vilius comparatur. Sic
quod melius est inter speciem et suum contrarium pos-
uit in genus peius suum quod peius est inter genus et suum
contrarium et enim reliquum comperitur accidit pro contra-
venienda potius esse in aliquo hoc est prius in me-
liore sit in genere et sic intenditur genus eo quod contraria
sunt peius et melius sunt in contrariis generibus quod immorta-
libus est unum quod bonum et malum non sunt in genere
sed genera aliorum contraria sunt hoc genus videtur inferiore esse
sic in genere quod ingenuis quod videtur quod melioribus
in speciebus sit genus melius comparando. Comparando
autem unam speciem ad duo genera consequenter si eadem species
ad utrumque genus est peius et melius equaliter se
habere ad specie illa speciem in peius et non in melius

pervenit et non in genus debitum posuit et sic in
contrarium genus ut si unius posuit animam quod motum
hoc est ad motum aut ad motum ut in genere motus
convenit simpliciter idest anima eadem est et stabilis
est et motus hoc est similiter et equaliter se habet ad motum et ad
quietem ipse quod et similiter melius est status sive quies
quam motus tunc opponit animam in genere contraria esse
tunc ponitur in genere mobilis et sic pervenit po-
nens animam in genere se moventis est autem status
sive quies dicitur considerandi sive ut peius motus et sic
considerata idest secundum suam quod sic peius est motus
et motor et habitus vel actus privatio est quies est pri-
vatio consequenter est ut finis in quo quiescit mo-
tor a moto et motus a motu et finis non est peius
sed perfectio motus intenta a movente et sic quies
melior est motu et sic animam melius est quiescere
quam moveri a sequenti et est notandum quod tamen contraria omnia participant
participant unam tamen quam genus id quod illa participat
sicut minus est ut peius et id quod plus participat
est melius in natura ista quod participat
est melius sive minus est idem id peius. Amplius quod ex comparatione
contrarie generum tamen magis et minus et similiter ipse hoc consequenter
quod magis et minus ad genus ad assignatum destruendum
destruere idest volenti consequenter si genus quod suscipit
magis et minus species assignata non suscipit genus
non suscipit magis et minus vel ipsa vel id quod secundum ipsam
denominative dicitur tunc palam quod non est genus quod assignatum
pro genere tamen exemplum est quod virtus est genus suscipit
magis et minus tunc et species ut iustitia et etiam quod
denominatur ab ea ut iustus suscipit magis et
minus quod idem denominatio est magis et minus et in abstracto
dicitur iustior alter ab altero si quod assignatum genus sus-
cipit magis species tamen supposita genus non sus-
cipit vel ipsa vel quod per ipsam denominative dicitur
non est species quod assignatum est pro genere. Huius pro loco
amatior destruitur genus et pro loco assimili idest
ut de duo genera comparata ad unam speciem quod magis
videtur esse et falso tamen equaliter videtur esse genus non est genus
palam est quod nec propositum quod assignatum est pro genere est genus
quod vel minus vel equaliter propositum videtur esse genus tamen id

h' aut locus c̄siderationis utilis ē p̄ncipue eē
ur̄ in hiis terminis; p̄ illa enim inquid p̄ri
de assignata sp̄e 7 dubitatur q̄ illorum sit gn̄s
eo q̄ ī n̄ diuinitū suū o̅n̄sum ne p̄ronūc e
intuerit hm̄ dī q̄ illorum sit gn̄s sic ubi g̃
de yra ī eo q̄ quid ē t̃stitia 7 op̄pio p̄ri in
dēt̃ irātus n· ī eo q̄ ñ 7 co est̃ita ur̄ 7
p̄ illatū ī iniuria 7 op̄inatur q̄ iniuria
illata sit ei 7 ī talib; utilis ē c̄sideratio ad int̃i
m̄d̃ id q̄ ur̄ eē gn̄s 7 n̄ ē gn̄s cuius a' c̄sid'
atio ē 7 ī sp̄e 7 assignata sicut ad ad c̄p'et'
q̄ sit ut sp̄es s' mag̃ 7 m̄i l' alī n̄ā sup mag̃
7 sili· ur̄ ut sp̄es ī assignato gn̄e 7 n̄ ē ī ip̄o
ut sp̄es ī gn̄e palam ē q̄ sic q̄ in assignata
sp̄es ē ī h ut ī ugn̄e cap̃larit g̃ 7 epilogu
rit d̃ô iam ia satis dīm ē ī ad locis ec
c̄sideratōnib; o͠pp͠o͠di utile ē ad c̄struend' gn̄s
assignatū

Struenti uo signū assignatū ast̃rue
sui c̄struere uolenti p c̄sideraco
nes c̄structiuas ip̄s p̄ q̄ p̄mū utilis h' loc
enim paulo q̄ dūs ē ad c̄struend' utilis eē· s·
q̄ si gn̄s 7 sp̄es suscipit mag̃ 7 mi· q̄ 7 q̄
ui seq̄tur q̄ l' q̄ n̄ sit gn̄s q̄ n̄ suscip
mag̃ sp̄e mag̃ 7 mi' suscipit cū n̄ ualet
inferre gn̄s si sp̄es suscipit mag̃ 7 mi'
7 gn̄s sili· q̄ seq̄tur t' eē gn̄s assignate sp̄ei
n̄ā bonū talib utrūq; suscipit mag̃ 7
mi' 7 n̄ neutrū ē alterius gn̄s n' n· p̄hi
b; utrūq; susceptiuū mag̃ 7 mi' n̄ t'
se h'r ad inuicē q̄ unū n̄ sit gn̄s ad
alterū· = Sz ad destruend' p̄ bl'a gn̄s ut
r̄ c̄paco s' mag̃ 7 mi' ut si duo gn̄a ul'
p̄la c̄pentur ad unā sp̄em 7 un̄ s' inde
at eē gn̄s ei sic alterū sic p̄babilit̃ q̄ si un̄
ē gn̄s sic alterum sic p̄babili· q̄ si un̄ ē gn̄s
eius q̄ 7 alterū sit gn̄s ip̄ius· = Sz sic duo
b; gn̄ib; c̄patis ad unū ut ad sp̄em si
un̄ ur̄ eē gn̄s eius alterū 7 sit gn̄s q̄ 7 alterū

7 sit gn̄s q̄ 7 alterū q̄ mag̃ ur̄ sit sic g̃e
b g̃ ut si c̄tinen̄ s' q̄ ē in ebriū tenet ne
ad illicitum gn̄s mag̃ ur̄ eē q̄m uirtus 7
ist' mī ur̄ eē gn̄s eius 7 uirtus ē gn̄s g̃ po
testas ur̄ eē gn̄s eius· = Eadē a' s' mag̃ 7
mi' 7 sili· queuit dici n̄ā sili· s' c̄ōm h' 7 h'
sunt due sp̄es c̄paretur ad unū gn̄s· 7 sili·
una sic alia ē sp̄es p̄pōiti gn̄s 7 assignati
gn̄s sic eadem rōne q̄ 7 reliquū sit sp̄es eius =
ad huc a' sic plocū anniori sic q̄ mi' ur̄
eē sp̄es assignati gn̄s ē sp̄es q̄ 7 id sit sp̄es q̄
mag̃ ur̄ eē· amp̄ ad c̄struend' p̄ bl'a dgn̄e
p̄p̄i' ad eam sigñu diffione l· sic h' hic
de quib; p̄ assignatū p̄uir in quid ī q̄ n̄ sit
tm̄ una assignata sz sp̄es de quib; ē ī q̄d p̄di
tentur q̄ q̄si n̄ ē de alus sp̄eb; assignatū
in eo q̄ quid ē p̄dicatur que differunt sp̄e
ab assignata sp̄e· ec· n· palam ē q̄m ē gn̄s
q̄ assignatū ē p gn̄e q̄ gn̄s ē q̄ de plib; differ
entib; sp̄e in eo q̄ quid p̄z eth c̄sideraco·
utilis ē eē ad sp̄em q̄si' si· n· ad assignetur
pro sp̄e assignati gn̄s c̄sid' ē 7 de alus q̄m de
assignata sp̄e gn̄s p̄dicatur in eo q̄ quid ē
n· rursū sicut idem ut p̄usatur gn̄s de plib;
7 differentib; sp̄e in eo q̄ quid ē p̄a 7 ō ut
p̄us c̄struunt gn̄s q̄m aū ur̄ ē quib; 7
dr̄a gn̄al de plib; sp̄eb; ī eo q̄ q̄d ē p̄a ip̄
h' q̄ s̄al' ē dr̄a 7 inesse sp̄ali q̄ quid est
p̄fice sp̄em io necās mi h' decipiat' p̄utās
forte dr̄ā eē gn̄s separand' ē gn̄s ad dr̄am
7 h' tres dab' m' dr̄as p̄ ē q̄ gn̄s de plib;
d' sui p̄z q̄m dr̄ā h' in ambitus plurū ē
d' m̄ sa ē q̄m gn̄s gn̄s mag̃ p̄z s' assignatōne
modi p̄di q̄ in quid ē p̄a q̄m dr̄a tal'
n· p̄dicatō mag̃ c̄uenit q̄ p̄t q̄ suppositū
s' de p dr̄ar; dr̄a aū n̄ c̄uenit q̄ p̄a n'
p̄fecti ū q̄ ē cū ei q̄ sp̄e q̄ n̄ā includit ho
minē eē al' mag̃ i sp̄eo includit q̄ ē hō q̄
quid' hoiem eē gressibile ī a' m dr̄ā de hōie
p̄dico t' a' ē dr̄a q̄m quo dr̄a s' hic tantem

esse talis genus significat quale genus determinat et perficit positum genus autem in qualitate dicit. non significat sed significat quid distinctibile et determinabile per differentiam. nam quando dicit quale quid est aliter tamen non dicit aliter non dicit quale quid generabile sed dicit quid generale stans et fixum in substantia epilogat dicens sicut est et haec dicens sic differentia est ingenerate parata

[...]er loquitur autem de coniugatis constituit genus. tamen enim non musicum in eo quod musicum esse sciens quid ut genus sub se ipso
magis autem non esse musicum esse sciens quia scire coniugatis quia musica est species et scientia genus et si ambulans in eo quod ambulans movetur ut est motum quia ut coniugatis ab illo modo esse et species motus esse ab illo quia si sumptum de sumpto principaliter de principali ut genus praedicatur de constitutivis genera quae ad volunt quid constituere secundum praeter modum coniugatis tractatum sed non genus constitui potest ut si volunt ostendere quod scientia est aliquid sub genere quod est fides sic dicit quod sciens sciens fidit utrumque et coniugatis sequitur quod scientia est fides quod eodem autem modo est et talis.

[...]nsuper ad constitutionem generis adhuc considerandum est quoniam id quod secundum ad quod et non convertitur difficile invenire separatione illius a genere ratione tamen convertuntur sed non esse genera cum genus sit communius non convertitur quoniam maxime si hoc per totum id similiter tamen secundum omne scientiam universaliter et quod et sine conversione vel quia necesse antecedit ad ipsum et ita quod non sequitur ipsum esse ut omnis homo est animal sed non omne animal est homo sic sequitur multitudinem quae est minima sed dicit esse est non omnis multitudo quae est sed omnis non quae est multitudo et omnis minus dicitur sed non omne dicibile est minus unum non sequitur esse universaliter et similiter ad praedicatum nam non omne dicibile

est minus in omnibus quae est multitudo quae tamen multitudo est ea quae sunt in mari tamen et non sic est quod omnis illo contingit opponi ut ut genere tali praedicato quod et universaliter omnis tale similiter cum illo praedicatum illo genere non convertitur ad alterum quod est similiter universaliter species probabile non quod sit genus sed non est tantum omne tale praedicatum possit esse actus. est ut omnis nix alba sed non omne album nix tamen cum album sit genus minus et omnis sic tinguntur alba et non omne album tinguntur et sic est multitudo unum universaliter et constituere est intendendum tamen cautela ita ut nos disputantes ut tamen ea pro nobis disputantes aliquo quasi procedamus et eadem tamen proponere eam quando nos non sustinemus disputationem non oportet non illi sicut obviare quod suscipiam in omnibus et universaliter esse unum habet non in sufficiens necessaria et tamen sententia huius considerationis est tamen id quod sit generaliter ad invicem permanentibus quod sit non est quod quod sit non est et non convertitur quod id genus est omne fiat sed tamen non eius non est non genus propter hoc etiam quod sit ita quod sit genus eius simpliciter autem non est quod non eius universaliter sit species universaliter differentiae genus autem omne et species et omne et differentias oportet habere sed autem in probabilibus hoc per genere autem potest accipi sicut dictum est. unum et ipsum habitus et ex in statuas dictum enim eius cum nobis non proponimus quam sustinentes dispositionem talem quam nos non recipimus sed aut dicit quod non entis non sunt species intellectus simpliciter non ens quod est non eius secundum quod ut per se ens secundum quod est eius aliquid ut de eo quod sit quod ipsum sit secundum quod eius tamen simpliciter non eius et sic ut posse habere species et differentias secundum quod tale non eius actu et hoc et non habet species vel differentias quod species quod differentias non sunt non tamen sunt actu et differentiae non sunt non actus quod plane a considerationum inductarum secundum destructione sive constructione generis in hac generali consideratione fundamentur quod inspicere sunt ea non differunt genus et quoniam ad illa quod si illa omnia similiter aliter non proposito conveniunt id procul dubio est genus

et similiter illorum dissonat tunc secundum hoc non inesse ut
genus epilogantem quod dicitur imperbatum dispositione
inclinatione non intenditur similiter inest ut
generis tantum quod est quantum ad dictum est et sic duo partes
quando inest ut actus non operatum vel operatum et quando
inest ut genus vel generale quod est differentia vel quando ad proprium
sententiam spectat intentione sufficienter dictum
est de proprio quod secundum ut genus quando non sit generis propter
intrinsece propter quod etiam ideo hodie convenientes quidam
peripateticorum tale proprium putabant esse
genus et ideo pro genere utebatur cum non sit nisi
per intrinsecum.

Quod autem proprium vel non proprium est quidem
est et assignatum inesse ut proprium illi vero
toto est principium quod ex ordinatione proprie consistit
clarius adiecisse ut dicto aequo remotissimum
est et ipsum inesse simpliciter et ut actus et ut
habitus imo gradu approximans inesse ut genus quando
cum actu inest quod est actus finitus prout non con-
sistunt ut genus et tertio modo proprium est
metho quartum ad eadem tamen est metho et
iterum de adiuncto proprio actum et naturam est.
Intrinseco quod determinatum est dicitur inesse ut genus et de
adiuncto secundum proprio quod est differentia secundum de probata de
proprio in isto vero determinatur proprium quod consistunt
prout in materia procedendi distinctione quod proprium prout con-
sistunt simpliciter pro totalitate temporis et inesse
ut dicto ad hoc addit ideo quod est secundum aliquid pro
totalitate sive parte temporis ex additione scilicet
ad praedicationem proprii in metho de proprio et ideo
praecedentes metho quinta est autem sexta
methodus de distinctione sicut quod licet huius me
thodi intentio est autem dicto sive distincto
proprii quod aptius assignatur proprium aut per se

proprium et semper quando in nulla parte sui et in nullo tempore
relinquit subiectum et quando ad eam fluit
ab eis subiectum et est actus per se semper - Continet autem
igitur ad quod est subiectum et cum hoc est aliquid proprium ut
per se et proprium hominis est ut sit animal mansuetum natura
proprium autem per se dicitur ideo quod per se convenit in suo modo dicendi
per se nec numquam deficit semper cum est ut ipsum
tunc actus eius et ideo et dicitur non conveniens est cum actus
quando est quando esse totum semper omne a quo est deesse
vel secundum quod ipsum est de genere actum et quando est
decem per semper fluens ideo dicitur actus semper cum
simul quando per se est totus et cum aliquid illud in
dividuorum sicut quod omnia et proprium quod omnia et quando deesse
semper fluit et semper est sola infinita ideo quod soli
et quando secundum aliquid non derelinquit nisi secundum aliquid quando
dicitur est res ideo quod semper - Ad quod autem proprium est et cum
corpore coniunctis composito ut proprium est animae ad
corpus secundum coniunctum in supplemento ut dicit philosophus
in politicis cum hoc unde quando est anima imperativa
et proprium corporis tamen est ministrativum per exhibitionem
membrorum ad actus quos imperat anima et philosophus
hoc non est in per se animae quando sensibile est per se animae et vegetabile
est per se partis animae et ideo ut dicit philosophus magis agitur
animal quam agant nisi imperante proprie quando autem non
eleuantur secundum imperatum cum corpore. Secundum autem proprium
animal in mortale esse quidem dicitur de substantia intellectuali divina
apparentiae monendi non habens proprium in corporale
substantiam ut dicit philosophus vel Apuleius in libro de
deo Socratis dicit quod daemones sunt natura alia
atque aerea tempore eterna et modo dixit ex philosophis
graecis est plenius dicens hoc proprium per se et proprium ad aliquid
et proprium semper sunt propria per se et sunt omnia ille esse semper
secundum proprium quod est assignatum ad proprium philosophus quando per se
de tertio deo loquendo deo non potest assignari proprium
cum non sit in ipso actualiter - Quia autem proprium est per
defectum eius quod est per se sicut aliquod hominis cum hoc
aliquando soli convenit ut ambulare in theatro
cum solus ambulat in theatro quod non dicitur proprie nisi cum
soli contingit et est verum ab actuante individuum
et non aptum natum semper et ideo aliis eidem semper inde

diuis non contingit omni nec soli speci
ei. io .4.° proprio proprium uel est alicuius speciei uel alicuius
indiuidui. Sed est alicuius speciei in secunda
ad quartum sensum et quod omni et soli et semper et hoc est simul
proprium sicut ad quartum tunc dicitur comparari ad id quod
nulla illarum nisi non habet. Sed cum aqua fluat
ad inmixto opposito proprium sicut inparare et mi
strare oppositorum habent modos proprium autem quod
est generis indiuidui ab accidente scilicet a et dicitur
sed proprium et dicitur describitur secundum quod in fine
secundo quod sic terminatur in probabilibus per sillogi
dyalecticum de quo hic intendit aristoteles. Cum describe
et dicitur proprium secundum cum suam quod super uni est
de illis. praeterea cum facile illam determinationem
proprii reducere ad istam sed cum dico proprium
quae hic est posita ad dictum porphirii re
ducetur non ita quod membrum ad membrum
reducatur proprium .4. quod conuenit omni et non soli. inquantum
quod omni reducuntur ad proprium per se quod autem
non conueniunt soli et non omni inquantum soli quod
reducitur ad per se. Inquantum autem quod non omni
et soli conuenitur in proprio ad quartum. Item
proprium quod conuenit omni et soli et semper inquantum conuenit
omni et soli reduci ad proprium per se quod conuenit
tamen per unius sed in quantum a non semper reducitur
ad proprium quod sic modo tamen membrum dictionis
porphirii quae hic posita est reducitur
id est membrum dictionis porphirii quod conuenit omni
et soli et semper duo membra istius dictionis continet
si proprium per se et proprium semper utrumque. nullorum quod
omni et soli et semper. Modo dicitur quod proprium non per se dicitur
proprium tamen in hoc quod non per se proprium a dicitur a totaliter
proprium autem generis sicut dicitur animo actus proprium
quod separat ab omni separatum proprium ab ulia ... et
totaliter ... in quando ad secundum et sic differunt
proprietas proprium a quam ab omnibus hic deficit proprium
tamen in actuali actu proprium cum est ab omnibus
distinguere patiens ... ibidem ... quod
est dico proprietatem ... a quando proprietas. Sicut
autem implicita methodo ... non comparant

quod genus secundum quod accipitur non secunda eius significationis
et non multiplicis errorem faceret non et primo distinc
tum fuisset et dicitur. Sed proprium in pluribus significationibus
sunt et non distingui non oportuit nec confusio
faceret errorem in determinato probleumate .4. est
distinctio ista posita in tertio proprium ... pro
blemate de proprio per hanc methodum. Sed ut accipiatur
modus proprium in quo terminatur problemata de proprio et
alii modi dimittuntur quod in methodo de accidenti
determinari habent.

Notandum autem ista quidam in libro dicto
ad b... ducitur ut sciat quod
unumquodque problemata de proprio habent terminari. Sed hic dicendum
est quod primo ad hunc sciendum quod unumquodque istorum
propriorum ... est cum proprium ad quartum ... secundum ass
ignatum ad aliquem secundum suum ad aliam speciem
per aliquam in quo ab illo differt. Cum duo autem
nisi problemata hoc est duo problematibus uel uniuersaliter
terminale .4. unum proprium duobus ... susci
piuntur per affirmationem ad unum et per negationem ad al
terum tunc ipsum est duo problemata. Sed duo
opposita proprietatis passione et negatione duobus ...
autem speciebus conuenientur cum tunc non problemata
quibus terminatur ... per se est quod ... proprium de
hoc quod est in parte una accepto secundo sunt
assignatum passionis de primo in parte alia
sumpto secundo fuit negatum ipsum idem problema
de proprio duo problemata de proprio duo problemata
sunt unum quando est passione de proprio aliquem
per negationem de alieno ... est hominis per
... ad equum proprium est quod homo est bipes. Sed .4. si
terminari per disciplinae debeat potest a conari
ad hoc quod homo bipes non ... est et sic modo per
conari ad hunc quod equus est bipes utrumque
a secundum disponitur ad primum secundum ad secundum
istorum semper in terminatur proprium et sic per quod duobus
problematibus terminatur. Si autem duo proprietates duo sunt
assignata sunt ita quod unumquodque secundum utrumque
deinde assignata sunt de ...

necessarium duplicabuntur praedicata vel re-
[illegible] hominis proprium et ad eum est quam homo bipes
est eius vel quadrupes sed non duo propria bipes et
quadrupes duobus. Similiter hominis est tertio ass-
ignatur et ad hoc [illegible] praedicatis [illegible]
potest. [illegible] ad hoc dico quam homo non
bipes tamen quadrupes natus est homo et cum non eius
bipes et tamen eius non quadrupes est et sic [illegible] praedicatis
ad hoc [illegible] conari per dispositionem ad praedicatis
[illegible] quod non [illegible] est omnium [illegible]
proprium [illegible] proprium est [illegible] proprium [illegible]
[illegible] proprium ad ad. Est autem id [illegible] proprio posse sic
accipere proprium quod posse est [illegible] omnia [illegible]
[illegible] assignantur et omni [illegible] et facti
proprium ab omni separat id est soli [illegible] proprium hominis
est [illegible] mortale disciplinae autem suscep-
tibile separatum a brutis [illegible]
[illegible] disciplinabilia tamen
disciplinae susceptibilia [illegible] vel distinctione
rationis [illegible] non habeat [illegible]
[illegible] ad finem [illegible] in opera-
bilibus [illegible] disciplina [illegible] memoria [illegible]
[illegible] Ad ad proprium est [illegible] separat ab omni
[illegible] ab aliquo [illegible]
[illegible] non potest [illegible] ad
disciplina operare proprium est [illegible]
est in pluribus [illegible] disciplina [illegible] in rationali
[illegible] natura [illegible] dico [illegible]
[illegible] optimum actum [illegible]
vel [illegible] alia [illegible] vel [illegible]
eadem specie [illegible] actum [illegible] alia [illegible]
[illegible]
[illegible] disciplina [illegible] dico [illegible]
[illegible] ad finem [illegible]
[illegible] actus [illegible] habitus [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] proprium est proprium [illegible]
[illegible] proprium
[illegible] eo posito [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] sit [illegible] eo posito [illegible] et [illegible] et non [illegible]

eo posito aliquo ponitur [illegible] et aliam tamen eo posito
[illegible] ad oppositum non est convertuntur et
id est causa [illegible] proprium. Quartum vero nomen proprium est quod
soli alicui speciei inest et cum generalitate ut proprium posse
et ad ad et [illegible] ut proprium et id [illegible] generalitate
quod [illegible] proprium est aliquando hominis ambula-
re in foro [illegible] solus in solo foro ambulat.
Est autem adhuc [illegible] adhuc
[illegible] est assignare ut [illegible] proprium vel dico su-
fficiens [illegible] assignatur ad ad [illegible] omnibus
[illegible] assignatur [illegible] to-
taliter [illegible] to-
taliter [illegible] saepius et in pluribus [illegible]
[illegible] totaliter [illegible] omnibus [illegible]
[illegible] hominis ad [illegible] proprium est quam bipes est non
homo [illegible] bipes [illegible] homo est bipes et hoc modo
proprium ad ad reducitur ad proprium posse [illegible]
[illegible] non est bipes et numquam saepius autem in pluribus vel
ut rationalis operare ad concupiscibile et irascibile proprium
est [illegible] concupiscibile et irasci-
[illegible] non [illegible] rationale [illegible] actu
[illegible] habet in parte [illegible] non [illegible] et mo-
les [illegible] corruptibilis est [illegible]
non [illegible] et molles sunt [illegible]
piscibile et irascibile [illegible] tamen sunt
anima [illegible] ratione et passione corrupta vel
habens [illegible] et molli [illegible]
non corrupto tamen sed passione [illegible]
parte [illegible] passionis [illegible] proprium ne praeveniat
ad effectum et hoc modo proprium ad ad reducitur ad
proprium et [illegible]. Ex his quae dicta sunt [illegible]
[illegible] resultat [illegible] proprium [illegible]
et dyalectici [illegible] sunt ro-
nabilia [illegible] dico [illegible] rationalia [illegible]
[illegible] rationales [illegible] potius
rationalem et sic [illegible] proprium [illegible] assignare [illegible] de-
scriptione [illegible] ponitur [illegible] rationes
dyalecticas [illegible] vel [illegible] potest rationale [illegible]
ea [illegible] assignatione posita sunt rationes
necessario rationabile

sum construere nolunte de ipso proba oz post ponitur
modo contradictionis si aliquis iniustus vel intenderit de ipso
assignare ad quod ille in ratione determinat sig
nificatum h modo in re ut dicatur h esse ille ipsum
et non simpliciter quod tunc non scitur per regit secundum nomen in re
moueatur h e de isto remouetur quia scilicet
secundum capitulum in sic et potestate eum consimiliter est ut
quando homines ipsum assignant quod secundum nomen est al dis
ciplinae susceptibile vel sone assignare
quod ille in esse ipsum et ita ipsum aliud non remone
bz secundum h nomen est tamen ipsum homini al disciplinae
ne susceptibile quamuis potentia esse et actus
in solentiae vel infirmitatis non impediat
ut patet in mentionibus et repletionis et cerebro
lesis et disciplinae non sunt susceptibiles amp
lius specialis modo tertii ipsum est assignare
ipsa nomina dicit ipsa in esse secundum ad sic ipsum
idem quod proprius est non talis ut ideo nam ut prius
sit ipsum idem opera eius est h e labor assig
re talium idem ipsum. Etiam sicut idem quod secundum ad
illud ipsum est assignauit et ipsum de potentia im
erit et omnibus partibus illis et sic non soli quod sua
potentia secundum se accepta ipsum non possunt talis ipsum
et de potentia im et omnibus partibus illis et sic
non soli conuenit sua potentia secundum se accepta ipsum
possunt talis ipsum et de eo probatur quod est secundum ad et sic
non quod ipsum secundum ipsum idem et sic item non erit ipsum
quod superius esse isto est inna aliquid consimiliter
ipsum non tamen consimiliter est. ut sicut aliquid colorato
assignat ipsum quod secundum finem quod dicitur secundum finem
colorat quomodo quod tunc de colore terminato secundum
finem in eo dicere color coloratum esse et sic color di
cit ipsum coloratum esse de colore in eo et per hoc
coloratum esse et sic non eius in eo quod de nouo prius
non est ipsum per dicitur et nomen quod est idem quod tamen est de
consideratione communibus ipsum quod de nouo prius quod est
ipsum per dicitur et nomen quod est signum idem. h autem
non patet secundum finem de color vel color de secundum fine de
terminatis tamen h patet h non assignatum ipsum quod esse
coloratum quod prius est secundum finem et possibilis est

secundum color. Deinde cum specialis ratione tamen modo ipsum quos
determinationem in ratione secundum significat quod contrarius
in quibus talibus ipsius plus si prius ad con
non determinatur in ratione consequente ipsum quod tamen
specialis in quibus communis determinatur ipsum sed idem
aut accidentium vel consequentium post sed assignatur
ipsum cum ab secundum dicere modo in quibus non determinat
modo talis vel talis in ratione quod consequitur ipsum di
tamen secundum quod omnis consequitur assignare ipsum autem
quod ille eo quod ipsum sunt animalibus et talibus isto
et iste est modus prius in quam istum acceptus ut
ipsum homo dicitur esse bipes autem ut non in aliquo tali
tamen homo ipsum post minus dignos h et tamen propter
vel in solentiae vel infirmitatis et iste est modus
sicut autem quod est omnis species vel ut ignis est ipsum
subtilissimum esse corporum quod non in subtilissimo
saluatur species ignis et iste est modus tertius autem
quod scilicet non simpliciter h est uti vel ut alie ipsum di
esse in materia in anima quod in anima et corpore non h
modus plus quam anime aut ipsum est effectus in
non et iste modus quartus et talis subalternis aut vel
difficilibus ab illis autem assignatur modus ipsum in
scientis secundum ad ipsum isto vel autem anime assignatum
quod sit prudens quod consequitur ratione et iste modus est autem
per ad non prudentiae patet est quamuis prudens et tamen
prudens autem ut prius quod prudentia quod ut
prudens non tamen prudens in ratione tamen
ut prius est prudentiam et iste est modus sextus
autem ut quod quod isto in eo quod aliquod h ut
scientiae ipsum dicitur in receptibile esse secundum rationem quod quod
tamen est potentiam quae h prudens et iste est
modus septimus non ad est scientiam in receptibile
secundum rationem quia habet ad quod sit vel quo sit
in receptibile secundum rationem autem assignat ipsum
in eo quod h tamen conuenit secundum est quod h ut
scientiae prius ipsum in receptibile esse secundum rationem
h non quod scientia in eo quod h ab ipso sua in re
plurium secundum rationem et iste est modus octauus autem
igitur ipsum in eo quod participatur ab aliquo
sit et ille si nisi participet ab aliquo sicut

al' ppu dr ee semtle tr pncipu ab ipo semtle
tiste mo e nou semtr n a'd ad q infinit'
e ut ho sz n semtr n ia l; pncipins q e semtle
semtta assigtur; ppu meo q ad ad pncipat
uti finis pncipit sunu si tuis sic dz ppu
alie alis e unic i eo q pncipit unu ul'
unte pim tuste mo e x' mi istoz moz p
mi si mo' nix ppu ipm sumpti ul' a' ppositio
res sut sumpti nix mos sm ut coe dz s'sunt
a' mo' inducti sicut assigtione ut ppu
aut e simplr ppu t in nullo deficiens atoe
ppi t sic e nc ppu aut e deficiens atone ppi
aut e in aliquo deficiens a ppi ione tuc s q
e ppu t n uc sic deficit atone ppi cu ppu
simplr sit q oi t soli t spa' d sic i eo q e oiu
aut i eo q e soli au i eo q p i ee si deficit i eo
q e sp in eo ee si deficit i eo q oi e ppu sc q
iam soli q sit patebit inferius sic deficit
ab eo q e sp i ee h q dn aut respiciat q
simplr s n ordine determinat th e ppu q
tilr me aut respiciat q determinat ut nunc
t sic e ut nunc ppu sic au deficit ab eo q e
soli in ee h q t ali illo q e ista duo q b;
i e ppu aut sic se hnt ad inuice q unu e de
eeti alterius aut n sic se hnt si unu sit de
ee alti sic e ppu i eo q pncipitur aut ut
ro diuina ee n e reliqui t sic e ppu i eo q p
ticipit sic neutru duoz istoz sci hat q
sit de eem alti tunc aut s se hnt ad inuice
illa q b; i e tc aut hnt se ad inuice s ordine
susceptois ppi eqlr aut s prius t posterius
si hnt sicut pus t posterius tc aut e ppu
e an ie p pus t sic e ppu q ppi pus i est
aut e eius qm ie p posterius tc e ppu q e
p a' sic eqlr se hnt ad ppi susceptione
aut g assigtur ppu ei q b; t sic dz ppu
i eo q b; aut e ei q h tc dz ppu i eo q
h; t sic e acceptio istoz modoz tu colligere
mihi totu istoz ex huis q dca sunt i expla
natione singloz moz sic aut; pa te pt

ea enuc dca sut diligt co sid'ata q ee sigla
dca sit ex pte mo' istoz ul' ex pte illoz ex
quibz accipiuntur ppa·

ux mos a' dcos acit t pstuue assig
tone istoz ex eo q in lone tmatur
ex phate assignetur ppu g i assigtone
ppi s nu oueientas no addit hac determina
tone illr q determinat ppu n simplr s s nc
aptune ee assigtu pmit eo q q t id q illr
i e aliqn n i ee illi qm ie illr sic ppu hois
ee dz duos pedes hre t h ptntu pm n no
n determinat in lone q l; q e nunc h e ut nc
assigt dr sigt qm ali n er tale q le n e q
n q ppo t h e s pmm sic qn dic e ppu hois
im digitos hre q a' assignis ppu ut pus
aut q nc e s e qn pus i e ipo i ipo ppo qm
n er im deq p re q e ppu tnom illi p oi
tetur t h e tm pmm hnia ex ine ulit a
tplorati sup finei sui corpis ppu assignt
q n assignando ppu n poie i lone tmado
s tand aut i eo q e hc ppu q assignatu
e ppo pmit q ppu q assignauit n soli i
est et n hnt sl n assignatur hnt i er
et hitu t eos tm ex me e uhit ut iepro le
ib tone scie ul' scientias er er ppu iteiam
dcm e t h e q tu pmm q uo no p signat
i lone q mco q pncipit ul' pticipatur
assignat ppu pmiut eo q s ialus q b;
dn ibus i er ppu q i illi an poi i ee ppu si
n i eo qd' q pticipatur assignauit ppu
er ppu tc oib; pticipantib; ra ier ppu si
au assignt i eo q pticipatur te se q ier
q pticipant ul' ye sic aliam ul' hois ass
ignauit ppu unicetua a' assignt ppu
ipe t n dicit h e n dissigunt ppu q ipe
q dus i ozone q ipe ppu assignt pmiut
q s sua assigtone i er vni soli q se ipe
i Balena cui ipi Balene ppu assignt
t h e io q q ps hnidaniā dz iam soli q

C. IIII de [illegible]

et merito ut igni cui assignatur locus supra levissimum esse corporum. Unde aliquotiens etiam assignat locum speciei et non determinato dicit quod assignatur locus speciei. Ad hunc pertinent quaedam talibus locus unde una sola species specialissima corporum proprie tamen secundum hunc distantiam locum dicitur et non determinato secundum quod specierum ad locum habet speciei locum assignavit, sed non in quibus tamen subalterna species habet non accidit ut tale dicatur ei locum ut igni, nam in una specie habet tamen species ignis sed habet sub se species specialissimas dividitur enim ignis in ignem qui est carbo et ignem qui est flamma et ignem qui est lux et dicitur in libro eo quod iste sunt diverse species ignis et propter hoc oportet cum determinatio declaratur quod speciei assignatur locus diversam et ab aliis diversa esse speciem et specialissimam eius quod dicitur locus speciei cum aliquid cuiusdam ignis secundum magis et minus et aliquid [illegible] sed secundum magis et minus [illegible] quod dictum est assignatum est locum sicut patet in igne cuius locus est subtilissimum esse corporum, sed autem ignis sub se species non sunt lux flamma et carbo et unumquodque istorum est ignis et propter hoc non oportet esse diversam speciem cum determinatio dicitur speciei sed esse specialissimam tamen idem quod dictum est locum in speciebus subalternis aliis aliud eiusdem speciebus in certis secundum magis in talibus et in aliis secundum minus sicut in speciebus ignis subtilissimum est lux, nam est subtilior carbone et flamma habet quod secundum magis et minus predicatur non oportet esse speciem quod secundum magis et minus de subiectis predicatur quod species in eadem [illegible] speciebus predicatur unum secundum magis non oportet per locum cum nomen habet speciei secundum nomen speciei non secundum magis predicetur tamen non habet locum predicatur et secundum magis et minus dicitur de eisdem sed quia forma quae secundum magis et minus dicitur ignis de carbone et flamma et luce ergo et locum quod subtilissimum corporum esse quod secundum minus est in carbone et secundum magis in flamma et secundum maxime est in luce, amplius autem secundum quod accidit quod locus est locum eius quod simpliciter est speciei tenuis quod maxime est tale et sic quod prius habitum non dicitur non tamen soli convenit sicut de igne

dictum quod est subtilissimum corporum esse scilicet. Nam hoc est locum ei simpliciter ignis et intensius esse eius locum lux enim subtilissima est species ignis intensius est enim locum per magis et minus speciei et non secundum magis et minus per aliam et sic cum habet quod locum ut dicitur hoc emanat de principiis speciei tamen non principiis speciei secundum magis et minus participat dicens locum quod est cum hoc declarans speciem secundum magis et minus adhuc quoque videtur quod maxime est esse idem locum non assignet locum ad ultimum locum quod habet unum soli ad omnis quos dictos modos quibus pertinet accidit in ponendo locum sicut [illegible] quod aliqui disputantes contra nos sic assignantes ut dictum est sic arguitur contra est instando quod cum hoc idem non est tamen [illegible] in [illegible] locum assignaret et hoc est [illegible] nos ipsos talem locum assignemus idem non instando nobis adversarius ad instandum provocetur unum statim determinando est quo locum ponatur ne [illegible] detur adversario instandi et illis modis [illegible] responsiones [illegible] non est [illegible] locus est [illegible] nulla consideratio potest [illegible] eo quod [illegible] locum potest sine determinatione

d Et [illegible] considerando ad [illegible] cuius locum assignetur considerare oportet [illegible] nomine et diffinitione eiusdem locum posuit [illegible] erit locum quod positum est esse locum et hoc [illegible] esse esse indicant [illegible] sic [illegible] nomine [illegible] diffinitione [illegible] esse sic [illegible] non locum est diffinitio ut diffinitio large sumatur [illegible] quod [illegible] vel [illegible] esse rei [illegible] dixit [illegible] locum esse dicens

va [illegible] totum [illegible] aliquotiens assumens [illegible] in parte [illegible] et [illegible] in totum cum non totum [illegible] et [illegible] eiusdem rationis et [illegible] ipse seipsum intelligens suum intellectum [illegible] alium [illegible] ad totum non ad partem et [illegible]

vel pulcrum decens in moribus vel pulchrum
quod est honestum ut dicit tullius peccavit
ergo sic assignans proprium quod decet est in moribus decen-
tes et honestum non ergo erit proprium decentis bone
sti. Item eadem est conditio per oppositionem accepta
convenit in specie ostendit sicut si non eidem eandem proprium
assignant sed in eodem diversis tamen de se proprie autem
non erit proprium quod ab adversario positum est esse
proprium aut quod tamen ut non potuit alius proprium esse
quod sit secundum cognata sequitur non potuit idem eandem
proprium et assignant proprio idem quod convenit sub eodem erit
ergo aliis proprium secundum cognata est intelligendo quod secundum
cognatam dupliciter dicitur vel corporum cognata et cognata
cognata secundum nomen et sic non est proprium sed est indiciis
cognati ut dictum est et secundum cognata et cognata cognata
conveniunt ut habitum relatum ad actum et sic cognata
esse est conveniens esse aliis et sic est proprium convenire
quod plato sic non habet proprium cognatum quod
sic movet inde manifestius sic dicitur in hoc
de platis habet partem per talem modum
cognitum talium et quantum deinde enim ergo
invenies eandem est ergo partis totius destructive autem
quod constructive dicitur quod in his quod tantum partium sed erit constructive
destruendi eodem tamen quod totius est proprium non invenitur de p
te in quod non vero de parte predicetur tunc erit non erit
proprium quod ponitur esse proprium est constructive sed in talibus
proprium quod assignatur parti non predicatur de toto tunc
non tamen quod eadem ratione et secundum nomen quod est totius
et partis non est proprium quod ponitur esse proprium autem non
aliquibus homogeneis sed sicut sic assignari
proprium toti quod in universo dicitur et non parti et alium quod parti
convenit et non toti in universo assignant non est
tale tamen huius totius quod tantum partium sunt proprium
aliquotiens quod intuens sunt inspiciens
universum totum et non inspecte aliquotiens
autem intuens sunt inspiciens non quod particulariter parti
convenit esse particulare tantum inspiciens in toto tamen non totum
in universo corpus eodem sic eodem ratione et sic est ipse
secundum intelligens sunt intellectum dirigens
alium inspicit ad totum non ad partem talis quod intuens

ad partem et non ad totum erit non tunc necessario
proprium recte assignatum et non erit proprium tamen quod
extremum ut universum intuens et non in parte quibus
ut quod dicit maris proprium esse quod sit aqua plurima
salsa hic non intuendum totius quod talis partis
est ponitur ut proprium tale autem assignant proprium
quod non unum est de quibus parte quod non quibus partis non est
quibus partes aqua plurima non enim erit quidam mare
est aqua plurima sed forte parva et pauca sal
sa in parte autem constructive et non ideo extrema est ut non po
suit aeris proprium spirabile esse sed non aliter quod est talis
partis ponitur proprium tale autem ponitur proprium quod de
aliquibus aeris parte unum est et non de toto universo
aer dicitur non non universalis aer spirabile est sed tamen
ipse iste non refrigerans in pectora spirantis
non ergo erit aeris proprium spirabile. Destructive autem
nunc eadem conditio nunc conditio est per oppositionem sicut quod
positum est in talibus proprium unum est partium de uno
unum quod est partis talis totius et non est unum et similiter
universi tamen extremum est ut terrenum omnium sursum universale
ferri sub deorsum fieri similiter enim est autem sed ideo proprium
talium quod est partis quibus terre universum sunt p
unum universi tamen pars similiter est quod est. Nam
tunc similiter terra habet terre unam et secundum quod in parte sal
vatur erit terre terre proprium deorsum fieri similiter enim
attendatur autem quod universi dicitur totum omo
geneum eo quod una ratione quibus partes participat
totum sic partem similiter participant item
alia autem totum non dicitur universum

Et non ad remanens problema de proprio conditio
est per oppositiones sumptas ex oppositis
in ea oppositione sunt conditiones contrarius quod contrario opposito
est oppositio entis absoluti ad ens absolute
destruendum ergo conditiones sunt duo sic sunt contraria
et duo opposita sunt contraria sicut in quod duo ad duo
comparentur sed non contrarium non sunt proprium contrarium erit
alterum contrarium tamen extremum est ut contrarium contraria sunt
iustitia iniusti et iniustitia et duo contraria proprium

oppositum pessimum et non est iustitie proprium
esse oppositum non erit iustitie proprium esse pessimum
astruenti vero hac consideratione per oppositum
est utendum sic scilicet si contrariorum alterum contrarii alteri
contrarium erit proprium ut si ex quibus contraria sunt
abiectio bonum et malum contraria sunt proprium eligendi
et fugiendi et est boni proprium esse eligendum erit mali
proprium fugiendum. Secundo autem habitudine sunt consi-
derationes ex oppositis relative et privative oppo-
sitorum tamen utrumque est in utilibus et inutilibus
absolute destruenti quidem in hiis considerandum est si duo
scilicet sunt relata et duo propria relata et si unum proprium
non est proprium eius quod est ad aliquid non erit reliqui
proprium quod est ad aliquid alterius scilicet quod est ad aliquid proprium
ut tamen dicitur duplum quod ad dimidium rele-
et hoc sed duo scilicet relata excedens quod ad excessum di-
citur duo propria non est duplum proprium excedens non
est excessum proprium excessum non est in utilibus cum predicta
quod duplum est amplius tamen superans quod du-
plum est in discretis et continuis superans autem
proprie in discretis in quibus dicitur minus habitudines ex-
ans et sic duplum et superans non continentur
et sic superans non est proprium dupli vel dicitur
quod superans est in triplo et in duplo et in multi-
plici et non est proprium dupli sed superplus est in
continentur in duplo et non est ei proprium. Astru-
enti vero consideratione opposito modo intendum est
sic scilicet si ei quod est ad aliquid id quod est ad aliquid ei
proprium et ei quod est ad aliquid sit proprium ei correlativum
erit proprium alterius correlativum exemplum est tamen dicitur rele-
tum duplum ad dimidium duo scilicet relata di-
citur ad unum est autem duplus proprium hec se
sic duo ad unum et dimidium proprium hec sic
se unum ad duo et attendendum quod unum et duo
ut sic recitationes nominum ad invicem sunt relata
et sic est et si non nec superans et superata
referuntur ad invicem et quod consideratur in oppositis
secundum nomen habitum et oppositio est sic entis semper
et non entis quod tamen ad potentiam destruenti
quidem probabile de proprio considerandum quod duo scilicet

opposita secundum nomen habitum et duo privatio similiter
oppositum secundum habitus talium scilicet unum habitus proprium
quod secundum habitum dicitur non esse proprium et privationis quod est scilicet privati
oppositum alterum proprium quod secundum privationem dicitur est proprium et non
eius quod privationis scilicet habitus quod secundum privationem dicitur non est
proprium nec habitus tamen est scilicet huius proprium quod secundum privationem
dicitur non est proprium exemplum est tamen non dicitur surditas proprium
insensibilitatis simpliciter quod tamen continetur sed insensibilitas
simpliciter esse proprium carentie tamen. Construenti autem
tamen consideratione per oppositum modo utendum est sic scilicet
si est proprium quod secundum habitum dicitur quod habitus est proprium tunc
et privationis quod est scilicet privatio erit proprium ut tamen visus
est proprium videre vel visui discernere sed quod habitus ut
habitum visum erit carentia proprium non videre vel dis-
cernere esse secundum visum sed quod non habuit visum sive secundum
privationem similiter habitum visus. Verum ad eius
probationis determinationem considerandum est in oppositis contradictorie
quod contradictio est opposito inter ens et non ens quod vis probat
primus modus in quo duo predicta esse et non esse
sumpte ad idem similiter referuntur invicem secundum affir-
mationem et alterum secundum negationem et secundum idem simul
secundum considerationem exemplum secundum predicta quod unum et sic predictum et
locus iste non valet in destruenti tamen ponitur
tamen unum aliquid quod sic construitur probabile quod dicitur
quod de multis bene est affirmatio vel negatio vera ad quod dicitur etc
quod non sit secundum modum de affirmatione et negatione nisi
sed sit hic in medio de negatione in infinitum et quod quo-
niam non negetur et quod sic terminus de aliquo
non tamen scilicet negatio in infinito de eodem quod non scilicet
non est in iustitia que est iustus ut scilicet affirmatio autem quod
secundum affirmationem dicitur est proprium alicui scilicet non erit eidem
animali proprium nec similiter secundum negationem dicitur et contra scilicet ne
similiter quod secundum negationem dicitur est alicui proprium non erit
affirmatio scilicet quod affirmationem dicitur proprium eiusdem hoc non in
consideratione et ratione quam ut est terminorum aliter non te-
neret ut tamen alicui proprium animal esse non erit
alicui proprium non animal esse. Secundo autem considerandum in
hiis in quibus duo propria ad duo subiecta ref-
eruntur predicata secundum affirmationem vel non predicata secundum negationem
et de quibus aliis predicantur vel non predicantur

sunt negantur de se invicem tamen hac compa-
ratione quod si affirmatio affirmativa non est verum, necesse est ne-
gationem esse verum et e converso si negationis non est verum,
affirmatio affirmationis erit verum, verbi gratia ut cum
non est verum hominis album, necesse non hominis verum esse non album,
et e converso si non hominis non verum esse verum non album esse ne-
hominis esse verum esse album. Construenti autem hac
consideratione oppositio modo utendum est scilicet non affirmationis
affirmatio esse verum et nec negationis est verum et si ne-
gationis est verum tunc nec negationis est verum, verbi gratia
cum non alius est verum tunc nec negationis est verum
non vivere vitam [illegible] et talis verum vivere
et si talis sunt verum vivere et non talis videbitur esse
verum non vivere et tenet [illegible] in ipso
[illegible] Et adhuc
[illegible] ad quam referan-
tur [illegible] et destruenti tamen consideratione est [illegible]
assignatum est verum affirmationis [illegible] affirmationi non
esse affirmativam et negationis verum [illegible]
[illegible] esse verum affirmationis [illegible] affirmationis
[illegible] negationis verum [illegible] alius non
verum [illegible] esse non alius non esse verum [illegible] esse non
alius non esse verum [illegible] esse non alius non esse verum
esse [illegible]. Construenti vero sic ista consideratione
utendum est scilicet si verum quod assignatur est ab aliquo
non est verum affirmationis tunc erit verum negationis [illegible]
[illegible] non est affirmatio negationis est verum nec
et nec est verum affirmationis [illegible] omnino habet [illegible]
non est ita quod se habeat ad ipsam nec ad affirmationem
et tamen quod se habeat ad ipsam non est tamen nec affirmatio
[illegible] ad affirmationem nec sed non est ei ut verum se-
cundum [illegible] habet [illegible] non se habet nec [illegible]
est [illegible] tamen dicit [illegible] et affirmatio posse dici
consideratione [illegible] et [illegible] est in
[illegible] ut [illegible] et [illegible] affirmatio est in
negatione ut [illegible] sed [illegible] tamen [illegible]
est quod dicit homo non est [illegible] est melior [illegible] tamen
[illegible] non tenet tamen [illegible] quod non [illegible] esse verum prima affir-
matio est non [illegible] esse verum negationis [illegible] nec affir-
matio affirmatio non [illegible] ad [illegible] sed nec se ad affirmatione

sed non [illegible] ut verum. Sed ex disputatum per di-
visionem [illegible] duarum accipiuntur. Deinde post
oppositorum [illegible] consideratione destructive per [illegible] de [illegible]
[illegible] consideratione accipere [illegible] sicut
[illegible] disputate sunt imo genere diviso per divisionem
accipiuntur [illegible] procemia sed dico destru-
enti tamen consideratione [illegible] diviso dico dicit
sunt [illegible] diviso sed divisa [illegible]
est [illegible] aliorum propriorum ab assignato [illegible] sit [illegible]
[illegible] assignatum tunc [illegible] positum est verum
non est verum assignare [illegible] talis fiat [illegible]
dico aliud ad sensibile ad intelligibile. [illegible] fiat [illegible]
aliud ad [illegible] ad [illegible] ad [illegible] talis [illegible] aliorum
ad [illegible] est verum non esse [illegible] intelligibile [illegible] verum et [illegible]
[illegible] intelligibile ab [illegible] antiquis [illegible] quod
celestia sunt alia esse dicebant et immortalia
[illegible] ad [illegible] primum et motum
ut dicit Apuleius in libro de deo Socratis [illegible] in-
telligibilia dicebant per intellectum agentem et mo-
ventem et non per intellectum ad [illegible] sed tamen [illegible] ad
[illegible] non magis [illegible] est de [illegible] sensibili [illegible] sensibile
non est verum aliud [illegible] sed [illegible] et [illegible] intelligibile
non est verum [illegible] sed [illegible]. Et [illegible] ista consideratione
utendum est construenti per modum oppositum, sic scilicet si
reliquorum [illegible] quod [illegible] diviso dico [illegible]
divisionem accipiuntur [illegible] per divisionem
est verum itaque [illegible] eorum [illegible] verum [illegible]
tamen assignato propriorum divisorum tunc reliquum verum quod
tamen [illegible] diviso esse assignare [illegible] verum
verum [illegible] ab adversario positum erit verum non
esse [illegible] in [illegible] per [illegible]
[illegible] et fortitudine et divisum [illegible] motivae [illegible]
in rationalem [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] ratione [illegible] quod [illegible] est [illegible]
quod natum sit [illegible] quod sic [illegible] rationalis [illegible]
[illegible] actum [illegible] quod [illegible] est quod per [illegible]
sit [illegible] et [illegible] ad actum [illegible] et fortitudo
sit [illegible] ad actum [illegible].

sic aũ locus ex cõsecutis ex cõuenien-
tib; cõsilr ul' actũlr sũptis cõn-
hẽt q̃ uo' ut casus. actũlr aũ sũe ⁊ ppor-
tõnal'r ⁊ mai' ⁊ mĩ ⁊ hĩ dĩm ẽ p oppõita q̃
maxĩe cõsecuta sibi sunt destruẽ uolẽti
pbla de ppo cõsid'e ẽ sunt ppõita ppa n̄ ẽ
ppũ casus sibi assignati tũc n. sc'a' n'c
in ppõito casus nõ est cã ppũ ut q̃m ci
q̃ est iuste n̄ ẽ ppũ id q̃ ẽ bũ ut ĩuim ppũ
est bonũ si n. casus remouet' a subiecto
nõĩa remouebit' a nõĩe. cõstruentia a'
hanc cõsid'ne oppõito mõ utendũ ẽ ppũ
cas' ut si casus ẽ ppũ cas' tc ẽt cã' ut
nõm est ppũ cã' ut nõis ut q̃m hõic
ẽ ppũ gr̃nale bipes ẽe ⁊ hõis erit ẽe ppũ in
gr̃nali bipedi s'ualitũ d' ut c. gr̃ndo bipe-
dali dicitur hã' cõsid'o casib; n̄ tñ cõsid'a
ẽ in oppõito s; ⁊ in ĩmo oppõr q̃ ad ĩponib;
locus hĩ sũe u' de talib; agebatur. destrue
si n. cui q̃ ẽ iuste si ppũ ẽ bũ si tenus q̃
ẽ iniuste si ppũ ⁊ male si destruenti
q̃ ẽ g' h loco utẽdũ ẽ q̃ si oppõita cas' n̄ ẽ
ppũ oppõiti cas' tũc nec in oppõito oppo'
cas' nõ ẽ ppũ oppõiti cas' tũc cõu'sim e. si n.
ci q̃ ẽ iuste si est ppũ id q̃ ẽ male si.
construenti uo hac cõsid'ne p oppõitũ
mõ ẽ utendũ. sic. s. cas' oppõiti ẽ ppũ
cas' alterius oppõiti tc ⁊ ĩ ppõito cas' illi'
oppõiti ẽ ppũ cas' illi' oppõiti cas'. ut
g' ubi ut q̃m hõis ẽ ppũ ẽe oppõita ut
boni psẽ ẽ ẽe ppũ oppõim ut bõ q̃ ẽ
utile ⁊ d'si tale ⁊ honestũ tc ⁊ mali psẽ
est ppũ depressũ ⁊ dcrib; dcb; sic sõni
si oppõita ẽe ẽ cas' boni psẽ pessime ẽe
cas' ẽ mali d'ũ ẽ tñ ppo' in ca'tuc si
psr se hũt ĩ ppõrtõne ad aõ d'struere
quidem uolenti pblãte de ppo cõsid'e
si n. iur'. sũt cui oz ppũ ad se hẽt suã
tñũ ad uictũ si p nõ ẽ ppũ p'nimĩtũ

nõ erit ppũ scir si. n. q̃ sĩlr se hẽt est
aut sĩlr se hẽt ĩ ppõrtõne ad ppũ nõ
ẽ ppũ nc ĩ ppõito aũ sĩlr se hẽt nõ est
ppũ tũ cõu'sim e. sic' q̃m sĩlr ad faciendũ
edificiũ edificator ⁊ medicus ad facien-
sanitatẽ uterq; arte facit nõ ẽ aũ medici
ppũ ut ex arte sp̃ inducat sanitatem
nõ est edificatoris ppũ sp̃ arte facere
uel pficere edificiũ hac aũ cõsid'ne cõstruẽ-
ti p oppõitũ ẽ utendũ sic. s. q̃ sĩlr se hẽt
cas' q̃ sĩlr se hẽt ẽ ppũ tc q̃ sĩlr se hẽt ĩ ppor-
tõne eadẽ q̃ sĩlr se hẽt ẽ ppũ ĩ ppõrtõne
sĩli tamẽ cõ'm q̃m sĩlr se hẽt medic' q̃ ad
psuasiõm ab ĩfirmitatis p ut lo sic gymn-
astes hẽ luctator ad pfecti'n euexie est ppũ
medici psuado sibe sanitatẽ sũi q̃h
modo pfecti sit sanitatis intell'd' aũ
q̃ gymnastes ĩ antiquis urbanitatib; sunt
luctatores ĩ ciuitatib; ⁊ pugiles ⁊ [illegible] ludis
magr' q̃ sic dic intrimi [illegible] statim
sunt ad euocatione [illegible] [illegible]
caloris ⁊ sbtiliatõne sang'is ut ĩ bona
dispõne de sanitate cũ tũc pseruare
cor' ⁊ nõ arte ad h ĩdigent tales luctatores
⁊ pugnas ⁊ lucitas ĩ stabilice ⁊ cũ ĩ
tib; ⁊ ubi tal; s' utiles exercere luctas
cor' n. apud ĩstes ⁊ pugnes resolui
⁊ cãtũ laxat ut nõ tñũ recipiat ut
laxũ ⁊ ase replesse ñ posset p calore e ex
tũmũ ⁊ tales luctere sẽ palestret ⁊ ĩ
studiis ideo tũ cursus eorũ p ypo
dromũ notabat ⁊ tepidũ ⁊ h p
hoc. n. ñ pseruabãt cor' ne tũc hey
mã ĩ tũ teneret dm̃ cõparando ũũ ppũ
ad duo illa p sĩle ppõrtõne ĩ ppĩo ex
hũc illis q̃ sic h ẽ sĩlr se hũt ad id ppũ
q̃ cõpatur ad ipa ⁊ destruenti aũ cõsid'
ẽ sic q̃ sic hẽ sĩlr se hẽt nõ ẽ ppũ est illi
q̃ sic se hẽt ĩ sĩlne. tc n'c ĩ ppõito q̃ sic

nõ ẽ ppũ bũ si ũ cõ ei q̃d ẽ iniuste si

q'̃ nõ ad Gymnastes

pugnis

sanguis

psuabat corpus

se habet subiectum est eius quod sic se habet ad idem subiectum
autem eius quod sic se habet in sua habitudine est subiectum eius
quod sic se habet. tunc sequitur idem subiectum quod prius subiectum
est subiectum. non est subiectum sed tamen ad quod aliud. sicut ad primum
non est subiectum sicut positum fuerat esse subiectum eius et similiter
tamen est contrarie subiectum non potest esse duorum subiectorum que differentia
efferentium habere contrarium ut quando sic se habet potentia
in moribus et sic quod disciplina virtutis eorum est non
est autem disciplina prudentie esse possibile sed quod
sic non est subiectum eius disciplina esse sicut non est
subiectum potentie disciplina esse possibile sed quod sic
subiectum eius disciplina esse sed in possibile est. unde
esse plurium ut dictum est unum locutus iste conveniens
nec est utile eo quod se habet ut unum subiectum ad plura
illa comparatur ... non potest esse plurium
illorum et si comparatur. destruitur. subiectum. deinde
inde ad hoc destruenti in similitudine habitudinum
dictum consequens est esse et generatione et corruptione
similiter se habentibus destruenti ergo in primo ad
esse et generari et non esse et corrumpi sicut. ad
subiectum quod sic esse dicitur subiectum alterum sic esse dicit et tunc et co
rrumpi sic est corruptio convenit dici subiectum eius sed quod
dicitur corrumpi. unde idem subiectum quod sic generari dicit eius
subiectum sed eius quod dicitur generari ut quando non est homo
subiectum autem est esse aliter sicut consequens ad ipsum unde eius
quod est hominem generari subiectum eius generari aliter sed
ex consequenti generatur. unde eius quod est hominem corrumpi
erit subiectum corrumpi aliter sed ex consequenti corrumpitur
eodem autem accepto est ex consuetudine eius
quod est generari ad esse et ad corrumpi et ex corrum
pi ad esse et generari quod ad dictum est ut in loco est
ultimo adducitur quod est esse et generari et corrumpi
ad hoc tamen hoc aliis duorum comparantur similiter eius
habitudo contrarium ad susceptionem subiecti. consequens
destruenti autem hac consequentie opposito modo unde
est sic scilicet sicut eius subiectum quod sic esse positum est subiectum eius sed
quod sic esse positum est tunc eius subiectum tamen non est quod eius
quod sic generari positum erit hoc subiectum quod sic quod sic genera
ri dicitur et eius quod sic corrumpi positum est. erit subiectum

eius quod est corrumpi assignatum tamen contrarium est ut
quando hominis acceptum sic esse subiectum est esse mortale contra
eius quod est generari hominem est subiectum est generari in
mortale et eius quod est corrumpi hominem subiectum
mortale eodem modo accepto est eius et ex generari
et ex corrumpi ad esse argumento et ad eam ipsa
non ex eis sunt in contrario vel ut dictum est et in
destruente paulo habita consequentie et quod ipse
est similiter quando in duorum. Deinde post omnia
tunc dictum sunt de similibus in primo est in contrarium
posita subiecti tamen assignato ipso sic esse et generari
et corrumpi. unde destruendi sunt destruere vo
lenti consequens si subiectum quod assignatur speciei
illi tamen assignatur non in esse sic esse quod habet in
minus sic minus autem si non inest speciei sed hoc quod dicitur esse
speciebus inest idest quod est sibi tamen subiectum est assignatum.
unde non eius subiectum quod assignatum est inesse subiectum
tamen ex tamen est ut quando eius hominis sic esse quod habet
in non et in minus non inest sed subiectum quod est nescire sed in mor
esse in eo quod homo in non et in minus et generari et corrumpi
et minus est. patet quod inest hominis subiectum quod est nescire
construendi autem hac consequentie propositum modo.
videndum est sic scilicet si subiectum assignatur in est speciei et
sed quod inest in est subiectum quod dicitur suum per se de eodem de eodem
assignato sicut prius subiectum tamen sibi positum est esse.
unde non eius subiectum quod ab adversario positum est
non esse subiectum quia tamen contrarium est ut quando inest eidem
aliter quod in non et minus est ut subiectum ex anima et corpore com
posito esse et inest ei in eo quod aliter sic esse est in non. tunc
sed eius aliter subiectum quod est ex anima et corpore compositum esse

Deinde cum ex magis et minus et in magis est subiectum
dimissa magis et minus non in quod subiectum per se
magis et minus de illo quod sunt est tamen sic una et ea
dem speciei quod magis et minus non recipit in suis speciebus.
Sed quod magis et minus referatur ad istum sic quod magis
et minus contingit unum speciei sibi tamen subiectum assignatur
consequentie ergo primo sic quod magis et minus comparantur ad

simpliciter et consideratum in huiusmodi per magis
et minus comparantur ad inuicem. dicitur ergo
destruenti per instructionem ad magis et minus
considerandum si quod magis uidetur proprium eius quod est ma
gis et minus magis esse signum non est proprium. nec quod minus
est uidetur esse signum proprium erit proprium eius quod minus uidetur
esse signum. nec id quod minime tamen uidetur esse proprium
erit proprium tamen minime uidetur esse signum nec quod maxime
uidetur esse proprium eius quod maxime uidetur esse signum
erit proprium. tamen non simpliciter debet esse proprium erit proprium
eius quod simpliciter debet esse signum. tamen exemplum est ut
cum id quod est magis colorari proprium eius quod magis
dicitur signum esse ut corporis quod magis dicitur esse corpus simpliciter
coloratum — construenti autem hac consideratione per oppositum
modum utendum est quod est quod magis uidetur esse proprium eius
quod magis uidetur esse signum est proprium. Secundo quod est quod
minus uidetur esse proprium ~~erit proprium eius~~ quod minus uidetur esse
signum et quod maxime est proprium eius quod maxime et id
simpliciter. tamen exemplum est ut quod magis uiuentis
uidetur esse proprium id quod est magis sentire et minus
uiuentis uidetur esse proprium quod est minus sentire et eius
quod est maxime sentiens proprium est quod est maxime sen
tiens et eius quod est minime uiuens est proprium quod est minime
sentiens et eius quod est simpliciter proprium est quod est simpliciter
sentiens eodem autem modo ex eo quod est simpliciter ad
eadem per dictum minus et minime et maxime considerandum
eodem modo destruenti quidem considerandum si quod
simpliciter est proprium eius quod simpliciter est signum non erit
proprium. tunc neque eius quod magis erit proprium nec
quod minus uidetur esse proprium id quod minus est proprium eius quod
minus uidetur esse proprium nec quod maxime uidetur esse
esse proprium est proprium eius quod maxime uidetur esse signum nec
quod minime eius quod minime uidetur esse signum. tamen exemplum
est ut cum non uidetur hominis proprium esse studiosum
nec magis hominis magis esse studiosum uidetur
esse proprium — construenti hac consideratione opposito mo
do utendum est sic scilicet quod simpliciter est proprium tunc et quod
magis quod magis uidetur esse proprium. et est quod magis
signum signum est et proprium quod minus eius quod minus

et quod magis uidetur esse proprium eius et quod minime uidetur esse signum

et quod minime eius quod minime proprium est et quod maxime eius quod ma
xime proprium est. tamen exemplum est ut cum ignis proprium est ferri
sursum ferri et minime et maxime magis ignis proprium erit magis
sursum ferri et minime eodem autem modo est ex omnibus aliis
intendere ex aliis eorum que huiusmodi sunt dictum per magis
et minime et maxime minime et simpliciter — Secundo autem modo
comparando duo signa duobus signis per magis et minus
destruenti considerandum est ut cum magis est proprium alis sen
tire quam hominis sentire eo quod sentire scilicet omne
quod aliter sensata autem non est. omnem hominem non est autem
proprium alis sentire. quare dicta non erit proprium hominis sen
tire per locum a minori — construenti autem considerandum
hac per locum a minori utendum est ut scilicet si quod minus
uidetur esse proprium eius est proprium tunc magis uidetur proprium est proprium
erit et quod magis uidetur proprium erit tunc magis uidetur proprium
ut cum minus uidetur proprium hominis esse mansuetum
non quam animalis aliter et mansuetum esse natura est
proprium hominis scilicet quod esse animale sit proprium alis — Tertio
comparando autem unum signum duobus signis per magis
et minus destruenti non considerandum est si eius quod magis
uidetur esse proprium inter duo signa terminibus comparatur
per locum a minori. sed non ualet construendo non
nec scilicet sic est proprium eius tamen magis uidetur esse proprium quod sit
et proprium tamen minus uidetur esse proprium tamen exemplum est ut cum
colorari magis uidetur proprium superficiei quam corporis
non est autem superficiei proprium scilicet scilicet quod colorari non sit
corporis proprium construendo autem non ualet. et non scilicet quod
sit superficiei proprium non scilicet quod sit et corporis proprium
hic autem locus ubi construenti est utilis utendum
est eo quod impossibile est unum esse plurium proprium et non sicut
struitur unum esse proprium non per per magis et minus
construi aliquis esse proprium — Quarto comparando
duo signa sub respectu unius per magis et minus de
struenti considerandum est si id quod magis uidetur in duobus
proprium est proprium alius non est proprium eiusdem et scilicet
quod minus est eius proprium quod minus uidetur esse proprium tamen exemplum
est ut cum magis uidetur esse proprium alis sentire
quam per locum nec autem alis proprium sentire non ergo est
alis proprium per locum esse construenti autem hac con

[illegible]

sideratione

considerare per locum a minori videtur quod sic quia si duorum privationum alicuius subiecti quod minus videtur esse privatio est privatio tunc et quod magis videtur esse eius privatio erit privatio. Cum quod minime videtur tamen una vel esse alicuius privatio sententiae tamen minime est animalis privatio minime

Contra per locum a simili contrarium

similiter. Item probatur de privatione et mutatione et sic comparando duo privata similia duobus subiectis privatum quando est quod destruere privationem considerandum est si privatio unius quae similiter se habet in esse unius subiecti alterius privatio quae similiter est cum alteri esse alterius subiecti non est privatio illius subiecti tamen similiter inest assignato subiecto erit privatio; erit privatio illius subiecti tamen similiter inest tamen quia inest, ut tamen si duo subiecta sint concupiscibile et rationale potentiae et duo privata concupiscere et ratiocinari; concupiscibile similiter sit concupiscere et rationabile ratiocinari ut potentiae sunt habere privata per suos actus sua subiecta contraries si concedatur concupiscibile non esse privatio concupiscere sed quod rationale non erit privatio ratiocinari. Construenda hac consideratione per oppositum videtur esse sic si quod alicuius actus subiecti non est privatio eius cuius similiter est privatio erit et hic in proposito et assignato subiecto cuius similiter est privatio assignatum cuius contrarium est ut tamen si quod est rationale quod sit prudens et prudentiae habitum similiter concupiscibile temperatus habitus est autem rationale potentiae privatio et ipse habitus prudens sive prudentiae erit et concupiscibilis privatio et ipse temperantiae habitus. Secundo autem per locum a simili comparando duo privata ad unum subiectum destruenti quod considerandum est si duobus privatis similiter se habentibus ad unum subiectum quod similiter est privatio non est illius subiecti privatio sed quod et propositum privatio quod similiter videtur esse privatio ut si quod taceri similiter est hominis privatio videre et audire non est autem hominis privatio videre sed quod non erit privatio eius audire. Construenti autem opposito modo hac consideratione est videndum sic scilicet si similiter est hic subiecti assignati privatio est eius privatio tamen et assignati privatio quod similiter videtur esse subiecti privatio erit eiusdem subiecti privatio tamen cum minime est ut tamen animae privatio est esse concupiscibilem esse prime autem et privatio animae partis eius esse rationale prime dicta autem prime quod hic actus per se sunt potentiae. Ergo animae et hominis quod pro tempore sunt animae et per animam et hominis. Tertio vero per locum a simili comparando unum privatum duobus subiectis

et mutatio est probatio de privato et hoc modo destruere volenti considerandum est si unum quod similiter est privatio duobus subiectis non est privatio unius eorum sed quod unum est privatio assignati subiecti et similiter videtur inesse ut privatio non sed tamen et non erit alterius subiecti privatio et tamen sepius dictum est quod non potest unum esse privatio diversorum quae subiectorum sic ut certe non privatio hic autem contrariae est ut tamen similiter flamme urere sicut carbonis non est autem flamme urere non erit et carbonis privatio urere. Similiter autem et flamme privatio urere tunc sequitur quod non erit carbonis quia aliter unum idem esset privatio diversorum. Unum construenti hic locus non est utilis. Quia autem in pluribus privatio per se habitualis propositionum innatum non est et similiter quod hic per locum a simili quod differt hic quod est propositione quod similiter se habentibus ad invicem vel ad alia ab eo loco tamen contrarius non certum sunt eius scilicet diversus in hoc tamen hic quod est quod similiter se habentibus propositione quod similiter habitudinem sumitur et non ideo quod similiter ad invicem tamen considerandum est id autem quod est quod similibus ex eo tamen quod invicem similiter autem invicem comparantur sed non per similem comparationem autem pro

Cum est ad privatum

aliquid modo speciale et contrarium ad determinandum est per potestatem et actum vel secundum habitudinem dicta autem in hac consideratione destruere volenti considerandum est si dans potestate privationem assignans subiecto existente in actu privato autem non existente et ad hoc subiectum quod est privatio quod non est assignatum vel potestate est non existente hic potestate quod non est inerit non contingit esse et tali potestate non contingit potestate inesse id quod non est existente tamen eo tamen inesse ut privatio tamen non erit privatio propositum esse privatio est contrarium est ut tamen quando dixit aeris privatio esse quod spirabile sic per actum assignans privationem quod potestate passiva est privatio non in actu non reducitur non per actum et spiratus. Nam hoc ens quod est aer in spirabile ut spiraculi possit ab aliquo actum spirante spirabile est totum assignavit autem ad hoc sunt vero eius quod non est vel potest non esse privatio quod est est aliter respirare naturaliter est aeris. Contingit enim possibile esse aerem esse non tamen possibile spirare aerem

actu non est aliter spiritus proprie quia non est proprium
acteus habet quod est separare vel separari esse tamen
aliis non erit proprium separare non quod est ac
tus proprium separabile esse. Construenti autem
hoc consilium per contrarium modo est utendo scilicet de po
tentate eius assignans proprium ad hoc solum
quod est actu assignat proprium autem ad hoc quod non est
actu sed potentia tale quod alibi contingit id proprium quod non
est in esse aliud autem ut tunc proprium quod ab adversa
rio opponitur est non esse proprium tamen quod est verum et
tamen quod assignat entis simpliciter est hoc potentia
te quod assignans proprium ad hoc assignat proprium
quod non tamen entis quod actu est proprium et possibile pati
et facere est aliud proprium proprie proprium entis est quod possibile
est pati aut facere et acte de quo potest assig
nari secundum potentiam vel si vel pluribus proprium assig
nari potentiam eius potest assignari potentiam
passivam relatam ad activam dico et sic
male assignatur potentia eius ad solum
eius actum. Destruenti consilium est
quod non existente dicit esse proprium sed plurimum autem
ponunt proprium tunc ut non est proprium quod potentiam est
esse proprium actu sic assignantibus proprium non
enim esse potentia et est proprium de quo non enim solum est
enim corrupta ut verbi illud non accedit id quod est
proprium maxime hoc est per se humidum in est tamen
quod est ita sicut assignat igni proprium quod sit
corpus levissimum corpus et ut corrupto igne vel
potentia non esse ad hoc corpus ultimum et residuorum ab
igne ad hoc levissimum est tamen tunc non est
ignis proprium quod sit corpus levissimum. Constru
enti autem hoc consilium utendo est quod consideret si nos
non id quod per se humidum assignat proprium et se
hoc modo potest esse proprium quod intendo autem quod hoc consilium
non refertur ad proprium et est quod est super consilium
sed ibi sequitur proprium si non potest hoc de actu
et se hoc autem sequitur ex eo quod solo destructo ad
hoc potest proprium existere autem contendo quod est vel est
assignatum proprium quia non dicit quia in esse proprium est actu
et hoc est non existente solo potest non esse si autem

ac obviat quomodo est proprium dicit aptitudine et sic
omne proprium potentiae est solvendum quia aptitudo est
duplex activa scilicet et passiva et actu et passiva et ita
est potentia non actu. Sed quia autem separabile possit non
esse per separare quia non est vel argui verum quod contrariorum
tamen alterius.

Unum autem iam determinatum sit tertium syllo
gismum determinatur per ablata et quod est intelle
ctus actus quia secundum actum sed per hoc quod inest et hoc est
esse secundum quia inesse solo dicit et non inest. Est secundum sic
actus est in esse et non in se sed quia simpliciter non est actus
et quomodo non est in eo quod hoc autem est vel actus et
et non vera. Sed non inest non est actus et sic non est sed non
inest et hoc sic est inesse secundum ut secundum actum quia
si non inest solo non est secundum ipsius et hic sunt secundum
per se ad distinctionem et non esse si non inest non
in se ut distinctio quia si non inest non est secundum et si non in
est ut secundum non inest ut distinctio quia potissimum secundum est
est distinctio et per se enim syllogismo omnium tertium determina
per ablata de quo non dicit in distinctione secunda esse
distinctio et tamen in tali determinando est per ablata de proprio
per esse convertibili quia convenit distinctionem in quantum
est distincti nec plus nec minus continens quia distincti
vum et non sit enim ordinatum ad distinctionem. Sed
stat ut dicit in tali syllogismo exemplaribus habet
determinari per ablata de distinctione et de distinctione dicit tertium
est tota rei essentia rei quod docet primo philosophus tertium
autem modum de motionis et tamen passionis in solo iam
in doctrina priorum determinatum est tertium totus secundum in
tertio et quod totus ad solum non per tamen referri habet proprio
maxima et probabilia hoc determinari hanc doctrina
habet facere syllogismus sic autem hic loquentes de distinctione
dicunt quod est negotium syllogismi quod est tamen distinctiones per
ut totum secundum relatam tota ad quinque solum
partes solum partes sunt vel autem ut sic quod ad esse
totum pars ad solum in intentio solo unum est dicit vel
pre nomen distincti sequitur distinctio non in

sit dicere vel predicare rationem suam diffinitione et sic predi-
cetur simpliciter in eo quod quid est. Diffinitio quidem est ipsius hoc quod homo,
minus ratione secundum dici diffinitionem dicitur hominis animal
esse et taliter dicitur esse de equali diffinitione relatam ad suum
diffinitum. Tertia est propter hoc negotium aut circa genus con-
venire diffinitionem vel que diffinitur diffiniendo non
ponit diffinitum in genere quia primum est in diffinitione ponere
debet. Si posuit ipsum in genere non tamen posuit ipsum
in proprio genere sed forte in remoto vel analogo
et huiusmodi quia oportet quod diffinitum ponatur in genere proximo
et sic per genus oportet differentias generum addere in genere usque
ad ultimum actum deveniret et hoc tamen est quia genus in-
maxime omnium eorum que sunt in diffinitione substantiam dif-
finiti significat. Et sic obiectiones que in diffinitione genus est
posita quia nunc dictum aut ut forma tantum actus. Actus autem
in plures est et diversitatem quia primo dicit quod genus est ut que
substantiis et non in quid est perfectum et hic modo confert
et species in quo est perfectum tantum quod natus et finitum
in se ipso esse. Differentia autem ipsa actus est efficiat actuale
ut forma que generis formatum potentiam facit ipsum
tale quando per formam et perfectionem suam et perficit
ad actum. Sed non facit quando sed potentia quia genus
formatur et perficitur secundum quale formale et sic hoc modo
non indicatur quod sed quale quia omnis forma in quale
predicatur et sic intellectu tamen dicitur quod genus omnium eorum que po-
nuntur in diffinitione maxime significat diffiniti substantiam primo
constans et primum quod forma vel potentia. Iterum quod duce est
processus istius negotii. Tertia autem est utrum non est
diffinitio propria hoc est convertibilis tamen sicut diffinita ei vel
propria cum omni convenit et soli quia tunc propria dicitur
propria species et ista tunc soli convenit ad quod non ex-
tenditur. Oportet eam convertibilem esse cum diffinito secundum no-
men et speciem diffiniti. Oportet enim diffinitionem propriam esse quia
ad primus et ita dictum est. Iterum autem processus istius nego-
tii autem sicut dictum tamen que dicta sunt autem est faciens
non observans diffinitionem assignatam videre quando
esse diffiniti proprium ipsi. Ad hunc autem quarta
processus istius negotii est. Ratio autem predicta omnia ista que di-
cta sunt consideratio. Quartus si quod diffinitio determinavit que
non tamen bene determinavit quod observare in quo non

clarum sed confusum generat intellectum. Iterum sunt
termini processus istius negotii non diffinitione que
diffinitio ex quibus non componitur. Sed negotium deter-
minationis per ablativos diffinitione in eiusmodi tamen
ista utatur et hoc enim sed ut partes integrales ad
diffinitione reducitur. Sed modo quintuplex in hoc di-
acceptus ab hiis enim accipitur et hoc modo sed per
tes et non alii. De hiis quoque sic enumeratis partibus
istius negotii dicemus de quibus iam dictum est et quinque
sunt de terminibus restat nunc considerare quibus quod sic con-
siderari debeat primum harum partium hoc est si quod nomen est
unum in esse vel per rationem de quo ut sermo predicatur no-
mine quod dicitur diffinitio vel est unum si in esse eiusdem sermo
nomini et rationem considerandum ex hiis locis et considerandis hoc
est quod in isto loco significatum ad esse ut actus non dic-
tum sunt sed ex hiis que ibi dicta sunt terminatum
simpliciter inesse predicari in sermone sicut semper dictum est quo-
que sicut actus sermone sit in quo est sic esse quod
actus sit predicatum per se statim actus tamen tamen adesse
quod sermonem informatur vel oportet secundum hoc equalem
facere consilium tamen vel in isto loco sermonis disputa-
mus quando in esse generaliter actus tunc quod abinesse
tractatur vel esse actus predicatum de sermone et satis omnia
sunt cum in esse est in esse et quando disputatur
de omni cum non in esse tunc omnia sunt quando non
est in esse predicatum de sermone. Nam ubi hic in isto loco intendit primo
vel non unum sit predicatum de sermone per simpliciter inesse vel
non inesse predicatum in sermone omnibus considerandis sit sic
ibidem determinatum est si una autem sermonem in genere
convenire posuit quare est secunda pars negotii aut si
propria hoc convertibile est assignata ratio sed diffinitio
quod sunt tertia pars negotii presentis ex hiis con-
siderabilis et locis quia ad genus tamen ad inesse in tertio hoc
sic hoc adductum exemplum vel de hiis dicta partibus
est propria exemplum vel hoc duorum sufficienter consider-
atur reliquum sed relictum est in hiis locis considerare
de quarto et quinto scilicet si non deservit per quod decli-
nant sermone diffinitionis autem si non bene diffinivit per
quod destruunt bonitas diffinitionis de hiis vel duobus
duobus in hac methodo sexta aliquando modo

per communia et probabilia transcendo et non perfe-
cto subtiliter usque ad terminum assignatos relin-
quitur dicere in hac methodo et quando esse
simpliciter. sicut autem bonum esse tamen post ostendemus
quia hic destruitur diffinitio quod bonum esse et postea
ostendemus quod esse destruitur tantum quod est quod fa-
cilius est quia finis quod verum et esse quanto minus
finis bonus quod potentia sine bonitate et ideo in
quantum certius est bonum facere hoc quod est bonum facere ad
tantum simpliciter facere bonum magis potentia quod hoc quod
bonum facere tamen et facere eo quod laboriosius est bonum
facere tamen facere ad plura exigitur ad bonum fa-
cere quam ad facere simpliciter propter quod facilius est ar-
guitur tamen oppositis facilius est cum non est quod
hoc quod est bonum facere tantum quod ideo quod est simpliciter facere fa-
cilioribus autem methodus quod plura sunt quibus
destruitur bonum facere diffinitione quam quibus de-
struitur facere eam simpliciter

v olentes igitur post dicere qualiter destruetur
diffinitio quod bonitatem et non quod esse ipsius
diffinitione quod sunt due partes eius negotii quod non est
bonum assignatum esse diffinitione unum vel sunt una
pars ipsius est quia si post non obscuram interpretationem
sui diffinitionem tum oportet differentie
tamen exigit istud quod sunt quod primo diffinitio
planissima una interpretatione dico autem ut
quod quia ut dicant hoc quia sunt excellentia
sed intellectum non capiunt ut perfecta interpreta-
tione explanetur ut tamen per aliquid definiuntur
lingue propter excellentiam esse ipsius quia tamen sunt
in perfectione ut perfecte intelligantur nec perfecte
explanantur ut tamen post et modo et tempus
sed tamen nobis prius explanatio quia sit post
quia igitur sit per planissimam interpretationem ut
dicitur est ideo quia in notescendi tamen redditur diffinitio
et non quando facit innotescere diffinitum tenet
brevitate finis sunt propter quod et quando assignatur
secundo autem modus preter modum quod brevitate diffinitionis
est si amplius dixit diffinitionem propositum sit scilicet

tamen oportuit. Nam quod oppositio est in diffinitione ut
esse diffinitum sic similiter est positum autem est quod non est
et diffinitum et hic est unum de diffinitione dicitur quod tamen quod
ista diffinitio diametralis est. causam autem dicitur quod et quod
ad demonstrandum et ideo quia iste constat tamen quod passio
quia passio est solo potentia quia quod est passio non est sic similiter
sumitur diffinitionem a ponere tamen non esse passione
sed in sui quantitate usque in illis partibus post sunt scilicet diffinitum
est in plures dividit partes obscurus vel dicitur in obscurum
in multiplicitate sermonis et obscurum extimulatione
dictum et sic quod restantis sermonibus explicatur vel
expositum obscurum vel et multiplicitas ut sit equivocatio
cum quod diffinitione prius sic quod differt genus diversus
quod genus dicitur in verbatim sui esse sibi alia omnia vel
nomina in eo desinentia verbalia nomina sunt et
equivocata ad actum agentis et passionis partic-
tus unum tamen dicuntur dicitur passio sed modo obscurus
est diffinitio quando diffinitur sanitas dicendo quod sanitas
est commensuratio talis calidorum et frigidorum humorum
humidorum et siccorum. Equivocum vel est et dicitur et
commensuratio quod tamen quod dicitur est in eius quod est in
figurarum in equivocatione posito in diffinitione ve-
lut dicere tamen tale equivocum posuit non dicitur
per distinctione nec multiplicius non dixit in quo
sensu accipiat in diffinitione positum. Similiter autem
contra per translationem ad diffinitum si diffinitur
quod multipliciter dicitur et non distinxit dicens multiplex
diffinita in quo sensu diffinitur in eius vel ut
figuratione modo dicta assignant diffinitionem maxime
autem contra hanc obscuritatem cum equivocatio latet.
latet autem tamen non determinatur per distinctionem contra
autem tale per maneri tale diffinitione ad omnia hic
ad omnis quod figuratos in eorum diffinitionem per equivo-
cationem assignant maxime autem hac interpretatio
nem contra sic latentem equivocationem contra autem et quod dicens
quod tenens sunt in multis modis dicitur equivocum quod in diffinitio-
ne assignatum est ille in facere quod tale diffinitione
ponentem. Nam distinctio multiplicitatis quod ultima
non quod et multiplicitas diffinita sufficit et clare dicitur
diffinitio. ut est quando non est diffinitio nisi dicens quod

mod' quo dictō dr dictō. Amplius obscu
re diffiniunt si p(er) trãslõne dicit in dictõne
nõib; usus ē ut si dixit d(e) stinccto sua i ta
ligine aut etiã diffiẽs dixit eẽ ɔsonãcia
tin q(uod) p(er) trãslonẽ dr metũ dr. ē q(uod) necessitur
ti sub' ue trãsferãtur t nõ ɔt calupniari
eũ ti p(er) trãslonẽ dr diffiẽndo ad calupnia
ri ul' ut eũ ad difficõm ñ. n. ad difficitũ
p(ro)p(ter) sũptas tũs optabi dictō dtr tũ. n. di
cit tẽpañ eẽ cõsonãtiã ad apcaciã
ñ pt ec oĩs ɔsonãcia. p(ro)p(ter) dcm ē i soms.
Ampl' a' iã iuuenisse ē q(uod) tale diffinitũ
i dupha p(ro)pt gñe si n. gñs tẽperan' dr
ɔsonãcia t p(ro)p(ter) tãe eẽ in duob; gñib; nõ
cõtinentib; se inuicẽ hĩc nõ sbalt'nati
positis tẽpañ. n. ɔstat q(uod) ē in gñe uirtu
tis t ē in gñe ɔsonantie tñ nc cõ sonã
cia cõtineat sb se uirtutẽ nc uirtus p(ro)p(ter) dcm
cõtinet ɔsonãciã h' ē a' tingens ē q(uod) duũ
soꝝ gñm t nõ sbalt'nati positoꝝ diuisẽ sp
cies t dĩe. Amp a' ad h' obscure difficitũ
si i dictõne ñ positis nõib; utitur h' eo
mõ signĩdi quo impõita st nõia ut plõ
ñ b'tinũ ocliu dix' coꝝ q(uod) ñb' aliꝝ n obnu
bretur aut put mordax h' ē putis corro
sionũ pulicem dicit fel ago h' ē fel'
sũ amaricdis angorẽ ul' angustiã dicit
t ita diffiat ē a' fel angori. putus putes
sũ putid' tãnus coro sinus aut medulla
dicit ossigũ. Item sic dictus t b; modis
obscurũ que in cõsuetũ t nõ ipp si sig
nificatioꝝ positũ qũnda. n. nõ mictica p
ciuios n p(er) trãslõm ponit dictõnes n;
tñ utit nõib; p(ro)p(ter) dcus sũ dcm ē ali' quũ
i sãcitũ sũt nõib; utitur ut tũ dr diff
unicto q(uod) lex ē mensura ul' ymago coꝝ
q nãr iusta sũt t ẽc h' p(er)cora ñ p(er) trãslõm
dcm q(uod) trãslõe dcm ad mũ p(er) silitudinẽ ad mũ'
difficito ẽtificãt abusiue a' ita intellcm
pt' m' obscurac' mñ trãslatio fcã fuerit

tũ trãslatiõe positus tũ modũ in modo mo
tũ q(uod) signatũ ē p(er) silitudinẽ trãslones
omnes. n. trãsferentes s' q(uod) p(er) silitudinẽ
trãsferũt t p(ro)pt illã silit' h' aliquo m de
clarantũ diffinitũ notũ a' q(uod) ē h' sic ab
usiue sũptũ n' facit notũ t h' mẽ q(uod) nc
silitudinẽ talib; nõib; abusiuis q(uod) mẽ
sign' h' ymago lex dicitur nc ẽ i tali
signe solũ lex dici s; potius aligatio eo
q(uod) ad penã lex obligat trãsgdientẽ p(ro)p(ter)
q(uod) si p(ro)p(ter) intẽdit loq' mensurã h' imagi
nẽ legẽ iustoꝝ eẽ dixit. mittitur ymago
n. p(ro)p(ter) dcm ē in gñe parte ul' p(ri)mũ sũ
ē p(er) imitatõm ē tũ ymago ē ymago
n. ut dĩc h' illatũ ē rei ad q(uod) ē accipiũta silitudo
i differens h' a' tal' gñe sic ñ ĩ lege sta' ñ
p(ro)p(ter) loquuitẽd' palã ē mũ obscure dix
sũ dictõne p(er) obscura posuit t p(er)ius
st' ad obscuritatẽ dix' eẽ s; istoꝝ nioꝝ ñ
p(er) trãslõm dñt q(uod) ista p(er) silitudinẽ ad
tãficat isti io ul' cãsificãt. Amp
si talĩ dictõne diffinũt p(ro)pũ nõ m' cõtũ
nõ si diffinitũ cõtrũ h' q(uod) cõtrũ idẽ ē gñs
q(uod) tũ dñt dr cõtrie st manẽte t nõ tũ nõ
ut diffinite h' ñ cõtrioꝝ nõuit t reliqua.
Item q(uod) h' ũ p(er) dictõnẽ assignat h' in cõtrã
assignãt q(uod) h' m ɔnoscit exrelic'. Amp
a' ɔsido ē si dictõne assignata nõ sit m'
tũ sit dictõ s; sicie ctũ ē sit dictõ ut sut
ypocausia q sũt antiquoꝝ scẽptoꝝ. n. illt
ãst sĩ scẽpsist ē sine ñ ɔgnosceretur q(uod) ē
innuĩq; coꝝ exhtis gñ mcedẽ sũt ɔgnos
cetur ul' ɔgnosci poterit sicut nõ plane
differunt ad exhuc q dcm sũt t silib;.

Item nũc ẽ loitas
dictõnis sicamp ad dixit i dictõe
tũ nccin sit t h' nẽc app' pt t b; mois
s. q(uod) ul' app' fiat diuisi ab hõib; dictõib;
ul' fiat app' eid' ul' p(ro)pũ diuisi t p(ro)pũ eidẽ

a iii. [illegible]
[illegible]

et aliquod est appositum divisibili sibi per totum et minus
secundum quod apponatur divisum quod sit in pluribus di
stinctionibus vel quod sit in minus secundum quod sit inveniuntur
eius per gradus compositionis sicut aliquas appositiones ad divisionem
divisum amplius suum quod est amplius et ex se unum
tamen ut sic additur divisio [illegible] distinctio
ne et tamen per compositionis sicut talis positione sed hic aliquis
universalis est quod sunt constate omnibus sic eius et unum
est quod minus omnibus simpliciter extremitatibus compositionis et
sicut aliquis tali appositione ut est genus est omnibus sed
eodem genere ponitis quod est generis divisum tale
non appositum [illegible] divisum esse [illegible] ex se unum cum
non est quod vel post est in divisione quod ab aliis non
separet oportet non separare divisum aliis generibus
et ab hiis que non sunt in eodem genere cum divisi
to divisio differentia autem quod licet in divisione positum
oportet separare divisum ab aliquo quod in eodem
genere sunt cum diviso quod et positum in divisione
omnibus quod simpliciter minus est utens sed a nullo se
parat eo quod omnibus convenit et ita differentiam nullam
ab aliquo facit et sic additum inutiliter et ex
se unum est in divisione id quod omnibus in eo quod sunt sub
eodem genere cum diviso non separat ab hiis
que sunt sub eodem genere cum diviso sed ponitur eciam
ad illa ab aliis autem generibus separatur per genus
positum et sic ex se unum addit quod convenit omnibus
que sunt sub eodem genere ipsum quod vanum et inutile et
sed appositum in divisione sicut aliquis obiciatur quod per eius
appositum in divisione separatur divisum ab
aliis et sic non ex se unum appositum dicendum quod tales
obiectiones frivole sunt quod in eadem sepe
ratio sit per quod licet genus suum generalissimum sub al
terum in divisione positum per quod divisum esse intellige
retur convenientiam quod esse eius generis esse non posuit
in divisione positum sepius a nobis in hac arte
genera est ratio et ex se unum ex se autem accidit ei quod est
non particulus sit sed per ad convenientiam per
totum est quod tamen precedere aliquo non potest sicut per
quod sit ratione sui et sic non precedit per se sed per ad
probatum est et minus determinatis quod omne quod est per id

quod est per se non in eo quod est convenit ei ex comparatione ad
terminum primum et non per id quod est genus autem est primum quod
est ratione sui et quod minus est ei per id quod est hic genus est universale
tamen eius non potest esse genus aut sicut ipsum sit quod op
positum in divisione hic est contrarium sicut in tamen quod ab
lato primo a divisione residuum ad huc sit contra
tamen diviso utrumque ad ipsa est divisio et indicat
secundum divisa ad huc ex se unum est additum sicut
pluribus non et vel omne id ex se unum est dictum in eo
ablato a divisione quod reliquum sit residuum
sufficit manifeste facit id quod divisum est talia
ut exemplum ponamus est et anime plantis divisio si
anima per plantam dicatur nulla se ipsum movens
planta sic planta differt se ipsum movens
est anima et dividitur tamen anima se ipsum movens
esse et separat animam autem quod non movet se
ipsam et est per primum motum et eius in quo per se et non
per accidens et non ex se unum addit nisi aut forte
quod id quod dicitur est obiciatur animalia non ex se unum quod de
mentis et cuius non separet nec ab aliis generibus
nec ab hiis que sunt in eodem genere cum id quod dicitur mo
vens se ipsum non indicat secundum suum quod
divisum est in eo quod sit ablato a divisione
minus non dicit quod anime ut dicatur plantis si
enim sic dicatur anima dicenda ad hoc quod quod licet tamen se habet
minus ad animam suam ut genus et quasi anime
suum non difficile est explanare talis ratio est
in questionibus quod sit presens negocium omnibus
quod neque sic latent apposita divisionibus
utrumque necessarium vel ex se unum sint utendo est adi
piciens divisione sicut patet post in relatis
divisione tantum de ipso secundum agentem quod est
hirundinum primum a tabo separatum indigentiam
quod non per se humiditatem differt unum soli convenit
autem primum per se humiditatem et sic unum soli
flegmata primo a tabo separatum et convertibile cum
flegmate per hoc quod addit in digestione et sic
ex se unum addit eo quod hoc ablatum quod relinquitur
est divisio est ipsa et convertibile est flegmate eo quod non
contra a tabo vel hoc est salsum ad primum separari non

flegma autem est quod hic dicit aliquis enim addere in
digestum et minus sunt quam deficiens flegma
non dixit flegma simpliciter sed tantum ubi non a cibo in
digestione in epate sunt separatum sed dicit
sed indigestiorum quia quamvis colera separatur ista
separatur ut fex sanguinis residens et ad splenem
mittitur tamen nulla colera separatur ut se
paratur ut ad vesicam et ad cistim fellis tamquam mundum sed
autem flegma semper separatur ut pars indigestior
et ideo addidit de indigesto et sic intelligendo non super
fluit quod de una digestione. Flegma non separatur a
[illegible] et intellecta dispositio flegmatis non erit
non enim ipsa dispositio super unum esse dispositionis propter hoc quod
flegma omnium separatorum a cibo primum est
quia ante digestionem que fit in epate flegma
est digestio in stomacho prima grossum a cibo potentia
lore digestum separatur et per meatum ad venas
[illegible] ventris dimittitur et cetera [illegible] vale par
rum [i. sanitas] in epate sugitur et ubi in sa
digestione flegma sicut unctuosum et indigestum
primum [illegible] indigestiorum a cibo [illegible]
[illegible] vel massa [illegible] latine [illegible]
et [illegible] est cibus et in [illegible] membris aptatur
in medio [illegible] cordis [illegible] quod
[illegible] galienus sed non dicit sed [illegible] nulla
[illegible] est hic et [illegible] non videtur [illegible] ut se
[illegible] et intelligat [illegible]. Sic ergo [illegible]
[illegible] superfluum [illegible] apponit in dispositione
plus [illegible] superfluum [illegible] et superfluum
in [illegible] ponens dixit [illegible] in plus
ponit superfluum [illegible] dispositio ponit
[illegible] ut [illegible] de [illegible] non omnibus
[illegible] tale [illegible]
[illegible] facit quod non [illegible] dispositio in [illegible]
et soli [illegible] et non tale quod apponentes ad
dispositionem [illegible] differunt [illegible]
[illegible] apponunt [illegible] prout [illegible]
[illegible] refectum [illegible] quod sit [illegible]
est [illegible] plus [illegible]
facit dispositionem [illegible]
[illegible] experimentatione [illegible]

[illegible] dispositio et tota [illegible] tamen [illegible]
[illegible] acceptatio [illegible]
[illegible] in dispositione
sic [illegible] et non omnibus [illegible]
[illegible] dispositio [illegible] totum dispositionum [illegible]
esse vel [illegible] quod sit non [illegible] predicabile de
re [illegible] est ut [illegible] hominis quod
est [illegible] adeo [illegible] delectabilis
[illegible] homo delectabilis est et non omnis. Flegma
[illegible] dispositio [illegible] non [illegible]
[illegible] quod [illegible] delec
tabile non omnibus [illegible] dispositio non
est homo. Sed [illegible] inspiciens [illegible] esse idem
[illegible] dicit [illegible] dispositione et ex eadem
parte sui [illegible] dicit in eadem dispositione
et ex eadem parte sui [illegible] dicit idem actu
suo intellectu [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] et intellectu [illegible] in isto [illegible] isto
[illegible] est [illegible] dispositio [illegible]
concupiscentie appetitus est delectationis [illegible]
concupiscentia delectationis est et delectatio est
intellectus [illegible] concupiscentie futurum [illegible]
[illegible] delectabilis et talis [illegible]
et [illegible] est ipsa delectatio sensibilis et est [illegible]
[illegible] dicit [illegible] delecta
tio motus passivus est insensibilis [illegible]
[illegible] est concupiscentia delectatio et inde
lectatione talis [illegible] concupiscentia
et [illegible] est [illegible] concupiscentia est appetitus [illegible]
[illegible] delectabile
[illegible] delectatio [illegible]
concupiscentie et [illegible] dicit sic. Ergo [illegible]
[illegible] dispositio concupiscentie [illegible] concupiscentia
est appetitus delectabilis [illegible] utrumque horum
delectatio est et sic [illegible] sic ergo
dicetur quod talis dispositio [illegible] bonitatem [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
non ex eadem parte sui vel ex eadem parte [illegible]
semel in isto fiat et semel in [illegible] fiat.
[illegible] dispositio vel [illegible] vel [illegible] tota et ad

ponitur in ea pars vel pars tota et aliquid ponitur in ea so-
luitur de quo tota diffinitio pars quod patet quia homo
est bipes et tamen non bipes homini et sic tamen est bipes
et nihil toto sic de homine pars et ideo bipes illi toti
tribuitur quia est animal gressibile bipes secundum quod pars huius. Rursum
idem dicit iungens ad aliud quia unum dicit ex parte
eius et repetitur ex parte parti vel eius sic quam idem de
se pars et arguitur sic homo est bipes animal gressibile bipes
est homo ergo animal gressibile bipes est bipes et est inconveniens quod
diffinitio hominis dicatur quia homo est animal bipes non pars
bipes de animali gressibili per modum predicationis ut sit sensus
animal gressibile est bipes quia similiter adderet iterum bi-
pes ut videretur animal gressibile est bipes bipes esset in-
conveniens nugatio eidem ex eadem parte parti sic
nunc posita sed tota diffinitio sic attribuitur et ea
bipes est bipes sic animal gressibile bipes est animal et non est nu-
gatio quia repetitio non fit ex eadem parte sed unum
tribuitur talem partem quia animali gressibili bipedi bipes
pars quia non est inconveniens quia tunc sic bipedi tamen
bipes pars et sic imponitur exemplo de concupiscentia unde dicit
concupiscentia est delectabilis appetitus tunc non
pars de appetitu non pars delectationem in diffinitione
quando dicit quod concupiscentia est appetitus delectationis
ut sic sensus appetitus et delectatio est delectabile
sed ponitur de tota diffinitione isto posita et ex
isto delectatio pars et sic non in eadem parte poni-
tur concupiscentia et delectatio sed concupiscentia in isto et
delectatio in secundo et hoc non est inconveniens. Rursum bis dicit
idem nomen quod est de nugatione inconveniens sed de nugatione
inconveniens est sicut idem de eodem ex eadem parte
predicatur exemplum a hoc est sic per modum predicationis
diffinire nobilis dixit quod prudentia est deliberativa
et contemplativa eorum que sunt dixit esse utriusque
et contemplativam et deliberativam in predicto ponitur
et predicatur de prudentia. Nam deliberativa
et contemplativa quedam est et non convertitur quia con-
templatio quia faciendo deliberatio sic agendo
excedit contemplatione ideo quod bipes idem de eodem di-
cit prudentia sed deliberativam rursum ponendo
addit dicens contemplativam rursum quod
idem ex eadem parte in isto tamen dicitur quod

dicit quod refrigeratio est privatio caloris quia secundum naturam.
Nam omnis privatio caloris tamen refrigeratio
dicitur a pluribus medicis est privatio non alterius sed caloris
non alterius sed caloris quod secundum naturam est et ideo ab ex-
teriori calore refrigerantur non infrigidantur
sed frigiditatis dicitur et ideo addendo est cum secundum naturam
idem addit quod prius intellectum erat in primo et sic in-
telligitur exemplum hic inducit et non est curandum de dictis
eorum tamen studuit infirmare illa. Omnis privatio sit
privatio illius habitus quia secundum naturam est quod privatio in
medicinalis refrigeratio nova privatio est caloris
tamen est secundum naturam unde privat in ea calor non illius et
sic non superfluum esset addere quod refrigeratio privatio calo-
ris est cum est privatio. Rursum sicut idem dicitur si-
nisi ex eadem parte addit non proponit et deter-
minationem addit particularis quod actu et intellectum in
se habet particularis ut sic dicatur homo est animal et bipes est gressi-
bile et sic respicit [illegible] quod quodammodo est idem quia
additum est diversum sequitur ex eadem parte ei quod particulare
eo quod preter notam importat compositionem ad non
diversitatem tamen exemplum est ut dicas clementia diffe-
rens dicit clementia est diminutiva vel remi-
ssio imperiis exigentiis expedientium et iustorum
talis [illegible] remissio in principio clementia notatur.
Nam in tali diffinitione iustus est expediens
quedam hoc est particulare et expediens quia non dicitur iuste
et clementia remissio est non expediens ad remi-
ssionem reservatam quia magis sit exigua
penarum propter iustum contrahitur in expediente
diminutius quod tamen superfluum est tali diffinitione.
Nam tamen dixit addidit et particulare propter plani-
tatem quod diversum sic ab ipso tum particulari item dicatur
ut sit idem cum tenuitate est quod dixit medicinam
esse de mixtione sanatorum animali et homini et intelligitur non
de sana medicinae sed de medicina significante
vel sanante conservare animali et homini quia dicitur
ali non oportuit addere homini quia animal reperitur
in homine et simile est exemplum quando dixit legem diffi-
niens legem imaginem eorum quae naturaliter sunt bonorum et iustorum
eo quod lex posita ad imaginem naturalis rectitudinis
accipitur. Nam iustum est quoddam bonum

et particularis prius in quo repetatur homini et io sic
diffiniens sequitur idem dicat et quod diffinitionis
bonitate peccauit. Attendendum autem est hic quod
omnia que in diffinitione sequuntur genus particula quam maxime
est genus determinatione ponuntur sic fortuna
sicut genus ad speciem ad hoc autem potest addi passio
particularis sicut uelud copula ad determinandum quantitatem
eius ut aliquando homo et non sic inmaginor non sit inutilis
repetitio sed idem particula proponimus additur uel
homo aliquando additur inutiliter tamen imperfectus uel edictum
idem non est actualiter homo aliquando aliorum non quam imaginor
esse debeat quod idem repetitur in eadem parte orationis
inutiliter dicatur utrumque ergo uel non bene
quas differunt per hoc idem et hoc prius propter est

...ostensum quod sic determinatur est qualiter de
struunt et inueniunt secundum dictis locis et
consideratio acciderit diffinitio sua bonitate determinata
dicit esse in eo qualiter destruitur secundum suam rationem uero quod
non remanet diffinitio sic destructa uero tamen
autem simpliciter differunt et per diffinitionem dicitur in quo
est esse diffiniti et non differunt ex talibus de
tempore dicit est hic gratia determinanda sunt post in principio in
conditiones tamen diffinitionis totius tamen primum eius
et postea est in principio imparem diffinitionem et partes
eius et primum idem in principio conditiones non
diffinitiones et primum eius in principio est sicut diffiniens
non per notius sed non per notiora et euidentiora
uel non prius et notius sed conditiones diffinitionis
et primum eius formales pateant notius diffinitum non
prius actus diffinitionis. unde sicut non sunt
per notiora diffinitionem sequitur diffinitio et non diffinitio
redditur sed assignatur tamen cognoscendi per
hanc quod dicitur hic est hic diffinitum cognoscimus non
ex unius sed ex notioribus et prioribus et euidentioribus
quam his qui sunt notiora quam his
ex prioribus est secundum rem tamen et ex notioribus in quo

ad intellectum et euidentioribus in quo ad actum
autem ferentibus ipso fieri. omnis disciplina
est per intellectum accipitur sicut hoc et ita sit et hoc
dicimus est in notitia complexi quod est quantum enim inconiunctim
est diffinitio tamen est notitia incomplexi in cognitione quod
non per hunc notiora et priora et euidentiora di
fferunt sunt determinant in eos sunt esse ex
planatione prius diffinitum non diffinitur oratio et
diffinitio secundum suam rationem inuenimus. hoc probatur per de
ductionem ad impossibile scilicet non quod plures eidem
rei erunt diffinitiones sic concludetur quod talis di
ffert sicut non iste diffinitur tamen non per notiora
priora et euidentiora diffinitionem assignant tamen
dicitur est ab ipso una eadem diffinitio palam
autem est quod ille multo magis diffiniunt qui per no
tiora et priora diffinitionem assignant et hoc erit
alia diffinitio eiusdem et sic unius et eiusdem plures erunt
diffinitiones quod est inconueniens quia hoc non ut quod una
res tantum est unum esse secundum rationem plures possunt
habere diffinitiones id quod ostendimus eorum quod sunt
unum esse est quod est secundum rationem alia sunt esse prius quod si
plures eidem erunt diffinitiones idem et unum erit
eius quod secundum utramque diffinitionem significatur esse
diffiniti hoc autem esse per duas diffinitiones significata
diffinito eadem esse non possunt eo quod diffinitiones
sunt diuerse et diuersa assignate non ergo
quod non diffiniunt qui diffinitum non per notiora
et euidentiora determinant. sic igitur in principio
ad prius et notius conuenit quod destruunt
diffinitio si non assignatur per priora et notiora.

In principio addiximus ad hoc et prius et notius potest
intelligi diffinitio quod intelligitur primum eiusdem
notiora non sicut diffinitione dicitur dicimus sicut et notius dicitur
dicimus non eiusdem dicitur esse accipe sicut per no
tiora sit diffinitio aut ex cognitioribus simpliciter et
secundum rei diffinite aut sit ex notioribus nobis sicut
in quo ad nos utrumque non istorum quod contingit
potest quod nobis illa magis ex notioribus assignari
diffinitio. dicit quod sicut aut simpliciter eiusdem prius
est simpliciter et quo ad nos posterius sunt ut

punctus prior est linea cum terminus prius [illegible] ei [illegible]
et sic eodem modo linea prior superficie et superficies
prior solido, et tamen quia linea est terminus et terminatur
et superficies puncto et superficies linea et superficies
solidi, sic prior simpliciter est punctus quam linea
et linea quam superficies et superficies quam corpus quia
ad minus est prius et prius omnibus illi [illegible]
[illegible] prior est quam illa et illa quam deinde et deinde quam
deinde et sic prius suo posteriori et sic simplex
suo composito. Nobis esse notiora. Contrario modo
accidit nobis, nam notius est quam magis est sensibile
quia ex [illegible] notitiam accipimus. Unde
solidum sive corpus nobis est notius quam superficies quam
linea et linea quam punctus quia solidum
magis est sensibile. Propter quod et plures qui non sapien-
tes sunt magis cognoscunt talia quam priora
simpliciter. Nam hoc accidit [illegible]
modo et sensu et ratione cognoscantur ista, at
quia intellectus istorum priorum et simplicium non est [illegible]
de non sensibili et mediante intellectu quod fit per re-
solutionem posteriorum et compositorum in priora et simplicia. Ex
quo patet quod intellectus est cognoscere difficilius quam
priora simpliciter notiora ea non sunt posteriora
vel difficilia taliter [illegible] cognoscere posteriora
per simpliciter priora discipuli intellectualis est, unde
ad eos non [illegible] et [illegible] sequitur et ideo impoten-
tes sunt cognoscere priora simpliciter priora nec tamen
[illegible] esse [illegible] notitiam [illegible] illas
sunt [illegible] notiora et per illa faciunt
distinctionem [illegible] distinctionem [illegible]
[illegible] manifestas declarationes quod sic non distinctionis
[illegible] distinctionem [illegible] sunt puncti et
lineae et superficiei distinctionem non [illegible] per lineae
[illegible] dicitur quod punctus est lineae finis et superficies
est terminus corporis et linea est terminus [illegible] relo
superficiei [illegible] in distinctione puncti est lineae et
in distinctione lineae est superficies et in distinctione
superficiei est corpus non ut priora simpliciter sed ut priora
quo ad nos et quo ad plures [illegible]

tes de cognoscibilibus omnium [illegible] istae distinctiones dicuntur
et notificantur priora simpliciter per posteriora simpliciter.
Nam hoc modo punctus per lineam [illegible] linea
superficiei [illegible] superficies sufficientes distinctiones
esse possumus in distinctione priorum posteriores sic autem
[illegible] dico autem eo quod est notius prius [illegible] late
quam sic sufficientes expositionibus [illegible]
prioribus quo ad nos non [illegible] per talem
distinctionem quia [illegible] sua essentia prius est esse distincto
quam per priora quo ad nos esse non accipit sed no-
titiam [illegible] est ex parte cognoscentis et non rei cognos-
centis [illegible] contingit [illegible] nobis
notius esse et simpliciter notius quod non [illegible] omnibus
vel plures sed [illegible] sapientes [illegible]
[illegible] de pluribus [illegible] pluribus [illegible]
[illegible] est [illegible] quod generis [illegible]
[illegible] distinctionem [illegible] distinctionem [illegible]
[illegible] et [illegible] priora sunt simpliciter et notiora
[illegible] est generis et [illegible] sunt [illegible]
[illegible] est quod [illegible] non [illegible] ad [illegible]
generis [illegible] inceptum et [illegible] inceptum [illegible]
[illegible] est quod simpliciora sunt generis et [illegible]
et simpliciora [illegible] priora [illegible] et notio-
ra [illegible] sunt quod [illegible] distinctionem per [illegible]
[illegible] non est quod [illegible]
non per distinctionem [illegible] est generis et [illegible] notas
esse quod ignotum non sit non per id quod notum est [illegible]
[illegible] ignotum per generis et [illegible] et sic non [illegible] est
generis et [illegible] prius cognoscit [illegible]
hominis sit per distinctionem [illegible] est quod [illegible]
prius quam per [illegible] notificatur hoc [illegible] non [illegible]
quod generis [illegible] in se [illegible] in se notius non
[illegible] est [illegible] cognosci quod [illegible]
quod [illegible] sic [illegible] generis et [illegible]
tamen non hoc differt distinctione [illegible] diffi-
nitio [illegible] talis non [illegible] ad [illegible]
est [illegible] ducens ad [illegible] quod [illegible] di-
stinctiones [illegible] et [illegible] quae sunt priora et
notiora sibi et non [illegible] quae sunt

ex singulis notiora autem plures eiusdem rei esse
diffinitiones et fortasse non aliam et aliam aliis sed di-
uersis et non eandem omnibus contingit esse notiora. alia enim
pluribus tamen prioribus et sapientibus sunt notiora
ipsis quare ad unumquemque diffinitum diuersa secundum notitiam
diuersorum est assignanda diffinitio et sic plurime erunt
unius eiusdem diffinitiones sicut dicebat. Amplius
autem quod idem aut ratione quam alio et alio tempore eisdem
eadem sunt diuisibiliter magis nota. Nam
ex principio quidem non aliis ipsi tamen et non sapiens
sunt sibi magis nota sensibilia postea autem quando
tales sunt et cetera peritiores facti non et sapientiores
tunc econtrario sibi magis non priora secundum unum et econ-
trario unum non sensibilia quod videntur ipsi quare secundum se ad
eandem rem diffiniendam non oportet ex eadem re ex
eisdem diffinitio. sed temporibus diuersis diuersa et hic autem
huius enim postea quam sunt singulis sunt notiora
diffinitionem assignandam esse. dicit palam quod ex omnibus
est quod diffinitum non est determinatum sed diffinitio. postea
enim ex hiis sunt hec prioribus notiora sed simpliciter
sed prius simpliciter et secundum unum notiora sola. ut. sicut au-
tem ignorantia diffinitio est una diffinitio et hec una sed
unica sicut et unitum est esse secundum unum rei diffinite
et hec diffinitio est ipse eodem tempore eadem [illegible]
a' et simpliciter dicitur notum non tamen id quod secundum unum
rei cognite est notum sed et simpliciter est notum quod
notum omnibus est notum ubi. sed dicitur simpliciter no-
tum quod omnibus bene dispositis secundum intellectum ad
conceptum et possessum et non impeditum est notum ut
ut et simpliciter sanatum dicitur quod hiis est sanatum
est sanatum qui bene dispositi sunt secundum corpus
non dicitur simpliciter sanatum [illegible] ut in infir-
mis est sanatum quod et separata [illegible] in infirmis
est sanatum et sanatum [illegible] ut. [illegible] ta-
men multipliciter dictorum [illegible] post [illegible]
inuestigare et postmodum inuestigatum est
[illegible] quod exponit [illegible]
putantes [illegible] de distinctione noto-
ris et prioris. sicut autem post consideratione ad prius et

et notius secundum intentionem debeat diffinitio
maxime secundum eam indubitanter quo ad uniuersa-
rum intentionem diffinitio considerandum ab oppo-
nente quod contingit sed similiter assignari nec ex
simpliciter notioribus nec ex notioribus nobis
quare tunc utroque modo destructum est. patet
quod intendit in hac consideratione epylogum et
conclusus et unius qui inductus est locus
interceptionis diffinitionis respiciendo non per
notiora priora diffiniendo significat hec no-
tificantem diffinitum ad sicut autem tota ista in-
ductio est consideratio quod diffinitio de prioribus et
notioribus ad hunc inducta est ut cognoscatur
prius sit quod est notius et prius quod in hac suppositione
consideratione nec considerato tamen intentionem secundum unum esse
diffinitione sed secundum esse quod notius et prius accipitur
secundum eam et non quo ad nos tantum sed ut esset
quo ad nos tantum non retinet ut bonitatem
diffinitionis sicut et obscurum quod est quo ad nos
notius est oppositio et tamen bonitatem diffinitionis
intentionem. Alius autem locus ad hunc [illegible]
[illegible] sed ad notius et prius
sed in [illegible] et non [illegible] considerandum est sicut ei quod
est [illegible] diffinitum ad formam [illegible]
prius [illegible] et hoc est idem prius [illegible] nec [illegible]
[illegible] et quod [illegible] sunt assignata
est [illegible] diffinitio quod ut in motu sunt in
potentia [illegible] ad actum sed ad actum non [illegible]
[illegible] sunt et sunt in motu sicut actu in [illegible]
[illegible] assignatur [illegible]
diffinitio [illegible] diffinitio quod id quod [illegible]
est notum ad actum [illegible] est prius et eandem
tendentibus eo quod in motu est determinate
ad actum forte [illegible] prius est tendentibus est eo
quod est infinitum et in motu et sic differunt per
potentiam et ignorantiam [illegible] ut quies prius
motus sit [illegible]
mouentibus tamen res [illegible]
rei mote et finis [illegible] motus est quod est in

continetur enim id quod in motu.

e Eius autem quod est maxime distantium illud quod distantia
assignata in illis, non ex proprietatibus simplici-
ter sunt loci summi considerantes sumuntur loci
penes minimum eorum ad quem unus posuit statim unde
et penes modum in speciali maxima tunc et loci
num et penes imperfectionem addit et seruus
terminus accipientur prima quidem malum est
si oppositum distat sic proprie malum distat
bonum et est imperfectio ad contraria sua contrariorum op-
positum et malum et bonum contraria sunt privat-
ionibus et habitibus accipiuntur tunc autem con-
tra distantia inveniunt est quod non datur primum
priora non sunt similiter non cum sunt contraria opposita
habent non genus et contrarius et de eis dicitur est
minimum et in [illegible] est similiter ea esse non [illegible]
non est eadem et disciplina unius esse [illegible]
contrariorum et scilicet et unum non est notum alio et sic
distantia assignata oppositum et propositum non est ex
prioribus et non inveniuntur ita quod non est dis-
tantia et [illegible] contraria [illegible] ergo pe-
plurimum reducuntur ad privationem et habitum
privatio autem et habitus non sunt similiter sed habent
se prius et posterius dicitur quod privatio olo
ex privatione intellectum intellectum prius in matha-
ematicis non reducuntur ad privationem et habitum
non statim et [illegible] modus oppositionis accipitur
in formis oppositis oppositorum quod est in proprio
et sic stant considerationes in dictum et [illegible] non
latet enim in quibusdam oppositis et oppositi
non est [illegible] distantiam non unum et sic
in ratione alterius [illegible] duplum sit
dimidio non differunt quod sibi [illegible]
oppositorum et generaliter dicitur [illegible] ad sunt
dicitur et [illegible] ad ad non [illegible]
[illegible] ad ad dicitur et sic relata [illegible] quod sunt
ad aliquid sunt et [illegible] nomine suo sic ad aliquid
dicitur quod sic ad aliquid [illegible] prius esse [illegible] distanti-
a cum non est in priori alterum [illegible] distantione

congruo sicut quod est [illegible] in alterius distantione
sunt in alterum consistit. Sed intellectus [illegible] quod
[illegible] alterum relatum priorum in distantione [illegible]
[illegible] non sed in modo unum relatorum est in alio [illegible]
[illegible] in distanti. Sed [illegible] in distantione al-
terius sic ad quod datur cuius distantia non datur
per se relatum quod ipsum quod est ad alterum et ad sic rete
primum in distantione sic et [illegible] ad [illegible] extra [illegible] stat
distantia et sic non est [illegible] per quod [illegible] cognoscere
[illegible] oppositorum [illegible] sic oppositis non
assimilantur ad [illegible] prius [illegible] huic loci
[illegible] non oppositio [illegible] ad oppositis [illegible]
[illegible] alius locus sic considerationes
[illegible] ad [illegible] prius non [illegible] eodem [illegible] in distantione
eius distantia [illegible] non differunt [illegible] priora
[illegible] non est prius non sed non [illegible] in distanti-
one latet enim [illegible] potest sed non [illegible] eodem di-
stincti nomine sed [illegible] prius nominis loco
posita [illegible] distinctione dixit sole
stellam esse albam [illegible] apparet et sic [illegible]
quod [illegible] in distantione sua ponitur [illegible] die
finito [illegible] sole sed ad [illegible] talia
[illegible] in distinctionibus [illegible] pro nomine posito in
distinctionibus [illegible] distinctionibus nomen et loco nominis
ponere distantionem [illegible] dies si distinguatur
et latio [illegible] motus solis super terram palam quod
[illegible] latione solis super terram dixit [illegible] nomine di-
xit et sole [illegible] quod sole distincto [illegible]
distantione [illegible] dies [illegible] locus [illegible]
considerationes est in [illegible] prius [illegible] considerationes sic
[illegible] in distantione [illegible] distincto
[illegible] non [illegible] sunt sic [illegible]
differunt [illegible] est [illegible]
[illegible] est
[illegible] prius [illegible] non [illegible] sunt
[illegible] prius [illegible] est
[illegible] accipiuntur [illegible] autem
et [illegible] est [illegible] quod est [illegible]
[illegible] non [illegible] est [illegible] et [illegible]
[illegible] quod est [illegible] prius alio

sunt. Sic autem quarto in superioribus quantum ad idem re
ferri tantum solum quod in superiori ad idem in superiori genus si
per inferiora sic tantum inferiora differ
unt tantum quartum est sicut deficiendo dicitur perfectum
minime esse quod bipedale dicimus bonum differentio dicitur
esse bonum virtuosi non bipedale utitur in diffinitione perfecti
autem per solus participationem ad non bipedale. Unde dici
tur esse quod idonio dicit duo aliqua perfectum scilicet est participatione
minus tantum virtus est bonum quoddam sine quo tempus subiectum
bonum per se sunt duo tantum virtus inferiora sunt quoniam in
tantum partes subiectae istorum et sic vel illis utitur in di
finitione sed in eius actu et intellectu et sic eadem sunt
in diffinitione sumpta. Amplius autem ad idem quod non
est quod necesse est cum inferioribus utitur in diffinitione
superiorum eodem modo. Si diffinitio per nomen ponatur.
Nam cum utitur in diffinitione bonum utitur bono ipso
utitur in bona diffinitione si diffinitio virtutis loco
virtutis ponatur quod semper sic manifestius semper
dicitur quod bono utitur in diffinitione boni quod
virtutis est quoddam speciale bonum nam bonum cum actu
intellectu. Sibi autem et eadem ratione nunc eo quod est ibi
patet in diffinitione perfectum utitur per se utitur ut in duo
dividi sub bipedale dividi sic paulo autem dicitur
duo aliquid perfectum sed sunt prius sed idem sunt in diffinitione
sumptum prius duo genus pictum sed nostrum bona con
sidera sed quod possumus sumunt in diffinitione prioris quod
sunt eadem in diffinitione sumpta et sic quod ex nostro eo
ribus et prioribus faciunt diffinitionem ubi genus expositio per
dicta dicendum est quod universaliter est locus non prioria et in
deutiora faciunt diffinitionem ex nostro sequitur
diffinitio partes autem ultimi eius loci sunt eius dicte sunt.

Secundo autem inconveniens accipit locus qui potest sequi
diffinitio est per expositionem ad ipsas partes di
ffinitionis et ad ipsa in diffinitione perfectum aliquid potest con
stare invenitur specialis consideraciones et per
iniunctionem ad genus in superioribus sed non ponatur genus et sed non
ponatur genus tantum et sed non et sed non ponatur genus
prima in superioribus genus est primo sicut res diffinita est

est in genere per diffinitionem assignatam non est sicut sunt
posita in genere aliquo in omnibus. Unde hec diffinitio
partium est in quibus non potest prius sumpsimo in
ordine partium diffinitionis in ratione hec est in ipsa
diffinitione quod hec est genus nunquam partium quod ultimum esse tales
qualitates dicte quod formant ipsum in quale
quod quale est species hic non pertinet corporis diffinitio quod sic
diffinitur dicendum est quod corpus est quod habet tres dimensiones
quod est nomen in situ et genus nullum dicit per se quo ab
aliis generibus corpus separatur tantum vel si homine
diffinire volens dicit quod homo est quod sit movere
eo quod solus inter alia sunt animale hic unde nullum
posuit genus in hominis diffinitione genus autem ut dicitur
ultimum quod est esse significata addita dicta facit quale
quid quod est species quod sunt genere et est quale quod. Et quale
tantum quod non est forsitan et non genus genus prima poni
eorum quod in diffinitione ponitur ut prima sibi
et prima substantialis dicit sed formalibus et distinguere
talibus ipsum. Amplius in superioribus ad hunc si ad
diffiniri debeat quod suo genere ad plura sicut sunt
ad fines dico ideo quod diffinitur ad plura ex ipso
suo genere consideratur est sicut in diffinitione assignata
non ad omnia ad quod dicitur est assignatur tunc
unde pertinent tantum inveniunt diffinitio autem est ut si
aliquis grammaticam diffinire volens dicat eam
esse scientiam scribendi hic unde genus posuit in duo
ideo ad hunc quod est ponatur tantum grammatica est scientia
cognoscendi per constructionem ad intellectum
rectum et sic grammatica est scientia scribendi et cog
noscendi quod profertur in oratione et per verba o
rationis non est magis scribendi tantum intelligendi
determinata grammatica esse scientiam ut certi assignat
perfectum grammatica diffinitione per quod non diffinit
nisi ad alterum istorum potuit sicut istic unde de
struitur grammatica tantum utique sic ad non ex genere est
diffinitione dicitur sic grammatica est scientia recte scribendi
et recte intelligendi quod profertur in oratione et per verba
orationis sed aliquid non est quod plures non contra esse diffinitio
nes tales eiusdem et si diffinitur ad unum eadem
ratione diffinitur diversa diffinitione ad alterum

C. III. de ... diffinitio ... spectantem ad ... genus ... dicta

qm utrumque p se et sunt gns et nō participans
et sic nō contingeret eadē p'les eē distinctione
et diuersas ē aūt quod gns ē ad alia sic sciā ad
scitum quod in quibusdam eiusdem ē nō est sic scilicet
quod oportet diffinire ad utrumque ad quod est quod sine
huius nō pficit determinat gns sic dictum ē. In
quibusdam aūt nō ē sic et ideo nō conuersione
sed determinatione positione scientia indiget
consideratio uerumtamen in quibusdam nō p se dr̄ gns ad
utrumque sed ad unum p se et ad alterum participatiue
ut medicina dr̄ eē sciā ad sanitatem
et egritudinem facere. Sciā enim debet esse ad hoc quod est
sanitatem facere p se dr̄ quia habet sciā facere san
itatem de isto autem quod ē egritudinem facere ē participatiue
sicut accidit p se alienum ē a medicina egritudinem facere.
Sciā enim debet quod quod sanitatem facere p se dr̄ me
dicina propter hoc magis diffiniunt medicinam in ad utrumque
diffiniunt eam dicentes quod medicina ē sciā ad facere
sanitatem et egritudinem quia sunt ad alterum quod ē sanitatem
facere diffinitur similiter quod nō ē egritudinem facere sed
propter sanitatem cum egritudo ē causa sanitatis et ubi
de longioris et sunt iam ex sciā positiō
quod ubi unum propter alterum ibi est utrobique unum
tantum sed fortasse in predictis particulariter diffiniunt
enim diffiniunt ad utrumque quia sunt ad alterum
tantum diffiniunt similiter quod reliquorum sunt aliquando
dicto et sic eius actus uel sicut potentie egritudinem
uel infirmitatem uel in moderate tota in predictis in
moderate generando et hoc quod faciendo ad
hoc n. nec scientia ut arte reperitur quod nō est
diffinibile et bonum simpliciter ad hoc in predictis ad
genus quod ad alterum est unum uult continere
distinctionem considerare secundum quod ad plura et uel bonum
et malum nō ad melius sed ad prius per
distinctionem ex genere formam assignant unum
tamen sunt plura ad quam sunt genus dicitur in quod distinctio
nem. Scientia omnis disciplina est et per dictis ad alia
dicta similiter uel sunt artificialis sunt et politica

eius quod est oppositum in isto ordine sunt ad alia
dicitur ut esse et dicitur in ad hoc sunt genus est difficile sed autem
et ad hunc primum est nouo ad genus in predictis diffinitur
distinctione assignetur non positum est in predicto est in ipso genere
ut in ipsum positum sit in predicto genere consimiliter est ex hiis aliis
sunt priuatiue quare ad genus determinatur in ducta
sunt sic inquisito hoc sic est dictum prius autem habet tamen post
in equiuoco uel analogo sit in genere. Rursum
ad hoc in predicto ad genere ratione distinctionis assignetur distinctio
ea dicitur esse genera quod consecuntur hoc est predicti diffinito sed po
situm sed priora secundum quod consecuntur obmissis
tamen ex similiter est uerum quam ipsum non solum distinctionem
tantum esse habitum ex similitudinis essentiam uel distributiuam
conuenientia distributionis facite equalis sicut
dicitur ante arismetica uel geometria consecuntur proximum
genus quod sit diffinit relinquit inutile quod proximum genus est
institutio quod magis in genere remoto dicitur quod ipsum
determinat tamen ex isto remoto genere quod ipse est esse in ma
in diffinitione et determinatione tamen non quod utrumque ad genus
proximum tamen diffinitio constituit ipsum quod dicta
consecuntur genus ad inuicem illi genui non complet
unde ex remoto genere non complet distinctio sed
utrumque conuenientia sicut post et genus ad proximum diffinit
scientia n. tamen diffinit et ipse in genere suo sicut ita
sepius dictum est hoc autem quod dictum est in genere consecuntur dicitur
diffinitum ponere idem quod non ponere proximum in proximum ge
nerum quod ut ante dixit in genere unum diffinito uni
tiua dicitur habita quod in superiori diffinitur et uniuocis sic sepi
dictum est et ideo quod in proximum genus diffinit diffinito ponitur
in proximo genere omnia superiora genera et consequendum proximum
genus dixit quod omnia superiora genera per se de ipso
predicantur in ipsis sunt et dicitur ad unum in pluralitate quod
quod diffinit autem in proximum genere ponendo est autem sic consecuntur
quod ponitur ad eius est genus remoto omnes superiores
dictas superiorum generum non continet quod remotum ad proximum
quod ponitur sit genus remoto ad dictas determinat et
sumit genus proximum tamen post distinctionem proximi generis tamen dis
tinctione stat loco ipsius. sicut uel prius diffinitum de hiis quod ex

ignium ad pxi gnus constituendo; lz puo pxi ge
nus in diuisione spei dumet et inferri gnus p
sua diuisione sic sic sid diuisio lypie diu qr bo ebla
cor pta ariam scl rol mor ibe tio q diui ti
ot n sri gnus tim sua additione diap chemu
dco sic sruis gen nd ie insuis q isui sic in
suo srior u po tid diuise tnoc supo actu t
itellctu · flam q platu die q e sruis gnus ui ar
bore u po tuo diuisit ac tac sruis gnus pu do n
diuiuntur · Sua sa tyrat sig ius diuisione p gnus
remotu tolhus p dias lz no ie inuat diuisoz
f sbalu ie imuit tm bonitate diuisione q di
ffra no ponit ut ·

ursu uotiti ie inuc
silr sicut i gnie e ostro epe s · siesp
desenit dria autu si no e sbal diuisio autum
e ppa au sp sa osc g sid diuisiom assignat p ge
debitu in diuisione tu gnie dias pxi gnus dif
fla si no tei ipi diuiut dras p tuldubio
diuisiom ie imit aut e q stio sioto sugnale
ut dria ad tale atti tale s · dix q sut sb di
ffrio sbale dram ec q ut al aut sbam q
gnia e t ulli die scostitutie ij ius ab aliq
sepent ut gnia p sa · n · tm sic diuisi uoluis
no differ tq ei q e q ol tate sbale q diuisi
tm e ile q sac ad uixit ea · n · q detu e al t
sba ulli se dria lz sint quid i sbis dris s
formale t dec nabile ad h au i spe ad dram
in uero e sidie ponte i diuisione assignari e ad
q ediuiso por tm ieode gnie didr · 1 · pdione
gnus accipit dre in diuisione dre · flam
si no e oppo dria pala q u er q detu e dria
gnus poni i diuisione tu de gnus huis dris di
cat q equiuo di dui t b e p diuisiom accipiut
ulut al gnus didr gnus ic t uolat lt t bip de
tum q oppo is drus h a tu e q nllm gnus e q
sua qntate spem costituat q sib eat no
diuiret spes agnie · lz si ponet oz g q ee pte
quantitatis sue spez oms tio oz ipm di di tu a

sic for ii di dr n formis forme au no di
duut n pospo q lint ad uiuc t ro q lz di
dente s hic form opposita sig d tu oppo
i assignata diuisione no lz dram sibi op
posita ie imut t ipa diuiso i uia pone aut
e si uicedi uiso di sa dra alici consida no n
sic u de gnie h e q sic u gnie no costituies
spem n n · dra ua de gnie q e ee uiles n
lnis diuisiens tact mans ad actu sbalem
pom gnus uia p; q sio oppo dra no e ua
de gnie pala e q in neut u; ppo u; opposita
gnis assignata i diuisione er dra oml · u q
equiuo di dui t ex gnie dr lym ue sede ppo
gnie e etu di one pdione acci piut ut
a s a q stio e q sua q de gnie no facit
a opposita gnu spem eo q no e spes facta
pala g no er h que assignata e dra spe
cia gnis i diuise posita · fla omus specia
gnus i diuisione dra tm gnie q uitua fac
spez; sia h oppom no e dra t h q dra er
i pposita diuise n er dra q · ista illi equiuo
didr t sic in te imut diuiso ie rempta ua dra
spe ta p rum sidz diuiso · amp ad h ie imui
diuiso rei p t do ad dram q sio sui negone
hoc e dra p negonem assig ta didr gnus
q · ne c illius spei e costituta sic q t
illi euclidi · s au linea diuiut ons
linea ce p diuisione longitudine sine
latitudine tunc tm diuiso p a pulmone
posita e t ab euclide assupta sui latitu ne
sui latit ne q e negotiua dra q · ide e sui
latitudine q no h e latitu ne n l n · a d
sigt sui latitudie q m tal longitudo
n lz latitudine · actu au q e tali assig
tix d c i gens tio p in q ge principa spez t uli
spe s p ib i ue gnie q sic p q de q e l ue aute
lat ne au sui lat ne fla de oi eo q e ul ue atto
ul nego ua h a due e lat ne ce l n ce oppoit
passionu l negonum ppq q se q de gnie linee

quia est longitudo alicuius corporis vel in eius longitudine genus non
est genus lineae cum eius latitudinis autem superficiei latitudo sit
latitudinis genus longitudo non est genus lineae eius longitudinis tamen
latitudo sed ratio predicto diffinito patet et distinctione tamen
longitudo alicuius latitudinis est ut dicit Averroes in dicto
lineae genus lineae predicte longitudinis non est genus lineae quia
genus participat speciem et in isto est equaliter hoc autem
est inconveniens genus inconveniens est hic contra id
istud quod differentia per negationem assignetur sicut
probatur quod differentia cum ... per hec de genere quod
longitudo est genus latitudinis non habentis predicatum latitudinis
non habentis longitudinem ... per ... contra
inconveniens genus non dicitur assignari differentia per negationem similiter et
similiter in genus se signis quod est longitudo est latitudinis ... tamen
cum ... opposito per se negatio differentia. Sed tamen latitudinis
differentia opponitur generis ex quo est et differentia est
species ... ... dicto ... quod ... genus suscipit
in predicato speciei rationem et similiter suscipiet genus dicere
predicationem quia est sicut ... quod altera differentiarum differentia per
affirmationem et negationem opposite quod ...
probatur de genere probatur maxima de ... affirmativa vel
negativa = Deinde autem hoc locum ... est quod
genera ponit esse formas separatas sicut realiter
constituentes. Contra sicut eadem ratione separata lon
gitudo non genus est ... ... et separato probatur
de isto genere separato quod eadem ratione est ut dicit
per se quod ... latitudinem habent autem sed latitudinem est ...
... maxima ... de omni longitudine alicuius corporis
differentia ... esse sunt separata sicut sunt concepta tamen
non sicut de genere sunt generaliter de longitudine ...
esse debeat hoc quod ... est quod omnis longitudo vel
latitudine est sed non accidit hoc quod genus participat speciem
... differentia generaliter predicatur de genere longitudine ... sunt
latitudine autem lineae et longitudines latitudines ...
ut ... ad illos locos ... ...
ratione genus in ... ponit ... est hoc locus quod non
non ... ratione genus ponit sed genere ... ... esse
de genere ... et ... convenit ... sed ad illos
valet quod genus unum dicitur esse in ratione

hoc autem faciunt cum solas formas generis esse ponunt.
Contra illud eadem ratione longitudo et ratione aliquis generis esse
dicit tamen ... differentia ... sit differentiam sicut negationem
non sit differentia tamen non generaliter ... forte in quibusdam
... diffinitionibus et ... negationem et assig-
nationem dicit ut in predictis diffinitionibus. Contra secundum per
diffinitionem est quod ... natum est habere et
hoc ... differentia ... in talibus autem non affirmatione
accepta differentia valet ad diffinitionem quia ... differentiam
sub ... privationis unum ... diffinitione ...
negatione ... differentia ... genus ... hoc affirmatione
tamen negationem habet ad ... affirmationem ... est eodem
... negatione ut si longitudo ... genus habens latitudinem
... non habens latitudinem ... privatio se
... negatione ... et sic ... quod prius
ingeris

Utrum consideratio est in diffinitionibus de differentia
differentiam in diffinitionem et quia hoc consideratione
... ad differentiam comparatam ad ea que sunt in linea
predicamentali et differentiam sed predicationem ...
quia habet ad illa utrum ... ponere consideratio
nes ... contingat ... cum diffinitione
... ... comparatam ad ea
que sunt in recta linea predicamentali et scilicet ad speciem et genus
... ... quod considerat ... diffinitione
speciem ut differentiam assignant ... est ...
quod diffinitiens fraudem dicit quod fraus est iniuria
cum illusione. Contra illusio in iniuria ... et species
est in ... sicut et fraus ... quod non est ... illusio ...
iniuria fraudis sed ... species ... fraudem ...
hoc genus quod est iniuria et ... quod loco fraudis
... ... obprobrium. obprobrium est cum illu
sione tamen iniuria ... est ... ...
Amplius ... ad differentiam comparatam ad genus consi
deratio ... in diffinitione assignata ...
... est ... potentie posuit
esse ... bonum vel studiosum. Contra ...
... quod loco dicit posuit genus esse ... et ...

Q. v. de inspectione differentie in diffinitione comparata ad ea que sunt in linea predicamentali

studiosum vero; istorum modorum inveniunt differentia et
genus et inveniunt divisio sed ex bonum et studiosum dicitur dicitur
s. prius boni in est bonitas vere magnis moralibus de
quibus et ipsum forma boni et per quando modo bonum est genus praedicatum
virtute ex dicta quia virtus est bonitas non dicitur forma boni
nunc extrinsecus accidentibus virtutis sunt et virtutis
differentia id ut bene intelligatur id dicitur consideratio tota
genera est sic quam ut dicitur quod bonum est genus sicut p
recedit aut quod bonum non est genus habitus virtutis sed
dicitur. Ad huius autem consideratio id est quod unum est quod ipsum mutat
dicitur est unum non quod tale id duobus generibus nec continue
tibus esse hoc est subalternatim positis et sic habent ad unum
bonum et habitus ut duo genera non subalternatim posi
ta. Nam ut hoc genus quod est bonum continet habitum et
habitus continet bonum ut sibi subalternati tamen
prius est ex ascensu ad alterum contingit contra
nisi secundum positionem sit genus de specie per ut non omne
bonum est habitus et omnis habitus est bonum quod non erit
genera hoc aliquo se ipsa invicem continent et sic dividitur
genera tamen subalternati positorum est una et eadem species
et unum habitus est genus virtutis tamen bonum praedicatum
convenit dicitur dicitur non est genus sed differentia magis.
Amplius ad idem alia id est unum habitus significat quod est ut
ut genus bonum aut formaliter acceptum non significat quod
virtus tale significant virtutis differentia tamen quale quod
hoc quale quod est significat id et quod differentia in forma et hoc est suppo
situm accidentis et quod virtus dicitur considerat et bonum
ad positum tamen est ultimum et perfectio in bono et sic consi
deratur virtus quod virtus ad ultimum dicitur et sic est in
genere habitus ex ut dicitur animus habitus est quo
quis quod agit tamen volunt consideratur esse pro
quod est virtus et quod suppositum in nomine virtutis et sic est
in genere boni cum quod est bonum et bonitas tamen sic considerata
est virtus et hoc tamen dicit quod in pluribus esse id est
in diversis generibus. = Videtur tamen consideratione sui dif
finitionem assignata id est quod positum per differentia non significat quale quod
est sub. s. hoc quod ut id est sub significat assignata differentia ut
omnis differentia significat qualitatem accidentale non quale est
quod quod est speciei suppositum. Sed non significat sic quale quod

sed hoc quod inveniunt et differentia assignata et divisio in
ea posita et non quod differentia differentia et species significat
quale quid species vero quale quid significat tamen quod est
quod et quale quod est sub quod significat quod formam quale differentia
autem significat quale quod in quid non sunt sed ipsa est qualitas
eius quod in specie in specie. Praeterea autem ad differentiam ad
actus sunt modos actionis sed differentia ipso diffinitio
sed non sic in est inveniunt et differentia differentia et diffinitio tamen
id est quod nulla differentia in est diffinitio ad modos eorum
quod pertinet sunt. Sed non generis diffinitio sed ut
actionis unum id est et non dicit differentiam aliquam tamen
differentia est in esse et non sed per se et non sed est autem
est differentia ut actus per se et formaliter talis tamen sunt
essentia constituenti in esse talis id tamen est differentia con
stitutiva

Amplius ad huius addit
praeterea dicit continue ad genus et species
considerandum similiter praedicato de genere assignato in diffinitione
differentiae assignata autem species non est diffini
ta aut quod de medio eorum non sunt inferiora species
ultima. Sed eorum quod differentia sunt quod de genere ultimi praedi
catur sic accipiatur tamen hoc est id est genus
omnium eorum quae in diffinitione ponuntur et ad hoc diffinitio
refertur ut ad diffinitum amplius sic enim
continuus sic omnis sunt praedicatio secundum praedicatio de genere con
tinuo eius genere et non restringit genus cum adiun
gitur et sic inveniunt et differentia et diffinitio ex non valet
ad propositum. = Similiter item est considerandum significat sic hoc quod
genus praedicate differentia ut differentia est hoc quod est continuum genus differentia
est quod differentia praedicatur et non inveniunt et differentia
et diffinitio tamen est ex genus in eo quod genus est praedica
differentia est de illis in diffinitio sufficienti de quibus est differentia ut
de suppositis in formis per differentiam ut aliquid genus praedicatur
homine et bove et aliis genus sibi similibus hoc est genus tamquam
differentia formis aliis et non praedicatur de ea differentia quod
species autem est differentia praedicatur autem hoc id est praedicatur ad in
similiter ex signis quod alter praeter sub magis differentiam
in aliis differentia participant non ut multa alia

de specie praedicatur et sic tamen est quod dicit genus et ul-
te dicitur multa differentia et divise dividentia
et divisa et sic multiplicantur a differentiis. Dicendum quod
principalium dicitur principalium divisa et sic quod
una species habet plures differentias quae dicuntur multa
alia de eadem specie praedicantur quod illud dicitur inferret
genus quod ipsum principiat sicut autem obviat tamen
tunc sibi tamen primo descendendo usque ad ulti-
mum multa genera [illegible] de uno non est simile quod
nullum illorum primum descendit. Porphyrius dicit
genus non minuatur [illegible] sed est ideo plus et minus
coarctatum et sic plus est et minus descendit et quod
amplius additur quia ideo est quod [illegible] de differentia
potest esse substantiali et accidentali praedicatione tamen talis praedicatio non
fit in superioribus de inferioribus sed econtrario [illegible]
[illegible] sed quod divise dicit omnis enim species vel
individua quod accidentali praedicatione generis non [illegible]
et individuo [illegible]
[illegible] aliter potest sed alia natura unumquodque [illegible]
aliquid genus potest esse in substantiali praedicatione species autem est individuum
diversum. — Est [illegible] antecedens quod hic non quaere quod genus
de hac non quaere est dictum nullo modo sed disparate
[illegible] una enim est ideo quod est primo et simile quod est genus
[illegible] sunt [illegible] prius tamen ut est ideo quod est solum
et post unum tamen est ideo quod potest [illegible] de aliquo
[illegible] ad finem esse hanc [illegible] quod genus
sed ideo quod est [illegible] et solum in post [illegible] sed esse hanc
[illegible] quod est ideo quod est solum in post genus [illegible]
qualitatem de alio esse [illegible] praedicatur sed sunt
esse [illegible] disparate et sic [illegible] diversa al-
significant sed non actu est quoniam dicitur ipso philo-
sophorum quod ideo quod est solum in post genus [illegible]
in [illegible] tantum concedit sequitur quod
[illegible] non esse formas et formarum et distinguunt
et distinguentium et perfectam et perficiens [illegible]
sed [illegible] et [illegible] intellectum [illegible]
quod genus de differentia vel differentia de genere vel [illegible]
[illegible] species vel individuum de differentia vel [illegible]
[illegible] ad [illegible]
accipiatur et sic dicitur qualis rationale et [illegible]

est aliter et quod homo rationale et rationale homo et sortes rationale et sic
rationale sortes dicuntur [illegible] quod tamen dicitur rationale est
aliter vel econverso aliter rationale potest stare formaliter et sic [illegible]
quod sic rationalitas esse talis vel potest stare pro supposito
et sic esse natura et sic est idem cum sorte sed dicit quod sorte aliter
solo tamen dicit eo quod est differentia [illegible] plane
intelligitur quod hic dicitur. — Sibi autem prosequitur ad hunc idem
conveniendo comparat autem ad speciem. sed species est aliquid inferius
quod sit individuum vel specialissimum quod aequivalet
species continetur praedicatur [illegible] de differentia [illegible]
potentia est ideo prima est quod in amplius ad [illegible]
[illegible]
[illegible] conveniunt quoniam accidentali praedicatione praedicatur
ut homo est albus [illegible]
[illegible]
[illegible] genus quod dicitur
[illegible]
[illegible]
differentia. — Rursum comparando differentiam ad speciem [illegible]
[illegible] si non potest esse differentia species [illegible]
[illegible] et differentia eo quod genus [illegible]
speciem aut potest esse differentias. — Est [illegible]
[illegible]
[illegible]
species [illegible]
[illegible]
[illegible] et repugnant sed ad hoc [illegible]
diversis locis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] speciem ab alius
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

contrarium genus ponitur et quod dicitur differentie sunt eadem, non
extra unumquodque et non nisi dicit intelligentie prius quam est differentia
hec speciem sic facit differentia diversa quam [illegible] scilicet ipsum
dicit genus tamen est differentia sed consequenter dicit speciem totam
integram ab aliis separatam talis [illegible] et hoc sic fit [illegible] vel
et in usu priorum scilicet [illegible] per prius non agitur de
[illegible] principiis eorum constitutivis eas [illegible] et in
esse et solummodo sic contrarietas alia causa alia ad hunc
solvunt de quorum dictis non curamus. Ad hoc volen-
ti intelligere considerandum ad differentiam comparatam ad
genus quod non est differentia generis quod contingit non continet
genus differentiam nec continetur ab eo sicut genera
subalternatim posita quod non videtur quod diversorum generum
nec subalternatim vel subalternatim generum differentia sit
eadem et [illegible] differentia sic vel una species [illegible]
[illegible] ita scilicet [illegible] hominis hoc quod probatur per
[illegible] ad [illegible] quod sic dicitur quod non est sic
ut [illegible] eandem [illegible] quod una species est in
duobus generibus non continentibus se invicem
hec non subalternatim positis tamen non est quod hoc generale
[illegible] differentia [illegible] accepta infert suum proprium
genus in quo est velut gressibile et bipes [illegible]
[illegible] infert [illegible] ampliantur [illegible]
differentia cum suo genere accepta constituit [illegible]
speciem [illegible] differentia cum uno genere constituit
unam speciem et eadem cum alio genere accepta eandem
speciem quod [illegible] est duorum generum [illegible]
[illegible] alio [illegible] de eodem [illegible] genus illius
differentie sic genera ab [illegible] differentia sicut species
constitutiva sic [illegible] genus
[illegible] differentiam [illegible] quod una duorum generum
est differentia quod [illegible] species una est in duobus generibus
[illegible] differentiam quod diversorum
generum et non subalternatim positorum [illegible]
species et differentie tamen consideratio [illegible] in-
telligatur [illegible] est quod [illegible] sic genera
[illegible] de [illegible] ultima [illegible] non de aliis differentiis
accepta in [illegible] et [illegible] aut
sic [illegible] posita est consideratio de ultima differentia
aut [illegible] eandem differentiam duorum sive
duorum generum non continentium ad invicem sum

non subalternatim positorum scilicet [illegible] quod non duorum
non subalternatim positorum quam ambo genera non sup-
ponunt unum [illegible] genus ad utrumque [illegible]
consideratio [illegible] instantia. Nam gressibile et
volatile [illegible] genera sunt non subalternatim posita
sunt non continentia [illegible] ad invicem [illegible] eorum
est [illegible] differentia quod est bipes [illegible] ad [illegible] est [illegible]
utrumque genus sicut unum genus quod [illegible] utrumque
genus [illegible] sub [illegible] genere ad utrumque
[illegible] instantia. Nam ambo [illegible] genera
quod [illegible] gressibile et volatile sunt sub uno genere
[illegible] utrumque genus [illegible] [illegible] consi-
derationis [illegible] in talibus
differentiis non [illegible] est differentiam [illegible]
inferre eo quod [illegible] eandem differentiam duorum [illegible] duorum
esse generum non continentium se invicem non [illegible] est
bipes [illegible] gressibile [illegible] tamen horum generum
[illegible] distinguere ad reliquum inferre [illegible]
est ut [illegible] distinctione con-
[illegible] inferioribus differentiis [illegible]
[illegible] bipes [illegible] gressibile vel volatile [illegible] inferunt
[illegible] illa genera continet.

Deinde autem volunt [illegible]
differentiam [illegible] in aliquo [illegible]
[illegible] assignavit differentiam loco [illegible]
[illegible] differentia [illegible]
[illegible] loca [illegible] est et non [illegible]
[illegible] differentie [illegible] alia
differentia [illegible] ubi [illegible] in loco [illegible]
[illegible] est [illegible] alii [illegible] volatilia alii dicunt
[illegible] aut utrumque [illegible] et terrestre
[illegible] ubi non in
[illegible] terre-
[illegible] significaret [illegible] sit [illegible]
[illegible] ubi [illegible] tamen [illegible]
[illegible] correctione indiget [illegible] aut male
[illegible] ubi differentiam assignat aut [illegible]
[illegible] assignantes differentiam [illegible]
[illegible] intentione ad hoc [illegible]
[illegible] alius est in aqua vel terra

ee s negom et minimis te n. dña ē q̄ncens
emobile s̄ actum nō sigt in aliquo loco
eē ut dubitari ꝑ ab h a principio dña ꝫ sigt
equale quod ē al' s nīm et distans ꝯ̄ale ē q' ex
h probatur q̄ equales locū ī situ sic se
anis aqua attrita ab aq̄ remota ad hūc p
nīm ē equale s̄ actum ē sic in brūdo
nō ad h̄ actum ē ut bubalus ī aq̄ mittens
et toto dorso et cū ē in brūdo nō ē equale ꝫ se
cundū actū q̄uis sit assignās pene locū
dīm nō sit in q̄ꝑ ando actū sic as aliū locū
assignat dñam nō q̄d minoria et excellentia
et sit minus dña sicut ꝙ. Sicut ais q̄ntitatē
respiciens ad q̄ꝑ nō aūt h̄ cōsiderato sic
respondetur ad locū dīns q̄ oīs tales q̄ones
in h̄ nō q̄ ex p̄babilibꝫ ē sermo le sit tn̄
dici ꝑt q' locus mag' q̄ dña q' eā
mag' ē cū tēpus motus p motū nō fiat
distantie ap̄d id q' mouet et sic mag' respi
citur ad locū tn̄ ad q̄ꝑ et q̄uis id fit
tn̄ ad gn̄ans mot' ad locū et ad formā
eo q' tn̄ tact' de loco minimū de formā ipsi mo
bili tn̄ diuisi motus sūt local' et gn̄ōis
et local' tn̄ in eo q' extrinsecus ꝫ h̄ ad
rem gn̄to a deo q' intrinsecus ad ipsi se
h̄ et nō p̄tinet plus locū dñam assignans
nā p̄tinet dñam assignans plus gn̄ōni
ꝫ suū aūt ad h̄ uolunt ī tēpore distinctionē p
ī separatione ad dñam ad inuicem ꝯsequentiū ē
sicut distinctionē ponūt passione eē assignant
passione a' dīns omne id quod sc̄d̄m habitudinē
actu patitur id q' alterando mō h̄ n. mō as
passiū et h̄ de passione passionū differentiis
dicit q' passio ē motus quo patiendo mō
q' cōtrarie alterāt et cōtrarie n. h̄ recipit pi
mo agito q' ē pati q' latine sonat recipere
dicitur n̄ omnis passio tal' tn̄ ē passio
ī passione uel passibilis q̄litate ꝯ̄ꝰ mag'
sc̄d̄m p motū plus et plus attrepta abiicit
aliud q' ē motus alia tn̄ dicitur ē for' passi

omis mag' et mag' attrepta dr̄ abiicit ea aliud
q' abiicit de sc̄da te ꝯ̄rio cōtinue extuo sit mo
tus et q' dr̄ abiicere a sc̄a ē idem q' abiicere a sc̄o q'
tūm sc̄a ē tunc mouetur q' aūt tal' passio dr̄
nō ē id ē q' aūd' tū de eē sensibilibꝫ sit mag' saluare
in sc̄am et omē q' in sc̄a ē cum abiicere q' nō ē s nō in
alia tamē ꝫ potius attrepto ipsi ē finis motus.
Ad huius ēi dc̄e ad dcē q' simplr̄ ē impossibile ē eē
singulum corp' q' sc̄ tū ipsa dr̄ ē q' una ē for' sc̄a
ipius et id nō abiectio obiicit et ipsa nō abiicit. Sta
tū nō ē gn̄abile ꝫ aptitudine et tantus actū q' uterq;
hō simpl' aūt tū uel dō s tū h̄ ē s nāz ad alterat'
hūs uīa ut passionē uel hore ē dña illa omnia
n. tū h̄ sc̄ q' sīe ea alterantur sc̄a scientia ea cū
mag' sit s motū tunc for' et for' q' plus sūt
abiiciunt alia sc̄a et hūt oīa q' nō fiat dña
tunc ē actus s plus et simpl' et nō p̄cedit t̄ unū ī
plus s sūt exm ꝑ q' id distīens p genus et dñaz
aliquam hūt passionē ut dñam assignant p̄tinet
simpl' n. nullaz alterum s plus et mag' sī p motū
p dñas sūt s dñas sūt s dñas. Sc̄ et ad h̄ respōd ꝗ
in dñam totum corp' tunc ad ād ī illa. n. di
stinctione dña pōit ꝯsid' sī aliē distiendo tūē de
mō corp' q̄ ad ād sc̄ assignat dīm q̄ nō ē ad ād
sc̄ n. ex h̄ q' nō h̄ ipm q' ē ad ād et sic q' ē
ād nō erit ad ād uū corp' tunc sc̄ ad ād dñas
cōstitutiuas oꝫ eē ad ād ut p̄ꝫ p ex^m in disciplī
na et speculatiua et actiua et p̄ctica ē a' specula
tiua ad speculand' ad finē tū actiua aūt
ut dicit ai' aūt h̄itus prudentiē ē cōsid'atiua ad
finē boni s p̄ctica tū ꝯparatiua ē ad finē
operis ē q' ē opus sū actus liberal' ad q̄mma
bilia sīngula id dicunt p̄cte ut ē palastra
texitura et tū bellū p p̄p̄ publicū et hūi et alius
tū sī sic sc̄ ad ād ꝯsid' ab eo tūm uult dñam
ī tēnuite et distinctione ꝯsid' sī ad id ad q' natiē
sui pmū sūt parte singulū corp' tunc sc̄ ad
ād dīm assignat id distīens sū tū distīnt
ipm nā tūnbꝫ dña ād' corp' tū ī sc̄ sit ād sc̄
gl'm corp' sigillatī s specm attrepta tū ē ubi

213
107

difficulter non ad id difficulter ad quod natum est facile esse et ad id ad quod non est inesse et difficulter illatum ad hoc ut in summo non contingit inesse non ad medium et ad quod dicitur ad id in quibus dicitur et est ut ad aliquid ad contrarium ad id ad quod nata sunt ut sanabile declaretur naturalia contraria in medio existentia differens hic ita per subiectum contrarium unus ad hoc solum sit quod non coinest ad habitum et ad actum sicut difficiliter se habent et intrinsecum ad habitum ad quod non per minimum natum est minimus sed ipso sed possit sibi relatum permittitur verbi gratia ad hoc natum est ad quod natum est difficulter dispositum autem eius gradus ad natum est ista quod ad hoc natum ad quod ipso inesse per omnis et ad inesse propria disciplina et singularum contrariorum sibi relatum inesse posita communis sicut natura ad naturaliter ad hoc difficulter sit. Amplius cum contingit aliquid ad plura sibi in determinatum esse per se et passionis et prius et posterius consideratur est sicut assignatur ipsum ad ipsum et per naturam secundum modo permittitur tamen difficulter assignatur omnis per excellentiam virtute hominis anime et non assignatur eam virtute esse conaturale primum quod ... est prius primum verbi gratia sibi est conaturalis convenientis per excellentiam et prius est virtus anime et hominis. Nam sed hoc quod est conaturale primum ut pugillativa et hoc conaturalis diceretur pugillatus. Amplius ad huius quesitum ad ut sibi in determinatum considerandum est sic difficultatem esse susceptibile non ulli tamen ipsum difficultatem quod ad quod est dispositio passio vel qualitas autem verbi gratia assignatur quod non dicitur est vel intrinsecum ad comparationem et dispositionem quod est ad aliquid negationis difficile et est passio in isto naturalis est sicut tamen est dispositio vel passio et ad eo dicitur difficili ut scientia natura est sicut sanativa eo quod est contrarius dispositio anime aliquam autem aliis permittitur naturalibus ad quod aliquid ad ea quibus ut sibi natura est sicut utrique difficientes somnum dicitur tamen somnus est ipso sensus factum secundum et simul permittitur tamen difficientes quod dispositionem dicitur quod dubium est secundum ambiguum est qualitas contrariorum communia tamen difficientes dolorem dicitur quod dolor est distantiam similium partium tamen in suo violentia nullus verbi gratia horum difficiunt sopitionem ad id natio sed hoc natum sit sicut inesse sed isto non nec

somnus secundum eam natura est sicut primo in sensus actum sicut sed in organo sensitivo ut in organo sensitivo communis quod dubium natura est sicut in motibus sed in motibus sicut ipsum isto in dolor in motibus non similibus partibus in est verbi gratia dolor concordatur ad esse in similibus partibus est et sanativa partes habeant secundum quod contraria dolebunt quod tales habent partes talis autem et talis partis est et sanitas dispositio sicut dicitur proportionem esse sanitas medium sub mediocritas caliditatum et frigiditatum tunc in illis est materia secundum verbi gratia quod natura est sana esse quamquam sit mediocre caliditate et frigiditate eo quod singulorum mediocritas vel eadem est quorum ut illorum est mediocritas et id secundum quod sic comparationibus vel in sanitas quod sibi est cum sanitas habitus aliis. Amplius hoc cum non sit in aliis sibi sed in corporis sicut manus sicut efficiens in quibus hoc sit autem ponere in sinu efficiens et autem communio efficiens tamen in principium sicut difficilibus somnum vel dubium vel sanitate in verbi gratia ut sibi est dolor distantia similium partium sed distantia similium partium est efficiens causa partium efficientem non in ipso sensus est somnus per extremum sed in ipso organo est tamen efficiens somnum cum verbi gratia ad locum digestionis revocatur ab exterioribus organis sensuum calor et frigus sub tempore sicut inter sensuum organis et in ipsis efficiunt sensum ad sentire factum et sic efficitur somnus

[illegible] sensuum ligamentum et in naturalibus non est somnus inter illo primo autem verbi gratia istorum est efficientium alterius ipsorum quod et ipsum primum sicut dicitur dormientium in hoc non est et eius sed somnum tamen est sensuum ligamentum impotentes ad sentiendum tamen et hic est non quod sed dicitur somnus per se secundum ipsum ut dormiens est inducto autem somnum sicut exterior sibi recipiente ex sopno tene organa sensuum ne resolvantur ad sentiendum factum similiter autem in eo ex quo dubitationis non verbi gratia sibi in sed tamen efficiens similitudinis communium in ut dubio dicitur ambiguum est tamen id ambiuntur utrumque per e(ius) considerationis vel conditionis per causales rationes dubium autem est in materia motus communis sunt ... in textu

ratione vel causa per unam rationem adiutam, propter
quod contradictionis redeuntibus equaliter sunt similiter
nomen eadem tunc sunt contrariorum tunc dubi-
tamus cum ambiguum utrum illorum agamus
vel alteri preferamus etc.

b Capitulum decimum

Differentie sunt per ablationem differentiarum pe-
nes. Consequentia differentie destructionem est ipsum in-
tentum per ablationem partis eandem differentiam comparatam ad
ad diffinitum consequitur per hoc quod ipsa tantum
et quod tunc considerandum est si differentia diffinito secundum alia
tempora consonet et si ubi male vel non convenit
pore dissonat quia tunc inconveniens differentia ut
si aliquis diffinit ut animal immortale deus quia
animal immortale est per differentiam que est nunc in-
corruptibile animal ita quod secundum deum nunc detinet
sed quod est incorruptibile et non nunc immortale vel
incorruptibile est sic ergo sed non inconveniens differentia
autem forte dicitur quod in genere in dicto non contin-
gens tamen vero possit esse differentia sed verum quod
dicitur nunc incorruptibile esse dubium et vel quod
prius hic potest autem incorruptibile dicitur ab actu
corruptionis et dicitur tunc incorruptibile quod
non corrumpitur et sic non est differentia in
immortale ac incorruptibile dicitur quod per privatio-
nem corruptionis non simpliciter sed ut sit
prius quod corruptibile dicitur quando natum est potentia cor-
rumpi nunc et sic etiam non est differentia immortale autem
incorruptibile dicitur in eo quod privationem potentie
corruptionis simpliciter et tale sit ipsum
incorruptibile sed est ut huiusmodi sic nunc aliquando nunquam
corrumpi possit et non possit esse differentia
immortale tamen ergo dominus quod incorruptibile nunc
aliquid non dicimus sed significando tamen nunc tale
aliquid sit quod nunquam corrumpitur sed ordinem
quod nunc tale sit quod nunquam corrumpi sed possit
corrumpi sed autem idem est immortale et differentia
est idem quod non accidit nunc per hoc tempore preteritum
id est tamen immortale esse sed dominus sed nunc sit esse con-
siderandum in quo tempore secundum illum ubi accidit quod per

differentiam antiquitatum secundum diffinitum et esse nunc per hoc tempore
preteritum vel preteritum tempore et non quod grammaticus non diffi-
nitur quod capitur differentia accidit aliquid inesse non
erit esse nunc et prius. Secundus locus considerationis quia multi
tres habitas non simpliciter secundum eum sed ipsum in
animo dicit non est differentiam quemadmodum dictum est secundum
aliquid quod corporale per longius dicto est ipse prius quod immortale quod mortale
precise est autem est immortale autem oppositum
quod est corporum extremus vel eorum tunc sunt talia
delata sunt ut forme eorum et sic incorruptibile per
esse dicta eius quod est immortale et non est permixte idem
illi sed in plus adhuc autem nunc immortale
sit dicta significationis et perfectius et immortale aliquando
dicitur tamen est dicitur ab aptitudine sunt et non ab actu
et sic perficit et salvant inesse tali.

d Capitulum ad hoc

Quia differentiis et diffinitis prius idem supra
per magis et minus quod dicit mutationem in ipsa et sic
secundum comparando differentiam diffinitum quibus modis fi-
unt scilicet si diffinitum suscipiat in ratione quam per
differentiam et si diffinitum suscipiat magis et non
differentia vel differentia. Item si utrumque suscipiat
sed non quod in eodem tempore per propriis quod secundum nolunt in-
cernere differentiam ex comparatione differentie ad
diffinitum per magis et minus secundum si diffinitum per ad
quod magis est diffinibile nunc antiquitatum de quo ratione
sua differentiam tunc non continuatur differentia nunc
extremum est ut si iustum sic diffinitur dicendo quod iustum
est potens cuique distribuere tunc ratione magis
accipit quod per ad magis diffinibile iustum nunc propriis
iustus autem magis est diffinitus est nunc diligere
cuique distribuere tamen quam potest ergo et iusti
magis electio voluntatis distributionis cuique
tamen ipsius quod incepta erit differentia quia per hoc non erit iusti
potens cuique distribuere iustus in aptitudine est vo-
luntarius magis in relatione consistens tamen po-
testate in intelligatur de potentia que est facultas
exhibitiva sed non de hac procedit differentia sed de potentia que
est inficiata tamen actu quod incertus tamen iustus potest di-
citur sed iustum esset potens cuique distribuere tunc
esset maxime esset iniustus cum maxime possit cuique

distribuere. — Ad primum patet, quod dico quod si tres
quidem distincta suscipiunt magis et minus, quod assigna-
tur per divisionem, hec distinctio non suscipit magis
aut e contrario, sicud quod assignatur per divisionem hec dis-
tinctio suscipit magis et res distincta non suscipit m-
agis, recepta est distinctio, oportet autem utrumque suscipere ma-
gis aut neutrum, scilicet quod idem est rei distincte et idem quod per
divisionem assignatur de ipsa. — Ad primum dico
sicud utrumque et distinctum et distinctio suscipiunt ma-
gis, scilicet sicut in eodem tempore augmentatur [illegible]
per magis incepta est distinctio tamen contrarium est quod dicitur
distincto quam amor cum dicitur appetitus [illegible] est concupiscen-
tia cognitionis, mala est distinctio et incepta, quia non m-
agis amans magis concupiscit cognitum, scilicet forte
presens amare [illegible] cognitum [illegible] quia non
sunt [illegible] in eodem tempore suscipiunt magis, oppor-
teret autem ambos simul magis recipere si idem
[illegible] est distinctio et distinctum. — Ad primum [illegible] primo
divisione ad distinctum ad tertium dico quod est sicud nobis
aliquibus positis ut distinctio et distinctum et compositis
de quo res distinctum per magis dicitur de eodem distinctio
dicitur per minus, inveniuntur distinctio ut si ignis
per distinctionem dicitur corpus subtilissimum. tamen tres sunt
species ignis in materia aliena scilicet carbo, flamma et
lux, magis est ignis flamma quam lux, corpus autem sub-
tilissimum quod potest esse distinctio ignis minus est flamma
quam lux [illegible] quia non est distinctio ignis quod assignatur
est per divisionem. quia utrumque distinctio et distinctum oportebit
eadem magis esse si verum esset distinctio hec [illegible]
quia sicut dicit [illegible]
ignis in sua specie [illegible] non lux nec lucet
[illegible] si lucet numquam videretur [illegible] eclipsis lune
[illegible] non lucens [illegible] omnem quia post [illegible]
[illegible] apparent esse [illegible] ignis
in materia aliena quam magis [illegible] accedit ad materiam ig-
nis et non subtilissimum esse quia est [illegible] forma ignis [illegible]
suscipiunt magis et minus et tamen dicitur ignis magis
esse flamma quam lux, hoc dico quia [illegible]
[illegible] combustivum esse magis habet flamma quam
lux et ignis carbo [illegible] circa flammam

et autem fumus attenuatus, lux autem in vapore ad
formam et subtilitatem aeris condensati et aeris
depurata mutans plumans. — Secundum
dico sicut quando distinctum scilicet ut distinctio duobus
aliquibus propositis, sicut autem sunt [illegible]
[illegible] distinctio scilicet ut distinctum sunt sicut est [illegible] alterum
est per magis inceptum erit distinctio [illegible] planum
est [illegible] quia tamen idem dicitur distinctio et distinctum
per formam et non differunt nisi quod distinctio dicit id
idem explicite quod distinctum nominat implicite,
quia utrumque [illegible] nubes dicitur [illegible] per
formam. Ad primum potest [illegible] distinctio per comparationem
ad duas distinctiones [illegible] per divisionem ad
distinctum relatas, [illegible] illa distinctio
sit distinctio [illegible] palea [illegible] sufficit
unum respectu [illegible] duo distincta distinctionem
assignantur per alterum [illegible] quod distinctum al-
terius distinctionis [illegible] distinctum per [illegible]
et [illegible] distinctio ut si quis distinguens dicit
bonum esse persuasivum per auditum est delectabile
et si quis distinguens [illegible] dicit bonum quod fa-
cere aut pati potest [illegible] quia si idem
erit bonum et non bonum [illegible] distinctio et
distinctum [illegible] eadem et opposita [illegible]
sunt eadem est delectabile per auditum [illegible] bono
sic distinctio et distinctum ut dicit [illegible]
quia non est delectabile per auditum [illegible] erit non bono.
Nam [illegible] per divisionem et opposita per [illegible]
est eadem per divisionem. Nam [illegible] rationale
mortale [illegible] mortale est [illegible] opposito a
bono quod est non bonum ut distinctum distincto et sic
per auditum non delectabile ut distinctio distinctioni
[illegible] est [illegible] per auditum non delectabile
[illegible] non bonum. sicut [illegible] gradus est persuasivum
delectabile [illegible] non est per auditum delectabile et
sic idem erit non bonum quam bonum et bonum simul
[illegible] ens quod facere est ens [illegible]
per divisionem quod non est facere potest et non ens et
[illegible] pati potest [illegible] quod non facere
potest [illegible] non ens [illegible] erit ens non ens

sicut diffinito particularis partes diffinitionis tota
diffinito fiat per diffinitionem in qua ambe partes
diffinitionis simul resumuntur. ad diffinitum non pertinet
diei diffinito per diffinitionem quia talis diffinito est cum
in tempore et diffinito per blancias iam habitas
et multorum aliorum sic diffinitorum.

a mus quia iam monstratum est
quod similiter inceptum est diffinito per de
finitionem de primo ad instruendum ostendamus quod similiter
inveniuntur per defectum generis et differentie simpliciter
et secundum quid et cum circumstantiis diminu
ergo prius generale de omni virtute quod magnitudinibus et
ordinis et aliis omnibus quod sunt et debuit esse in diffinitio
nibus assignatis eos quod in intemperie voluit
diffinitionem per nominibus generum vel differentiarum imitatur
diffinitionibus nominum ut melius videatur
cum non dissonat vel consonat diffinito omnes consimiliter
sufficientem dissonat in specialiter ergo consideratur sicut quod
diffinitum est aut ad aliquid aut per se ipsum aut
per genus ut generaliter et per genus est ad aliquid tunc consideratur
si in diffinitione eius quod est ad aliquid non est omnino per di
ffinitionem significatum quod sit ad aliquid tunc invenitur
diffinito per defectum generis vel differentie quod debuit esse in
diffinitione tamen exemplum est ut sequitur scientia quod per
dicitur est ad aliquid dicitur quod scientia est opinio vera
aut voluntate differens dicunt quod vo
luptas est appetitus sive scientia est eius quod est
ad aliquid scita tunc est esse ipsius et non ad al
terum est eo quod esse sunt eorum esse quod sunt ad aliquid
ad aliquid generaliter scilicet hic ut in predicamentis determinatur
et id in diffinitione ponendo id ad quod est diffinitum
oportebat diffiniendo scientiam dicere quod scientia est
opinio scibilis sive eius quod est scibile et oportebat
diffiniendo scientiam dicere quod scientia est opinio scibilis sive
scientia eius quod est scibile et oportebat diffiniendo vo
luptatem dicere quod voluptas est appetitus
boni sive boni delectabilis quod ad hunc sunt scientia
scientia et voluptas similiter et significat diffini
ens ad aliquid generaliter materiam esse scientia habitus per
ceptiva eo quod oportebat in diffinitione relativum

dicitur aut ad ipsum per se dicitur aut id ad quod dicitur
sicut genus secundum non oportet in diffinitione relatorum assignari
aut ad hunc petitum ut aliud ad aliud dicitur, frequentem
est finis aliquis et id ad finem ultimum per diffinitionem non assi
gnavit finem non in uno sed ad quod optimum est et propter
tamen dantur est diffinito autem et finis est tamen ergo omnia
alia sunt et ipsum secundum in diffinitione dicitur est id quod est optimum
et ultimum ut si diffiniatur concupiscentia non
diffinietur esse delectabilis appetitus quia non delectabilis non
ipsa delectationem et propter delectabile eligimus consequenter et in
hiis non ad finem diffiniuntur sicut finis ad quem
igitur diffinito et genus non est finis vel sic iste fi
nis actus sive actus esse et finem secundum non sunt diversi
fines ut dicit aristoteles in primo ethicorum unum in omnibus autem
finis actio in tribus actus in arte animi singula
di actionum voluntatem in edificativa aut non
edificare sed edificantem quod genere apotheis
ma notatur et in talibus vel talium quod sunt genera
et actio est finis sed in talibus est magis finis est
egisse et generasse et quod consumuntur est enim
agere et generare aut forte in multis tamen sic
dicitur est non est ita non vero in omnibus est enim quod in
sit pene non omnis vel plures voluit delectari
in fidelitate tamen non eisse quod fecisse de
lectari in secundum esse ipsum quod in talibus agere et facere
magis finis fuerunt et potuerunt enim egisse
est causa attendendum quod sunt quedam relata simpliciter in potentia
a formis per suum esse ad te pluribus ut pri
ncipium ad finis et sicut et sicut ad que fines non sunt
in adeo ad quod dicitur et sunt quedam a formis quod
absolutis in potentia habitus tamen convenit re
spectus ad alia ut scientia concupiscentia et talia
sunt ad aliud comparativa et id ad quod dicitur per
prie non nominant dispositiones vel habitus
potentiarum activarum vel passivo non etiam ta
libus intellectus quod sunt ultimus dicitur est.

a vero similiter in multis eorum quod sunt ad aliquid
iterum voluntati diffinitionem consideratur et
sicut non eternam aut circumstantias vel conditiones

eidem

curiositate quod est ad aliquid constitutum. Si non determinaretur
qualiter vel quanta vel ubi vel secundum alias circumstantias con-
decentium vel contra circumstantias, sicut inquit non in
diffinitione peccatum vel vitium non assignaretur diffinito
ut si diffiniatur ambitiosus sic: ambitiosus est appetitor
honorum vel quanti sit honoris appetitivus vel
ubi vel secundum alias circumstantias honorum non est positum est
in positum nomen ambitiosi si etiam simpliciter hono-
rem appetat tamen non honorem sicut debet, quia appetitus omnis
honorem appetitivum est; sed non est in medio propter quod
ambitiosus dicatur vitiosus. Non sufficit dicere quod ambi-
tiosus est qui appetit honorem, sed addendum est circumstantias
debitas secundum quantum et ubi et quibus et quando et propter quid
et alia huiusmodi, sicut et cum dicitur avarus non dicitur
appetitivus amator pecuniae, quoniam omnes appetunt pecu-
niam, sed oportet addere circumstantias qualiter et quantum et
ubi et propter quid et cetera huiusmodi. Similiter cum dicitur luxurio-
sus non dicitur ab omni amore voluptatis, sed oportet ad-
dere quantum et qualiter et quales et quantum et ubi et propter quid et in
quibus amat voluptates et a quibus removetur
voluptatibus et huiusmodi et circumstantiis in omnibus, quod vitia
diffiniunt vocaliter sed non ita in omnibus oporteret
addere et quanta et in quibus et in quantum causa diffiniunt
talis modus hic casus iste vel quod est taliter etiam quod extra
motum procedens et non sufficit dicere quod talis modus
est motus et cetera, sed addere ubi et quantum et qualiter et ubi
et quando et alias circumstantias. Aut est sicut dicunt diffi-
nientes sicut dixerunt esse actum contrarium
sed addere quo et quando et cum quo etiam sit ut in toto
satius. Aut est quod diffiniunt ventum esse motum
aeris, oportebat addere quando et quantum et qualiter et
secundum aliquid et quomodo in talibus et omnibus, sed in talibus que
relinquit aliquam dictam circumstantiam aliquam in ali-
quibus circumstantiis esse et habent specialis sicut nomen
et sic in diffinitione conari ad id quod diffinitur
indiget ad suum oppositum esse delectatione. Non
sed enim modo non est circumstantia motus, sed movetur
aqua vapore terrestri et quantum subtile solidi
per eam vapor evaporare non possit tamen
clausus moveat terram vim in quantum talis modo

secundum se est motus et sic autem ut accepit modo
motu in quantitatem in immo vel erit et in
talibus oportet apponere circumstantias significationes ex
quibus est distincte et non tamen et huiusmodi. Amplius autem
et appetibus diffinitio non valet si non apponitur
id quod dico quod vel appetitur, sed non in ad appetens
moveri sive ad id quod vel et id sed non oportet appo-
nere omnis appetens vult sive vult sed movet
et oportet apponi in omnibus circumstantias inquantum
alius circumstantias conditionibus sic convenit sicut nomen
diffinitum, ut cum dicitur voluptas est appetitus
non autem cum dicitur quod concupiscentia est appetitus delectabilis, sed
addit quod est appetitivus vel concupiscentia appetitus
boni tamen tamen sed moveat appetitum vel concupiscentia
et appetens bonum secundum delectabile et ideo oportet id addere
plura sed latet appetentes habent quibus ap-
petit quod vel quod sit bonum vel delectabile per naturam
et motus in movendo appetentes propter quod nondum est
nec tamen bonum esse per se tamen appetitus est vol-
uptas nec est delectabile esse per se, etiam appetitus
est concupiscentia, sed debeat dici appetens bonum sed
in eo quod appetit sicut voluptatem et concupiscentiam
unde sic per appetens bonum oportebat assignare
sicut voluptatis et concupiscentiae ut genus esset
omnis voluptatis et omnis concupiscentiae. Si enim eas
diffinit voluptatem et concupiscentiam eo assign-
ant quod dictum est quod apponat quod appetentis
boni est voluptas et appetentis delectabilis est
concupiscentia tamen adhuc enim vult in eadem
diffinitione dicere etiam assignat in praedictis speciebus
boni et delectabilis reducere quod sic dicat probo si
tunc et forte istorum sensibilium quod non est inanis
sed non est diffinitionibus tamen non appetens non sicut ap-
nos quibus in specie appetitus secundum esse bonum vel delectabile
et sic inveniet ab eo tamen appetitum signum est
quod nullus sed vel sic appetent bonum et delectabile. Se-
cundum forte sequitur quaestio cum alia appetentis
boni vel delectabilis, quod appetens ut appetens est causa
et forma non habet quod cum appetitus quaestio est ad quaestionem ut
dicitur in omnibus diffinitionibus scientes ad rem et sic breviter.

omnium eorum tunc fuit quod dicatur earum respectus
tunc fuit esse eius contrarium in utrisque, ut per se concup-
iscentie separata in illis sicut per se delectabilis in illis
et per se voluptatis in illis sicut per se boni tamen
autem non fuit contrarietas boni ut appetens esse
non est per se voluptatis non appetentis delectabilis est
per se concupiscentia omnium non est ut contrariens est appetens
boni contrario habetur tamen est tamen appetitus esse per se
separati et similiter contrariens appetens delectabile per se sep-
arati esse et sic ista tunc appetentem boni fuit
et appetens delectabile non posuit esse differentiam quod
dicatur voluptatis et concupiscentie est. Non differunt
tunc et dicunt quod dicantur spirituale aliquorum tamen non
separatum modo dicunt positores formarum aliter. Tamen talis
differentio non possit esse cum et medium in determinatione
nec est primum quoniam modo deinde esse differentiam aliquam respectu
simplices differentiones formarum habitualium tunc consequuntur est
secundum formam non est habitus sic dicitur esse differentio habe-
ntium est habitus illud habitum sic differentio habitus a con-
iugatis. Sed tamen non est sic contrarium differentio et
consequenter est saltem non sic differentio habitus et tamen habere
est differentio. Sicut est in aliis talibus tamen quoniam est
ut si delectatio est contrarium invenire sunt contrarium in-
venire tunc scilicet contrarium delectare est inveniret quandam.
Similiter volumus invenire tales differentiones
et consequenter est contrarium illis differentionibus contrariat contrario modo de-
terminat sicut vel differunt plura uno differunt
contrario modo quod ex differentione sequuntur debuit vo-
cari et non sic contrarium differentio. Nam quia formarum differunt
contrarium propositionem et ignorantium differunt secundum con-
trarium differunt coniugata habitum ut sciens sci-
entiam et sciens hoc est ut scientem ut tamen
liceat dicere et scire et ignorare contrarium differ-
unt. Nam per hoc est primum palam fuit per differentionem
aut reliqua opposita et coniugata vel contrarium
palam fuit per propositiones est in omnibus talibus oppositis
et coniugatis ut quod difficit esset hoc
est primus differentionis et propositio est ex contrariis sive op-
positis coniugatis ut iam dictum est quod statim dif-
ferentie invenit differentio.

habitum iam dictum sic qualiter differentio
invenimus per locos invenientes semper sequitur
quod secundum differentionis contraria ad ista vel contrariae
eorum quoniam est ut omne quod habet invenire per locos con-
trarios tamen oppositis per omnia oppositorum tamen
ab illis et coniugatis supra positos contrario proposita a
prius ut propriis melius quod plus habent de
certe tamen utrumque sic ens actu omnis est quo
sic est per habitus oppositis quia ad ad sic autem
genera differentione eius quod est ad est genus positum in
differentione est ad ad utrumque species et sic ad tamen suo
modo habet qualiter sic genus generaliter est. Si tamen non sic
sic invenitur differentio contrario est in modis quod
secundum dicta relativa fuit sic et oppositio est dicta ad oppo-
situm et contrarium sunt speciale oppositio sic ad contrarium sunt
speciale oppositum et similiter multiplex dicitur ad id vel
in genere utrumque contrarium speciale vel in specie dicitur
si tamen sic differentio assignatur secundum genus in differentione
est palam cum perveniat contrarium differentio iudicatum
ad hunc melius consequenter si differentio assignatur dicitur esse
propositum si oppositum totum quod refertur ad illud
sic oppositum differentio vel ergo si diminutum differentio op-
posita est ei differentionum quod est duplex vel ergo si duplex
est per differentionem quod diminutum est superat diminutum
dimidium est quod invenitur per se a duplo superatur sed
autem quam ad se in diminutum considerationem est et magis
rius. Nam in multis contrario est sua differentio per
unamquamque complexionem sic compositionem contrariorum
plures complexiones contrariorum in prius sic hoc de
contrarium sic tamen quod est ut sic invenitur per differentionem
est quod est boni effectivum est per contrarium notivum per
fectionem quod effectivum mali contraria non contrarium
contraria et oppositio relationem habent ad invicem
non horum contrarium necesse est esse ei quod prius contrarium est
horum ex prius assignetur generaliter contrarium
invenitur sic ad notivum et boni ad malum et
eorum palam est quod prius contrariorum ad invicem ne
ut prius possit convenit vel est differentio ei quod oppositi
per contrarietatem ad id assignatur sic et

cuiusdam tamen diffinitionem assignetur. Iuxta primum autem
in contraria dicuntur contrarium contraria accipiuntur sic quod unum
est privatio habitus. Unde contraria accipiuntur a modo ut
habitus et privatio. Inconveniens enim aliquorum unum
est privatio talem vel habitus dicitur generaliter quando contrariorum
unum dicitur contraria quod unum dicitur privatio alterius sicut ine-
qualitas et equalitas. Quia inequalitas dicitur privatione equa-
litatis. Ut esse contrarium inequalia. Unde dicitur quod non sunt
equalia et sic mutuo se explicant, alioquin esset sui
ipsius. Palam est ergo huius quod secundum dictum est similia contraria
debent diffiniri. Palam est quod id quod privatione dicitur
omnibus diffiniri palam est quod privatio per habitum est
diffinienda. Relinquitur contrariorum extremitatem
non dicunt per habitum non oportet pro quo quod privatione dicitur diffiniri
quod privatio non est prius non est prius cognoscibile habitu
tamen. Sed hoc non ut contrarium alterum contrariorum
prius alterum cognosci sed per habitum cognosci
privatio et non habitus cognoscitur per privationem et ideo
in contrariis sed cognoscendi est peccatum quo intelligitur
diffinitio ut si quis diffiniat equalitatem dicens quod
diffinitio eius est quod est equalitas contrarium inequalitati. Nam
plus quod sic diffinitur quod privatione dicitur habitus ut equali-
tas diffinitur et hoc est peccatum quod habitus non debet di-
ffiniri privatione — amplius aliud peccatum est quod sic
diffinientem necesse est in ipsa sua diffinitione uti
eo quod diffinitur et hic est inconveniens. Hoc autem palam est si pro
nomine in diffinitione posito accipiatur diffinitio
nominis eiusdem. Nam quod inequalitas non differt et
privatio equalitatis cum unum sit diffinitio alterius
cum diffinitum equalitas quod diffinitio eius est contrarium inequ-
alitatis esset et esset idem ac si diceret equalitas est contra-
rium privationi inequalitatis esse et sic equalitas esset
in diffinitione equalitatis ipsius. Quia sic diffiniens contrarium
esset usus in diffinitione sui ipsius. Si autem neutrum contrari-
orum per privationem dicitur sed utrumque per habitum assignetur
alterum tamen sui diffinitio. Si autem non palam est ut dicatur
sicut quod bonum per diffinitionem quod bonum est id quod malo
contrarium tunc palam est quod et malum sic diffinitur quod est
bono contrarium. Nam in hiis modo contrariorum similiter est assig-
nanda ratio quod utrumque diffinitum tamen quod alteri contrarium
ipsum tamen sui sicut talis contrariorum alterum per privationem dicitur

contrarium quod uti in diffinitione sui ipsius et hoc idem quod
est in malo ratione bonum quod sic diffinitur quod
malum est bono contrarium. Ipsum quia bonum non diffinitur
dicitur quod bono est contrarium. Non autem differt malum ab eo
esse quod est bono esse contrarium. Per diffinitionem boni contrari-
um malo bono contrario et sic contingit uti sicut in diffinitio-
ne sui ipsius. Contrario bonum in diffinitione boni est
positum. Amplius autem inspiciendum in privationibus et habitu
privatio autem habet comparationem ad id in quo est sicut
in subiecto quod relinquitur et ad oppositum sicut et ideo
oportet quod sicut ad oppositum quod privatione dicitur nunc diffini-
ens non assignaverit tamen est privatio sicut habitus
privatio autem non est ut contrarium vel oppositum ut nunc est
horum habitum privatio adhuc autem si non addiderit in
sicut in subiecto natum est fieri privatio. Illa addidit
est in diffinitione et in quo natum est fieri primo ipse
peccatum ut est tunc diffinitio vel simpliciter in quo
natum est fieri tale privatione hoc est vel ut ignorantiam
ignorationem dicit hoc est diffiniens non dixit in
diffinitione quod sit privatio scientie ex eo quod oppositum ad
habitum per quod cognoscitur autem et si in diffinitione
non addidit in quo natum est fieri privatio illam aut
in subiecto simpliciter vel privatio eo quod per ipsum cognoscitur
actus ut si diffiniens ignorantiam non
dixit animam sicut est privatio et quod natum est fieri in homine
et per prius in rationali potentia. Nam tunc sic diffi-
niens quod licet istorum non faciat peccatum. Secundum autem
in contrariis privationibus. Nam si quis libet horum non
dicitur non faciat quod non dicit est vel in quo
simpliciter in quo per prius habet et vere unum diffinitio si
non dicatur quod est cecitas et non dicat cecitatem
in oculo esse privationem in modo oportet vel bene assig-
nantem diffinitionem privationis dicere et in quo est quod pri-
vatio est et in quo est sicut in simpliciter susceptivo
vel sicut in per se susceptivo et cetera. Dicitur quod est quod privatum
est privatione — Adhuc autem modus peccati non dicentem
sicut id quod privatione dicitur non per privationem diffi-
niuntur sed per negationem tunc vel videbitur esse. Sed non sic se
peccatum habet quia ignorationem non per negationem sed per privationem
diffinitur. Nam per istos sic et similiter est quod negatione
non habet scientiam non videbitur ignorans quod privatione

ymo scdm i aptitudinem q̄ non fuit nec vn
qo negat eū hr̄e sciam n̄ videt ignorare s;
mag' videbit̄ ex aptitudine hn̄s ad scd'
salvatur q̄ p̄ter scd'm ad ignorare videbit̄ h' si
gm ē q̄ nec euiat n' p'uos d'ens ignorare ex nō ē
susceptibiles sicut v̄n inanimatis nō p̄ dici ignorare
p' p'uōm scie t̄ relinquit scdm i aptitudinē
t̄ nō in talium dictionib; or ponē h'ni tm̄
p'uat t̄ scdm in mō ē p'mo ul dicto itm̄
etiā p' a' q'sid' si dicto assignāt conjugatis
t̄ milib; t̄ silib; talib; in flexe assignūt t̄ si sit
ēt nō p̄t inim̄ dicto aut ex'm ē ut in natū
t̄ effectiuum sanitatis ut ic inuare effectiue
sanitatis ēē esse iuvans t̄ effectivus sanitatis
t̄ cum sexoib; aūt inductis de oppositis t̄ con
jugatis t̄ casib; inducit disp'ut'o p'orores
for' ex dicto p'sedē ēē p̄ter de dicto mag'e
ut quenire huic q̄ p'se ēē ponitur sic for'
solas p'se ēē ponit p'lenū volunt g' de
struere dictionē q'sid' si dicti sui assignāt
dicto sit in f̄ oppō t̄ rursus t̄ cō iugata ap
tantur l' aptari ponit in for' separatis l' n̄.
In qbz aūt ut dicta dicto for' nō p't ad
aptari sic in cōceptis tm̄ in t̄ motū ut
q'uiead'm p'so diffinit in aliud tm̄ dicto;
addens mortale q̄ t̄ cō cap' t̄ uim t̄ motū sūi
mutacōne. Alam for' separata q̄ ē al' p'se
nō erit mortal' ēē n' i mor' ut p'se hō
t̄ p'se al' sp' q' d'm de alio dicto q̄ ē cor' sensibile
mortale nō p't aptari i for' s' im p' a' sūi
ul' i in qbz or dictoib; apponē effectum aūt
passiuum tm̄ h' cō q'plar t̄ uim t̄ motū
q' separatis n̄ quenit uite ē dissonare di
ffōnē si aptare i formis separatis eo q' fore
impassibiles t̄ immortales ēē hns q' dicit
for' ēē ad hos sup' hos et intelectus rōnes
n̄ les h' ponit sūt ex i' ēceptū mag' ei q' ē
p'se q'd dicto t̄ pz q' for' s' oppō t̄ cōiugata
nō quenit dicto fore g' separatē male ponit
de formis in alibi i a nob; dūm.

via eu de termiatōne diffiois tunc
in cōplexione assignāt p't iam in sta
dem ē t̄ in sp'cō in partes i p'ces diffōnis t̄ in
r'p'am diffōm t̄ in omnia r' p'ty t̄ in n'ēcias
autē n̄ cāsē an' ad ē nia d' cō plex diffōm pa
ma de eī mitore diffōne diffōne dāt sunt
t̄ q' adme vnā noīe s' t̄ i cōplexū q' ōmo a' ē
infra signē s' dūnū g' q' sic eoz nōim q' s'
eq'uoīm dicto i n̄ signoz vnā rōnē p' noīm
assignāt a' p'ranūt t̄ in eīnutur dicto eī
non ex sic eq'uota ēēnt vniuota univota
sunt eoz vna cōis rō noīm q'cedetur univote
p't uū si vna ē rō dūisoz signoz p' vnū icq'le
eq'uiuota sūt univota sp' q' pz illa pz rō cōis
n̄ assignāt de eq'uiuoco illi ē de unio coz
signoz n̄ eq'uiuoce sūt sb noīe q'uenē co q'
ista rō aptatur oīmb; silr̄ sic ad univoce
p' noīm toē oīb; cōtentis sb noīe aptabit̄
rō t̄ sic erit eq'uiuotū q' ē univoce h' a' incomp
ponāui p'ma ē autē d'p'oīnsū tm̄ de uita
assignaūt l' rō dix' n' q' uita ē motus
g'n̄is nutribil' ul' aug'mē nutr̄' h' n' mot'
se' p'ma rō in t̄ uita plantaz alia h' uit̄
dicit uita s' ē egnis nutribil' tm̄ ul' asse'
nutr' n' mag' in aīalib; tm̄ plantis s;
uita n̄ diffinitur nō uit' dicti p' ima sp'em
t̄ form t̄ rōm i aīalib; ex: in anima t̄ alia sp'e
t̄ sōa ē in plantis ex otilia h' ē sp'e t̄ sōa
nunc n̄ valet facie uita in anima vn vna
rō nō quenit uite implantis t̄ i alib; assi
gnata ē al' rō uita t̄ sic p'unit dicto pz g'
q' sigt eam diffōm assignare diffōnē q' p'
elcōne elcūtia t̄ potētia ē dicto or q' sic
sic unica t̄ univota noīs or q' p' ima
sp'em t̄ uita sb aīa signāt univoco noīe tē
dicto h' a' nō ē in diffōne inducta uita
nō s' vnā sp'em t̄ sb aīa in sit plantis t̄
aīalib; in aīalib; tm̄ n' p'hib; et ei q' i medi p'
m talē eq'uiuōm ēē i hoīe t̄ i mete' ul' h' ē
alterius signoz i eq'uiuoco assignāre dicto;
aūt latere n̄ p'pa h' com inē; sig'cās assignāre

totum sicut dyogenes fecit sed tamen vel nunc quia que non est
vocet et proxima nominum eorum sed positivas nominum con
sideratio sed proprium est non tamen in equivocis que
est tamen amphibologiis vocibus equivocum est vocum
que sunt idem et ad que non eodem modo resolvuntur
ea in continentur sed quod illo tamen in dyalecticorum re
currit consilium sumptis ipsis que dyalecticam pertinet in
ratione notitia dabimus cautelas quibus vera
non efficiatur opponentis interrogationibus que non est
equivocorum latent aliquando sumpte huiusmodi
est interrogationem sive oppositionem vel minorationes
tamen sicut distinguet statim apparet quod aliter
significatorum ratio non aptaretur in talem sive in ad
significatum est insignita sicut ipse ratione et recte et sola
dicta tamen sic distinguat statim in quod non
infert secundum modum debitum tamen recte respondeat ideo non
quod unius diffinitio est orationis diffinitione talis huiusmodi non
aptetur in omne quod sub nomine continetur ut
suppositum tamen alia autem sumptas oratio est opposito
modo sed quod statim apparet latens dicitur sive
distinguat equivocum quod contra oppositionem rationis quem
sive diffinitione omnibus sub nomine contentis non
adaptantur. Alia est cautela in talibus obser
vanda est enim non equivocum alii dicunt quod
univoce equivocum est tamen sive assignata de quo nomine
ratio non adaptatur uni nomini ad quod con
tinetur sub nomine et univocum alii dicunt esse
univocum si una omnis ratio nomine aptatur
ad utrumque significatorum in nomine plures oppositas
oratio exigere quod consideratur tunc ita quod oppo
nens preter illum dicit nomen et assignata
est diffinitio esse equivocum vel univocum quod fuerit
sumentes magis et familiaritate credunt et per
eo quod tunc non perpendunt recte ex confessione
sua attendere vel sequi possit tamen in fine
tamen concludi est. Alia autem adhuc cautela
est alterum eorum non idem dicunt recte et alterum non
recte et omnino quod illa non sunt idem modo per
nomine et diffinitione ubi autem in omnibus non idem dicitur con
sideratio est in petitis non univoce tamen sed hoc vel attendendum
de utroque eorum non idem dicit preter et naturaliter
ambi ratione quod idem petitur de uno vel non

de alio quia tunc univoce petitum est quod sicut id
est duo sunt idem modo et nomine et diffinitione quorum
de uno petitur et de altero oportet petere et de reliquis
ubi sic alterum duorum petitur oportet petere de reliquo.

a Impossibile autem est tantum ad modos predictos respondere ... respiciendo
idem modo tamen quod non vocare esse idem
tamen non vel aliqua dicuntur eadem sicut ipse sed sunt
dicta est conside(ratio) est sicut que dicuntur eadem secundum aliquam aliquo
modo tamen modo eadem sunt. Statim quod vel genere
eadem non videtur est eadem modo esse unum considerat verum
sunt eadem modo vel non si sunt eadem quod dicuntur esse
eadem. Amplius adhuc ad modos predictos
respiciendo in ipsius super talem sive alio esse si
est sic constat quod non erunt idem nomine et diffinitione
et modo ex prologalibus quod dicitur tot sunt tamen
loci consimiliter dicuntur ad idem et unde accidentis de
palam autem ex hiis que dicta sunt quod omnes destructivi
loci qui sunt ad idem sunt etiam utiles et per eos
sunt ad diffinitiones interimendas quod ad predicamen
tum idem est quod si non est idem indicet nomen diffinitio
et ratio diffinitiva palam est quod non erit diffinitio quare
generaliter per diffinitione constructivorum locorum qui sunt
ad idem construendum nullus utilis est ad diffinitiones
construendas non enim sufficit ad diffinitionem
construendum quod ad ostendendum esse idem quod
sub ratione diffinitiva et nomine diffiniti ad constru
endum quod sit diffinitio sed et alia omnia hec oportet
inesse in sexto huius sunt enim et annumerata necesse
esse ad diffinitionem tamen in in modo destructivi loci
utiles sunt sicut reddit tamen interimendi diffinitionem
sicut in videre est et etiam plus ubi de eo sunt trep
tandum est sive tonandum.

Iam autem construere
volumus problema de diffinitione autem
primum enim scire oportet quod nullus disputantium vel
pauci diffinitionem silogizant ita quod concludant
diffinitione solum non demonstrator ipsam diffinitionem
sillogizat sicut in posterioribus dicitur sive est enim
diffinitio dicitur et non ostendit quod enim dixi autem

sillogizat diffinitionem quia diffinitio sit sed non de proprio
sillogizat diffinitionem quod diffinitio sit sicut aliud explica
bilibus tamen coniecturis quod vero non
sit vera diffinitio sed non omnis disputantes et
sic tale primum quod est diffinitio accipiunt sed sup
ponunt et utuntur ipso ut geometer quod est geo
metria et unius consistit primum [illegible] diffinitiones
sicut et principia et suppositiones [illegible] sicut contra alias dis
ciplinas sciat tamen per similitudinem qualiter
fiat diffinitio alicuius talis non negotii est ass
ignare sed [illegible] sicut in VIII physice [illegible] determina
tum non diffinitio tertio [illegible] ipsi
esse [illegible] diffinitione [illegible] sufficit ad pu
[illegible] utilitatem [illegible] esse [illegible] possit
diffinitionem et [illegible] concludit de diffinitio
ne de [illegible] et hic est [illegible] esse per diff
[illegible] concludi [illegible] probari
diffinitionis probatur. Nam diffinitio est oratio [illegible]
dem est esse rei [illegible] et [illegible] per diffinitionem [illegible]
ut diffinitio [illegible] quod est de re diffinita sola [illegible]
[illegible] de sola re diffinita [illegible] non esse [illegible]
diffinitio cum diffinito. Ad huius autem [illegible]
de re [illegible] medio quod quod est [illegible]
quid est [illegible] quod dicit [illegible]
[illegible] quid esse quod [illegible] et id [illegible] est [illegible]
dico [illegible] dyalectico concludit [illegible]
vera diffinitio [illegible] disputationum [illegible]
[illegible] et [illegible]
quod quod est [illegible] oratio [illegible] com ple
xa [illegible] diffinitio erit [illegible] diffinitione
non [illegible] esse diffinitionem [illegible] diffinitum
[illegible] eo [illegible]
est [illegible] sillogizari quod talis oratio [illegible] est
[illegible] concludit de [illegible] problema
est quod diffinitio concluditur de [illegible]
[illegible] ex diffinitione [illegible] ad diffinitionem [illegible]
[illegible] construere [illegible] diffinitio
[illegible] est [illegible] pe
[illegible] ad [illegible] metho
[illegible] loci [illegible] adducti sunt [illegible]
[illegible] omnia alia [illegible] ad [illegible] diffinitio
nis ad construendum [illegible] diffinitio

[illegible] in locis extrinsecis [illegible]
[illegible] est locus [illegible] ab oppositis [illegible]
[illegible] oppositorum [illegible]
ac [illegible] rationes [illegible] oppositorum et [illegible]
[illegible] diffinitio est opposita
[illegible] est [illegible] et assignatam esse
[illegible] et assignatam [illegible] medius esse
[illegible] complexio
nes [illegible] duas [illegible] complexiones
[illegible] corruptivum boni et [illegible] mali [illegible]
[illegible] est [illegible]
[illegible] diffinitiva [illegible]
[illegible] diffinitiones [illegible] est [illegible]
[illegible] diffinitionis
[illegible] per methodos de genere si recte assignatur
est [illegible] est in diffinitione [illegible] duobus [illegible]
[illegible] sic [illegible] est [illegible] genere
et [illegible] diffinitivum est medio genere [illegible]
[illegible] est in genere [illegible] ut [illegible]
[illegible] diffinita [illegible] in quibus [illegible]
et hic est in [illegible] moralibus [illegible]
[illegible] medium ad extremum [illegible] est [illegible]
omnia [illegible] medio genere vel [illegible] generibus
esse [illegible] medio et moralia [illegible]
[illegible] et extremum ad extremum. In [illegible] autem generibus
sunt moralia in quibus [illegible] sunt medium
ad extremum [illegible] in diffinitione [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] in albo et nigro
[illegible]
[illegible] album [illegible] nigrum
[illegible]
[illegible] assignata [illegible]
[illegible] de opposito [illegible] est [illegible]
recte [illegible] assignate [illegible] est [illegible]
complexa diffinitio recta [illegible] assignata et
[illegible] est [illegible] diffinitio [illegible] construit diffinitio
et ad totam diffinitionem et ad partes diffinitionis in
[illegible] autem [illegible] est [illegible]
[illegible] de his indiget determinatione.
Non enim unum est generale sed tamen de his [illegible]
que sunt in eodem genere ut album nigrum

alia autē ad h̄ cautela ē q̄ si aliquis
ꝯtrariū nō s̄m ꝑdicto ꝑ p̄fessione dixit
univocē eē equivocū eo q̄ mlī oē q̄ sig
tur in nomine nō aptatur assignata
de noīe nisi aliquibz uel ī dr̄ n̄ ꝯe rōm
cauite ꝯsid̄ coppōnēti si rō nōis aptat̄
ad reliq̄ que sp̄ p̄t ī in quo ī stat ꝯtus
tuit n. palam ē qm̄ univocū ē eē reli
quus. sia' nō ꝯtradicat h̄ ꝯtus obiciatur
tē ꝯ eū q̄ plures ē erūt diffōnes sīn
rōnes reliquoꝝ. nā due erūt rōnes
ꝑ nomie aptabitur ad eadē. sic equivocū
ē uni. una n̄ q̄m p̄or assignata ē de
ꝯ noīe et ea que posterior ē assignata de
signo ꝯsili q̄ univocis rō n̄ ꝯr uni ꝯt
et alei. Rursū aū alia. cautela ad hoc
intendū ē oppōnti q̄ sias diffiat ad eam
n̄ uūtū dr̄. et nō ꝯt nō ꝯt apposita in
oīa ꝯtenta s̄b noīe et ꝯtus dicat q̄d
q̄ n̄ equivoce. ꝯ p̄odūtū ē tali q̄ nomen
n̄ potest oībz aptari q̄ nō institutū
ad oīa ꝯtius n̄ existente dicatur de ull' ne
ē diffō rē oppōnti. dd' ē ꝯ tale. ꝯtrā
tam nomen oz attrahere et uti eis s̄m rōnē uerū
loquutū q̄ loq̄d' ē ut plures et tal' rō
n̄ ē de noībz n̄ mutatur p̄les. et n̄ ꝯseru
ꝯ'ens usū et q̄ ꝯtus n̄ debz monē talia
s̄ uti eis oz usu ꝯi q̄cā aū nō sunt d̄ca
sūt. plibz n̄ s̄ rōnes s̄gtoꝝ s̄b noīe inq̄
bus sciend' ut paruit.

Ost cām de equivoco deffōne sit cūnat
ē diffō ꝯplexoꝝ n̄ simpli. cut multa
sig̊ aliam n̄ ꝯplectitur ꝑ assignetur.
diffō ꝑ a' ē assensu rōne altius h̄ aū
ꝑtis eoꝝ que differūt rōne n̄ ē ps rōis
totius ꝯsid̄and' ē si ad reliq̄ remanet
de ꝑtibz diffinitū reliqū rōnis q̄ remāsit
de diffōne aptari possit nā si nō potest
h̄ si palā ē n̄ q̄ tota diffō totius sunt di
ffiti ē ex̃m ē ut sias h̄ totū ꝯplexū q̄
ē eē lineā finalē et ita ꝑ diffōnē h̄ est
eē finē planū h̄ntes fines tū' s̄ī addit
i ter iacētem mē° finibz rē sepit diffō h̄ fi
nal' q̄ sit s̄n palā h̄ns h̄t fines aūbz
sūnt planū h̄nt ḡ q̄ remansit de diffinito
q̄ ē recti oz eē residuū diffōnis q̄ ē ē me
i ter iacētes s̄ī additur finibz h̄ aū recti n̄
ē diffō q̄ infinitū rectū ē et m̄ h̄ns me
m̄ fines m̄ extrema ip̄ q̄ p̄ q̄ reliq̄ ps
diffōnis nō ē reliquū q̄ remāsit de di
ffinito. amplius ad h̄ ꝯsid̄and' sit sicut
ꝯpositū sīn ꝯplexū q̄ diffiniuntur ass
ignetur eq̄tola q̄ ē ex tot nō ꝑtibz
ꝯplexa diffō q̄ diffinit ꝯplexū ē ē
n. male assignata ē diffō. ꝯlom' ē
mēbrū et equitolom ē q̄ tot mēb' h̄t
bn̄ sunt alt̄m eq̄tola ḡ dicat eē diffō
tm̄ q̄nta ꝑ nūm ptiū sunt ꝯposita h̄ ē
ꝯplexa diffinita tanta ē in diffōne assi
gnata sunt ul' ponit̄ noīa et u'ba ūtē
ē eū in talibz ꝯplexoꝝ diffōibz ē ꝯpoꝝ n̄
ꝑmutatō s̄ī i amplius q̄ aliquū ꝯ ex plurie
dicerit q̄ ex plurie dr̄ diffinitū et h̄ at o'
no' n̄ i diffinito ponit̄ et ad mū' aliquoꝝ
teꝝ n̄ q̄ fiat diffō eē ī plura m̄ diffi
nitū. ē ḡ eq̄tola et nāta diffō eo q̄ n'
plus i diffōne ul' plura nē dēa sūt no
mina q̄ ꝯtus erant i diffinito. oz n. diff
inientem talia ꝯplexa orōnū plurium
no' ꝑ nōibz in diffinito ꝯpōtis assignare
et maxe h̄ ē ꝯtīpue h̄ ē faciēd' ꝑ oībz ut
ꝑ q̄uolibz orō ponatur diffinitū nō valde
manifesta sunt tūc ad nū' ꝑ plibz eoꝝ orōnes
sūt ponēte sic ē et sic i simplicibz h̄ ē in
ꝯplexis. uñ q̄ uel uel et n̄ i orōne transeunt
n̄ erit diffōnis ut si tūs s̄ī unget ꝑ tunica h̄
nōm veste q̄ h̄ vestis sit ꝯius et notius
tanta tn̄ q̄ unet n̄ ē n̄ ē diffō. amplius
a' ad hoc intali t̄nsumptione magis ꝑtinet
ut et n̄ si ī nō et n̄ sit diffinitū q̄ ista n' no
tificat de diffinito n̄ oīa ꝯ q̄ ī m' sīnotū
ē ad notificat h̄ a' ex̃m ē ut sias h̄ ꝯplexū

q̄ ē tantu mag̃ difficile debeat p̲tinēa
nigra tolobuũ ad ad pot h̃ diffinit di
ffinitũ in obsc̃iora q̄ ipm̃ sit circumscrib
et ĩo plus petunt q̃ui si libuũ nom̃
noti ipm̃ diffinitũ circumloqũes ul' circumsim
cunt tales eĩ nõ diffiniũt cũ in sit
planũ id q̄ circumferunt ostd' ad h̃· si ĩ
tali circumlocucione ĩ nubz uni ica' circum
ueniuntur utrũ nõ circumscripta et in q̄ fit circũ
scripcõ significent l' nõ q̄ si n̄ tãe sig
ficant inueniuntur diffõ t' exm̃ ē uti
contẽplatũ sciam dixit noti do contẽpla
tõne eẽ opionem q̄ contẽplatã ɔtẽplaco
sit idem nõ opio ñ sigt idem q̄ scia
ē stans h̃tus et confirmat' opio aũ est
timens et incertus· oz a' id eẽ si totũ q̄ē
diffõ ē idem toto diffinito nã contẽplatiõ
gñt ē positũ ĩ utrisq̄ orõibz ĩ diffinita
s' ĩ diffiniente relinquũ b' q̄ ē opio ē di
ffiniens et ñ tãe sigt cũ scia·

ins̃ ĩ tali circumscriptõne
in sp̃iacendũ ē ĩ ptes diffõis
tũc sꝫ gẽ et d'ẽ ɔsid' ē si circumfiniens no
mina alti nõim fecit circumlocucõ sic̃
patet in ex° q̄ dcm̃ ē tũc sꝫ scia uitgẽ'
et contẽplatõnẽ ĩ ut d' et scia circumscripsit tñ
ɔtẽplatiñ ṽn contẽplatã q̄ē ut d' ignot
ē cũ d' q̄ē ñ genus et ĩo posuit circumscri
pcĩ debuit eo q̄ lxccĩde· s' scia ē ut geñ
ista vo· s' contẽplata ē ut d' genus a'
qui ē cũ d' et ĩo noti et cert ẽ q̄p
q̄ nõ geñ sꝫ d' optebat circumscriptõnẽ
fi specialem debuit circumsiũ· h̃ g̃ sic do
dd ē a' forte as q̄ h̃ obiciens dicit q̄
h̃ interptatõ sit circumnimus gẽ et dicam
ridiculosa ē q̄ n̄ plibet d' alii notissi
mo nob nõie dici genus a' ñ sit dici
nõie notissio sꝫ ad h̃ dd ē q̄ sic scibilia
bz gñe et d'ĩs p' noiũ gnis circumscripcõ ē
faciencia ē ei gẽ q̄ sp notius p' ē tñ
d' a' notior ñ ad nos· Similiter nõim no

fump' p' noĩe sp̃li circumfinit ĩo q̄ nõ sãt
notificat p n̄ fump' sꝫ rõne complexam
unã sñ orõne p orõne ponẽs complexa circũ
eunt tc̃ palam ē cũ mag̃ diffõ d' siue
notificatõ fac' d' ē ĩ tali circumscriptõne diffõ
et constat ex p' diuis q̄ d' m' nota ē q̃ gẽ·
= Ad h̃ si d' cum sũ diffõz sit circumfiniens
assignauit tc̃ ɔsiderando si assignata d' di
ffõ ē ñ soli d'· sꝫ et alie aliis sũ alteris
q̄ inĩc nõ bñ assignauit t' exm̃ ē sic ds
ĩ h̃ complexo q̄ē impar nũm circumfinit uolens
ĩpē q̄ē utõra dicit ĩp ē q̄ me' ly nã
tũc nũs q̄ce ɔis ē ĩ utrisq̄ rõibz sũ orõibz
ĩpis a' ē circumscripta h̃ p circumscriptõnẽ accepta
diffõ q̄ē me' hĩc et h̃ ñ soli conuenit ĩpi
sꝫ plibz aliis hn̄ et linea et sr̃ficies et
corpus me' tñ cũ conueniat q̄ ipa ñ sꝫ ipa
q̄ nõ sunt unũ et ĩo h̃ diffõ inuedictũ me
diũ liñe ñ est p'prĩa diffõ ĩpis· sicut a' fõ di
cit q̄ in' dz medium ĩ contrariis et dis̃cetas
tũc determinãd' sunt p' p̲diffõnẽ et h̃ nõ
faciens peccauit· et ĩo a' ĩ rẽspondẽd' sic
q' eũ ac siñs ĩ alto sr' medio accepto
ad determinãd' diffõm eo q̄ n̄ diffinit ĩ quo
sr' me' accipitur ĩ diffõne· Rursum
in tali circumscriptõne nõis ĩ rõne ɔsid' a'
si sit circumfinies aliq̄ q̄ē de nũo eorũ
q̄ sunt sũ q̄ ē de nũo entiũ circumscripsit
ĩ tale rõne q̄ ĩd q̄ ē sb rõne tali signa
tũ nõ ē de nũo eorũ q̄ sꝫ sꝫ ē nõ ens·
iste peccauit q̄ ens p nõ ens diffini
uit tũc exm̃ ē ut si qs albũ diffiniens
dixit albũ eẽ colorẽ igi p'mixtũ q̄ ĩ
p'lc ē ĩ corpeũ h̃ ē sp̃uale et uiuale q̄ē de
sbã sp̃i corporei corpi gnosso et tenuato
a sp̃uali eo q̄ nõ incorporale ē sicut a'
dixit ap̲ in sensu et sensato q̄ aer nũc
q̄ sp̃uale tñ ĩ corp'le hẽ hĩndũ albũ aũt
ñ ē n' ĩ corpe g'ssũ ẽ tenuato· vñ ignẽ admi
ssec tali cor' et nõ ens q̄ ē sunt ĩ corp'le
albũ a' ē ens ĩ ĩo p diffõm ñ est n̄ est

albū color igi͡ʳ perspicuus actenacte aī qꝫ
recna· dicit auctor in de coloribus qꝫ lux ē color
ypostasis et qꝫ albū ē ex admixtione igis
clari cū alio corꝑe s; h nō intellic de admix
tionē s; qꝫ mixtio ē remissa alterato uno
qꝫ sit spūale nō admiscetur gloss tñ
plus alteratur s; intelli· de diffusione clā
supficie q̄ imitat in alio et ē ypostasis ei̅
ꝑ ēē forte qꝫ hē nō ē albedo cimator notū
qꝫ tali caret luce et vbgetur ex ipsa ꝑ ēē
formale quo dr̄ color ēē extremitas ꝑ
spicui in corꝑe determinato· cū aūt sitiet in
termini diffo sitatur ꝑ simpl̄ nō ens ita
ī terminū sitatur ꝑ nō ens ad ꝑpositū ꝑtē
et hoc fit in hiis que sunt ad ad tū· n· ea
que sunt ad ad fictitiē dicuntur ad plā
pse et particus et cōīt et ipse intentū diffones
assignantur nō dīdit sū distigunt in
hiis que sunt ad ad ut accipiant id ad qꝫ
relatū dr̄ pse et ipse sit dicunt id ad qꝫ dr̄
de pluribꝫ cōplectentes ut in eo qꝫ ē pse
et particus in q̄ ipso totū sil' cōplectunt
male diffiniunt et ꝑ nō ens ad ꝑpositū qꝫ
ac oīo sū uel ac in aliquo h ē in aliqua
pte minimē tū cū m̄ ē ut sumus medietatē
que ꝑ ē ad ad diffiniendo dixit ēē dis
ciplina ei qꝫ ē ens h ē multa cōplectitur
vn et media multus eorū que sit ē disci
plina palā qm̄ oīo intitur· qꝫ tota nō
sū diffo sla dr̄ ei tota sla qꝫ ꝑ toto sla qꝫ
cōtinē in eo ad qꝫ assignetur u' ei ēnū
ē tū ipa sit dis^na tale nō tē nō sū diffo
in aliquo minē et h ē ꝑ ingens· qꝫ nō ē tri
nas dꝫ ēē si ei pse tū diffo oꝫ qꝫ sit de oī
eo ad qꝫ dr̄ et nō dr̄ ꝑ particus ei ēē ad qꝫ dr̄ qꝫ
adiū et in aliis diffonibꝫ sc hē que sunt ad
ad qꝫ omīs oꝫ ēē de oī nā ēē diffic̄ ē sili·
ac ē ꝑ in aliis et h ē id qꝫ ea que sunt ad ad
cōstituunt sū ad cōuententiā· dicit· cū
si forte aꝫ dicat qꝫ tū dr̄ media disti^na
entis h ē tota diffo s; n̄ assignatur ad id
ad qꝫ ē pse s; ad id ad qꝫ ē particus et dicit
qꝫ sit recte diffonē assignauit tū sc̄ iq'
ens qꝫ sit singulum eorū q̄ ad ad dicit ut ad

unū s; ad plā que accidit illi ad qꝫ dr̄ u'
ei ens ad qꝫ assignatur et albū et bonū ēē
et plura aa particus ipse qꝫ sc̄ qꝫ q̄ mediam
ad qꝫ assignauit recte assignauit
ut dicit adusarius sc̄ qꝫ nō id qꝫ ē ad ad
ad id qꝫ ꝑ actus dr̄ assignauit recte as
signauit qꝫ finis ē tū diffo dicat ēē vōale
et pse actus ad ad in ens sc̄ qꝫ impossibile
ē hs rōnē inēē pt ꝑpositio assignato eius qꝫ ē
ad ad planū ēē qꝫ nō solū media ē entis
s; plures de uno disciplinaꝝ ut
geometria arismetria dicūt ad ēē sū ad ens
ꝑ sc̄ qꝫ utrumq; illaꝝ tē disti^na entis nō
g^o media ē ꝑpositū ad ens diffinitur et sic diff
inicō nō cōstituitur·

sunt aūt diffinitū diffinitū
diffinito ad vnū ēē et nō ēē
diffinitū ipsum s; ꝑ vnū h ē diffinitū et ꝑfectū ad
actū et sic nomē diffinitū ēē ꝑ formam rei s;
diffinit rem vnū ēē unde ꝑ qꝫ vnū sc hē et
pt in actū et h ꝑfectū ē et in terminum· diffo
tal' aūt ē latini et rethoris diffo qꝫ q̄dā
dederunt ut si sunt rethor q̄d' tunc tunc
tuorꝫ nego et tū insilē· pt tū effectu cōsid'
are tunc alligād' et qꝫ cōclud' et qꝫ und' et tale
cōtingentibus ꝑ eminentes lac' aūt ꝑ diffone
dicatur ēē tū etiā sumit ꝑ actū tractādi
rē ahenā in vito dīo palam ē qm̄ utrꝫ
eoꝝ sit diffinitur· ē tal' ꝑ diffonē· ꝑ vnū ēē
et nō ꝑ ēē· h ei h mō diffitus ē bonū rethor
et retho simplex· Iste aūt sic diffinitus ē
bonus lat' nō ei q̄ elā sunt· s; q̄ elā velit
simile lac' et simpr· nō ei ut dicit sapiōs
s; affectus ī cōmūe ē· sīn· sū ī tali· accepcis
s; vnū pecat in eligendis et ē oīo· s· aꝫ diffi
nito id qꝫ pse cht' ē assignauit ꝑ diffonē
ut ꝑ ad eligendū· h ꝑ se bonū ut ꝑ ad
bonū diffiniunt ut si dicunt pse bonū et
effectiuū ēē boni ac operatiuū boni u' quolꝫ
alio mō dicat cht' ēē et bonū ꝑ ad quū ꝑ
se ipm̄ sit ꝑ cauit q' diffic̄ iusticiā dixit
eā ēē bonā et eligendū ut legit saluacōe
tū diffit sapienciā dixit eā ēē boni qꝫ et
eligendi ut vtitudines effectiuā saluacōem

cui desiderium locum sumit de medio eorum quod propter
quod eligitur. sic ergo quando tales male diffinie-
bant concedendo est quod dictum est quod vel pluribus quod propter
se eligitur est et propter quod aliud eligitur ad hoc conce-
datur. vel tamen nunc pertinet quod sit bonum et
eligendum propter se vel eligendum propter alterum. diffiniunt
enim in universali optimum et maxime ponendo in via
sua hoc est secundum diffinitionem melius autem quod propter se
est eligendum oportebat magis ad diffinitionem
assignare et prius diffinire tamen pluribus quod
primum ad eligendum.

Circa autem consequenter queritur utrum diffinitio
totius universalis et logica sit conveniens adinvicem
quod sit diffinitio totius integralis et similiter
et plurima magis in huius totius non est ex eo
generis componitur et generaliter de huius
ergo in primis quod compositum ex suis partibus
diffinitur considerando ergo partes in talibus
ut in speciali quando sicut alias diffinitio autem in-
tegritur ex partibus suis diffiniens ipsum
assignaverit et dicit compositum ex hiis et hiis sic
itaque utrumque de diffinito predicatur in
recto ad diffinitionem ipsum dicit quod totum est ex
ex hiis sicut partes de toto dicuntur in ob-
liquo ambo sic omnis autem est secundum modo diffi-
niens dicit quod totum est hec pars una in re-
cto predicta de toto tamen isto hoc alia parte in
obliquo de toto predicatur. hoc est differentia dif-
ferentie totius integralis per partes diffini-
unt et speciales conferentes habent con-
siderationes et hii in primo modo sic patet. nam
si diffiniens totum integrale dicit to-
tum esse hec in recto ita quod hec et hec de hec omnes
accidit quod ambo in diffinitione ponitis
et neutrum eorum secundum diffinitum in esse quod est impossibile
et sic contingit similiter tenere vera et omnia tamen exemplum
est ut sicut diffiniens iustitiam ut totum
partibus integratur dicit iustitiam esse hec
quod est iustitia est temperantia et fortitudo
copulate. nam supposito sicut duo homi-
nes quorum unus alterum hoc habet ista ita
quod unus sit temperatus et non fortis. alter fortis
et non temperatus secundum quod illi ambo essent et tamen
neutrum hoc est in iusti eo quod ambo illi

simul habent iustitiam integram quod habent
et fortitudinem et temperantiam ex quibus
integratur iustitia et neuter similiter habuit in iustitiam ita
quod neuter simul non habet eam quod sit iustitia tem-
perantia et fortitudo ita oppositum istorum timi-
ditas scilicet et temperantia similiter luxuria sunt
integrantia iniustitiam sicut neuter similiter tamen alio et
integram habet iniustitiam. sicut conclusio
dicit quod hec quod dictum est non est valde indigens quod
aliquibus dissimiliter sit oppositio eo quod unum est tempe-
rantia et timiditas quod non est indigens alterum autem
fortitudo et temperantia quod item non est valde indigens
eo quod in multis aliis accidit in eo oppositio diversis
tamen similiter quod vel pluribus aliquos duos alios
similiter habere vineam unam communem ita quod neuter per se
habeat illam similiter quod sic dicitur et est expresse
cum id implicatur quod secundum ex hec quod communem simul inte-
grum hec autem accidit sine secundum si ponatur quod hec
quidem unum duorum suppositorum habeat temperantiam
cum debilitate hoc est in timiditate vel e contrario re-
liquo duorum habeat fortitudinem est opposito
temperantie quod est luxuria vel intemperantia
ambo enim iste virtutes dicunt iustitia et in-
iustitia integrando quod sicut per temperantiam
est iustus ita per intemperantiam est iniustus ex quo
datur quod iustitia est hec et hec copulative et tunc se-
quitur quod predicatur de alio et in recto et de toto modo in
iusti est hec et hec ita quod diffinitum predicatur de ipsis. Nam
iustitia est temperantia et fortitudo tunc autem iustitia
et debilitas similiter timiditas et luxuria similiter
temperantia et sic de aliis accidit similiter ubi argu-
mentum. quoniam item sumit totum et integrum et
partes eius sic accepte omnia cum per ipsum patet
argumentum consimilia sunt ad hoc quod modo
dictum est id est quod sic diffinitum consimiliter quod partes
toti sunt eedem realiter in recto predicatur
de toto diffinito maxime a predicatoribus sunt
rationes quod sic assignatam diffinitionem in huius
integralibus totis in quibus per coherentiam
partium massam partium compositio hoc est quod compositio
partium est totius diffinitio et non in parte sicut signi-
ficatum velut est in continuo et in aliis talibus
totis integralibus cum palam est quod modo non
sunt partes vel pluribus totum non esse quod in

mo impossibile est totum non esse in continentibus parte vel
partibus quod in talibus destructa parte vel partibus
destruitur totum. sed non convertitur quod non existente
toto nec pluribus partem esse ut destructa domo
nec pluribus fundamentum esse vel parietem et ex
partes quod non inde sunt diffinitum accepte toti quanti
pietatis composito ponetur domum. Sicut autem dicit
cit quod totum integrale per partes suas diffinitum
non est sed tale ut partes in tecto diffinitum vel convenit
ti de toto ponentur et sic ex hiis est propterea
totum quod diffinitur. tunc primum quidem
ad interemptionem talis diffinitionis comparando
totum partibus considerandum est si tales sint partes quod nec
penitus natum sit fieri ex hiis quidem dictum sunt
esse partes quidam enim quod dividunt partes integra
les sic se habent ad invicem ut nec ex eis i
ntegrale fiat vel fieri possit ut linea et
numerus se habent ad invicem et tunc patet quod est unum
partes esse dicitur non potest fieri corporis et partium
multo talis diffinitio. amplius [illegible] in eisdem sint dictis
partibus continentibus sic totum et partium obliquum
de toto considerandum est sicut autem diffiniunt ad esse ex
talibus quae non sunt nata fieri in eodem tunc enim pe
rimunt et interimunt diffinitio continentibus in partibus dixit
esse totum diffinitum non sunt nata fieri in uno
aliquo fieri toto primo sed non sic continuatio di
sunt utriusque diffinitum ut tempus determinatum assignatione
palam est quod non fiet talia continentibus primo fiat
tale aliquid quod non sit totum id quod diffinitur.
ex hiis quae non sunt nata fieri in uno primo
continentibus sic diffiniens tale totum dixit
esse illud id est quod in toto integrali ea in quibus partes
in eisdem et totum necesse est esse quod in talibus non est
principaliter per partes patet quod non est in uno sed est in una
parte totum est primo sed in pluribus partibus sunt in omnibus
sunt per debitam constitutionem congregatas. Sicut autem
partes secundo ad hoc non diffiniunt totum et quod partes to
tum sit in uno aliquo primo sed partes non sunt in uno
primo aliquid ideo peremit considerandum tunc sunt non in eodem
sint partes et totum sed in uno sit totum et in alio sint
partes vel quod in uno totum in alio partes esse interimit
et tunc primum est in diffinitione quod ex talibus non est tot

sunt in suo sicut autem diffinitum ex talibus partibus
quod per totum interemptum interimuntur partes pe
remptum est in diffinitione totius integralis
quod contrario oportet accidere vel quod per talia diffinitur
eorum aliquis interempto toto interimuntur
toto vero perempto integrali non necesse est peremi
partibus primum. Sed aut ad hoc alia consideratio est in
talibus quod considerandum est si totum quod ex partibus est simpliciter
est quod bonum sed est ad bonum vel ad malum partis
enim nec quod bonum nec quod malum neutrum. sed
neutrum est tunc enim perimit diffinitio quod nec habet tot
de bono vel malo non aptitudines at et si contrario
partes quidem sunt bone vel male totum autem
sit neutrum nec bonum nec malum et tunc
perimunt quod bonum partium in totum totum quod ex
neutris impossibile est bonum vel malum totum fieri
sed contrario ex hiis bonis vel malis partibus possibile est
neutrum totum. Sed autem ad hoc considerandum utrum in
talibus totis in talibus partibus continentibus
est tale totum si magis continentur alterius con
stituentium est magis bonum quam alterum con
stituentium sit malum totum autem quod est ex hiis
non magis bonum prima parte quam sit ma
lum per aliam partem constat continenti perimit diffinitio
tunc exemplum est ut si diceretur in prudentia esse
ex fortitudine et falsa oppinione constitutionem cum
continentibus in hiis enim magis est fortitudo
quam falsa opinio sit malum oportet igitur ut totum non
est ex hiis sed id quod est magis bonum scilicet magis
bonum in esse simpliciter bonum quod est magis bonum
quam malum sit malum et cum sint partes non secundum
totum constituat quod male est ex hiis diffinit
autem forte dicens autem quod hoc diffinitio non est necessaria in
talibus compositis et compositionibus in quibus
utrumque componentium in composito retinet virtu
tem suam ita quod utrumque per se bonum vel per se ma
lum retinens suam bonitatem vel malitiam in talibus
autem in quibus suos ponunt effectus non tenet
multa enim sunt quod divisio de huiusmodi effectivorum bonum
vel mali per se quidem non bona sed mala vel neutra nec bona
nec mala permixta autem quidam quibusdam fiunt bona
at contraria sepius fit continentiis permixtorum per se

separatum est bonum per mixtam aut simul fiunt ma-
la vel neutrum exaltatio cum quod patitur absinthium
vel magis enim tamen nec dictum est in mediis compo-
sitis et commixtis egrotantis et sanitatis. Quoniam
enim medicinarum mixtura se habet ut utrumque tamen com-
ponentium per se separatim acceptum sic bonum si fie-
ret mixtum sed mala cum utrumque per se sit bonum.
¶ Rursum secundum eandem compositionem considerandum est si ad com-
positum ex duobus meliore et peiore et parte apparentibus
partibus non est nec est melius peiore et
peius meliore mala est diffinitio. Non si fiet esse hoc minime
componentium quod minima composito convenit
alterum. Aut forte dicetur quoniam utrumque inutilis
qui hoc non tenet non videtur si per se et bonum vel ma-
la ut per se appetenda vel per se fugienda ex
omnibus aliquando bona componuntur. Nam
in malis non per se hoc est separatim bona fiunt ut in
vel sanata bonorum vel plus habet si bonum ut
in hiis mediis compositis non modo dicta sunt.
Ex quo est quod dicit in libro de regimine dietorum
quod vinum per se bonum et lac per se bonum et simul com-
mixta generant lepram. hoc igitur in composito per
comparatur partibus consequentia sed nunquam totum compo-
situm dicto hoc et hoc vel hoc ex hiis. ¶ Item ad hoc nec-
esse quod totum est ex hiis considerandum si totum est
univoce nomine et ratione cum altero componentium. Oportet enim
sic esse univoce velut nec syllabis syllaba aliam
literarum univoca est nulli enim harum ex quibus
componitur syllaba ipsa syllaba est univoca quod et hoc
generaliter totum non est syllaba. ¶ Item ad hoc nec-
esse est modum compositionis considerare si diffiniens
totum esse ex hiis non dixit modum compositionis in
diffinitione. Qualiter compositum est ex illis non enim suf-
ficiens est ad cognoscendum compositum dicere quod est
ex illis non enim sufficiens est ad cognoscendum
compositum dicere quod est ex illis sed oportet dicere quod singuli
compositorum secundum est ex hiis sicut patet in do-
mo. Non enim domus est totum compositum ad
formam domus ex quibus est componatur ad figuram
debitam. ¶ Sicut quoniam compositum ex quibus diffini-
ens assignavit talem diffinitionem in qua dicit compo-
situm: hoc est tale cum isto tale per se mixtum
ad differentiam diffinitionem positivam est quando hoc
cum isto dicitur mixtum aut hoc cum isto dicitur cum hoc et non
per primum modum aut est ex illis sive mixtis cum ex quibus

tamen dicitur hydromel quod est mel cum aqua vel mel vel aqua
dicitur vel dicitur id quod est ex melle et aqua propter quod singulariter eorum
duorum confitebatur esse totum diffinito sic
diffinitio convenientia sunt esse cum pervenit vel generatio
eadem dicere non ad utrumque horum sunt quod utrumque com-
positus in medietate autem hiis dicta sunt. Amplius con-
siderationes speciales sunt ad hoc quoniam per quod est quando
diffiniens totum assignavit ipsum diffinitio
hoc et hoc dicens per quotiens fiunt quoniam modum
dicitur alterum cum altero et considerandum si in nullo illorum
modorum dicitur hoc cum nullo modo incepta erit diffinitio
ut patet si dicitur alterum cum altero ut in quo cum illo
in eodem susceptibili sicut corpore velut iustitia
et fortitudo sed in anima alterum cum altero ut in loco eo-
dem vel cum altero aut cum in tempore eodem consequentia
vel cum altero. Nullus autem modo in dictorum modorum
vere est quod dictum est in hiis non assignata sunt ut si
est illo tamen est tamen assignat diffinitio que dicit
compositum esse hoc cum illo nullus erit incepta.
Si autem diffinitio dicto quotiens hoc cum hoc dicatur
quod hoc cum illo esse vere est per ultimum modum etiam quod hoc
cum illo dicitur quod est cum isto in eodem tempore utrumque
esse tunc ad hoc considerandum si utrumque horum eorum quorum
hoc cum primo dicitur non ad idem ut ad finem dicitur vel sic
ad actum quod si non dicitur ad idem incepta
erit talis diffinitio. exemplum huius est ut si fortitudi-
nem quoniam diffiniens dicat eam esse a-
udaciam cum intellectu recto constat enim quod
audacia et intellectus rectus non ad
idem referuntur quod contingit audaciam
habere fraudandi ita quod refertur ad finem
hunc non est fraudare ad hoc. Rectum autem
intellectum non ad hoc contingit habere sed in
medicinam quoniam ea non recte sanata sunt sani-
tatis effectiva sicut sunt fraude et ideo non est
fortis quod in eodem tempore habet hoc cum illo hoc est
audaciam cum recto intellectu. Amplius ad hoc
sciendum detur quod ad idem ambo referuntur ut
ad medicinalia vel aut plus et audaciam intendo
farmatias et intellectum rectum in confectione
medicinarum habere. Sed tamen non sic ad talem actum
vel finem actus fortis dicitur tamen hoc cum illo in
medicinalibus. Sed nec ad alterum sicut utrumque istorum
quorum unum cum alio est in eodem tempore oportet dicere
nec ad quodlibet ideo sed oportet utrumque dicere ad opus fortis

fine ut ad philoz p(ro)ela at si ad° mal(ici)° e(st) p(ro)ticlu
quin philoz t ad h referri auctoritatem tu(m) intelle
ctu vetito si h tu(m) illo deleat ee forte dicto
tamen ac h ca(usa) dicitur et(iam) modis dicis tu(m) q(ui)
dam sit assignatoz q(uia) h tu(m) illo dicitur h(oc) q(uo)d
modu(m) imp(ossibi)l(i)a qui nullo m(od)o reducit ad alia
q(ua)m dictoz modoz ut dicitur h tu(m) illo q(uo)d vi(olentu)m
e(st) p(ro)p(ter) a(lter)o ut p(ro)p(ter) cum ut dicant q(ue) ita e(st) iusticia
eliqua tu(m) op(in)ione g(e)n(er)a coloris illati ul' p(ro)p(ter)
op(in)ione defficient(e) quo dicitur abisente
violentia. Nam p(ro)p(ter) h(oc) op(in)ione eliqua sit
t h volt signare in tali sensu acceptu(m) h
tu(m) illo q(ue) e(st) p(ro)p(ter) h si ad(hu)c t m(od)o e(st) idem ei q(ue)
h ee tu(m) h t(ri)bus modis sup(er)i(us) i(n)ductis p(er) ei
nullu(m) modoz id dicitur.
Utru(m) a(utem) ita h(abe)ndo q(uae)ri.
Ex p(ar)te m(ater)i(a)e dicto integ(ra)te
strunt. q(uo)n(iam) tamen e(st) ex p(ar)te for(ma)e q(ua)l(ita)te destruu(n)t
ca(usa)e dicto. q(uo)n(iam) s(ecund)o g(enere) s(ecund)a(m) difiniens totu(m)
dixit totu(m) ee hoz ex quib(us) co(m)ponitur. q(ue) p(ro)
ne ut sidicat al' ee q(uo)mo(d)o toz talie et
n(on). p(ri)mu(m) q(uo)d q(uo)n(iam) e(st) sidicens totu(m) ee ta
le q(uo)mo(d)o n(on) dixit tu(m) h q(ua)l(ita)te sit q(uo)mo(d)o ut si
a(utem) s(ecund)a t(er)tia difiniens to(tu)m ig(n)is t aeris t(er)re
t aq(u)e dixit ee q(uo)mo(d)o n(on). n(on) i(n) talibus suff
icit dic(er)e talia ee q(uo)mo(d)o s(ed) t attendend(um)
q(ua)l(ita)te e(st) una q(uo)mo(d)o ad determinand(um) totu(m) ad h(an)c
forma(m) ul' illam n(on). n(on) q(ua)lib(et) m(od)o co(m)po(si)tis ex
h(i)is que dicta sunt sic tamen s(ed) potius ex
q(uo)mo(d)o h(abe)nt ad invicem s(ed) sit t(ame)n t(er)tium
h(uius) co(m)po(sit)is sit tamen sit n(on) alit(er) q(uo)mo(d)o sit
os = h(abe)t a(utem) p(ro)ne(m) q(uia) o(mn)io tale totu(m) n(on)
sit q(uo)mo(d)o t sit ide q(uo)mo(d)o neutru(m) e(st) eoz
que dicta sunt q(uia) nec e(st) m(ateria)l(e) co(m)positu(m) n(on)
e(st) forma co(m)po(sit)is. n(on) ei tot e(st) co(m)positis
nisi de n(on)i(n)at(i)s t forte n(on) for(ma) p(ro)ducitur
ut dicitur totu(m) n(on) co(m)po(situ)m s(ed) co(m)positu(m) h(oc) a(utem)
p(ro)batur duab(us) r(ati)o(n)ib(us) q(uarum) p(ri)ma e(st) h q(uia) h co(m)po(s)i
ta co(m)positoz e(st) p(er) al(i)q(uo)d actu(m) co(m)ponentis p(er) a(lte)r(u)m
ul' n(on) dicto e(st) o(mn)ia dictoz a(utem) co(m)positoz neut(ru)m
n(on) e(st) o(mn)i(n)o t abunt a(utem) alt(er)u(m) nego q(uia) neut(ru)m ad
e(st) o(mn)i(n)o q(uo)n(iam) aut e(st) dicitur neut(ru)m h e(st) tamen toz q(uo)z
neut(ru)m ad e(st) o(mn)i(n)o q(uia) nulli e(st) s(ecundu)m o(mn)i(n)o g(enere) neu
t(ru)m istoz e(st) q(uo)mo(d)o = Amp(lius) aut(em) s(ecund)o t(ame)n ad id e(st) q(uia)
sit h e(st) p(ri)ma t similem r(ati)o(n)e e(st) instabile

ee co(m)positu(m) ee q(uo)mo(d)o ul' nullu(m) s(ed) aliud t
singulu(m) cu(m) sit co(m)positu(m) ex tot(is) t ta(li)a n(on) ip(s)u(m)
co(m)po(situ)m g(enere) eade(m) r(ati)o(n)e nec alioz co(m)positoz
m(od)o reg(u)l(ari)u(m) add(ucend)o e(st) t co(m)positu(m) attendendu(m)
h q(uia) for(ma) totius p(re)dicatur de toto d(icitu)r totu(m)
ee imp(ossibi)l(e) t for(ma) q(uo)d e(st). q(uia) d(icitu)r totu(m) ee tantu(m)
de h(i)is a(ute)m h(abe)n(te)s d(i)c(tu)m e(st) s(ed) for(ma) p(ar)tis co(m)positi n(on)
p(re)dicatur de co(m)posito q(uia) al' n(on) e(st) a(n)i(m)a nec
e(st) for(ma) totius q(uo)n(iam) e(st) q(uo)mo(d)o n(on) p(ri)mo tamen d(ict)is e(st)
p(er) for(ma) r(ati)o(n)e(m) accepta accepta p(er) ee ut di
cat al' co(m)positu(m) ex tot(is) t ta(li)a = Rursus q(uia)
iam determinatur e(st) ex p(ar)te m(ateri)e t ex p(ar)te for(m)e
q(uia) veras ee i(n) co(m)ponentib(us) ex p(ar)te m(ateri)e id q(uo)n(iam)
e(st) ad h q(uia) si ia(m) q(uo)mo(d)o co(m)positoz ex p(ar)te co(m)po
nentiu(m) sub(stanti)a si eq(ua)l(ite)r nata sit ea o(mn)ia
t difiniens co(m)positu(m) difinitu(m) q(uo)d p(er)
alt(er)u(m) sive p(ri)mu(m) o(mn)ioz p(ro)la e(st) q(uo)n(iam) diffi
niunt t q(uia) m(od)o intimatur dicto q(uia) n(on) dixit
totu(m) ee co(m)positi. Si a(utem) a(utem) s(ecund)o q(uo)n(iam) dicat d(omi)n(u)s
q(uia) n(on) id e(st) v(er)u(m) q(uia) d(i)c(tu)m e(st) deducitur h
ad i(n)co(n)ve(niens) q(uia) s(ecundu)m q(uia) accidit pl(ur)es cete(ras)
ee dicto(n)es q(uia) ei mag(is) difinitur p(er) h
in o(mn)ium tam(en) p(ro)alter(um). g(enere) si p(ri)mu(m) difinitur
utru(m)q(ue) ei o(mn)ia sub(stanti)a h e(st) eq(ua)l(ite)r nata sunt
si in eodem co(m)posito ex q(uo)n(iam) tal' ei e(st) a(n)i(m)a(e)
tamen n(on) assignat e(st) a(n)i(m)e dicto sicut
dicto illa q(uia) dicitur a(n)i(m)a e(st) s(ecund)a disciplin
ne susceptibile. Nam sub(stanti)a t(er)t(ia) e(st) ig
norantie susceptibil' sit e(st) discipline t
sit difinibil' p(er) ignorantia(m) sicut p(er) dis
ciplina(m).
Utra a(utem) ita multa q(ua)lia do(min)ante ca
tata s(ecundu)m q(ui)b(us) sit ul' sicut a(utem) s(ecund)o to(tu)m
q(uo)n(iam) assignata(m) dico(n)e(m) dat nu(n)c g(e)n(er)alia d(ic)en
tes q(uia) oz aliq(ua)m o(pp)onent(e)m si n(on) h(abe)at ar
gumenta q(ui)b(us) q(uo)n(iam) totu(m) sil' possit conari
dico(n)e(m) id q(uia) n(on) tota eunte(n)s e(st) conari
q(uo)n(iam) aliq(ua)m p(ri)mu(m) ip(s)a sit q(uo)n(iam) genus p(er) q(uo)n(iam) d(ic)en
si sic ita p(er) nota t n(on) videbitur b(e)n(e) ee
assig(na)ta sola p(ar)te i(n)cepta t q(ui)a tota dicto
r(emanet) i(n)nititur q(uia) n(on) dicet totu(m) ee rei = Aliud
do(cu)mentu(m) e(st) ad s(ecundu)m te ee corrigente(m) uit(er)q(ue)
obs(er)va(n)t et dico(n)e(m) s(ecundu)m i(n) dico(n)ib(us) t oz eu(m) ee
for(m)a(n)te(m) ea p(er) dico(n)e(m) ad h q(uia) i(n)dige(n)t
ad q(uo)d h(ab)eatur b(e)n(e) s(ecundu)m suadetur h(abe)ntia ar

generatorum et sic contingere argumenta esse huius-
cemodi ad distinctionem terminata nunc est cum sententi-
ficet debeat esse locus totius at suscipe per
contentionem quod sumptum sit propositum ab inter-
rogante omnino est in distinctione assignata.
Amplius etiam contingit quod in talibus si
inuicem adinuicem sit insequi sunt in communibus et par-
tis in quibus primum inducitur lex alia et etiam
si propositi casus exigentes oportet lex alia
melior illa tunc per statim intenditur anti-
quiorem abrogantes cum prima sic et in distinctio-
nibus faciendum est quod prima assignata a[...] fe-
ratur melior et si ita uidetur melior
ita quod per eam magis inducitur manifesta-
tur diffinitum palam est quod intercepta erit
ea non anterior posita est per prima id quod non sunt pl-
ures distinctiones eiusdem secundum unam unitum
est diffinitum contrarium ad contrarium est quod non mi-
nus eius sit primum ad omnes generaliter terminandas
distinctiones dirigere ad se ipsum sit ad sui mi-
nitatem et solam et diffinite propositum quod diffini-
endum et est bene dictum et assignatum distinctionem
sepe resumens et sepius considerare eo quod nunc
est distinctione semper diligenter considerare ad ar-
tem diffiniendi uel secundum ad exemplum proper
ficiens est considerabitur et considerare se est ad quod pri-
mum est et communicatum ex hiis itaque omnes distinctio-
nem et inspicere et quod positum est superfluere quod
[...] erit si non contingit magis huiusmodi
te argumentis g[...] ut concludatur sermo
ea quod te distinctiones sunt probata terminata in-
tum dicuntur.

Utrum autem ad alterum sit idem
uel diuersum ab eo non euidens
idem genere uel specie sicut principalio-
rem modum eius quod est idem quod est numero et principium
ue secundum quod est idem numero est idem nomine et distinctione sicut
distinctio et diffinitum sunt idem. uel considerandum est quod
tale idem uel diuersum proprie ad inuicem distinctionum
est et tenemo quod non est idem id est in una distinctio-
num non congruat illo contracto dicebatur.

in probationis [...] sunt in praedictis libris principalis esse idem id
quod minus est et id secundum igitur quod dixi utrum ad sit
idem aliud uel diuersum praeter considerabis in eodem
et etiam reddi ad contentionem distinctionem plures
in quibus inueniuntur idem per se intelligitur
distinctio patet in sensibilibus erit manifestum ad in-
uentionem ad idem plures omnes inducemus eo
quod illi ad hec constitutores sunt enim [...]
et in causa incipientes [...] differentie quod ad sit
idem alteri considerandum est primo ex casibus et coniu-
gatis similiter et ex oppositis nam in coniugatis et
casibus inspiciendo similitudinem idem est fortissime
sicut probabile principaliter et idem et iustitia fortis
ti sit sumptum sumpto et iuste erit idem quod forte.
si casus casui et si non est idem unum principaliter
alteri non sumpto sumptum ut casus casui erit idem.
Similiter autem est considerandum in oppositis. Amplius si duo
sunt quorum utrumque habent oppositum sunt eadem
[...] et eadem sunt quoniam generaliter modum oppositis
uel cum diffinitum hoc modo uel illum oppositis su-
mere ad probandum sicut quod [...] ex effectiuis
et generationibus et corruptionibus et id sit ullo ex hiis huius-
modi similiter per [...] se habent ad alterum cum
ad inuicem operata. Alia quamuis simpliciter sit sua ea-
dem sunt uno uel nomine et distinctione. Primo et generationes
et corruptiones sunt eedem et effectiua et cor-
ruptiua eorum sunt eadem. Considerandum autem hoc est per magis
tum et propriue a[...] grandum quod per [...] huius-
dantia dicitur omnis unum [...] considerandum quod
si duo sunt quorum alterum aliquid dicitur
maxime in [...] si alterum per idem accidit [...] magis
sed quod ista sunt idem sunt se nottes [...] et studi-
osam intam assignant sunt [...] esse
idem esse uno eo [...] maxime utrumque
sit eligentia et maxime bonitate [...]
te. Similiter autem in aliis hoc considerandum est indiget
[...] correctione et determinatione
[...] quod maxime sit idem quod
sit unum uno [...] maxime sit idem
quod sit unum uno et maxime eligendo sicut
sit dicitur quod esse idem uno secundum genere erit
omnino quod est idem simpliciter non cum uerum est
si fortissimum grecorum pelopum et [...]

momi in q pilipōnia sicut pinītia et lacedemo
nia sic civitas in pinītia illa nō erit et iniciū
nītū q uno nō sicut pilopin et lacedemoni
eo q nō sunt unū et idē uno pelopon et lacedemo
nius s; contrū ntē ē unū sb altō ut totū co
tinet ptem ut lacedemonii a pelopon co
tinentur sicut sic dicitur sed sū accidit se ipos
sunt sibi eē fortiores pelopenus. Sr decitur
q pilopon sicut fortiores g sunt fortiores
lacedemonii. s; cū ipo ē pelopenus forti erit
fortiores se ipis et hi sequitur si n continēt alti
sb altis et hi sed q hi q utriq oibz rehquis a forte
fortitudine meliores sicut ergo ē lacedemos
ntē ē meliores pelopenus si nō alt continēt
sicut tulli oibz sunt meliores tebis ppt q se
q sequuntur meliores sunt q ē ingens in
ē g tiām id q inficio d' oz eē unū uno et nō
plurib; pbat considerationē q sic idē id prop
tiū et maxime dicitur et oz q condicitur q sit
idem simplr q ē id uno ppt q et Xenocrates
nō idē eē assignauit sū plinit studiosū
et bam uitā et nō ppt h ntē ē eadem eē bam
uitā et studiosā q utraq magis ē elita et
potest eē q altū sb altō contineatur ut
unū sb studioso et attendendo q hi tps tiā co
times et contrariū magis eē dicit ratione cuius q i
feriori ē q exteriori. Rursū considerato duo et idē
nolunt eē oportet q parato ad tū pt unū alii
idē omni. sicut ē ad tertiū cū altū duorū ē
idem et reliquū idē ergo sit idē sed q ipa sunt sic
idē n tunc idē sic eadē et ipa sunt idē et si idē
nō sunt idē neq ipam idē esse sunt idē. Amplius
considerandō ē a q accidentib; sicut alia duo sunt
et simplr tunc oz q nulli accidit uni accidens
et alii. Unde considerandō ē in illis accidunt et
in illis quib; hi accidunt et ill' accidē dicitur n
sic dixit sit eadē uno sunt tunc quecunq uni
eorū accidunt et unū ē utrisq. Si enim in
aliquo accidentiū dissonat ita q uni eorū
acc accidit q nō alii palam ē et nō sunt
idem et tunc nō sic eius idem. Sicut s; sbō dist

erunt. Ad h aū considerato ea que dicuntur
ad genus utrumq ē si sunt in uno genere prio uel
nō prio. ul nō ut sit equale id aut tunc
tū ul ad inuicem pgnē si n. nō sunt eiusdē
gnis nō erunt idem noie in diffone. Rur
sū aū considerato ea ad genus in moribus
consid si genus utrisq nō ē idem s; hi unū ē
bonū sū in gnē bom id a ad ē malū sū i
gnē mali que sunt gna opposita ut hi q de
ē uirtus moral' ad actū ordinata id aūt q se
gnā disiūcta tunc n. palam ē que nō sunt
idē q id dicebantur. Considerandō ē si genus qui
dem duorū sit idē diē aū spāles constitue
tes eā nō sunt idem n id uno et noie et
diffone eē dicebātur. ad h aū tiā idem
genus de utroq pdicatur. s; differentie
accepta et scientia sit id genus sed tū scia
duplex ē contemplata s practica que ē in
prudentia ul ars de uno aū pdicatur
scia ē contemplatiā de altō aū practicē
actiua tunc eā palam ē quia nō sunt idē
q idē eē dicuntur. Similiter aū considerandū ē in aliis
locis similib; ad que duo que dicuntur id possunt
comparari.

nup q magis et mi pleš

Ehunt consideratiōnes sed cunctē sermū
duorū que dicuntur idē suscipit magis altiū
aū nō suscipit aut si ambo eā idē dicitur ma
g suscipiunt s; nō sic id q cū unū suscipit
q reliqū mag suscipit si ei nō sic suscipi
ant palam quia id sunt noie et diffone
tū q eiusm ē qui nō ē nitiū q cū magis
amat amore carne q ē mag concupiscit
coitē ppt q sequitur q nō ē idē amor carne
et concupiscentia coitus. Amplius ex appositione consid
eran alii sunt eandem. si n. idē ad utrūq
appositū nō totū fiant idē ita q posita appo
ne in eundē totū sit idē sic prius palam ē
q illa nō sunt idē. Aū et si eodem ab
utroq ablato q relinquitur nō remanet
idē palam ē q illa n sunt idē aū q eiusm ē.

vt si duo comparantur ad idem utrumque ad
ditū ut si dicatur duplū dimi· ⁊ dicat'
ad multipl' ē dimidiū ablato ab utroque eo
q' est dimidiū ee q' d' ē m' erit idem signi
ficantia q' ut' sic hic nō potant ad dimidi
ū nō tn̄ q̄ multiplitas que ē duplū ⁊ d'
tn̄ nō sunt idem q' ablato utroque d' nō
idē significata s; ip̄e unū ē q̄s talem eē
q' nō sē noie ⁊ dictione· Consid' tn̄ tm̄ exac
tidentibus ul' sbditatis de duob; que dicū
tur· s; ē ex uno addit ex reliquo ⁊ nō solū
h' considerād' s; ē si ppositans ⁊ pōne addi'
se' inq' ex [illegible] q' p̄e exalādo tūc n· nō sē
q̄ idē eē dicit s; d' q'm ē ppositati eo; que
dicit idē eē vacuū ⁊ plenū ahe sicut vul
gus que dicē solū palam· ei ē qm̄ sicut ple
no aere exeat aer qui in eo erat ad
h' nō in' erat uacuū tm̄ prius· s; iam
postq̄ā exiuit aer nō erit plenū aere
p' q' posito a quo exacidit ⁊ nō exalādo
sic h' vnū sit ꝑ tem sū sm̄ h' n· nl' differt
q̄ntū ad ponentē intentionē si ex tali ppōne
alterum iſtorum·

eorum autem contrariorum quorum genera sunt contraria vel pluribus
eiusdem generalis differentiis dividuntur dicit contrariis inesse
inesse que sunt de contrariis generibus. Quamvis hoc quandoque
similis sit in genere contrarietatis illa autem in uno animo sunt
in genere univoco ipsius quia probat quia hoc dicit animo tamen dicit virtus
anime et unica anime in utrisque contrarius dicta et distinguuntur
et separantur hoc dicta a corpore virtutes et unio eo quod tertium
tamen utrique est et tertium in genere est corpus ut iustitia et
tas in hoc non determinatur sed unum est tamen contrariorum
aut opposite aut eadem sunt dicit pluribus de
contrario contraria dicta sunt et eadem non possunt de opposi
to tamen dicta ei dicta est et assignata est predicabile
de opposito tertium non dicta ipsius et hic ex uno genere
et vera dicta una constituuntur differentia vel aut ad
construendum differentiam quod est quia per differentiam esse ex
genere et differentiis tertiorum quia significatiorum differentia manifesta
est tunc et opposita differentia manifesta est. Quamvis contra
contraria sint aut sunt in eodem genere aut in genere contrario
ponuntur de contrariis aut eadem de contrariis ponuntur probata
est tamen de opposito differentia aut idem genus probatur
quia de suo contrario preter eo quod sunt in eodem genere
et tunc sunt due contrarie preter eo quod sunt in eodem et
tunc sunt due contrarie vel aliqua saltem ultima
et constitutiva reliqua autem que sunt eadem genera
les aut differentia sunt in genere contrario ita quod
unum in uno est genere et reliquum in contrario genere est
vel et tunc de quidem sunt eadem genera non contraria
aut ambo quandoque sunt contraria et genera contraria in
ambo genera sunt et differentias eadem esse contrariorum non contrarie
quia sic differentia contrariorum esset una et eadem quia esse non
potest sed genus non assignato genere et una differentia contrariorum
construere differentiam. Attende autem est hec contra
riorum eadem differentia quia hec principue in differentiis
...ionum in quibus hoc est in loco de sic in
differentia aliquali et si in virtutis vitiis differentiis
natis et sicut autem dictum est in differentia iustitie et
iniustitie cum virtus dicta est anime de omnibus sola
constituens hoc in unum esse non potest

a. ... exterioribus coniugatis contra
est contrarie volunt differentiam quia nature est contraria
in talibus coniugatis et genera generibus differentias di

...tis exterioribus sunt differentiis et esse tot differentie
totis differentiis sunt tunc coniugatis supra
tamen exemplum ut si obliviosus est amissio scientie in qua
capitibus et obliviosa est amicte scientiam in sup
tis coniugatis et oblivium esse amicitie scientia
in potentia in quo tamen quod dicitur in primo vel
supra tertio contraria necesse est et reliqua coniugata illi
concedere. Sed in principio in loco a corruptione
si sit corruptio per dissolutionem est dissolere est erit
esse corrumpere dissolvere scilicet coniugatis et casibus
est corruptio aut sunt erit dissolvere necesse sit
et si corruptum est dissolutum est erit et corruptio
dissolutio est. Sed autem est et malus per se
suo modo quorumlibet tale subiecto et omnia reliqua
illi coniugata concedunt et in tamen per
infertur ut differentia omnia alia ut differentie
servant ad hunc constructio exsistere se habitu in
proportione ad invicem. Quamvis si salubre est effe
ctivum sanitatis per similitudinem est effectivum
se quia sit evegetivum sit scientia evegetive et
evacuativum est effectivum et hoc non omnia sint se
habet ad invicem per similitudinem esse est effectivis sunt
quoniam non istorum tamen de dictum est sed se habent ad proportionem
sive tamen est in ternarius in ipsis effectivis et non si
unius eorum est differentia effectivum esse proportionem similis et re
liquorum singulorum sic est dicto. Amplius
principio in loco a maiori construendo differentiam
ex magis et minus videtur inesse et hoc fit quotiens
contingit construere duo ad duo comparata sive
comparative per magis et minus accepta non genus. Si
magis hec differentia videtur esse illi quia hec alii videtur
esse illius alterius et hec quoniam ut videtur est differentia
illi scilicet et hec quia magis videtur differentia est unius sibi
sic construendo differentiis sed non. Sed si hec illi
differentia ut hec alterius et una est differentia sic quia tal
ta sit differentia per similibus sic est iudicium ut de
hoc si altera differentia est alterius similium erit et reliqua
reliquum similium. Hic autem locus non valet ad propositum
si una differentia ad duo competit differentia sed
est non valet dualibus differentiis competens ad
unum sed suo per similem. In hiis ut non videtur ex ma
gis et minus constructio eo quod una differentia duorum

nec duas diffinitiones unius possibile est esse.
Sunt hic loci qui inducti sunt a coniu-
gatis et casibus et proportione et similiter in e ma
gno et minori opportunissimi ad construen-
dum facere diffinitionem et ipsi sicut maxime oportet propos
retinere in memoria et pre ceteris quia hec p
atos eosdem eo quia isti utilissimi sunt ad
pla probata oportet n· tn hec preter illos locos
tum maxime secundum omnes sunt ad plures valentes
sicut principue sc loci extrinseci eo quia illi pl
timi reliqui sunt magis opportuni considerationi
multorum ... inspicere in singulis ut omnibus
conveniat et sic considerare in ... utrum sit esse
... data sunt sicut diffinitio si similiter conveniat s
... diffinitio ipsi quia unitate est ... de
singularibus unum et hic locus utilis est ad eos
hec est contra eos tamen ponunt formas esse sicut plus dictum
est quia illi unitate ... rationes singulis non
possunt adaptari = Amplius diligenter consi-
derans in diffinitione vel predicatione alia transfe-
rens dixit ad aliud nomen quia ratione ... sit
mutatur ut in ... sed dictum est et consi-
derantem de eodem utrum diffinitum ... et similiter
...alius locus est communis topicus ... est
est locus illius ... ad probandum
... principue ad probandum diffinitionis ad quod
aliud omnia ... ex hiis in pl
uries ... fallos·

Omnium autem ... omnibus
probabilibus ... destructio
et constructio comparando omnia ad invicem facili-
tatem destruendi et construendi ... quia
quam difficile est ... destruere diffinitionem
... dicuntur ... ideo est quia non esse
perfecte diffinitionem ... ab ...
generibus ... non est satis facile eo quod
multa valde exiguuntur ad diffinitionem ...
... difficile est ... eorum ... diffinitio hoc ... est genus ... quia
... est de diffinito ... in pot-

est si ad diffinitionem ... autem oportet diligenter consi-
derantem ... quod illa ... predicentur de eo quod
non ... etiam ... genus ... diffi-
de re diffinita in eo quod quid est ... in eo
est ut ... diffinitio ... vel hac ... vel
... sit ... in eo quod quid est de eodem
... diffinitio eo quod diffinitio est ... esse
... et ... compositionibus ...
eo quod quid est ... palam ... ex hiis quod difficile
est construere diffinitionem facilius est unum concludere
quam plura multa concludere in diffinitione oportet quod singula
... et ... in eo quod quid predicentur et quod non ad sit
... in eo quod ... et ... reciprocantur
... multa ... in diffinitione est facile
quia ad ... diffinitionem sufficit ad unum ...
... istorum argumentum ... unumquodque istorum
... destruentes ... totam diffinitionem
sed construenti diffinitionem necesse est omnia ostendere quia
omnia ... sunt in diffinitione et diffinito ... non
sit ... omnibus similiter ... = Amplius
ad hunc oportet ... de ... diffinitione ...
... diffinitio predicatur vel de ... de ...
nomen diffinitum ... nomen et diffinitio non diffi-
nitur ... in ... implicite ... non ... pl
... ad hunc autem amplius oportet ... co
... esse ... predicatur nomen et non de
diffinitiva predicatur de eodem ... esse
assignatam diffinitionem destruenti ... non ... est ...
... quod illi ... sufficit ... ostendere ad destru-
endum ... de aliquo eorum de quibus ... nomen
non est ... diffinitio et ... oportebat ...
... non ... destruendo ... quod ... diffinitio
sic ... in destruendo ... destruatur
... sufficit ... destructio ostendere quod ... de
... diffinitio de ... nomen ... cum
... est in construendo ... non oportet ostendere
... non ... de hiis de quibus ... nomen ...
destruitur est diffinitio = Amplius ... diffinitio
diffinitio ... esse ... ad hunc ...
... in ... et ... in ... diffinitio
ex hiis ... quod difficile est ... et facile destruere

est diffinitionem. Similiter autem adversum habet in problematibus de ge-
nere et proprio et accidente vel huiusmodi. Facilius est de-
struere quam construere problema. Sed autem de proprio ma-
gis quibus tunc dictum sunt in methodo de proprio et
in hac methodo de diffinitione. Nam in
in et superioribus sibi assignatur proprium
vel in complexione assignatur esse vel equatur
accidentibus, oportet quod habeat in se genus et alias speciei
quod inveniuntur esse suum; destruere autem proprium non habet
nisi si loquitur et probatio omnia que ad proprium con-
cludendum oportet inesse penitus quia omnia quecumque
ad diffinitionem necessaria esse dicta sunt sequuntur et con-
versim. Primo et ad proprium quod contingit non construere
proprium, oportet monstrare quod omni inest proprium quod est et nomine
convertitur; sed destruenti proprium sufficit ostendere
de quo vel in alium non inest si uno et in omni
vel esse convertatur et non iste illi solum speciei tantum
destruenti est proprium sicut in diffinitione dicebat-
ur. = De genere autem patet quod difficilius est con-
struere quam destruere habet rationem quia genus
quod est vero in omni inesse modo sicut vel in esse et vel
de eo quod sibi subiunguntur, sed destruenti genus con-
ditur destruere non est sicut ostenditur quod nulli inesse
sunt quod aliquam non inesse destructum est; genus et
convertitur et cum predicatorum quod inceptum est genus quod
est positum in predicamento. = Amplius ad huiusmodi op-
ponenti genus non sufficit ostendere tantum inesse uni
sed ostendere est subiectum inesse ut genus scilicet quod
non ostensum posset in eo quod unde est destructiva
et sufficit ostendere quod alicui non inesse vel nulli
ex multis a destructive facilius destruitur.
Verum in talibus problematibus videtur esse sicut in aliis
in quibus construere facilius est quam destruere et
sicut in huiusmodi difficilius quod est quam destruere.
In accidente vero sunt problemata accidentis de accidente
vel universalem facilius est destruere quam con-
struere quod particularibus potest destruere et uno tantum modo quod in
ostendenti vel ipsum ostenderet esse tantum omni vel nulli inesse destru-
enti autem vel sufficit ostendere tantum uni aut al-
teri non inesse et per conditionem est destructum universaliter
affirmativum. = Particulare vero problema de accidente
contra se habet quia facilius est ipsum construere quam destr-
uere, eo quod construenti sufficit ostendere tantum
inesse alicui; destruenti autem ostendere quod in
nulli inest et aliquid inesse per aliquid non inesse
quod sicut alicui: una et uno est ostendere nulli inesse si
destruens debeat aliquid inesse et hoc est difficile.

Oportet autem sic partes singulas problematum
constructiva vel difficultatem oportuna scientie
utrumque vel unum ad ad penes construendi facilita-
tem vel difficultatem. = Iuxta hanc autem oportuno modo est et que
non proprium tantum omnium partium facillimum sit diffinitionem
construere, sed autem tantum est quod plurima in ea assignata
sibi assignata sit et dicitur esse talis esse partes.
In pluribus autem hec est conclusio plura singulariter accepta
tractus sit inceptus sillogizare vero tunc et facilius
partem sicut obviationis vel non ratione acceptionis
in multis quod in paucis quod multa est difficile ratione
construere patet = Amplius ad hec alia ratione est quod ad
diffinitionem hec est conclusio diffinitione et et per alia partes
assignari eo quod est alia sunt vero genus sive argu-
atur aliquis quod non sit diffinitio ut proprium sive arguatur
quod non sit in ea ut genus quod assignatum est per genus tantum
quod non inest quod est accidens ad eorum tamen sed in
diffinitione sunt in incepta sit diffinitio ad alia
autem partes sunt quod ad destruendum ex diffinitionibus in
construens argumentum solum vel unum ad accidens dictum
sunt per quod inesse genus est accidens sunt omnia omnibus
partes inductas in methodis tractatis eo quod sunt
genus eorum partes sunt oportet inesse sicut quod construere sive
vel accidens inesse sicut accidens non vel proprium inesse
et sic per genus inceptum sit genus et sic ex proprio
ad genus inveniendo non contingit argumentum
sicut autem proprium non est necessarium in esse et sic
ex proprio et sic argumentum ad genus accidens inesse
vel genus autem proprium et in tantum sumptum sunt necessaria
proprium quod non est possibile concludi partes ad alia hec conclusio
argui in tantum in diffinitione maxime est genus facilis
tamen facilimum omnium partium est in tantum diffinitionem
et ex quod alia argumentum inceptio ipsi et ex
illo autem argui potest in incepto aliquid vel al-
tius ut ex accidente inceptio sive inesse omnia

ṗtoꝝ difficillimū ē cōstiue ṗtꝰ de diffōe
nā ad diffōnis cōstructōm oꝫ ꝛ illa aq̄
omnia ṗta ꝯstructiue silogizare ꝰ
oꝫ silogizare qm̄ inest ei in diffōne
dm̄ qꝫ ē ab actibꝰ ṗto ꝛ q̄ ē gn̄s vm̄
ꝛ ꝑpiū qꝫ in diffōne assignatū ē ꝛ hē
āgnē ꝛ qm̄ ꝑpi ꝛ cōuertit ē diffō qꝫ ca
ꝑo ꝛ ad hūc pt̄ ḃ silogizare oꝫ qꝫ ꝑpi
diffō in diuit qꝫ ē totū ēē rei ꝛ toꝫ qꝫ
ḃ bn̄ faciat ꝑpi diffō pfcē ꝛ declare
nō obstante = Amp̄ alioꝝ aū ṗtoꝝ
ꝑpiū q̄ dē magis difficile ē post diffōm
ꝯsē nā rēmūe cuiꝰ dē ꝑpiū facilius ē qm̄
ꝯstruie eo qꝫ sicut dicit ꝑaulo aū plimꝫ
fit ex plibꝫ ꝑpiū qm̄ bn̄ ē assignatū
ꝯsē aꝰ ꝑpiū ē difficillimū ḃ ē ualde dif
ficile eo qꝫ mltū oꝫ ꝯire ad ꝑpi ꝯstōm ꝛ
qꝫ solū ē sū soli ꝯens ꝛ qm̄ cōuṡim
de re ṗtur. Omn̄ aꝰ facillimū ē eꝫ q̄
cidentis ṗt ꝛ hꝰ rōn̄ ē qꝫ inalius quod ṗus
nō solū oñdr̄ inēē sū qꝫ insunt
ēṗr ꝛ ē qm̄ sicut sic ist oꝫ oñdē ꝛ h̄ dif
ficile ē in accñte nō oñdē sufficit qm̄
inē sp̄ ꝛ hē facile = Destruie aꝰ dif
ficillimū ē actꝰ qm̄ minīa ꝛ pau
cissima data sꝭ ad iēē ut actꝰ nō da
tū ē ad h qꝫ insit ut actꝰ nō qꝫ destruīn
nō n. ꝯsigñur in accñte qm̄ sicut dictū ē
ḃ qꝫ iē tm̄ sꝭ qꝫ alius ṗtꝰ sōr ē ītmūe ꝛ
l'o ōn ad ob qm̄ nō inē l'o ōn ad ob qm̄ nō
sic inē ꝛ h̄ ē facilius ī accñte rō nō ē
ītqm̄ nō ei qꝫ oñdit qm̄ nō ē sp̄ ꝛ dessi
cili = Epilogat g° dō loca ꝯsida ne p ēē
ꝑonei ēiin argūti ad singla pblatū
ꝑene sufficienter in sex libꝛ aꝯō ui; hūc
desēpti enumati sꝭ ples n̄ ut pbann̄ vie
ēē possunt ḃ ista q̄ dcā sꝭ sufficiant

yaletica ut sciā tīmn̄ ṗmo ḃ actē
ꝯl determinata ē qꝫ i dcā ē derib ꝛ
ꝯminibꝫ ꝛ ad q̄ ut aꝰ ē sciā iq̄sita
sit determinata ē isentibꝫ libꝛ ḃ dialca ut
ē a ph'ꝯ h'ꝯ ars opus ꝯstituens ꝛ sic ad
alem ut obinatia dextrū s qꝫ fecit ḃ
facit ḃ ꝑut ē sciā mīfēta ē ad ꝑplm̄
disciplinal' h aꝰ ē mh ulcio sꝭ ꝯ sac ꝑut
ē ars ad obinatōne ꝛ ad ꝯtratōne ut
ordinata determinata ē ꝛ ꝑ ꝑut ē ad obin
atōne leue ad ꝯtragū ꝑut aꝰ ē obina
tiua ꝛ oppōitas ꝑūe ē obinare ḃ ut oꝫ
qꝫ ṗmo ꝯsidetur obinatiā ꝯpte oppōi
tis ꝛ sō q̄lr determinā ut ē obinatiā ḃ ut
ꝛ ut sꝭ tres tractat tmibꝫ ꝑficiatur ṗus
negōm = ꝑo ḃ g° ē de dyalca i sciā i se cō
sidata i l' ho dcā sꝭ ꝛ q dcā sunt de ipā
ꝑut ipā ē iq̄sita ꝛ ad disciplinas ei sunt
ꝑplinas ordinata q tū vi senitibꝫ libꝛ
ui; hūc determinata sunt de ordine dō ꝛ
ꝯlr ipā dyalca ꝑut ē ars obinatiā ordi
nare dꝫ ōp suū i disputatō ad alterum ē
oꝫ eā inueres ꝯstm eo qꝫ ē pbabibꝫ ꝑcedit
q̄ qꝫ sunt q̄ videntur oībꝫ ul' plibꝫ nō
sine aliꝯ ꝯsēsu ṗndis accipi possunt ꝛ dō
eꝰ ḃ mō oꝫ interrogare qꝫ ꝛ. ē. ꝛ. ꝑpod imt
rogtē ꝛ q̄lr ut facilius extendatur a ṗncte
ḃ g° i ḃ l' ō ē dō ḃ. Sndo g° qꝫ eū oppōite q̄ oꝫ
locū ꝯsidatōnis inuenire vel saltē ēē
argumtatōm ꝯ oppōm pbla ꝛ mdō ꝯstrue
ul' destruere oꝫ ṗ pbare ꝯclōꝫ intētum
qꝫ aliꝰ nō posset ordinare locū inuētū
cū nō eēt ad ꝑpōm ad qꝫ inducetur i oībꝫ
ꝑstrauenbꝫ ē ars ut ꝛ eꝰ dirigantur i
ipīm. Sy aū ē qꝫ indagata ꝯclōne ꝛ loco
vnū argūtū ē inuentū tē oꝫ eū fōrē intios
ꝑonentes in fōrs cibꝫ uīg efficiuit ꝯsules
a ḃ uite ꝛ ordinare singla ad se inuicē
ꝛ ad se ipīm sū aꝑ se ipīm uidē q̄ ordi
ne uīg sunt cōcessibila ꝛ uilioza ad doce
dō q aꝑ se facit oppōns qꝫ vnū sunt mlt

quia ad alterum non est reliquum ubi terminum quod reliqui aliquid est et quasi medium duo dicti sunt in medio autem ponuntur iam in ternario et ordinata dicitur sive propositione ad alterum sunt scilicet interrogantem quod dicitur disputationis dyalectice est opus et medio duos esse oportet utrumque autem aliquid ergo procedit ex hiis aliquid dicitur et donec inveniat dyalecticus locum et ordinent interrogationem. Hec est similitudine unde sequitur planum hic est determinationes dyalectici. Sunt propositiones considerationibus in hiis quod venit propositum ad alterum sed neque negantem. Et inveniet ordinet propositiones apud se ipsum. Iam hec quod inventa sunt ordinate ad alterum et propositione in modo magis magis convenientia sunt. Et est dyalectici et non demonstrationis. Quia in hiis dicit dyalecticis et demonstratoris quod iam est negotium. Sed est dyalectici cum interrogatio conversum est ad alterum et enim alterius consensum per terminum non poterit probari. Hoc est demonstratori et dyalectico per se invenire procedere ad se per hoc disciplinas. Et ut inveniat apud se ipsum dyalecticus et in inventione alterius conseqm ad hos ergo demonstratorem et dyalecticum apud se inventes. Ut pertinet similiter ad alterum ponetur. Si non vera sunt et non per que faciunt sillogismum quoniam forte non potest hic consequi utrumque respondens. Sed in talibus quod est consequi ex ipsis quia ut ipsi vera sunt et apparentia non quia propositiones contraria propinqua sunt ex hiis quod ex ipso quod proposito non que est nota per se ipsum et prius quod sit facile quia est ut contra propositionem ex ut que sententiam sunt concedant ea quidem quia non probabilia sunt et que ex iudicio ut ut ut iudicent. Si sit plus vera et non ex iudicio huius ut indigent sed fortasse in talibus et demonstrator et dyalecticus apud se inveniens est sententia sunt ex talibus concludens et per se sensus non consequentes contraria talis propositiones magis sunt note et quam ad ut propositum sicut ille quod dicit magis propositiones de ut tales sicut convenit probat quidem ex hiis propositionibus. Hiis et notis et compositis disciplinales tamen demonstratione talis. Epilogus hec ergo dicto loco unum cum aliis ac sermone sine

talis ad hoc ad plura ad manu dictum sunt propositum in ambiguitatis ac libus

de ordine ergo

ad alterum et interrogatio sunt de modo interrogationis ad istum species ordinatio cum dicto est dicto primo propositionis preter necessarias quas ad modum quaedam sunt similiter propositionis ad alterum sed autem sunt non possunt propositis aliquibus deficiunt de terminatio est et quae necessarias in quibus inferendam sed ille per quas fit sillogismus interrogatio ut illam ipsi et in ceteris inferri conclusio et tales necessarias propositione inventas quo terminos dicitur necessarium sicut non potest sic interrogationem est ut dicitur hoc et necessarias suppositas et quantum sunt alie propositione preter has et sunt preter inferri conclusio et preter necessarie tales quae preter has sunt ab oppositione et quarto in his et ad quarto utilitates sumpte sunt. Sumuntur ab oppositione sunt quarto inductionis gratia ut ex universali detur sed concedatur probant vel in magis vel minori propositione principalis sillogismi. Propositionem aut sumpte et sermonis magnitudine sunt amplificatione sermonis sunt et prolongatione que tenus non perspicuat quod sententia inclinetur ad considerandum aut sumpte et adducte sunt et non in relatione orationis intentionem tamen celatam non perspiciens que quo tendit facilius consentiet aut assumuntur ut manifestior fiat oratio quia in ut non consentiet huius et in sic addere inpelles quia propositionis aut indigent plano et quod dubium non consentit huius et hic est prima at non consentit fessie venerit ad orationem et sic amplificationem sunt sunt prolongantia orationis aut ideo non consentit quia contrarium propositum est obscura et sic quoniam aliis preter has aut nulla sumitur est preter necessaria propositione ad conclusionem huius utilitas non valeret sed per has quarto propositiones respondens est agere ordinatius interrogationem consequentem huius est tamen de una preter necessarias propositionum respondens sed ro

problematica est enim etiam gratia et sicut utitur ad finem
glorie et non ad finem inventionis sic et solo
illius est quod hoc negocium dyalecticus ad alterum
est eo quod intentionem ei quod utitur alteri talem pertinet
voluntatis suscipere quod in talia fiunt negotio inven
tionis quoniam utitur id quod secundum quod proprium interrogatione
utile est declarare propositionem dominus suscipiat
alium propositionem propriam cogat ad consentiendum sic
gratia et sic etiam eius gratia est tamen iusta etiam gratia et
quod utile negotio dyalectico et quod tendit medium
in inventionis verum principalis intentionem et id necesse
topicum est dyalectico et quibus propositionibus inter
relative dicitur dyalectica non in tantum est obviam
tamen plus respicit proprium tamen probabilia et similia
absolute ad hoc quod respiciat sicut
hoc quod particulares dicit in verum per propositione non fictum est
quod ad proprium est contactum et id tale etiam est
inventum et non est ad finem glorie sed ut tantum
inveniat veritas sive impedimentum. Habet quod propositionum
tandem dicitur quod visus sed quod quidam quod non est opposita
tantum proportionaliter illas principales propositiones
et necessarias continentibus sic propositionibus sic principaliter
sillogistice exemplum videns plus quod sic non consentit
tunc dicitur id quod sic utitur sed descendendum est
oppositum ab illis propositionibus in suprema magis
vel minimis tamen ista quod intendit oppositionis
declarata sunt exemplum pluribus et ista magis
sibi voluit si sunt ad finem propositionis oppo
tiones quod non est contrariorum eadem disciplina sed non
est sententiam propositio sed discretionem in alteram et sic
ora et propositio est quod tamen oppositorum est eadem disci
plina propositio non sed magis vel sillogizabilis
exemplum quod contrariorum est eadem disciplina eo quod
contraria determino oppositorum est iste gratia est tantum
declaratur propositionis si non non oppositum sit et
ceterat sunt vel enim propositio tunc per inductionem
sillogismo est sed non quod sunt tantum contrariorum
eadem est disciplina et non concedit propositionis et
oppositum in tertio est de impossibilibus communis inductionis
est necessarias ad sillogismum propositiones autem est sicut
per inductionem aut per sillogismum aut quasi quidem

per inductionem maiorem sed vel minorem illas sed per
sillogismus maiorem vel minorem et hic est usus in ducte
propositionis. Quintum autem necessarium propositionum sicut videt
manifestare et apparet sicut quod concludi possit quod hinc
tertio illas et prerenderet sic apposito elongare
probabilitas ad alia media per quam inutile concludi
possit exemplum ad probatio multa inventus est id
quod et tamen de positionis oportet et principaliter recedere
obscuritatis sic ad inductionem sunt quod in tertiis hoc
apposito et inductione contra quod apposito elongare
et similes propositiones et ad pretextum principalium in
ducere scilicet ultimus precendere medium media sic
per eadem parte et similiter et cas precedendo
sunt tamen exemplum ullo modo per cas recipere in preceptis
in multa minus ille vero quod sit sed necesse sic ad sillogismum
suppete sic per illas quod sicut necesse exemplum quibus alia modo ex
plurium inter pluribus vel declarare vel adductionem
inventum deducuntur et tamen magis talium propositionum
intendendo vere per quod inducit hic modo in ducente est
de est a singularibus in vel ex notis ad igno
tiora exemplum ignote per plures propositionum. Nota
quod tamen sic quod per esse vel suprapositionibus vel ad minus
pluribus exemplum plures propositionum inducit ex hiis autem
quod vult omnibus vel pluribus precedit dicatur.
Iste gratia est tantum usus per necessaria propositionum
in sillogisticis usus quidem in ducente iam dictis declarati
sunt intendendo ut per sillogiset eo per quod deffi
cultatis utetur exemplum propositionum intendendi apposite in alteram
discedendo et hic sillogiset ut plurima supra
multos alteres sillogismos hoc autem est sicut non
totum necessarias in sive vel coniunctionibus per sillogiset
sed et eam quod ad hoc sunt utiles et per necessaria et
ad declarandum contenta alia ad hinc ex sua
suprapositiona per sillogismos ita quod ad per sillogismum et ad
hinc assertio per sillogismum tangit campi talia
declarantur de hiis sunt dicere conclusiones sententias
sicut per ea per quod diuersitatis in alteram in hiis declarati
declarati sunt per necessitatem intentam tamen exemplum ex longa
inventione media et in ferre conclusionem sic et non
gestim discedit a parte principali et semper in
tendit et est et sic propositionum deductio longius

p omnia me ut; ad pxia ulr au dd' ĩap
põib; celans q' sicoz q celaint z celans
ppoib; uti uoluit ut inelogata omnia
sit tota oronem z ppoita z q cũ iam qclone
inventa mueritur ipe hus ppr q' sui gemino
me z q qclusa e sentitur h au fit q̃n ex
cause longinq distantia medio abscedu
tione ad pxim cocluditur ppoitu h g' in
axie z firmatissime erit p inconu an dem
ex ultia qclone dem sola sit p'incipius pxis
extremitb; sed dubiu e mi tam sit sin extremo
me actit sui se qclo eo q' ipse hus no
p'modic extremitb; p'ut accidit sui secut qclo
no euodantis p edumcione ad pxia p oi
b; sillis q p longinq me se qclusa omne
a sui sillo in enodabitur supior sillis s
no eius qclone ppr ppoita licet si me qclois
enim exlongiq infima me n ponit ppoes
ppis z pxias sillgs longinquis extb; fit
alior z supior sillo ista duo i cõsultatiba
lde sut obseruanda ex pmu e supitu ex
pte p'us ppo dq z seepte qclonis inferen
de. Tertio a'dom q' quale e ualde exq
ples ppõnit sillos z ppones plurium sillos
q' no ppõnat oes cotiniuas p sicut q' h'c
dicit in ppo sillo ḡ p'nunciati ma' uni
silli cu maiore alterius silli p'nunciati
sic ppoito ad alias z ad alias qclone si
ppones s' istam sillo ponat' nisi se debito
ordine mc in q' ratitur ponatur silogizatum
h' e qclo mag erit in th iacens hus ma
g' qclusatur rõ ulteriue ¶ Est aute ad huc
tal' celantib; qsi' q' i etthimeme argu
endo oz dissõnu ppoitu sumere ex locus q
dissõne mag' e efficax ad cõclusionẽ z
tale oz sumere i cathyr ppoim i q' b; i
ipis enthimemati b; vlis ppõ poita n' e i in
ipis reb; abstractis accipienda vlis
disso h' poti' i'mmp'tas z cõiugatas ul'ista
cõcretis ex ipsi hutes simlius palogi
sant n' ni tõ istatia eo q' in cõniugato su
o cto sui disso z cõsertis uel te putates

nõ ulr q cede sicut p'utauit q n'i ipi'l'i
disso vlr sumet p ceu tedi q' rõne ista
uide ē i disstatur z sic qcedut fallaciis
dissõne ppõnta h a' ex' ē ut sic optime
at o poriecit sumie tõ cede ppoite ab oppõ re
cũm cum ira te appetit inferre penam
z repelle i iuria ppr appetente s' exrnatoz
ulatu. Sui a' no in te serto abatur
cu' ira ē appetitus pene ppr appetente ex
maiõne vlr ex au ppoitu no simr ac
ceptu ul' n e cum h supto ira p'ut hc
bnia a' i cõiugato vlr q pelgnia a p'ro
ex exl h vlr se' q' ui accepit penam ppr
appetente exmatõm sui exacetoz. hg' s'ob
suanda e ex pte simois pr'le ul' supitu
sui cõcretu sigitib; ex pposõm ei sopptz
n' pcedit h e p ppõnut dissões i ipis
cõcretis vl' sequitur obsistere hutes eo
q' se habet parta i ipis cõcretis instantu cum
z abstractis sic p; sivl ista ppõa' r pois
iratus appetit pena simile e accipe istam
p'bi sicut cum idoneus q' ira sicut no appetit
penam penalib; ma' sicut tīde nõ appetet
pena oz s' ppoie in supto n' vlr z poste
discedo ad alie abstracti dissõm vlr
accipe z pullam vl' cõcludere q' pcelat
ul' infirie ppo' e nat — Fortasse cui ira a'
can no ee instan q mouita e eo q' recib;
vl' tct pen b; iratus appetit pena q'
aqib; vl' q' sufficiens pena e estare p
centes z facte eos perire f' h iratus forte
sic v'm tu instam' h' ad vidisse q' pena
exteriore penalib; n' appetit vidisse e q'
p' ppõnat p'ra' in cõcreto z postea p
dissõne abstracti qcludat vl' p locu
a cõiugatis ut ipse hus videatur n'
irrõnabili negare ppoitu si vlr ppo
nat cu parta habet istanciã falsã a p'rete
sinnt a' abstracte dissõne g'nal' ppoitu
n' sit. sui n' oñlr e facile i uenire istã ad
e io illa ulr qcedet — Ampl ad huc dicitur
ad oppõitis e ut ea q' ppõnit videantur

non est respondentis ipsum per se inconveniens proposita esse
sed alterius disputanti a proposito vel ex opposita sed
si proposita eo quod ipsi respondentes magis timent ea
tamen sicut utilia ad principale positum et negant ea. Si
possibile autem et de contrario sed totaliter inutile opposito
tamen maxime potest facere dubium ad quod inducitur
propositum. Videtur ad hoc proponantur quod propositum est autem
ad oppositum eius et de consequenti vel est propositum sim-
pliciter oppositionis dubio non existente ad quod induci-
mus concedit oppositiones id quod est utile ad propositum
contradicentium. Hec autem sunt non potest nisi uno modo
quando discedunt oppositionis in eo quod est consensus ad
propositum. Quoniam sunt oppositi et ignis et proposita
distemperamentum ex isto loco incipiens augmen-
tum dubium est cum cedat ad propositum vel opposito
contradicendo. Est autem id continuum suppositum ex
parte eorum magis discedunt in quantum intendunt declarare
propositum. Amplius autem etiam continuitatum supposita
est ex parte unius proposita ideo quod oppositum principio con-
cludens per fallaciam in quo est non existente inductio
sicut in similibus habeat et facilius concedatur. Sic
nisi universale ex similibus et aliter in ipso similibus magis universale
tamen sicut si ponere neque non sit vel quoniam si velle contra-
dicere contrariorum eadem est disciplina nisi per
se proponens sed in similibus in volitum nisi privationis
nem quoniam contrariorum est disciplina et igitur quoniam ea-
dem enim similiter est visu contrariorum idem sensus et
ergo proponam contrariorum eadem sensus quod similiter est
contrariorum eadem disciplina. Hec autem plane
possibile est similiter inductionem sed tamen non reddunt
ad propositiones per necessitatem sed ad declarationem quo-
niam est verum inductionem in minus in aliqua sunt
simile nam in inductione a singularibus in inductis
universale sumitur et concludit ex partibus particulari ad totum
in similibus autem inductis non procedit ut ad totum
universale neque ex similibus sunt est universale ut non sunt
universale tamen omnia in inductione simili a. Et ad hunc
autem quod est continue est quoniam intendit declarare propositionibus sup-
ra extra extremis oppositis in opponente ad respondentem
quod si proponit vel ad quod habet in similitudinem aptam

et tunc facile interrogat. Tunc oportet et ipsum sed modo
ipsi respondentes non habent suppositum opponentem eorum
in suspecte agitationis quod videtur iuste sunt in
ordinis argumentari contra respondentem vel agere sed per
ipso. Ad hoc autem quarto determinato supposito ex parte
eius quod propositionis utile est oppositum dicit quod proponit ideo quod
suetum est de et quod dicit et quod ipsi respondentes pigri-
tantur ex evidentia movere hoc est negare et remo-
vere quod solutum est dictum non habentes contra id
et principue quod et ipsi respondentes utuntur solitis
et consuetudinis de et non conveniunt movere
sive removere ea. Amplius ad hunc declarandum
continuitatem est ex parte ipsi opponentis in actu oppositas
suppositam non parte ad conclusionem in proposito et
hoc causa est quod quando separantes magis obsistunt
ipsi respondentes et hec quamvis omnino utiles sint ad
propositum nisi propositum non cedunt separare ad [illegible]
mora aliquis ex partis ad propositum paulatim
accedere. Ad hunc est autem continuum in ex parte
modi proponendi suppositum [illegible] non
proponat in se ipso sed in parabola [illegible]
[illegible] vel aliquo proportio-
nali [illegible] pluribus [illegible]
[illegible] huius [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] ad ad propositum [illegible] proponitur et non per se
ipsum volet esse videtur magis ponere [illegible]
ipsi respondentes. Amplius ad hunc [illegible] declarare
volentis est quod si multum ad propositionem non proponit
[illegible]
[illegible] quod ipsi respondentes magis concedunt [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible] supposito
[illegible]
[illegible] ultimo
[illegible] interrogantem [illegible]
[illegible] respondentes [illegible]
interrogantem maxime [illegible]

interrogatiuum sit proponentium primo interro
gant ea circa que putant respondentem maxime peccant
ad illa ad quosdam uero sicut ad ignaros et pigr
os melancolicos sed domitiuo portione modo eu
tendum ad istas non quando in genere sed primo
putas respondentem perueniendi genus non prima magis
annuit sed omnes ea non omne sed talibus sicut cum
quis consiliandum silogisare qualiter accedere possit
iustitie non existimet adiunguntur plus et plus
sed quando ad eos facit dicitur tantum arbitrantes se a
tres esse inferiores tales non facile ponentes
sed contradicentes propter tantum sed respondentem in fine sicut
sunt et dicens parte et concedere et incipiunt et nunc sed
dicendo perseuerant et dicunt quando nullo non
accedit ut si consimiliter et responsum ponunt
ei tale prima concedentes hunc sed consistio me
lancolico initium conducte accipientes non tardius
est et suspicantes quod respondentis ut sint
passuri — ampliatio ad hunc ad domitium
et declaratis quod prima respondentis prolongare respondenti
o sed committere et remittere eo ea et non in ille et
uir ad respondentem inclina ad orationem incertam
sicut in fallacia signis faciunt figuras de
scribentes et facienda et enim tunc sic plas
non interrogatam sic ipsum predicamentum concedere
te sed dubium et in illo interrogato sicut
fit sic immo tantum propter quod et latent alii in
terrogantes sed oppositos non in absconso sic
dicitur et reducuntur a simulibus non sit per se
et apte ponentes epilogalter quando dicitur et
dicitur est in domitiuis et intrantibus ad totam
declaracionis respondentibus et uerum
de respondentis uero sine uno
Respondenti ampliacionibus uero est inductione
similiter in quibus et dicere responsum in partes tamen in
dicitur dicitur consignata sed similia respondente et illi et
omnes quod tales ueniunt ad responsum sicut quod et
inductio explicatio eius ulterius est — Dimittere quod
est ad explicationem responsum tale et propter uerum
disciplina ab alia disciplina meliorum
et ideo quod et eius si determinato autem quod est meus

sed est meliorum et nobiliorum sed et sic et prius
decima aut secundo quod finis fine aut alie
tendere et speculare quod finis est bonus alie
ro autem quod fines est facto et opus operatiuum
apotechii enim alie uero ponere quod et fabu
las est in potestate in monstrum ad bo
num bonum quod non ad aliud coordinato a
perfectum dicitur tamen uere dicitur ad totum
ita quod sit de ingredientibus et sillogismum ad ex
planationem autem sed et uerum respondentibus et uero
est sic uero inductum quod et populares sic alium
dicitur ut facie ut sicut omnibus sibi consentes
est autem consequentia sicut dicitur et manifesta ex
[illegible] sic declarari possit responsum alia
consueuit ponere omnes non obstante quod respondent
obseruent ut illa consueuit ponere portum
nomine similis sic non talibus et partibus
plan et quod ponitur sic ergo de amp
hationis et explanationis est uerum.

Inductio quod sit uerum sit
sed dicere est primo est quod dicitur
tando magis uerum est sillogismo quod inductione
ad opinionis et dicitur enim in omnibus uo
tamen magis non ad illos uerum sillogismo tamen
inductione magis uerum sillogismo de illos
tamen ad plures. Inductione uero eius uerum
magis ad plures quod ad dialecticos quod sillogismo sed a pu
dicitur non plures magis sentitur uerum in predi
alectica a magis arte dicitur ad orationem. Induc
tis autem respondentibus ponere est uera inductio respon
nes interrogare in quibus de bene uenit ad quod
na sic et responsione respondit omnia singula
in aliquibus a quibus non est facile inducere in quo
nominibus sic est sic est positum uero nomen
non uerum ad quod una sic de a inferiora
respondeat sed inductione tamen quod uel per inductionem
particularium sumere et concedere tunc inductio
uerum et sic in omnibus talibus et sic
de singulis sic inuenies quod omnia sic respondeat
ad uel sed a dicens distinguere difficultatem
in est uerum non uel uniuore quod nomen pu

pruunt distinguere n. e difficile q(uonia)m aut
h e qn mo (con)c respiciant (con)c huiusmodi
me(di)o eo(rum) que p(er)ficiuntur in ductio et
q(uonia)m ar h' equalia sunt (con)uis p(ro)ton sus
sipiat equalia no est h id e (con) tale aut
aut equiuoce d(icitu)r de inductis aut p(er)
anologiam et si equiuoce d(icitu)r tunc inducta
n respiciunt ipm in sillis huiusmodi comis vni
sta d(icitu)r p(er) anologiam et ipm simplr non e
n i me(di)o deductor(um) et alius non d(icitu)r sic
me(di)o eiu uult et p(ro)b h etc p(er) ipm oppones et
r(espon)dens se respondit (con)cedendo ad inuicem
disputationis a' dim opponentes r(espon)d(en)tibus q(uod)
sillia sunt q(uod) no est sillia alii no r(espon)dentes
dubitantes (con) ambiguitate q's sunt
sillia dicit no esse sillia que est sillia hec
inconuenientia ad h e (con)c(lusi)o p(ro)pt(er) d' e in oibus
talibus p(ro)positum adv(er)sari nois tale
disputationi ad unam significationem no ponere q(uod) sit
ad (con) aptum in r(espon)denti licent dubitando et
tum sill' (con) b'ile d(icitu)r vel p(ro)p(ter) n n licent
sibi calumpniari i interrogantem suo oppon
ente (con)cedit illa sil(ogis)m(us) d(icitu)r q(uod) ne sil(logismus) dicitur
et io (con)cedit (con)pla eo(rum) singularium
q(uod) no sill' dicitur g(ratia) d' vnir ab oppone
nti ar ab opponente inductio i p(ro)b(abili)b(us) sillib(us)
r(espon)dens n dicitur vel cothudi (con) ellis et nunc
e oppo(sitio)n(em) (con)cedere i stantia affirmare p(ro)p(ter) eam
ingz inferri vel qua a' no dicit p(ro)d
uctionem (con) in aliquibus p(ro)b(abili)b(us) e sic turne
cuistum dic q(uod) in talibus no e sic (con)trar
no caneatur i stantia d' i inductionem eam
no sunt oppones qui n dixit in p(ro)b(abili)b(us) esse
sic o(mn)ia n. cum (con) p(ro)ius i duunt et inductione
sunt sic post inductionem stantiam (con)cedere
i stantiam et p(ro)bare q(uod) in stantia sit va et
q(uod) v'e inst(antia) to(tum) r(espon)dente n sunt nisi mandat
i eo q(uod) (con) p(ro)ponitur et (con) oppositum e si alio n
i ipm p(ro)p(ositi)one sic vnu h e vnitali n sit in
stantia et iam i stantia n i meriat sic p(er) i h (con)

tu d(icitu)r q(uod) qualitas solus p(er)ius e p(ro)p(ri)um eo(rum)
o(mn)ia g(ratia) eius tum in (con)trariis malo p(ro)p(ter) in opposito in sta
tia in sic acdic cum solu p(ro)p(ter) tale e i numero
sic instantiis alius ai in (con)ordia i me(di)o e (con)ductio
nem ad eos cum i stante inductione (con) vel si nec in
eo ipso i stantia stantiam q(uod) i recto si si equiuoce
p(ro)p(ter) (con)uenienti nois tu vbi e (con)trarium e necessarium d(icitu)r cum a's
n h'ebit sui colore l' sui pectore l' sui manu
et dicitur ad q(uod) h'e sil(logismus) vel huiusmodi et dicunt
cum pectori h'et sui colorem et coe' n h'et sui
pectore si forte cum l' aliennis si in talibus remanet
e (con) oppositorum o(mn)ia in talibus i interrogare et p(ro)ponere
dicentem et distinguere talia q(uod) alt' ad aliquid
ut sibi ulaliter ut ps tou integ' et a' ut p(ro)
na lateente e(quiuo)catione vnum vnir r(espon)dentes
stante o p(ro)p(ositi)one. Sic a' r(espon)dens no instet i tertio
si i eodem h e i p(ro)posito vel instet et sic primam
tiam p(ro)b(abi)l(e)s habeat et i sp(eci)e i inductione i oibus et
opponente o(mn)ia e p(er) exceptione p(ro) auferente
i (con)tinuo e i stantiam et reliquam inductionem ad vel et a
o(mn)ia eo cum excipe donec p(ro) inductionem ao(rum) su
mat (con)s' e i tale ad p(ro)positum (con)c(lusi)o nu sic
i (con)trario p(ar)te post i obli(que) esse n n. (con)cedit (con)trarium
tum disciplinam cum (con)tra obl' esse sentientes
in stantia eo (con)trarie esse q(uod) e disciplina enim
entente ab esse i q(uod) sit (con)tra sic vide disciplina
nam a's tam n e obliuis et h' sint dum eius
dicto(rum) et nunc oppositam auferendo p(er) exceptionem
i d i (con)c i stantiam et reliqui e vel (con) i inductione sui
nico ut si dicatur ut permanente i eodem
statu amisit disciplinam q(uod) e obliuis g(ratia) a'
exceptione n(ost)ro e q(uod) in stantes ad hac
vel cum maiori bono maius malum opponit
p(er)ficitur n. i stantia dicitur cum totaliter cum
sit in bonum q(uod) energia opponitur maius ma
luet energie in malum e cum et hexia q(uod)
oppositi energie auferendo p(er) exceptionem et i h' i d i
(con) e i stantia et reliqui vel e p(ro)p(ositi)o na ablato
eo i (con)tinuo e i stantia (con) p(ro)p(ter) sui (con)tra e d(icitu)r r(espon)dens
reliqui q(uod) v'lt sit vm ut sic dicit tam maior

bono malum malum opposite non convenit nisi bonum
ad alterum, tamen pars ad totum velut generatio se habet
ad sanitatem. Non solum autem faciendum est respondenti instan-
tiam instantiam ferentem, sed faciendum est etiam si non fa-
ciat instantiam et tamen neget eo quod praevideat aliqua
talium in primo vel similium ... auferri. Ablato n[on]
eo in primo est instantia cogetur ponere sive con-
cedere. Respondens eo quod in reliquis vel talium esse per-
videat ... sic non sit sic propositio. Si autem
non ponat ad hoc sed neget et expectatur in-
stantiam ab eo non habebit reddere instantiam et ex
sustinebit increpationes. Exhibere autem in-
stantiam est ratio non dicit quod propositio in toto sola universa-
liter est per exceptionem partis per unam solam, et est
autem. Propositiones in quibus in neutris propositionibus in-
difficile est invenire aliquam rationem sive rationem et in alicuo
solo. In his talibus ... aliquis ... in alicuo solo
sic per exceptionem reliquorum vel vero vel verum rece-
pit. Si autem in multis inductis potest opponere
vel leviter sumptam instantiam non facit in statim dignum est ut
ponat hoc concedit ea et hoc per dictorum dyalectice pro-
bationis propositionis non dyalectica propositio est vel res in multis in-
ductis similibus est si sit vel ... non est ... quando app-
aret instantia.

Circa autem propositiones ...

Ad conclusionem sillogismi dyalectici quod recte sic concludit
conclusionem consistere sive deductionem ad impossibile
et per deductionem ad impossibile similiter autem facientem
determinationem sive propositionem per locum vel sic consistere
in isto modo ad impossibile deducendo similiter disputa-
tionem autem dyalecticam propositio autem quod ex probabilibus procedit
in quibus sit est probabile sicut verum et non assumit
impossibile et sic conclusum non est intendens per impossibile
sillogismo. In sillogismo autem ad impossibile ex aliquo sola autem al-
tera permissarum supposito per se impossibile conclusum
accipiens et per suam recipiens ad propositum et
contrarias ex opposito solo quod retinebat
dico igitur quod non est interrogatio et disputatione dyalectice
sillogismo ad impossibile non est ipse consistere sive impossibile
ad quod reducat sillogizat et nec est sive ... dub-
itare respondentem de conclusione sed quod cum teneat ea

tamen vero sillogizat ad impossibile ad deducitur non va-
let ... sit solum esse ad quod deducitur. Respondens dicit id
non esse impossibile ... ex probabilibus non est valere
... solum quod negatum probabile est in contingentibus
sic autem ... esse et non esse et ideo dicit respondens id
non esse impossibile quod conclusum est per impossibile et propter hoc non
sit sillogismus in interrogationibus quod vult dicere propter hoc ob-
servatum est in foro argumentationis. In propositionibus
autem propositionem et vel ... in pluribus sic se habet
ut propositio ... non sit instantia autem sic non
... apparet instantia in his propositionem quod sufficit
... exerceri ... vel ... videtur pluribus procedat
ipse dyalecticus non respondens quod non possunt inspicere
instantias in quibus non sit ut in his propositio ponit
... vel verum sed hoc observando ...
sed ... sit non per propositionem conclusio ultimo
... dyalectice disputationis observandum ... eorum
conclusionem non facere interrogationem sicut autem hoc non
... propositionis ... respondens ... et negative
conclusionem propositam per modum questionis sive interrogationis
... non videtur ... sillogismus ... fallax
... ipsi respondentes ... opponunt ... interroga-
te conclusionem sed in ... eo conclusionem ... ex
interrogatis ... negant ... respondentes
... non videtur arguere ipsi ... hic
non ... possunt ...
... ex interrogatis conclusio et exhibens ...
sit et concessa ... videbitur sillogizare
... conclusio interrogata ... negata est ...
... dicens ... oppones ...
accidere tamen interrogabit eam ... respondente negante
eam ... non videtur sillogismus et ideo conclusio non est ...
interrogandi disputationi dyalectice. In modo autem in-
terrogandi non videtur omnis propositio ... propositio quod
sic propositum sit ... quod est bonum ... si propo-
nat ... in modis ...
dyalectica propositio est ex probabilibus ad ... est respondente sic
sive non ... quod ... esse sic sive non ... addens
... propositiones non est respondente sic sive non ...
sed est respondente sic tamen ... quod non ... dyalectice
... interrogationes ... non est ipse oppones

de c̄'niās siceas p modū in̄t'rogationis ut
sic dicat adiudicand' ic'sēus int'rogatm pu
tas ne bonū sit ul' sic d' ul' i' talit' ppoi
tum int'rōm facil' ē exp'li'us sp̄n ul' spn̄do
affm ul' spn̄do negām ip̄ q' opponenti te
pūnd' ē i'dis pn̄do ppone hī h ē in tali for
ma tales ppōnes · s̄lr aū forte q' sic inte cop
po'te: ab isto q' spndet in q'ucūq' quos mōis
bonū qn̄ oo hec oppōite dicente sic distīcte
t distīctiguēte mod' bom nllo in̄ co'se sp'e
dici bonū eiue disit oppōns t h io q' oppo
dn̄ntē nō p' nō ex dictis pbab' p'cedere
t io o; cū iquirē md m̄ · spntes t ab eo
in̄quirē modo qb; p'cedat ad disputacō;
inf' m̄tiplices · Primū aū incidens in m̄o
oppōnendi ē q' cū oppōnentū vnā oīone
sū ppōne m̄lto q' x t m̄ltocies int'rogat
p'ntē t male inquirit nā spnte sepius
int'rogato ipe spns sepius spndit ad
h q' int'rogat oppōns palam q'm acoi
potens m̄ltas int'rogat at rēt'rogat
frequēt' easdem q' si frequēt' rēt'rogat eisdē
rē īuenatur hoc sedm q' a inueniū ēm
tentur tūn nō capiunt q' spnse ā aut si
plēres at plurimas facit rēt'rogōnes
n bē sillm nā ex paucis d'uab; s' ppōib;
l' vno t'ino q'cludi t ex paucis ēōis sillō
sic io nō bē sillōm respōdēte dicēt hoc
ipm qm nō bē sillōm te oppōns a' facte
n poē n q' spntē ī ē patul' recedit apponō
t diminuit q'e opus t postē t dicit te ī e spato
oppōnēte ul' recedat ab eo tāq' an meāte
t stulto

[c]ompariendo ad vn̄ ac eonē alti
sim difficultatē pbandi d m̄l q' d i f
fil'e ē oppōndo conari ē spnti sustinē facile
casto ppōtēses sūpones ī q'b; talia tm̄
sē t q' n nat' sē p'ma t pn̄ t q' nō sē ultia
ut ordones na p' q' ad sū declinacōnē
t m̄ltitudinē idigent dicōne q' sillō cōnari
nō possūt te n · h'ant a' p'ra h difficilt' m̄ō

ogno scitur postrema rō p'm' l'ta media
distincten do ē enim ae boli ca ēt'minū sum
te descensū q'n p'mus usq' ad ultima t sic
a p's o; opponēte descendē usq' ad ultimus si
ultia vbā debeant ē iqui ēc alr · peter p'nm
t sic sophiste arguūt ut debitum · sophiste
facte arguentes t cū h diffi'le sit p; q' ul
tior ē enim ad p'sūm d'ya'tū ē difficil' inpo'le
n · ē deminue eū q' nō incipit a p's t vis t
immedia'tis t io nō deinō sē q' n incipit a p's
p'n'is t sic p' o'ia m̄e copulat usq' ad ultima
p'ma a' ē'mare diffi'le rogo h q' iq; io q'
spntes nō pbant difficil' p h q' nō facile
a q'escant dicōnib; datis q' attendūt di
ffi ob; si int'rogans t oppōns talia diffi
niat q' m̄ltiadicā possint q' dicōnes · sia'
p'n'm nō sit factū manifestū p dicōnes t ioy
tūt nō potest a p's ad id q' ppositū ē facile
arguere q' sic d tūc ē via nō ē ad · p'n
n p dicōnes t ioy q' sic dicitur dei p'n sci
m̄ in t'min' t ios cognoscimus maxiē t
h difficilius ē p'n' accidit q' istu maxiē
sine o; q' alia t'ia posteriora p h q' ist' p'n'
cognoscūt q' p p'n' mo' ē t ipm h p'he n
q' p alia agnosci silo' h n' tē ē vniq' q'
tam̄ cognosta p dicōnē · ad huc aū q'
ins m' difficultia sit nūi p'n' vn' vix p
bantia sē t difficile ē erit ea q' aprua p'us
p'us sē pp'nqua t h' mīs q' nō q' ples
ex t'minib; mediis ad huc h' ē rōnes s'i
nē ūt q' valde pauca hūt aut sē extib;
plentur tū s' sūt ad ista pauca media
eoy t p'n'us extib; sic ex p'orib; m̄ d'strā
t' sē post ipa p'n' p'dicta aū q' sūt de
m̄o dicōnū o'm̄ qui'tē dicōnes
difficulties sē argumentacōnes t sē diffōes
o'ib; diffōib; ic argu'les sē q' tāt talib; n
tuntur nōib; s'm qu'tē obscura sē
sit simp'r t p nom dīt sudicantur
ut h ē m̄ltas mōis ad hūc a' maxiē diffi'le
ē ē'tinare ista de t'minib; n' ē notū p'ratū

vtrum sit ppria non inpositio ul' translatione simili
tudinis aliquam sciencie dicitur de difficili sicut tali
actum incerta sunt et habent argumenta contrariis et ince
rta ex hiis ignorantur sup'positio talia sunt que secundum trans
lacionem dicuntur talia sunt que dicuntur de difficili
nam que incerta sunt numquam sciri dicuntur que incerta sunt
ad se determinate et habent argumenta parte altera difficile
est difficile ad plurimum aliquo omnino et uel omnis pro
difficile est ad plurimum aliquo modo difficile est ad pro
aliquam diffinicionem arbitrantem est indigere esse eorum
et nec dicitur et propter hoc quod difficile est ad plurimum esse
et eorum et secundum translacionem dicitur uel incerto quod non longe
est a primus aut a quarto quod non est nobis magis
quod de eorum maiorum est certum id quod preestat dubitatio
nam quantum esset manifestius modis equiuo
cis faciebat et palam efficitur quam aut
tunc diffinire oportebat si fuerit primum aut
dicitur deinde si manifestandum fuerit propter aut
oportebat medias propositiones inuenire per quas
probaretur quod incertum sciatur nam per hoc sed medii
in demonstrante subprobantur ultima. Ad hec
autem inpossibilibus prius primis tamen non bene assig
natur diffinicio non est facile tenari ad disputandum
de ipsis sic sequentur videtur sequatur de hac
propositione vtrum unum uniuersorum est planum diffini
tis aliquis equiuocis modis diffiniri et contrariu
contraria que sibi eodem tamen maxime distant facile
est videre vtrum contingat quod plana eorum contingat
esse contraria quod tamen maxime distant quod super hunc
terminum dicit non sequatur et hinc non quod plana esse
esse contraria eodem autem non est contrarias et indiget diffinicio
ne vtrum autem in disciplinis obscuritatem
quod mathematica ut sit dicimus tamen ea linea
quam maxime latitudinis est secundum diffinicionem dicitur lateris et in
ferioris et superioris esse secundum dicitur in duo in duo
esse extrema et planum superficie sed locum hic ap
atur quod inter lineas et hic vtrum potest et si fuerit
in margine sic diffinicionem autem dicitur quod sit dicitur
maxime latus in duo extrema simul magis est quod de eo
quod eodem modo ab alio suo diffinicione habet locum et hi
nec quod locum suum spacia lineis continentur

et secundum diffinicionem linearum dicitur est non diffinicionis eius
ratione sed proportionis secundum dicitur quod secundum proportio dicitur
spacii sui loci quod includitur. In aliis autem cum
principiis simpliciter primis positum diffiniciones
eorum possibile sit facillimum est oportet vnum possibilis
non quod obiciuntur eorum diffinicionibus ut quod est linea
recta equalis et in medio punctus et hoc facilime con
cluditur per theorematum ut primus euclidis
eo quod non est nisi sui principium mediante vnumquodque
principiorum argumentum sic principiis suorum eorum plane
diffiniciones sic per propositionem perueniendo de
secundum continuo in circum triangulum et sola eam collare
ad plures per solam esse diffinicionem sicut ista prima
non plenarie principales positis prius diffiniciones
difficillime planarentur non tamen plane
non continuo fortassis aliqua via filosofica ideo autem in
possibile est probare ea. Similiter autem hiis quod dicitur secundum et
tamen orationes hec duas orationes sese habere quod primae
et dinnis et primus et medius et hiis et alios pro
mitatur et non lateat oppone eas quam difficile est
argumentatio est propositio que prima est ad eorum tamen quod dicitur secundum de
primis et medius et extremis. Comparatio ad diffi
cultatem propositionis ad difficultatem conclusionis quod quia
disputationis est ad axiomata quod est propositio posicione
posita sed non axiomata est dignitas posita
dicitur medium quod axiomata est propositio ad probandum
aliquam assumpta quod difficilior est ad probandum
tamen ista ad non probationem assumpta posita ad hanc
propositionem confirmatione. Sillogismus quia tamen ista sic diffi
cilior ad probandum quam principalis conclusio maior
labor est disputare ad illam quam ad prin
cipalem positionem suam conclusionem quod ista est inmediate
et ad ipsam non est nisi argumentationis. Du
bitabit quis utrum in dyalectica disputatione
positum hec suppositum sit talia axiomata et
e contrario diffinitio responderi exigitur sic probato opponente ab
opposite eo quod dyalectica inuenta est et ad metho
dorum principium via hec et tertio ad utrumque preter illi
dubitationis nam sicut dicit quod bonus non po
nat sui suppona ista et principia ad hoc dis
putaret et plenarie tamen vel indigens

q; autem proponet maius hoc est maioris laboris ne-
gotium quam scire quam scire respondere. Responsio est et hoc
vocatur apud plures difficultatis assumptio cum
aliquis dicat quod ea bonus ponat et proponat tan-
tum per se nota tamen nisi quod credas alia probabilia
probata et illius tamen quam ex minus credibili-
bus tamen quam non plura sunt. Cum tamen ipsa oppositum
sit ad ista sicut ad methodos primum quae ex his
ad utramque partem disputamus patet quod eorum non
facere difficultatibus probabilia tamen ponendo etiam
secundum axioma sicut oportet per nota et probata
similiter tamen non est ponendo vel supponendo an-
xioma autem quod utrumque oportet videns autem dicendum
solventes ad hoc quod omnibus disputationibus
et ponendo etiam non prius est anxioma discentia non
hoc est disciplinalis disputatio non est quod ponendo non
notius et ubi sit per se et per nam secundum oppositum contra
et hoc est contentiose disputatio in hoc est ponendo tamen
minus non per se nota dum in ubi videatur et non
habeat in secundum fine minutiam propter quod meum est quod non
sibi vel contentiose et discentia similiter disciplinalis di-
sputatio dignum est ubi positiones ponere epilogati-
ce quod addo pene sufficienter dictum est circa oppositionem
tem oportet interrogare et ordinare ea quae interrogat.

[D]e institutione.

autem exercitationis et de exercitatione

sicut dictum modo secundum ius tractaturus nobis
primum quidem hoc determinandum quod ad omnia aliqua sicut
primum prosequendo eorum exercitio operis sententiis secundum
modum secundum ad singula deficiatur et inveniat
postquam determinandum est quod est opus ipsius boni sententis sic
et opus ipsius determinatum est manifestius boni op-
ponentis sive interrogantis et autem respondentis quidem
opus ipsius et oppositum in omnia parte oppositam
est ad obviationem sic et ubi inducere orationem in
interrogatum ut faciat accidere probabilissima
quae alia non est obviata et probabiliora tamen
tamen sunt ista quod per positionem sive ipsa positionem improbabilem
secundum notum hoc est quam ea quae ex probabili positione sequuntur
et sic est oppositio obviare secundum quod est sententias
oppositum boni sententis quod est eius obviantis quod ipsa
quod ipsa ita sentiant quod non videatur. Ipse cum hoc
hoc est ipse sua sententia adaptare impoleat ad acci-
dens in opinabile sive improbabile secundum sicut contrarium acci-
dere videatur accidere ipse positionem improbabilem tamen
sustinet utrum non istorum motorum pertinere posset
sententiis si sic non sustinet positum aut si notum dicere
improbabilia sive contradictoria dissimile est pertinere aut si ipso
nat primum in ipsa positione quod non oportet ad pertinere si po-
nit sic id quod oportet sicut quod eorum et non patet et discat
id sub hunc modum defendendi oportet ubi parte non contra
est ut quando ad positionem occurrat et repugnantia
negetur secundum exhortatur scientia secundum oppositionibus sicut
patet in omnino quod est opus boni sententis secundum autem dictum
sit in diversis disputationibus est et artificialiter
vel determinatum est ad hunc de modis boni sententis per
similiter ipsius opus oportet autem determinare secundum pro dispu-
tationibus dialecticis et pro disputatione tamen
quae modis sufficit et determinatum secundum quod observandum
sit sententi hunc secundum est ab hoc disputantes vel oppo-
nentes cum ipse quoniam manifestum hoc est vitium et etiam et
obviationem disputationis faciant et
sibi invicem est quod sententi observandum
sit ad eos tamen faciunt disputationes et in
tentationes ipse experimentum accipiendo decli-
nare problemata assignata vel quaestiones sicut
faciunt dyalectice inquisitionis oportet de illo facere decli-
natione non non eorum oportet considerationes ob-
servante et secundum doctrinalibus sive doctrinali-
disputationibus et discentibus hoc est inquisitionis ad ex-
perimentum veritatis et contentionibus hoc autem
ad obviantes disputantibus vel sophisticae propter ipsum
in intellectu contrarium hoc non faciat tamen ad
finem de responsionibus propter locum sophistice tamen est
falsa in eandem considerationem et secundum hunc
tamen ad exercitium disputantium exercentes se in
invicem propter exercitationis causa hoc est ut perspicaciores fi-
ant. In omnibus non hiis diversas considerationes
oportet habere sententes observando tamen propositum opus
quod est non videri pati propositum oppositum et supponatur ad quod hoc
positum quod modum positum ipsius hoc diversis factum secundum intendere
tamen id quod est expositione sententis et vel dicatur ponere re-

pugnantis sicut paulo ante dictum est ars enim arti
ficiata diversitatem convenit ad propter opus exercitationis
considerationis diversae observandi secundum diversum modum
disputantes ex hoc dicentium hoc enim intentione di
sputantium propter positionem et contradictionem sicut accidit
cum quis videtur esse secundum generale non admittit ad finem
et ad finem sive sicut alio modo finem disputationis velle et
dicentium conantur ad finem dicere vel persuadere
finaliter vel stet in isto et contrario stare finem adi
positionem falso ab illo statim recedit ad oppositum unum
et stare in isto et sic bonus contendens cum quis videtur esse
vera vel patitur propter opponentem et respondentem
propter positionem. aliter autem considerationes habent secundum
talem tamen disputationem ad obviationem
oportet enim ad finem videri quod habent eum qui tollit
disputationem cum non tamen intendit ad positionem
disputare sed plus intendit obviare disputando
secundum habentem enim et ad illam oportet se habere vel
ab eo parti videntur et non ad illam indiget cau
telis et consimilibus cautelarum. In quibus vero autem dy
alecticis cum opponentis convenit habere ibi ubi
quia non consultationis tamen sed cum experimentum habent
experientie probabilium et communium veritatis est tamen propter
tionis ut perspicientes ut perspicientes faciant fa
ciunt disputationes non dum ab aliquo
artifice inventum est quidem consideratio oportet que
tamen habentem et qualia oportet eum dare
et negare ad positionem observandum tamen suum
propositum modus tamen oportet observare habentem
ut dictum est et ex dictis hoc vel bene convenit ab aliis
prius et contraenus sicut oportet vos in principio dictum
de hac arte tradendo dicere.

Via qua possit tamen posito
positum te custodire

Bonus positio autem variatur oportet quod modo bene et diversitatem
positionis sicut diversus necesse est autem habentem cum posi
tio oportet quod posito vero aut probabile ponere potest aut
probabile ponere potest aut improbabile aut neutrum
enim aliter probabile et taliter improbabile secundum quod et vero
et non vero et adhuc secundum diversitatem hoc oportet enim ponere
simpliciter improbabile aut indefinite et determinate

medio non se habentem neque hunc quando autem aliquam
propter probabile vel aliquam aut ipsi secundum probabile
babile tamen communiter autem consideratio oportet plus respondentes
tis modo ad se et modo ad positionem non differt
modo ad modum secundum tamen communiter quodlibet sive aliter
tamen probabile vel improbabile sit positio certum habentem
nam id quod communiter modo est determinatus secundum verum
et idem modus dandi hoc est concedendi vel non
dandi sive negandi quod interrogatum est a respondente
modo ad hoc quod concedatur vel videatur parti
ab opponente maxime obviante disputanti
et tamen vel dicat repugnans positionem habentem ex probabilibus
et tamen probabilis sit positio et necesse sit vel servari ex
oppositis ab opponente obviante probabile
conclusionem tamen quando probabilis est positio tunc ea necesse est
conclusionem improbabilem eo quod interrogamus ob
vians propter conatur concludere oppositum
positionis quia id quod oppositum est positio scilicet est probabile
quod simpliciter et improbabile simpliciter necesse est quod conclu
sionem opponens concludere conatur sicut tamen
quando positio hoc est scilicet simpliciter probabilis scilicet simpliciter improbabilis
et universaliter communiter est quod secundum bonus consueverit
quod ad conclusionem tamen intendit opponens non de
venire tamen obviando disputans quod ab
ab eo parti videbitur hoc autem hic non fiet cum
bene fallente illi ex probabilibus et notoribus de
monstrante hoc est ostendere propter quod conclusionem tamen
est quam simpliciter improbabilis ad quam disputat
obvians et secundum eius obviantem vel
dandum est vel concedendum de his quae autem simpliciter
et ista concedi non possunt et ad dandum
de his quae videntur magis vel minus probabilia videntur
sive minus probabilia assumit magnae et hoc est quod
tamen probabilis sit positio plus sit conclusio ex ipse probabilio
ribus probabilia deveniet et ad conclusionem probabilem
et hoc obviatio tamen oportet bonus sit enim ad conclusionem
probabilem devenire debeat opponens oportet quod
omnia quae sumuntur ab ipso ad probandum
probabile conclusio sit aut probabilia esse aut et magis
probabilia conclusione sed oportet sicut dictum est per notiora
id quod minus notum est concludi propter quod sicut eorum

interrogantur non tale est, scilicet non est probabile vel
concedendum respondenti. Similiter simpliciter probabile et
palam concedendum est, quia non conclusio quam obviando in
tendit concludere est improbabile. Ergo tunc respondenti
ponendum est omnia quae videntur sunt probabilia et
etiam de hiis quae non videntur, scilicet quae sunt minus
probabilia possunt concedi, possunt quae minus im
probabilia sunt conclusione intenta, et propinqua ad in
ad improbabilem conclusionem non potest devenire conclusio;
si enim talia ponat respondens sufficienter videre
videtur contradictionem opponente. Similiter autem non necesse
probabile vel improbabile sit positum et sic respondenti
tamdiu concedendum est omnia quae videntur
sunt quae probabilia sunt et de hiis quae non videntur
quaecumque magis sunt probabilia conclusione sic intenta
idest si disputationes probabiliores in
premissis quam sit conclusio et propinqua non deve
niet ad conclusionem intentam. Ergo si simpliciter erit
probabile vel simpliciter improbabile quod positum ad ea
quae videntur simpliciter faciendum est respondenti ut
dictum est talia scilicet dando vel non dando ad conclusionem
intentam non deveniet. Similiter autem idem quod positum a
respondente non probabile nec simpliciter nec simpliciter
improbabile sed sit probabile vel improbabile respondenti
et ponendum sunt posita inditum et qualiter
respondens ad ipsum quod videtur vel non videtur secundum istam
semper talia concedat quae ad intentam conclusionem
non veniat et tunc non probari videbitur ab op
ponente. Similiter autem non suam opinionem habens
opinionem respondens observat palam est quod
respondendo suam concedendo vel negando aliquid ad illius
intellectum etc. scilicet quod quae posita sic concedat
et non repugnans posito dicat et tunc ab opponente
non probari videtur propter quod illi qui sunt extra
neas opiniones sic Eraclite dicit bonum
et malum esse idem non concedunt repugnans
illi posito scilicet contraria sibi non esse in eodem
simul quod tamen non se compellat ab eodem sentire
propter quod ipsi destruunt positionem eorum quod non videtur eis
quod sit Eraclitum sustinendo positionem suam dicendo

sic sentiunt a obviantis disputationibus: omnis
enim ab aliquo vel ab se suscepit opiniones vel
positiones extraneas defendendas conservare intellectum
ponentis sicut illam ponit intendit quam hic ponit et dicere
dicit repugnans dicere non quod obviante disputa
tionis plus attendit positionem et est sic tamen taliter pro
bata et secundum eos convincuntur non probari videatur
ab opponente. Capitulo secundo ergo de quo procedendo non est quod
ita manifestum est, respondenti sive posito sive posito sit
simpliciter probabile quod videtur sive alicui vel respondenti vel
alii

h Similiter autem sic aut est intentionis primo
respondentis ad positum et disputantem
et sic vel sic dicere intendunt respondenti ad in
terrogationem opponentis propositam sive simpliciter
sit sive multipliciter dicendo a principio dicendum
quod omne quod interrogatur ab opponente aut est probabile
aut improbabile aut neutrum sit et ipsum propter has
tres [illegible] aut est pertinens ad orationem
sive propositum vel non est pertinens ad orationem et sic quod est in
terrogato propositum est apparens sive probabile et non per
tinens ad orationem sive propositum respondenti dandum
sive concedendum tamen hac protestatione quod dicatur
quod videtur esse apparens sive probabile concedatur; sed nos pateret
tamen non sit ad orationem. Si vero quod interrogatum propositum est
non apparens sive probabile et est non ad orationem etiam dicen
dum [illegible] est sed protestando significandum est in ipsa
concessione quod dicatur quam non videtur et hoc protestatio
facienda est ad cautelam fatuitatis ne
scilicet fatuus videatur quando in probabile et quod ad orationem non
pertinet. Si vero sit quod interrogatur ad orationem et
videtur esse probabile tunc concedendum tamen protestatione
quod videtur probabile et concedendum est cum protestatione
quod videtur probabile esse quod propositum sed valde propinquum
videtur esse ei quod in principio propositum est et quod in volutum
in principio non remanet sic propositio sit concessio idest quod
positum est a principio. Similiter autem idem quod interrogatur est ad
orationem et valde improbabile etiam faciendo est respondenti
annectionem attendere sed est distinctionis assumptio
nec totius quod est valde fatuum sic ponere sic non nec

plurale et quia ad orationem pertinet dandum vel
quia vel protestatur secundus necat ad protestando
detinet non autem est quod interrogatur ad orationem et
in plurale dandum non quando tamen cum protestatione quod
est. sed posito tenuit quod in primis positum est sed est propter
redargutionem eius quod in plurale est una sic observando
has cautelas et ceteras secundum nos vel in
propositionibus partis contrapositionibus respondit sic secundum de et quod non oportet
sic protestamus et tribus quibus interrogant assentitur fallaciae
positis redargutionis a respondente omnibus interrogatis
quae conclusione et propositiones sunt plurabilia et sic non
habet interrogationes et tamen non patitur ab opponente. d
Quandoque vero opponentium quaestiones plurabilibus
tamen conclusio sic conantur fallare prima est tamen
non bene fallaciae et propter sed sic et talia interrogantibus
non est ponendum simul concedendum a respondente quod interro
gant. Sed tales cautelae in secundo obseruandae sunt
in huius non obstante licet non dicant non interrogantes
huius obviatam disputationem a respondente obviandum
est tantum vel partim videatur tamen talibus concedit
sunt est secundum ei non intelligit obscurum et mihi
dicere et apparentia ad opponentem tamen non intelligit
quod propositione et etiam concedi secundum aliquo propositio
mihi dicto quod non est necessarium quod ipse vel simpliciter
confitentur vel simpliciter negat palam quod est quia propria
propositio plurale sic et simpliciter non est pro igitur dicere secundum
sermonem intellectum et non facta est quod se probinat
difficile aliquid secundum ex sed quod tenet concedi casum
plura non sunt plana interponuntur ab interroga
tibus sicut apparentia notum quando sic secundum quod inter
rogat mihi dicere considerandum simpliciter mihi in omnibus quae
sensibus verum vel falsum sic est simpliciter dandum sive
concedendum vel simpliciter negandum est at simpliciter sic
sed vos in aliquo quae sensum sic falsum et aliquid
verum sic quod est et protestando a respondente tamen sed multipliciter
dicere et propter ad quando sed est in uno sensu est falsum et ad
ad sensum est verum et sed de tibus in principali autem quando opponens
proterviat ad orationem sim. postea vis id sententia concedere
dicant ipsum multipliciter manifestum sic vel quae est secundus
sed dubium quae est multiplicati apud opponentem et
sic intentionabiliter tale opposite sicut secundus dubium

dubium quia est exemplum et plura tamen concessi ipsum et per ea
videtur quod multiplex est obviando dicere opponen
tem. tamen non dedi sibi concessi interrogationem
sed sibi ad hunc sed vel sensu in uno tamen concludis
sed concessi est ad alterum respiciens eorum sensuum
in uno sibi huius multiplex nam pluribus concludis ita sibi
tunc sunt ad eorum etiam eo nomine vel sed eadem
amphibolo dicere simul est dubio. Si vero pla
num sit et simpliciter quod interrogando propositionem secundus
est plane at sic at non concedendo simpliciter
autem negando simpliciter.
estimato autem sic aliter
sit secundus ad interroga
tionem et propositionibus necessarium sic hic
concedere qualiter secundus ad argumentatione
iam venit nam et ad fallaciam sui generis sui
per necessarium sermonem. Ad haec autem genera parabolarum
dicuntur omnes propositio fallaciam autem et earum aliquid
necessarius sic fallacia ad est propositio per necessarium simul in
ducit per alium necessarium sic manifestis dicere
est palam at tamen per necessarium alterius generis nota
quod sumitur propria tamen necessarium ex quo sit per in
ductiva propositione plura fallacia ex uno verum
concessa inductione alia ab opposite in
terrogantur. Nam ipsi opponentes
sumunt omne vel ante per inductionem at
per fallaciam plurium plures sive in pluribus et
quod inductione sumunt vel universale omnia sin
gularia ponentia sunt et concessa a respondente
dum modo sunt vera et pluribus ad universale autem
sunt universale repetendum est instantiam sicut per
ad singulare non pars inducte ab opposite
concessit secundus et sic per aliquid illorum instantiam
inferret sed quod videntur. nam sibi instan
tia quia sit vere instantia vel falsa instantia
videntur orationem suppositionis vel universale et
quod per verum et sic autem debet secundus neque per
mere videatur. patet quod quia quando in multis
singularibus apparent sic esse utroque non de
dit vel concessit secundus universale. cum non habet
instantiam quam ferre possit tunc magis est

que perimit. Amplius si non sunt instantie uel
et hec uniuersaliter argumentetur per inductionem et verum, p-
rius quam non verum est quod ubi propositum est magis ad
hunc perimere vel. Quoniam ubi et non sed non suffi-
ciat contradicere vel propositum quod peratur
quia sed plurima quia plures apparentes positas sed
orationes que contrarie sunt opinionibus et sapientum op-
pinionibus contrarie sunt etiam quas inferre habent
rationes et maxime sumuntur sumente sunt quia
rationes que sunt ingenium non contingit
solvere uel valde difficile est solvere eas sicut
uel ut est Zenonis probatio uel contingit moveri
et ad stadium uel spatium pertransire si non
tamen propter hoc cum talibus opposito suo obiecto talibus
intentum adductis rationibus dicitur que tales rationes
non sunt positiones secundum pluriam vel ponitur si
ergo aliis secundum naturam quia et non vel propositum habet
argumentum et habet instantiam et posset
eam instare sui ponit eam sui concedit
palam est quod perimit cum non in disputationibus per
eam habeat que est sibi contraria sui contradi-
ctoria per positionem si praesumptam instantiam
et ingenium argumentum. Ad hunc autem ipsum secundum
quod argumentorum inferre ipsum sed hoc per se et pro-
ponere disputationes et propositiones ex aliquo contra-
diles uel notitiis uel in quibus disputationes
primum ... per se ipsis est necesse. Palam ex quibus
eiusque propositionibus pro uel disputationibus propositum inter-
imunt ipsi inquirentes suo opponentes
palam quoniam huius sed peractum ad inveniendum et inve-
niendum est eis. Sed hoc maxime cavendum est secundum
ne improbabilem in facere positionem improbabile cum positio
dicitur in uno modo dicitur improbabile positio et ista que
sub positione dicitur semper in consequentia ut in positione
Zenonis si omnia dicunt tamen moveri aut
dicunt nihil moveri melissus ex hac ra-
tione contingit inconveniencia et quod dicit que
illa eligenda sunt contraria prioris consequentibus
sicut voluntatis et que eligenda sunt contrarie sunt
repugnantia consiliis bonorum et optimorum

ut quoniam voluptas sit bonum hominis minima que
repugnat bonis consiliis et quoniam iniuriam
facere quam pati et repugnat bonis consiliis
audientes id est bonum odiunt veritatem que
inferentur sed sermocinationis sui disputationis
eam. Sed cum odiunt non dicentem ... tunc est loco
verum et verum et non completa talia quia sermones
moralis plus eduntur ex amore quam ex sermone
persuasivo neque movens accidit sicut odia
talia non sunt inferenda a veritate sic quod dictum est
qualiter est veniendum ad orationem inductiam. Ad fallacias
vos ... fit inde obseruandum que contrarie
rationes secundum fallaciam sunt argumentes solvendo est
veritatem invenimus eas sui per intellectum eius propter
quod fit hec secundum intentionem solvit secundum sillogismum contra-
dicunt secundum quod est propter quem constat solvit et
si secundum quod contradicunt habebit id est alium contra suum argu-
mentum per secundum et tamen non omnia id est sed tamen secundum constantiam secundum quod est
sic quod dicitur esse non sedet in eo quod sedet sedere
ex hoc id est secundum idem accidens id est sortem sedere et se-
cundum accidit ex hiis sortem sedere quia secundum est intercep-
tio ergo falso hec est sortem sedere uel magis soluta
est oratio quia non dicitur et intentio propter quod oratio falsa
est quoniam falsum sit axioma hec est assumpta propositio
que intenditur et hoc est quod non propter non propter sed quod
intenditur oratio sui argumentato falsum est eius
propositio est quod si sit aliis sedens et non sedens prius
quam in uno non enim solo quod non oportet solo quod
dictum est quod non debuit aliis intendere sed sortem
sedere sed post hoc intendere sed quod est sedentem in eo
quod sedet sedere in id est omnis qui sedet sedebit in eo
quod sedet ergo oratio solvit argumentes sophisticos
autem contradicit ideo propter quod est secundum intentionem et non in
maiori solvunt autem solvere solutione que sunt
tamen propter hoc oratio fuit secundum hoc autem simile et exemplum in
mathematicis est in hiis lineis quam falso ... sed
sicut ut si diceretur quod linee alterius ...
... ad circumferentiam ducte sunt equales et
descendant linee in centrum ad circumferen-
tiam ducte et inferentur quod linee non sunt equales

nō . n . inutilib; argumentatōnib; sufficit
instare to ītēre q sit falsum q̄ sequitur . sꝫ
assignandū ē ipi quid falsum est . ut ipe sꝫ quod
luncturum ut sꝫ oīm nō bñe attento ad
inconvenientiā ducere sunt equales . sic n . assig
nando causam falsitatis cr° ist utrum ꝑūdens tñ
falsitatis attulit in sententiā q̄ vsem argumentꝫ .
stāñ suo ōndit orōnē
ꝑlixitate ꝯcludi sꝫ ē ꝑbla
sive ēuūgꝫ ꝑlixē ne ꝯcludātur
ꝙ item ē sō vl' ꝑbla ꝯclō habū ꝑ
lubūtꝰ s' ne ꝯcludant ꝯ ḡdo sꝫ ē ꝯtum ꝙ
sꝫ ūs ꝯ id inquo ē fīm ipe q' nō ꝯcludit sꝫ
ꝑaulo ante dcm ē sūpo mo ad interrogantē
ī instantiam sꝫ ē ī ipedimentū fit ne ꝑcedat
ad cl'ōnē ut replicētur īntellectū īterogan
tē ꝓpositōnū l' questiones laterales ingꝫ ꝓm
ꝓpiās innuendo ꝯ opponentē q . retri
nendo sese n . ū solutionē ꝑūdē ꝑūs inter
falsitatis ostendit interrogantē nō pot longi
ꝑferre sū ut ad ꝯclōm orōnē ꝑcedere
ipe in ista quasi a ꝑūte ut de intellectu ꝓ
ꝓsitionū ul' ā alatere sunt questita ꝯtū ante
īpedimentū ad interrogatā sūm interrogantē
ꝓpositā ḡ orōē attīt n . frequentē ex interrogatis
nō si sꝫ ē nō sequi q' voluit eo q' nō bñ
sꝫ ē debito ordīe ul' diminute interrogatū sꝫ
addito aliquo sꝫ ē debito ordine ul' eo ꝙ
diminutū ē attidit si ꝯclōꝫ intentū tale g'
obuiusū ꝑūs dīc sꝫ ḡ interrogatū de suo
officio . sig° interrogantē nō pot ipe a eo bñ
ista ūtamꝑ sꝫ ē ut ad ꝯclōm suā orōm ꝑ
ducere tē a ꝑūte ad interrogantē sꝫ ē ḡ in
terrogantē er' ferūt instantia tū obligatōne
opponentis . sia' sit ūpedimentū interrogatis ꝛ
nō interrogantē ī interogans ꝙdē potest ꝑce
dere ad ꝯclōꝫ tē ꝑūtis ē ūuente instantiā adī
terrogatā ut ex ista ꝑte ūpediat ꝯclōꝫ ne
ad ipe cū pria vicatan ꝙtia ꝛ ꝑ fuma sꝫ ē
ꝗ maxime affligit opponentē ē q̄ ē ad q̄ ꝑlixe
ꝙdā n . ꝑūtes talib; orōib; in stantia ad que

disputare ꝑsis ē ꝙpoꝛis . aūt sit potestas ex
tentionis que ē ex ꝑūte ꝓpositōnū ꝛ sꝫ ē aūt dcm
ē difficilioꝛis assūpcō ꝛ huius modi ī ꝓdit
opponens obuiante disputans ne deueniat
ad ꝯclōm intentū . epilog° g° dcō sicut tunc
ꝑius instantie sunt x° huius modi ꝯ ꝑūtio aūt
istas instantias adinuenit d° q' ūt istas in
stantias sūm ūpedimentū nō ē solū orōnis n
ꝯcludentis n ꝑ tūm ut ī anūlito capitulō
determinatum ē . relique aūt tres istantie n colo
nes sꝫ ꝑlixitōnes ꝛ ūpedimenta quedā ꝯclo
nū ne fiant ex ꝑūte q ꝑūide deb; ne ab
ab opponente ꝑiti videantur . .
utrisque ū orōnis sūm
interceptionis orō ē alī
ꝛ ꝑ ꝑūmū orōnē ꝛ ē ex ꝑte vtriusque ea . s . aūt
interrogatiū . nō eadē ꝗ ad ꝓpositōnē d; interroga
n ꝑ singularitatē ꝓpositā q' ūtēdit ꝛ ad q̄ ꝯd;
eē disputū l' instō sūm inquo ē interrogata
ꝑlixꝫ n . ꝑūs tunc interrogatē in disputa
tōne tnē ē q' nō bñ disputatē orō sūm pō eo
q' ipe ꝑtinēs nō ꝯcedit ea ex quib; plane
ceꝛt disputare ad ꝓpositōnē ꝓpositū tē sit iacepul'
orō ex ꝑte utentis ea cū n . disputatiue sit
opus duoꝝ opponentis . s . ꝛ ꝑūtis nō ē in
alto tm̄ vn̄sufficiē sꝫ ē ad debitū fine de
ducere orē op' inquo nrꝫ ē ab alto
vn̄ alū uertū ē alū opposita alī conatī
ōnib; ad eū sꝫ ē ꝯ eū q̄ dē ꝛ ū ad ꝓpositōnē ꝛ ima
dū dito aūt ad eū q̄ dē ꝙ ꝑaul dubio tē n
ꝑūd; sꝫ vel tōꝫ ꝑūs ūmus tantū diceret
ꝗ opponentē tnū . s . tō q̄ ꝑūd; ꝛ vice agit
ꝑūtis obseruat eū ut dicat obuiando
ꝯtria interrogatū sūm opponenti ꝛ intitur
ꝯtrari oppositi ꝛ nō iuuare ad ꝯclusiōnē
ꝓitis ꝛ ꝑncipue qū dicit oppositi ꝯtria
ꝑūtens ea ꝑ tōꝫ ꝗ fit ul' inveniat eē ꝑlu'
tales n . ꝑūtes sic ḡuātes ꝓpōs oppōtōs
faciunt ꝯ disputatiōnes ꝗ sꝫ ad ꝯstitutioꝫ
sūm ite eēnte l' colutē ꝛ ū dyaiē ꝗ ex ꝑlubib;
sꝫ ad ꝑbla sūm ad ꝓpōm ē mādā . aut aūt sꝫ

orationes ex parte respondentis recepto opponentis sed
ipse generaliter sive lucrum sive certamen et ipse ex
primis scilicet quasi respondens de minimis opponentis ulterius
accipere tamquam inquirere ipse doctrinam de ipse
facientium palam quoniam ad eo processus respondentem
non solum una est finis oppositi sed et finis eius ut
scilicet falsa aliquid concludit contra respondentem ut quod prima sillogismo
est oppositi sed aliquid per falsa ut scilicet ex falsis a respondente
concessis aliquid procedit contra respondentem sed vero non contra
posito in termino inconveniens primo notandum est disputantes sine
opponentes et per prius ipsi respondentes impediunt dis
putationem et tunc etiam verum non tenentur per unum
sed per falsum ut in sillogismo procedit et proponit falsa quoniam
et falso posito non potest hic terminum nisi per falsa deducendo
ad inconveniens ut tunc procedendo falsa ut enim plurimum
improbabiliter dicit respondentium aliquando videre esse quod non sit
hic est quod falsa sit magis notum sive videntur esse quod non
sit verum sicut quod sol sit monopedalis magnitudinis
vel quod sit maior terra ratione ipse quod argumen
tatione falsa ex falsis quod illi respondenti verum magis est
suasibile ut supponatur quod sic ad nichil ad
doctrinam sive certamus. Et ergo aliquando male sillo
gizatur ex parte opponentis et opponentem quod transferre et
referre disputationem obviantem ad respondentem
si bene se in disputando habere debent transferre
dialectice et non litigatione ut scilicet ex probabilibus
ad posse disputare et non ad contentiose sic transferre
tur sicut est geometria disputare geo
metrice. Et hic inconveniens opponentem sive magis
sive sermonem sive verum quod contradicendo est contra proposi
tiones contra quod sit sillogismus videlicet opponens
dicitur est prius in secundo libro hic dicit quoniam prius
secundus est quod impedit communem opus parabola est cum in
oratione hic est indisciplinate punire quod debitum impe
dit disciplinis primum igitur quod propositione in disputationibus
est communitas opus et opponenti et respondenti communiter autem
bonis opponentis scilicet et respondentis et ad victoriam
contra se invicem conantibus non est possibile utrique
venire tertiam quod intendit communibus enim duobus
ad invicem pluribus uno vincere est possibile ambo
vincere non possunt sed unus vincitur talis est ad

et sophisticis ut autem differt quantum ad promotionem
disputationis sive increpando sive inter ratio
opponentes litigatores hic est ad finem litis pure dis
putare sicut et illo tamen litigatorie respondet sic
iste tamen in respondendo non concedit quod videtur et quod est plura
bus suscipit assentiendo quoniam ei quod interrogans
vult tenentes ad propositum faciens rationem ut
quod ex hiis que data sunt tamen non sunt hic est circa
te tamen increpando et ipse sive sic orationes interrog
ante sive opponente sed ad tamen increpatur op
ponens et ad orationem ut enim plures aliquando orationes quando
prava esse interrogante ut contingit hic est dis
putatio totaliter punitur optime contra respondentem
disputare sive modo et lege dyalectice disputationum
discolos respondentes non est possibile statim in prius
contestantur per cavillationes et tales et
non ad oppositum vel ... sillogismos sed cum facere
tales quod facere ad contestandum discolum tamen
ad infinitum est sive inertia et interminatum quoniam
contra opponentem vel respondentem et quam ea que sunt in parte
sua convenientia ad intendendum propositum faciunt
hic proponunt homines disputantes ad vincere
opponens scilicet et respondens plurimum sive sepe et per se dicun
tes sed contraria ad invicem et plures est ea quod prius
sibi innuentes et negantes propria concedunt
et proponunt hic est enim sepe fit improbabilis et hic fit
ideo quod respondentes pluries sibi audiunt hic est ma
le audiunt ad primum intellectum audita
referendo ea quod interrogantes interrogant
a primo et ex hic notandum est prius sunt disputationes
de tamen hic est quod respondet hic est idem litigiosa con
cedunt ad aliqua que faciunt ad propositum
non concedens sic et ex parte utentium oratione
sic increpantia oratio ex parte illius est tamen non sunt
ut dictum est increpandum est orationes litigio
gantes scilicet

Certe autem similiter orationes non iuste op
ponentis vel respondentis tamen quod sic impositio
nes prima autem ipse sunt contra in oratione sive ex
est tamen ostendit tamen tales oratio quod ex interrogatis
propositionibus non concluditur ad nec propositionum

net ad oio tu sunt nec fla l' mplr ul
onina ul' pla eor inquib; e oclo pimisse
n. tim extrma m ulti se hnt ad oclom t
quitu ad mediu ut tu efficiens hnt se ad
oclone t oclo e m ipis nec effectus icti nisi
uno mo t ut efficiens inctu effic alique mo t
tum n; ablatis quib; n; additis qb; tam
n; t hius qdem ablatis huic addiis sic
ex ipis aliq oclo talia .n. no possit aliq
mo ee tu oclonis t io B e q3 omne fore sillo
repugnant nec seruant aliq ordine me
di ul' extremor; n poia deo ul' diuide
nullo confirmari t io unto sic intercipiar.
Sn au intercipio sil tu intercipcionis e si
oro talis sit q ea no fiat sill's ad pom h
e ad pom pertit n B eo q tanet sic debi
to ul' e si no fiat sill's ex ea e certalib; pla
bilib; s. ex quib; pus in p h' sic s d an
e tnq au intercipio sil tu intercipcionis e
si sill's ad ppr ex eo q no fiat quib; tam
additis q3 tuc p; q diminuta t deficiens
t desint in utius t maxie q ad ea
sit priora ad plimdu t mi pla ha
bitis sn au' tu intercipcionis e statu
sit oro q no fiat ex ea sill's ad ppo n ab
latis q b; q3 ut ue h' idat sic stinis tunc
no possit ee tu oclonis opponentes
simunt pla interrogandia ui necaria
sint ad pom t pp B ee si sit sill's ocludes
eo q h sunt q3 tu oclonis ee no possit.
amplius quart tu intercipcionis e si
ex pba b; t mi credibilib; q aut sit oclo
fiat sillo aut e si fiat ex uis B plima
opa sine labore i digentib; t maior sin
tuu oclo ad deminand B e n. anqioma
ansimptu sic manifestis de tu e ad qtua
uo et me tu sic t explanatione nod e
q no oz dee q sill's ex ea t ad pom fi
ant ex oib; sil quib; pbib; t sill no
oz dee sillos s l' B e equalr ee pbles t
ursiles ut n ex ipsi n pponi tan eor n

querutur. sil interrogantur. sunt fa an hora
tu ubta t plubiliora qtu dificiliora t imp
biliora pp q3 qui oni sil possit sillos ex
ppoib; maxie plubilib; in qtu o n dic p
pponenti naa h e niqu pmatr ppoitu
t m. Bbn disputauit t orone interciptiam
q3 tu arguuit ex plubilioribz pbeditur
t ex huius dus e q no e eadem tu intercipcionis
i orone p q e ordinatu ad pponum oni d t
in orone p q pse sumit ad oclo q ui
simplr ordinata. n n. plz pse qndem
oro ee uitupabile t tu ad pbla laudabilie t
h maxie fit qu obstinate dispuiti ad a
pone ul' fitione t pcedunt ex tarts a q he
t rursu ee n plib; orone pse q ndm lau
dabilie ad pbla au ee uitupabile q3 no sunt
ad pponi th fit qn oro ex plib; t in notiorib;
oclone t finale pot plum e tu ex pertinentib;
ad pponi. Est au aliu sil o q oro conclusa
peior e qua no alius conclusa th fit qn h
q conclusa e ex falsis oclusa e B ualde i
plubilib; tu pp no oclusa no sit h q
ex falsis possit conclud e sic tal' qa d i
pone indiget talib; q plubilia t ua
t maxie qn mala e illa q ex falsis co
cludit qn t osequtiq pertinet i q conclo
n e sa assumptis ad sillom ppoib; sit effectus
i cu efficiente. Eos a' opponentes qui p
fla uim concludit no nimu e intercipere
na flm quidem pfam nec quia q tsillare
uim au p flm quia q tsillare h au iam ob
medium e determinatu i ppoib; analogicis.
Qm au h i determinata sunt d d diuisiente
orone sill'a poicem t ex incidenti argu
mentaciones in his disisficari dicemus
g q oro q e determio flo sine conui ahe
determinatae oclonis oro sicut e ca i termixtu
tali orone q ad conclone plimdi ul' am
tu ul' sic mese bn n erit sill's de illo sil ex
illo sit ee tu conclonis B e no tu ueru. sla
uidentur fute ad conclom p aliq locu

sophisticum et non facit tunc est sophisticus et non
syllogismus et non convenit demonstrativo suum argumentum ostensum
est autem et philosophisma contentiosum syllogismus demonstrativus
actus argumentandi dicitur syllogismus dialecticus eo quod argu-
mentum est eius rei dubie faciens fidem in fides
autem proprius effectus est syllogismi dialectici quia opinio rei
incerta fit fides ut dicitur in libro tertio de anima in-
telligentie autem syllogismus dicitur sophisticus aporisma autem
dicitur syllogismus dialecticus contradictionis tunc maxime est
in obviatis disputationibus et egressum nomen con-
ceptum ab agere est suum proprius quod est apprico [illegible]
contradictio dicitur quod principium adinvenitur propter argumentum
et inventum apparet prius quam [illegible] inclusus tamen dicitur
ab aporia quod est contradictione quia inter utrumque propter
contradictiones conturbantur. Si vero fiat ars syllogismi
dialectici in quo ex his propositionibus ostenditur utrique
est probabiles propositiones autem premisse non semper probabiles
esse videantur vel probabiliter ideo supponitur
quod est conclusio magis videri et magis esse probabile
aliqua premissarum quam reliqua est probabile sed
talis fiat syllogismus magis una propositio videtur et probabilis
illa autem reliqua propositio sit neutra non se habens
scilicet nec probabilis nec improbabilis autem et si una propositio
quidem videatur et sit probabilis illa quidem non vi-
deatur eo quod non probabilis vel improbabilis quasi se habet
et neutra vel non probabilis vel improbabilis propositio
propositio sequitur magis alterum scilicet probabiliorem tamen
reliqua sit probabilis tunc sequitur et conclusio talis
magis se habens ad hoc ad quod magis se habens
hec propositio. Est autem gratia et orationes hec et ar-
gumentationes propter quod tamen idem [illegible]
[illegible] est quod est de genere materie prime orationis
hec autem propter quod est quanto ostendit per longiora
sive plura quam premisse tunc est primiora suum
per primiora et per talia minora quam [illegible] orationum
hoc est argumentationum sit premisse et conclusi-
onum ad extrema quod aliter conclusio non sequi-
retur ex premissis nisi sit premisse econtra in
quibus utrisque non premissarum medietas est conclusio
tamen maior extremitas concluditur de mino-
ri hec extremitas est ut si plurimorum sit quod una opinio
magis est vera vel etiam tamen alterius ad hec plurimorum
pertinet vel assumpsit quod singulum tamen et sermonem de se
[illegible] magis est verum vel etiam et assumpsit hec primorum
propositione quod in non propositione est eadem de se opinabile et con-
cludit idest hec quod magis est opinio est quia idem non est
de se quod tamen illa omnium est aliud quam ratio de
alio opinata et sic formetur syllogismus. Quicquid idem
de se opinatum verius est quod hec aliud de quo opinatur
opinio tunc idem de se opinabile est in quo idem de se opinabile
et eadem est quod tamen illa quam alio de alio opinatur
hec sufficiunt ad positam conclusionem. Ergo et autem opinabile
suum ad hanc a propositione opinabile quod ideo quod magis
dicitur esse de se magis verum et certum tunc sunt ipso ma-
ior perfectum et est opinione eandem de se magis veram
esse et singulum tamen est eadem de se maxime verum esse
quam si superflua sit et longiorem debito sententiam
non negatam orationem et postea ex omnibus unus con-
cludit eandem opinionem de se et verior esse tamen
aliam tamen non [illegible] hec propositione de se potentia est vel
alio modo tamen opinio de se est potentia de se ex
assumit opinionem per se maxime verum quod conclusio
hec sua illo ratio perfectum est et nequitia in materia
orationis modo non potest esse maior nequitia
orationis suum argumentationis tamen tunc sua
longitudine et superfluitate latere tamen
contrarie et quamvis oratio tamen non plurima premit-
tit necessarie ex quibus illorum se conclusio et quia illa
sit nequitia et malitia orationis per modum propositionis
quod oratio palam et manifestum in bonitate vero
quidem modo et publicissimo hec communissimo
modo dictum si sic fit conclusa in eandem ut
nunc dicitur ad me interrogante hec et amplius dubitare
vel amplius inquirere uno autem alio [illegible]
modo et magis dicitur bonitas orationis tamen [illegible]
hec suprascripta est in premissis ex quibus sicut
principiis inventum esse conclusionem est autem per conclusio-
nes hec est per pluralitas et veras propositiones conclusivam
sine conclusa. Amplius autem nequitia vel malitia
orationis est sive est in premissis quod valde plurale est
hec est plurium conclusione sit in premissis [illegible]
sed hec malitia est tamen diminuta et non longior

tmi debeat esse oratio.

sic q' litias aut et modis

increpande orationis dicendum

de modis falsae orationis et uocatur oratio

argumentationem sicut plus dicitur quod falsa dicitur talis oratio quadrupliciter sunt quadruplicia de tam contentis et primo quidem per orationem vel concludit et non concludit. Hoc oratio est falsa quia causa forte et patet inferius. Sic oratio vocatur talis apparens de numero litigiosorum et sophisticorum nec sic potest quod ad dyalecticam pertineat sed potius quod quoniam fiunt in modis falsae orationis nec insufficiens videatur. Secundo alio modo dicitur argumentatio falsa quia concludit non tamen ad propositum. Et hic est magis lima quam falsa quia vanum et frustra est quare ad finem tamen non concludit. Hic est peccatum in maxime in illis quod ductum ad impossibile in hiis non sepe accidit tamen ductum ad impossibile quia non reputatur impossibile ad quod ducitur et non concluso proposito non potest plures. Tertio modo oratio sive argumentatio falsa est quia quidem concludit ad propositum sed non ex propriis hic est propositum conclusionem disciplinam suppositis sicut fecit brisso in circuli quadratura. Sed quartum peccatum est quia medium conclusione sumitur. Omnis autem non est medicinalis vel tamen aliam medicinalem esse autem non est geometricam vel aliam tamen geometricam. Autem quia non est dyalecticam sunt probabilis vel aliam esse dyalecticam sunt usum sunt falsum et peccatum in conclusione per propositiones si logistica alio autem modo et quarto dicitur oratio falsa si per falsa sillogizatur et est per premissis inferius conclusio autem per falsa tamen autem est nam falsum quidem per falsa concluduntur. Ut dicitur autem est peius quartum oratio sive argumentatio falsa fit magis est peccatum dictus hic est sumus tamen orationis quia falsum dicitur sumus dyalecticam ex falsis non procederet et ad hunc peccatum dictis sunt respondentis sed inde dicitur sed tamen non peccatum dictis tamen quidem latet cum quod falsum eo quod falsa per se sunt per in se accepta in probabilibus modis omnino tempus magis et magis probabilia esse verum. Hic fit si opponens ad verum secundum ex hiis falsis concessis a sumente in maxime p

babilia verum et probabilis sunt concessis sed sic per tantum non est in dyalecticis et non sic probabile falsum non est peccatum concessis non latet namque autem talis est de numero. Hic est omissio intimos ad verum quorum aliorum ordinatur est ablatum per propositionis. Hic est per aliquis. Hic est ex falsis quorum esse demonstrare tamen omissione quia si verum per falsum ad interimendum quorum ad positorum. Hic est in premissis concessorum eum esse oratio quia hic est propter concessionis vel tertio. Hic omissio et per locum et necessitate quia non dicitur intermine verum per falsum principali premissis quia verum per falsum prius non intermini non quorum per falsum dicitur quia si verum concluditur per falsa et quae valde falsa sunt implurima sunt probabilibus et sic plus in dicitur tamen talis oratio est peius quam eum cum ille sillogizat non ut secundum tale verum ex talibus falsis sillogizo forte et non plane non erit omissio propter communio sed quia tamen sicut in propositionibus analeticis dictum est. Modus autem solvendi orationes falsas pro misso (?) ex illo modis est quia palam iam ex dictis est quia in primo modo volentem solvere per consideratione orationis per se acceptam videndum est ut consideret si concludit et solvit dubites quia non concludit quia patet inferius. Sed consideratio in forma omnis falsae est ut consideret utrum verum vel falsum concludit ad propositum. Tertia vero in tertia oratione falsa consideratio ut consideret ex quibus quantum premissis concludit utrum secundum ex propriis per propositionem disciplinam nam si concluderet ex falsis quidem sed probabilibus rationalis est oratio tamen ad dyalecticam non ex probabilis procedit sunt vis sunt falsis autem sumo plane et procedit quidem ex contentis hic est ex veris sed improbabilibus peior est oratio tamen ad dictionem sicut procedit ex falsis et improbabilibus et valde stultas palam tamen talis oratio est peior. Interest simpliciter quia stultum sed aut peior est ad propositum quia vel plures quam contra nititur tamen non hic.

ma aut iam in

plures dictum est accidentia

est tamen opponens ponit orationi vel ideo quia in pri tempus modis procedit opponentis dictum sed primum quarto modo procedit interrogans ideo quia in primo tempus

petit c̄triū ꝑ īntatē quādē in p̄ticularib; analeti
cis dc̄m ē· Sꝫ h̄ dd' ē ẜ opionem ⁊ dico ꝑ
īntatē cū ꝑ ignotius ł eque notū supr
petit id q̄ ē in p̄n° ꝑ aūt petitur id q̄ ē ī
p̄n° cū ꝑ id q̄ ē idem ul' eque notū ul'
ignotius n̄ ad nos petit id q̄ ē in p̄n°.
Ad huc aūt mod° q° dr̄ id q̄ ē ī p̄n° peti ⁊ nō
p̄bari tm̄ nō q̄ petitur p̄n° minus ē peti
id q̄ ē ī p̄n° ī inuolutū idest sicut nō ē
in toto ul' ī parte ul' cōmunit' ⁊ sic aliquo·
mod° aūt ei q̄ ē petere id q̄ ē ī p̄n° determi
nantes dicunt q̄ aliquis petere videt' id
q̄ ē ī p̄n° cū q̄ nūs· Manifestus aūt q̄
dr̄ ⁊ p̄mo mō q° petit q̄ ē ī p̄n° sicut
opposito petit id q̄ ē demonstrandum oꝫ· sic aūt
petit id q̄ ē ī p̄n° si p̄ante mente nō ē et
se nō ē facere latere· Sꝫ in hoc ꝑ nominationem
aūt ē ⁊ sinonomis ⁊ in quib; ē nōm nc̄
⁊ nō diffinitio mag' latet ꝑ diffinitione
nōis ad nōm ⁊ orōnis diffinitione sic nō
nis cōplete ad nōm mag' latet ad h̄
intelligend' delius mag' in quē notitie
nōm ⁊ diffo ex ⁊ ⁊ in loco ad illū
ne p̄bat diffinitū ꝑ diffinitionē sicut ē p̄n
cipiū ⁊ cā cognoscendi diffinitū ⁊ nō ē
petit° p̄ncipii Sꝫ aūt q° ē ut si diceret h° ēe
ul' sinonomis gladius inuadit q' ensis
inuadit eū· Sc° aūt petit id q̄ ē ī p̄n°
cū id q̄ p̄ticulare ē demonstrari sic plurib; as
petit ul' ē in suo toto ul' cū p̄s alio toto
nō sit dicta cū nūs ⁊ nō oī modi ē q° ē idē
cū q° ē ut si tonatus oñdere cū q̄ [marginal: q]
riorū una ⁊ eadē ē disciplina petit q° oī
ū oppositorū ē una disciplina ⁊ antecedē q̄ i
p̄tis ēēntib; tunc mag' insit s̄rioribus q̄ in
f̄iorib; ⁊ nō insunt inferiorib; nō s̄riora
ē ista bonū p̄cellis ⁊ nō ē petit° ei q̄ ē in
p̄n°. Sꝫ ī actualib; p̄tis nunc p̄ius inferiorib;
⁊ p̄posterius s̄riorib; Sꝫ inferius petitur
ī s̄riori petit ī ignotiori cū ipm̄ sit ⁊ ī°
ī cānib; ē petit° p̄n° sic petit ī q° d° ducto

q̄ ē actualē p̄ti· ē aūt ī mltib; petit° p̄n°
ex· vi· q° id q° p̄ticulare ul' q̄ale q° oportebat p
q' sūptū oñdē petit ī toto cū aliis plib;
p̄ticularib; ī nullo toto cōtentis. Tertius mō
ē sicut id q° ul' ē q° portet ipm̄ oñdē in p̄
sito petit Sꝫ p̄ticulare· q° nū mō cōsistit mō
ē ad p̄cedentē ex toto tale mag' p̄q' ut
integrū ex suis p̄tib; q' sidatur· nō ē sic
p̄tes cōponite ꝑ as a° ul' sic integatur ex p̄tib;
tm̄ nūs nō ēēn Sꝫ sump' ē ex q° m ut resp
nat de oīb; oñdē ōēs in toto ad q' petit
Sꝫ ī mltib; vi· n· q° id cū plib; in toto ac
ceptis oportebat oñdē in p̄tib; Sꝫ id q° ē toti
diuisū sumptis petit· Similit' cū tis mod'
q° cōsistis tm̄ ē· sicut oñdens petit ī p̄tib;
q' cōp° ē cōnecti ēē deum in mōdo ul' si ozonie
tm̄ oñdē medici nā ēē scin; sanati ⁊
egrotati petit diuisim ex medicina ē
scia sanati ⁊ egrotati ex cā copulatū nō
ē n sic p̄tes simul accepte. Quintus q' ē
mō ē in consequentib; sicut eorū q' sequuntur
se inuicē q' vtibilit' alterū petit q' ē ut conuenitē
ēē ⁊ ex illo cōcludit reliquū· ut si oportet
teat oñdē q' dyametro ē in cōmensurabil'
lati petit q' lat' ē incōmensurabile dyametro
hoc· n· vnū cōuertit cū alio ⁊ eandem
habet p̄bationem ⁊ cū ignotū ē vnū sic ē ad
attendē tm̄ q' si vnū ꝑ aliud sibi ꝑ natu
ram ēēt notius alio tunc ꝑ id posset
inferri reliquum ⁊ nō ē id petitio p̄n°
Sꝫ locus accidentalis·
Vale aūt in vbi cumq;
modis p̄n° petitionis· Sꝫ
cumq; mō petitionis c̄triū vta
q° oñdē oppositū sibi dignitati dicitur c̄triū·
nā p̄mū Sꝫ ē p̄mo in petit c̄triū sicut si
petit ⁊ affirmationē ⁊ negationē Sꝫ n' mag'
oppositum· Sc° mō petitur c̄triū sicut
petit c̄tria Sꝫ oppositorū c̄trie sic dc̄a ut si quis
petit bonū ul' malū idem Sꝫ ē vnū in
alio. Tertius vo mō ē sicut debeat plurē

ad universale petit conclusionem universalem in particulari par-
ticularem, ut si quis ad plura dicitur simpliciter petit
contrariorum esse unam disciplinam et postea alteram
et non eandem esse disciplinam sanativi et egrotativi
que sunt particularia contraria tunc non petit quo-
dam contrariorum non esse eandem disciplinam et sic
petit contradictoriam eius quod est communium contrariorum eandem
esse disciplinam. Aut quartus modus est cum
istis tamen sicut volens probare universalem contra-
riorum et sanativi et egrotativi eandem esse dis-
ciplinam ambo recipientur sumere in universali condi-
tione. Rursum quintus modus sumens
petit contrarium eius quod est conclusio aut per ea que
posita sunt. Hec est contrarium conclusionis ex necessi-
tate, id est in premissis positis. Hic non petit
contrarium in principio. Aut et alio modo qui tamen ad
istum reducitur, ut si quis non petat ipsum
oppositum contraria petit tamen duo disparata
talia ex quibus erit conclusio oppositum unius quod in principio
contrarium petitur in principio. Et quia in qualibet
petitur id quod est in principio [illegible] petitur contrarium
in principio ostendimus differentiam istorum ad
invicem secundum quod faciunt malitiam in oratione
argumentativa dicimus igitur quod id quod est contraria re-
cipere vel petere differt ab eo quod est id quod est in principio
petere quia hoc quod est id quod est in principio petere est per-
tinens relatum ad conclusionem eo quod nos ad con-
clusionem respicientes dicimus aliquid petere quod est
in principio cum petit idem quod conclusionem debuit
contraria autem sunt et petuntur [illegible] in
propositionibus premissis in eo quod propositiones se habent
ad invicem aliquo modo dictorum cum modorum de
quibus dixi quod contrarium petitur in principio.
Sicut autem tradita [margin: Empli?]
dyalectica secundum quod est ad in-
stitutionem ad plures dis-
ciplinas et tradita est etiam
dyalectica secundum quod est ad obviationem cum respondente
opponentis cum respondente [illegible]. Nunc igitur ul-
timo tradamus secundum quod est ad exercitationem et
ad mediationem in qua [illegible] est memorie

frequenter super idem ad exercitationem tradimus
dyalecticam talium orationum que valent ad exer-
citium primum quidem et forte vel exercitium conferens
communiter est quorum assuescere ut sciat inter con-
versio sillogismo ut scilicet sciat convertere tales orationes
disputans. Sciendum ut non conversionis sillo-
gismi et ab hoc quod in proposito magis nos [illegible]
[illegible] ydoneos et exercitabimus nos magis
paratos et instantius super orationibus plures
habebimus orationes ad propositum facientes. Id
autem huius est quod conversio in conversivo sillogismo est al-
terum sumere contrariorum conclusionem premissa sillogismi iam
sillogizati cum altera illarum et in oppositum con-
clusionis vel oppositum primi concludere tamen reliquo vel al-
tera premissarum [illegible] unum eorum premissorum
[illegible] sunt in [illegible] sillogismo quod necesse est con-
clusio quod non est verum ad oppositum conclusionis et al-
tera premissarum obviantur in sillogismo altera pre-
missarum interimi eo quod ex opposito conclusionis
cum altera premissarum sillogizatur oppositum alterius
premisse sillogismi premissarum et [illegible] necesse est contra
hec contraria [illegible] premissis cum prima con-
clusione positis [illegible] sunt contra
esse vel scientia ex premissis tunc non oppositum sed
opposito conclusionis posito cum altera premissarum.
Quando autem dictum secundum quod exercitativa est ad prop-
[illegible] dicemus quod ad omnem propositionem [illegible]
considerandum est argumentum et [illegible] ad
affirmationem cum sic est ut propositiones et arguens
ad negationem cum non sic est ut propositum
positionum autem ad invicem. Pro disputatione est in-
veniendus est in venire solutionem sicut frequenter
faciendo simul [illegible] ad interrogandum [illegible] oppo-
nendum et ad [illegible] et sic ad sillogismum disputa-
bimus ad nos ipsos cum sic exercitatore habebimus.
Aliud documentum est quod argumentum ad unum
quod pertinet in [illegible] alteratrum propositionis eligere [margin: Sūo]
[illegible] ad eandem opinionem seu positionem
argumenta magis valentia [illegible] utrum
sit ad affirmationem sive negationem per-
positionis hoc est ad cognoscendum de quolibet

multa confert ydoneitate et ad argumentationes ad
quas propositionum magis habet exercitium ad inventionem
ydoneitatis per exercitium est eius argumentatio et tamen sic
est assignare et tamen non est sic negare nam exercita
bus doctrinis accidit observantiam et familiari
tatem ex observantiis accidit fieri et habet ad invenire
ad cognoscendum de quolibet sicut per hic speculantem
prudentiam hec est prudentiam antiquis prudent
ac quod in quo sic facilem sic possit inspicere in
singulis que utilia hec est ad utilium propter quod dicto
nis de unoquoque accidit dicere ex positionibus hec ex
suppositionibus hec est exercitabilibus propositionibus tunc supponitur
mittitur ut eis utamur tamquam principiis hec et ad
hec que dicta sunt non prima est instrumentum exercitio
non est reliquum et relictum et tamen nos ratione
eligere alterum contradictionum quorum est illud quod
est verum. Oportet ad hec clarum aliquem bonum ingeni
um in natura non necessarium est esse est bonum ingenium est po
sse ex ingenio eligere verum et fugere falsum
quod enim bonum naturaliter hec est que ... in actu est hoc po
ssunt bene facere quod ingenium dicitur ... ingeniare hec est que
tales habent ... et respondeant aliis oppositis et bona
ratione dolantia nam clamant verum aliquam
nec sic applicatione et quod odiunt falsum propter
tur taliter nec sicut ... fatale discernunt
partem veritatis ... optimam rationibus. Aliud
autem documentum est quod est ... exercitari oportet
sunt orationes disputationes valentes ad ea
problemata que sepe incidunt hec in ... et ad multa
valentia et maxime de primis propositionibus quibus ut
utuntur ad illa tamquam principiis et quod iste que
sunt et valent ad multa in ... propositionibus se
pe videtur ipsi ... cum oppositionibus quod ... in
tis valent problematibus. Amplius autem ad documen
tum est quod orationum hec est divisione et principiorum ydo
neos esse ... quod multas divisiones multorum et
multa propositionum memorie ... et in plurabilibus
... suppositionibus oportet et principio hec quod in dic
...les ... et maxime in parte

et per talia fiunt multi ... temporibus autem in
... est ... memorie ... sic in ...
... in multis probabilibus. Provocationis
hec argumentationes disputationes quod ... in geometria
... commoditatis hec est per ... geometria
... quod in illa fieri per ... mathematicis
... de ... in nullo autem propor
tionalium ... orationes aliquid per ... se
... capitales ... ex quibus orationes ... sic per
... hec est ... ad ... minimum
... memorio ... multiplicationem ... generaliter
... et ... rethoricas propositiones uti
les et ... memorie fiunt ... per ... re
... in memorie thesauro reponit ... in
... reminiscentia reddit ad ... sequitur oportet
memoriter ... inter alias sciant propositiones
... hec et ... per ... est ... tamen
... illas ... per ... in
... non ... autem singu
... in ... memorie
non possunt. In talibus autem memorie ma
gis in memoria reponendo ... propositionibus ... et ...
... orationum hec est totam argumentationem non
... ydoneum et mediocriter ... per ...
... propositiones et omnes memorie sunt
retinende.

... maxime sunt ... volenti
exercitari quod unam orationem sicut unam ar
gumentationem faciat plures et plurimas sicut ...
et quod hec facere assuescat. hec autem quod una oratio
plures fiat sicut ... observantissime sicut late
tissime celando absentibus apposito in
utilia ... proposito hec documentum quod multe
fiant argumentationes et propositiones fiet ...
opponentium plurimum ... aggregatione propo
sita latere in utilia et ... particula
ribus ... memoriter oratio hec est ... vel de quibus ... tunc
disputatur quod sicut ... latent plurime
et in ... fiunt propositiones et ... multorum me

mediocrum et non potentes orationum plurium erunt
illi opponentes que maxime tenent in eadem me
nte possunt memoria non propria et receptiva
potest esse et ista oratio est quidem activa assuefactiva autem
patiens et non quibus possens est memoria tal
sunt hic per primum receptionem talis habitus pote
tissimum erit ad faciendum tali. Secundum autem exemplum est opponenti
quod est quod non est una omnium disciplina abscedat
in hoc consimilium quia est quod non est una plurium discipli
na. sic in abscedendo habebit quod multiplicet
ad ad quod non est una disciplina et in contrariis
est una disciplina et in coniugatis erit similiter et
omnibus que sunt plurium tamen habetur quod non
est una disciplina. Sed autem invalido ... intendo
ad multiplicandas facere rememorationem orationum
quam maxime et universalium. Cum universales tamen nullas maxime
est abscedendum. Tertium ipse opponens fiunt dis
putantis propter hoc est ad particulare sic in erit possibile
est unam orationem facere plures in particularibus. Secundum autem
erit mentem ... et rethoricis quia plures fiunt
orationes abscedendo a particulari in universalem
quia tunc plures erunt loci rethorici a nomine ag
entis et circumstantias negotii suppositi. Et iterum
autem opponentem oportet quam maxime fugere sua
vertere in universale et ... sillos super
sillos et opponentem oportet concedere orationes
per quas disputat si in pluribus orationibus
disputatur vel non non omnis particulares orationes
in universalibus disputare et non et non ex universalis
in particularibus et erit in particularibus orationibus in ce
rto universalis quia particulare per se demonstratur et non
est possibile quia demonstrari in per se quia universali
non est ad possibile sillogizari.

una autem exercitatio sit in
ductis propositionibus et in sillogis
sin universalibus exercitio inductivarum propositionum intendo
est ad rudes et imperitos in ... inductivum
exercitio autem sillogizandarum propositionum sive universalium
est ad eruditos. Sententiam quia ... in gel
... trinitate temptandum est a sillogismis orationibus
sive argumentationibus atque propositiones vere
propositiones idem sunt et differunt quia palam se
cludentis poni possunt et ille ... ab ...
ucris ... tempestandum ... fuit

et parvulas sit in multe valde faciunt ora
tiones in ... et similibus utrique inductive
et sillogistice exercitate sunt. Hoc est ad propositum exerci
tium deducite oratio autem et universaliter loquendo ab exercita
tione disputationum quia adhuc exercitantur
quia possunt temptare propositione auferre sillo
de aliquo concessionibus conclusio autem sologismi
de dubio ... propositione universali ... in particulare
... quis possit ad instantiam universale
quia ... instantie solones sunt ... iterum
quid dixit de proposito hoc est ... non ...
est sic dixit et ... hoc apud se ipsum sunt
dixit hoc ... disputant et ... hoc est
quod hoc dixit ... opponens et ... quia per
emptio posse auferre sillogismos et propositiones et
instantias et solones ... sunt ea ...
est propositis talia facile faciendi exercitati ...
tum talis facilis ... Dicit Victorinus
in sua rethorica quia facit ... ars
... potentem ... exercitium facit faci
lem et maxime exercitium et propositiones sillogismis
et in instantiis talem facit potestatem.
Est iterum ut simpliciter dictum sit universaliter dicit exercitatus
et propositionis et instantie et ad hoc exercitatur ut
hoc propositionem facere possit est autem proponere unum
universale facere que est plura ... in uno
in universale sumere ad quod disputatur ad singularem dis
putatio sillogismi. Instare autem ... hoc est universale est
quia unum est in universali facere facere plura in particularibus
... instantia fieri. Instantiis autem dicit
post universale in particularia ... universale
... parte hoc ... parte ... hoc ad
ad particulare principio non est sic ... et pro
quia non est ... quae ... si ... in universali
universale instando ... Ultimo autem ...
ad ... quia non est disputandum de omnibus vel
de ... ad ... possunt adduci ... ad
... exercitando quia non addisce
... omnia negative quia si ... discolos
omnia negantes ... est ... disputa
tiones ... discolus est et omnia ne
gando omne temptant. Perfuge disputationem
... est ... facere ...
si non est hoc pulcrum oppositum ... eo quod

oportet dyaletice exercitium ut per disputationem
impetitur statim ab aliquo consistere et
ad bellum disputando quod quilibet discolos
scilicet quod tales disputaverunt necesse est la-
boriosum sermone disputationis accidere
et laboriosum est omnia que discolis negant
plurimum sicut illi oppositores qui contra quamque sunt
abstinere non possent in disputatione contra-
ria hec enim disputantem ingratum esse et
dicit discolus et sic prava fit disputa-
tio. Oportet autem et ferre has orationes et argumen-
tationes quibus discolorum interrogatio-
nes aut scriptas aut ordinatas et li-
beres in quibus nunc minus quantitate et in quo
et maxime presente eo quod est plus ratio aliorum
nos habundantes per memoriam habebimus
utiles ad plurima enim utentibus sed non est propo-
nes ubi est ad quas difficile habun-
dare contingit sunt et ideo oportet inmemori-
ter sic et paratus habere. In hoc libro fit de fa-
cilitate disputationes ponitur non est ex-
sunt secundum ordinem determinales est cum uno vel duo-
signandus sic ordo ut ponuis inmedi-
atum est de quibus est magis determinales ex-
cessit ut in pluribus non possunt per presen-
tem scientiam disputari et ex in valore etiam
hiis innotari cum ipse exterior dicit quod exer-
cicie utemur ut seruiat quod discitur et
cum exercitet falsa et ad potentiam aliorum suscep-
potentiam et cum multum disputantur illi
qui non determinat omnes finem et ideo de talibus
non curamus

Explicit liber octavus topicorum et cum
hoc totus liber topicorum traditus
a domino alberto episcopo Ratisponensi
ordinis fratrum predicatorum.

Vide quod de mundo non possit esse scientia quia scientia est de universali
unde universale est obiectum intellectus sed mundus non est universale
est sed tantum unicus ergo etc. Item in .ix. [illegible] cognitionis
hic oritur questio quia scientia vel subiacet sensui sicut ab in-
tellectu recipiuntur sed totus mundus non subiacet sensui
quia non potest totus sentiri ergo nec intelligi. Dicendum quod
fuit fallacia sicut dominus arguit .n. quod non subiacet
sensui non percipitur ab intellectu immo sic totus mundus [illegible]
Conveniunt plures sensationes sicut postea [illegible] intellectum per modum
rationis abstractionis ergo totaliter sensatio prius quam sit in intellectu
unde non est [illegible] in sensu et intellectu [illegible]
abstractionis et in minori non potest totaliter sentiri ergo etc.
Forte diceres ad primam rationem quod dicitur est universale actu et
habitu mundus est universale habitu non actu quia eum dicimus
quod universale est quod est [illegible] de multis habitu aut potest [illegible]
reduci actu aut non. Si sic [illegible] non est propositio universale modus
universale habitu quia numquam [illegible] de multis actu. Si non
[illegible] est aliqua potentia naturalis frustra quod est inconveniens
[illegible] esse ponere universale habitu [illegible] contradictio [illegible]
[illegible] quod [illegible] est. quia quae habitus sunt ad intellectum [illegible]
[illegible] sunt [illegible] aut non sunt nata ad intellectum
Dices forte quod sic. quia intellectus agens per suam
abstractionem facit universalitatem in rebus sed agens abstrahit
quod potest intelligi sed non abstrahit singulare ergo etc. Item
sicut se habet sensibile ad sensum sic se habet intelligibile ad intellectum
sed universale non sentitur ergo nec singulare intelligitur. Item 2o
de caelo [illegible] esse perpetuum quod est perpetuum est
divinum [illegible] esse universale [illegible] esse perpetuum ergo [illegible] in suo
esse perpetuo videntur singularia signata et determinata
et actu existentia sed esse perpetuum universale est scientia nobilissima
esse ergo universale [illegible] esse nobilissimo [illegible] singularia de-
terminata existentia et non habitualia. Item illa singularia habent
[illegible] ponitur ut sunt in pluribus singularibus signatis
[illegible] ipsa. si primo modo tunc .2o. modo sunt eadem [illegible]
si [illegible] modo tunc aut sunt in alio aut habent esse separatum
[illegible] habent esse separatum ut [illegible] incidunt
in opinionem platonis ponentes ydeas separatas. si tamen
tunc est universale dicibile de multis quod est inconveniens
Item si ponamus mundos [illegible] hic et illic moventur
ad [illegible] centrum et [illegible]
[illegible] non [illegible] nec [illegible]
sed in singularibus [illegible] universalis de quibus dicitur esse scientia [illegible]
sunt [illegible] specialis ergo. Item universale habitu [illegible]
[illegible] est dicibile de multis sed habitus [illegible]
ergo [illegible] est quod tale universale [illegible] de multis actu
[illegible] est ut [illegible] sunt quod [illegible]
Ad oppositum. de eo [illegible] est scientia et nobilissima [illegible]
sed [illegible] non est universale quia nec [illegible] multiplex
[illegible] potest [illegible] abstrahi ab eo [illegible]
[illegible] ergo multo fortius de mundo scientia
est [illegible] intelligit [illegible]

cognoscit in re sua per partes ergo de singulari vel singulare
potest esse scientia. Item eadem [illegible] actus intellectus
simplices et compositi et constat quod sunt actus eiusdem in-
tellectus sed intellectus potest componere istam propositionem
sortes est. ergo potest [illegible] singularis ergo de
singulari vel singulare potest esse scientia. Item universale et
singulare convertuntur et non solum [illegible]
sunt [illegible] quod subsistit sibi [illegible] convertitur sicut
ergo [illegible] universale est singulare est sed non singulare signatum
et actu existens sed universale perpetuum est ergo
[illegible] ad singulare sed non singulare signatum
et actu existens ergo [illegible] esse [illegible]
ad singulare. Item [illegible] philosophorum nullo [illegible]
angulo [illegible] est quod [illegible]
[illegible] universale est ergo [illegible] ad singulare
sed non actus existens [illegible] nullus sic [illegible]
[illegible] ad singularia [illegible] signatis.
Queritur utrum ponere orbes excentricos et epiciclos
[illegible] quod opinio tholomei et aliorum mathematicorum est quod necesse est esse
excentricos et epiciclos intellige ergo [illegible] quod saturnus habet speram
unam magne spissitudinis quae secundum sui convexitatem tangit or-
bem primum et secundum concavitatem tangit orbem inferioris plane-
te scilicet martis. In hac autem spera ymaginatur quidam circulus
in completus ad modum anuli qui secundum unam partem eius tangit
tangit convexitatem spere predicte secundum aliam partem oppositam tangit
concavum spere sue [illegible]
[illegible] et iste est circulus excentricus [illegible] circulo [illegible] spere
eius ymaginatur quidam circulus secundum unam partem eius tangens
concavum eius secundum aliam [illegible] et hic dicitur epiciclus
[illegible] concavitate [illegible] stella
[illegible] motu stella movetur ab occidente in orientem spera
vero movetur ab oriente in occidentem [illegible] motu [illegible]
[illegible] epiciclus movetur motu [illegible]
quam stella in epiciclo existens excentricus autem [illegible]
[illegible] ab occidente in orientem [illegible] sicut
epiciclus [illegible] quam stella in e-
piciclo existens epiciclus autem in spissitudine excentrici
existit motu [illegible] Hoc [illegible] salva-
re apparentia declinationem [illegible] salvatur ex [illegible]
[illegible] polorum [illegible] alterius [illegible]
aut [illegible] salvatur ex motu excentrici et e-
picicli [illegible] circuli
excentrici [illegible] est stella valde propinqua terre tunc
[illegible] movetur [illegible] et videtur retrograda [illegible] est in par-
tibus oppositis istorum circulorum tunc velocius [illegible] autem
[illegible] et movetur [illegible]
et videtur stationaria et isto modo [illegible] materia
de speris aliarum stellarum apparentiarum et si ista opinio
solum possit omnes [illegible] quae [illegible] ad oppositum

Idem quod de magnitudine non possit esse scientia quia ista con-
tinetur quia sensibilia communia per species suas intelliguntur sed
magnitudo speciem efficere non potest ergo non potest intelligi.
Probo minorem quia dicit Aristoteles 2° de anima quod oculus sit
non color sive quod careat omni colore quatenus re-
cipiat colores sic ergo oculus potest per receptionem
magnitudinis [illegible] quod careat omni magnitudine sed hoc est
inconveniens ponere. ergo magnitudo speciem efficere non
potest. Item quod magnitudo non efficiat speciem intelligibilem
videtur quia magnitudo intelligi non potest nisi sub [illegible]
lineamentis et quantitate et extensione sed lineamenta in
quantitate cogitata necessario intellectui [illegible] quod re-
pugnat receptioni intellectus ergo. Item species assi-
milatur rei cuius est species in omnibus quod species rei non quanta
necessario est non quanta sicut videmus quod lumen dicitur est a co-
[illegible] quia species quam facit lumen ad oculum
non est quanta ergo si quantitas efficeret speciem et tunc necessario
[illegible] ubi necessario esset ista species quanta sed quod
non recipitur in oculo ergo non species quanta sensibilis et
ita nec intelligibilis. Item Aristoteles dicit quod omne sensibile est in [illegible]
specie qualitatis sed magnitudo non est in qualitate ergo etc.
Item Aristoteles in primo de generatione medio de actione et passione
non [illegible] quod contrarie non sunt contraria nec ex
contrariis sed magnitudo non contraria nec ex contrariis ergo non
efficit speciem ex se. Item est de nobilitate formarum
quod possit se separare multiplicare et [illegible] ex se
ergo quanto forma nobilior tanto magis multiplicabilis
est sed forma caeli est multo nobilior et non multiplicat
se ex se velut quod speciem sensibilem efficiat ergo nec magnitudo.
[illegible] quod caelum non multiplicat speciem suam videtur
quia si caelum posset speciem suam multiplicare in diaphano
caelare ergo [illegible] corpus clarum posset speciem suam
multiplicare in diaphano caelestibus et ideo si ab eo
ibi posset sentiri quod tamen falsum est. Item species magis
[illegible] est quam forma quia species spiritualior quam forma
et forma non potest se multiplicare aut facere ex se.
·9· Item omne per se sensibile per se recipitur [illegible] sed magnitudo
est sensibile per se ergo etc. Minor patet quia dicit Aristoteles quod quantitas est
sensibile per accidens ut [illegible] quod dicitur per se et hoc dicit
quia quantitas est communis ut magnitudo quod dicitur proprium ut color
ut albedo vel magnitudo ergo. Item nullum sensibile proprium
[illegible] se multiplicat uno necessario sub extensione
colorum [illegible] non multiplicat se nisi [illegible]
[illegible] ergo [illegible]
magnitudinis est species multiplicata. Item [illegible]
videtur multiplicabit speciem suam usque ad [illegible]
[illegible] ad sensum quia multo fortius magnitudo
usque ad intellectum. Prima patet quia species [illegible]
sit et res [illegible] sunt species sed accidentia [illegible] est res
necessario presupponit substantiam quia species accidentis [illegible]
[illegible] recepta necessario presupponit speciem substantie.
Item ut color est in re et necessario presupponit ma-
gnitudinem ergo ut est species necessario presupponit magnitudinis speciem.
Item de nobilitate forme est quod possit se separare multiplicare

sed forma substantialis est nobilior quam [illegible] alia forma accidentalis ergo.
Item [illegible] sunt [illegible] et magnitudine [illegible]
sed [illegible] quantitatis vel qualitatis aliquantum abstrahat ab intellectu
agente [illegible] in [illegible]
sub esse speciei ergo facit speciem in sensu. Dico quod
de magnitudine potest esse scientia intelligibilis [illegible] quod sensus potest
et potest [illegible] potest respicere et de ea
iudicare [illegible] non potest respicere speciem [illegible]
magnitudinis uno [illegible] potest non super speciem
[illegible] quia [illegible]. Item ad primum argumentum dico quod [illegible]
[illegible] quia color est [illegible] perspicuus [illegible]
et non [illegible] uno de [illegible]
diaphanitas sine perspicuitas [illegible] id quod habet colorem
distinctum sit diaphanum non [illegible] in nullo
corpore [illegible] et non [illegible]
corpus diaphanum de [illegible] est color [illegible] sed solum [illegible]
[illegible] et [illegible] est receptivum colorum et [illegible]
[illegible] est [illegible] ergo quia est sine colore potest
recipere colorem [illegible] de magnitudine [illegible]
fallit [illegible] quia [illegible] corpus [illegible] et quod
sit de [illegible] vel magnitudinis [illegible] quod [illegible]
in magnitudine [illegible]. Item ad secundum dico quod facit speciem intelligibilem
et quod potest est [illegible] speciem magnitudinis sub lineis
non sub [illegible] vel sub [illegible] nisi sub extensione [illegible]
[illegible] in sua [illegible]. Item ad 3 dico quod species [illegible]
est quanta [illegible] non quia est [illegible] per accidens [illegible]
non est species quanta nec distensa. si de quanta per accidens [illegible]
dicitur quia id quod est [illegible] per accidens aut quia habet [illegible]
sicut color et sic [illegible] non est species magnitudinis quanta [illegible]
non habet [illegible] vel ita [illegible] quod totum recipitur in
[illegible] distensa et sic dico quod species quanta [illegible] est per
accidens ita [illegible] quod tota species quanta recipitur [illegible]
[illegible] quia non [illegible] quia diversa per conditionem [illegible] possunt
[illegible] efficere et [illegible] agentis et [illegible] ab
[illegible] species [illegible] intellectus agentis non [illegible] quod
[illegible] non [illegible]. Item ad 4 [illegible]
Item ad 5 dico quod si dicitur [illegible] caeli possit [illegible] speciem
[illegible] quod species [illegible] multiplicare usque ad [illegible]
non tamen agere ibi ad corruptionem quia non reperitur ibi
[illegible] repperitur [illegible] non
possit agere ad corruptionem. Item ad ultimum patet quia
equivoca [illegible]

vide ... in A ... contra

Ad questionem ad quod ... dicit Aug(ustinus) quod ... quod motus procedit ex amore et dicit quod celum et huiusmodi
ut patet in metaphysica. Item corpus ... celum ... ut dicit commentator ... celum ... dicitur
... apparet et ... Item quod motus est labor et pena et dicit celum et huiusmodi motor ... celo et motus
motor. Item ... opinionem angeli ... dicit celum et huiusmodi ... ... quod corpus celeste ...
nobilius ... Item viii physicorum ... motus ... ipsa celum motus ... secundum etc. Item ... est
motor celi separatus ... est dicit. Item ... dicebat quod motus esse celum ...
motor et ... motor ... quod motus ... motus esse celum et huiusmodi quod ... separata ut ...
Item quod non est motor intellectus quia ... motus ... intellectu quia ... non est quia non est
in loco. Boecius ... in loco ... Item ... motus et ... si ... celum motus ... intellectum
... quod ... Item ... celum et dicit ... nobilius ...
motus. Item commentator ... motus celestis ... motus ... celum motus ... secundum etc. Item ...
non ... quod ... celum et ...
nobilissima forma celum et huiusmodi. Item nobilissimus motus et a nobilissima forma quia ... dicit. Item ... in metaphysica ... commentator
celum motus ... et ... quia ... revolucionem ...
... quam ... dicit. Item quod ... et ... dicit ... celi et ... celum et
huiusmodi. Item dicit ... dicit celum et ... obediens ... in ix metaphysice ... celum et ...
secundum etc. Item quod motus motibus ... ut patet in motu planete. Item quia ...
est dicit celum et huiusmodi quia ... homo ... philosophus. Item etiam ...
quod celum motus desiderat ... ... forte non ... quod ... et ...
motus forte ... dicit. Item ... et dicit ... et dicit ... patet ...
quia ex ... ut ... et dicit quod ... non est dicit. ... quod
tamen ... ut ... ut ... non ... quod ...
... celum ... quod habet ... vitalem quam est ... Item quod ... et
... non ... et ... quod celum ... et huiusmodi ... et ...
... quod ... et ... quam agit ... celum non et ... Item agens et
patiens ... in ... quod celum ... in ... quia agens et patiens ... in ...
... Item ... et ... motor celi et ... physicorum ... motus ...
... et non ... Item ... celum et ... motus non ... Item ...
... celo ... non ... quia ... non ... in ... me ...
... dicit. Item ... celo ... motus esse
... Item ... quod ... non ... quia ... non ...
... non ... quia ... motus ut ... quod celum ut ... non ...
... Item ... si celum motus esse ... quia motus ... et
motus et ... motus et ... Item quia motus et motus ... et ... quam ...
... celum ... Item si celum motus ...
... celum movetur ... Item etiam ... in
... physice ... Item quam agit agit ... quia ... celum agit
... celi ... Item ... et forma quod motor et ... quia
... motor celi ... Item Boecius in ... physice ...
... in celum ... Item quod intellectus movet celum ... intellectum ...
non intellectum quia ... non ... operando ... dicit non ... quia ...
... non ... quod ... dicit ... Item si
... Item ... celo ... motu ... quod celum ...
... quod non ... in ... celi non ... p=m

Item quod mundus ex se movetur secundum suam substantiam nisi et forte celum mundus ex se ergo secundum suam substantiam forte
[illegible] que et anima. Item ultimum est anima celi vel motor tamen non motor quia non et [illegible] esse in [illegible]
ergo anima non motor coniunctus quia tunc celum staret et quia voluntas se habet ad opposita. Item quod non sit motor
[illegible] quia non esset propter executionem actionis per motum celi. Item quia necesse esset et ex necessitate esse secundum
motus celi et necessarius et in ultimitate ergo omnia de necessitate eveniret. Item quod non sit motor preter primum motorem
quia non esset plures non esset propter differentiam per principium [illegible] virtute. Item frustra sunt principia quod preter non per [illegible]
[illegible] nec non facit frustra. Item si essent motores coniuncti staret celum quia voluntas est ad opposita.
Item mundus non finis vel attingit finem et tunc cessat motus quia [illegible] partibus cessat motus de [illegible]
[illegible] phisici non attingit finem et tunc est frustra motus secundum celum nunquam attingit est [illegible] ergo erit
frustra et non [illegible]. Item [illegible] immobilibus non est finis ex hoc sequitur quod mundus ex se mundus propter finem
secundum immobilibus. Item ad primum [illegible] ad [illegible] quod celo secundum [illegible] et [illegible] ergo [illegible] in celo. Item
quod mundus adversitate vel presidium et amorem [illegible] [illegible] ergo et [illegible]. Item [illegible] non
vincit preter vincentem producere vel [illegible] Augustinus si [illegible] non esset vincenti non produxisset. Item omne motum
ex se et [illegible] quia movet se et [illegible] ut dicitur 8 phisicorum quod in omne motum ex se dividitur in duo [illegible]
ex se et [illegible] quia movet se et [illegible] ut dicitur 8 phisicorum secundum celum primum motum secundum primum motum mundus ex se. Item [illegible]
[illegible] et reliquum motum 8 phisicorum secundum celum primum motum secundum primum motum mundus ex se. Item [illegible]
in [illegible] orbe [illegible] esset magis una stella movetur orbis cum labore. Item primum orbis et [illegible]
de phisica et [illegible] secundum [illegible] nobilior et suo effectu [illegible] et [illegible] nobilis ut dicitur Augustinus. Item non
[illegible] ad [illegible] actum non sit actu tale [illegible] ut dicit [illegible] secundum virtute corporum superiorum res inferiores
[illegible] ut dicit Augustinus ad [illegible] ut [illegible] sensibiles et [illegible]. Item [illegible] xi methaphisice et [illegible] ibidem Omne [illegible]
rei generande [illegible] et producens rei producende. Item Augustinus [illegible] nullum [illegible] corporum
[illegible]. Item motus non est naturalis quia non est sursum nec deorsum nec violentus quia si movetur per violentiam [illegible]
[illegible]. Item algazel 8 methaphisice motus naturalis et fuga [illegible]
[illegible] non esset perpetuus ergo est voluntarius ergo et [illegible]. Item [illegible] ut naturalis redeat ad [illegible]
ab [illegible] situ ad querendum alium ad quem [illegible] in eo [illegible] ut naturaliter redeat ad [illegible]
[illegible] esset [illegible] non discederet ab eo [illegible]. Item nullus naturalis motus est ad opposita secundum
[illegible] motus [illegible] secundum celum mundus ab oriente in occidens. Item celi et [illegible] ibidem
[illegible] supra [illegible] vita [illegible] et [illegible] ibidem de [illegible] et ut [illegible]. Item Avicenna [illegible] methaphisice
[illegible] celi movetur a motore [illegible] a motore [illegible] melior quia melior habet [illegible] et non variatur
non variatur [illegible] motus [illegible] non potest esse in a motore [illegible]
in [illegible]. Item [illegible] super xii methaphisice super [illegible] quam aut aliquis [illegible] motus celi [illegible]
motor [illegible] movent et [illegible] in eo. Item [illegible] celi et mundi ut dicit [illegible] quod primus
orbis et [illegible] vite [illegible]. Item [illegible] corpora celestia [illegible] vite quam primum [illegible] in [illegible] corporibus [illegible]
[illegible]. Item [illegible] 8 phisicorum [illegible] si fuit aliquis motus
per primum motum [illegible] in suo [illegible] primum motum [illegible] motum [illegible] et [illegible]
in per anima et [illegible] ut [illegible] et de motu celesti. Item [illegible] motus [illegible] et anime
Item primum motum [illegible] et [illegible] ut probatur 8 phisicorum quia [illegible] et eo quod
per [illegible] movet se [illegible] ut ibidem [illegible] voluntas Angeli habet se ad opposita. Item [illegible] et primum motum et [illegible]
[illegible]. Item non movetur a motore [illegible] habet motum naturale. Item nullum violentum perpetuum. Item
si movetur per violentiam deficit [illegible], [illegible] Anricoli [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] approximatur ad [illegible]
[illegible]
[illegible]

Queritur an generatio sit et videtur quod non, quia dicit est generatio simpliciter ut
substantie et secundum quid ut accidentis sed non est generatio simpliciter quia [illegible] generatur
substantia autem non habet contrarium ergo non generatur substantia ergo nec est generatio accidentis.
Item eadem sunt principia generabilium et ingenerabilium quia in eadem resolvuntur illa
et omne generatum et si principia idem [illegible]. Dicas quod eadem sunt principia
secundum [illegible] sed esse [illegible] diversa. Contra, aut esse [illegible] utrumque corruptibile quia
aut utrumque incorruptibile et ita [illegible] aut unum incorruptibile et
alterum corruptibile et sic eadem [illegible] sit esse [illegible] idem ad
diversum non diversa quia sic [illegible] in infinitum [illegible]
[illegible] est eadem in contrariis quia idem [illegible] idem [illegible]
esse idem et ita si sic [illegible] esse et incorruptibile. Item
[illegible] longe distare a primo inducit corruptionem in hiis inferioribus sed
omnia equaliter distant quia in infinitum a primo et infinito non est
magis. Item generatio est mutatio a non esse in esse, [illegible] esse et non
esse aut sunt in eodem instanti aut in diversis, si in eodem
[illegible] si in diversis [illegible] in [illegible]
[illegible]. Item primum elementum non est aliquid corruptibile vel generabile
quia eadem est natura totius [illegible] et partis sed totum est incorruptibile ergo [illegible]
Item eadem est [illegible] et partis quia [illegible] est a forma et forma est eadem
[illegible] ergo [illegible] sic [illegible] apte. Item si
aliquid corruptibile sua bonitas corrumpitur sed bonitas [illegible] non est bonitas [illegible]
[illegible] ergo bonitas corrumpitur. Item [illegible] est de luce corporali quod gignit
se ex se [illegible] de sua substantia gignit [illegible] ergo sic est de luce
spirituali quod gignit se ex se et ex se [illegible]. Item quod potest in
maius [illegible] potest in minus sed potest de se potest gignere sibi equale [illegible]
[illegible] ergo de se potest gignere [illegible]. Item [illegible] plus distans [illegible]
[illegible] sed potest [illegible] facere [illegible] ergo [illegible]
[illegible] potest [illegible] facere. Item [illegible] dicebant [illegible]
quod [illegible] ex [illegible] diminuere. Item [illegible] conservat
[illegible] inferiora quia si augmentatur [illegible] minimum est [illegible]
[illegible] sed res conservat se magis potest ergo [illegible] magis potest sed est [illegible]
potentie et non recipit impedimentum ergo conservat a corruptione. Item
[illegible] est maior potentie in conservando quam locus sed locus naturalis
quia [illegible] est in loco salvat ipsum a corruptione ut patet de igne et aere
[illegible] ergo [illegible]. Item forma magis unita [illegible] minus [illegible] et
minus unita minus [illegible] ut [illegible] magis unita [illegible]
[illegible] et minus [illegible] quia ergo totaliter absolute [illegible]
[illegible] totam suam [illegible] et ita [illegible] nobilissima
est incorruptibilis sed [illegible] est [illegible] absoluta [illegible] ergo et cetera.
Item duo sunt principia [illegible] et sunt principia essendi scilicet materia et forma
[illegible] est [illegible] quia [illegible] sed quia [illegible]
[illegible] ut est [illegible] sic [illegible] videtur sic. [illegible] sunt duo
[illegible] reducuntur omnia [illegible] et [illegible]
[illegible] reducuntur ad formam primam. Sed non re
[illegible] ad aliquid [illegible] ergo ad [illegible] motorem [illegible] et cetera. Item illa
est [illegible] ad quam resolvit [illegible] ergo illa forma [illegible] ad [illegible] re
solvit [illegible] sed [illegible] resolvit ad motorem [illegible]
[illegible]. Item illa forma [illegible] et minimum [illegible]
[illegible] sed [illegible] motor primus est minimus ergo

Item [illegible] que est totaliter impura ergo illa est forma
que est totaliter in actu sed talis est [illegible]. Dicendum quod
generatio est et est duplex scilicet simpliciter et secundum quid [illegible] aut
[illegible] aut mutua actione et passione [illegible].
Alia secundum quid ut accidentis et hec aut producitur [illegible]
[illegible] aut aliena. Aliena ut [illegible] quia
producitur [illegible] producitur [illegible] producitur
[illegible] ut quod [illegible] in [illegible] speciem in ma
nu et ita generatur calore in manu aut per [illegible]
qualitas [illegible] et [illegible] vero substantia generatio
[illegible] et [illegible] substantia [illegible]
Ad primum et secundum patet. Ad tertium dicendum quod tota [illegible]
que est [illegible] et calorem [illegible] apte [illegible]
quia ipse est infinitus simpliciter et [illegible]. Finitas
autem est apte [illegible] quia [illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible] apte [illegible] finitas non est magis
et minus apte [illegible] est finitas [illegible] esse.
Ad quartum dicendum est quod esse et non esse aut sunt
in eodem instanti aut et cetera. Dicendum [illegible] non potest
esse [illegible] sed sic dicendum aut sunt in eodem
aut non in eodem et hoc est quia [illegible] instans
[illegible] non esse et [illegible] non [illegible]
est si passio inducenda est permanens [illegible]
[illegible] ponere [illegible] instans [illegible] esse
[illegible] ut statim [illegible]
non fuit [illegible] instans quia instantia
non [illegible] sed [illegible] si passio indu
cenda fuit [illegible] sive [illegible] quieta et non potest
[illegible] sed [illegible] non esse sic
[illegible] non esse et cetera [illegible]
non [illegible] passio inducenda [illegible]
[illegible] et passio [illegible] in hiis [illegible] quod [illegible]
[illegible] si in [illegible] equalitatis di
[illegible] non est
magis sed [illegible] et cetera. Ad quintum et sextum dicendum quod
[illegible] toto sic movetur et [illegible]
[illegible] loci et virtute salvatur [illegible]
[illegible] loco. Contra [illegible]
[illegible] in [illegible] est [illegible] in [illegible]
[illegible] est [illegible] corruptibile
quia [illegible] corruptibile. Item sed
ubi [illegible] est [illegible]
[illegible] sed non est [illegible] naturalis frustra.
Dicendum [illegible] quod [illegible] est incorruptibile
[illegible] salvans [illegible] bonitate est incorruptibile
[illegible] est [illegible] naturalis [illegible]
et est [illegible] forma [illegible] et ponere in
[illegible] et hoc est frustra [illegible]. Alia [illegible]
sive [illegible] ut [illegible] sive forma
[illegible] in sua [illegible] recipere et talis [illegible]
non est frustra et si non [illegible]
[illegible] impedire [illegible] et [illegible]
loci. Ad id de bonitate [illegible] dicendum quod [illegible] re

[illegible] per [illegible] vel producere vel recipere [illegible]
esse aliud [illegible] primo modo non est possibile
¶ Ad [illegible] dicendum quod [illegible] non potest ad destruendum aliquid [illegible]
se producere et non est [illegible] universitas [illegible]
vel occultus [illegible] non est possibilis realis plura
litas [illegible] non est [illegible] forma
sic se gignere et multiplicare et [illegible] sit for
summa et simplex [illegible] magis gigneret se
sed non potest se gignere [illegible] per carentiam
[illegible] gignit [illegible] simplicitate
et ita [illegible] simplicitate et nobilitate [illegible] ad [illegible]
gignere et [illegible] ¶ Augustinus de luce corporali
quae [illegible] corporeas [illegible]
sue forme et simplicitate [illegible] lapides [illegible]
[illegible] quia multa sunt nobis [illegible]
[illegible] gignit [illegible]
[illegible]
¶ Ad [illegible] de confusione [illegible]
[illegible] confusionis non est maior [illegible]
[illegible] alio [illegible] in rebus est [illegible] sunt
minoris capacitatis illius influentie [illegible]
est [illegible] recipi [illegible]
[illegible] ymaginem [illegible]
ad corporale [illegible] non est [illegible]
[illegible] ymaginem [illegible]
sit [illegible] in confundendo et [illegible] ordine
ad conservationem [illegible]
fundat se in [illegible]
[illegible] a corporalitate [illegible]
[illegible] et confusionis [illegible]
confundit [illegible] forma [illegible]
forme confundendi [illegible]
se [illegible] non potest [illegible]
contraria forma et [illegible] eandem
[illegible] conservabitur [illegible] forma
contraria et [illegible] non [illegible]
confundit sed in confundendo [illegible] contraria
remota et sua impedita [illegible]
sunt in corpore [illegible]
non esse est [illegible] aut non esse simpliciter aut non esse
[illegible] incorruptibile [illegible] confundit ab actu [illegible]
[illegible] corrumpendo [illegible] in specie
aliena [illegible] confundit ab actu [illegible]
et non [illegible] quia et si possint [illegible] in alia specie
tamen non [illegible] non possunt [illegible]
¶ Ad [illegible] quod Augustinus quod [illegible] forma [illegible] non
et non resolutio [illegible] ad motorem [illegible]
[illegible] est [illegible]

[illegible] corpora celestia possint recipere non esse [illegible]
est quia res [illegible] non esse sed in corporibus celestibus [illegible]
¶ Dicendum quod [illegible] et [illegible] est quia res [illegible] non
esse et non [illegible] in specie sua [illegible] est [illegible]
[illegible] quia [illegible] est sub [illegible] in specie sua [illegible]
[illegible] multo fortius in
sua specie [illegible] est [illegible] est [illegible]
[illegible] non est [illegible] non est [illegible]
[illegible] et confusionem sed si corpora celestia
manent absente conservatione [illegible] confundi [illegible]
[illegible] ¶ Ad [illegible] celum [illegible] corporale [illegible]
determinat [illegible] celum est [illegible]
[illegible] visus [illegible] et non [illegible]
[illegible] ad [illegible] et sic [illegible]
[illegible] sed celum est [illegible] ¶ [illegible] poneret manum [illegible]
et pellat celum non cedit [illegible] passionem vel [illegible]
[illegible] si esset corporale [illegible]
[illegible] non esset corporale sed celum [illegible]
[illegible] quia si stella movetur [illegible]
[illegible] sed sonus non auditur [illegible]
[illegible] vel aqua et [illegible] passionem [illegible]
[illegible] sed [illegible] est [illegible] calidum frigidum et cetera
¶ [illegible] vel leve [illegible]
si apponatur una stella magna in celo [illegible] moveret
cum labore et pena sed [illegible] plus [illegible]
[illegible] sed celum est [illegible]
[illegible] quia una stella eclipsat [illegible] et nulla [illegible]
eclipsat ergo stella est [illegible] alia [illegible] densa ¶ [illegible]
ignis et corpus celeste [illegible] sed [illegible]
[illegible] ignis [illegible] carbo [illegible]
ignis lux [illegible] sed [illegible] corpora [illegible] lucem est
nobis [illegible] corpus nobis [illegible] ¶ [illegible] lucida
et opaca sunt contraria sed [illegible] opaca
ut terra [illegible] est lucidum sed [illegible] celum [illegible]
est lucidum ergo ¶ [illegible] aliquis [illegible]
forma [illegible] sed [illegible] ignis et celum [illegible] calore
de igne [illegible] est quia [illegible] celum [illegible]
per suum motum inflammat sibi proximum ¶ [illegible] sol [illegible]
[illegible] calore [illegible]
[illegible] ¶ [illegible] si [illegible] univoca et [illegible] univoca
sed calor [illegible] celestes et ex igne est univoca
¶ [illegible] est quod [illegible] calor [illegible]
[illegible] non est [illegible] plures [illegible]
[illegible] non sit [illegible] ¶ [illegible]
dicendum quod [illegible] motus sit unus [illegible] unitas [illegible]
[illegible] sed [illegible] unus quia [illegible] corpora [illegible]
non est [illegible] continua ¶ [illegible]
[illegible] sub maiori [illegible] et minori [illegible]
sed luna [illegible] quia in luna est [illegible]
quia [illegible] et forma eiusdem speciei [illegible]
[illegible] esse sub [illegible] sed forma [illegible]
[illegible] est et sic dico [illegible] impedit sed in luna non est [illegible]
quia [illegible] aqua ergo forma luna [illegible]

esset sub eadem ratione subiecti qua est alia et alia [illegible] motum primo est clarum uel clare sed celum [illegible]. Si libet la esset inter moueretur sursum quia ibi est conseruatiuum ad suum locum non attingeret sicut de gleba terre.

¶ Dicendum quod corpora celestia [illegible] non sunt corruptibilia. Unde dicendum quod tangere est dupliciter aut tactu propter aut tactu [illegible] unde si celum non immutet tactum quia non est calidum nec frigidum uel tactu propter quia per suum corpus repulsum resistit sicut dicit [illegible] quia illa que faciunt speciem in oculo immutant uisum uel ut colorata et lux illa [illegible] que non faciunt speciem solum uisui [illegible] ut tenebre primo non facit speciem. Contra quod corporalis non solum recipiat [illegible] corporis sed quod recipiat per speciem [illegible] corporalis et magnitudinis et numeri et huius [illegible] pluribus sensibus et non [illegible] sensibilia communia et ita corporeitas [illegible] uisu et est communis [illegible] sed sola corporeitate non est communis [illegible] ergo nec sola corporeitate communis tactus. ¶ [illegible] sufficit tamen ad sola corporeitate percipiendam [illegible] quia non tangitur [illegible]. Aliter dicendum sicut quod si pelleretur manus usque ad concauum celi non esset qui resisteret nec posset pellere [illegible] quia non est [illegible] locus unde [illegible] defensio loci non posset manus [illegible] celi et [illegible] in mundo quia non est locus competens. ¶ [illegible] quantitas corporis et sua dimensio sufficiunt ad repletionem loci [illegible] recipiant [illegible] ad hoc quod saluentur in loco [illegible] loca ad locatum ergo licet manus non posset ibi saluari potest tamen replere dimensionem spacii. ¶ [illegible] corpus posse replere locum [illegible] loco aeris [illegible] ponere uacuum [illegible] ponere corpus replere suum spacium sed si [illegible] celum non [illegible] ponere uacuum ergo [illegible] ponere corpus replere suum spacium [illegible] non repleretur. ¶ [illegible] si ponatur [illegible] stella [illegible] constat quod locum repleret [illegible] si poneretur ad corpus super ipsum spacium repleret. ¶ [illegible] celi et [illegible] dicit quod si ponatur uacuum non mouetur graue nec leue. si tamen ponatur [illegible] moueretur sed plus distat uacuum [illegible] ad naturale quam ad naturale [illegible] sed non obstante distantia uacui [illegible] in uacuo ergo multo [illegible] in celo. [illegible] concedo.

Aliter dicendum sicut quod si manus tangeret celum et [illegible] faceret [illegible] aliquid finderet orbem [illegible] radio [illegible]. Aliter dicendum quod [illegible] duo corpora [illegible] et hic non [illegible] multum [illegible] penetrationis uel corpora celestia et corpora [illegible]. ¶ Ad [illegible] dicendum quod [illegible] cito finditur [illegible] fissio facit maiorem [illegible] et minorem et [illegible] facit [illegible] clarum et [illegible] sonum [illegible] si [illegible] faceret

[illegible] sonare quod sit actu sonabile prius fuit possibile sonabile si ergo celum sit actu sonabile et [illegible] stare [illegible] quod maior [illegible] intelligentia est quam per motum [illegible] in celo [illegible] accidentalitas sed est [illegible] et sic non mouetur ad sonum [illegible] in celo [illegible] non est [illegible] moueatur. Aliter dicendum quod non ualet [illegible] qui sit sonus sed quod [illegible] mouetur est quod [illegible] sic sonans et fissio orbis et cetera. ¶ Ad [illegible] dicendum quod non mouetur cum labore et pena quia [illegible] grauitate magis moueretur sed quia [illegible] corpus celeste [illegible] sua naturali moueatur et ita [illegible] addere uelocitatem et ita [illegible]. ¶ Ad 4 dicendum quod rarum et densum sunt [illegible] in celo et in [illegible] quia in celo sunt [illegible] quia unum non fit alterum et in [illegible] si est [illegible] densum quod est graue uel leue. ¶ Ad [illegible] illa que probat quod ignis et corpus [illegible] dicendum quod non est ignis in sua sphera sola lux nec est lux sua [illegible] et ponens [illegible] sed est alia [illegible] et est ignis in sua sphera [illegible] subtilitate et raritate nec est ignis in sua sphera lucens quia non [illegible] si multo lucet unde quod dicendum quod est ignis lux. carbo. flamma non est [illegible] sed [illegible] quia [illegible] est substantia [illegible] que est carbo [illegible] uaporosa est flamma [illegible] subtilis [illegible] lux [illegible] et ita patet quod [illegible] dicit quod in regione sua est tantum lux. Si [illegible] dicere quod ibi sit sola lux [illegible] possumus dicere quod lux ibi et lux in celo [illegible] lucet [illegible] quod non [illegible] rationem quia lux ignis non potest [illegible] luce celesti et [illegible] non potest [illegible] lux [illegible] habet [illegible] effectum quia [illegible] facit [illegible] actu colores [illegible] lux non est [illegible] nobilior quam diaphanum sed diaphanum est communis [illegible] lux [illegible].

¶ Ad [illegible] dicendum quod [illegible] medium [illegible] sicut si in [illegible] est unum [illegible] in eodem [illegible] est unum [illegible] et hic est [illegible] non ignis unde [illegible] non ita [illegible] sicut ibi multitudo [illegible] luminis quod [illegible] quia [illegible] generant [illegible] et hic [illegible] luminaribus celestibus. ¶ Ad [illegible] dicendum quod celum per suos radios generat [illegible] calorem quia radii luminis celi sunt [illegible] dicit quod celum generat calorem per suum motum non ergo per radios suos [illegible] dicendum quod celum generat motum per radios quia radii [illegible] inclinant sibi [illegible] ad eundem motum quo ipsum mouetur et ita [illegible] facit [illegible] congregationem [illegible] confractionem in [illegible] et ita generat per motum calorem. ¶ Ad [illegible] dicendum quod hic [illegible] non ualet [illegible] celestes generant calorem ergo hunc species [illegible] quod [illegible] non est [illegible] quod generans [illegible] per putrefactionem nec esse sed [illegible] ignis [illegible] propagationem et per generationem quia [illegible] agentis et [illegible] generans [illegible] species [illegible] martellis [illegible] facit cultellum et hic per [illegible] faber [illegible] est agens nobilius et [illegible] cultellus [illegible] quod [illegible] agentis. Aliter dicendum quod corpora celestia.

no solu sunt eo effective sed et complexionalis quia calida
uno modo est habitus ut disposicio et sic est impressa species qualitatis
sic dico quod manus mea est calida. 2º modo calidum. est passio vel
passibilis qualitas et sic est media species qualitatis et sic calefacit eo
habitus adventu aliena caliditas. 3º modo dicitur calida naturalis potentia vel
impotentia et est media species et sic sunt corpora celestia calida
et tales qualitates non possunt corrumpi nec est alia qualitas
quam eius sunt qualitates // Ignis autem sua specie non est calefaciens
quia non adveniunt ei in aliena et ideo non est ibi ut passio
vel passibilis qualitas et quod ibi ut naturalis potentia vel impotentia sed eodem
modo est medio quia calor est unitive in his et ideo hoc
expositum. Item non est naturalis potentia vel impotentia proprium ut adaequate producat
ergo si celum sic habeat ut possit in actu esse
Ad primum istorum possumus dicere quod calor hic et est causatus quia
calor in igne qui est naturalis potentia vel impotentia potest esse passio vel
passibilis qualitas per appositionem alienam nec modo quod non
est ita quod infecte non potest generari. 3º Item sed quod potest fieri
sed non recipiat ad aliena et in producere calorem quod
est media species qualitatis per radiorum percussiones et reflexiones
et sic non sunt. Aliter dicitur quod in isto est calida igitur et habet species et
ex hoc in consistat et salvat sed in aliena conservat et
non est inconveniens quod veniens in sphaera ad aquam salvet alter
sicut aliter esset ad contrarium. Ad aliud dicitur quod in meteoris est sic arguendo
nulla forma naturalis habet contrarium subito inducitur sive per actionem
substantialem sed calor in medio est talis forma et reflexiones subite ergo.
Dicendum sic quod et si una vel alia in meteoris non generatur contrarium sui
contrarietatis generationis potest esse eodem. Quia in omni mutatione nec motus
medius sed in meteoris nec mutationes ergo eadem motus
medius. Item quia meteora est in mobili et mobile additur in aliud
non facit magis et ita tamen est mobile et in non est motus. Item forma
in mundo sunt diversa quia radii sunt de novo et novo generantur
et ita mutationes sunt diverse et quia mobilis in utrumque.
Item per meteora naturalis fieri et sic subita nec successive de
alius ergo similiter de omnibus. Item si productio est contraria agentis est contra
continuo sed in meteoris quia quia mutatio et in non sunt contraria.
Item non est in meteoris illa unius corpus quia radii unius corporis
se distendunt per celestia et diversa et ita non esset re
flexio in mixtis et ita nec meteorologia. Item si lux reflecte
retur esset lux nudata in eadem parte medii lux ergo non
tamen forma sed ad inspectionem patet hoc quod in forte sed talis forma est
ubique toto et simpliciter in suo susceptibili ut patet de celo ergo lux
sic est in meteoris et ita reflexiones sunt in specie generatur.
Item reflexio esset eo calor tunc magis esset in aliena.
magis rara quam in minus rara et ita magis calefacit
tamen calefacit quam magis frigida quod est quam aucte contrarie.
- Quia an sum ita et motum sit in meteoris superiori et in alia
libus est maior calor et si aer est calidus est quia in vallibus est ma
ior repercussio quam in montibus. Item quia dicitur quod radii parietum resistunt
in qualibus partibus et ita quando modo sic reflexio radiorum
inferius et hinc consonat quod sic libri de celo dicitur quod non au
diret de nocte quod non fieret resistentia soni impetus
medii et ita aliqualis reflexio et non sunt radii in
stantanei ad nos apte recipientes hic in fine est contrarie.

Sed hic est quod aquale est in ea de celo ubi dicitur quod quando sensibi[lia] ut
sensibilia invisibilis subito dimittendo non species in medio et lux
subito immediate infecto et ita in medio et in toto. Ad dicendum
quod calor generatur in medio per actionem corporum celestium
aptorum per densionem quia videntur lucidis apte per den
sionem calefaciunt et indigestum digerunt et generant
et per actionem agentem motus sinaec in meteoris sed quod
talis non est corpore calidus sed magis est lucida producere et recitio.
Unde quia lux productio et reflexio maior est sed agitatur
et ita in aliis compositis et radius reflexus in aere pre
vadunt et penetrant aliud quia ex contra parte in oblique et per et
alios. Sed in luce sic inducitur partes reflexio
et ita est reflexio per actionem eo calore et hic est quia
quia quando radius productio et reflexio est maior ag
gregatio lucis et ita magis nata est seg[regata] et rare
facere aerem. Ad aliud hic quod obiicitur quod meteorationes sunt subite
dicendum quod et si meteorologia sit subita magis tamen in tempore
quod patet sic si radius penetrat ante corpus lucidum usque ad
obiectum ad illa percussio est subita tamen dicendum quod corpus
lucidum manens percussio et reflexio et non plus unde vel
aliter in qualibet tamen dicitur fit meteorologia et in qualibet parte
medii et tamen meteorologia non dicitur in tempore nec continua
una alteri nec fit quando in medio meteorologia et videtur quod est
tamen de contrarie meteorationis dicitur aut apte dicitur actus vel
apte receptivus et ideo dicitur quod si sua duratio hic
est sic in meteorologia sic sunt meteorationes contrarie quia per
totum diem fuit et si sunt duratio hic est radii durantes
per totum diem durant contrarie quia sic non sunt meteorationes
contrarie quia qualibet meteorologia est diversa ab alia et in multa parte
scilicet quia in medio nec continuantur nec contiguantur. Apte receptibilis
est dicitur si quod sunt sicut in meteorologia medii hic est in omni
parte medii sic sunt contrarie. Apte ad meteorationem.
non est contrarietas. Item secundum dulcitur. Ad aliud de ex
perimento aucoris probatur dicendum sic quod eo est quia magis
excessus eius calefacit in qua potest esse per intensionem
quam hic est si sit aqua tepida. Aliter dicitur sic quod magis calida
et multum rarefacta. Item hic non est fortius in comparatione ad
eius lunarem nec adeo fortius sed magis frigida. Quia ca
lefacit aqua turbida vel aqua salsa quam citius quod adveniens post ca
lefactionem est aqua salsa in diversis varietatibus quam aqua dul
cis frigida et ita est corpus potest in contrarium et uno et equaliter.
Item hoc dicendum sic quod non omnino univoce est calor generatus per re
flexionem radiorum et per ignem et hic patet quia si aqua cale
facta per ignem apponatur plante est tamen corrumpitur et si
aqua fuit calefacta per radiorum reflexionem nutrit
eam sed quia non induit in quibusdam corrupta ibi est
Ad aliud ad quod sicut philosophi devaricantur et diversificantur. Dicendum
quod in isto est [illegible] forma eiusdem speciei et cetera. Sic patet de
forma aerius quia sub medio inveniuntur in parte
et medio quam ante. Ad aliud ad quod de stella et cetera in medio
dicendum sic quod non   nec accedit manet tamen semper
proportionem quia sic est eo situ toto nec habet locum proprium in
suo toto et addit quies super mansionem concordia
locorum locum locatum. Aliter dicitur quod eo corpora celestia sunt
eo suorum locorum si stella esset hic in medio esset sub
locum et moveret eius. Ad aliud in celo sic dicendum

quia totum celum est quietum et ita dicitur et item celi motus [illegible].
quia circulus obliquus dividitur in 12 signa et quodlibet signum in gradus et
minuta etc. Ad quod est dicendum secundum mathematicos et naturales dico a
mathematicis [illegible] reperitur et continuum sed non actu divisum.
Quomodo est dicendum vel in [illegible] vel tale predicatur sed non
actu divisum et quod est [illegible] non est [illegible] et solum
modo est celum dicitur et non divisione naturali.

Queritur utrum aliquid contingit accidere fortuna et casu non videtur.
quia casus non est aliquid dicit n. boethius quod casus est inopina-
tus rei eventus et ita casus magis nominat effectum quam causam
sed casus dicitur accidens et ita ab aliquo cadit sed tale magis nomina-
tur non effectus quam causa ergo. Oppositum autem non sit causa per accidens videtur.
quia si sic possibile dicere quod album et musicum causa sint [illegible]
[illegible] edificationis per accidens et cadendo [illegible] quolibet
accidens dicitur casus et tale accidens quod est inquirentis
¶ Oppositum [illegible] accidit in aliquibus [illegible] dicitur quod dicendum
est ordo propter unius [illegible] ad causam per se et potest
[illegible] deficere et duci et dicitur secundum quod ordo [illegible] ad
[illegible] est [illegible] et ita unumquodque [illegible] habet [illegible]
vel [illegible] ad eandem [illegible] sed hoc est causa per se [illegible] etc. Unde casus
[illegible] est causa [illegible] aut est causa [illegible] non
est [illegible] aut [illegible] aut causa non a
causa quia [illegible] cadendo [illegible] et [illegible] per se est ergo
dicendum quod casus est causa per se et quia [illegible] per se esse est causa
[illegible] per se et ita omne [illegible] habet causam per se ergo.
Unde [illegible] in 2o physicorum casus et fortuna reducuntur ad causas per se
sed ad causas [illegible] ut ad naturam et [illegible] quia et effectus
[illegible] per se reducuntur sed quod est causa
per se non est [illegible] ergo. Unde quod habet causam per se [illegible]
[illegible] est causa per se sed omne [illegible] est [illegible]
[illegible] non est [illegible] et [illegible]. Unde [illegible] casus
est inopinatus rei eventus [illegible] causa [illegible]
[illegible] et [illegible] quod ordo providentie
[illegible] disponit [illegible] et [illegible] locis et temporibus et naturis
et ita [illegible] providentia divina [illegible] est causa per se.
Unde [illegible] sit [illegible] scire [illegible] causali [illegible] ergo [illegible]
[illegible] est [illegible] ergo [illegible] sed quod [illegible] non est causale.
Unde [illegible] secundum [illegible] autem [illegible] dicitur [illegible] per se
[illegible] dicendum quia [illegible] est causa [illegible] sed
[illegible] est causa [illegible] et ita causa per [illegible] est
causa [illegible] sed causa per se est causa per se quia omne quod est est
causa per se ergo. Unde si aliquid esset [illegible] aut esset [illegible]
aut accidens si [illegible] simpliciter aut [illegible] sed utrumque
habet causam per se si accidens dicitur accidens per se et tale habet
causam per se si per accidens et tale reducitur ad per se ergo [illegible]
Unde si aliquis [illegible] domum et lapis cadat et [illegible]
descendat lapis [illegible] et lapis cadat super caput et frangat
[illegible] capitis [illegible] sed quod talis [illegible] re-
ducitur ad causam [illegible] per se [illegible] quia si [illegible]
[illegible] omnes [illegible] concurrere induceret
tale effectum per se non ergo accidit. ¶ Ergo ad quod dicendum
[illegible] accidit et fortuna ¶ Ad primum et [illegible] quod casus
habet duplicem [illegible] secundum [illegible] per comparationem causa per se
et [illegible] est accidens [illegible] quod [illegible] est
[illegible] et [illegible] talis accidit [illegible] apte esse [illegible]
[illegible] et [illegible] dicitur quod casus est per accidens et ita per
accidens [illegible] ad [illegible] et ita apte esse cadit accidens
accidens

[illegible] accidens sed quod tale effectum [illegible] a tali causa [illegible]
accidentaliter est quod talis causa producit tale effectum [illegible] ergo
[illegible] accidentaliter cadit apte [illegible] apte esse ergo
nulla. quod [illegible] sed hic [illegible] non potest alibi. ¶ Ad [illegible]
quod est causa per accidens sed [illegible] causam per accidens [illegible]
quod si [illegible] omnes [illegible] ad [illegible] obviare de-
[illegible] inducerent effectum et ita non accidit
[illegible] quod casus et fortuna reducuntur ad causam per se [illegible]
ad causam [illegible] sed [illegible] sunt ordinatam
ad [illegible] quod [illegible] reducuntur ad hoc quod est
[illegible] ad [illegible] quod est per se [illegible] vel venditionis
[illegible] emptio vel venditio [illegible] ab ea.
[illegible] ad fortunam et [illegible] ad [illegible]
quia fortuna est solum in [illegible] casus autem [illegible] ad
omnia quod si contingat lapidem descendere ut [illegible]
[illegible] quia gravia [illegible] contingat caput [illegible]
est [illegible] reducitur casus [illegible] ad causam per se [illegible]
quia [illegible] lapidem [illegible] per se [illegible]
non [illegible] ad [illegible] quod ad [illegible]
aliquis [illegible] vel non [illegible] vel non [illegible] sed quod
[illegible] causa [illegible] quod est [illegible]
[illegible] causalitatem non [illegible] est causa [illegible]
quod sunt [illegible] et ita non [illegible] aliquid posset
esse casualiter. ¶ Ad id [illegible] dicitur quod [illegible]
[illegible] esse [illegible] ergo [illegible] non [illegible]
aliquid [illegible] quod [illegible] causa [illegible] est sed [illegible] non [illegible]
quia quod [illegible] aliquid [illegible] potuisset [illegible] fuisset [illegible]
[illegible] non fuisset vel non [illegible] et ita non est [illegible]
[illegible] sed [illegible] est [illegible] est. Aliter dicitur quod [illegible] est
bona et [illegible] quod [illegible] est [illegible] sed non [illegible]
necessarium ergo etc. quia in aliquibus [illegible] est necessitas [illegible] et
[illegible] et in aliquibus quod est [illegible] vel
[illegible] et [illegible] vel [illegible] quod in [illegible]
est necessitas [illegible] aliter dicitur quod [illegible]
[illegible] et [illegible] sed per effectum [illegible]
[illegible] est [illegible] quod est simpliciter necessaria [illegible]
sed hic potest alibi. [illegible] videtur quod [illegible] sit necessarium
[illegible] non necessario [illegible] quia [illegible] ordinatur [illegible]
[illegible] non ut per se [illegible] et tunc necessario sequitur
[illegible] non ut [illegible] et tunc non necessario
sequitur [illegible] quod [illegible] necessitatem
et [illegible] non et [illegible] et [illegible]
[illegible]

Idest quod esse formale non generatur nec corrumpitur per se. po[…]
et actus non dicit fieri esse et hoc quam id quod est per se sic
actus vel actu sed minime est forma vel per accidens producta
forma in actu et est idem in esse eius [illegible]
[illegible]

[illegible]

et vel est singulare et ita convertitur singulare est singulare quod est [illegible]
[illegible] Contra si manet esse conversum singularibus [illegible] aut
manentem [illegible] aut aliud non [illegible] quia illa quae sunt
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Idem quod ca. h[abu]erunt r[espondeo] sunt forme s[ubstan]tiales elementorum quia sunt
forme s[ubstan]tiales et sunt [illegible] ergo [con]forme s[ubstan]tiales elementorum
maior p[ate]t · omne agens nobilius est paciente s[ed] he[c] qualitates
agunt in aliam s[ubstan]tiam q[ue] sensibile [illegible] ergo sunt no-
biliores s[ubstan]tia s[ed] non sunt [nisi] nobiliores ergo habent s[ubstan]tiales. Contra
cum ignis agit agente in alterum inducit speciem suam in
alium et non n[isi] contrarium quia u[er]o qualitates agit ergo non
inducit n[isi] speciem ea[rum] sic. S[ed] [illegible] in p[ro]p[ri]etate
[illegible] forma [illegible] ita s[ed] q[uod] post sic forma s[ed] non
[illegible] non ab [illegible] sibi et ita non [illegible] n[isi] [illegible]
[illegible] agentis speciei ergo [illegible] est [illegible] forme s[ubstan]tialis
s[ed] solo h[oc] [illegible] sic. [illegible] ergo. Contra calidum est contra
[illegible] et [illegible] [illegible] s[ed] [illegible] et [illegible] [illegible]
adhibentur et q[ui] [illegible] adheret s[ubstan]tia est et ita
[illegible] sunt s[ubstan]tie s[ed] q[uod] est [illegible] est s[ubstan]tia [illegible] ergo
calidus sic [illegible] calor est s[ubstan]tia. Contra q[uod] [illegible] gradus
[illegible] est for[ma] s[ubstan]tialis s[ed] calor [illegible] gradus [illegible] q[ui] [illegible]
[illegible] forma s[ubstan]tialis q[ui]a si [illegible] debet gradum [illegible] gradus
ubi [illegible] inducit for[ma] s[ubstan]tialis ergo. Contra q[uod] [illegible]
[illegible] forma s[ubstan]tialis est s[ubstan]tia s[ed] [illegible] forma s[ubstan]tialis [illegible]
si [illegible] fiat ignis aduo [illegible] q[ui]a simbol[um]
[illegible] ergo [illegible] for[ma] s[ubstan]tialis. Dicendum q[uod] [illegible] non [illegible]
q[ui]a [illegible] maneat eadem species non [illegible] eadem [illegible].
· 9ª [illegible] est [illegible] differencie et [illegible]
[illegible] q[ui]a si [illegible] debeat agere [illegible] non agens n[on] [illegible]
[illegible] s[ed] [illegible] non [illegible] agens [illegible]
et [illegible] [illegible] in a[liqu]o specie et eadem [illegible]
[illegible]. S[ed] differentia [illegible] ergo ubi [illegible]
simbolum differentia [illegible] q[uod] [illegible]. Contra q[uod] [illegible]
[illegible] immediatius [illegible] eadem s[ed] [illegible]
[illegible] for[ma] s[ubstan]tialis q[ui]a [illegible] generum et ita [illegible]
[illegible] inducit [illegible] generum s[ed] si [illegible] fiat [illegible]
est [illegible] ergo immediatius adheret s[ed] for[ma] [illegible] immediatius
adheret forme s[ubstan]tiali est s[ubstan]tia ergo. Contra accidens non [illegible]
[illegible] ad intellectum ergo in-
[illegible] non intelligit [illegible] ab [illegible] ita
[illegible] intelligit [illegible]. Contra [illegible] forma s[ed]
[illegible] agens est calefacere ergo [illegible]
s[ubstan]tiale [illegible] s[ed] [illegible] ergo. Contra [illegible]
qualitates reducunt ad qualitatem [illegible] et ita [illegible]
s[ed] [illegible] sunt for[me] s[ubstan]tiales ut [illegible] ergo [illegible]
[illegible] [illegible] q[ui]a [illegible]
[illegible] q[uod] sunt forme s[ubstan]tiales. [illegible]
[illegible] determina[illegible] de loco [illegible]
ergo locus sic [illegible] locus est
ergo locus [illegible] locus ergo
for[ma] s[ubstan]tialis s[ed] [illegible]
Ad [illegible] qualitates non sunt forme s[ubstan]tiales s[ed] [illegible] q[ue] sunt [illegible]
[illegible] ergo. Contra omne sensibile est [illegible]
[illegible] ergo. Contra forme
qualitates s[ed] [illegible] qualitates sunt sensibiles ergo. Contra [illegible]
s[ubstan]tiales [illegible] s[ed] [illegible] non [illegible] ergo. Contra [illegible]
est [illegible] qualitates [illegible] manente s[ed] [illegible] est
qualitates [illegible] s[ed] non [illegible]
sic qualitates [illegible] et [illegible] est [illegible]
[illegible] et ita [illegible] s[ed] [illegible] qualitate [illegible]
non est for[ma] s[ubstan]tialis ergo. Contra [illegible] impo-
[illegible] impositione s[ed] [illegible] q[ue] sunt [illegible]
qualitates ergo [illegible]

[illegible] et fiat calidus [illegible]
[illegible] impositione [illegible] et ita fiet albus
[illegible] habet aliud album colore. 3º ad 3º
q[uod] non sunt forme s[ubstan]tiales possumus [illegible]
[illegible] aut [illegible] sunt accidens et passive
et sic sunt qualitates [illegible]
[illegible] sunt [illegible] qualitates [illegible]
Ad [illegible] q[uod] [illegible] q[uod] est [illegible]
est ad q[uod] est [illegible] et ita [illegible]
[illegible] illa parte est [illegible]
[illegible] nobilior [illegible] illa [illegible]
quo est [illegible] forma [illegible]
et sic [illegible] est sensibile est nobilius ea. Aliter
[illegible] q[uod] est considerare [illegible]
sic [illegible] et sic non est sensibile nobilius ea [illegible]
q[uod] [illegible] est [illegible] in [illegible] sensibile
est nobilius. Aliter [illegible] q[uod] [illegible]
[illegible] sed [illegible] et [illegible] est
ubi [illegible] et [illegible] modum [illegible] ad [illegible]
aliis [illegible] et ita [illegible] et sic [illegible]
[illegible] ad aquam et [illegible]
in aqua et [illegible] ad [illegible] et ita sic [illegible]
[illegible] non [illegible] n[isi] [illegible].
et ita [illegible] n[isi] [illegible]
et melius q[uod] aliquid agere in [illegible]
[illegible] et sic [illegible] agens nobilius [illegible]
sic agit sensibile [illegible] agere in [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad [illegible]
agens et sic est agens nobilius [illegible]
et [illegible] ad formam [illegible]
[illegible] ad [illegible] agens [illegible]
et [illegible] non est [illegible] q[uod] agens sic nobilius [illegible]
[illegible] aliud [illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] non formam [illegible]
[illegible] ignis [illegible] q[uod] [illegible] non
[illegible] inducit speciem [illegible] s[ed] speciem [illegible]
[illegible] diminuta.
· 9ª [illegible] non inducit [illegible]
[illegible] s[ed] forma [illegible]
[illegible] forma s[ubstan]tialis ignis [illegible] speciem [illegible]
[illegible] et [illegible]
non [illegible] sic [illegible] non sunt [illegible]
[illegible] inducit [illegible] ergo forme
s[ubstan]tiales n[isi] sic [illegible]. For[me] s[ubstan]tiales non inducunt
speciem. Ad [illegible] q[uod] [illegible]
[illegible] qualitates s[ed] non immediatius [illegible] for[me]
s[ubstan]tiales [illegible] ad [illegible] si for[me] s[ubstan]tiales
non inducunt speciem [illegible]
[illegible] in completam [illegible] et ita [illegible] for[me]
s[ubstan]tiales [illegible] forme accidentales
Ad [illegible] q[uod] [illegible] non inducunt accidentales [illegible]
et [illegible] forme s[ubstan]tiales [illegible] s[ed] in [illegible]
[illegible] non sunt [illegible] accidentales [illegible] s[ed] [illegible]
[illegible] q[ui]a si [illegible] fiat [illegible] sub forma [illegible] ergo [illegible]
inducit [illegible] forme s[ubstan]tiales ignis completa et in
tota [illegible] et [illegible] forte [illegible]
[illegible] [illegible] depurat[illegible]

[illegible]

[illegible]

ut sunt perfecto actu ipso est et non ab alio actus aut est
idem quod est ab alio est receptum accidens sicut esse debile quod ad quantitatem
[illegible]

alio dicitur sic [illegible]

[illegible]

quod accidentalis non est actu vere sed tempus est vere quod. Contra vin-
tas est simpliciter quam instans vel preteritus quia dicit augustinus
[illegible] subiacet sed non obstante semper [illegible] pro-
esse presens [illegible] tempus [illegible] ergo multo fortius [illegible] est
de preterito et instanti. Contra arguitur si instans
sunt esse est tempus tunc presens esse corporis id est aut corpo-
[illegible] sit et hoc est impossibile, [illegible] quod est [illegible] corpus [illegible]
Contra ad principale. tempus est accidens et est in aliquo ut in subiecto et
[illegible] est indivisibile ergo et tempus indivisibile. Quod sit in aliquo ut
quia si non sit in aliquo ut in subiecto tunc est immotum [illegible]
ad individuum motus secundum modos temporis sed hoc est [illegible]
[illegible] ad [illegible] quidam est tempus [illegible] Dicendum quod
tempus est in uno motu ut in subiecto ut in motu celi
[illegible] non in aliis nisi motiva non est [illegible] ex [illegible]
[illegible] quod motus est [illegible] celi et [illegible]
[illegible] quod si plures essent [illegible] sunt mo-
tus celi adhuc esset tempus eadem mensura omnium ergo.
Contra [illegible] super primum capitulum de tempore dicit quod tempus
[illegible] est completum [illegible] Dicendum quod tempus
non est indivisibile [illegible] sic [illegible] dicit
[illegible] quod [illegible] instans in motu celi [illegible]
[illegible] quod motus velocissimus [illegible] esse [illegible]
[illegible] motus et sic non est motus [illegible] mo-
[illegible] possumus [illegible] quod motus
[illegible] tempore vel motu aut [illegible] mobilis et sic
motus celi est motus velocissimus quod [illegible] dicit quod velocissimus
[illegible] tempore. sed hoc est [illegible] ad naturam motus. Contra ad [illegible]
[illegible] dicendum quod tempus non est in aliquo ut in subiecto [illegible] tempus est [illegible]
[illegible] non est in [illegible] ergo tempus est immotum ut
[illegible] et est [illegible] ut mensura [illegible] quod tempus
non attribuitur dimensio [illegible] non [illegible] quod tempus
est latum et profundum sed [illegible] quod longum vel breve non
[illegible] attribuitur [illegible] plures [illegible]
quia si [illegible] tantum sunt dimensiones longitudinis ap-
[illegible] latitudinis non facient magis quia [illegible]
indimensionata sed si longitudines applicentur faciunt
magis quia [illegible] dimensionata et sic [illegible]
sed tempus sit immotum ut in subiecto non est [illegible]
[illegible] ad [illegible] motus [illegible] motus [illegible] plus
durent [illegible] motus [illegible] Ad [illegible] quod [illegible] dicit quod
intelligitur [illegible] quod [illegible] tempus sit ab [illegible] et non
quia diversitas motus non est.

Utrum motus celi sit indivisibilis. Dicendum non est
[illegible] distantia et resistentia mobilis ad motorem
sed in motu celi nulla resistentia ergo [illegible] aliqua [illegible]
et ita [illegible] Contra ponamus corpus sphericum [illegible]
[illegible] superficiem planam sed [illegible] tangit in puncto et
si moveatur super planum describit lineam et quod [illegible]
[illegible] ad totum hoc faciet [illegible] partes suas et
si hoc puncta sunt partes lineae sed sic punctus [illegible]
lineam sic [illegible] ad motum et ita motus
[illegible] sed [illegible] indivisibiles ergo et motus.
Contra [illegible] [illegible] [illegible] corpus [illegible]
[illegible] instans tempore quia instans est totum [illegible]
[illegible] sed [illegible] motum suum mobile in tempore ergo
[illegible] in instanti et ita motus est [illegible]

Contra ymaginemur duas superficies planas [illegible] et coniungantur
[illegible] si elevetur unum ab alio [illegible] distantiam aut vacuum in
[illegible] aut fiet motus [illegible] instanti
[illegible] planorum usque ad medium sed [illegible] est impossibile [illegible]
ergo [illegible]. Contra ex uno pugillo aeris fiunt [illegible] ignis [illegible]
ergo subito inducitur forma ignis subito fiet [illegible]
rarefactio et rarefactio est motus ergo. Contra [illegible] est [illegible]
in instanti ergo [illegible] in [illegible] instanti [illegible]
[illegible] est motus ergo motus [illegible] in [illegible]. Contra [illegible]
[illegible] ergo forma [illegible] alteratio [illegible]
[illegible] est motus et subito inducitur forma [illegible]
forma ignis [illegible] sed [illegible] tempore [illegible]
[illegible] qualitas [illegible] sed [illegible] inducitur [illegible]
[illegible] motus [illegible] et motus sunt in instanti.
Dicendum quod motus non est indivisibilis. Contra ad primum dicendum quod hoc est [illegible]
[illegible] motus est [illegible] resistentia mobilis ad motorem
[illegible] est [illegible] motus est [illegible] multa [illegible]
sunt [illegible] motus quia impossibile est unum mobile
esse in diversis locis. Contra ad [illegible] patet [illegible]. Contra ad [illegible] dicendum
quod plus [illegible] est [illegible] simpliciter et [illegible]
[illegible] in modo [illegible] non
est necesse. Contra ad [illegible] dicendum quod si duo plana [illegible]
[illegible] impossibile est separare ea ab [illegible] distantia [illegible]
[illegible] in [illegible] per [illegible]. Contra ad [illegible] dicendum quod
rarefactio [illegible] successive [illegible] est sub forma aeris
et ita [illegible] rarefactio [illegible]
forma aeris subito inducitur forma ignis et ita patet quod [illegible]
[illegible] non fit in [illegible] et [illegible] quod [illegible]
pugillo aeris fiunt [illegible] ignis hoc est intelligendum [illegible]
[illegible] sua [illegible]. Contra ad [illegible] dicendum quod [illegible]
est in instanti non [illegible]
instanti sed [illegible] quod aut subito [illegible] in [illegible]
[illegible] aspectibus [illegible]
[illegible] est [illegible] movebit et movebit [illegible]
hoc est in [illegible] motum [illegible] et
subsequitur [illegible] movebit et movebitur in eodem
instanti hoc est [illegible] movetur. Contra ad [illegible] patet.

Ut prima materia habet aliquid actus vel quod ... quia forma et actus ... ergo eadem addito ... adhuc erit eadem ... addita ... et eadem ... forma ... actus ... et ita ... actus

[illegible]

vel de ente ...

[illegible]

tamen prius actum recipiat successive parte ante partem, ergo
sic in dicto. Quia forma accidentalis causatur ex contrario formae substantialis
in tantum quod forma accidentalis multos recipiat gradus
intensionis et remissionis in subiecto eodem, et ita in forma substantiali.
Contra quia non magis et minus nec successive gradum secundum formam
substantialis est huiusmodi. Ergo [illegible] Commentator super [illegible] in substantiam
forma non recipit magis et minus, non tamen ergo successionem
graduum. Contra Commentator super 3 physicorum [illegible] motus
[illegible] non distat a forma ad quam vadit [illegible] eodem genere
cum forma vel perfectione ad quam vadit, ergo sicut motus habet
partem post partem successive, ita et forma. Contra [illegible] successio
[illegible] in forma substantiali procedit ad actum et remissionem [illegible]
in forma recipit corrupta, sed hic ultimum est [illegible]
alia est motus [illegible] operatio cum ergo [illegible]
sionem [illegible] ergo et [illegible] in [illegible]
Contra [illegible] est ergo [illegible] est et [illegible] et [illegible]
et [illegible] et substantia [illegible] corruptiones et corporales per
aequitatem ut ita dicam, sed omnis forma [illegible] est impossibile
ut fiat forma [illegible] et ita forma [illegible] est sub uno
actu et post sub alio actu et ita successive recipit gradus.
Contra [illegible] quia [illegible] tempore est [illegible] ergo
forma [illegible] prius [illegible] gradum [illegible] et postea
[illegible]. Contra [illegible] physicorum omne [illegible]
in [illegible] et [illegible] et mutari [illegible] et ergo
sed hic non [illegible] gradus successionis. Contra [illegible]
[illegible] ergo [illegible] quia [illegible] ex uno pu-
gillo aquae fiat [illegible] ergo [illegible]
[illegible] in [illegible] fiat in
[illegible] rarior [illegible] quia fuit [illegible] rarior.
Contra [illegible] quod [illegible] loco [illegible] habet de forma et [illegible] sed si
ex aqua fiat ignis successive [illegible] formam et ita
cadit successio a parte formae substantialis. Contra [illegible]
gradus successive ubi est contrariorum expulsio successiva et
non est ubi [illegible] gradus acceptus successio. Contra ubi est
successio ubi magis et minus sed [illegible] in formis substantialibus
recipit magis et minus. Contra [illegible] quod [illegible]
est motus [illegible] quantitate [illegible] ubi [illegible] substantia [illegible]
motus sed si [illegible] successio [illegible] gradibus [illegible]
[illegible] ubi motus [illegible]. Contra [illegible] quae
recipiunt magis et minus quia forma aqua [illegible] non [illegible]
usque ad ultimum [illegible] quia non [illegible] aqua [illegible]
[illegible] inducta [illegible] sed forma substantialis [illegible]
[illegible] usque ad ulteriorem actum formae
inducendae quia non recipit magis et minus. Contra [illegible]
in forma substantiali est magis et minus [illegible]
[illegible] et [illegible] forma
[illegible] in [illegible]. Contra [illegible] quod est successive [illegible]
[illegible] quod [illegible] unum gradum [illegible] aliud
et ita usque ad [illegible] ultimum et [illegible] quod [illegible] successio
non [illegible] motus quia [illegible] successio
non [illegible] gradus medios sed [illegible]
gradus [illegible] non [illegible] motus [illegible] gradibus [illegible]
in [illegible] ita [illegible] gradus et [illegible]
[illegible] motus [illegible] et [illegible]
quod si ex aqua fiat ignis [illegible] forma ipsius ignis
[illegible] est [illegible] actum et [illegible] recipit
[illegible] successionem sed [illegible] parte [illegible] successive.

totaliter in [illegible] actum et ita cadit tota successio a parte
dispositionis [illegible] actus quia magis est dispositio [illegible]
est aqua usque ad ultimam [illegible] ignis in forma
[illegible] cadit successio a parte dispositionis et [illegible]
est motus in substantia [illegible].

Quaeritur utrum tota recipiat [illegible] totum gradum [illegible]
partem et videtur quod pars post partem quia forma [illegible] primo
[illegible] per formam [illegible] partem motus et ita [illegible] pars post
[illegible] per [illegible] successionem [illegible]. Contra [illegible] quia gradus
non est tota in uno puncto et tota [illegible] in [illegible] pars
[illegible] in uno puncto et [illegible] pars [illegible] ergo [illegible]
[illegible] quod organa multo fortius et
[illegible] in [illegible] quod [illegible] in [illegible] quod pars
[illegible] et ita partem post non [illegible] successio.
Contra [illegible] quod est forma [illegible] mobilis [illegible] tota
recipit primo unum gradum actus et postea alium quia
est [illegible] et hic est [illegible] nobilior [illegible] ergo forma [illegible]
[illegible] sic nobilis non [illegible] tota [illegible] gradus
sed pars post partem. Contra omne quod [illegible] est [illegible] aquo
et [illegible] et [illegible] quod [illegible] est [illegible]
[illegible] est et [illegible] quod [illegible] pars [illegible]
[illegible] et si hic ergo [illegible] pars [illegible]
successionem [illegible] gradus. Contra [illegible] ita est in motu locali
quod [illegible] motus non [illegible] partibus mobilis sed totum mobile
[illegible] partibus motus ergo multo fortius ita est in
gradu. Contra [illegible] augmentatio [illegible] unum
gradum [illegible] et [illegible] postea alium et non pars post partem
ergo [illegible] et [illegible]. Contra [illegible] si ex aqua fiat ignis tota
[illegible] ultimum [illegible] et si [illegible] gradus medios.
Contra Commentator super [illegible] idem facit [illegible]
[illegible] quod facit [illegible] in motu [illegible] quod [illegible]
primo [illegible] unum gradum [illegible] postea alium et hic [illegible]
ergo et [illegible] gradus quod totum gradum [illegible] et [illegible]
recipit [illegible] gradum ultimum ergo [illegible] gradibus
intermediis. Contra [illegible] quod [illegible] primo [illegible] unum
gradum [illegible] postea alium et ultimo totum [illegible]

idem numero

Videtur quod non maneat symbolum vel qualitas corporis quod unum elementum generatur ex alio, quia non manet idem numero accidens in diversis subiectis; ergo multo fortius in diversis speciebus non manet idem accidens numero. Sed aer et aqua sunt diversa secundum speciem; ergo etc. Item nulla forma substantialis manet eadem numero; ergo multo fortius nec accidentalis, probatio maioris: nullo modo inferiori necesse [illegible] sic inde diversa specie et ita sunt et species. Item illud quod est corruptum nullo modo secundum sensum manet; ergo nulla qualitas [illegible] manet eadem numero. Item dicit quod [illegible] generatur [illegible] et [illegible] omnia que corrumpuntur idem dicit [illegible] et vocat ipse aut solum [illegible] suppositis et sic manet qualitas. Item quia multa media [illegible] non possunt [illegible] in uno instanti; ergo multa sunt media [illegible] in eodem instanti [illegible] ultimo [illegible] non [illegible] ultimo [illegible]

[illegible]

dulcis [illegible] specie sicut [illegible] possunt diverse formae substantiales specie [illegible] idem accidens specie sicut forma substantialis [illegible] albedinis in cigno et forma substantialis [illegible] in ligno et ita de aliis.

Videtur quod humiditas vel aliqua qualitas corporis non maneat idem specie quia humiditas aquae est humiditas potabilis et non respirabilis sicut aeris et ita sunt diverse specie humiditates. Item unius humiditatis est [illegible] et alterius non. Item humiditas aeris est [illegible] sed aquae non. Item humiditas aquae est [illegible]

[illegible]

[illegible] valde alias qualitates associatur.

Ideo dicendum quod non tantum accidit augmentatio quia calor est intensus [illegible] in accidente facit ipsum recipere maiorem locum ut patet in rarefactione [illegible] et maiorem [illegible]. Ad aliud Aristoteles 12 de animalibus: calor naturalis est principium augmenti sed in [illegible] est calor naturalis. Ad aliud [illegible] quia augmentatur sed in accidentibus [illegible] omnino [illegible] in accidentia sic ex contrariis [illegible] est [illegible] et passio [illegible] et deperditio et ita restauratio quia in aliquibus corporibus ut in lapidibus et in metallis est longa duratio et longior [illegible] quia etiam non potest [illegible] restaurare deperditum. Ad aliud [illegible] quia etiam non potest [illegible] statim post [illegible] augmentum ergo [illegible] in accidentibus [illegible] non. Ad aliud [illegible] in augmento [illegible] ergo in accidentia [illegible] accidentia [illegible]. In contrarium Aristoteles [illegible] de animalibus non est proprie augmentatio [illegible] nutrimentum per [illegible] ut in arbore per radicem et in aliis per os sed in accidentibus non est [illegible]. Ad aliud [illegible] augmentativae vegetativae [illegible] generare [illegible] ergo non est vegetativa non est augmentativa. Ad Aristoteles [illegible] sola anima [illegible] recipit cibum [illegible] augmentum. Ad aliud si calor naturalis sufficeret ad augmentum ita quod non exigeretur anima [illegible] Aristoteles in 2o de anima [illegible] et [illegible] per appositionem [illegible]. Pro quo [illegible] de augmento mathematico et naturali. De augmento mathematico [illegible] non necesse est quod [illegible] si augmentetur quia appositio [illegible] sed non [illegible]. Si de naturali [illegible] duplex augmentatio [illegible] in accidentibus [illegible] maior [illegible] ut in rarefactione [illegible] ad [illegible] sic [illegible] maius. Ad primum dicendum quod rarefactio [illegible] ad [illegible] quia calor [illegible] intendit [illegible] non [illegible] sed [illegible] inducit calorem in eadem materia [illegible] et [illegible] producit rarefactionem ad [illegible]. Ad 2um dicendum quod calor [illegible] non est causa augmenti sed [illegible] est principium. Ad 3um dicendum quod [illegible] et [illegible] non [illegible] sic [illegible] sed [illegible] restaurare [illegible]. Ad [illegible] dicendum quod [illegible] generantur per [illegible] et non per [illegible] et [illegible] sic generantur statim post [illegible] augentur [illegible] generantur [illegible] tota [illegible] et [illegible] sic generantur non statim augmentantur qui [illegible] generantur ex [illegible] cum tota [illegible] debita. Ad ultimum dicendum quod [illegible] est imperfectio [illegible] et species [illegible] accidentia augmentantur per [illegible] et sic [illegible] non sunt in accidentia in [illegible] sed quod ad speciem et [illegible] imperfectio.

Ideo dicendum quod caelum posset augeri. Quia in stellis inferioribus accidentia sunt perfectiora quam sunt augmentabilia ergo in caelo corpora sic caelum nobilius et perfectius ergo. Ad aliud post [illegible] ut [illegible] maior et claritas in stellis et in omnibus partibus caeli quod [illegible] non [illegible] maior [illegible] ut [illegible] et augmentum. Ad aliud ubi est virtus vegetativa ibi est virtus augmentativa sed in caelo est vegetativa ergo [illegible] quia dicit Aristoteles in 2o de anima posterior intellectiva plus [illegible] sed intellectiva est posterior vegetativa ergo [illegible] superiori [illegible] in caelo intellectiva ergo et sensitiva et intellectiva et vegetativa. Ad aliud [illegible] magnitudinis per [illegible] caelestes animae vegetativam et sensitivam sed augmentum [illegible] per Aristotelem in [illegible] ergo. Ad aliud inferiora augmentantur a continentibus superioribus caelestibus corporibus sed augmentum [illegible] generis ergo augmentantur inferiora et corpora caelestia. Ad aliud in aestate [illegible] magna pars aquae in aerem per calorem [illegible] magis [illegible] est de aqua dulci quae ipse aer rarefactus et occupat [illegible] maiorem locum [illegible] quam in hyeme [illegible] ergo necesse [illegible] augeri [illegible] non potest quod [illegible] augetur sed corpora caelestia sunt continentia ergo. Ad Aristoteles [illegible] sursum et deorsum sunt partes augmenti et dicitur quod in caelo est sursum et deorsum et hic distinctio ergo. Ad aliud diameter mundi linea recta est et per Aristotelem omnis talis linea est imperfecta quia potest ei addi. Sed diameter [illegible] ergo caelum potest augeri. In contrarium Aristoteles [illegible] caeli et mundi probat quod [illegible] est [illegible] nec corruptibile nec alterabile nec augmentabile. Ad primam rationem dicendum quod [illegible] species [illegible] solum [illegible] augmento. Ad 2um dicendum quod in fine [illegible] est [illegible] alteri et fiet sublimior et lucidior [illegible] sic patet quod [illegible] nulla [illegible]. Ad 3um dicendum quod caelum non est vegetativum. Ad 4um dicendum quod [illegible] solum [illegible] ordinantur ad [illegible] intellectivam quae est in caelo non praesupponit vegetativam et sensitivam [illegible] intellectiva in caelo [illegible] est [illegible] ab intellectiva quae est in homine [illegible] intellectiva in caelo [illegible] motum sic nauta in navi. Ad [illegible] dicendum quod [illegible] hoc [illegible] et non [illegible] corporis [illegible] non [illegible] sed quia [illegible] specie motus alius dicitur et melius quod non [illegible] de [illegible] calor naturalis [illegible]. Ad [illegible] dicendum quod [illegible] in una regione [illegible] et [illegible] in alia [illegible] ergo [illegible] et [illegible]. Ad ultimum dicendum quod sursum et deorsum sunt [illegible] ut in animalibus sed in animalibus distincte [illegible] istae partes sunt [illegible] motum [illegible] et in minori [illegible] ibi est augmentum et hic est finis de animalibus.

Idem quod duo corpora possunt esse in eodem loco quia agens et paciens necessario naturalia corpora sunt diversa ut patet per diffinicionem eorum sed in eodem loco est recipere simul agens et paciens quia mixtum pro ex mixtis sunt quia ista ergo sunt agentia et pacientia. Item aristoteles dicit quod augmentum fit adveniente alio corpore et non fit augmentum per poros ut in mixtis mixta minima [illegible] ut planum est. Item in aqua que elevatur vapor ante resolucionem vaporis sunt vapor et aqua simul loco sed utrumque istorum est corpus. Item duo corpora dimensionata sunt loco quia corpus et locus quod corpus sit dimensionatum nemo dubitat. quod autem locus sit dimensionatus videtur quia recedente uno loco adveniente alio manet locus idem numero et adveniente illo recedit et ideo quia dimensio loci alicuius corporis non dependet nec ab illo et ita a nullo. Item quando aliquid recedit ad sui disposicionem impossibile est ipsum recipere nisi prius fuerit sub eadem disposicione sed locus recipit locatum sub extensione. Item aristoteles 6 phisicorum quod omnes motus sicut sunt quod quedam sunt dilectiones per accidens sicut quia quando persistente loco et quantitas et super hoc dicit commentator quod locus est equalis dilectionis sed quod persistit et equalis est dilectio ab alio non habet dissimilitudinem ergo nec ab alio extensionem habet quod alia extensionem ab extensione loci. Item est recipere corpus et locum persistentem simul ut patet et est recipere corpus simul loco sicut dicit commentator celum quod sicut dicit commentator quod celum est in loco per accidens et non per se ergo est recipere locum sed corpus ergo non prius. Item ad principale lux et aer sunt simul loco sed aer est corpus et lux similiter. Quod autem lux sit corpus videtur sicut probo de luce ignea quia sicut aristoteles tres sunt species ignis carbo flamma et lux ergo quod autem lux celestis sit corpus videtur quia est eiusdem nature cum luce ignea et illa est corpus ergo et illa probo maior sicut aristoteles in 2º de anima [illegible] visibili persistente principatus a superioribus et inferioribus per eandem naturam similiter ergo est in utroque luce communia. Item effectus univoci sunt causa univoca sed lux celi et ignis habent effectum unum quia utrumque facit depositionem colorem actualem ergo sunt causa univoca. Item lux autem luminosi sit corpus videtur quia luminosi non est accidens eius sicut esset in alio ut corpus videtur quia recte visibilis sed non est luminosi de quo magis videtur quia recte una parte media et adveniente alia manet per adventum luminis una parte media [illegible] ergo non est accidens eius. nec quod dicitur quod sit ibi ut [illegible] ergo non est accidens eius. nec quod dicitur quod sit ibi [illegible] ergo sola fuerit species quia species non [illegible] eius in quo est nominatur ergo sola fuerit species quia species non declarat eius in quo est nominatur sed alieno non autem possimus dicere quod medium est albi ubi oculus sed alieno. non enim possimus dicere quod medium est album ubi oculus immutatus albus sed ibi sit species albi. Unde etiam dicitur quod oculus immutatus albus sed ibi sit species albi. unde etiam dicitur quod est aspectus albi sed lux denominat medium nominatum. unde enim dicimus quod medium est illuminatum ergo. Item si species sola non immutat visum nisi visus fiat ex directo aspiciens corpus lucidum ergo etc.

si ergo [illegible] lux in medio non est accidens nec sola species ergo substantia autem ergo corporea aut incorporea si incorporea aut ergo anima aut angelus quorum utrumque est falsum ergo est substantia corporea ergo corpus. Item quod esse est maiorem corpulenciam est corpus lux et huius ergo probo minorem quia super [illegible] dicit quod stella est maior corpore lucido [illegible] sed constat quod stella [illegible] est corpus [illegible] una non eclipsaret aliam et est corpulencior corpus [illegible] alia per orbes quia alia non eclipsat ergo lux est corpus [illegible] corpulencior. Item si sic maris non plenum aliquid est

. ad principale sicut corpulencior Item si [illegible] aqua vas non plenum nisi [illegible] est in fundo aliqui non minus recipit de aqua quam si non esset ubi cinis quod non contingeret nisi aqua et cinis essent simul in loco quorum utrumque corpus est. Item ad questionem dico quod quamvis duo corpora sicut se habent quod utrumque vel alterum amittat [illegible] dimensionem talia possunt esse simul loco sicut patet in mixtis in mixto elementa sicut quod in augmentacione [illegible] quando amittit actualitatem quam autem utrumque sit actuale quando non possunt simul esse loco. sed sicut quod esse in loco per hoc duos [illegible] aut quod indistincte sunt in eodem loco

et sic possibile est quorum utrumque vel alterum remittitur ab actualitate quia esse simul loco aut per equalitatem occupacionis et sic est impossibile non quantum aliquid admiscetur uno quam illius ad mixtum est eadem qualitas partium illius et sunt partes huius et illius simul loco sed indistinccionem totius et occupat maiorem locum quam prius. Quod autem dicitur quod quedam corpora sunt absolute penetracionis et quedam absolute expulsionis quedam partim sic quia que sunt absolute penetracionis possunt esse simul loco cum aliis corporibus ut secundum theologos corpora glorificata et lux dicitur unde quod ihesus intravit ianuis clausis. que autem sunt absolute expulsionis sicut lapides et huius non possunt esse simul loco. que autem sunt partim expulsiva et partim penetrativa sicut corpora humida subtilia que subtiliari et attenuari possunt sicut patet in aliquo quod prius expleat digestionem per penetracionem perfundatur sic in recto corporis et alio modo expellit quia facit in eo quantitatem et maiorem acquirit locum talia possunt esse simul loco uno modo alio non simul sicut dictum est. Et per mixtionem dissolvitur. Ad aliud quia sicut aristoteles lux non est corpus nec defluxus corporis ergo hoc non tenetur. Item ad primum ad maiorem patet per positum. Item ad 2m et 3m patet per solucionem quatuor. Item ad id de luce dico quod aristoteles non intendit dicere quod omnes sunt species ignis sed est dicere quod participant naturam. Item ad id quod quando dicitur quod lux sit vel accidens in medio quod sit sed accidens habet esse ab alio accidens sicut splendorem et dico quod est substancia corporea sed est [illegible] corporea est aut substancia que est corpus et sic modo lux non est substancia corporea aut que a corpore procedit non dico per partis decisionem sed per multiplicacionem et sic est lux substancia corporea. aut autem intendat de defluxu corporis quod defluit a corpore per partis decisionem et ideo dico quod nec est corpus nec fluxus a corpore quia ibidem exponit sicut dictum quod fluxus corporis corporis est [illegible] et dicit aristoteles lucem esse speciem quandam non intendebat quod sic habitus quod est species qualitatis sed sicut species habitus sicut privacio habitus sicut dicimus quod albedo est habitus respectu nigredinis. dicit enim commentator quod non lux est habitus respectu privacionis sicut lux respectu tenebre

[illegible] de cuius [illegible] possit = [illegible] 2º [illegible]
[illegible] sic defensio [illegible] demum [illegible] = [illegible]
[illegible] demum [illegible] ex [illegible] sed de
[illegible] demonstrat [illegible] aliis
[illegible] demonstratur
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[V]idetur quod corpora celestia habeant eandem materiam cum istis inferioribus

quia communicant in eadem forma substantiali [illegible] est substantia [illegible] forma actus

[illegible] quantitas est [illegible] ut videtur [illegible] una est [illegible] superiora

(de quantitate) et inferiora [illegible] communicant in motu [illegible] quia motus primus

diurnus est mensura omnium motuum inferiorum et mensura [illegible]

superioribus sunt [illegible]

Item si per intellectum [illegible] omnes formas a superioribus

et inferioribus tunc [illegible] aut est una aut

due. si una habeo propositum. si due [illegible] actus [illegible] esse

iste forme si ergo non sunt [illegible] forme tunc non erunt due

[illegible]

Ad 2m dicendum quod celestia et inferiora mutuo agant et pa-
tiantur ad invicem quia contraria que tangunt invicem contraria
sit actio et passio ad invicem sed corpora supercelestia et in-
feriora huiusmodi ergo [illegible]
[illegible]

Ide(m) q(uod) illa q(ue) miscent(ur) n(on) tangu(n)t se q(ui)a [illegible]
[illegible] (et) q(ue) sunt sib(i) loco ...

[illegible]

Con(tr)a q(uod) m(ateri)a tangant se [illegible] q(ui)a c(um) m(ateri)a multa
sunt [illegible] n(on) sunt [illegible] corp(us) [illegible]

[illegible]

[A]d 2m dicendum quod corpora celestia non sunt invisibilia quia visibile est coloratum vel color sed corpora celestia non sunt colorata. Dicendum quod celum non est visibile per colorem sed per suam lucem. Ergo omne per se visibile est actu [illegible] sed lux non est actu [illegible] sed [illegible] ergo. Dicendum quod talia corpora videntur per lucem splendentem quia quamvis lux sit per se visibilis actu [illegible] est non autem per speciem sue lucis. Ergo ad 3m dicendum quod oculum esse non coloratum contingit ut recipiat colores ergo [illegible] oculum esse non esse contingit ut recipiat non coloratum per id quod ipso non habet colorem. Contra est invisibile non videtur [illegible] non invisibile [illegible] quia sic invisibile non est quando sic non invisibile videtur sed nec ipso lucem est si gignerentur invisibiles et preciderentur ergo. Contra est quod videtur visibile per suam speciem sed lux splendens non facit speciem maior [illegible] ad minus [illegible] quam [illegible] per modum [illegible] et [illegible] quod [illegible] tenebris [illegible] minor [illegible] quia species [illegible] simplicior est [illegible] species sed ergo lux [illegible] speciem oportet ponere [illegible] agentis [illegible] simpliciorem quod educeret istam speciem et abstraheret sed nullum est agens corporeum quod posset istam speciem abstrahere vel educere cum lux sit simplicior [illegible] corpus. Contra est sensibile [illegible] positum supra sensum non sentitur sed [illegible] vel lux in medio [illegible] organo videndi et tamen lux [illegible] est videre et ita quod [illegible] non denudatur medium [illegible] ipso ita quod dicendum illuminatum sicut medium dicitur coloratum [illegible] colorem receptum in ipso ergo et eadem ratione [illegible] quod lux non videtur [illegible] est in corpore lucido. Et [illegible] sic [illegible] videri et ita. Contra est omnia sensibilia ita se habent quod [illegible] sentiantur per suas species [illegible] quod [illegible] ad sensibilis quod [illegible] speciem [illegible] abstrahatur [illegible] lux sit [illegible] non esset lux [illegible] speciem coloris [illegible] et odoris non videremus colorem nec olfaceremus et ita de aliis sed ita est in aliis quod [illegible] sensibus tactu auditu olfactu quod lux [illegible] abstrahit speciem sicut sensus non percipit [illegible] sui non immutat istas [illegible] ergo [illegible] aptum visus quod id quod abstrahit speciem visibilis non immutabit visum. Contra. Dicendum quod non [illegible] quia visus est [illegible] omnium sensuum nobilior et prior aliis [illegible] alii non possent in [illegible] lucem non [illegible] ergo sic lux [illegible] se habet ad suum obiectum [illegible] sic se habet lux [illegible] ad suum obiectum ergo [illegible] sic lux [illegible] se habet ad lucem [illegible] sic obiectum ad obiectum et sic obiectum ad obiectum sic visus ad visum [illegible] lux ad lucem sed visus [illegible] est nobilior aliis [illegible] sensibus et [illegible] eius obiectum nobilius obiectis aliorum sensuum [illegible] ergo lux corporalis [illegible] et nobilior lucem [illegible] obiectum et ita non videtur [illegible] aliis [illegible] lucem non percipiunt [illegible] visus percipiet suam lucem. Ad [illegible] quod [illegible] ad [illegible] sed color non videtur nisi per lucem ergo lux magis visibilis ergo celum [illegible] videtur per suam lucem. Contra [illegible] est [illegible] visus [illegible] celi [illegible] quam [illegible] aspectu [illegible] quod nobis occultum est ergo celum visibile. Contra [illegible] autem est [illegible] colore visibile et lux [illegible] quod noctiluca et [illegible] et huiusmodi videntur de nocte non per suum colorem sed per lucem ergo. Ergo dicendum quod celum visibile est per suam lucem et quod lux visibilis per suam speciem. Sed distinguo quod videtur lux quod est in tenebris sicut in loco tenebroso quam in loco illuminato si in loco tenebroso sic dico quod lux videtur per [illegible] usque ad oculum existens in tenebris

[illegible] colorata in luce existentia sicut videtur illuminata ergo sicut videtur colore sicut et lucem sed colorem videtur per suam speciem ergo [illegible] et lucem et [illegible] hic [illegible] est quod lux [illegible] ut [illegible] non denominat medium nisi [illegible] vel [illegible] est ut species sunt in medio sola non denominat medium [illegible] ipso quia medium non dicitur coloratum a specie coloris ibi recepta et [illegible] quod lux non denominat partem medii tenebrosam in qua est oculus ita non dicitur illuminata et ita non videtur lux non [illegible] ad organum existens in tenebris non est [illegible] nisi ut species sunt in medio sola et [illegible] hic existens in tenebris [illegible] videt lucem sunt ea que sunt in luce nisi lux [illegible] reducto quod organum sicut non videt colorata nisi per [illegible] ad organum videndi et ita lux videtur non ut [illegible] sed ut species sola. Si autem videtur lucem sicut in loco illuminato [illegible] de luce loqui dupliciter aut ut est in suo fonte [illegible] in corpore lucido et sic adhuc videtur per suam speciem unde dico quod lux [illegible] solis multiplicat speciem usque ad organum et mediante hac specie videtur sol. Aut ut est in fonte et sic adhuc dupliciter [illegible] aut [illegible] est solum illuminans medium aut [illegible] ad obstaculum [illegible] et hoc secundo modo videtur lux per suam speciem. Primo modo non quia medium [illegible] contiguum organo et ita lux [illegible] non habet ad medium per quod faciat medium speciem unde dico quod medium illuminatum [illegible] vel [illegible] ad obstaculum sicut [illegible] sicut [illegible] non percipitur quia si [illegible] medium [illegible] in [illegible] quod [illegible] lux non videtur sicut [illegible] ad obstaculum videtur et sic patet quod lux [illegible] lucem [illegible] visibile est et ita [illegible]

Videtur quod magnitudines mathematice non habent esse in corporibus naturalibus sed tantum in anima quia scientia naturalis et scientia mathematica diverse sunt per essentiam ergo sunt de diversis per essentiam sed scientia naturalis est de corpore naturali et mathematica de mathematico ergo corpus naturale et mathematicum erunt diversa per essentiam. si ergo magnitudines mathematice haberent esse in corporibus naturalibus sequeretur duo corpora esse diversa per essentiam esse simul in eodem quod est impossibile. [illegible]

[illegible]

vertitur utrum accidens habeat aliam essentiam ab essentia substantie et videtur quod non. Sic tota diffinitio indicat totam essentiam diffiniti et partes diffinitionis indicant partes essentie rei diffinite sed subiectum cadit in diffinitione omnis accidentis ergo subiectum vel substantia est de essentia omnis accidentis. Contra esse egreditur ab essentia ergo que sunt unum secundum esse habent unam essentiam sed accidens et substantia habent unum esse ergo etc. consequentia patet per illud quod ea que sunt unum in positione sunt unum in proprio. Contra accidentis esse est inesse ergo accidentis essentia est inherentia sed inherentia non est nisi quidam respectus ergo accidens non dicit aliquam aliam essentiam ab essentia substantie sed solum quendam respectum. Contra substantia est entitas absoluta accidentis sed [illegible] est ad quod est sequitur ergo essentia accidentis est alia ab essentia substantie. maior scribitur in principio septimi metaphysice. Contra quod quid est querit essentiam rei sed quia queritur de accidente essentiam per questionem quid est ergo etc. essentia cum ergo non sit eadem que queritur de accidente et substantia ergo non est eadem essentia substantie et accidentis. Contra si accidens non haberet aliam essentiam ab essentia substantie non esset diffinitio accidentis ex additione quod est contra [illegible] septimi metaphysice. consequentia patet quia diffinitio est ex additione quando accipitur ad id quod est de diffinitione nature et essentie ab essentia diffiniti sed in diffinitione accidentis non esset aliquid alterius essentie quam accidentis diffiniti si accidens haberet eandem essentiam cum essentia substantie ergo etc. Contra si accidens esset idem per essentiam cum substantia tunc alteratio esset generatio. quod est contra [illegible] de generatione. quia sic patet alteratio est transmutatio in qualitate ergo si qualitas esset eadem per essentiam cum substantia sed transmutatione in qualitate fieret transmutatio in substantia sed transmutatio in substantia est generatio ergo alteratio est generatio. Contra que nullo modo sunt eadem differunt per essentiam maxime sed accidens et substantia nullo modo sunt eadem ergo etc. maior patet quia minima diversitas est diversitas in genere et maxima in [illegible] ergo que non sunt eadem genere nullo modo sunt eadem sed substantia et accidentia non sunt eadem in genere ergo etc. Contra accidens dicit [illegible] substantia vero dicit [illegible] esse autem accidentis [illegible] dicit accidens id quod est suum esse et esse eius [illegible] dicit eius inherentiam ergo accidens [illegible] dicit [illegible] habet essentiam. Contra quidam dicunt quod accidens nullam rem vel essentiam addit super substantiam sed solum respectum vel inclinationem cum [illegible]

secundum augustinum principia coloris sunt lux et dyafaneitas que substantie sunt necesse est colorem esse idem per essentiam cum substantia vel quod super ipsam solum addant quendam respectum. Contra sed contra si accidens addat inclinationem super substantiam cum omnis inclinatio duo exigat scilicet quod inclinat et quod inclinatur sequitur quod accidens non solum inclinationem addat super substantiam sed et rem inclinatam. Contra esse in duo dicit scilicet id quod est et in quo et id in quo est suum esse ergo cum accidens sit in substantia non solum dicit respectum quendam ad id in quo est suum esse sed aliam rem et essentiam. Alii dicunt quod nomen accidentis potest significare substantiam sub esse accidentali vel ipsum accidens esse. Si primo modo non ponit essentiam aliam ab essentia substantie nec aliud dicit quam substantia. Si autem secundo modo quidam dicunt quod ipsum accidens solum respectum addit super substantiam. Alii vero quod accidens aliquam novam essentiam sed non per se stantem sicut substantia sed potius inclinationem. Contra illa potest haberi aliquid veritatis et aliquid falsitatis tum quia sed accidens debeat significare substantiam ipsam tamen non significat substantiam sed solum per se accidentibus tum quia accidens non solum addit respectum super substantiam sed rem aliquam ut positum est. Habet tamen aliquid veritatis [illegible] posito in hoc quod potest accidens habere essentiam aliquo modo sed non per se stantem sicut substantia sed inclinationem et ut substantie inherentem. Ad primum dicendum quod licet in diffinitione substantie omnes partes sint de essentia diffiniti in diffinitione accidentis cum ipsa sit ex additione. Ad aliud dicendum quod dicitur esse accidentis et illius substantie scilicet esse essentiale et esse quod est accidentibus fluens ab eius essentia non est idem cum esse substantie et propter hoc nec essentia accidentis a qua fluit eius esse est eadem cum esse substantie. esse autem accidentis fluens ab eius actuali existentia idem est cum esse substantie sed hec ydemptitas non requirit ydemptitatem essentie. Ad 3 dicendum quod licet esse accidentis sit inesse intelligendum est non ita quod esse accidentis sit solum respectus quidam sed quod eius esse sit aliquid non substantie inherens cum autem inherentia duo exigat scilicet quod inhereat et cui patet quod accidens non solum dicit respectum sed preter ipsum addit super substantiam aliquid inherens essentiam sed inherentie dependentem. Ad 4 dicendum quod abstrahit secundum augustinum dicens.

quod non concluditur quia licet eadem sunt principia substantiarum et accidentium, sed differenter accidentium, id est, habent principia vel causas alteras ut principia substantiarum quae sunt alicuius essentiae et naturae quam accidentium, et illa eadem principia prout sunt principia substantiarum sunt eiusdem naturae cum ipsa substantia; et ideo non sequitur quod accidens sit idem per essentiam cum substantia.

Tertio utrum accidens possit intelligi sine substantia. Et videtur quod sic, quia intellectus componens prius apprehendit intentiones simplices sive et per se seorsum et divisim, ergo potest intelligere separatim. Item intellectus dividit ens in substantiam et accidens, ergo intelligit utrumque dividendo seorsum absque altero. Item quod non est de essentia alicuius potest per intellectum separari ab eodem, sed accidens non est de essentia substantiae ut ponitur, ergo et cetera. Item quod

signare

contingit ut absolutum a subiecto absolute contingit intelligere ut ad substantiam non comparatum, sed contingit significare aliquod accidens ut a subiecto absolutum, ergo et intelligere. Minor patet, quia idem significat album et albedo, sed differenter. Item hypostasis est una: album est musicum non est per ipsarum qualitatem sed ratione subiecti dispositi utroque accidente, quod est de intellectu utriusque; ergo si quaelibet forma accidentalis deberet cointelligere substantiam ita quod non posset sine ipsa intelligi, qua ratione huius praedicatio est una "album est musicum" ratione subiecti cointellecti, et sic ista "albedo est musica", quod est impossibile.

Contra

Item contra. Accidentis esse est inhaerere, solum cognoscitur per rationem ad id cui inhaeret; sed esse accidentis est inhaerere, ergo et cetera. Item ... praedicamentis aliorum ... nullum praedicamentum cognoscitur sine secundo ipsorum ... adiunctione. Item omne quod contingit intelligere contingit significare; ergo si accidens sine subiecto contingit intelligere, solum accidens per nomen contingit significare, sed nomen et diffinitio idem significant, ergo per solam accidentis diffinitionem huiusmodi accidens diffinitur quod est contra ... in septimo. Item si accidens posset intelligi sine substantia posset semper sine substantia, et non per additamentum cum sit ... ergo per diffinitionem sed nominis et diffinitionis ... significatio ergo ut prius. Item ... separationis est forma specialis quam forma accidentalis, sed forma specialis solum est separabilis secundum intellectum; ergo si formae accidentales conveniret eadem separatio eiusdem et aequalis separationis essent formae speciales et accidentales, quod est contra ... quod substantia separabilis est ab omnibus aliis et nullum aliorum separabile a substantia. Item septimo dicit quod aliquid esse separabile ab

alio est dupliciter: vel quia intellectus unius eius sine intellectu alterius, ita quod intellectus dicat hoc esse hoc; et sic sunt inseparabilia homo et animal. Vel quia intelligendo unum necesse est cointelligere reliquum, quo non tamen quod intellectus dicat hoc esse hoc; et sic sunt relativa inseparabilia. Separabile autem duobus modis oppositis. Dico ergo quod accidens est separabile per intellectum a substantia, ita quod intellectus intelligendo substantiam et accidens dicat hoc non esse hoc; non autem separabile ab ea ita quod intelligendo accidens necesse est cointelligere substantiam. Ad primum dico quod verum est quod intellectus prius accipit intentiones simplices, deinde componit; sed licet intellectus aliquando componat substantiam cum accidente, prius apprehendit speciem substantiae et accidentis, nec est comprehensio unius comprehensio alterius ita quod hoc sit hoc; tamen speciem accidentis sic apprehendit ut in alio, ita quod intelligendo ipsum necesse est intelligere ad substantiam. Ad secundum dico quod cum dividitur ens in substantiam et accidens, intellectus separat dividendo ab invicem ita quod dicit hoc non esse hoc; sed intelligendo unum necesse est cointelligere reliquum. Ad tertium dico quod cum accidens et substantia sunt diversae essentiae, potest intellectus distinguere inter ipsa ita quod dicat essentiam accidentis aliam esse ab essentia substantiae, sed intelligendo accidens necesse est cointelligere substantiam. Ad quartum dico quod omne nomen accidentis dat hoc intelligere et aliud ut hoc in hoc, sive ut inclinatum, hoc in hoc, et aliud ut hoc in hoc sive ut inclinat ... ideo significatur per nomen accidentis concretum ut album, aliquando non intelligitur accidens sine subiecto; aliquando intelligitur ipsum non ut in hoc sive non ut in alio, intelligitur ipsum non ut in hoc, et tunc significatur per nomen accidentis abstractum, ut albedo; quia ergo concretum significat hoc in hoc et ut in hoc sive ut inclinatum, abstractum significat hoc in hoc sed non ut in hoc, ideo per modum significandi accidentis concretum de quo ratione subiecti cointellecti dispositi utroque accidente ut album est musicum, non autem abstractum de abstracto.

Unde quia lapsus primi hominis potuit esse peccatum veniale, quia dignitas status hoc non impedit quia status hominis in gratia dignior est
statu innocentie illius et veniale peccatum repugnat ei non magis. Sed homo nunc existens in gratia potest peccare venialiter, ergo
multo magis tunc cum erat in puris naturalibus. Item si est ponere duo que se habent in racione medii, est ponere aliqua
duo que se habent in racione extremi. Sed est ponere statum in quo non potest committi mortale nec veniale, sicut in patria, et est magis
ut in presenti miseria, et illa duo habent se in racione medii, unum per abnegacionem, alterum per participacionem; ergo est ponere aliquem
ma ut sit aliquis status in quo contingit peccare tantum mortaliter et aliquis status in quo tantum venialiter, et hic tantum in statu
innocentie, non in statu miserie vel glorie. Item ad istum statum innocentie habet homo liberrimam voluntatem et facillimum
peccare. Sed quanto facilius peccat minus est reus, sicut dicit Ambrosius super epistolam ad Corinthios; in quo facile peccat minus
est reus, ergo peccatum primi hominis fuit quam minimum et tale non potest esse mortale, ergo veniale. Item omne agens sive efficiens
sive deficiens sicut potest in maius potest in minus. Sed primus homo deficiendo potuit in minus cum peccavit mortaliter.
Item homo in primo statu potuit omnia diligere ordinate, potuit et inordinate omnia, ergo potuit et medie, id est non omnia ordinate,
et hoc est peccare venialiter. Item ab extremo non transit agens successivum nisi per medium. Sed homo in actu peccati
cum esset actus deliberativus agebat successive, et extremum unum est status gratie, aliud peccatum mortale, medium quod non
est nisi peccatum veniale; ergo primus peccavit venialiter quam mortaliter. Item peccata ex ignorancia sunt venialia. Sed
Adam credidit non tantum esse peccatum quantum fuit, ut dicit Augustinus xiiii de civitate Dei c. xiii, et est ignoranter peccare. Item fa-
cilius est credere in non esse quam quid quod in non esse simpliciter. Sed igitur peccatum mortale est ut non esse
simpliciter, veniale ut esse quid. Item quod est via ad peccatum aliquo modo participat racionem peccati. Sed nesciencia illa
qua credidit peccatum suum non esse tantum quantum esse fuit via ad peccatum. Item primus homo in quo nullum fuit motivum
ad malum potuit in maius, ergo multo forcius potuit et in minus. Sed maius peccatum est mortale, minimum veniale. Item quia as-
signatur racio pro ratione quod non potuit peccare venialiter quia totus ordinatus erat in deum, arguebatur sic cum ior-
dinate ad deum, quam est pro gratiam stat peccatum veniale, ergo multo forcius stare potuit cum ordinacione illa que erat
per naturalem iusticiam, id est immediatus ordinatio quam iusticia naturalis. Item ubi est maius motivum ad peccatum magis est
peccatum excusabile, et sic comparative maior est veniale. Sed angelus magis motivum habuit ad peccatum quam fuit superbia,
quia excellentior in scibilibus quam homo, sed consideracio vehemens potuit movere ad appetendum gratie excellenciam, ergo si peccatum
hominis fuit mortale, saltem angeli debuit esse veniale. Item potest esse corrupcio corporis cum ipso statu paulatine, ergo et conver-
sio. Item habens impellens velocius movet et non habens tardius, ergo in primo statu ubi nullum erat impellens videtur esse ascen-
dere gradum et successionem, et hoc est peccare mortaliter et venialiter. Ad oppositum: in Adam nullus ordo perturbari potuit
manente eius ordine ad deum, quia omnem eius deordinacionem oportuit quod precederet aversio eius ab deo. Sed hoc non
potest esse nisi mortale. Item cum quo est impossibilis status innocentie per id tollitur innocencia, quod patet per contrarium. Sed quanta condicio est
huius in qua est deordinacio defluxus mutabilitatis. Status autem primi hominis fuit plene permanente motum ut dicit
Gregorius xi moralium quod ... stante ipsa transibat, ergo etc. Item si quod communiter peccatum agitur ex statu peccantis,
sed status Ade erat sub statu bonorum altissimus, ergo quandoque eius actus fuisset gravissimus.

Ad primum quod dicitur de dignitate statuum dicendum quod peccatum dicitur respectu obligacionis et debiti, non nisi peccatum carencia huius
aliquis boni nisi magis est ubi de debito observandum ut dicit Anselmus de casu diaboli c. iiii. Non ergo ... magis vel
minus est etc. Sed nos obligamur unum per gratiam redemptoris sublato debito iusticie illam originalem iusticiam venialia
non sunt necessitate ad peccatum mortale et per multiplicacionem eius corrupcione quod est de communi statu inclinacionis ad peccatum
veniale sicut dicit ... in multis locis ... moralium g. l. ... magis peccatum plene tollitur cum per mortem ...
gloriam ... conversio permanet esse ... nequaquam ubi esse possumus quousque ... morientes tenent
et hec sunt expresse ... non dicit veniale quia a ... excusatur eo quod non est ... in ... [illegible]
... ad peccata ... ad peccata ... non ... venialia per
multas ... ad peccata repetenda in hoc nunc ... fuit in Adam sed ... immediatus ordinatus
... non ... debitum quod ... ille status ad quod peccatum. Ad ... quod dicitur de quo statu
... quod male accipit ... et extrema quia cum veniale presupponat mortale non potest condicio cum exclusione ...
mortale et est ... ordinacione quam potuit ... c. vi ubi dicit quod sed ... aliquis ... ab ex-
tremo et aliquid medio et ... ab extremo sed non ... ad ... et non ab extremo quia ... non

potest convenire nisi eodem et hoc est assignato contra ex motu et medius est status in quo peccare velit et mori et est in
quo neuter modo et est status in quo tantum mori vult ut est status innocentie sed non dicatur quod potest peccare scilicet in illo statu quia ex
in illo peccans cadit ab illo. Ad illud quod primus homo potuit facillime peccare. Dico quod in perfectione peccati est considerare
actum et defectum. Dico ergo quod libertas non est respectu defectus sed respectu actus posse non peccare non est libertas nec pars libertatis
ut dicit Anselmus libro de libero arbitrio capitulo 1. facultas non peccandi est respectu defectus. Unde ergo propter amotionem omnis contrarietatis vel oc-
casionis dicitur esse difficultas respectu casus vel defectus et ibi peccatum gravius et ibi difficultas optime stat cum
facilitate ad actum, sed ergo Adam facillime potuit velle tamen ut ita dicam difficillime potuit peccare sicut fortis potest
facillime se movere sed infirmus facillime potest cadere et sic potest intellectus illius auctoritatis absolvi. Ad illud quod obicitur quod
potest in illud quod est infinitum potest et infinitum. Dico quod si bene attendatur forma illius argumenti est ad potentiam creatam cum non propter posse in
infinitum vel quod dicitur posse infinitum primo intelligo posse infinitum quod posse infinitum et sic necesse est perintelligere cum peccare
mortaliter quod peccare velit et hoc sufficit pro nunc ad argumentum. Ad illud quod obicitur de illo medio, solutum est quod illa inordinatio
qui potest medio neque presupponit sed quia potest extrema. Ad illud quod obicitur transire per medium potest ... quod illud tertium vel
sicut ad efficit et in medio est per precipitationem et agitur agit secundum exigentiam medii. Hec autem non hoc est, vel aliter quod
sicut ex dictis patet magis habet peccatum medii mortalis ad veniale quam econverso. Ad illud quod obicitur de illa ignorantia non fuit peccatum
sed gravitas sicut dicit ille philosophus quod omnis peccans ignorans vel. Dico quod fuit ignorantia non faciendorum quia faciebat opera
omnia que facere debebat sed futurorum quia non plene sciebat quid inde accidere poterit. Ideo illa ignorantia non excusat
a mortali et dicitur Adam credidisse illud esse veniale non sunt ibi venialiter quare ut credidit quod mortale sed latere ut comprehendit
esse mortale et dicitur veniale de quo facile possit consequi veniam. Ad illud quod obicitur de illa facilitate. Dico quod non fuit Ade
facilius propter illa que dicta sunt sicut homini qui de alto precipitat se super gladium facilius est ei gravius se ledere quam
tamen leviter. Ad illud de maximo malo et minimo. Dico necesse est postquam ceciderit pro illud malum maximum quia ex pluribus accidit
accidit peccare venialiter quam mortaliter vel. Dico quod allegat tamen per contrarium ex hoc non quod nullum motum habuit minime
et in malum eadem non potest sicut maximum vel propter hoc et per duobus articulis sequentibus. Solvendum quod motum dicitur actus voluntatis
accipitur uno modo secundum rationem efficientis et sic motum est sicut primum motivum et tale motum est ipsa voluntas que movet se et
alia ut dicit Anselmus de concordia. Secundo modo accipitur secundum rationem allicientis et hoc modo movet ut obiectum vel obiectum propter quod vel obiectum
intellectum de quo dicit beatus Augustinus in fine de libero arbitrio qui vult magis propter aliquid multum quod non aliter excitatur per se commovens
amovendo ad oculos mentis in intentione veniat velle non potest. Tertio modo accipitur secundum rationem inclinantis quod aliquid per se
vehementia habet et vi et non impellentis et quasi cogentis de quo dicit Anselmus libro de libero arbitrio quod impropriis quidem necessitate in
eo usitate loquimur quo dicimus nos necessitate facere quod sine difficultate non possimus dimittere et illo motu totum vitium est in
impetu duo predicta motu non ab obiecto movetur voluntas et sic impugnans eam sibi consentiente expugnare dicitur et vi
cedere sicut dicit unde Anselmus impugnare inquit invitam potest expugnare non potest invitam et tale motum proprie est
fomes et concupiscentia et quedam talia que prope sunt ex corruptione nature. Dico ergo quod primus motum primum induxit peccatum hoc non
est de quo dicit Augustinus quod peccatum Ade est voluntatis et ideo in illud motum magis modo quod se sit alio modo magis est primum sui motivum
et maior est culpa in motu inordinato contemptus vel in modo magis modo ex alio in mundo impulsu et ut dicit Augustinus 3. de libero
arbitrio gravius est non solum nullo suadente ipsum cogitante peccare sed et peccatum alterius per invidiam dolum quo suadere
quod ad peccatum alterius suasione perducere et ideo est quod magis modo amore inclinante quam allicientis quia ergo de secundo
tertio non fuit in angelo non in Adam et certum alterius modi et si videatur tollere impetum tamen aggravat contemptum et experientia
vel multum est de isto secundum sed dicitur movens magis impetuose tamen modo minus contemptuose vel plus est de modo voluntatis allicientes
aliis pluribus magis potest excusari peccatum sed certum quod propter necessitatem spiritualiter magis potuit desistere et repellere. Ideo angelus quia homo
in statu innocentie est et tempore in comparabiliter magis quam in statu miserie ob eam defectum et ideo sunt gradus et in peccatis istorum
et per hoc patet ad illa argumenta. Tertio dicendum scilicet quod nullum huiusmodi motum aliter nunc hominis aggravat peccatum Ade et quod propter motum
allicientis non excusat peccatum angeli ut sicut minus peccavit Adam. Ad illa duo argumenta in oppositum. Dico est et sed ad illud de immediate
distantia ergo et ratione est super quod non est ratione ergo sed ratione miserie scilicet quod possint non peccare venialiter. Ad illud de corruptione
corporis non valet quia corruptio corporis inducta est per corruptionem anime unde sicut anima Ade non paulatim corrupta fuit corruptione
per peccatum sed per idem peccatum corpus necessario corruptionis statim fuit subditum sed postea successive corrumpitur usque ad extremam
Corruptionem que dicitur mors

Utrum corpus hominis corruptibile possit induere incorruptionem manens in specie hominis. Et videtur quod sic. Cor. 15: oportet corruptibile hoc induere incorruptionem. Item per rationem sic: anima unitur corpori ut forma materie et inest anime naturale desiderium corporis ad unitandum; ergo si forma est incorruptibilis corpus necesse est esse vel futurum esse incorruptibile. Et si forte dices quod anima corpore suo corruptibili unitur alteri similis componitur: contra. Avicenna dicit quod omne individuum habet complexionem sibi solum modo propriam in qua alii assimilari est impossibile et ars dicit quod propria forma habet propriam materiam. Item anima rationalis dat esse corpori, unumquodque autem magis est dare esse quale habet quam quale non habet; sed anima hominis habet esse incorruptibile. Et si forte dicas quod verius est anima nata dare esse incorruptibile quam est defectus sed repugnancia est a parte corporis: contra. Corpus humanum est nobilissime compositum et summe appropinquat ad simplicitatem corporis celestis et etiam ad equalitatem perfectam ut dicit Avicenna; ergo maxime est natum ad incorruptionem quam alia complexionata. Sed omne corpus inanimatum est penes incorruptibile vel corrumpi a circumstantia; ergo multo magis corpus humanum. Probo minorem: quia in corpore inanimato nulla est forma nisi materialis et dependens a materia, nulla autem forma materialis que tollit pendens a materia potest movere materiam propriam ut possit corrumpi corrumpente exteriori vel alia forma exteriori agente in materiam, ergo etc. Item corpus natum quiescere in loco incorruptibili est naturaliter incorruptibile vel natum ad incorruptionem cum non quiescat nisi in loco sibi conveniente. Item suppono quod omne finitum per abscissionem vel divisionem proportionate aliquotiens multiplicatam aliud finitum et consumi; sed gravitas corporis humani est finita. Item quanto remotius est a centro tanto est minus grave; ergo potest tantum elongari a centro quod non erit grave vel habebit actum gravitatis maxime si ponatur in celo loco in quo non attingit virtus centri quia celum non suscipit peregrinas impressiones; ergo corpus humanum positum in celo si celum esset dissolubile quiesceret ibi naturaliter, ergo etc. Item anima desiderat sapientiam naturaliter; sed autem non acquiritur nisi per quietem; ergo perfectio sapientie acquiritur per perfectam quietem; sed quies perfecta non est in corpore corruptibili quia tunc diu inquieta passionibus; ergo sicut naturaliter appetit sapientiam perfectam ita corpus incorruptibile, et nullum desiderium naturale est frustra. Item potentissima est forma spiritualis forma corporali; sed in corporibus celestibus est incorruptibile quia forma occupat totam materiam appetitum, ergo etc. Et si forte dicas quod materia hominis, id est corpus humanum, non est proportionalis anime rationali composite: contra. Natura non deficit in necessariis maxime in dignioribus; ergo si corpus humanum corruptibile non est proportionale anime rationali necesse est aut deficere ordinem nature aut dari homini aliud corpus incorruptibile. Item rectus ordo nature est quod superiora imperant inferioribus et inferiora obediunt superioribus; ergo ad integritatem ordinis nature necesse est vires inferiores anime et motus corporeos obedire rationi, sed hoc non potest esse in corpore corruptibili. Item motus non est motus quia finis motus est quies et omnis discordia ordinatur ad pacem; sed in corpore hominis corruptibilis discordia, ergo ordinatur ad quietem; sed quies non potest haberi in hac vita in corpore corruptibili. Item qua ratione corpus humanum est natum ad unam dotem glorie sicut et ad aliam; sed natum est ad dotem claritatis, quod probatur quia natura perspicuitatis eadem est in aqua aere et celesti corpore; sed perspicuitas est quedam participatio lucis; ergo corpus hominis quod habet de celis eius est lux incompleta naturaliter, a potest imperfectum fieri perfectum et incompletum completum, ergo etc. Probo: dicit Augustinus de mirabilibus sacre scripture loquens de uxore Loth mutata in statuam salis dicit quod hoc fieri potuit quia natura salis in corpore humano patet ex humoribus salsis et addit quod illa tenuissima salis quam eam interat totum corpus infecit.

Contra. Damascenus libro 1 c. 9: compositio principium est pugne et pugna distantie, distantia vero solutionis, solo vero aliena a deo; ergo sed hoc omne a deo est solubile maxime compositum; corpus ex contrariis humanum est huiusmodi, ergo etc. Item unde contrarius ex contrariis composita tunc contraria ligantur et impediuntur a mutua impugnatione per gratiam. Contra Augustinus 13 de civitate dei c. 30: deus exaltans sic administrat ut eas a post mortem agere sinat; ergo nunquam naturalis motus impeditur per gratiam; sed naturalis motus est ad corruptionem. Item dicit Avicenna quod complexio est qualitas que ex actione invicem et passione contrariarum qualitatum procedit; si ergo in futura vita est vere corpus humanum et erit complexionatum, ergo actio et passio contrariarum qualitatum quod non fit sine corruptione. Item ultima dispositio est essentialis diffinito; sed mortale dispositio hominis ultima, ergo etc.; sed gloria non tollit essentiale. Item comminuti insensibus et in genere, sed corpora illa erunt sensitiva et organica receptiva specierum sensibilium, ergo erunt receptiva virtutum contrariarum; sed ex hoc sequitur passio et corruptio. Probatio in perspectiva: quia actio que est in visu est actio dolorosa, dolor autem ... Item corruptibile et incorruptibile differunt genere quia non conveniunt in una potentia quia incorruptibile privat potentiam ad corruptionem et ... non sunt autem in genere uno nisi que sunt in una potentia. Item genera distinguunt prius differentias appositas quas impossibile est in eodem reperiri; corpus autem dividitur per differentiam corruptibile et incorruptibile; aut ergo corpus humanum est de genere corruptibilium vel incorruptibilium; si de genere corruptibilium non potest transire in oppositam differentiam ut sit de genere incorruptibilium. Dicebant quod per naturam est de genere corruptibilium sed per gloriam fit incorruptibile. Contra: plus distant genera quam species; sed species manens species non potest ... in oppositam differentiam, oportet ut asinus manens asinus non potest fieri rationalis.

Item incorruptibile sub nomine privato dicit habitum et corruptibile sub nomine habitus dicit privationem facilior est autem transitus ab habi-
tu ad privationem quam econverso sed incorruptibile manens incorruptibile non potest fieri corruptibile ergo multo magis corruptibile incorruptibile
Item omne quod est impositum ad contrarias generationes et hoc est de bonitate nature generis ut ad contraria se extendat sed gloria non
tollit de bonitate nature ergo non impedit naturam generis que est talis inclinatio quod possit in contrarium transmutari. Item tam sunt
principia scilicet materia et forma respectu utriusque ad privationem machinam ad malefacere vel causa est mutabilitatis in illo non potest corpus
humanum absolvi a privatione. Contra quod ibi sit privatio dicit magister quia beatificatio corporum aliquid tollit de conditionibus corporum non
tamen totum quod tollit transmutationes sed omnem transmutationem relinquit in transmutabili permanente ergo multo fortius [illegible] Item
privatio est quedam passio materie et in materia est quia potest esse et non esse et hec per privationem ergo [illegible] ibi privatio. Item potentia
privationem formarum inducendarum ergo [illegible] fortius ibi privatio. Item corruptibile et incorruptibile non sunt accidentia [illegible] continua
immo consequentes [illegible] gloria autem non tollit essentialia ergo etc. Item deus non potest [illegible] opposita quod decet
implicari sed facere corpus naturale corruptibile esse incorruptibile implicat contradictionem corpus enim humanum magis humanum
oppositum ex contrariis activis et passivis. Item gloria non aufert homini quin sit animal rationale sed rationale excludit incorruptibile et
rationale ponit discursum [illegible] discursus autem iste ponit resolutionem spiritus [illegible] resolutio est corruptionis
Item humane nature corruptibilitas vel incorruptibilitas quia neutrum facit aut desinit hominem ergo accidit homini esse corruptibilem ergo
autem eius effectus est actus hominis ergo cum dicatur opposita corruptibile per actus et incorruptibile per actus humana [illegible]
quod per se est corpus numquam potest fieri incorruptibile. Item non minus opposita animatum et inanimatum quam corruptibile et incorruptibile sed animatum
manens animatum numquam potest fieri inanimatum nisi mutata specie

Ergo de qua corporum [illegible] mundi sapientes latuit quidam enim videntes animam a corpore aggravari et in operibus
intellectualibus impediri credebant animam non uniri corpori per modum forme naturalis sed tantum per modum moventis nec posse
in corpore perfectionem suam ultimam obtinere et hec fuit positio platonicorum immo et pytagoricorum ut recitat Tullius
[illegible] in fine libri de senectute dicentis et animus celestis ex altissimo domicilio depressus et quasi demersus in
terram locum divine nature contrarium sed credo deos immortales sparsisse animas in corpora humana ut essent qui terras tuerentur
[illegible] quanta insipientia sapientis qui ponebat in carcere animas ut luto tenerentur. Hic autem error autem
est [illegible] quia qui nesciebat corporis nature [illegible] credebat animam pro obtentu beatitudinis debere a corpore [illegible]
[illegible] separari. Item alia causa extitit erroris eorum quia sciebant quod per viam nature corpus corruptum si idem redeat
in eadem specie non redit idem numero sed specie ut dicit philosophus in [illegible] de generatione [illegible] ex alia parte clamabat in
possibile esse ratione quia sed corpus mortuum sit idem numero quod erat vivum in quantum scilicet corpus est non tamen est idem
specie quia non manet in specie corporis enim mortuum non est corpus hominis nisi equivoce. [illegible] autem philosophorum clarissimus
sciens animam velle esse veram formam hominis attendens esse non esse impossibile per naturam [illegible] specifica corporis [illegible]
[illegible] tacuit omnino de statu hominis post mortem quia hec per rationem humanam non potuit invenire. Ex [illegible] pagina
in utroque testamento astruitur ratione futuram in capite nostro domino Ihesu Christo iam [illegible] inchoata resurgentium
ergo corpora [illegible] incorruptibilia immo impassibilia quantum ad dolorem agilia quantum ad laborem subtilia quantum ad [illegible] clara quantum ad
opacitatem et hee sunt dotes corporis glorificati et dicuntur dotes non per modum illud quo dos dicitur a iuristis
que datur sponso a sponsa vel alteri vice eius ad sustinenda onera matrimonii. Donatio vero est ad nuptias quod datur
sponse vel desponsatione vel traductione sed accipitur dos pro donatione ad nuptias [illegible] ornamenta corporis
et tamen anime dat sponsus vel traductor sponse esse [illegible] et dicitur sic dos est [illegible] ornatus anime
vel corporis [illegible] perseverans [illegible] donum perpetuum sic et dos [illegible] quod sponse [illegible]
[illegible] alia vero minora dicuntur parafernalia. Item aliter dicitur dos sic donum nuptiale [illegible] sufficiens et quia Christus
sponsus est [illegible] que in ipso sunt excellentissime non habet tres rationes dotis [illegible] tres autem sunt dotes anime
visio fruitio tentio iuxta tres virtutes theologicas. Quatuor vero sunt corporis dotes contra quatuor [illegible]
ad motum impassibilitas quantum ad dolorem agilitas quantum ad laborem subtilitas quantum ad resistentiam [illegible] vero una ad [illegible]
scilicet claritas. Cum ergo [illegible] corpus corruptibile possit induere [illegible] incorruptionem dico quod necesse est hoc ponere [illegible]
[illegible] sed modus [illegible] incorruptionis difficile [illegible] ponitur [illegible]
[illegible] apte anime [illegible] Augustinus in epistola ad Dyoscorum tam potentem fecit deus animam [illegible] ut eius plenissima beatitudine
[illegible] in infine [illegible] redundet [illegible] in inferiorem naturam que est corpus non [illegible] et [illegible]
[illegible] sed plenitudo [illegible] incorruptionis quia anima [illegible] plenum dominium super corpus suum [illegible]
agente [illegible] potest aliquid impedire corporis [illegible] aliqua passione [illegible] Sed tamen [illegible]
passio [illegible] corpora dampnatorum habebunt incorruptionem [illegible] et [illegible] anime [illegible]

ı excecate g° i corr° corp' e ab aliq qualit'e corpis / sicut illi q cori dap' torz no consumant' ab igne
p' duo q' igis no agit n° age poterit ad consuptom p' motu celi cessante a q° e g'ro ı corr' s' q'
igis innitit i cori illa no p' influencia nale sic calor recipit' i ae s' p' m° spuale ı intenale sic silr do
corpus recip' i pupilla vit dnt q' i corb3 dap' torz e passio p' m° intenle recipido spes rer' sen'lium
i afflictom pap'do sic mo pati aia i corpe ut' au istaz rom e erronea p' quide q' si io igis
ille p'o agit ad corr°ne q' no mouebi' celu g° si celu mouet' aget ad corr°ne. si neg' e ca
negius ı aff affius q' e fidu q' ille igis no agit p' m° nale s3 p' q' e instr° dme iusti'e sc' sm
suppo'te s. agit inf'ius no posse age celo state q' dr iosue x. stetit sol ı luna donec ulciscet' se
de inimicis. cr° g° si q'b3 igis gladij erat miraculosus ictus / t moti no e p' motu s3 p' stella
s' phm motus. n. stelle e ca motus inferioris sic e ca vite h' e p' radios influencie celestis
sc'e aia mo no pati ex actione igis i illa sic n° gladius agit i ipam s3 resistendo passion corr' ut dr
aug' 6. musice. t' scdm e erroneu q' sic'do color recipit' i pupilla s' m° nale idm n. innitit
i sens ı g'riu vit corp' nis ex multa i fluen igis consumit' p'llorz g° cor'm i corr° ex q' p'uent
s. ex aliq qualit'te ad h' disponente sic dr br aug' 21 de ci. c 17 i p' multa ex dicentis i z alia. to
tali cor' aia eo q'tit' mo ut victam id sic nulla tpis longi'ne salute ita nullo dolore rupta. i. e q'
e' diaco appetitus m'e volis p' cople'm vivifi q' q'b3 forr' cople'a noc e ut cop'leat m3 sua e
tata abit' sit for' gnis eo q' ipm genus p° co'po ex m ı forma. 3'9 e q' dissi'° m'e no e sbita
s3 or q' i'valescat agens sup m3 m suc'cumbente sic q' i actoe igis i aqua q' g' inf'io igis ı
corpa semp erut i eodm statu ipo'le e q' illa cor consumat'. q' e p' g'iete agentu s' om p
te calor' s. ı frigor' is' s' q'mo visile e q' sola i fluen'a aie aufert a corpe g'uitate ı i'vestratem
q' repugnat agilit' ı subtilit'. dd g° q' cor illa erut i corr'lia ı i passi'lia ex q'dpe ca occurrente. s.
efficit do ut visio q' visio e't i porpus co'suma° de h' aug' ad gen'eu aia i corpe aiali vivit s3 no
vivificat usq3 ad aufrenda corr°ne. i corpe v° spuali cu p'fte adheret deo vit spe e sic vivificat
ut spuale corpus efficiat absumet om corr°ne nulla moueus separom' i'te ex ca m'le erut i
passi'lia ı i corr'lia q' a corpe tollet' omis pugna aliaz q'uat p' q'etacom vitem om'e claritud
appetitum p' copleco'm forr'z suap'u'm aug' de ci. 13 c. 20. spuale caro sume ı in'pa'le obtempa di
felici' subde' omi molestia sensus ca corrup'te ı tarditate deterta corp' quidu' g'ru'le nos
apportat aie glose ı io nece ut qual'e claritud p' tollat' purgitates s'pates sicut inuenis sine
in mora g'supne q' e ad t'ep' acc'ir in quibz dat aialibz ut i ouis pcipue sciz q' stant alu p' m'se
sine cibo ı q'dd i mulieres vivut longo tepe sn alimto deveneto calore nali i aliq humore
q're g° no potest ibi calor aialis i mota dulcedine mitigari ut si agit ad co'supci'o i modico do
q' stante eodie corr' mori' e'e visione p'fcam ee exo. 30. 3 no videbit me ho ı vi'et ı aug' dr vi
dri. pt me h'ua rapi dimitur ex hac vita i angelica vita an q' p' corpale morte caro dissolua
sic. n. rapt' e qui audivit archana v'ba ı c' 2 cor 12. ibi siue i corpe siue ex corp' ı c' glo rap
tus e in paradisum. i. i ca qualit'e qua fruit' q' sunt i celesti ipsm ı sic po' ude q' nu'q
corpe i pedi' vide poss' tue. n. sed e ab hi' vite sens'bz q'dd vo' ria moreamus abstractio
sc'e i passi'lia ex ca formali q' dispo' corporis formal' ad recip' i mortali'te ab aia si. n. dispo'
p' hitu g'le ad recipiend' l'ne p'fcam ab influen'a vli q' sit dispo'lle. postea vidi no pt qualit' corz
recipet p'fce dispone ad h' aie n' dispo' aliqua qualitate ut sup dcm e p' p'opo' de corpibz dapna torz
finis au h'9 e satietas nalis desidij aie ro' q' alr' ee no poss3 vllo mo ut p3 ex ronibz sup dcis
Arg'ta ad p'ma pte inducta concedi possunt exceptis aliquibz q' fim icludunt. Ad 1 obm q' quidi
reputant h' ver'u. s. corpa i aiata no ee corr'lia ab int'e p' rom p'fcam ı tn sunt corr'lia ab ext'r
nec seq' ex h' ut corpus huanu sit nalr' i corruple s3 mag' sic g'riu q' calor cor' huani e istrm
aie i quo m° ı co'sumit sibi g'ppu n' assit alimtu. Ad 2 si velim' dice corpa i aiata ee ab int'a
ori corr'lia. p'udi pt ad arg'm q' q' ela sunt i mixto mutatis spebz confusis. ita tn q' ex ig'e
ht calite ab aqua frigi'te 3 calor no agat i m3 p'pam q' ii s' quid ignea agat tn i ca mix' pl'r ı
radicali' g'ria. Ad 3 dd q' g'ue no e natu quiesce sup s' ı cu dr q' g'ue q'uto e remoci9
a cent° tanto m' e g'ue. dd q' veru no e p'se s3 p' acc'ns g'ue. n. no a vtute loci attinis ı

quia quanto propinquius est centro tanto fortius agitur a virtute loci et tanto motu velocius. Cum ergo dicitur quod omne finitum per ab-
scisionem sive aliquo eius multiplicatum totum consumitur. Dicendum quod illud habet instanciam quando actus tantum minuitur sive mi-
nucione esse ut est in ypotesi quia quamvis impediatur actus curvitatis semper tamen manet curvitas habitualis exemplum
verbi gratia quanto minor est circulus tanto magis obliquus est et magis recedit a rectitudine et tamen si super centrum idem
augeantur circuli infiniti quamvis semper minuatur obliquitas tamen numquam rectitudo totaliter obtinetur quia semper ma-
net eius obliquitas quod est omnes lineas a centro eductas ad circumferenciam esse equales. Item fallit illa propositio quando
est abscisio per ypotesim sicut est in angulo contingentie qui si infinities abscindatur ab angulo rectilineo
numquam tamen consumitur totaliter. Item quando est diminucio secundum proportionem aliquam infinities vel exterioris vel interioris exterioris
ut cum anima peccans aufertur a deo quod est infinitus numquam tamen tantum peccat anima quin possit tamen amplius peccare et se magis
a deo elongare. Ad 8 et 9 dicendum quod illud argumentum non concludit quod homo secundum naturam perfectus habet esse in corpore et dico perfectum
secundum naturam secundum distinctionem magistri in sententiis diversus quod est perfectum secundum tempus ut homo in statu innocentie et perfectum secundum naturam
ut erit homo in gloria quando habebit quicquid natura desiderabit et sic procedit. Ad 10 et 11. Ad 12 dicendum quod illud argumentum probat de
potentia remota non de potentia propinqua. Item differunt perspicuitas et claritas secundum se quia perspicuitas est passio
corporis rari claritas corporis densi ut patet quia stella est densior pars orbis ut dicitur. Ad [illegible]. Ad primum
obiectum in contrarium dicendum quod damascenus loquitur contra illos qui ponebant deum esse corpus ut patet ex sequentibus eodem capitulo.
Ad 2m dicendum quod augustinus ibi loquitur de cursu naturali quod adstat gubernatio qui currit in generationem et consumacionem
non tamen habet veritatem quod cessat omnis ulterius in gubernatione sinat agere propter motus quia instancia est in mixtis.
Ad 3m dicendum quod ibi non erit compositum et actio et passio non ad consumandum quod virtute perimitur excludentur sed secundum perfectionem
et adeptionem ibi. Non calor qui est instrumentum anime vegetative non convertet ad consumpcionem corporis sed ad consu-
mmationem quia per ipsum anima totum suum corpus libere plus servabit. Ad 4m dicendum quod mortale non dicit differentiam hominis essencialem
sed accidentalem ut patet quod dicit porphirius quod mortale addit nobis separat nos a diis quia ipsum rationale distinguit nos
ab angelis immo et ergo ipsum aliud quia aliud est corpus angeli aliud incorporeum quod si deo proprie loquamur sic non est quia deus
non est in genere. Et si omnis genera mortale esse differentiam vel est quod dicit potentiam ad moriendum ab actu re-
mota potentiam in qua naturale quantum tamen ab actu impeditur per gloriam. Ad 5 dicendum quod ibi erit visus ab actu perfectissimo
et quandam alii sensus sed species in sensu recepta nullo modo aget ad corporis vel organi lesionem quod
non actio visibilis in visu sit dolorosa provenit ex hebetudine organi. Ad 6 dicendum quod per illud argumentum probatur quod corporale
per naturam numquam fiet incorporale per naturam sed bene potest fieri per modum supernaturale. Ad 7 dicendum ut tactum est. Ad 9 dicendum per
interemptionem quando cum homo et angelus differant et per rationale et intellectuale homo tamen per gloriam fit intellectualis
et equalis expeditionis in intellectu cum angelis secundum augustinum 3 de trinitate dicentem fortassis inquit non erunt
volubiles cogitationes nostre ab aliis in alia euntes et redeuntes sed omnem scientiam nostram uno conspectu videbimus.
Ad 10 dicendum quod non est simile quia incorporale totum est incorporale et ideo non potest fieri corporale nisi totum transmutaretur quia
nullo modo natum est ad corporale homo autem secundum aliquid est incorporale et totus natus ad incorruptionem vel anime et ideo
operationem incorporalitatis per complementum non est sic incorporale dicitur habitu inseparabile. Ad 11 dicendum quod ergo est variabile
per contrarias operationes est de bono et [illegible] sed per statum mutabilitatis modo non autem per statum plene consumationis.
Ad 12 dicendum quod privatio duo dicit scilicet carentiam forme et aptitudinem ad eam quantum ergo ad carentiam est ibi privatio
sed quantum ad aptitudinem non transimus non quia aliquid ibi forma remanebit sicut in est appetitum. Ad illud vero quod dicitur
quod transimus plus tollit quam beatificat dicendum quod plus tollit uno modo quia mutat speciem et minus alio modo quia
non mutat statum mutabilitatis. Ad 13 dicendum quod privatio est in gratia non secundum se sed in illis corporibus aufertur per
potentiam glorie non inquam est in celi non subiaceat privationi. Ad 14 dicendum quod privatio est principium rei fiende et non
facte et in corpore quod procedit inductionem forme sed ut forma inducta cessat privatio propter esse per gloriam
aut tollitur omnis privatio. Ad 15 dicendum quod corporale et incorporale non sequuntur rationem essencie in quantum essentia est corporale
non sit materia vel forma nec genus nec differentia sed consequuntur essentiam secundum statum [illegible] ut corpore dicto est un-
augustinus in quodam sermone non est ad hoc quod corpus et anime [illegible] statu corporeus vel incorporeus non dicitur aliquis
essentiale hominis. Ad 16 dicendum quod facere aliquid naturaliter corporale et incorporale implicat contradictionem sed nulla est contradictio ponere
corporale per naturam et incorporale per gratiam. Ad 17 dicendum quod rationale per naturam fiet intellectuale per gloriam ibi non
ymaginis convertetur in potentiam et [illegible] in intellectum ut dicitur in libro de spiritu et anima et quod modo fuit resoluto resoluto spiritu
faciet ibi ipsa [illegible] cum interiorum organorum. Ad 18 quod corporale accidit homini [illegible] sicut essentialibus
admixtus secundum statum corporeus ergo autem est actus omnino supernaturale. Ad 19 dicendum quod non est simile quia actum dicitur
in actu vero privationi ab habitu a ad privationem non est transitus nisi per corruptionem nec [illegible] corporale dicitur privationi
corporale perfectionem transitus a ad habitum et perfectionem quod [illegible] non sit impossibile et non ergo.

Videtur q corpus gloriosum no possit ee sil cu a° no glos q d' aug. q e p. li i po e corp9 p cor
incedere quin ledat et medidatur h' au d' intendiu pbare dm no ee corp9 de q° d' y sa vle
celu et tra ego ipleo s; ertu e q nullus ponet deu ee corpus n' ponet eu ee corpus sub te iste
subtilitas g' sic sigre replenter spaciu et sunt a planis triangulis quadrate exagonis p h' replent
q omis anguli sigri se tangentu valent q pectos g° implent spatiu s pom quantitatis mathematice s; quantitas
tal' corp e glosi et no glosi ¶ Dicebat q locu replet corpus gloriosum no tm p h' excludit a se corp9
no glosu q e q mlep glosi q eadm virtute aliquid s; replet locu et excludit ad abeodm loco g' re.
sic implet a/ adre excludit ad abipo contrariu io. n forma clapis no replet aypt m q p re
cipe alia form io. et forma celi ipis tota m sua q excludit om alia sic sic e dependencia mutua
loci ad locatu ud forme ad m vn vnuq; q h' de forma tm h' de loco s; vna for no p i forre
duas m g' n vnius loc9 claudet duo locata sic vnu e mse indisu et ab aliis disu g° sic ex idiote
vnius p latur q no poss ee in ptib; loci sil ita ex dione ab alius pbat q no possit ee a° cor
i ead loco sic in addita lic ex pte qua h' mag ne fac q u te maiore sic supfi et supfici addita ex
illis ptib; quib; h' mag ne fac ad mai9 g° cu corp9 ex ot pte sit dimsionat q exi adda mai9
sit mag ne et ita additu no e medd loco cu ipo sic ab vno pucto ad a° no q' duce linea pta n
vna s; si corp9 glosu sit sil cu no gloso q' duas lineas duce a duob; pucis m en sec9 sigtis
i loco co tm e ¶ Dicebat q a duob; puctis insuffic q' duce duas lineas s; a duob; tmis ith9
sigtis. s. i corpe loco no q' duce n' vna linea q si due linee durant int duos tos g° sic
sil ul claudut supfic q e ipole. si sunt sil s; indile additu indile fac indile vn ph' dr duo
puncta no ee sil et mathe dnt om lineas simul exntes ee vna linea mathe g° due
linee ducte a duob; tis i vna li ma et p qns vna supfi et p qns vnu corp9 q vnuda
no pt ee indiuisis sbi g° si duo corpa sunt vnu corp9 ma p qns vnu corp9 nale q co9
ma et nale sunt idm p eem q abstraherent no e iudaciu sic adh e sententia ph q ma
corp9 tm occupat de loco sic nale n pt mouli n' incidendo equale i mag ne it' lata corp9
continetis et p h' pbat ad i vacuo no ee motu po q vacuu dicat tm dimsiones ma tis
sic simpli tis considerans e corp9 ma e quod nale p q hi9 g° cu corp9 glosu sit corp9 nale g'
simplr tis considerans e corp9 ma e q glosu s; corp9 vnu si eet ma e ut pla sensisse
vi no poss; ee sil cu nali sic pbat ph' de celo mathe co et nali i ma cis 3° g° r° d° sic aliq
duo sunt distare a duice et invicem sil ee videntur ee extrema oppoi contrie s; no pati or
do ne q possint aliq sunt distare ab iuice q n possint adh mag distare saltem p potem
datoris g° no pati ordo ne q possint i inuice sil ee q s tpe si vnu contrariorum no pt i ee
alie n' re sic ipole e aliq h're duas longitudines ul' gnalr duas dimsiones loci sunt dim ner
locati q si spa sit i loco orbiculari dia orbis contentis s; si duo corpa sunt i eod m loco
vtriusq; corp dimsiones erunt a pti dimsiones loci. h' e inpole g° et p. si duo cor ee sil
sic m e no distinctois i diuidual q gradus gradu p m; ipa et m ut quanta e pro situandis g°
sic gla no auferet de dimsiona et ab ot alia distincta indiduante ita n ga distincta situacoin
sic si duo corpa po capere vnus locus poss; eadm roe ca et infinita h' aud no poss; n eet
capatis infinite g° cu h' sit ipole ¶ Rendeba ad pla istorum q corp9 s; repleat loc pone
dimsionu excludit tn ad a loco p gsitate q tollit dos subtilitas. q. q uncq; participat ea
p ti ad essem g° si subtilitas eet ca q re corp9 glos possit ee sil e a°. corpa subtilia nalr
no ita repellent a locis suis sic gsita eo9 q' ut videmus i igne et aliis sic si duo cor
possent m pe simul g° q; duo pbo qn ad passio q h' ceem ea m g° e localitas sic pass
cois cor tenet eam q; i ai corpe s; subtiliteas aut rapitas aut hi9 noi; i oi corpe g°
tale n fac ad localitate g° p n tale pt corp9 glosu sil ee i loco e a°. sic duo sunt gna
insure apa. s. q e loc9 et cor q e tpe. in sura cois eo q q' e p insare pta g° apa nita
inq apa no pt pta continere sic spe gnificat9 no pt ee sil cu dapnato g° n glosu corp9 e
no gloso sic corpi competit occupare locu sic spui no occupare s; spe ita iusti depim
et p dapnacoin ut occup; locu plus q sic dr g° r e sic corp9 e insupra mor sic loc9 locati

sed due revolutiones celi non possunt esse simul in eodem tempore et per impossibile. Item locus est quantitas sed non potest quantitas una sicut nec unum accidens esse simul in duobus subiectis ergo etc. ¶ Contra articulus fidei est quod Christus corporaliter ascendit in celum sed celum est solidissimum quasi ere fusum Iob 37. Item celum secundum philosophum penetrabile est indivisibile ergo Christus transivit per celum integrum ergo corpus eius fuit simul loco cum celo. Item Damascenus ultimo c. surgit corpus spirituale subtile et passibile hic non significat spirituale quale corpus domini post resurrectionem fuit ianuis clausis pertransiens. Item non possunt esse simul cum non glorioso non possunt moveri post iudicium quando omnia corpora erunt incorruptibilia. Item tunc possunt impediri in suo motu et operatione quod est contra statum glorie quia ibi sunt omnipotentes sue voluntatis. Item corpus gloriosum est corpus mathematicum naturale sed corpus est naturaliter corrumpi et hic tollitur per gloriam. Sed maxime sit excludere a se aliud corpus potest similiter tolli per gloriam. Item si duo corpora possunt simul esse per naturam ergo multo magis corpus gloriosum cum non glorioso sed primum probatur multipliciter exemplo quia ignis est simul cum ferro et ibi ... quia sunt ... Item ignis est simul cum fumo quia flamma est fumus ardens. Item ignis simul cum carbone. Item alimentum augmenti est simul cum toto aucto quia augetur secundum totum. Item vapor exit de profundo aque et est simul cum aqua usque egrediatur eius superficiem. Item ventus est simul cum aere. Item miscibilia sunt simul in mixto et sunt ibi in potentia actuali ergo sunt ibi in essentia sunt et simul mixtio non miscibilium alteratorum unio. Item lux habet proprias dimensiones in aere ergo est corpus diversum ab aere et tamen est quod est simul loco cum aere. Probatur probabiliter quia longitudo radii frangitur et reflecti longitudine aeris integre existenti sicut patet in obiecto speculorum ad radium solarem et incidendo per diversa diafana. Item radius lucis est continuus in corporibus secundum speciem distinctis ut patet de radio perpendiculariter cadente a sole in centrum per celum ignem aerem aquam et terram quibus nulla est divisio in corporibus. Item lux movetur ad motum solis aere autem non moto ergo est aliud corpus ab aere. dicitur enim dio. i. de di. no. quod sol in motu suo quellit secundum radios suos. Item dicendum est quod linea potest esse simul cum linea loco

Iuxta hoc arguebatur utrum corpus gloriosum possit esse simul ¶ Et supponitur quod ... ergo corpus est corpore cum alio corpore glorioso et ... quod sic quia quanto corpus est subtilius tanto minus resistat alteri. Item philosophus dicit quod quando aliquid immittit per aerem preter aeris submittit se et penetrat quia sunt ... spiritualia. Item corpus gloriosum aut replet locum aut non replet. si replet ergo repellit non gloriosum probatio continens locatum est equale loco ergo si aliquid addatur loco iam non erit equale impossibile est subduplum esse equale duplo. Si vero non replet locum ergo potest recipere aliud gloriosum. Item quod potest penetrare grossius et subtilius sed corpus gloriosum potest penetrare non gloriosum. ¶ Contra duo non gloriosa non possunt esse simul ergo nec duo gloriosa. Item duo angeli non possunt esse simul ergo etc. Item si duo huiusmodi gloriosi essent simul essent et aliter simul quod est impossibile

¶ Ad primum primo questionis dicendum quod dictum loquitur de corpore in sua naturali existentia permanente sicut non loquebantur heretici contra quos loquitur dictum est autem quod nullum corpus tale potest esse simul cum alio ¶ Ad 2m dicendum quod penetrare mathematicum est corpus locum sed per eandem subtilitatem in gloriam potest aliud corpus admittere in eodem loco ¶ Ad 3m patet instantia quod si vas impleatur omnino usque ad summum potest recipere nihilominus tantundem aque quantum recipere sine cineribus cum ergo replebat vas sua quantitate tamen recipit aliud et sua naturali proprietate. Item argentum fusile submittit alia metalla quorum est species quod tamen sunt ipso implenti locum suum ¶ Ad 4m dicendum quod forma corporeitatis adheret magis quam locus locato et non tamen forma et tamen quod implet et excludere non tamen omnem locum et locatum ut visum est. Item sed forma celi implet totam materiam suam et per quam excludat omnem aliam naturaliter possunt tamen deus si vellet celo aliam dare formam
¶ Ad 5m dicendum non est similiter sicut de forma et materia ut dictum est quod si loquitur de loco naturali et loco naturali in loco et locato sicut materia et forma ¶ Ad 6m dicendum quod aliqui inducunt istam quod s. ex inductione unius probant quod unum non potest esse in duobus locis saltem per miraculum possunt autem deus ut dicunt conversione panis in corpus Christi totaliter quantum ad substantiam et dimensionem facere ut corpus Christi esset in duobus locis localiter sicut modo facit ipsum esse in diversis locis sacramentaliter mutata substantia panis in corpus Christi ... dimensionibus vel potest dici secundum alios quod ponere aliud unum in duobus locis esset ponere unum esse plura et ita ponere contradictoria opposita sed ponere duo in eodem loco non est ... ponere non est per unum non esse ab alio distinctum quia sed non dividatur loco. Dicendum forma et species essentialis ergo adheret uni indivisibiliter et secundum locum quod distinctio ab aliis secundum locum ¶ Ad 7m dicendum quod id argumentum probat quod corpus additum corpori exterius facit maius quantitate sed non plus quam corpus unum penetrans aliud faciat maius sicut nec linea continuata linee facit maius ¶ Ad 8m dicendum sicut ¶ Ad 9m dicendum quod duas lineas esse unam mathematicam potest dupliciter intelligi aut quia sint una secundum considerationem et existentiam mathematicam primo modo omnes simul existentes sunt una linea mathematice loquendo quia mathematicus omnes comparat ut una sicut et lineas diversas equales dicit unam esse sed due linee simul existentes non sunt una per essentiam mathematicam ¶ Ad 10m dicendum quod verum est secundum esse naturale quod de cubo dicitur

sed cuius glorificatus p(otes)t esse supernaturale p(otes)t omnes dimensiones naturales penetrare ¶ Ad xi dicendum q(uod) aliqua duo extrema
sive ad invicem distare non habent potentiam extrinsecam positivam implicat n(on) opponere contradictionem q(ui)a esse extrema posita distantiam
finitam non p(otes)t esse inter extrema infinitam distantiam n(on) figurare sic est inter rectum et obliquum ponere vero sum-
mam distantiam esse et ponere eam infinitam omnino sed quod summa distantia non possit tenere extremis non repugnat sed quod
possit eis tenere summa quiete q(ui)a aliquo modo naturam est esse reliqua vero nullo modo ¶ Ad 13 dicendum q(uod) impossibile
est aliquid habere duas longitudines simul equales sed non est impossibile habere duas longitudines accidentales sicut est in loco q(ui)a locus
est accidens locati et accidit loco tale corpus sigillatim in eo locari et tunc due longitudines duorum locatorum sunt una
longitudo secundum considerationem mathematicam ¶ Ad 14 dicendum ut tactum est q(uod) est sicut de individuatione et locatione q(ui)a distinctio in
individuali est essentialis individuo sed q(uod) huius distinctio ad locale non maxime re(pugnat) esse supernaturalis ¶ Ad 19 dicendum q(uod) potentia non
deviat possibile q(uod) ad p(otes)t ipsum visibilis sed cecus possit recipere visum adeo non tamen p(otes)t videre ita tempore dicendum
q(uod) duo corpora posse simul esse non est ex potentia loci sed ex potentia corporis glorificati penetrantis non glorificatum ¶ Ad
16 q(uod) condiciones quod tollit subtilitas ita est in corpore subtili naturaliter communiter est ac sicut materia ista condiciones
dicit experientia forme naturalis tamen per media quantitate et per modum quantitatis sed subtilitas glorificata dat esse supernaturale q(uo)
essentia rei materialis et naturalis contra ad modum essentie materie ita ut sicut per divinitatem ab alia essentia per gloriam
naturalis essentia elevatur super modum suum ad incorruptione salva veritate nature sic omnem materie in dimensio est
huius ad modum essentie materie ut salva veritate essentie materie q(uod) per locum impleat extra participatione modi essentie
materie corporis ad penetrare sicut possit essentia materie sed per impossibile esset ad dimensionibus absoluta ut patet in angelis
¶ Ad 17 dicendum q(uod) res omnis ex finitate et limitatione sue essentie est sub tali ut dicit Hugo localis non est capere non
dimensionata per dictionem vel ex parte dimensionis omne corpus necessario habet locum occupare sed essentie materie
sed ad est locum impleat ad alterum ipso alterum locatum excludere ¶ Ad 18 q(uod) locus ex virtute propria non habet q(uod)
possit plura locabilia continere sed ex parte corporis glorificati super ipsum ¶ Ad 19 dicendum q(uod) spiritibus dampnatis salva
et integra sunt naturalia sua ut dicit Dionysius 4 de divinis nominibus unde q(ui)a in naturalibus sunt pares boni angeli et mali
non sic comparantur in eodem loco corporis autem glorificati est elevatum super modum suum quod esse naturalis ut dictum est
¶ Ad 20 dicendum q(uod) dicuntur hec duo scilicet locum occupare et ad alterum excludere ut visum est unum corpus glorificatum
occupat locum non tamen impedit alterum ad excludere ¶ Ad 21 dicendum q(uod) sed due revolutiones celi non possunt
in eodem tempore simul esse possent tamen due revolutiones duorum celorum sicut per impossibile plures ponerentur ut dicit
philosophus 2 de celo et mundo per hoc q(uod) tempus non est circulare et ideo non procedit argumentum sunt duo corpora possunt esse in loco eodem
due autem revolutiones unius celi non possunt simul esse q(ui)a diverse partes sunt prius et posterius non habet aliam et ideo
sicut asinus manens asinus non potest esse homo ita nec tempus prius est posteriori ¶ Ad 22 dicendum q(uod) unum accidens
non potest esse diversorum subiectorum ut divisa sunt potest tamen esse diversorum accidentibus in quantum unum sunt sicut una linea
locans potest locare multa tales lineas in vice unitas et unum tempore numerare diversos motus in quantum sunt unum
¶ Ad argumenta in parte contrariam adducta concedi possent. exceptis illis que plurimum concludunt sicut omnia illa que probant
duo corpora posse naturaliter esse in eodem loco quamvis quedam non libere dicamus ad scilicet duo corpora absolute penetrantis
posse esse in eodem loco. hoc non est contra philosophum q(ui)a contra ponentes animam esse corpus arguit philosophus per inconveniens
duo corpora esse in eodem loco sed hoc est contra theologicos doctores q(uod) patet ex dictis ut supra patet ¶ Ad 6 dicendum q(uod) ferrum
esse ignitum non est ad q(uod) ipsum esse ab igne vehementius esse alteratum sicut et aqua superfunditur igne sive mixta vi
non est in sui ignis forma ignis sed tenendo est non forte sicut in aliquo puro vel vivo ¶ Ad 7 8 dicendum q(uod) flamma
carbo et lux sunt tres species sed alterum vero fumus consumitur in flammam non manet fumus. similiter dico q(uod) lignum
consumitur in carbonem non manet lignum non puto carbonem extinctum esse eiusdem speciei cum carbone ignito
¶ Ad obiectum de alimento dicendum q(uod) alimentum non manet corpus divisum ab aucto vel mixto sed fit eius nec unum
est ipso confusum in eandem naturam et sic vinum miscetur aqua et vinum q(uod) adeo sic corpora uniuntur ut fiat
unum non est inconveniens esse in eodem loco Ad 2 ad obiectum de vapore et aqua q(uod) sunt unum confusum dicendum q(uod) aqua
eadem sivem aqua non obstat q(uod) aqua quiescit et vapor ascendit quando videmus aquam fluere de mari
in lacum et descendere lacum movet fluvium continuum in eadem specie est lacum q(uod) consistens non manet una
sed gradiens et corrumpitur secundum motum aqua continue innovatur ¶ Ad obiectum de vento dicendum q(uod) propter cedunt
vento aer condensato ¶ Ad obiectum de mixtis et mixto dicendum q(uod) miscibilia non sunt ubi in specie sua sed
ubi consumuntur. forma non mixti est forma sua corporis elementi dicendum autem mixtio miscibilium alteratorum unio unitur q(uod)
quando unio non dicit motus ad non mixtio alterantis quod miscibilia per motum potest esse completa in mixtione et

i ipa ecclesie transmutatur vnde et de vino quod ex eo fit educitur forma mixti mixtibilia et in mixto manet
corpus unde et non manet corpora sed dimissa. dicitur quod miscibilia esse in mixto in potentia accidentaliter non quia forme in
ei a forma elementi dividatur sola accidentaliter sed quia soluto prohibente. i. destructa forma mixti elementum grave
movetur ad locum suum ¶ Ad obiectum de luce dicendum quod lux in aere non est corpus quia quantum corpus est vel longitudine
latitudine et altitudine spacium loci occupat ut supra gratia ad li. li. a. quod si corpus quod dicitur quod est maius
in maiori spacio quam in minori sicut dicit philosophus corpus sicut in loco de corpore augustinus de origine anime ad vin
centium et de genesi x. ca. a. largius et loquendo dicitur corpus omnis mundi ut dicit augustinus de genesi x. c. a.
quod gradus loci non est corpus ¶ Ad obiectum dicendum quod lux in medio est in toto vel species corporis lucidi est et accensus me
dii unde lux in medio duo habet quantum dimensionem habet n. dimensionem in toto lateraliter a sua origine et reale vel
naturale ab aere corpus n. lucidum multiplicat speciem suam non tamen speciem forme illius quod visum quod est
lux sed et speciem magnitudinis sue et sic lux que est forma corporis lucidi est in specie vel magnitudine lucidi ut
in sole vel species lucidi in specie magnitudinis et habet propter communionem speciei duo quantitate spirituale quod reflecti a
speculo obiecto et fugit in ingressu dyafani dividi sed non fit perpendiculariter super ipsum et cadit sicut est radius per
pendicularis procedat a sole tempore suo in omni refractione alii vero non perpendiculares franguntur ¶ Ad hoc quod dicit ra
dium moveri ad motum solis. dicendum quod per incontinentiam quia actus est medii non habet esse permanens sed sicut quantum
et quantitas et corpus cum n. forma corporis lucidi ex sua actualitate generet eum sicut sit eiusdem actualitatis
sed gradus et ideo si manet in medio per suum multiplicationem consumetur in momento ¶ Aut dicendum deus solem fecit quod
velle radios suos intellectus sed apparentia ¶ Ad ultimum dicendum quod illud non valet quia linea comparatur
secundum lineam quod est indivisibilis superficies super corpus aut ex omni parte dimensionaliter et ideo nullo modo corpora secundum naturale
¶ Ad secundum quod dicendum quod corpus gloriosum non potest esse simul loco cum alio glorioso quia gloriosum potest esse simul cum non glorioso quia propter eandem
suam naturalem similem est et quia potest corpus gloriosum quantum ad subtilitatem corporum gloriosorum habet gradum maxime quantitate
binus atque tamen subtilitas omnium corporum gloriosorum est eiusdem speciei et eiusdem actualitatis et ideo unum vero alius
non est impossibile ¶ Ad obiectum in contrarium dicendum quod procedit de subtilitate elementi quod diversa per corpora que movetur in elatis
partibus condensatis ¶ Ad 2. dicendum quod philosophus loquitur de spiritualitate naturali quantum et corporalitate ¶ Ad 3. dicendum quod gloriosum corpus re
plet locum sufficienter per quantitatem suam sed ut visum est multum dicitur locum replere et ad aliud per corpulentiam ex
cludere ¶ Ad 4. dicendum quod dictum non concludit nisi de subtilitate naturali ¶ Secundo dicitur quod corpus gloriosum ex vi dotis subtilitatis
potest esse simul cum non glorioso quia corpus quod nunc est animale tunc erit spirituale glorioso quia mutatum in spiritum sed quia spiritui omnimode erit
subiectum et quia participabit naturam spiritus suo modo unde cor. 3. seminatur corpus animale surget spirituale glorioso ut
iam cibis non egeat transiens in naturam spiritus. i. huiusmodi iam quidam spiritualia et spiritui naturalia. sed augustinus de ci. 13. c. 23. quia
spiritui summa et mirabili obtemperandi facilitate subdetur usque ad implendum immortalitatis indissolubilem securissimam
voluntate omni molestia securius omni corruptibilitate et tarditate detracta unde gregorius 14. moralium infine super id rursus
circumdabor pelle mea vero dicit se disputasse contra entichium episcopum constantinopolitanum vero dicit et corpus nostrum subtile per
effectum spiritualis potentie sed palpabile per virtutem nature. non quod sit spirituale. i. aereum ut corpus angelicum dicit gregorius
si in aereo corpore surrexero iam ego non ero qui resurgo quod illud iob rursus circumdabor pelle mea dicitur
gloriosum sed corpus subtile per penetrationem potentie sicut in aliis corporibus ut argentum vivum dicitur subtile quia
penetrat et specie subtilius dicitur quia penetrat corpora sic corpus gloriosum penetrat virtute quia spiritum nullo modo
poterit retardare unde augustinus de ci. 22. c. 29. vero volet spiritus ibi protinus erit et corpus ¶ Dicitur et subtile quia
est quantitatis exigue vel quod tactum subterfugit sicut aer visibilia vix tangitur ¶ Dicitur et subtile ex paucitate materie
ut corpora rara ut vinum purum huiusmodi de natura. sic corpus gloriosum dicitur subtile per impalpabilitatem quia sed gregorius 14. moralium erit
et propterea palpabile quia palpandi se potest praebere non efficiet non aliquam impressionem suscipiendo a palpante sed me
¶ Item dicitur subtile per spiritualitatem et velocitatem quadam quia dicit gregorius 14. moralium ibi unicuique mente ab alterius oculis
membrorum corpulentia non abscondet sed patebunt animus et corporalibus oculis patebit ipsa corporis armonia hanc autem iam
non solum erunt ex gloria potentie quia si non habet hanc in generatura non haberet quod corpus animale quod deus posset et sepe facit inducere
per ad corpus illesum quod exivit de utero clauso virginis sed et ex efficacie ut corpus christi unde augustinus ad consentium valetis
divina potestate de ista visibili et tractabili natura corporum quasdam manentibus auferre quod voluerit qualitates de sanitate vero et membrorum lineamenta
manentibus carne et motus vita et amoveat stabili vigore firmare. sic per imitata inclusus noctis inflatum accidentia
in se quantitatis unde auferendo sola accidentia ulterioris perfectionis repugnantia et alia ut magnitudinem quantitatem salva corporis essentia auferre non potest
disponet ut conveniens bene consumatur. 2° exemplum quia corpus et omnino subiectum anime non retardabit spiritum a sua libertate
per suam gloriam unde corpus habitudinem quod non habet potius quia potius locum implere carebit a eo quod est infirmitatis. s. posse
ab alio corpore impediri et carebit eo nisi quod gloria perfecti unius. s. ut corpus suum posse moveri salva integritate corporum mundi 1104
quia tunc cessabit generatio et corruptio quia dicta littera asserit tantum corporis in li. s. ar. 3° ex forma ultima quia ibi ab ipsa anima habebit
corporalitas inspirationem ab anima latentis redundabit hic do in essentialiter corporis tamen in esse materiali et naturale ut tota quod quantum est in corpore
salva corporeitate secundum modum essentie et specie unde apostolus nolumus spoliari sed supervestiri ut absorbeatur et sic anima disponit
essentialiter ad incorporalitatem magnitudinis ad spiritualitatem et naturam corporis ad impassibilitatem et proportionem quod corporis forte dimensionales
omnino materie sua facta et habet ibi corpus actum sua omnino per gloriam ad suam et ideo omnino sequitur modum sue ut non commetiantur se
speciei commenti in corpore vero glorioso quia quantitas vel dimensio potest esse forma sensibilis tamen perfecto gloriose prius est in anima quantum in corpore
iam manet dimensio in medio necessarie quod addidit quod perfectionis est ut est posse locum occupare sed tamen ad perfecto sibi sublatum
abripta eo quod est imperfectionis ut posse ab alio corpore impediri. quo patet ex fine quia non erit hoc aliquid in se plene bene

¶

Secundo quidam potest

Queritur cum dicat iob super uerbo sint duo afflictiua in supplicio infernali calor scilicet et frigus utrum hec duo possint esse in uno et eodem subiecto ita quod idem et secundum eandem partem sit actu calidum et frigidum et uidetur quod non quia idem paciens non potest simul et secundum eandem partem pati a contrariis actiuis ergo multo minus possunt hec duo esse in eodem cum magis sibi repugnent contraria in subiecto quam in actiuo in uirtute .n. ad subiectum dicuntur mutuo se expellere. Item ordo diuine iusticie requirit ut qui fuit deordinatum in culpa habeat ordinem in pena ergo contra peccatis corporalibus uniuntur ualet ordinem hoc abusus sit in corpore puniuntur ab eis uel per ea statuto tempore competit naturali quando sic tactus est per hominem peccatorem fiendo per calorem sed natura ordo rerum nullo modo sustinet quod sint duo contraria in eodem. Item contraria ut patet ex diffinitione eorum maxime distant sed hec non est uerum si in eodem subiecto sint ergo aut non erunt contraria aut illud est impossibile. Item aristoteles probat quod impossibile est duo contradictoria simul esse uera ut affirmatio et negatio quia si sic duo contraria simul eidem conuenirent sed impossibile est per quod processum destituitur dicit esse nocius ipso processu ergo conclusionis est impossibile duo contraria simul esse eidem quam duo contradictoria sed deus non potest duo contradictoria simul facere ergo nec plus contraria. Item uerbum est ab uno ad alterum transitus sunt diuersi et diuersa saltem ... sed in inferno a calido ad frigidum erit transitus unde iob 24 transibunt ab aquis niuium ad calorem. Item non possunt in duo esse in eodem ita quod utrumque sit uerum in ipso quia tunc neutrum ageret nec alterum actu alterum in potentia sed necesse ergo erunt utrumque actu sed sequitur est non est album ergo non est nigrum et econuerso ergo si est album et nigrum est album et non album quod duo contraria sunt simul uera de eodem est omnino impossibile ergo et cetera. Item cum calidum sit frigido in puncto et ille ignis sit calidissimus nulla frigida in eo erunt. Item timor et amor quibus respondent illa duo afflictiua non sunt in eodem subiecto ... ergo nec illa afflictiua. Item cum summe calidum sit ignis eo quod ignis est plurimum calorum et ideo est maxime calidum ut dicitur in meteoris sed summe frigidum est aqua erit simul ignis et aqua sed in eadem confundi non possunt. Item cum calidum frigido reperitur et econtra si simul erit ad utrumque erit calidum ... sed et frigidum sed hic est quod ... illius pene. Item cum ignis habet motum sursum aqua deorsum aut simul in ... mouebitur diuersis motibus aut si non tantum deorsum non erit in sua forma completa quia motus sequitur formam. Item idem manens idem natum est facere idem ergo contra calefacere et frigefacere sunt diuerse operaciones ergo erunt aduersus. Item si calidum et frigidum in illo supplicio sunt contraria cum contrarietas sit in sola predicamento qualitatis erunt ista diuerse qualitates sed diuerse qualitates sunt aduersus ... et sic indiuisibiles ... ergo et cetera. Contra hec probatur quod ista duo afflictiua non sunt in eodem subiecto. Sed quod hic implicatur quod sunt duo afflictiua et quod tantum duo, arguitur quod hic primo super id iob 24 transibunt ab aquis niuium dicit glossa quod non est frigorum molliendo cupiditas ergo non est ibi frigus aliqui ad idem. Item quod mors dicitur quod est una gehenna. Item una est uoluntas nunc offendendo nec amittendo nec ... dicebant esse plura afflictiua. Item ... ab uno tantum illuminantur ut apocalipsis xxi ergo dampnati a solo affliguntur. Item quod plura sit quam duo ostenditur quia sicut omnia conueniunt quam ad sua delectabilia ad ... bonorum ita omnia quam ad ... diuine ... ad molestiam dampnatorum. Item omnia elementa sicut non remunerabuntur uel meliorabuntur in gloria bonorum ergo ... omnia peiorabuntur in punicione malorum. Item omnia facta sunt homini peccatori aduersaria que erant subdita innocenti et amica. Item hoc per peccatum amisit liberum usum et suorum membrorum et exteriorum ergo in ... eius pena omnia deordinabuntur ... eius. Item sap. v. pugnabit pro eo orbis terrarum contra insensatos. Item in eodem xi per que quis peccat et cetera sed per abusus plurium peccato.

¶ Contra albedo et nigredo sunt in eodem subiecto ergo calidum et frigidum ... probatio ... sic se habet una species ad diuersa puncta actiua sic se habent diuerse ad eundem punctum sed non potest una in eodem esse indiuisibilis ergo nec diuerse in uno species albedinis et nigredinis sunt in eodem puncto cum .n. ad omnem partem sed omne punctum multiplicat speciem sua albedo sibi nigredo ergo quod in eodem puncto concurrant ergo albedo et nigredo non sunt indiuisibiles subiectis quia sic haberent diuersas species concurrentes in eundem punctum. Item contraria iuxta se posita fortius agunt ut dicit philosophus in metheoris sed in inferno erunt contrariorum calidi et frigidi alternatio unius non est alternatio illius in eodem subiecto secundum eandem partem. Item in manna ad ... electorum erant uel ad diuersos sapores facta sicut diuina iustitia ut dicitur sap. 16 ergo facta diuina iusticia in eadem gehenna erit potens ad diuersas affliccones sicut diuersi effectus sunt aduersus ... et sic contraria agunt. Item frigidum frigefacit per se et calefacit per accidens sed per accidens reducitur ad per se sed non ... reducitur nisi ad id quod est per se ... per accidens ut alii dicunt ex per se est quod nec per accidens. Item de eodem potest ... conuenire contraria in actu non simul sed successiue sed agens infinite potentie in quantum plus potest quam natura ergo potest quod contraria simul eidem actu dare

¶ Hoc dicto quod in materia colliguntur duo afflictiva esse principaliter concurrentia ad supplicium dampnatorum scilicet calorem et frigus
primo ex evidenti testimonio sacre scripture unde Iob xxiiii ad calorem nimium transeat etc. Ieronimus dicit Ieronimus super Matheum duplicem
gehennam igneam scilicet et frigoris plenam. In Iob legimus ... ipsi igitur grando mixta glacie spem ... secundum calorem corporis ...
xiii ibi erit fletus et stridor dentium. Fletus est actio resolventis, stridor a frigido constringente ¶ Hec et inde clarius
4o patet ex estimatione divine iustitie coaptantis penam culpe non solum exteriori actui iuxta illud Apocalipsis xviii quantum glorificavit
se etc. exteriori et generali radici que est hinc amor male incendens inde timor male humilians ut dicit Gregorius super psalmum
Igne succensa et suffossa. Non enim est peccatum mortale nisi non sit aliquod de istis quorum unum quod facit et timor ...
hec et appetitus ad inordinate, sed inducit peccatis unius istorum evidenter sit aliud. Melior autem actus potentie duo
necessario includit scilicet aversionem a bono incommutabili et conversionem ad bonum commutabile / aversioni et timori ... frigus
necessario includit. Scilicet aversionem a bono incommutabili ... et amori male incendenti ... calor qui disgregat et inflammat
quod est sic ... et constringit. ... calor et frigus ... sunt ... ut dicit philosophus 2o de generatione etc.
3o patet ex actorum operatione quia caliditas et frigiditas sunt ... impios punientis
...
Infernale autem penam que in istis duobus afflictivis precipue consistit necesse est indifferenter esse diffusam sine exceptione propter
universalem inordinationem et deprivationem ... et actum ... dampnatorum ... de eorum capite dicitur
in glosa ii. corinthiorum vi ... Christo ... male. 2o oportet eam esse incessantem continuam sine interpolatione
propter indelebilem deformitatem culpe ...
iniquitate ... ut dicitur in glosa ... xv. 3o oportet eam esse vehementer acerbam ...
... comederunt linguas suas pre dolore et blasphemaverunt
...
... ut afflictiva agunt actione que est ...
ad quod facit ... contrariorum. Ex hiis ... duobus necessario concluditur ... attendatur quod necesse est in
afflictiva esse simul in eodem loco ...
quod non videmus aliquid ...
in convenientia ...
... 3o convenientia ...
...
... a calido ... a frigido ...
... effectus ...
...
sunt contrarie qualitates ... mixto ... contrariorum ... mixto contrariorum
excellentia ... excellentius ... mixto ut dicit ... 1o de generatione ... in mixto ... aliorum
... excellentiam ... contrariorum ...
... ita quod ... et ad statum ...
hanc ...
extremo supplicio punientis dampnatos ...
supplicium ... dampnatorum et una gehenna ... et afflictione ... ut dicit Gregorius 9 moralium
c. 21. ... gehenna ...
... non solum ...
... Gregorius moralium ...
... conditoris ... discrepare ...
qualibet tormenta discordent ...
non ... actionem et passionem mutuam ... ad Iob x.
ubi nullus ordo ... Beda ...
... frigora nimis ... igne et frigore ...
fletus et stridor dentium. fletus ... ex igne et fumo, stridor ex frigore unde Iob ad calorem nimium transibit etc. Beda
...
igneus ...
...
...
... glosa ...
...
de qua exodus ... Daniel 16 ...
...
...
... quod ... volebat ...

Unde de sensibilibus et corruptibilibus non possit esse scientia primum, non est scientia in differentia ut dictum est. Quoniam ita sed sensibilia sunt prima, ergo etc. Item
arguebat Eraclitus quod talia sunt in continuo fluxu, scientia autem de hiis que non contingit aliter se habere. Cui concordat etiam Boecius in primo arismetice.
Scientia est eorum etc. Solutio: dicunt quidam physicam esse scientiam de sensibilibus sed non de hiis sensibilibus, abstrahit enim physicus ab hoc sensibili et
ab illo sed non a sensibili simpliciter. Et sic acceptis sensibilibus possunt fieri in universalibus rationes. Hoc autem licet sit verum, tamen difficultatem
questionis non evacuat et quodammodo implicat. Illa quidem sentit sensus et habet et nunc non, enim sentit sensus nisi hoc vel illud. Si igitur
abstrahamus ab hoc vel ab illo, illud sic abstractum non est ulterius sensus, ergo non manet dictum sensibile. Ideo videtur omnino idem esse abstrahere ab hoc
sensibili et ab illo et abstrahere a sensibili simpliciter, cum simpliciter non remaneat sensibile si non sit hoc vel illud. Secundum ergo quod physicam esse scientiam
necesse secundum posteriora. Sensus est ulterius, licet sensibile sit singulare. Possumus enim dicere potentiam ulteriorem esse actu; potentia enim sumitur
ratione obiecti simpliciter, licet secundum actum possit fieri in hoc; exemplum enim intellectus est quod quod est simpliciter, tamen secundum actum fertur per intellectum in hanc
quiditatem vel in illam, ut in quiditatem leonis vel lapidis. Similiter et visus est ratione coloris, numquam tamen sentit nisi hunc colorem. Si enim
visus esset huius coloris determinati, sicut quod huius alium colorem non sentiremus vel lucidum, cum ergo omnem colorem sentiat et visus sicut quod huius
colorati et lucidi, non autem huius coloris vel lucidi huius, et sic visus est coloris, videlicet tamen hunc colorem. Ita sentimus est qualis,
tamen sentimus hoc quale. Quamvis ergo non abstrahimus a quali simpliciter, non abstrahimus a sensibili simpliciter. Et quia physicus non abstrahit
a quali simpliciter, ideo huius scientia simpliciter est de sensibilibus, et talia sensibilia non sunt posteriora, sed ulterius dicimus talia sensibilia magis a sensu
a sentire. Hoc autem sic declaratur quia res sic se habet ad esse ita et ad cognoscendum, quia prius posse loquendo et sicut quod huius ad suum esse non
indiget posteriori, ita ad suum intellectum posteriori non exigit. Quamvis ergo sic prius sit cum posteriori, potest tamen prius intelligi
posteriori non intellecto. Secundum autem prioritatem et posterioritatem hoc se habent per ordinem, scilicet quiditas, quantitas, qualitas, et hoc
qualitas. Potest ergo intelligi quiditas non considerata quantitate vel qualitate, et hoc considerat magis videtur pertinere ad metaphysicum.
Item potest intelligi quantitas non intellecta qualitate, quia primum quod adheret substantie est quantitas, ut vult Commentator, ut recitat
commentator XII metaphysice, et hoc considerando magis est mathematica. Ideo mathematicus non abstrahit a quanto simpliciter, cum non possit intelligi
quantitas non intellecta, tamen abstrahit a quali; et considerat mathematicus quantitatem non tamen considerata qualitate, per quam res est
sensibilis. Physicus vero considerat substantiam ut est coniuncta quantitatibus et qualitatibus, ideo non abstrahit solum, abstrahit a sensibili simpliciter, sed et non ab-
strahit a sensibili quia non abstrahit a quali ulterius. Hic autem non est descensus nisi descenderemus ad hanc qualitatem particularem,
sed illius ulterius sic accepta non est scientia, sed sensus. / Ex hoc apparere potest intellectus illius verbi sexti metaphysice quod tres sunt
modi essentiales philosophie: physicus, mathematicus et divinus, et isti habent se modo per ordinem, et infra istos non est descensus, et ultra
preter ad scientiam pertinet et infra eos non sit scientia sed sensus. Sic ergo patet quomodo scientia naturalis est de sensibilibus et corrupti-
bilibus, cum considerata in scientia naturali sicut quod huius sunt coniuncta qualitatibus et virtutibus activis et passivis, per quas dicitur esse sensibilis
et corruptibilis. Ideo huius scientia de sensibilibus et corruptibilibus esse dicitur, non quia sit de particularibus sed de ulterioribus, de quibus rationes invariabiles.

Videtur quod scientia corrupto corrumpatur scientia, dicitur enim in antepredicamentis, commentum inter scientiam et scibile, quia scientia sublata non aufertur
scibile sed econverso. Item in primo posteriorum oportet de subiecto supponere quia est et quid est, quod ergo non est non potest esse subiectum in aliqua scientia, sed quod non
potest esse subiectum non potest esse scitum, ergo etc. Item secundo posteriorum: de eo quod non est sciri non potest nisi quid est quod significat nomen, sed hoc scire non
est scientiam habere de re cum de chimera hoc sciri possit. Item primo posteriorum vult plures non sciri quia non est quod si bonam causam
est scientiam habere... Item scire accipitur esse et speciem ab ipsis rebus sive ab ipsis
assignare sufficientem rationem non est ut de ea non possit esse scientia. Item scire accipitur esse et speciem ab ipsis rebus sive ab ipsis
rebus de quibus sunt, sed non existente eo a quo dicitur habere esse et speciem ab eo remanere non potest. Contra: istas difficultates
quidam ut evadant dicunt quod res dicitur habere esse, scilicet esse essentiale et esse actuale. Corrupta autem re quantum ad esse actuale remanet
quantum ad esse essentiale, et sic quantum ad esse tale potest de re corrupta esse scientia. Sed hoc improbatur quia res si esse actuale habet prius, recte esse
quantum ad esse essentiale et sic quantum ad esse tale potest de re corrupta. Item accidens corrumpitur corrupto enim subiecto corrumpitur homo
sed esse essentiale habet esse ulterius. Alia autem licet non corrumpantur per se, tamen per accidens corrumpuntur. Corrupta ergo re quantum ad esse actuale corrumpitur quantum ad esse essentiale
quod est in ipso, ideo dicendum in primis corruptibilis per se impossibile, et corrupta ergo re quantum ad esse essentiale possumus enim habere scientiam de pluvia, pluvia non
existente. Ideo alii dicunt quod re non existente potest scientia haberi de ea, sed sub conditione. Possumus enim habere scientiam de pluvia sub conditione quod de pluvia proferremus. Sed hoc improbari potest quia
existente sed illa scientia esset conditionata, scilicet si pluvia esset, vera essent que de pluvia proferremus. Sed hoc improbari potest quia
aliquid non est et veritas nisi sub conditione non stante conditione non stat veritas eius. Si igitur re non existente non habetur scientia
nisi sub conditione, ut puta si res esset cum ipsa res non ponatur existere, ut ergo dicere quod non est scientia rei quamdiu res
non existat. Sed hoc stare non potest quia de pluvia non existente possumus veras rationes formare de pluvia sed talibus rationibus
formaris ut hec scientia de pluvia ergo et scientia de ea. Item videtur omnino ridiculum dicere quod si hec scientia de rosa ad
eminentem scilicet hyeme perdat scientiam meam eo quod rosa pereat, nam cum scientia sit universalium et corruptionem rerum non fiat
variatio circa quod non oportet quod per corruptionem rerum tollatur scientia. Ad veritatem ergo quibus duo sunt declaranda. Primo est
quod re corrupta idem significat nomen et re existente, quia si non idem significaret nunc tunc quando diceret de pluvia non
existente diceretur equivoce, et quia rationes non est disputare probaret rationes de pluvia non existente. Secundo
enim nomen idem significaret re existente et corrupta, unde scientia remanet corrupta re. Primum patet quia nomina significare

res non abstracte absolute sed ut sunt apprehense ab intellectu isto modo significandi sequitur modus intelligendi formaliter quia in
signe videtur modus intelligendi et apprehensio intellectus sed remanente formali et aliis variatis non tollitur id cuius
est formale. Ad [illegible] ergo res significatur per nomen ut est ab intellectu concepta quia abeuntibus sensibus remanent in nobis sensus
et fantasie et destructa re remanent in nobis conceptiones ut intellectus ut destructa pluvia remanere
potest in intellectu conceptus pluvie quia remanet id quod formale in signato nominis pluvie. idem significatur nomine pluvie
pluvia existente et corrupta. Iosta autem hec veritas declarari per simile. Sicut in signato est aliquid materiale ut res et aliquid formale
ut conceptus. sic in loco est aliquid materiale ut corpus continens ut puta aer vel aqua et aliquid formale ut ordo ad universum.
Si ergo aer esset in aliquo loco et vento flante tolleretur totus aer qui est circa ipsum quia ipse semper habet eundem
ordinem ad universum propter hoc non mutatur locus quia licet amotum esset id quod est materiale in loco ut aer vel superficies aeris
manet tamen id quod formale ut ordo universi. Sic in nave existente ligata apud stipitem semper manet
in eodem loco licet semper aqua renovetur sub ipsam quia navis sic fixa semper eundem ordinem habet ad totum flu-
vium licet varietur propter processum fluvii sic est in proposito cum per nomen significatur res ut concepta quamquam varietur res
ex qua manet conceptus aliquo signatum [illegible] formam et speciem signatum ipsum non variabitur. idem ergo significatur nomine
re existente et corrupta. Licet tamen propter hoc arguere possumus quod iam conceptus sit principale signatum nominis sed res ut
concepta est id quod principaliter significatur sicut ipse ordo universi non est locus sed corpus continens vel superficies corporis
continentis ut in ea reservatur talis ordo universi habet rationem loci. Ad viso quod equivoce sumuntur nomina rerum existentibus
et corruptis defectus est unde quomodo manet scientia re corrupta. Ad cuius evidentiam nota quod res habent triplex esse
scilicet in se ipsis in suis causis et apud intellectum et licet triplex esse habet secundum ordinem quia quod habet esse actuale in se ipso habet
esse in suis causis sed non convertitur. multa enim sunt in suis causis que in se ipsis actualiter non existunt sicut quod
habet esse actuale vel in suis causis habet esse rationis et apud intellectum sed non convertitur. chimera enim est ens apud animam
et tamen non est aliquid in se nec in suis causis [illegible] ut patet hic ex primo physicorum et primo posteriorum
quamquam res corrupta per esse actuale ex quo remanet in suis causis non tollitur scientia ipsius. Sed diligenter [illegible]
rei in suis causis sunt [illegible] possit esse scientia non solum ut per cognitionem esse cognitam effectus sed quam
sufficit ad rationem [illegible] quod sit ipso ad esse rei ergo quia eo ipso quod sunt in suis causis competit eis habere quiditatem
et quia quid est. omnem intellectus iste quod sunt in suis causis possunt sciri et possunt esse omnem intellectus res ergo ut sunt
in se ipsis cum desinunt per esse actuale desinunt per esse essentie non dicendum quod res est corrumpitur quod ad esse remanet per
esse essentie non est bene dictum. potest tamen concedi quod esse est potest rationem quiditatis et potest intelligi quod quid rei absque eo quod res
sit vel absque eo quod intelligatur esse absolute ergo loquendo [illegible] non remanet res nisi ut est aliquid in se ipsa quia ergo nomen
significat univoce re existente et non existente. Ad ergo quod si res corrumpitur ita quod nec remanet in se nec in suis causis
sed solum esset ens apud animam non remanet scientia rei et sic pluvia non esset plus ens quam chimera tamen quia ista corruptibilia
numquam sic corrumpuntur quin remaneant in suis causis dicatur scientiam talium remanere eis corruptibilibus sed [illegible] quod rei
corruptis non remanent in suis causis sed quod hec hac enim pluvia corrupta per causas naturales naturales non potest redire
eadem numero quia quamquam [illegible] non redeunt eadem numero ut dicit circa finem secundi de generatione redeunt autem eadem specie
¶ Ad rationes ergo dico quod peccant per fallaciam accidentis est enim dictum quod sublato scibili aufertur scientia concedat quod re corrupta non
aufertur in eo quod scibile cum remaneat in suis causis ¶ Ad istud quod dicit quod de subiecto oportet supponere quia est et cetera. Dico quod ut sit
scientia simpliciter sufficit simpliciter scire esse in eo quod scibile est et hoc sic est in suis causis ¶ Ad tertium de eo quod non est non scitur nisi
quid est quod significat nomen intellectus est de eo quod non est nec in se nec in suis causis sed solum est apud animam ut chimera.
corruptibilia autem remanent in suis causis. ¶ Per hoc autem patet [illegible] veritate [illegible] de [illegible] solutio scientia enim non recipit esse
et speciem a re nisi ut est scibilis re autem corrupta remanet ut est scibilis quia remanet ut est in suis causis
Videtur quod non sit una materia omnium habentium transmutationem ad invicem quia philosophus v metaphysice capitulo de uno distinguit quatuor
modos unius scilicet unum numero unum forma unum genere et unum analogia dicit quod illa sunt unum numero quorum est una
materia sed numquam aliqua transmutantur in idem numero sed talis transmutatio est in oppositum. Item non quolibet est impossibile ad quamlibet formam enim eam non esse
in potentia ad grandem levitatem sed cum essentiale sit materie esse in potentia ut dicit commentator de substantia orbis sic debemus loqui de materia ut
loquimur de [illegible] sed in omnibus istis corporibus non reperitur una ratio [illegible] est ex quo non fiat [illegible] ergo et cetera.
Item si omnium talium est una materia vel hoc esset [illegible] secundum essentiam sed non sic esse quia si omnium generabilium esset una materia sic esse omnium
eorum esset una forma cum materia non habeat esse nisi prout est sub forma. [illegible] quantum ad esse quia est diversorum generabilium di-
verse sint essentie materia que est de essentia unius non potest esse de essentia alterius ¶ In oppositum quedam dicunt [illegible] considerari posse
scilicet quantum ad actum et quantum ad potentiam [illegible] que est in actu sic non est una omnium sed [illegible] est impossibile una et eadem est quia materia [illegible]
potest esse sub forma [illegible] hec autem non videtur [illegible] que est in genere [illegible] numquam est impossibile ut possit in ea induci [illegible]
levis materia enim [illegible] esse impossibile ad formam ut est sub aliqua quantitate [illegible] corpore posset si magnitudo
nisi additio et eo non [illegible] quod est in continue [illegible] sed materia ut est [illegible] hec dicimus et [illegible] ergo non

tertio dico modo illo eodem ut ponebat in quinto quod materia dicitur considerari potest vel ut est pura vel ut est prima et dispositionata ad suscipiendum
formam. Si autem consideretur ut est pura sic est una in quolibet non genere caput est status et est devenire ad unum primum ut probatur. Secundo metaphisice sicut
ergo est devenire ad unum primum efficiens et ad unum ultimum finem et ad unam primordialem formam sic est devenire ad unam primordialem
materiam. Si autem consideretur materia ut est prima et disposita prout susceptiva formarum quia alii et alii actus requirunt materiam aliam et aliam dispositam
et diversitatem formarum sunt diverse materie ut liquabilium est aqua ut ponitur metheorum et ignitorum sicca et unctuosa et aliorum alia
dispositio ergo materiam esse unam non qualibet sed prima perfectio. Videre quis modus unitatis ei competat. Dicendum quod secundum quod communiter dicitur in xii metaphisice
materia non est una per aliquam individualem formam sed est una per indifferentiam quia si omnis materia absolveretur ab omni forma vel consideraretur ut ab omni
ab omni forma non remaneret nisi una sola cum actus sit qui distinguit ut dicitur 7 metaphisice ubi nullus actus ibi nulla
distinctio et quia in fundamento nature id est in materia non est aliquid distinctivum sed est ibi pura possibilitas ut vult philosophus 2 metaphisice ergo potentia
excludit omnem actum et omnem distinctionem ergo materia prima est una per indifferentiam unitate analogie. 4 metaphisice capitulo de uno vult quod unitas materie
est quasi unitas generis genus autem non est quid unum per unitatem forme sed non species sit forma una sed genus non est forma una quia
per terminum in primo de anima conceptui speciei respondet hypostasis competens non quod homines in specie respondent in natura unum aliquid ut
una forma in qua respicit talis conceptus ut hypostasis et fundamentum sed generi non competit talis unitas in generis conceptus cum hypostasi
suppeta est cum tenui continentia singularium unitas ergo generis est ex quadam tenui continentia et ex remotione differentiarum ut re
moto ab homine et leone rationale et irrationale remanet animal. Unum ergo dicendum est quod unitas generis est unitas materie et ergo est quasi
unitas sit per quandam indifferentiam non per unitatem forme. Ad primum quod homines unam materiam sunt unum numero dicendum quod intellectus
est de unitate materie secundum individualem formam nunc autem loquimur de unitate eius per indifferentiam quia illa sunt unum numero
que habent unam materiam secundum unam individualem et singularem formam. Ad 2m non quolibet est impossibile principium sed ex quolibet potest fieri quolibet
secundum potentiam remotam loquendo prout non forte impediret per actus ut impossibile natura quantitate ex grano non milii non potest
fieri leo. Sed unum materia que est sub grano milii commota tantum materie quod sufficeret ad quantitatem leonis posset esse sub forma
leonis. Ad 3m quod individuis generabilibus non est eadem materia numero secundum essentiam nisi secundum esse. Dicendum quod materia diversorum generabilium non esse
eadem secundum esse et posse sed non esse eandem per essentiam est per accidens accidit enim materie quod individuis generabilibus sit diversis per essentiam
quia hic non habet esse sed quod ei ut est quieta quantitati et forme nam si absolveretur materia hiis generabilibus et illius ab omni quantitate et
forma non esset diversa per essentiam quia non haberet per quod differret.
Deinde queritur utrum corpus continuum non sit divisibile in infinitum. Quod ab omni forma non esset diversa per essentiam quia non haberet per quod differret. Item si continuum esset
quod cum finitum per abscisionem partis finite ab ipso consumitur et finitur ut vult philosophus primo phisicorum. Item si continuum esset
divisibile in infinitum esset in eo infinite partes quantitative. Ad dicendum ergo quod corpus continuum esse divisibile in infinitum potest intelligi dupliciter vel
in eo quod corpus naturale vel in eo quod continuum primo modo non vadit divisio in infinitum immo est devenire ad aliquid quod sub quo huius
in eo quod corpus naturale vel in eo quod continuum primo modo non vadit divisio ... expoliare anima sua est enim dare minimam carnem et
non est ulterius divisibile et si contingeret ipsum ulterius dividi expoliare animam suam. Dicendum quod est distinguendum de parte quia partes ille
minima aquas. Si vero loquamur de divisione corporis continui in eo quod continuum sic est distinguendum de parte quia partes ille
quas dividimus primo vel accipiuntur secundum eandem quantitatem vel secundum eandem proportionem. Si accipiantur primo modo sic divisio continui
non ibit in infinitum accepto enim corpore quantumcumque est totum unius totiens posset accipi quantitas unius grani milii
quod ad ultimum consumetur et finietur et sic hic processit auctoritas philosophi allegata scilicet quod finitur per abscisionem
finiti finitur. Si autem loquamur secundo modo ut accipiantur partes secundum eandem quantitatem sed secundum eandem proportionem continuum
dividitur in infinitum sicut hic divisibile est in infinitum potest enim continuum dividi in duas medietates et una illarum medietatum in duas
medietates et sic in infinitum sic et potest dividi in tres tertias vel in quatuor quartas et una illarum in alias tres
tertias etc. et sic in infinitum et ut sic ad unum dicendum quod quotiescumque vel quecumque partes accipiantur secundum eandem proportionem
vadit divisio in infinitum quod totum ex hoc contingit quod divisibile in partes divisibiles sit dividendum. Hoc ergo est fundamentum quantitatis ut
continuum linee vel quod ad continuum numquam posset dividi in partes indivisibiles hoc autem sic declaratur. Sit enim linea dicta dividi dividatur
super aliquo puncto nam sicut punctus est continuatio linee sic illud super quo sit divisio linee ... 1o de generatione dicitur quod
punctus est copula linee et divisio opposita enim nata sunt fieri circa idem sicut ergo in puncto fit continuatio sic in eo et super eo
fit divisio sed si linea dividatur super puncto hic est super puncto quod ea terminat vel super eo quod est in capite vel in fine linee vel
vel super puncto quod ea continuat quod est inter lineam et lineam. Super punctum autem quod est in capite vel in fine linee
super puncto non potest dividi linea nam cum extra illud punctum nichil sit de linea per talem divisionem nichil abscinderetur de linea
et per divisionem separare partes a parte non potest fieri divisio nisi in puncto quod continuat partem et quia punctum in principio vel in fine
linee nullius est continuativum super eo divisio fieri non potest. Fiet ergo in 2o puncto. Sed inter illud punctum quod est in principio vel
in capite non est aliquis punctus continuus vel contiguus quia punctus non est inter aliud punctum sed inter duo puncta
cadit linea media in quocumque 2o puncto fiat divisio inter punctum illud in quo fit divisio et punctum qui est in principio vel
in fine linee cadit linea media. Propterea non potest abscindi nisi linea et quia linea est quid continuum et divisibile. Ad illud non abscinderetur
nisi partes divisibiles immo quod dictum est de tota linea dicendum et de qualibet parte nam et si pars illa dividatur non dividetur in puncto
quod est in principio vel in fine eius sed in quocumque 2o puncto dividatur quia non punctum contiguum puncto contiguum inter illud punctum
in quo fiet divisio et punctum qui est in principio vel in fine cadit linea media ergo illa linea divisa dividetur in lineas et

per rationem alia linea in lineis et sic in infinitum et quod dictum est de linea per punctum intelligendum est de superficie per lineam et de
corpore per superficiem quia quodlibet continuum est divisibile in infinitum. ¶ Ad aliud quia sic finitur per abscisionem etc. intelligendum est de abscis-
sione facta secundum eandem quantitatem secundum quam dicitur infinitum de qua nos non loquimur. ¶ Ad aliud si continuum divisibile in infinitum erunt in eo infinitae
partes et in esse infinitum. Dico illas partes non esse actu sed in potentia non ergo arguitur continuum esse infinitum simpliciter sed in [illegible]

Dato quod continuum sit divisibile in infinitum queritur utrum tale possibile possit poni in esse et videtur [illegible] finitum partem et divisionem
quod sic quia possibile positum in esse nullum sequitur impossibile ut dicitur in Prioribus. Item qua ratione potest dividi secundum unum signum et secundum quodlibet signum
sed si ponatur secundum unum signum actu divisum non sequitur inconveniens in continuo ergo. Item si aliqua causa est quare non potest poni actu divisum in infinitum
hoc est quia non contingit infinita pertransire sed infinita esse pertransita est inconveniens in tempore finito, in tempore autem infinito nullum
inconveniens immo necessarium non enim mobile posset moveri ita tarde quin si moveretur per infinitum tempus quin transiret infinitum
spatium. ¶ Ad hoc quidam dicunt quod non quodlibet possibile debet poni in esse est enim aliquod possibile quo posito in esse sequitur inde impossibile
et tale est hoc scilicet quod continuum est divisibile in infinitum. Sed hoc dicere est negare illud quod est quasi per se notum scilicet quod possibile positum in esse non sequitur
impossibile et ideo etc. Aliter dicendum ergo quod potentia semper sumitur per actum ut vult Philosophus 9 Metaphysice sed ergo de ratione potentiae est
quod sit in ordine ad actum sed frustra est illud quod non consequitur finem et illud ad quod ordinatur ita frustra est potentia quae non re-
ducitur ad actum. Sed attendendum quod potentia ad aliquem actum ordinatur quare cum nos negare possibile non posito in esse quia de-
cipimur per fallaciam accidentis non enim comparatur potentia ad actum ad quem ordinatur sed ad eum ad quem non ordinatur. Dico ergo
quod duplex est actus scilicet in fieri et in facto esse [illegible] et infinito actu [illegible] et ex natura est ab ea comparari ad actum in facto
esse prout autem est talis potentia comparari ad actum infiniti. ideo ait 3o Physicorum loquens de infinito dicit quod infinitum non oportet
accipere ut hoc aliquid existens in actu et in facto esse ut hominem. Sed infinitum esse est sicut dies et agon quibus esse non est ut
substantia quaedam facta sed semper in eo quod aliquid fit. Si ergo de ratione infiniti est esse infinitum et non infinitum esse potentia per infinitum
poni potest in actu quia aliud esset frustra illa potentia sed debet poni in actu in fieri et non in facto esse et si sic ponatur
in actu possunt tales divisiones continui ut quod ponatur non in diviso esse sed in semper dividi nullum sequitur inconveniens
[illegible] concedebat ac si divisio continui respi-
¶ Ex hoc autem solvitur ratio ponentis Democriti. ratio enim non [illegible] si [illegible] signum di-
[illegible] actum in facto esse. ¶ Unde ratio [illegible] supposito ex parte signi divisionum quod posset dividi secundum quodlibet signum
[illegible] supponebat quod poneret sic actu divisum et hoc potentia arguebat reliquas divisiones esse [illegible] non
magnitudines divisibiles non superficies non aliquod aliud. Sic et ponens supposito ex parte signi continuativi ex hac suppositione
procedebant [illegible] non videbatur Democrito quod necesse esse [illegible] posse dividi secundum quodlibet signum continuativum [illegible] talis divisio
[illegible] possibile compleri et [illegible] possibile poni in esse. possibile tamen [illegible] rationes Democriti [illegible] quod oportet supponere in rationibus
[illegible] eius. dicit id quod ait Philosophus ibidem post digressionem quod idem est corpus et divisio et signum continuativum et divisivum in
eius. [illegible] continuum non respiciebat actum
[illegible] Philosophus non [illegible] respicit actum in fieri et in dividi et non
in facto esse ut Democritus supponebat sed in fieri. Unde [illegible] ibidem punctum non esse [illegible] quod non est punctus [illegible]
in diviso esse. Unde [illegible] dividi in infinitum. [illegible] Philosophus [illegible] ibidem punctum [illegible] contiguo alii puncto sed in [illegible]
punctum [illegible] lineae [illegible] lineas [illegible]
duas lineas [illegible] lineae dividitur in [illegible] et divisibile dividitur [illegible] divisio [illegible] in infinitum
[illegible] respicit actum infiniti non in facto esse quod latuit Democritum [illegible] ¶ Ad illud quod possibile positum
tale positum [illegible] actum infiniti non in facto esse [illegible] non ordinari
in esse nullum sequitur inconveniens. Unde est si ponatur in esse et in actu [illegible] quod [illegible] non ordinari
in facto esse sed in fieri. ¶ Ad aliud quod ratione potest dividi secundum unum signum et [illegible] quod non est simile quia divisio secundum omne
signum est talis sicut infinita [illegible] et infinitum non sic ut res facta sed ut infinitum [illegible] respicit actum
infiniti non in facto esse secundum quodlibet signum [illegible] quod non repugnat tale divisionem respicere actum in facto
esse. Potest ergo esse actu divisum secundum quodlibet signum [illegible] non secundum omnia signa simul. Sed forte non propter hoc [illegible]
sed diceret [illegible] illa omnia signa simul respicere [illegible] ratione potest poni actu divisum in uno signo per rationem [illegible]
[illegible] successionis [illegible] simultas de ratione enim [illegible] est partes eius
[illegible] non [illegible] quod ponitur [illegible] successionis [illegible] actum totum. actus [illegible] ille non potest poni
non esse simul. [illegible] respicit actum [illegible] respiciat [illegible] actum totum [illegible] ad omnes formas et quia
simul et ea quae successive [illegible] simul esse non possunt. [illegible] si ponitur [illegible] in [illegible] ad omnes formas sed separari possunt poni sub quibus for-
[illegible] respiciat unam formam quod aliud [illegible] ordine [illegible] ad omnes formas [illegible] divisionis [illegible] respicere actum infiniti quia de-
non tamen possunt poni simul sub qualibet forma. [illegible] ergo possibile [illegible] divisionis [illegible] respicere [illegible] separari sed secundum omnia signa simul non potest
ratione talis actus est quod non sit simul [illegible] actu esse divisum secundum quodlibet signum separatim sed secundum omnia signa simul non potest
esse divisum [illegible] actum successivum et aliquos actus successivos quia sed de ratione
[illegible] actus successivi [illegible] partes simul [illegible] ille actus [illegible] quod omnes partes eius esse acceptas
[illegible] successionis non potest simul [illegible] infinitas quod [illegible] illa divisio
divisio autem continui ratione successionis non potest simul [illegible] infinitas [illegible] successive [illegible] infinitum est de
uno quod forte talis [illegible] est in [illegible] non sic [illegible] infinitas [illegible] successive [illegible]
ratione infiniti sic non pertransire numquam est completa illa divisio ¶ Ad aliud de infinito divisionis [illegible] quod non sit simile
quia quodlibet tempus est divisibile in infinitum sed partes eius [illegible] in tempore infinito [illegible] partes in actu quae est ipso

Videtur quod forma mixti non sit forma simplex sed composita quia primo de generatione dicitur mixtio est alterabilium miscibilium
unio sed alteratio solum attenditur per qualitates accidentales et non per formas substantiales ergo elementa sunt in mixto per formas substantiales
Contra idem non agit et patitur per idem sed in mixto est actio et passio mutua ergo non erit per idem ergo non erit ibi una forma
simplex sed plures vel composita ex pluribus. Contra est primo celi et mundi unius simplicis unus motus et omnis motus est contrarius ad [illegible] ergo si ex diversis
illis formis illorum miscibilium resultaret una forma media sive mutaretur in illam formam tunc illa forma opponitur
omnibus formis ipsorum miscibilium quod est contra auctorem predictam. Contra si esset forma mixti simplex tunc mixtum non
esset magis simplex quam simplicia. Contra [illegible] mixtum [illegible] ita se habent quod una est [illegible] unius [illegible] passivas
sunt necesse ut faciat illud sed forma mixti sive passiva illa est unio et fit diversa ut calefactio et cetera ergo et cetera.
Contra forma habens partes non est simplex sed forma mixti habet partes ergo et cetera. probo minorem. dicitur in primo [illegible] spissum et rarum
ponitur in [illegible] quia spissum partes propinquas habet rarum vero distantes. unde sic eadem substantia que prius erat sub raritate fit sub
densitate quia non corrupta [illegible] ut dicit auctor sed [illegible] forme [illegible] mixti sic partes [illegible] partibus forme
ergo si substantia illa condensetur [illegible] quod partes forme [illegible] se recipiant [illegible] et partes [illegible] in [illegible]. et [illegible]
Contra miscibilia sunt in mixto sicut mixtum est mixtum sed mixtum est actu mixtum ergo miscibilia actu sunt in mixto
quia si virtute essent in mixto tunc mixtum esset virtute mixtum. Contra elementa sunt partes mixti [illegible] et [illegible]
[illegible] manet in suo toto cum totum [illegible] partes omnes sunt superius. Contra forma mixti aut immediate perficit materiam
primam aut mediantibus aliquibus formis et dispositionibus precedentibus quod forma mixti immediate perficiat primam materiam [illegible] non potest esse quia activa
activorum sunt [illegible] dispositio [illegible] non recipit magis et minus quia [illegible] non est magis et minus dispositio. Si autem forma
forma mixti recipit [illegible] mediantibus aliquibus formis et dispositionibus precedentibus quia ille dispositiones et forme manent et
forma mixti continuantes [illegible] ergo non est simplex [illegible] gradus [illegible] ad [illegible] dico quod forma mixti est [illegible]
potest per distinctionem quia [illegible] est composita [illegible] est composita ex potentiali et actuali [illegible] dicit [illegible] et talis compositio quanto
est maior tanto est imperfectior et minor. alia est composita ex partibus quantitativis [illegible] actus ut [illegible] hominis [illegible]
et [illegible] potest [illegible] alia est composita ex partibus [illegible] ut corpus et superficies [illegible] alia est composita ex gradibus
actualitatis quia forma aliqua recipit magis et minus recipit aliquam semper gradum actualitatis et [illegible] et talis compositio est
in forma mixti et omnes illi gradus sunt ordinati actualitatis sic perfectum et imperfectum et quanto plures sunt in forma
tanto est [illegible] et [illegible] alia compositio est ex diversis [illegible] ad constitutionem [illegible] sic forma mixti ex diversis formis
substantialibus elementorum elementa [illegible] manent in mixto quantum ad formas suas substantiales remissas tamen et adequatas ad medium ad constitutionem
formam mediam et [illegible] forma mixti sicut album et nigrum ad [illegible] medii coloris [illegible] primo de generatione
mixtio est miscibilium alteratorum unio non dicitur corruptorum sed alteratorum [illegible] in qualibus [illegible] manent
[illegible] ultimam [illegible] quod elementa non possunt adequari ad constitutionem unam formam per formas substantiales
mixti probo. illa forma aut esset accidentalis aut substantialis non autem accidentalis ut patet [illegible] substantialis ut probabo ergo elementa non con
stituunt aliquam formam mixti et non sit media forma dare que nec sit substantialis nec accidentalis. Quod non substantialis probo
quia forma substantialis est [illegible] generationis [illegible] ad substantiam sed forma substantialis mixti non generatur ergo non est forma substantialis
probo quod non generetur. accipiamus mixtum puta carnem vel os quia forma [illegible] non generatur sed compositum ut dicitur [illegible]
si ergo mixtum est generatum mixtio est generatio [illegible] sed mixtio non est generatio ut probat auctor primo de generatione
quia de [illegible] generationis est [illegible] et forma sed illa non [illegible] ergo mixtum non est generatum mixtum non est generatum et
si non est generatum non habet formam substantialem. Ad [illegible] in mixto est duo considerare scilicet duplicem formam scilicet formam qua
mixtum et formam specialem qua [illegible] mixtum ut puta caro vel lignum quia potest [illegible] mixto et utraque formam
substantialem esse [illegible] auctor dicit quod mixtio non est generatio intelligitur [illegible] et quod illa [illegible]
mixtum est [illegible] generatione ergo illa mixtio non est generatio nec mixtum [illegible] mixtum est generatum ergo illa forma mixti
ut mixtum non est substantialis ut [illegible] conclusio. [illegible] quod philosophus est ibi [illegible] probare [illegible] mixti esse
mixtum sed in generatione [illegible] respicit materiam et formam [illegible] non [illegible] forme et in alteratione [illegible] respicit substantiam et accidens
accidens non [illegible] nec accidens [illegible] et in augmentatione [illegible] respicit [illegible] et [illegible] non [illegible]
esse corpori quia [illegible] corporis [illegible] ergo [illegible] negat ibi philosophus mixtionem esse generationem nec alterationem
nec augmentationem [illegible] simpliciter esse generationem quod [illegible] quid non est generatio sic ergo [illegible] et quod [illegible]
intellectus philosophi patet quia dicit [illegible] de generatione quod [illegible] caro et medulla fit ex [illegible] generantur [illegible]
[illegible] mixtio non esset generatio non utique diceret mixtum generari [illegible] de generatione mixtio est miscibilium
alteratorum unio [illegible] miscibilia [illegible] mixtum [illegible] alteratum ergo et mixtum [illegible] videmus
quod [illegible] aqua et vinum [illegible] confunditur generatur mixtum et [illegible] augmentatur [illegible] quantitas [illegible] loco

quod mixtio quidem modo potest dici augmentum quia in mixtione augmentatur licet non in forma specie qua ante habuit tamen in virtute qua
quantum licet nullo modo contingit quod augmentatur quod in miscetur proprie loquendo. Contra: forme substantiales se habent sicut numeri in
metaphysice; sed quelibet unitas addita numero mutat speciem numeri; ergo et quilibet gradus forme substantialis; non ergo est composito
ex diversis gradibus. Contra: arguitur ad principale quod forma mixti non sit composita quia si elementa sive formas substantiales sunt in mixto
aut sunt in eadem parte materie aut in divisa; si in divisa quia tunc non quelibet pars mixti esset mixta; si in eadem
parte quia tunc contraria essent in eodem quod est impossibile. Quod dicit quod probatur contraria remissa in suis excellentiis
eius esse in eodem sicut album et nigrum in medio colore. Contra: sicut extremitates contrariorum quando sunt contraria se non
compatiuntur sic inferiores gradus contrariorum cum maneat contrarietas non se compatiuntur quia in medium colo-
res sunt contrarii. Contra: secundo non est simile de excellentiis contrariorum quia propter maximam distanciam suam se non com-
patiuntur et de remissionibus eorum quia proprie non habent contrarietatem nisi per [...] sicut fuscum respectu albi dicitur nigrum
et respectu nigri album. Contra: sed non sunt elementa contraria in mixto propter quod modo prius contrarius possunt esse a principio in
instanti cum licet solum dicatur esse propter mutuam actionem contrariorum. Contra: tertio in mixto non est aliqua pars que non
sit mixta non tamen eodem modo unum una habet exemplum de calido alia nigro et sic de aliis et nulla pars est que ita
sit mixta sicut alia et ratione illius diversitatis una agit et alia patitur et corrumpitur unum et licet celum nunquam mo-
veatur nec influeret super res tamen ratione sue diverse oppositionis propter primum inventionem corrumperentur celi non mo-
tus causat istam inventionem et adiuvat ad corruptionem et ad generationem que fit in hyeme et estate si tamen in aliquo mixto
esset omnimoda equalitas et in omni parte non haberet principium corruptionis intrinsece. Contra: ad principale quod forma mixti non sit composita
in omni generatione est ita dare scilicet actum potentiam et privationem si ergo forma mixti esset composita haberet hoc ab aliquo istorum contra
sed non habet ut probabo ergo non est composita. Maior patet primo physicorum quia quod corrumpitur oportet actu esse et generatio ex corrupto et corrumpitur
est in potentia ad formam aliam et actu privat illam. Probo minorem primus quod non sit composita ab actu mixti [...] quia licet in secundo mo-
tus sit actus et potentia quia motus est actus entis in potentia tamen specialiter loquendo et in [...] ad potentiam motus spectat potentia quia non
modo magis actus sed magis potentia unum accidit secundo motus quod fundatur in esse actu ergo motus ergo est induc-
tivus forme non est ratione actus forme non inducti ratione actus nec composita forme et ratione actus sed
nec ratione potentie quia secundum non est in potentia nisi ut successive sit sub diversis formis non ut sit sub calido et frigido et
et igne et aqua et cetera. Sicut ratione privationis quia ex non entibus non fit sua. Si dicas quod sit ratione actus quia licet potentia
sit in materia potentia motus et ut est inductiva forme tamen non probatur quod secundum motus ratione potentie recipiat
formam [...] quod aliquis gradus actualitatis in se maneat ut in elementis est potentia ad formam mixti et tamen ratione
potentie recipiunt formam mixti [...] quod manet aliquis gradus actualitatis et realitatis elementorum. Contra: quia in
permixtum mixti est alia quam permixta elementorum si ergo actus elementorum debuit fieri actus mixti oportet quod transmigraret
de sua propria materia ad materiam mixti hoc autem est impossibile quia tunc esset recederet de propria materia desineret esse et cum
reciperet in materia mixti resumeret esse ergo non potest esse idem numero [...] non esset in eodem instanti quod esset
actus huius materie et illius ergo indivisibilis esset ergo tempore medio in quo esset actus nullius materie et ita per [...] forma
possit esse sine materia quod omnino falsum est. Contra: sed dices forte licet tota forma non possit esse in alia materia tamen aliquis gradus
quod est gradus forme ut dictum est supra [...] gradus materie sic ergo sic ergo tota forma non transmigraret nec [...]
pars. Contra: Si dicas quod composita forma mixti sit ratione potentie et quia verum sit quod non possit esse sub diversis formis simul
completis simul nisi tamen probatur quod in completis. Contra: quia tunc [...] quia si educitur de potentia materie non ergo manent forme
elementorum in mixto licet cum potentia sit simplex et non composita ex ea non potest produci forma composita sicut ex non magnitudine
non fit magnitudo. Licet si esset forma mixti composita aut induceretur in instanti aut successive. Non in instanti quia
quando passio non separatur ab actione secundo proprie ad passiones elementorum sicut calidum frigidum et cetera non inducuntur in instanti quia per alterationem
que proprie est motus et successio ergo et cetera. Sicut successive vel per motum quia quod non est non movetur. Quinto physicorum generatio non
est motus est ergo nec successive nec in instanti introduci non est composita. Contra: tertio successive licet per mutationem quia in
mutans est successio sicut in motu. Contra: quia si forma substantialis induceretur successive esset ultimo gradus induceretur sit
idem cum prioribus forma substantialis reciperet magis et minus sed hoc non est verum ut probabo ergo et cetera probatio assumpte. Si forma
substantialis reciperet magis et minus cum in se sit simplicissima essentia consistens hoc esset ratione esse per ut invenitur materia
magis vel minus disposita. Illa ergo dispositio nominat aliquam formam super additam essentie materie quia si non [...] de
se non sit magis et minus disposita non possemus salvare intensionem et remissionem alicuius forme. Si
autem est aliquid additum quero de illa dispositione vel forma utrum intendatur et remittatur si non non potest materia
reddere magis et minus disposita si autem competit ei intensio et remissio quero respicient materiam dispositam tunc iterum
[...] ut prius de illa dispositione et sic in infinitum. Secundum est quod in forma quod non recipiat magis et minus. Contra forte

dices vel quidam dicunt quod forma aliqua dicitur posse accipere magis et minus. Uno modo quia talis forma recipitur in materia alia que intenditur et remittitur ut album materie propter quod formam posse intendi et remitti idem est quod album. Secundo modo quia recipitur in medijs pluribus formis et quarum una habet materiam contrariam quarum est alia et quod recipitur in materia forma que habet maiorem contrarietatem ut calor in materia sicco magis intenditur quam vero est alia minus disposita ut cum humido remittitur in sicco et humidum non reciperent magis et minus sicut quod non est processus in infinitum. Contra hec responsio dicitur despicere uno modo quia non oportet quod una et eadem forma in uno recipiat magis et minus propter intensionem et remissionem dispositionis vel forme materie qua recipitur sed tantum quod una forma possit dici magis intendi et minus quam altera ut forma caloris in sicco in [illegible] quam in humido sed quod eadem forma una et eadem in eodem recipiat magis et minus propter dispositionem materie recipientis magis et minus hoc non oportet. Secundo deficit quia concedit processum in infinitum quod forma recipitur in materia alia forma que intenditur et remittitur sed quod non recipiat magis et minus racione maioris et minoris dispositionis probatio: quero enim de illa dispositione utrum sit forma substantialis vel accidentalis. Non substantialis quia tunc non reciperet magis et minus quia tamen non est magis et minus disposita. Si accidentalis cum nulla accidentalis forma sit nisi in substantia precedet aliqua substantialis et tunc querere de illa substantia sicut prius et sic in infinitum. Ergo etc. Dico quod forma substantialis in materia [illegible] materie et cum illa non sit magis et minus disposita forma substantialis non recipit magis et minus. Contra quod non sit contrarium [illegible] sic. Eadem est generatio elementorum et mixtorum quia utrobique est generatio simplex sed in generatione elementorum [illegible] totum [illegible] ut dictum est prius de generatione [illegible]. Si dicis non est eadem generatio ergo sicut in generatione elementorum generatur ad substantiam sic et in mixto [illegible] de generatione ex elementis generatur ad [illegible] hoc [illegible] modus fiendi non [illegible] speciem sicut [illegible] et [illegible] et nos sumus hoc [illegible] modus fiendi sit diversus. Secundo hic potest dici [illegible] primo ad illos qui sunt contrarie opinionis scilicet quod in omni generatione et corruptione sit resolutio usque ad materiam primam. Sed illos dicere forte competentius quod licet forme elementorum corrumpantur quantum ad illos gradus sub quibus sunt in elementis tamen [illegible] quantum ad aliquos gradus sub quibus sunt in mixto vel alter possit [illegible] ut exigit [illegible] quod resolutio non fit usque ad primam materiam sed usque ad aliquid commune forme generate et forme corrupte sicut quando ex igne generatur aer fit resolutio [illegible] usque ad qualitatem simbolam et ad illam resolutio et quod dicit philosophus quod totum transmutatur in toto intelligendum est de [illegible] scilicet quod nichil est in re generata quod dicatur esse rei corrupte sed totum dicitur rei generate et ita forte possit dici quod quando unum elementum generatur ex alio tunc in tota transmutatione remanet aliquis gradus forme substantialis elementi [illegible] simbola in gradu conveniente gradui forme substantialis et sic forte dicerent in generatione mixti quod totum transmutatur [illegible] quia gradus qui remanet non sunt elementorum sed mixti. Contra istam solutionem dicitur impugnatur. Primo quia dicit quod qualitas simbola manet. Secundo quod aliquis gradus elementi rei corrupte maneat. Primo est inconveniens quod qualitas eadem numero maneat quia destructa substantia impossibile est aliquid accidentis remanere. Quod autem nullus gradus forme substantialis maneat elementorum in mixto sive in generatione qualibet probatur: ut si ex aere debet fieri ignis sive in aere debet [illegible] sub forma ignis et si aliquis gradus forme substantialis maneat de aere qui [illegible] hanc passionem que est caliditas et ergo illa caliditas si tunc manet in igne generato sit passio illius gradus alicuius forme substantialis ignis sequitur plura inconveniencia scilicet quod gradus aliquis ignis esset in aere antiquus ex eo generare ignis et ita ista opinio esset [illegible] quod forma substantialis prius existeret in materia ante generationem et ita in de se non esset pura potentia. Item non esset [illegible] simpliciter [illegible] substantialis sicut sit instancia [illegible] est aliquid generatum et aliquid corruptum sed forma mixti est generata ergo ex corruptis [illegible] ex permanencia gradum aliquorum de elementis. Sed dices forte ibi aliquid corrumpi scilicet excellenciam formarum substantialium [illegible] ita [illegible] generatio est in mixto quod ibi aliquid corrumpitur. Ergo [illegible] forme mixti debet posse dici generari ex gradibus corruptis in formis elementorum que ex gradibus salvatis et adequatis

[illegible] actu [illegible] ignee [illegible] quod sit [illegible] motu [illegible] ut dicitur [illegible] mixtorum [illegible]
[illegible]

Videtur quod individuum substantie ut franciscus sit franciscus homo et animal et corpus animatum et corpus et substantia per unam formam substantialem quia esse
id est esse consistit in indivisibili ipsum est ens per unam formam tantum sed esse substantie consistit in quodam indivisibili gradu et cetera. Maior patet quia indivisibilia non
sunt gradus. Minor patet per philosophum 8 metaphysice qui formam comparat numeris dicens quod sicut per addicionem unitatis que est unitas et per eius sub-
traccionem numerus mutat speciem ita per addicionem et per subtraccionem forme substantialis diversificatur substantia. Contra 3° dicendum quod cum dicitur quod esse con-
sistit in indivisibili ipsum est ens per unam formam verum est si est omnino indivisibile et quantum ad acquisicionem sui esse quod ipsa terminus
est et quantum ad terminum mutacionis. Ad minorem est dicendum esse substantie consistit in quodam indivisibili. Verum est quantum ad terminum mutacionis quia est esse
genitum perfecte quod debet substantie est in ultimo indivisibili motus vel in eo acquisito permutacione. Si autem intelligatur minor quantum ad omnia
indivisibilia dicat per interempcionem quia substantia graduatur acquiri semper procedendo ab imperfecto ad perfectum et cetera quo usque sequitur quod substantia dividitur in di-
visione que est per gradus formarum et sic non est omnino indivisibile. Ad probacionem est dicendum substantia comparatur numeris et cetera. Dicendum quod substantia comparatur ter-
minis per diversos gradus formarum vel 4 8 metaphysice vel sed dicitur dicendum quod partes diffinicionis forme sunt et ideo sicut uni-
tas in numeris sunt imposita per ultimam que dat numero speciem ita omnes gradus informis preter ultimum forme sunt imposita.
Sed in hoc est differentia quod in numeris sunt unitates discrete quarum quelibet posteriore ablata per facere speciem in actu non tamen sic est
in gradibus formarum partium eiusdem individui quia ablata forma completa non possunt alicui dare esse in actu sed in motu
generacionis et corrupcionis. Contra quod habent multas formas substantiales non est unum substantiale sed multa substantialia si ergo sortes habet unam
formam substantialem qua est homo et aliam per quam est animal et cetera tunc sortes qui est unus substantialiter esset multa entia substantialia quod
est inconveniens. Contra dicendum verum esset nisi una illarum haberet ordinem ad aliam sicut potentia ad actum vel sicut motus ad terminum. Ad minorem
est dicendum sortes habet multas formas substantiales verum est quarum una habet racionem potencie et alia racionem actus respectu eiusdem et
ideo est motus sicut actus entis in potencia non est franciscus substantia in actu usque ad terminum motus qui est per ultimam formam
vel per ultimum gradum. Contra si alia esset forma generis per quam aliquid est animal et alia per quam aliquid esset racionale vel homo sequitur
quod diffinicio non esset una quod tamen est falsum. Consequentia patet quia diffinicio constat ex genere et differencia. Contra 3° falsum est quia ex for-
ma generis et differencie sit aliquid unum sicut ex actu et potencia. Gradus ergo formarum primo intellectarum in suo imposito vel preter suum
cetera in potencia respectu formarum completarum per quas composita tota substantialiter habent esse in actu ideo faciunt
unum diffinitum et unam diffinicionem ex actuali et potenciali unum ut vult aristoteles in 7 metaphysice quod sicut in re diffinita est pars racionem habens
potencie et alia racionem actualitatis ita in diffinicione genus tenet locum potencie et differencia locum actus non tamen potencie pure
sed est potencia actu quantum ad genus primum vel est aliquis autem ultimum actum specificum sicut in generibus subalternis vel genera et
in 8 metaphysice dicitur quod differencia est in genere et patet quia non dicitur pura potencia genus autem forma media inter potenciam et actum
Contra differencia significat totum ita quod totam naturam speciei quod non esset si alia esset speciei forma et alia generis. Contra 3° cum dicitur differencia
significat totum verum est racione correctionis ad formam sicut tamen quod specialior vel completior cadit in significato speciei formaliter
alie vero potencialiter non tamen sicut pura potencia sed sicut dictum est. Contra genus differt ab alteracione sed si in eodem essent plures forme
substantiales non differrent generacio et alteracio ergo et cetera. Maior patet per aristotelem 1° de generacione quia generacio habet formam in potencia alteracio vero formam in actu
Minor patet quia est generacio sicut introduccio forme substantialis tunc si sortes esset prius animal per formam aliam substantialem formam speciei inter
duceretur in ente in actu et sic generacio esset alteracio. Contra dicendum quod non sequitur quia adveniret et differencia inter alteracionem et generacionem et ex
parte termini et ex parte subiecti et ex parte utriusque ex parte termini quia terminus generacionis est substantia alteracionis vero qualitas. Ex parte subiecti
generacionis est ens in potencia subiectum alteracionis est ens in actu sed subiectum esse ens in potencia potest intelligi dupliciter vel in potencia pura vel
in potencia permixta actui potencie non diceret aliquis quod ens in potencia est subiectum generacionis simpliciter. Secundo autem modo improprie.
Contra omne quod advenit enti in actu est accidens sed forma speciei adveniret enti in actu quod est ens per formam priorem.
Contra dicendum quod verum est si adveniret enti determinato et completo substantialiter si autem adveniret enti in actu substantiali permixto potencie non oportet
Contra dicendum quod sic autem est informis quia completa advenit in complere habita ordine ad completam sicut potencia ad actum ideo et cetera
Contra sicut accio facit sortem formam ita terminus motus sed si in eodem essent forme plures substantiales non esset probata
Contra sicut accio facit sortem formam ... Contra dicendum verum est vel simpliciter prima vel media quod generacio
non movet per se quia semper autem formam precedit esset alia forma prior. Contra dicendum verum est vel simpliciter prima vel media quod generacio
vocatur composita et cum dicitur quod si sunt plures forme substantiales in eodem non contingit arguere in prima prima esse. Dicendum ad
hoc per interempcionem quia in prima probacione per reduccionem ad primam primam compositam est quod est ipsa in primo phisicorum sicut in primo phisicorum
sed per transmutacionem eorum ideo et cetera. Contra si essent plures forme substantiales in eodem partes diffinicionis non possent predicari inquid de
diffinito quod tamen falsum est. Consequentia patet quia pars non predicatur de toto sed si esset plures forme substantiales in eodem ita quod una prior
et generalior et alia posterior vel specialior tunc genus importaret unam formam substantialem et differencia aliam tamquam partes diversas
speciei ergo et cetera. Dicendum ad hoc per interempcionem ad probacionem vero est dicendum pars non predicatur de toto. Dicendum quod genus et differencia non dicunt partes sed totum
sive concretive importat quod est intellectum quod in omni predicacione affirmativa vel vera vel falsa sive racionem dicit illud quod predicatur
seu subicitur et id per quod ad subiectum quia id per quo subicitur est huius determinate et sic est de predicato quod causa predicatur ex parte
concretionis unum ideo sed est hoc est hoc est huius id est quo usque sequitur quod homo importat huius humanitatem et animal huius animalitatem ita

2°
ad 4
ad 3m
Alia instantia
2°
Item dubitatio
2°
Item instantia
2°
Instantia
2°
Quomodo esse entis in potencia potest intelligi dupliciter
Instantia
2°
Instantia
2°
Pro tercio principali
Petrus
2° pro tercio principali
Nota bene

[illegible] quod sic [illegible] ... homo est aliud quidem significat ... Ergo [illegible] gradus est in instanti. Set si essent plures forme substantiales in eodem ipso gradu esset intempore quod gradatim. Dicendum quod gradus dicitur potest considerari vel pro tota transmutatione ... per omnes formas est usque ad ultimam et sic gradus est motus et est in tempore ... ultime forme et sic est in instanti. Contra ... [illegible] ... formas medias ... [illegible] ... actus purus ... forme ... [illegible] ... ad hoc per intemptione ... forma ... actuale et completum ... alia ... in actu permixto potentie ... mixtorum ... corpus ... [illegible] ... remanet ... ordine naturali ... forte non in tempore ... corpus ... alius ... intempore ... corpus ... dicendum quod non est simile de via generationis et corruptionis quia in via corruptionis ... colligatio formarum et dispositionum corporis ... alia ... via generationis paulatim eundo ... formas seu dispositiones usque ad ultimam formam ... omnes forme ... complete ... colligatio ... Contra si essent plures forme in eodem subiecto ... precedunt formam substantialem ... forma substantialis ... corpus ... quantitas precedit formam substantialem hominis ... [illegible] ... si intelligatur quod precedunt formam substantialem in simpliciter ... dicunt ad hoc per intemptionem quod quantitas ... sequitur ... qualitates ... formas ... si autem intelligatur quod accidentia precedunt formam ultimam quod completam et terminatam ... concedi et ad hanc intentionem loquuntur ... in diversis ... dimensiones interminate precedunt formas ... .

Queritur utrum in individuo sint diverse forme substantiales. Ad istam questionem videtur michi dicendum esse secundum intentionem philosophi quod aliqui dicunt quod in eodem puto in forte non sint diverse forme substantiales immo precedentes forme ... homo et alia corporis et substantia et sic de aliis omnibus ... in quod et hoc bene potest declarari per rationes et auctoritates. Rationes primo quia aliquid videtur predicari de aliquo ... uno modo quia hoc est in illo ... quia ... hoc ... et hoc est per se essentialis. Alio modo dicitur predicari de alio quia hoc est in illo ut album de homine vel quia ambo sunt in eodem ut album et musicum predicatur de homine quia ambo sunt esse in eo. Tercio modo invenitur predicari de aliquo non quia hoc sit illud esse nec quia hoc sit in illo vel ambo in aliquo sed predicatur de eo quia refertur ad ipsum sicut effectus ad causam ut si dicatur homo est humanus non quia ... nec quia hoc sit in illo sed quia hoc refertur ad illud ... modo predicatio essentialis solum primus primo modo predicari ... ad de aliquo quia hoc est illud ... Sed si in forma plures essent forme substantiales ut in homine sequeretur quod ibi non esset predicatio essentialis homo est animal quia hoc est illud quia ... sed ... in ... ponendum ... quod in eodem sint plures forme et diverse quod ... homo non esset ... quod ... Et hoc potest declarari sic quia si in homine esset plures forme ... per unam formam homo esset homo et per aliam esset animal et tunc forma per quam homo est ... non esset ... homo sit ... animal. Sed homo esset alia a forma per quam homo esset animal ... sic homo est animal non esset ... homo sit ... animal ... forma ... hominis ... predicatio non est essentialis ... sed accidentalis ... predicatio ... in ... Cum ergo talis modus predicandi ... essentialis ... homo est animal ... predicatio essentialis ... si in homine essent plures forme substantiales ... quod esset alia forma per quam ignis est ignis et per quam ... totum ... forma ... ignis ... reale ... non solum includit formam ... ignis ... ut ... reale ... solum ... modo talis predicatio essentialis ... denominative ... homo ... non dicitur manualis ... manualis ... sequeretur quod genus ... de specie ... denominative ... in genere ... philosophum ... in genere ... ex intentione philosophi ... quod ex pluribus differentibus non fit unum ... in ... unum ... sequeretur quod ex pluribus differentibus fit unum ... non ... unum ... predicatione ... iste forme ...

[Margin: Item instancia ... | ... quo ... | instancia ... ordine ... | ... | Undecima ... | ... | Instancia duodecima | Solucio eiusdem]

in eodem, ut tu dicis, et hec forma non est illa, tunc ex illis fieret unum quod unum non est sicut ex albedine et musico fit unum
non quod hoc sit idem sed quia ambo in subiecto uno et non debent hic compositiones in quantum albedo et musica non dicuntur unum tamen propter esse ei sit tamen
accidentalis dispositionis actualis. Ille autem forma in essentia unum sic propter esse ei nichilominus apparet quod ex partibus fiet unum quod unum non est quod est contra philosophum
in vii. hoc idem intencio philosophi est quod genus unum non est contra alterum etc. Item de intencione philosophi est quod unitas est tantum genus ad unam
formam, nam si in eodem essent diverse forme substantiales sequerentur illa duo inconveniencia scilicet quod genus unum esset et non esset contra alterum et eadem
quod ad unam formam essent plures gradus quorum utrumque est contra philosophum plane. Quod autem hoc sequatur apparet primo quod genus unum
non esset contra alterum quod certum est quod ex elementis generatur mixtum et ex mixto generatur vivum et ex vivo generatur sensitivum et
ex sensitivo intellectivum et ideo est statim non quod cum generatur mixtum remanet forma elementorum et quando ex mixto generatur vivum remanet
forma mixti et sic usque ad intellectivum quod oportet reducere vel deducere tunc non est quod genus forma mixti hic esse absque contra formam elementorum
et sic de aliis. Vel tu dices quod adveniente una corruptibili forma precedens et tunc oportet te dicere cum tu ponas
quod in eodem sunt plures forme substantiales quod est non illa magis inducitur forma ultima necessario ad plures formas et sic sequitur
inconveniens quod una genus sit ad plures formas et diversas scilicet et oportet te dicere quod contra penultimam formam non est genus unum
forme sed plurium et ita sequitur aliud inconveniens quod genus unum forma erit contra plurium formarum et non unum quod est contra philosophum quod in
eius est ponere quod in eodem sunt plures forme substantiales. Item de intencione philosophi est quod forme priores et complete virtute
continentur in formis posterioribus et perfectis magis ut patet per dictum philosophi in libro de generatione ubi dicitur quod forma elementorum manet
vel salvatur in mixto virtualiter et forma vivi in sensitivo et sensitivum in intellectivo quod dicit philosophus in secundo de anima contin-
-ue tetragonum intelligitur in pentagono virtute sic sensitivum in intellectivo et vegetativum in sensitivo quod non est quod dicto quod ibi non sit
nisi forma ultima quia est posterior cum ipsa includit omnes precedentes virtute non est quod si ponatur aliqua forma esse in illo in quo est ultima
forma ab ipso quod illa erit frustra sed hoc est inconveniens dicere quod deus et natura nichil faciunt frustra ut scribitur primo celi et mundi
quod non est quod inconveniens est dicere quod in eodem possint esse plures forme substantiales et declaratum est per rationes et potest declarari per
auctoritates multas et ex questione [illegible] et possunt fieri rationes pro hoc apparet ducendo ad inconveniens id est quod illa que sunt eadem
numero non sunt eadem specie quod est contra auctoritatem philosophi in v. hic qui distinguit unum et unum numero et specie et genere et proportione
et sibi quecumque sunt unum numero sunt unum specie et quecumque sunt unum in genere specie sunt unum in genere ita quod posteriora sequuntur
et non ipse e contrario ad priora et ne fiat equivocatio dico quod ipse intelligit quod ad unum non sequitur unum specie loquendo de unitate
in numero secundum esse et [illegible] essentiam omnia et genera possunt esse unum numero [illegible] accentus et [illegible] Sed
quod hoc sequeretur si in eodem essent plures forme substantiales apparet sic quod ex quo tu dicis quod ignis est alia forma est contra aliam formam
[illegible] est ignis sic ergo si ex igne debeat generari aqua cum corrupto posteriori possit remanere prius et forma corporis
est prior quam forma ignis. Corrupta ergo forma ignis potest remanere forma corporis et tunc eadem corporeitas numero mane-
bit in igne et in aqua que generatur ex ipsa ergo idem corpus numero erit in igne et aqua et ita ignis et aqua
erunt eadem numero. Manifestum est et diversa in specie sunt quia alia est forma aque et ignis ergo illa que sunt eadem numero non erunt eadem
specie hoc autem est contra philosophum quod etc. Item philosophus in vii. phisicorum vult quod equivocationes latent in generibus et vult
et ibi [illegible] quod genus non est unum sed multa [illegible] plus est si forma ignis esset alia a forma corporis vel ab substantia seque-
retur quod genus esset unum secundum formam et naturam quod est contra philosophum quod sequeretur apparet quia si esset alia forma generis a speci-
ebus tunc genus haberet unam formam preter alias formas specierum que sunt complete propter quam formam generis omnes species generis repone-
rentur sub illo genere et si tu dicas quod genus non est unum per unam formam completam sed secundum incompletam et quod hic in [illegible]
[illegible] hoc non obstat quod illa forma quam habet sit incompleta cum sit substantialis dabit ei esse unum substantiale. Item ulterius sequeretur
quod verior unitas esset in substantia quam in genere athomo quod apparet quia in eo est verior unitas quod magis est unum sed genus esset magis
unum quam species athoma si includeret formas superiores generum et suam propriam formam. Species autem athoma omnes illas formas
includeret et cum hoc includeret suam propriam formam per quam esset species sed hoc est contra philosophum in vii. qui vult quod in specie est verior unitas athoma
quam in generibus. Et si tu potes dicere quod sunt unum per unam formam incompletam quam illa completa vel incompleta [illegible]
[illegible] ad unitatem et tamen [illegible] tam completa quam incompleta includere in specie sed in genere est tamen incompleta.
Item sequeretur quod forma ipsius generis una numero posset reperiri indivisa secundum speciem ut probatum est forma autem speciei solum repe-
ritur indivisa secundum numerum et non indivisa secundum speciem. Maiorem ergo unitatem haberet genus quam species athoma

Quaeritur etc. Item sequeretur quod una substantia esset diversae speciei quia tu dicis quod in eodem sunt diversae formae substantiales ut in homine ita quod per aliam formam homo est homo et per aliam animal et sic de aliis et manifestum est quod sunt substantiales quaelibet ergo earum cum forma substantialis det esse substantiale quantumcumque sit incompleta quod homo qui est una substantia erit diversae speciei et plures unde non potes negare quin forma substantialis quantumcumque sit incompleta det esse substantiale. Quaeritur etc. Et si tu dicas quod habeant unitatem ab ultima forma dicta quam ultra dicta, item dicit philosophus inducendo omnes praecedentes si non videlicet quare si ita esset tunc sequeretur quod superflue ponerentur ibi aliae formae. Quaeritur etc. Alias autem difficultates ego non video nisi quae tactae sunt. Unum tamen specialiter difficultas de homine utrum in eo sint plures formae substantiales et aliqui ponunt quod hoc non est inconveniens quod in homine sint plures formae substantiales et quod in quolibet alio sit una tamen et hoc apparet quod secundum veritatem et fidem et est secundum philosophum forma rationalis non educitur de potentia materiae sed advenit ab extrinseco. Ergo oportet quod in homine generato sit alia forma a forma rationali quae educatur a generante particulari quia in generatione hominis concurrunt duo agentia scilicet ut est quod sol et pater unde dicit philosophus secundo Physicorum quod homo generat hominem et sol unde materia disposita non potest esse terminus generationis generantis particularis sed oportet quod illud quod est terminus suae generationis sit aliqua forma in materia et ideo non valet ista conclusio. Quaeritur dato hoc quod generans particulare non faciat nisi praeparare materiam unde oportet quod per generans particulare educatur quaedam forma alia a forma educta ab extrinseco et ideo in homine oportet ponere plures formas substantiales. Contrarius philosophus et Commentator sentiunt quod idem est agens perficiens materiam et dans formam unde hic erraverunt philosophi et Commentator unus secundum intentionem philosophi in homine est solum illa forma hominis quae educatur ab agente particulari et non ponit quod intellectus sit forma corporis nec etiam educatur ab extrinseco sed manifestum est unum toti corpori humano uno intellectu existentes in omnibus hominibus et anima est [illegible] et ponit philosophus quod est quaedam substantia infusa corpori humano et primo deputata ad omnem speciem humanam sicut intelligentia deputata est ad unum orbem sed haec est erronea quia secundum veritatem et fidem intellectus est forma corporis unica substantialis apparet ergo quod secundum intentionem philosophi possumus dissolvere illa non sed si dicerem quod sit forma corporis sicut vult veritas et fides ad hoc potest dici ad rationem illam sustinendo quod generans particulare solum praeparat materiam et disponit ut vult Commentator. Dicimus tamen quod illa praeparatio cedit advenienti formae rationali et in eodem instanti cedit illa praeparatio inducatur forma rationalis cum suis dispositionibus sed tunc redeunt quaestio sive dubio quae tacta fuit de argumento quia cum non [illegible] talem formam vel praeparationem secundum finaliter per ultimam formam non videtur esse inconveniens quod opus non differret illa forma et ego dico quod hoc non est inconveniens quia aliter non possit introduci illa forma quae est magis completa et hoc declaratur in simili quia nos videmus quod vinum dispositum ad acetum [illegible] non potest advenire forma aceti nisi corrumpatur forma vini quia quando vinum manet forma vini nunquam inducitur forma aceti sicut quando ex vivo generatur cadaver oportet formam carnis corruptam sed quod inducatur forma cadaveris. Aliqui solent hic ponere exemplum grossum quia non videmus quod unus homo per se retinuit locum unum sicut aliquis magister in episcopum venit unus magister et retinuit unum locum pro quodam alio magistro et occupat illum locum usque ille magister venit. Quomodo planum est quod iste magister non potest intrare illum locum nisi ille magister qui prius erat in illo loco cedat sicut potest dici in proposito quod [illegible] hoc non oportet quod propter hoc sit vacuum nec [illegible] quod materia in aliquo instanti sit indisposita quia in eodem instanti corrumpuntur formae praeexistentes cum suis dispositionibus et inducatur nova forma cum suis propriis dispositionibus. Contra dicitur praeterea quod forma non intrat materiam nisi dispositam quia actiones activorum sunt in patiente et disposito quoniam res quae est ideo quod praeparat materiam sed apparet ut substantialis vel accidentalis non activus quia tunc sequeretur quod actus [illegible] esse in [illegible] quod forma substantialis quae est in potentia. Item si sit forma substantialis et corrumpatur ut tu dicis tunc ergo cessabit approximatio materiae et per consequens introducto [illegible] si inducatur aliqua forma illa introduceretur in materia indisposita. Dico quod dispositiones et praeparationes istae praecedunt aliquo modo et quodammodo non sequuntur unde unum est quod si ex aqua debeat generari ignis per se vel alterationes praecedentes per quas disponitur materia existens sub forma aquae ad receptionem necessario est. Dico quod praecedunt inductionem formae ignis in materia aquae et ipsa est sed quando advenit forma ignis necesse est quod omnes dispositiones praecedentes in materia corrumpantur et in eodem instanti in quo illae dispositiones corrumpuntur inducatur forma sequens cum suis propriis dispositionibus sibi convenientibus et ideo non est dicendum quod materia aliquando sit indisposita et quod autem postea credo quod qui poneret quod intellectus esset forma corporis secundum philosophiam necesse haberet ponere quod in homine essent plures formae substantiales quoniam multa apparent in homine quae non possunt reduci in animam rationalem. Aut est impossibile ad attribuere nisi compositio existenti quantum forma illius compositi vel quae perficit illam materiam illius compositi. Nam hic alium composito

Hic est una quaestio quae dicit quod quando sit a quaerentibus utrum sit fides ita est quod in homine sint plures formae substantiales licet sit contra philosophum

albumin(is) q(uod) alterat(ur) et transmutatur et q(uod) sit albu(m) q(ua)n(do)q(ue) o(portet) nec(essari)o q(uod) illa for(ma) que perficit a(n)i(m)am v(e)l que est for(ma) con-
poris p(ar)ticipab(it) istas aliq(ua)lit(er). Cum ig(itur) ho(mo) sit albu(s) nig(er) et c(etera) o(portet) q(uod) intellectus aliqua(m) aliq(ua)m istas q(ua)litate(s) p(ar)ticip(e)t
s(ed) posito q(uod) intellectus esse(t) for(ma) cor(poris) et q(uod) p(ar)ticiparet ip(s)as qualitates corporis cu(m) esset p(er)fectio et q(uod) coh(er)eret for(ma)m int(e)ll(ectiv)e ip(s)e
sibi ip(s)i et t(unc) illa for(ma) ext(ra)nea p(ro)hibet cog(nition)e(m) aliar(um) for(ma)r(um) et p(ro)p(ter) h(oc) int(e)ll(ectu)s n(on) poss(et) cognoscere o(mn)es for(ma)s
v(erbi) g(ratia) sic(ut) nos videmus q(uod) tact(us) qui est p(er)fectio o(mn)i(u)m cordis q(uo)d organu(m) (con)sistat in me(dio) ca(lidi) f(rigidi) hu(midi) et sic no(n) p(otest) sentire
sic calidu(m) et frigidu(m) humidu(m) et siccu(m) s(ed) solu(m) sentit extremitates istar(um) q(ua)litatu(m) et excellencias. S(ic) int(e)ll(ectu)s
no(n) poss(et) co(m)p(re)hendere for(ma)s v(e)l q(ua)litates que esse(n)t i(n) ip(s)o cor(pore) et c(etera). Ig(itur) p(ro)p(ter) h(oc) intellect(us) no(n) esset in po(tentia) ad o(mn)ia in-
tellig(enda) q(uo)d falsum est. Et t(unc) oporteret s(ecundum) ista(m) opi(ni)o(ne)m pone(re) plures for(ma)s s(ubstanti)ales. S(ed) si nos ponam(us) sic(ut) co(mmentator) vult
et v(idetur) esse in(tentio) phi(losophi) q(uod) intellectus no(n) sit for(ma) corp(or)is t(unc) planu(m) est q(uod) no(n) o(portet) ponere s(ecundum) ista(m) opi(ni)o(ne)m
plures for(ma)s s(ubstanti)ales et h(oc) s(ecundum) hanc opi(ni)o(ne)m potuissem(us) (con)cede(re) r(ati)o(n)es cu(m) a(nim)a sit de g(ene)r(ati)o(n)e ho(min)is. Illa soluta
est n(on) aliq(ui)d poss(um) d(ice)re. Cum ho(mo) an(te) adve(n)tu(m) a(nima)e r(ati)onal(is) no(n) sit ho(mo) t(unc) ho(mo) g(ene)rans no(n) induceret aliquas
for(ma)s in m(ateri)a que facient ho(m)i(n)e(m) et t(unc) ho(mo) no(n) g(ene)raret ho(min)em q(uo)d est (contra) ph(ilosophu)m in s(ecund)o phi(sicorum) q(ui) d(icit) q(uod) ho(mo) g(ene)rat ho(min)em
et sol. Dico q(uod) illa r(ati)o soluta est tene(n)do opi(ni)o(n)e(m) co(m)me(n)tato(r)is q(uod) intellectus no(n) est for(ma) corp(or)is q(uo)d declarat co(mmentator) v(e)l
est tale s(e)c(un)d(u)m hic v(e)l a(liu)d q(uo)d est separatu(m) a b(e)o s(ed) int(e)ll(ectu)s s(ecundu)m co(m)me(n)tato(r)e(m) est separat(us) ab ho(min)e et app(ro)p(ri)atur cor(pori) s(ecundu)m s(uam) opi(ni)o(ne)m et c(etera)
v(erbi) g(ratia) s(ecundu)m co(m)me(n)tato(r)e(m) ho(mo) est ho(mo) p(er) for(ma)m sibi data(m) a g(ene)rante et ita no(n) corru(m)pit(ur) (con)venire int(e)ll(ectu)m q(uia) int(e)ll(ectu)s n(on) co-
pulat(ur) cor(pori) s(ecundu)m s(ubstanti)am s(ed) solu(m) s(ecundu)m op(er)atio(n)em t(ame)n v(er)u(m) r(ati)o et q(uia) a(rguitu)r postea q(uod) si in(tellectus) for(ma) esset t(ame)n for(ma) r(ati)onal(is) a(nim)a p(er) se
for(ma) esset in cor(pore) et tu dicis q(uod) m(ateri)a p(er) se p(er) se ip(s)am et no(n) p(er) alia(m) for(ma)m est (con)t(ra)ria a(nima)e r(ati)onali. Cum ig(itur) m(ateri)a p(er) se et
for(ma) r(ati)onal(is) n(ecessari)o sit in cor(pore) s(equitur) q(uod) nu(m)q(ua)m corru(m)peret(ur) illa (con)t(ra)rietas cu(m) m(ateri)a p(er) se ip(s)am sit (con)t(ra)ria illi for(me) et ego dico
q(uod) si nec(essari)o corru(m)peret(ur) for(ma) v(erbi) g(ratia) est q(uod) m(ateri)a p(er) se p(er) esse(n)ciam sua(m) est (con)t(ra)ria for(me) r(ati)onali s(ed) nu(m)q(ua)m seq(ue)ret(ur) q(uod) nu(m)q(ua)m for(ma) poss(et)
corru(m)pi et ip(s)e h(oc) est int(e)ll(ectu)s q(uod) m(ateri)a d(icitu)r esse p(er) se ip(s)am (con)t(ra)ria for(me) r(ati)onali h(oc) p(otes)t int(e)llig(i) sup(er) uno m(od)o p(er) se ip(s)am
et no(n) me(diant)e alia for(ma) media que remaneat v(erbi) g(ratia) for(ma) in me(dio) et ego dico q(uod) m(ateri)a p(er) se ip(s)am est (con)t(ra)ria for(me)
r(ati)onali. Alio m(od)o p(otes)t int(e)llig(i) q(uod) p(er) esse(n)ciam sua(m) sit (con)t(ra)ria ei ita q(uod) ad for(ma)m ip(s)am no(n) req(ui)reret(ur) aliq(ua) disposic(io)
(con)t(ra)rie s(ed) p(er) esse(n)ciam in(ducer)et induce(re)nt illa(m) for(ma)m et m(ateri)a cu(m) suis disp(osici)o(n)ib(us) et sic no(n) h(abe)t veritas q(uia) no(n) p(otes)t induc(er)e for(ma)
r(ati)onal(is) q(uia) nec(essari)o (con)venit sue (con)t(ra)rie disposic(ion)is in eode(m) instanti in q(uo) induc(itu)r illa for(ma) et miror de ho(min)ib(us)
qui d(icu)nt q(uod) h(oc) sit de(m)o(n)s(tr)ato (contra) illud q(uod) no(n) vident h(oc) q(uod) d(ic)unt. Ad a(liu)d d(icend)um est sicut d(icu)nt et no(n) (contra) h(oc)
q(uod) for(ma) relinq(ui)t p(ro)duce(n)d(um) in m(ateri)a q(uo)d p(er)ficit n(on) (contra) h(oc) q(uod) m(ateri)a appetit nobiliu(s) esse s(ed) ea separari ab illa for(ma)
s(ed) (contra) h(oc) q(uod) m(ateri)a ip(s)am for(ma)m r(ati)onale(m) i(n)fusa(m) q(uo)nda(m) in me(dio) m(ateri)e p(ost) (con)sequit(ur) nove disp(osici)o(n)es (contra) q(uo)d oportebat
p(re)cedentes corp(or)i ad h(oc) q(uod) induceret(ur) in (con)t(ra)rio q(uia) no(n) poss(et) infundi for(ma) r(ati)onal(is) v(e)l d(ic)unt est p(ri)mu(m) n(isi) sic dis-
posi(ci)o(n)es (con)t(ra)rie. Et q(uia) a(rguitu)r postea accipiam(us) carnes ho(min)is v(e)l arietis et c(etera) q(uo)d d(ice)r(e)t p(er) for(ma)s s(ubstanti)ales aut ig(itur)
p(er) for(ma)s s(ubstanti)ales p(re)existentes t(un)c seq(ui)tur q(uod) in eo erat alia for(ma) in m(ateri)a aut p(er) for(ma)s s(ubstanti)ales inductas
per violencia(m) et p(er) in(tellectu)m fecto(rum) si p(er) p(re)existentes t(un)c seq(ui)tur q(uod) inesset alia for(ma) ab illa que co(n)t(ra) est p(er) (con)-
fectio(ne)m et in bove v(e)l in ariete v(er)o erunt plures for(me) s(ubstanti)ales. Si a(utem) tu dicas q(uod) differunt p(er) for(ma)s in-
ductas p(er) violencia(m) t(unc) seq(ui)tur q(uod) violencia sit potior (quam) n(atur)a q(uia) n(atur)a no(n) poss(et) h(oc) facere n(isi) p(er) m(u)ltas t(ra)ns-
mu(tationes) ne(c) violencia a(utem) illas p(ro)duxiss(et) p(er) una(m) t(ra)nsmu(tationem). Dico q(uod) no(n) seq(ui)t(ur) h(oc) q(uia) statim cu(m) est corrupta
for(ma) carnis in m(ateri)a induc(itu)r for(ma) cadaveris et sic for(ma) carnis est a n(atur)a ita for(ma) cadaveris est a n(atur)a. Ve-
ru(m) ta(men) no(n) potest m(ateri)a devenire ad for(ma)m cadaveris n(isi) p(er) corrupcio(ne)m for(me) carnis v(erbi) g(ratia) cu(m) cor(pus) viu(m) est g(ene)r(ati)o
alt(eri)us et c(etera) est q(uod) q(ui)b(us) no(n) g(ene)rat(ur) ex q(ui)b(us)   s(ed) de t(er)tiate ex de t(er)tiato n(on) est q(ui)a corp(us) i(n) quo(d)
s(ecundu)m d(e)t(er)tiatu(m) in de t(er)tiatu(m) (con)t(ra) no(n) est in (con)t(ra)e(n)s q(uod) s(ic)ut fiat inductio for(me) illi(us) seque(n)tis a p(ar)te n(ate). corrup-
cio(n)is no(n) est d(an)d(u)m instans in q(uo) p(rim)o corru(m)p(er)et illa for(ma) p(re)cedens s(ed) solu(m) est d(an)d(u)m instans in q(uo) p(rim)o
inducat(ur) for(ma) seq(ue)ns. In istis n(on) se(m)p(er) se tenet ex p(ar)te ult(im)a v(erbi) g(ratia) violen(tia) p(er) se no(n) intendebat
inductio(ne)m istius for(me) v(e)l illi(us) for(me) s(ed) p(er) se intendebat no(n) t(ame)n aliar(um) for(ma)r(um) p(re)cedentiu(m) et io no(n) o(portet)
q(uod) ad inductio(ne)m for(ma)r(um) seque(n)ciu(m) requirat(ur) agens violentas s(ed) nec(essari)o requiritur ad agens

[Margin note:] c(ontra)riu(m) esse p(er) se ip(s)am (con)t(ra)ria(m) for(me) r(ati)onali et c(etera)

per se incidens in inductionem contrarii sequeretur quod non est quia per hoc non sequitur quod violencia potissi-
ma quam umquam quia una inducetur alia forma sequeretur. Hoc et fuit ratio ad hoc quod inducetur forma eadem specie
que corrumpitur forma carnis. Aliud quod arguitur de mixtione quia si ita esset tunc mixtio non differret a generatione
quia mixtio est miscibilium alteratorum unio et hec fieri non potest ad aliquod ens actu nisi in generatione si in mixto remanent forme
elementorum tunc mixtio non esset miscibilium alteratorum unio tantum sed esset formarum earum formaliter precedentium et
tunc non differret a generatione vel corruptione cum isto nisi habeat fieri vel esse ens in potencia solum quod est. Dico quod forme ele-
mentorum salvantur in mixto sed non est actualiter sed virtute unde [illegible] posuit quod forme elementorum manent in mixto secundum
formas substanciales et etiam secundum qualitates suas et hec est auctoritas Avicenne. Averroys autem quod solum secundum qualitates suas manent in mixto
non autem secundum formas sed hoc non habet veritatem immo manent virtute secundum philosophum et hoc probatur ista via quia omne quod in mixto
generato ex elementis sit plus de elementis quam in prima sola quia nisi in composito ex elementis esset plus de materia de elementis quam in
materia sequeretur generatum elementum posset elementum alterius et per consequens non erunt tot elementa quot [illegible] unum corrumpitur tunc in
illo remanet in alio quam [illegible] quia [illegible] plus de elementis esse in mixto quam sola substancia materie [illegible] est virtus ipsorum elementorum
elementa que manent in mixto virtute [illegible] sed unum elementum non est in alio et hoc ego pono probat via quia cum qualita-
tes prime elementorum sint contrarie et unum contrarium approximatum alteri agit in ipsum ideo hoc quod qualitates approximate ad se in-
vicem una agit in aliam et [illegible] corrumpuntur secundum gradum sub quo erant in elementis quando erant sub formis propriis et
per consequens tunc oportet illas formas venire ad medium cum una agat in aliam mediantibus suis qualitatibus contrariis et [illegible]
destructo effectu propter aliquid destruitur causa modo qualitates prime sunt effectus elementorum et ille corrumpuntur sicut ibi
excellentes sub quo erant in elementis et per consequens ex illis sit remissus effectus quedam qualitas media et hec mediante ac-
tione elementorum et [illegible] qualitates medias [illegible] elementorum remanent in mixto isto modo scilicet secundum gradum remissum unde forme
elementorum non manent actualiter sed corrumpuntur secundum gradum secundum quo habent esse in elementis propter corruptionem ipsarum qualitatum primarum que
sunt effectus proprii consequentes ipsa elementa. Ad [illegible] quod dicitur quod generatio et corruptio non differunt a mixtione dico quod immo diffe-
runt quia non est necessarium manere elementa in corruptione virtute secundum proprias formas sicut in mixtione unde plus re-
manet in mixto quam sit substancia prime materie sed in corruptione non quia in corruptione vel generatione sola substancia materie manet et cum
arguitur quod sic manent miscibilia in mixto sicut actu mixti vel sicut mixta habent esse et cum dicitur quod mixta non
dicuntur actu mixto quia miscibilia actu manent in mixto sed secundum qualitates et quod tu dicis preterea quod videmus quod in mixto
manent qualitates elementorum que sunt effectus proprii earum formas elementorum [illegible] effectus arguitur causam et cum dicitur quod
qualitates ibi manent sub gradu remisso et non secundum illo gradu secundum quo arguunt formas elementorum et cetera. Ex hoc
apparet falsitas opinionis istorum qui dicunt quod forme elementorum manent in mixto sicut forma imperfecta et secundum esse imperfecto
et sic in aliis manent in perfecto forma leonis vel alicuius alius et in homine manent forme alie secundum esse imperfecto et tunc aliter in perfectum
quia in homine continentur omnes forme corporis virtualiter forme non perfecta formam imperfectam includit virtute sed istud non est
verum [illegible] debemus intelligere formas elementorum manere in mixto virtute non quod sint in mixto sicut forma imperfecta
includitur in perfecta sed per tanto quia ex actione ipsorum elementorum mediantibus suis qualitatibus corrumpuntur qualitates sub gradu secundum
quo habent esse in elementis et per consequens corrumpuntur forme ipsorum elementorum non totaliter sed secundum illo gradu sub quo manent in materia elementorum
et ita oportet eas venire ad medium propter illam actionem cum una agat in aliam et cetera. Forma qua homo est homo et per quam
est animal non differunt realiter quia si differrent realiter et una includeretur in alia tunc homo est animal esset vera per formam
per quam animal est animal includitur in homine vel in forma per quam homo est homo et tunc non esset per se formaliter sed homo est animal
sed per se denominativa sicut homo est albus. Ostendit quod est [illegible] in generatione [illegible] in resolutione vel corruptione dicitur quod homo prius
generatur sub forma alia quam sub forma hominis et corrupto homine adhuc post [illegible] in materia hominis remanet animal vel forma alia et
ita homine corrupto homo esset unum animal [illegible] et [illegible] motum quod est in [illegible] quia corruptis [illegible] in [illegible] est aliquid
aliorum remanere ut dicit philosophus in predicamentis. Et quod obicitur preterea quod homo videtur esse secundum multarum alteracionum
et [illegible] non potest esse [illegible] pure quia habet qualitates vel alteraciones requiruntur secundum ens in actu [illegible] potest ponere
quod totum compositum ex materia [illegible] et forma racionali sic subiecti hec dispositionis quia tunc contingit [illegible] ad materiam [illegible] animam
racionalem calefieri et frigefieri quod est contra philosophum [illegible] quod in homine sit alia forma a forma racionali ex qua inducta in materia
hec dicitur esse secundum hec dispositionem et ego dico sustinendo viam philosophi [illegible] quod est erroneum quod intellectus non
forma corporis [illegible] et quod [illegible] ponere in homine aliam formam a forma racionali data a generante per quam homo est secundum hec disposicionem

/. sufficit

3

et alteratio nutritiva. Si autem alio modo velimus dicere oportet quod nos ponamus unum quod in homine sint plures forme et hanc tenent
multi et maiores sicut theologi. Ad dictum quod arguitur postea de cicatrice si esset resolutio quando corrumpitur homo
usque ad materiam primam tunc iam materia prima non possit esse sine hiis accidentibus sequeretur quod non esset ibi eadem cicatrix non que prius erat
et conceditur quod non sit eadem non et quantum ad quod est forma alia non et secundum quod est hic necessarium quod ibi maneat eadem
actu non contraria ut albedo nigredo et figura composita substantia sive composita substantia de necessitate ponitur accidentia ista
contraria sive accidens. Illa tamen est difficilis quia bene potest quod non sit eadem accidentia numero sed quando sit alia forma non et quod est
difficile reddere causam. Dicitur tamen aliter quod ibi maneat eadem cicatrix propter proprietatem formarum quam ibi non generat quibus
ex quibus scilicet determinatum ex determinatio vel corruptio et patet in forma vel physicorum materia iste forma habent proprietatem
et affinitatem et hoc una habet corpore alia quod propter affinitatem illarum formarum potest contingere vel accidere quod re
maneat in eadem cicatrice in specie que prius erat sed bene verum est quod hic bene accidet de accidente sed de accidente
quod requirit causam totaliter extrinsecam a substantia ut de calefactione a sole et caliditate similiter non redditur sufficiens
causa ut ponatur in efficiens extrinsecum esse prius quod tu non potes dicere in proposito et ideo non video causam sufficientem que
possit reddi de hoc et de hoc ego dubitavi et dubito adhuc unum praeter tantum de accidente non est ita difficile reddere
causam quia propter proprietatem formarum potest hic accidere. Cum enim forme sint proprie que ideo convenit quod hinc qualitates pri
mas et quod qualitates prime sunt causa qualitatum secundarum ideo oportet quod hic qualitates secunde que sunt accidentia communia unum
esse eadem. Et quod arguitur postea quare causa quod homo magis inclinat se ad homines quam ad bruta alia et
ad amicos et ad parentes quam ad alios homines. Dico quod secundum intellectum et intentionem philosophi cum intellectus non sit
forma corporis verum quod homo per intellectum non inclinatur ad homines plusquam ad cetera alia vel ad amicos et parentes sed
causa est forma quedam data est a parentibus et hec est que facit hominem esse hominem et propter quam dicitur generare hominem homo et re
homo dicitur animal rationale non quod rationale sit sic forma per quam homo est homo ut est rationalis proprie intellectum sed per appropriationem. Vel pos
sumus dicere quod hic non est propter aliquam formam datam a parentibus sed hoc est propter hoc quod nutrimentum et eruditionem accepit a paren
tibus et quia est magis conversatur cum amicis et cum parentibus quam cum aliis. Et quod arguitur de distinctione partium corporis
dico quod non distinguuntur formaliter quantum eadem est forma in utraque parte corporis sed distinguuntur per diversas post solutionem ab
eadem esse anima. Ad dictum quod arguitur quod quidem est etc. Dico quod cum intellectus noster accipiat ex proprietatibus appropriatis
de ipsis rebus et in eadem substantia possunt esse diverse proprietates ex quibus possunt accipi diversa facit ideo contingit
quod homo et animal faciat diversa alia intellectus et non sub hoc quod homo animal esset dicitur et per diversas formas substantiales.
Et quod arguitur postea de hoc quod dictum est in secundo physicorum quod materia prima et forma ultima etc. Dico quod materia prima et co
ex materia et dispositionibus aliquibus unum per totum ponens quod in homine esset ponere alia forma a rationali et hic et ve
rum. Tunc ad hoc tunc non potest esse intellectus anima vel alia rationalis quod ipsa educatur ab extrinseco et nuda
non oportet in homine ponere alia formam per quam sit sine hiis turbationem et hoc est id quod ego sentio de hoc

Utrum materia possit habere esse separatum ab omni actu. Et quod sic videtur quia prius potest esse sine posteriori et res potest esse sine eo quod non est de ratione eius sed omni entitate sit materia esse impossibile ut dicit commentator in de substantia orbis actus non est de ratione materie. Item ... forme comparate ad materiam habent quendam modum accidentis cum materia sit modo sub ista forma modo sub alia sicut subiectum modo est sub illo accidente modo sub illo ergo sicut subiectum potest separari ab omni accidente ... materie cognoscere diffinire et recipere sed omnes forme respectu materie videntur habere modum accidentis. Quod videtur non posse materiam separatum habere esse ab omni actu vel sic separari potest ab hoc et ab illo. Ad quod notandum quod actus est distinguitur potest scilicet forma esse et agere forma enim quidam actus est quia est actus et perfectio materie esse autem habet rationem actus quia est actus forme agere autem habere rationem actus sumit nomen ... hii autem tres actus sic se habent per ordinem quia agere presupponit esse et esse formam agens enim presupponit esse quia res sicut se habet ad esse ita se habet ad agere unumquodque enim agens sic agit sicut est in actu esse autem presupponit formam sicut actus id cuius est actus. Hunc autem ordinem exemplariter videre possumus aliud enim actum designat calor et esse calidum et calefacere calefacere quidem dicit actum qui est agere esse calidum qui est esse calor vero importat actum qui est forma et constat unumquodque et per se loquendo calefacere presupponit esse calidum calidum vero esse presupponit formam caloris. Possumus autem hos actus sic nominare quia forma dicitur omnis actus primus agere vero omnis actus secundus esse vero et aliquo modo primus aliquo modo secundus actus quia respectu forme est actus secundus respectu vero agere est actus primus. Inter hos vero reperitur connexio sed non est per intellectum agere mediante esse esse vero non importat agere potest enim intelligi res sine eo quod intelligatur agere. Sic etiam et si esse importet formam ut quia non possit intelligere rem esse non intellecto eam habere formam possumus tamen intelligere materiam et formam rei non intellecto eius esse. Sic etiam per intellectum separantur ut inter nullos eorum sit connexio convertibilis secundum actualem existentiam inter aliquos eorum reperitur conversa connexio nam sed forte inter agere et esse nec secundum intellectum nec secundum existentiam sic converso conversa quare potest esse absque eo quod agat tamen inter esse et formam secundum existentiam non videtur separatio sicut enim est habere formam et si habet formam habet esse. Habet autem bonam causam quod agere presupponat esse sic esse formam quare non est connexio inter agere et esse ... maiorem connexionem et formam sicut inter formam et esse sed hic unde non est presentis speculationis ad presens tamen dominum sit maiorem ... separare hic autem ut ad propositum et formam ... esse inter esse et formam quam inter agere et formam. Restat videre quot modis dicitur aliquid separare ab actu ... ut a forma non potest separari ... quod dicitur existentia et intellectu est ergo quod ... materia possit separari ab omni actu ab actu omnino primo ut ... intellectu et existentia ab actu vero medio nec existentia nec intellectu ab actu autem omnino secundo ut ab agere separari potest et intellectu et existentia quod autem ab agere possit utrumque modo ut ab esse quod est medium inter formam et agere separari potest medio modo non existentia quod autem ab agere ... existentia ... in aliquid existens non existentem ergo existiorem in ... separari sicut potest nos enim hic loquimur de agere ut est transiens in aliquid existens ... calefaciat ... potest res calida esse sine eo quod calefaciat et sic potest res esse absque eo quod agat quia non patitur calefieri potest res calida esse sine eo quod calefaciat multo fortius secundum existentiam separari actualiter ab actu quia quod sunt separabilia existentia sunt separabilia intellectu potest multo fortius separari intellectu ab actu vero quia est esse existentia separari non potest nam sed non sit de ratione rei ab hoc actu separari intellectu ... ut existit ... esse in effectu ... omnis sit accepte est sic per rationem quiditatis est tamen de ratione ut existit ... ergo possit materia existere esse convenit ... quod ergo separaretur ab omni esse separaretur ab ordine ... existere sic quod dicere sic omni esse materia absque omni eo quod est effectus aliquid esse quod est inquantum ... ad in effectu non potest sic materia existere sine esse est dicere eam esse et non esse quod est absurdum ergo existentia ut materia est ad in effectu non potest separari ab omni esse. Intellectu autem separari potest et dicitur sic quod esse sic sit per rationem quiditatis ab actu vero quo est forma nec intellectu nec existentia separari potest. Non intellectu quia cum sit de se potentia non potest per se ... ad formam facere intellectum nisi ut est actum ... non intelligitur nisi per analogiam ad formam ... quod quid est est obiectum intellectus ... omnes potestatis differentias et quiditates sunt quedam modo ... non possumus intelligere materiam nisi ut est sub forma et ut habet analogiam ad formam quod autem existentia non possit ... separari a forma patet ... ab esse et esse absque forma esse non possit ... ab omni actu ... ab esse et ab omni autem esse separari ... ab omni agere sive ab omni actu transeunte ... separari non potest intellectu ... materia et existentia et intellectu separari ab omni agere ... ab hoc esse et ab illo ab omni forma separari non potest intellectu quia non nisi per analogiam potest intellectu sed non existentia sed separari possit ab hac forma ... illa et ratio non separari a forma intellectu quia ... existentia sed separari possit ab hac forma vel illa et ratio non separari ... ad formam potest intelligi. Ad rationes. Ad primam dicendum quod actus qui est esse sed non sit de ratione materie ... de ratione eius ut existit ... et ut est aliquid in effectu actus ... forma non solum est de ratione eius ut existit sed ut est aliquid ab intellectu apprehendo ... hic sufficit ad hoc quod nec existentia nec intellectu possit materia separari ab omni forma et ut est aliquid ... ad secundum dicendum quod cum forma habeat modum accidentalem ... ut existit ... et est aliquid in effectu ... forma. Ad aliud ad quod ... forme habent modum accidentalem per comparationem ad materiam ut existit ... sub forma aliqua ut dictum est videantur habere quendam modum accidentalem ... de ratione materie sic accepte sic habet ad esse et esse sub forma aliqua ut dictum est ... non habet accidentalem modum ... de ratione materie sic accepte ...

Vide q i s[ub]b[st]is no sit g[e]n[erati]o simp[liciter] q[ui]a ens simp[liciter] uno mo d[icitu]r. i. ulti[mum] et sic ens simp[liciter] divid[itur] contra ens g[e]n[era]tu[m]. 2[o] m[odo] simp[liciter]. i. p[er]fe[ctu]m et sic simp[liciter] divid[itur] contra s[ecundu]m quid et sic s[ubstanti]a e[st] ens simp[liciter]. 3[o] m[odo] p[er] d[icitu]r ens simp[liciter]. i. ens actu et sic ens divid[itur] contra ens i[n] po[tentia] q[ui]a n[on] e[st] po[tentia] tale no[n] e[st] simp[liciter] tale et q[ui]a q[uod] q[uod] multip[liciter] unu[m] oppo[situ]m to[ciens] et reliq[uum] e[rgo] no[n] ens simp[liciter] dicit[ur] t[ri]pl[iciter] v[e]l no[n] ens ulti[mum] v[e]l no[n] ens s[ubstanti]a v[e]l no[n] ens aliq[u]o mo[do] i[n] actu s[ed] nullo isto[rum] p[otes]t g[e]n[erari] et c[etera] Q[uod] aut[em] ex
no[n] ente simp[liciter] no[n] possit e[ss]e g[e]n[erati]o s[ub]b[stanti]e p[ate]t q[ui]a agens nat[ur]ale p[er] q[uo]d actio[n]e[m] fit g[e]n[erati]o s[em]p[er] p[re]supponit aliq[ui]d i[n] q[uo] agat q[ui]a
ex n[ichi]lo n[ichi]l fit. i. ulti[mum] no[n] ente i[d est] q[uod] n[on] ex ente. 2[o] m[odo] q[ui]a d[icitu]r p[ri]mo phi[sicorum] ex no[n] s[ub]b[stanti]a no[n] fit s[ub]b[stanti]a i[d est] q[uod] n[on] ex
no[n] ente s[im]p[liciter]. 3[o] mo[do] q[ui]a ex no[n] ente aliq[uo] m[odo] i[n] actu no[n] p[otes]t e[ss]e g[e]n[erati]o q[ui]a s[ecundu]m com[mentatorem] 8[o] phi[sicorum] si ... e[ss]et m[ate]ria
ab o[mn]i actu no[n] poss[et] e[ss]e s[u]b[i]ecta motui et t[ra]nsmutationi s[ed] sine motu et t[ra]nsmut[ation]e no[n] fit g[e]n[erati]o g[e]n[er]a[t]io [etc.]
¶ S[ecun]do s[ecundu]m g[e]n[er]ac[i]o[n]em simp[liciter] d[icitu]r d[upliciter] possit. s[cilicet] abs[olu]te et co[m]p[ar]ate. ... d[icitu]r aliq[ui]d tale abs[olu]te q[uod] s[ecundu]m se tale
et s[ecundu]m sua p[ri]n[cipi]a tale s[ed] d[icitu]r e[sse] aliquid co[m]p[ar]ate tale q[uo]d e[st] r[espectu] alt[er]i[us] tale. Utr[o]q[ue] au[tem] m[od]o i[n] s[ub]b[stanti]a rep[er]i[tur] g[e]n[erati]o simp[liciter]
... quid accip[itu]r simp[liciter] et abs[olu]te s[ecundu]m se q[ui] co[n]siderant ea q[uo]d q[ue] sunt p[ri]n[cipi]a g[e]n[erati]o[n]is h[ec] au[tem] sunt m[ateri]a et for[ma]
po[tentia] et actus g[e]n[erati]o n[on] incip[it] a[utem] ab ente i[n] po[tentia] et t[er]minat[ur] ad form[am] et ad ens i[n] actu i[ncipit] a no[n] ente et
t[er]minat[ur] ad ens q[uo]d e[rgo] e[st] g[e]n[erati]o ex ente i[n] po[tentia] simp[liciter] et t[er]minat[ur] ad ens simp[liciter] et abs[olu]te no[m]i[n]e p[otes]t d[ici] g[e]n[erati]o simp[liciter]
tal[is] au[tem] e[st] g[e]n[erati]o s[ub]b[stanti]e ex illo n[on] ente i[n] po[tentia] p[ro]p[ri]e loq[ue]ndo e[st] g[e]n[erati]o aliqua q[ue] subiect[um] forme q[ue] p[er] illa[m] g[e]n[erati]o[n]em
acq[uiritur] ... e[rgo] for[ma] s[ub]b[stanti]al[is] q[ue] acq[uiritu]r p[er] g[e]n[erati]o[n]e[m] s[ub]b[stanti]e sic i[n]p[ur]a m[ateri]a q[ue] de se pure i[n] po[tentia] o[mn]i[n]o ipsa[m] m[ateri]a[m] e[ss]e ... su
biect[um] ... g[e]n[erati]one ... i[n] p[ri]mo de g[e]n[erati]one ca[pitul]o de alt[era]c[io]ne d[icitu]r q[uod] yle ma[xim]e e[st] g[e]n[erati]o[n]is s[ub]b[stanti]a ... ipsa for
[ma] s[ub]b[stanti]al[is] ... ipsa[m] m[ateri]a[m] q[ui]a nulla acc[iden]t[ali]s p[re]cedit ipsa[m] p[ro]p[ri]e loq[ue]ndo ipsa m[ateri]a et p[ri]ma yle e[st] ... e[rgo] ...
g[e]n[erati]o s[ub]b[stanti]e s[ed] n[on] alia ... h[ec] e[st] p[ro]p[ter] acc[ident]is ex ente n[on] i[n] actu et ex p[ro]p[ri]o[n]e ... aliq[ui]d p[er] actus ex e[ss]e
... i[n] po[tentia] p[ro]p[ri]e et ex tali ente i[n] po[tentia] fit g[e]n[erati]o quale e[st] illud ens q[uo]d subiect[um] forme p[er] g[e]n[erati]o[n]e[m] acq[ui]site. e[rgo]
g[e]n[erati]o s[ub]b[stanti]e e[st] g[e]n[erati]o simp[liciter] q[ui]a ex no[n] ente ... ex ente simp[liciter] i[n] po[tentia] ... g[e]n[erati]o s[ub]b[stanti]e e[st] g[e]n[erati]o simp[liciter] q[ui]a t[er]
mi[n]at[ur] ad ens simp[liciter] t[er]minat[ur] n[on] ad f[or]ma[m] q[ue] simp[liciter] d[icitu]r ens. Viso e[rgo] quo[modo] i[n] s[ub]b[stanti]is rep[er]iat[ur] g[e]n[erati]o simp[liciter] abs[olu]te
restat vide[re] quo[modo] i[n] eis rep[er]iat[ur] g[e]n[erati]o co[m]p[ar]ate h[oc] ad co[m]pa[ratio] d[u]pl[ex] p[otes]t fieri v[e]l r[espectu] acc[ident]i[u]m ut co[m]p[ar]ando s[ub]b[stanti]am
ad acc[iden]s v[e]l r[espectu] s[ub]b[stanti]a[rum] ut co[m]p[ar]ando s[ub]b[stanti]am ad s[ub]b[stanti]am utr[o]q[ue] au[tem] m[od]o i[n] s[ub]b[stanti]is rep[er]i[tur] g[e]n[erati]o simp[liciter] na[m] r[espectu] acc[ident]i[u]m
q[ui]a s[ub]b[stanti]a g[e]n[er]at[ur] simp[liciter] e[st] q[ui]a s[ub]b[stanti]a plus h[ab]et de ent[ita]te q[uam] acc[iden]s. Co[m]p[ar]ando et s[ub]b[stanti]am ad s[ub]b[stanti]am i[n]ve[nitur] i[n] s[ub]b[stanti]a
g[e]n[erati]o simp[liciter] et sic no[n] q[ui]a s[ub]b[stanti]a g[e]n[er]at[ur] simp[liciter] s[ed] s[ub]b[stanti]a p[er]fecior r[espectu] s[ub]b[stanti]e i[m]p[er]fecte d[icitu]r g[e]n[er]ari simp[liciter]. S[ub]b[stanti]a au[tem]
i[m]p[er]fecta p[er] h[anc] co[m]pa[ratio]nem no[n] d[icitu]r simp[liciter] g[e]n[er]ari. h[oc] au[tem] p[er]fe[cti]o p[otes]t d[upliciter] accipi na[m] h[uius]... g[e]n[er]a[ta] et corr[upta] ut s[unt]
mixta ... sunt ea i[n] q[ui]b[us] no[n] t[er]minat[ur] g[e]n[erati]o ne[c] ... g[e]n[erati]one ... ut sunt talia ad q[uo]d ... p[er]ve[n]it
... sunt ... nat[ur]al[is] g[e]n[erati]o[n]is e[st] n[on] p[er]ve[n]ire ad ... no[n] cessat g[e]n[erati]o s[ed] e[st] p[er]ve[n]ire ad al[iud]. S[ecundo] v[e]l co[m]pa[ratio] g[e]n[erati]o[n]is
un[i]us ... ad g[e]n[erati]o[n]e[m] alt[er]i[us] ut g[e]n[erati]o ... ad g[e]n[erati]one[m] ad g[e]n[erati]o[n]e[m] t[er]re. v[e]l co[m]p[ar]ab[itur] g[e]n[erati]o eius ... no[n] sunt
... ad g[e]n[erati]o[n]e[m] ... i[n] q[ui]bus ... sic g[e]n[erati]o ... ad g[e]n[erati]o[n]e[m] al[iu]s v[e]l co[m]p[ar]ab[itur] ad ... m[ixta]
mixta ad q[uo]d ... p[er]ve[n]ire e[st] cessare g[e]n[erati]o nat[ur]alis ut si co[m]p[ar]et[ur] g[e]n[erati]o un[i]us al[iu]s ad g[e]n[erati]o[n]e[m] alt[er]i[us]. S[ed] p[ri]mo mo[do]
accipiat[ur] g[e]n[erati]o simp[liciter] ex victoria q[ui]a g[e]n[erati]o ignis e[st] g[e]n[erati]o simp[liciter] r[espectu] g[e]n[erati]o[n]is t[er]re. S[ecundu]m q[uod] m[odo] accip[itur] g[e]n[erati]o
simp[liciter] ex ... q[ui]a g[e]n[erati]o al[iu]s e[st] g[e]n[erati]o simp[liciter] r[espectu] ... g[e]n[erati]o[n]is s[ecundu]m ... m[od]o accip[itur] g[e]n[erati]o s[im]pl[iciter]
ex p[er]fe[cti]o[n]e sp[eci]ei q[ui]a g[e]n[erati]o al[iu]s p[er]fe[cti] e[st] g[e]n[erati]o simp[liciter] r[espectu] al[iu]s i[m]p[er]fe[cti] et g[e]n[erati]o ... al[iu]s e[st] g[e]n[erati]o simp[liciter] r[espectu] pla[n]
te et g[e]n[erati]o pla[n]te r[espectu] lapid[is]. S[ed] s[ecun]do ... m[od]is acc[ipitur] g[e]n[erati]o simp[liciter] q[ui]a ex victoria for[m]e et ... n[ec]
et ex p[er]fe[cti]o[n]e sp[eci]ei plus rep[er]i[tur] de entitate i[n] una s[ub]b[stanti]a q[uam] i[n] alia et q[ui]a g[e]n[erati]o s[ub]b[stanti]e plus de ent[ita]te e[st] g[e]n[erati]o simp[liciter]
r[espectu] s[ub]b[stanti]e defici[en]tis a p[er]fe[cti]o[n]e ent[ita]t[is] illi[us]. Ad p[ri]m[u]m d[icendu]m q[uod] e[st] d[icendu]m q[uod] i[n] s[ub]b[stanti]is rep[er]i[tur] g[e]n[erati]o simp[liciter] s[ecundu]m q[uo]d ...
s[ub]b[stanti]a simp[liciter] ex no[n] ente. ... q[uod] no[n] sol[um] d[icitu]r g[e]n[erati]o simp[liciter] s[ed] e[tiam] q[ui]a t[er]minat[ur] ad ens simp[liciter]. Dato e[rgo] q[uod] no[n] e[ss]et
g[e]n[erati]o ex no[n] ente simp[liciter] adhuc e[ss]et i[n] s[ub]b[stanti]is g[e]n[erati]o simp[liciter] q[ui]a t[er]minat[ur] tal[is] g[e]n[erati]o ad s[ub]b[stanti]am q[ue] ens simp[liciter] d[icitu]r
de[fici]e[n]s e[rgo] ar[gumentu]m q[ui]a no[n] sillogizat s[ed] peccat i[n] forma de[fici]e[n]s e[rgo] assumendo fals[um] et peccando i[n] m[ateria] q[ui]a ut o[mn]is
e[st] q[uod] g[e]n[erati]o s[ub]b[stanti]e e[st] no[n] ex no[n] ente simp[liciter]. i. ex no[n] ente ulti[mo] ut ex n[ichi]lo. n[ec] ex no[n] ente. i. ex no[n] ente
p[ri]mo ut ex no[n] s[ub]b[stanti]a ... ut dicebat[ur] et h[oc] ex no[n] s[ub]b[stanti]a no[n] fit s[ub]b[stanti]a. s[ed] ex no[n] ente simp[liciter]. i. ex no[n] ente i[n] ac
tu et ex ente i[n] po[tentia]. Q[uod] q[uod] ar[gumentu]m m[ateri]a[m] nu[m]q[uam] separari ab actu q[ui]a si sic. motui et t[ra]nsmut[ation]i no[n] e[ss]et s[ub]b[stanti]a
dici p[otes]t q[uod] acc[identi]u[m] g[e]n[erati]o[n]i s[ub]b[stanti]e s[ed] q[uod] h[uius]

Q. Videtur q[uod] i[n] acc[identi]b[us] no[n] sit g[e]n[erati]o simp[liciter] q[ui]a q[ui]d et simp[liciter] oppo[n]unt[ur] ... i[n] eodem i[n] e[ss]e no[n] possu[n]t s[ed] g[e]n[erati]o
o[mn]i[u]m acc[iden]tis e[st] s[ecundu]m quid. i[d est] g[e]n[erati]o r[espectu] eius et e[ss]e ... s[ed] acc[iden]tia no[n] s[unt] e[nti]a s[ed] s[unt] entis e[rgo] et c[etera]
S[ed] d[icendu]m e[rgo] q[uod] i[n] p[re]missa q[uestio]ne dicebat[ur] g[e]n[erati]o d[icitu]r simp[liciter] p[otes]t abs[olu]te et co[m]p[ar]ate cu[m] e[rgo] q[uer]it[ur] ut[rum] i[n] acc[iden]t[i]b[us] sit g[e]n[erati]o
simp[liciter]. si intelligat[ur] abs[olu]te et s[ecundu]m se. no[n]. s[ed] co[m]p[ar]ate sic. Q[uod] au[tem] i[n] acc[iden]t[i]b[us] sit g[e]n[erati]o simp[liciter] abs[olu]te

Deus qui sanctum angelum tuum in huius vite peregrinatione
custodem michi deputare dignatus es concede propitius
ut que in spiritu digne ... ipso ... suffragantem
celestem consequar effectum per xpm dominum nostrum

sed considerentur predicta patet de levi. Dicebatur enim quod generatio erat per se de non esse ad esse ut patet ex primo physicorum, unde generatio simpliciter si sit ex non ente simpliciter vel si sit ad esse simpliciter. Secundum igitur istorum modorum generatio accidentis potest dici generatio simpliciter, non enim talis generatio meretur nomen generationis simpliciter quia fit ex non ente simpliciter in actu sed ex ente in potentia. Dicimus enim quod semper per se loquendo generatio non est ex ente in actu nec ex privatione sed ex ente in potentia per se. Enim calidum non generatur ex frigido nec ex privatione calidi sed ex eo quod est potentia calidum, sed tale ens in potentia est per se quod generationi subicitur quale id quod subicitur forme substantiali et tale ens in potentia subicitur in generatione accidentis quale est sicut forme accidentali. Forma autem substantialis ut dicebatur immediate perficit materiam, forma autem accidentalis que per alterationem inducitur non immediate perficit ipsam materiam quia huius forme sicut per alterationem inducte aliquo modo tamen est totum compositum ex materia et forma non talis forma in toto composito fundatur. Sit ergo per se loquendo generatio calidi ex potentia calido et generatio omnium accidentium ex eo quod potentia est tale sicut est ex potentia substantie fit substantia sed potentia calidi non est potentia simpliciter. Est enim subiectum in actu quod est potentia calidum et substantia in actu preter substantiam forme calidi sed quod est potentia substantia et id quod subicitur forme substantiali est potentia simpliciter, ideo generatio substantie est generatio simpliciter quia est ex non ente simpliciter in actu. Patet ergo quod ex parte termini a quo si quod generatur dicitur esse ex non ente generatio accidentis non est generatio simpliciter cum generatio eius sit non sit ex non ente simpliciter sed solum non ente aliquo ut ostensum est. Ulterius non possumus dicere generationem accidentis esse generationem simpliciter ex parte termini ad quem ut dicatur generatio generatio simpliciter quia terminatur ad ens simpliciter quia accidentia non sunt entia simpliciter sed entis ut declaratum est. Ergo quod in accidentibus non reperitur generatio simpliciter absolute. Restat ergo videre quod ibi reperiatur generatio simpliciter comparate. Hic autem simpliciter et tribus viis possumus accidentis perfectionem comparare ad generationem esse per quam reponitur in specie et ad subiectum in quo fundatur et ad esse sub quo existit cetera enim. Huius modis venari possumus unum accidens plus habere de entitate quam aliud. Prima via sumitur ex parte oppositi alterius enim sit sicut de opposito ad oppositum est enim motus ad formam que est aliquo modo media inter duo opposita et maxime aliquo modo habet esse inter duo opposita. Huius autem oppositio ut patet per communem predicamentum secundum esse et in sic se habet quod unum habet rationem habitus ad vero privationis. Cum ergo generatur id accidens quod habet rationem habitus est generatio simpliciter non absolute sed comparate ut respectu eius quod habet rationem privationis quia tale accidens deficit ab entitate eius quod habet rationem habitus. Sic ergo ex parte oppositi accidentis investigare possumus unius generationem esse generationem simpliciter respectu alterius in quantum entitas unius est perfectior et minus permixta privationi quam entitas alterius accidentis. Secunda via ad idem sumitur ex parte substantie in qua accidentia fundantur. Nam si una substantia plus habet de entitate quam alia et unam substantiam generari respectu alterius simpliciter respectu alterius quia accidens ab ipsa substantia dependentia accidens illud quod aptum natum est fundari in substantia habente plus de entitate per quod huius esse videbitur magis entis et generatio eius per se loquendo erit generatio simpliciter respectu accidentis quod habet fundari in substantia minus habente de entitate. Tertia via sumitur ex parte ipsius esse quod aliquod accidens dicitur magis esse in actu quia huius tribus modis investigare generatio simpliciter respectu accidentis huius esse minus in actu. Ideo bene est ex physicorum in libro de generatione dicitur generationem calidi esse generationem simpliciter respectu generationis frigidi calidum enim excellit frigidum in predictis tribus quia calidum magis sequitur speciem et formam frigidum vero dicitur non quod frigiditas sit pura privatio sed quia plus habet de imperfectione admixta quam caliditas. Secundo quia caliditas apta nata est fundari in substantia magis entis quia in igne frigidum vero in substantia minus ente quia in aqua vel terra. Tertio quia calidum habet esse magis activum quam frigidum frigidum enim respectu calidi non debet dici activum sed subactivum. Sed si queratur quam predictarum mariarum sit potior et per quid debeamus dicere magis generationem accidentis esse generationem simpliciter vel ratione substantie in qua fundatur vel ratione oppositi vel ratione sui esse. Dicendum quod si omnes iste bone vie sunt tamen consideratio ratione in qua fundatur si sint per se et per quod huius potior esse videtur quia accidentia sunt in se entitatem aliquam habent et eis aliquid esse conveniat magis tamen dependentia per entitatem que est in substantia per eorum minimam vel per eorum esse quam ad esse simpliciter et si quid opponitur et opposita in eodem esse non possunt. Dicendum quod tota veritas est absolute sed comparate non idem enim potest esse parvum et magnum ad aliud et ad relatum et quod est relatum si quid ipse considerat potest esse simpliciter respectu alterius. Cum vero accidentia non sint entia nisi quia entis dicimus est quia non entia simpliciter et quod generatio eorum non est generatio simpliciter absolute loquendo potest tamen esse generatio simpliciter comparate sicut unum accidens est ens simpliciter respectu alterius ut respectu eius quod magis ab entitate deficit.

[illegible]

v Utrum vita cuiuslibet istorum inferiorum determinetur certo periodo et videtur quod sic quoniam. i. quod consumitur a tempore a tempore mensuratur vel metitur sed omnia consumuntur inferiorum consumuntur tempore vel per actus. Contra. periodus non est aliud quam certa mensura durationis alicuius causata a corpore celesti et hoc patet per expositionem nominis huius periodus quia periodus dicitur quasi a peri quod est circa et odos modulatio quasi circularis modulatio. dico ergo ad questionem quod vita cuiuslibet inferiorum determinatur certo periodo. cuius ratio est quia esse et vivere eorum que sunt hic dividitur in perfectum et defectum omnia. i. illa inferiora aut sunt in proficiendo aut in deficiendo tempus autem perfectus secundum motum accessus corporum superiorum sive stellarum et tempus defectus secundum motum recessus accessus autem et recessus corporum superiorum certa mensurantur et determinantur et non possunt fieri velocius vel tardius quare et dimensiones eorum que hic sunt oportet esse secundum naturam determinatas. Item perfectus eorum que sunt hic infinitus ex augmentatione virtutis dantis esse et defectus ex defectu ita quod tota duratio rei est ex ordinatione virtutis dantis esse vel conservantis in esse virtus autem conservans in esse determinata est in duratione cum hec sit ex aliqua constellatione accessus autem stellarum ad aliquem determinatum aspectum et motus earum ad oppositum aspectum determinata sunt ergo et res hic existentes aliquam determinatam durationem vel periodum habent secundum Aristotelem 2o de generatione. Dico quod cuiuslibet vita sive duratio mensuratur periodo unde quidam astrologi ex constellatione existente in tempore generationis alicuius aliquas habent prognosticationes de duratione illius generati et de vita et de moribus ipsius sufficienter tamen de ipso iudicare non possunt quia non considerant ad omnes stellas sed ad erraticas et ad aliquas fixas et ideo decipiuntur in iudiciis eorum. quamvis autem periodus cuiuslibet determinata sit potest tamen diminui vel augeri virtus. i. recepta in materia recipiente propter diversitatem materie recipientis. Sicut ergo aliquis producitur quod secundum cursum celi talis debeat febricitare videmus quod tempore colericum est et quia iste est colericus potest ante tempus illius febris disponere ipsum ad oppositum ita quod virtus celestis non recipietur in materia sic autem non contingit elongari periodum et per oppositum diminui et hoc est quod dicit Aristoteles quod periodus [illegible] ipse est equalis per inequalitatem materie et ideo non est frustra opus medicorum et hoc est quod dicit Aristoteles. Contra istam questionem arguitur sic quia non consumuntur a celo nec corporibus celestibus nec mensurantur vel determinantur certa periodo et hoc per expositionem ipsius nominis periodus sed ad unum istorum inferiorum ut intelligentia non determinatur certa periodo quia intelligentia est quedam separata et separata non consumuntur aliquo ergo etc. Contra dico quod si aliquid sit quod non mensuretur per se nec per accidens motu celi nec mensura periodo aliqua secundum naturam ex motu celi intelligentia autem cum per se non mensuretur motu celi sed per accidens ut intelligere quoniam est quia ipsum intelligere est cum continuo et tempore ut dicit Aristoteles. Contra si cuiuslibet istorum inferiorum esset certa periodus tunc omnia illa que generantur in eodem tempore et in eodem loco haberent eandem periodum cuius oppositum apparet ad sensum ut de homine et equo et asino et cetera. Ad hoc dico quod quamvis stelle que conveniunt ad unum aspectum sint unius virtutis indivisibilis tamen sive indivisa in diversa quantum possunt recipere ergo licet generata in uno loco secundum materiam una sit alia magis disposita quam alia potest una magis recipere in [illegible] maioris durationis quam alia et non videtur possibile quod aliqua duo fiant hic eodem existente aspectu ad utrumque [illegible] stellarum non solum ad se invicem sed adeo que sunt hic existentes diversitate in ubi stellarum diversas. i. in aspectu stellarum non solum ad se invicem impossibile est habere eundem aspectum adeo que sunt hic duo. i. in eodem existentibus in eodem aspectu ad se invicem impossibile est habere eundem aspectum adeo que sunt hic duo i. in eodem existentibus in eodem aspectu ad se invicem [illegible] distabunt ad invicem et per consequens habebunt diversum orizontem quamvis loco esse non possunt nec generari quin necessario distabunt ad invicem et per consequens habebunt diversum orizontem quamvis non fuit [illegible] et alia virtus recipietur in uno et alia in alio ergo non est necesse quod aliqua duo sic [illegible] nec tamen sint eiusdem durationis verisimile tamen est quod quanto propinquius sibi generantur et eadem materia magis sunt equalis durationis

[illegible] possunt esse plures [illegible] esse [illegible] non quod [illegible] si vita [illegible]
[illegible] eiusdem rei possunt esse [illegible] in suo genere [illegible]
sed quia [illegible] eiusdem ordinis [illegible] in eodem genere [illegible]
[illegible] eiusdem ordinis [illegible] ordinis que in eodem genere [illegible]
[illegible] eiusdem speciei sed [illegible] ordinis que in eodem genere [illegible]
[illegible] sed [illegible] speciei [illegible] duo homines [illegible]
[illegible] de certis [illegible] eiusdem generis et ordinis [illegible]
[illegible] solum [illegible]
concludit

[illegible]

quod sit se cognoscere singulare sed experiencia [illegible] sed ille [illegible] [illegible] se reflectere

non ergo intellectus [illegible] cognoscit [illegible] singulare [illegible] intellectum [illegible] cognoscere singulare, [illegible] quia primo quo [illegible] cognoscit singulare [illegible] se cognoscere [illegible]

Ad 1m [illegible] cognoscere singulare [illegible] singulare [illegible] in intellectu [illegible] cognoscimus nos cognoscere singulare [illegible] cognoscimus [illegible] singularis [illegible] singulare [illegible] 2o arguo

[illegible] quod intellectus cognoscimus singularis [illegible] in intellectu singulare [illegible]

Ad 3m arg. [illegible] color [illegible]

[illegible]

Ad arg. [illegible]

[illegible]

spem intelligibilem de aliis [illegible] singulari intelligibili [illegible] in intellectu [illegible] cognoscit [illegible] singularitatis [illegible] intellectus [illegible] fantasma [illegible] in intellectu [illegible] in intellectu [illegible] singularitatis [illegible] alia dubitatio est Ad 4m [illegible] fantasma [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] forma [illegible] requirit magis et minus [illegible]
[illegible]
[illegible] requirit magis et minus [illegible]
[illegible] requirit magis [illegible]
[illegible] requirit magis [illegible]
2 [illegible]
[illegible] requirit magis et minus [illegible]
[illegible]
3 [illegible] non requirit [illegible] magis et minus [illegible]
[illegible] non requirit [illegible]
4 [illegible]
[illegible] non requirit magis [illegible]
[illegible] magis [illegible] minus [illegible] forma [illegible]
[illegible]
[illegible] non requirit [illegible]
[illegible] magis et minus [illegible] non requirit [illegible]
[illegible]
5 [illegible] requirit magis et minus [illegible]
[illegible] requirit magis et minus [illegible]
6 [illegible] forma [illegible] requirit magis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] non requirit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] requirit magis et minus [illegible]
8 [illegible] requirit magis et minus [illegible]
[illegible]
[illegible] requirit magis et minus [illegible]
[illegible]
[illegible]
9? [illegible]
[illegible]
[illegible] requirit magis et minus [illegible]
[illegible]
[illegible]
10 [illegible]
[illegible] requirit magis et minus [illegible]
[illegible] requirit magis et minus [illegible]
[illegible]
[illegible]
11? [illegible]
[illegible]
[illegible] magis et minus [illegible]
12 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] non requirit magis et minus [illegible]
[illegible] non requirit [illegible]
13 [illegible] requirit magis et minus [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] requirit magis et minus [illegible]
[illegible] 14
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] requirit magis et minus [illegible]
[illegible] requirit magis et minus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] requirit magis et minus [illegible]
[illegible]
[illegible] requirit magis [illegible] 39
[illegible]

[illegible]

[illegible]

anglis singnatiandum de re ut
custo re mai vii r et dici
dilapsi considerans Apliis corinthii
nunc temporam [illegible] requietam
consolat eam in vii mactis redderis
eam secretum de anglorum custodia que
est eis deus ordinavit qui dicit deus
erat in medio lippis [illegible] ambulas
in nunc [illegible] sine et prise cosmos
angnantur cum re mundi spectacula cer
tius delectabilia / similitudines ferrice
et spectacula et [illegible]

Angeli tunc quam exceptado sermo
est custodia et defensio a [illegible]
quam anglis suis [illegible]

Ista quidem verba [illegible] dicit mele alle
gorint qui receperunt eam [illegible] ut
qui omnium in spiritualia possunt et
respiciunt [illegible] quod [illegible] non
indignunt anglorum custodia ad noctem
sicut et tunc ad dignitatem quod
[illegible] [illegible] [illegible] quod angeli [illegible]
ei et debent verba ista multi de corpore
et [illegible] quod est eam

Quoniam vero ista verba [illegible] ad notam in
tentionem ut vis [illegible] anglorum intelligentiam
sacerdotes et clericos quod deus mandavit
de eis ut custodiant eam in mentis
[illegible] suis

Secunda [illegible] vero[?] tendendi dicit quod cum
sacerdotes sunt altissimi et [illegible]
in mactis nove [illegible] nominis
vere dignitatis ibi anglis suis 2o
mandavit vere legacionis ibi mandavit
de re 3o debitum vere sollicitudinis
ibi ut custodiant te in viis tuis

Quia sacerdotes angeli vocantur [illegible]
Malachie 2 [illegible] sacerdotum custo
diunt scientiam usque ibi angelus [illegible]
[illegible] et [illegible] angelos [illegible] et in
telligunt ministros sacerdotum [illegible] 3o
nos

[illegible] quam angeli [illegible] considerari sunt lucis
intellectus [illegible] sicut [illegible] in [illegible]
[illegible] angelorum lux est appellata et quod
dixit lucem ecclesiae sic sacerdotes sunt
[illegible] et debent lucidi esse eam illu
minantes [illegible] ut dicens in
[illegible] ad [illegible] vos estis lux mundi

Secundo quam angeli considerari [illegible] sicut specu
la [illegible] signaculum divine similitudinis [illegible]
Ezechiel [illegible] signaculum similitudinis in
delicias paradisi dei fuisti

plenus scientie [illegible] plenus [illegible]
[illegible] in sacerdotes debent
[illegible] signacula divine [illegible]
[illegible] quam [illegible] [illegible]
deus consignavit [illegible] [illegible]
in [illegible] quod sacerdos [illegible]
[illegible] est [illegible] ut
signaculum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
operando

Sed aut quis quod sit signa [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Tertio [illegible] dicitur de [illegible]
[illegible] dicit deus [illegible]
[illegible] signum [illegible] in sacerdo [illegible]
[illegible] non videmus
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Tertio est quam angeli in [illegible]
considerari sunt in [illegible]
[illegible] et quos deus [illegible] in
[illegible] [illegible] quam [illegible]
[illegible] [illegible]

Sic sacerdotes sunt in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quos deus
[illegible] auctore sacerdos
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] auctore sacerdos
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] deus [illegible]
[illegible]

Sed [illegible] [illegible]
deplorat [illegible] dicens
[illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible]
de angelis [illegible] [illegible]
est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sic [illegible] [illegible]

[illegible] cui [illegible] laus
[illegible] sit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Et ut scias quales
oporteat = angelos
esse. i. sacerdotes qui
videmus adveniens [illegible]
in [illegible] legimus [illegible]
[illegible] igneas ad caritatem
[illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible]
elemosinas ad [illegible] compassione
[illegible] ad laudem
[illegible] ad honorem

Alia [illegible] legimus angelos igneos
ad caritatem [illegible] [illegible]
[illegible] angelos [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] flammam
[illegible] [illegible] in [illegible] = sacerdos
ignis [illegible] amoris [illegible]
ut ignis [illegible] [illegible]
in eo sit in [illegible] [illegible]
ardeat

[illegible] [illegible] [illegible] legem
de angelis laudare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
calidus ut frigidus [illegible]
= [illegible] te [illegible]
ore me [illegible]

Dico angelos posse [illegible] [illegible]
[illegible] erat [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sic [illegible] [illegible]
[illegible] alba [illegible] frigiditate
[illegible] [illegible] [illegible]
sic sacerdos debet in se habere
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sacerdoti [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sic [illegible]
[illegible] [illegible] sic [illegible]

De 3a angelos sit sacerdote [illegible]
[illegible] [illegible] angelis [illegible]
[illegible] habere gladium in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] sit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ista
[illegible] [illegible] [illegible] esse
De [illegible] [illegible] [illegible] angeli
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Joseph
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

De [illegible] angelis [illegible] 38 327
[illegible] [illegible] laudaverunt [illegible] [illegible]
[illegible] i. angelorum [illegible]
[illegible] debet = [illegible]
aliorum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
re [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] devocionem [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] intellectus
[illegible] [illegible] videmus [illegible] [illegible] 164
[illegible] [illegible] in [illegible] ut [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] legimus angelos [illegible] ad honorem
[illegible] ut [illegible] [illegible] refugas ad hono
rem refugiunt [illegible] angeli honorem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vellent ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] refugite
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
honores [illegible] dignitates [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lega
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] angeli [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sic [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad salutem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lega
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] legatione [illegible] [illegible]

De [illegible]
[illegible] [illegible] legatus [illegible] plenissime
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sacerdotibus [illegible] [illegible] lega
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] legatus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
victoria

[illegible] legatus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

hoc est lumen mundi dicitur ...
mus.
ista legatio peractata non quin ...
uiz et magnus [illegible] quid ... dicit
in zacha ... in ... nox
irrobare [illegible] ... dies
... legatio ... agentes ...
... uobare ... in ... graecia ...
... multas ... ubi ...
... est graecia ubi alexandria et alios ...
...
... ista legatio est ... quia
... arbitrarentur ... ut ...
... facitur ... non ...

Dum complerentur dies ... erant omnes discipuli
... in eodem loco ... 2 ...
... multa ipsius ... sancti ...
... arbitror ... in
... = ... et ...
... = ... et precedent ...
... et precedent ... et
... et ...
mansiones
... dies ... ut uiz in ...
... ut ... ut ...
... et ut ...
...
... ubi dum complerentur ...
... ... et ... in
... ... in ... et ...
...
... ubi dies ... dies ...
... cum ...
...
...
... dies ...
... ubi erant omnes discipuli ... simul.
... omnes ...
erant ... et ... aliis ...
... ubi in eodem loco ... est locum
... et ...
... nos ... et ...
... est ...
...
...
...
sunt autem ... uiz.
serenitas in ...
...
...
et ...
... dies ...
ad ...
ad ...
ad ...
ad purgamentum uoluntatis
ad ... puritatis
ad ...
... omnis ...

ad quod ...
reduci ... planete ...
... stelle ...
... luce ...
...
...
...
... modo ...
... serenitas ...
...
... dies ...
...
... dies in ...
... ubi ...
dies ...
... ista ... uiz ...
... mane et ...
...
...
... indignitatem ...
...
... dies ...
... dies ...
...
... dies ...
...
...
...
...
...
...
uiz ...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
... uiz ...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
formalis
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
... uirgine.

ut ora de moueantur in mysterio cum fide | Vestigia eius secutus est pes meus

Vestigia eius secutus est pes meus

Et aut tota sit in istis pre ut non
Dicit [illegible] est ceterum venientes in ministerio
Ondit (?) vel in hoc auctoritate lumen fidei
quod est ... creatura [illegible] hoc nomine
creato est eo quod fides omnium florem
(?) ... [illegible] fides est ... (?)
... adde in asserto ... qui coluit
sic ... est in ... (?)
sic sonantes ... vadit qui procedit
... humanas in ... multipli
catione hinc ... vadit ... in ... (?)
multiplicatione procedentes apertio
replicamus et est quod aug de fide
et legibus etc
Ita dicens quidem ut fidei venie
tebant intendit et nacto
et aut
Vocis ... quod magis addat infideles
dat perplenitudo
aguat in firmitates
comanet tempestates
Sic ... fidem ... impugna
nonis in ... aduersantes idolorum
... (?)
... inquinationes inpiorum
... persuasiones hereticorum

Sic ut filii dei et ecclesie sancte nactem
... in die ... cum ad ...
... idolorum ... est ab apostolis
... philosophorum
manifestatur est miraculis
... persecutiones impiorum ~~...~~
dimicatum est amaritudinibus
... persuasiones hereticorum defensatur
est ... et figurant ... (?)
sic ... fide ... ~~...~~
Abel ... fide ...
... fide ...
... fide nec ad ...
... fide sara ~~...~~
... fide ... (?)
... fide moyses ...
... fide ... (?)
ruby
Ondatur vel in hoc auctoritate humi
... vt maue
... in ... lant
Volucres
Dilatant se flores
Descendunt rores
... se colores
Sic in ... (?)
dissipatorum debent ... audiri
in veneratione ... indefectibile
cordis ... nihil
distrahe
affectus ... inflammari ... (?)
... profectum
debent ... infirmorum
ad edificationem ... edificationem
... (?)
Hoc ... (?)

Vespertina ... (?) clausione florum
absconsione colorum
volucrum silentium
rorum absconsum
... (?) in cordibus
... clauditur ... pre
teritis absconditur ... (?)
et fit pusillanimitas ardentis
et manet siccitas deuotionis
Ondit ... in auctoritate fides ... (?)
quod ... celi ... est
flamma ... (?)
... stabilitas
caliditas flammae
et claritas continua
Sic quod ... illuminans intellectum
inflammans affectum
corroborans affectum
et ... defectum
Ondit vel in hoc auctoritate planeta vel hec
... dici ... quia ... (?)
... a sole qui est nobilissimus planetarum
in ... (?) planetis ... est
... fecunditas
visibilis iocunditas
... radiosa
et venustas ... (?)
Sic in ... gloria est fecunditas ...
iocunditas ... delectabilis
... in ... (?)
et venustas admirabilis
... gloriam ... nos ~~...~~

[illegible]

[illegible]

Tam[?] in [illegible] peccat[?] [illegible] in [illegible]
co[illegible] [illegible] [illegible] mors peccat[?] [illegible]
[illegible] et mortua est mors co[illegible]
mors co[illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3o [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 9. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 3 [illegible] xxv. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] xxvi.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] hoc est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
morte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

~~Rec~~

Reclinatorium aureum ascensum purpureum media caritate constravit Cant. 3.

Dilectus sponse dicit beatus Augustinus super illud [illegible] dominum et in melodiam [illegible] in medio [illegible] laudem [illegible] labores humanos primo in medio [illegible] [illegible] ut solis vester dissidenter illumina [illegible]

[illegible] et summe ac sacratissime trinitatis [illegible] cum [illegible] [illegible] solennissima [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] voluntatibus ineffabilibus et angelicas [illegible] incomprehensibilibus [illegible] [illegible] machine singularibus [illegible] ac [illegible] [illegible] extollenda laude [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] in primo [illegible] de [illegible] nulla [illegible] [illegible] trinitate nulla temporis nulla [illegible] nulla [illegible] cogitant et [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] ineffabili [illegible] [illegible] [illegible] dissimile [illegible] ineffabilis [illegible] [illegible] excellit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] trinitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sillogizantium dyalecticorum in veritate trinitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rethoricorum [illegible] trinitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] indignitate trinitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] trinitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] geometricorum [illegible] [illegible] trinitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] astronomicorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] trinitatis domum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ordinem [illegible]

[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ut singularis et socialis ut [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] et ut [illegible] in pluralitate personali

Singularitas [illegible] [illegible] essencialis [illegible] in ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pluralitas [illegible] in [illegible] [illegible] reclinatorium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] grammatice singulariter ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] trinitas singulariter [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] trinitas [illegible] [illegible] [illegible]

Unitas

est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inextensione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] essenciae [illegible]

+ ubi accepit deus in matre
et carne portando

quia elegit abiectus = in domo dei magis quam habitare in tab[illegible]
[illegible] longeva et sine similis portanda

vade et recumbe in novissimo loco scilicet
in extremo loco
Declaratio et quod predicator debet ... [illegible]
... pacificus ... [illegible]
... [illegible]
... auctoritas ... [illegible]
... [illegible]

[illegible]

vnum ... maria
vade et recumbe in novissimo loco ...

[illegible]

vade et recumbe in novissimo loco

[illegible]

Francisco vade et recumbe in novissimo loco

[illegible]

... elegit ... post ...
... candela ...
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... elegit
... facultate ...
... [illegible]

[illegible]

[illegible] sustinet [illegible] non manet [illegible]

[illegible]

[illegible] regularis [illegible]

[illegible] elegit [illegible]

[illegible] forte [illegible] elegit [illegible]

[illegible]

[illegible] religionem [illegible]

Et de hac [illegible]

[illegible]

[illegible] imperfectionis [illegible]

[illegible]

[illegible] regulares [illegible]

[illegible] religione [illegible]

[illegible]

fuit .ii. in monte [illegible] manens
[illegible] [illegible] modo ut [illegible] effigie
[illegible] [illegible] in ore [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tangit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] tangit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de lapide [illegible] ut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in fide
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nominato loco
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] nominato loco [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nominato loco [illegible] in uita
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] regio
regio .n. celestis illustrat [illegible] splendore in-
flammat [illegible] calore vegetat [illegible]
vigore [illegible] [illegible] vigore [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ut caritas [illegible]
[illegible] ut pietas [illegible] [illegible] ut [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible]
Illustrat .n. essentia luce ueritatis inflammat
essentia face caritatis vegetat [illegible]
[illegible] pietatis [illegible] [illegible] gradum [illegible]
caritatis
[illegible] [illegible] ipsius corporis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tangebat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
Hoc uocamus nomen loci illius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dominum ihesum christum ut [illegible] [illegible]
[illegible] nos [illegible] qui cum patre [illegible]
[illegible] uiuit et regnat [illegible] secula secu-
lorum amen

+ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] contemplando [illegible]
[illegible] [illegible] adorande

Ro verum cum summa simplicitas dei stet distinctio attributorum ex natura rei et non [illegible] que tollit summam unitatem
non est ponendum in deo sed tollit distinctio summam unitatem tollit ergo etc. Et patet quia [illegible]
que tollit summam unitatem tollit summam entitatem [illegible] in deo que tollatur summa entitate [illegible]
quia [illegible] de eadem [illegible] et distinctum [illegible] distinctio non est summa [illegible]
[illegible] si inter attributa non esset aliqua distinctio ex natura rei [illegible] uno attributo cognito omnia cognoscerentur
et sufficeret investigatio [illegible] qui investigaverunt plures [illegible] perfectiones attributales [illegible]
[illegible] istam conclusionem [illegible] 2° [illegible] 3° [illegible] ad varias opiniones [illegible] ad primum est
opinio Thome et Godofredi et aliorum quod inter attributa est [illegible] distinctio [illegible] sine intellectu et [illegible]
recolligendo varias [illegible] doctorum qui istam [illegible] defendunt per decem et octo rationes. 1° [illegible]
[illegible] 11° [illegible] de summa entis dei [illegible] est [illegible] 29 [illegible] 12° [illegible] 31°
[illegible] in deo non est [illegible] Augustinus [illegible] de [illegible] habitaculo. [illegible] in deo non est magis sapientia
quam bonitas. Sed si esset aliqua distinctio inter sapientiam et bonitatem [illegible] sapientia esset magis [illegible] quam bonitas
2° sit [illegible] nulla res est [illegible] Augustinus 1° de doctrina [illegible] [illegible] formalitates
perfecte [illegible] sunt [illegible] formalitates sic [illegible] ad res sicut [illegible] ad [illegible] sunt plures formalitates [illegible] plures res [illegible] 5° sit
plures formalitates sunt plures res. [illegible] 6° sit [illegible] formalitas est [illegible] realitas [illegible]
distinctio formaliter distinguitur realiter [illegible] attributa sit [illegible] formalitas [illegible] a quo [illegible]
[illegible] distinguitur formaliter distinguitur et realiter [illegible] 7° sit [illegible] et convenientia [illegible]
formaliter ad realitatem [illegible] formaliter ad realitatem [illegible] que conveniunt formaliter [illegible] realiter [illegible]
que differunt formaliter differunt realiter [illegible] 8° sit [illegible] unum [illegible] tot modis [illegible]
realiter [illegible] convenientia vel est realis vel rationis [illegible] vel est realis vel rationis [illegible]
9° sit [illegible] non excedit [illegible] quia [illegible] ad [illegible] differentia est [illegible] cum
[illegible] non excedit [illegible] entis [illegible] vel est realis vel rationis [illegible]
[illegible] et [illegible] vel est realis vel rationis [illegible] 6° [illegible]
eodem [illegible] addito ad [illegible] [illegible] formalitas [illegible] realitatem [illegible] 10° sit [illegible] ad [illegible] ad [illegible]
[illegible] realitatem. 11° sit Augustinus [illegible] de trinitate dicit quod [illegible] et bonitas [illegible]
[illegible] que [illegible] bonitas [illegible] in abstracto non est [illegible]
[illegible] 12° sit [illegible] attributum divinum quia est [illegible] abstracto [illegible] et sic nulla est distinctio ex natura
realitatem [illegible] non [illegible] attributorum sit [illegible] summum non [illegible] aliquem
ad [illegible] non formaliter [illegible] 13° sit distinctio rei et rei facit [illegible] summum non [illegible]
[illegible] alio [illegible] nulla est [illegible] 14° sit [illegible] ad [illegible]
[illegible] si est aliqua distinctio [illegible] vel est realis vel rationis [illegible] 3° [illegible]
inter rem et rem non cadit medium [illegible] inter [illegible] realem et rationis [illegible] 15° sit
16° sit formalitas [illegible] formalitatum [illegible] realem et rationis cadit medium [illegible]
multiplicatio [illegible] multiplicationem [illegible] formalitatum multiplicationem et [illegible]
17° sit [illegible] est in deo [illegible] summa unitatem [illegible] formalitates [illegible]
summam unitatem et non summam unitatem [illegible] summam unitatem [illegible] sunt plures forme
que [illegible] realem et non formalem [illegible] in deo [illegible] realem et formalem [illegible]
per [illegible] est ad principale [illegible] distinctio tollit summam unitatem [illegible]
Alia opinio est [illegible] quod [illegible] attributa divina est aliqua non [illegible] sive distinctio ex natura rei
[illegible] distinctio modalis sive formalis non [illegible] intelligo [illegible] distinctionem
[illegible] ad [illegible] [illegible] principalis [illegible] aliquo modo distinguitur [illegible] rei [illegible]
[illegible] Augustinus [illegible] 3° [illegible] dicebat [illegible] non [illegible] 3ª [illegible]
rei distincta [illegible] Augustinus [illegible] intelligere [illegible] magnum et bonum
quo non [illegible] intelligere patrem et filium et spiritum [illegible] simplici [illegible]
[illegible] nisi esset [illegible] aliqua distinctio ex natura rei [illegible] Damascenus [illegible] non [illegible]
[illegible] non [illegible] dei [illegible] 3° sit distinctio attributorum est summa distinctio
[illegible] quam filius procedit ut [illegible] intellectus [illegible] ut amor [illegible] voluntate [illegible]
[illegible] intellectus est principium [illegible] voluntas est principium [illegible] non sunt idem ex natura rei
[illegible] relationibus [illegible] istas [illegible] emanationes [illegible]
[illegible] sub ratione [illegible] non [illegible] istas productiones [illegible] sic non
[illegible] filius [illegible] productionis [illegible] alio et alio modo [illegible] filius [illegible]
[illegible] Augustinus [illegible] de trinitate [illegible] 5° sit distinctio [illegible] filius [illegible]
non est [illegible] tale distinctionem [illegible] intellectus et voluntatis et aliorum attributorum [illegible] distincta
[illegible] distinctio intellectus [illegible] quia nulla distinctio [illegible]
[illegible] distinctione et [illegible] ut est [illegible] distincte [illegible]
[illegible] non [illegible] posset [illegible] intellectus [illegible] distinctione [illegible]
distinctione [illegible] non [illegible] distinctione [illegible]
[illegible] eadem [illegible] eadem [illegible] intellectus est [illegible]
[illegible] sit [illegible] et voluntas [illegible]
[illegible] intelligere mala [illegible] voluntas [illegible] non [illegible] mala [illegible]

[illegible] sit [illegible] non verificatur de eodem secundum rem [illegible] de eo [illegible] sicut [illegible] intelligit [illegible] [illegible] distinguuntur [illegible] formalibus rationibus distinguuntur [illegible] formaliter distinguuntur [illegible] [illegible] de eadem re simpliciter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Circa 3 articulum videndo [illegible] [illegible] Primo quid est forma. 2o quid est formalitas. 3o quid est forma differentie. 4o quid est differe[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ad aliud quod dicitur [illegible]

Ad aliud quod dicitur [illegible]

Ad aliud quod dicitur [illegible]

Ad aliud quod dicitur [illegible]

Ad aliud quod dicitur [illegible]

[illegible]

Ad aliud quod dicitur [illegible]

Ad aliud quod dicitur [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ad 3m concedo totum argumentum usque ibi · quando dicitur · quod idem erit augmentatio et qualitas · dico licet · quod quando aliquid acquirit novam qualitatem

acquirit novam partem ad precedentes · et sic dico · quod qualitas non differt ab augmentatione · quia dicitur augmentatio proprie dicta · est quando novum pars

ad precedentes · alio modo · aliquid quando acquirit aliquem terminum · sed qualitas sine parte · sed multa partes precedentes persequitur · et sic dico quod

qualitas et augmentatio differunt · et quia non videat aliquis quando non aliquis · ¶ Ad 4m quia contra ad 2m argumentum quando qualitates minoris et quando

non · ¶ Ad 5m dico quod diverse qualitates possunt tenere eandem · ut sub alia et alia ratione · sed eadem ratione quia non in diversis

[illegible] · sed diverse rationes · [illegible] et in qua [illegible] ut est qualitas subsistens · et non alia in [illegible] · et in [illegible] qualitates ut

[illegible] sic parte ex parte [illegible] · eodem modo dico quod eadem [illegible] · sed [illegible] rationem et sic [illegible] qualitate · et [illegible]

rationem · et sic alia qualitate · et [illegible] hoc non sufficeret · ut in [illegible] [illegible] alicuius [illegible] quod in formam [illegible] dicitur [illegible] qualitas

[illegible] quod [illegible] minorem vel maiorem · et [illegible] alia [illegible] · dicitur [illegible] eodem modo de qualitate et qualitate · [illegible] est idem ·

[illegible] · sed · quod [illegible] quod est [illegible] · dicitur [illegible] qualitas · sed ante quod [illegible] · de [illegible] · [illegible] ex parte [illegible] dicitur [illegible] qualitas

et hoc non est in qualitate ¶ Ad 1m dico quod [illegible] de [illegible] [illegible] est [illegible] · quod [illegible] in [illegible] · aliquis non est [illegible] visibilis et [illegible] ·

est [illegible] visibilis · et tamen ex hoc non [illegible] · [illegible] et aliquis [illegible] [illegible] · [illegible] ad [illegible] [illegible] · ad bonum intellectum ·

et [illegible] est [illegible] · in [illegible] qualitas [illegible] · [illegible] [illegible] · quod illa [illegible] que est qualitas · est [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ·

et [illegible] · et ad [illegible] quando [illegible] [illegible] · dico quod [illegible] · non [illegible] in [illegible] ad quod [illegible] · non est in [illegible] modo [illegible] [illegible] ·

[illegible] in [illegible] · qualitas est [illegible] · sed hoc est in [illegible] modo [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ · qualitas est [illegible] · et ex hoc non [illegible] [illegible] ·

[illegible] · ad [illegible] non in [illegible] modo [illegible] [illegible] · [illegible] est visibile · et [illegible] est in [illegible] modo [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] · et [illegible] est [illegible] · —

¶ Ad octavum dico est eodem modo quod [illegible] est [illegible] ¶ Ad 9m dico eodem modo · quod [illegible] est [illegible] · et eodem modo ad 10m. ¶ Ad primam

auctoritatem dico quod [illegible] non [illegible] [illegible] quod [illegible] · sed [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] · et eadem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ·

[illegible] [illegible] [illegible] · [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] · sed [illegible] [illegible] · [illegible] sed sunt [illegible] [illegible] · non [illegible] ex

hoc · quod sunt [illegible] diverse [illegible] [illegible] [illegible] · et hoc in intelligit [illegible] et non [illegible] ¶ Ad aliam auctoritatem [illegible] [illegible] et

[illegible] · dico quod non est [illegible] · sed [illegible] [illegible] · et ad [illegible] dico quod in intelligit [illegible] quod [illegible] et qualitas [illegible] · diverse [illegible] ·

[illegible] quod [illegible] est qualitas · tamen [illegible] [illegible] [illegible] · quod [illegible] [illegible] [illegible] · que [illegible] diverse [illegible] in [illegible] [illegible].

Iste sunt tituli questionum in isto volumine [illegible]

Utr damnatus possit = [illegible]
Utr de magnitudine possit = [illegible]
Utr [illegible] beatus sit possit = [illegible]
Utr corpus [illegible] celeste possit [illegible] =
Utr aliquis generetur [illegible] et corrumpatur
Utr forme possit [illegible] et [illegible]
Utr [illegible] et [illegible] et non [illegible]
Utr forme [illegible] [illegible] et singula sint [illegible] [illegible]
Utr [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible]
Utr [illegible] continuum [illegible] [illegible] [illegible]
Utr motus celi sit indivisibilis
Utr [illegible] habeat aliquid [illegible]
Utr [illegible] [illegible] possit = [illegible]
Utr [illegible] [illegible] recipiat [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] una moveat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] [illegible] [illegible] moveat [illegible] [illegible]
Utr [illegible] [illegible] augeant
Utr [illegible] possit augeri
Utr duo corpora possint = in eodem loco
Utr [illegible] in [illegible] et augeri sit [illegible] corporeum
Utr corpora celestia habeant eandem materiam cum [illegible] in [illegible]
Utr [illegible] et in [illegible] [illegible] agant et patiantur
Utr [illegible] tangant [illegible]
Utr [illegible] [illegible] tangant [illegible]
Utr [illegible] habeant locum
Utr corpora celestia sint visibilia
Utr magnitudines habeant = in corpore [illegible] [illegible] in [illegible]
Utr celum sit [illegible]
Utr [illegible] habeat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] [illegible] [illegible] = [illegible]
Utr corpus [illegible] [illegible] possit in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
Utr corpus [illegible] possit [illegible] = [illegible] non gloriosum
Utr corpus gloriosum possit [illegible] = [illegible] [illegible] glorioso
Utr in supplicio in [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
Utr de [illegible] et [illegible] possit = [illegible]
Utr [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible]
Utr [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible]
Utr [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] =
Utr [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] ut [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] possit [illegible] = [illegible] [illegible] [illegible]
Utr in [illegible] sit [illegible] [illegible]
Utr [illegible] sit [illegible] [illegible]
Utr [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] possit [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] possit = [illegible] [illegible]
Utr [illegible] sit [illegible] ydeas
Utr sit [illegible] plures ydeas
Utr in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cognoscet [illegible] [illegible] [illegible] aliquid [illegible]
Utr [illegible] [illegible] sit [illegible]
Utr [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cognoscat [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cognoscit [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
Utr corpus [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possit moveri [illegible]
Utr [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] [illegible] sint [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] [illegible] [illegible] visibilis
Utr [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
Utr aliquid [illegible] possit moveri
Utr [illegible] possit [illegible] [illegible] visione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Utr in [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible]
Utr [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] possit in [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Utr [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum ens simpliciter [illegible] et est [illegible] sit primum [illegible] intellectus [illegible] ad [illegible]

Utrum omnes omnia [illegible] scire desiderant / Utrum inter omnes [illegible] visus faciat magis scire / [illegible]

Utrum [illegible] non [illegible] circa [illegible] mentem / Utrum singularitas sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum idem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] maneat [illegible] / tempore

Utrum negatio [illegible] [illegible] [illegible] et affirmatione [illegible] opponitur

Utrum ens de omnibus [illegible] [illegible] [illegible] / Utrum [illegible] et [illegible] significant eandem naturam

Utrum hoc [illegible] [illegible] [illegible] est idem et non sit [illegible] [illegible] et [illegible]

Utrum hoc [illegible] impossibile est idem et non sit [illegible] / Utrum [illegible] sit dare [illegible]

Utrum eadem res possit [illegible] / Utrum [illegible] sit [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] et non sit / Utrum natura [illegible] [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] / Utrum [illegible] [illegible] sit conveniens

Utrum ens [illegible] [illegible] [illegible] / Utrum sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in eodem

Utrum ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit cognoscere [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum magis [illegible] sit magis difficile ad cognoscendum / Utrum [illegible] sit [illegible] [illegible] speculativa [illegible] longa

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] cognitus.

Utrum difficultas cognoscendi sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cognoscibilium / Utrum [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum in [illegible] possit cognoscere [illegible] / Utrum in [illegible] sit [illegible] et [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] / Utrum idem [illegible] [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut ad [illegible] [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit conveniens

Utrum possit [illegible] [illegible] [illegible] / Utrum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum [illegible] sit de [illegible] / Utrum [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum hoc sit [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] / Utrum [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum [illegible] sit [illegible] in [illegible] et magis [illegible] / Utrum [illegible] sit [illegible]

Utrum [illegible] est sit idem [illegible] [illegible] / Utrum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible]

Utrum in [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum in [illegible] [illegible] sit [illegible] / Utrum singulare sit [illegible] [illegible] intelligibile

Utrum [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] / Utrum [illegible] [illegible] [illegible] inferioris includat [illegible] [illegible]

Utrum [illegible] sit [illegible] [illegible] non longa [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] longa

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] / Utrum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] longa [illegible]

Utrum ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~

Utrum hec sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit conveniens

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]

Utrum [illegible] sit [illegible] / Utrum [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum [illegible] sit [illegible] sit [illegible] / Utrum sit [illegible] [illegible] [illegible]

Utrum [illegible] sit [illegible] / Utrum [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] / Utrum [illegible] sit [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] intelligentias [illegible] in [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] intelligere [illegible]

Utrum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Quod non transeat intelligentia localiter in instanti videtur. Si contingat dicere ultimo esse in oriente
aut ergo in eodem nunc est in occidente aut in diversis. Si primo modo tunc erit simul et semel in diversis locis
quod est impossibile. Si in diversis ergo cum inter diversa instantia cadat tempus medium similiter oportet quod in tempore medio sit ab
oriente in occidentem. Ad hanc rationem est primo intelligendum una est quod intelligentia potest esse in eodem instanti
simul in diversis locis. Sed hoc fortificatur hoc modo quia si hic tunc possit esse in tribus et quatuor et per eadem rationem in
infinitum et sic posset esse in infinitis locis si essent localiter quod est impossibile quia tunc haberet potentiam in
finitam. Prima quia videtur per auctorem in quarto physicorum in duobus locis vel tribus in primo capitulo de vacuo. Aliter
solvitur quod non est necesse quod tempus semper cadat inter duo instantia. Sed hoc non potest intelligi nisi [illegible] vel quod hoc
instantia ordinentur ad invicem extra tempus et hoc non potest esse quia instans vel est terminus temporis vel [illegible] temporis ut
dicitur quarto physicorum. Aut quod inter instantia eiusdem temporis non cadat tempus medium et hoc reprobatur sexto physicorum quia
tunc illud tempus vel aliqua pars eius componeretur ex instantibus. Aut quod ponantur duo diversa tempora quorum terminos
essent duo instantia et illa duo contingunt simul sicut duo puncta duarum linearum quorum extrema tantum lineae
ad invicem componuntur. Sed contra. Sicut in uno illorum instantium est in termino a quo et in alio est in termino ad quem. Tunc quaero
quando transit spatium medium in quo sit. An in tempore aliquo medio et habetur propositum aut in instanti medio et tunc illud in
stans erit terminus alicuius temporis sed non duorum temporum quorum alia duo sunt [illegible] et quod tunc unum instans erit unum
tempus ab una parte. Ergo oportet ponere tantum tempus inter media in quo fiat motus quare sic habetur propositum. Aut oportet po
nere quod intelligentia sit in spatio medio in alio duorum instantium et ergo est in alio illorum in occidente vel oriente
sequitur quod erit simul et semel in diversis locis. Si dicatur quod non pertransit spatium inter oriens et occidens sicut
nec anima quando cogitat de oriente quandoque in occidente quando omisso toto spatio medio statim cadit cogi
tatio super terminum ad quem quantumcumque maxime distat. Sed istud non valet quia ipsa cogitatio quamvis velocissima videtur esse
tamen non fit nisi est extra locum suum in quo est anima cogitans quia cogitatio est opus vel habitus vel virtus animae sicut quando
sumus ad hoc tamen quod quidem si fieret extra locum istum oporteret quod anima ipsa fieret extra locum illum et totus homo
quia accidens non est extra locum subiecti sui. Ideo cogitatio non mutat locum suum quando homo cogitat de locis distantibus
sed quia habet speciem rei distantis praesentem apud se ideo potest cogitare de ea sine omni transmutatione locali
si ergo cogitatio non mutat locum nisi tantum in quo est quia non transit medium sed stat citra. Ergo non valet. Intelligentia
etiam in loco a quo abeo in quo fuit prius nisi transeat medium. Item hoc probatur per diffinitionem medii datam in quinto physicorum
ubi dicitur quod id est medium in quod transmutatum prius venit antequam veniat ad terminum ad quem. Item hoc dicit auctor [illegible] medii et sic
quod omne transiens ab extremo in extremum transit per omnia media. Item sit a oriens b occidens et moveatur
ab oriente in occidens quando ergo intelligentia est totaliter in a quiescit quia ipsa habet a totum et non incipit
acquirere aliquam partem eius et quando totaliter in b quiescit quia iam cessavit transmutatio. Ergo si transmutatio est
fiat oportet quod fiat extra a et b sed nihil est extra ista nisi spatium medium ergo oportet quod transmutetur in illo. Item si intelligentia
non transit spatium sive [illegible] hoc quod non dependet a loco corporali vel [illegible] alia causa quam fingere et fiat in toto ad
[illegible] sine translatione medii tunc apud ipsam et transitum est a toto in totum non habet medium aliquod tamen immo tamen de
est ac si non esset ergo tam cito transibit intelligentia de toto uno ad aliud inter quos est maximum spatium sive in
finitum sicut inter quos nullum est spatium quod est omnino absurdum. Item transmutatio incipit agere et fiat in agente sed
ipse quietes habent spatium subiectum in quo fiunt ergo [illegible] et ipsa transmutatio et multo magis quam transmutatio
motus est [illegible] nam sunt fixa et independentis quam quies. Ergo si intelligentia quiescendo determinat sibi spatium
locale multo magis in transeundo. Item auctor ergo in [illegible] dicit quod omnes transmutationes habent aliquid fixum super quod fiat
et maxime in loco quod dicit quod omnes habent aliquid fixum sicut et transmutatio in loco et excitat de omnibus ut in generatione et corruptione
[illegible] in actu in alteratione et augmento in loco spatium ergo oportet ponere quod in hac transmutatione sit spatium super quod et
per quod fiat fiat vel quando tamen duo invicem contingunt si immobiliter ponatur in hoc uno et transeat in aliud sed inter
superficies corporum non sit spatium medium tamen oportet adhuc quod sit transitus quod fiat super spatium hoc modo non nisi est motus
inter illos terminos positos nisi [illegible] fingantur esse tamen transitus sunt veri tamen [illegible] se totos sed [illegible] partes aliquas
illorum dictatas ita quod illa pars quae est apta posteriori ipsius motus dicatur terminus a quo et illa pars alterius tamen opposita
ad quam finitur motus dicatur terminus ad quem et illud totum utrumque sit spatium medium super quod est transitus inde
arguitur sic. Si duo spatia pedalia contingant invicem et immobile sit in uno corpore idem mobile non dicitur moveri a quo
modo in illa cum nihil sit medium ergo si spatium inter terminos orientis et occidentis nullum reputatur per intelligentiam
sequitur [illegible] quod nulla erit translatio illius. Quorum quidem tamquam vanissimum ut mihi videtur relinquo et retineo aliud solum
probabile valde quod non contingit dare ultimum instans in quo intelligentia sit in termino a quo sed primum in quo sit in termino ad quem
unde si transferatur ab oriente in occidens contingit dicere quod nunc primo est sed non nunc ultimo in oriente sicut accidit in ha
bitis subito mutatis in instanti. Nam ultimo temporis instantis tamen a quo est res in termino ad quem ut dicitur 4o 8 physicorum

maxime si terminus ad quem sit res permanens ut si fiat ab albo in non album debemus dicere nunc primo est non album sed non nunc
ultimo est album. illud enim instans licet sit finis preteriti et principium futuri temporis non tamen in eo actu terminus futurus et non maxime in eo
terminus preteritus sed in eo correspondet unum sicut in tempore ipso in quo est mobile sub termino a quo est sibi succedere correspondens ad ultimum
finale sic exitum in non esse sic in eodem tempore sibi est dispositio ad ultimum esse ipsius termini ad quem et induci ad de
termino ad quem sed tamen denominatur mobile a termino a quo eo quod a principio per tempus usque ad medium prevalet terminus a quo et magis est quod remanet
de eo quam quod inducitur de eius opposito et postmodum tempore continuus licet tamen vel magis videatur paulatim induci
de termino ad quem tamen adhuc denominatur mobile a termino a quo quia solidius et firmius est et magis fixum quod remanet de
termino a quo quam id quod inducitur de termino ad quem quia id quod delinquitur a termino a quo habet se per modum habitus radicati. illud vero
quod inducitur de termino ad quem habet se per modum dispositionis nove continue crescentis usque ad finale complementum eius ita patet nunc
non tamen assignatur hic per causam sufficientem sed solum dando viam quo valeat intelligi quod mobile denominatur a termino a quo magis
quam ab ad quem ut scilicet predictum est eius recipiatur et non alterius in tempore propter istud et dixi ut non intelligatur quod tota forma
et esse termini a quo inducatur in instanti ultimo propter quod videtur aliquid quod ideo non per terminum ad quem denominatur in tempore per
oppositum. hoc enim est causa falsa. quoniam una forma termini a quo succedere correspondet in tempore continuus et una forma termini ad quem in
tempore eodem simul succedere generatur. sic ergo terminus ad quem inducitur in instanti quod est ultimum temporis in instantis tota
continuum et ergo dicendum pro illo quod primo nunc est mobile sub termino ad quem et non quod nunc ultimo est sub termino a quo eo quod si
correspondet termini a quo est illo instanti et finalis generatio termini ad quem. sic dicitur aperte ista quod cum sit continuum intelligere
ab oriente in occidentem debemus dicere quod nunc primo est in occidente et non nunc ultimo est in oriente et ita gradatim
dare primum instans in quo est in occidente sed non ultimum in quo est in oriente propter hoc non est ponere duo instantia
in opposito sed unum tantum in quo sit motum terminum et ideo dicitur mutatio et non motus ut dicit probabiliter et Amagius
Contra autem istud sunt omnes rationes que sunt contra ipsam positionem eo quod tamen non stet ipsa positio. tamen possunt post
de adduci alique rationes aliunde contra istam positionem ratione ubi motus ponitur sed contra ipsam positionem instare. quod primo arguitur sic
motus est inter duas quietes et mutatio similiter quarum una est in termino a quo et reliqua in termino ad quem sed sicut instans ad
quod terminatur motus terminat se cum quiete sequente ita instans a quo incipit motus terminat se cum quiete precedente
ut patet quoniam aliquid movetur de albedine in nigredinem sicut enim in fine temporis quod mensurat motum est nigrum sic in principio
illius est album sed idem instans quod est principium motus est finis quietis precedentis ergo oportet dicere pro illo instanti quod mobile
nunc ultimo quiescit ergo oportet sumere ultimum ipsius termini a quo. Et istud non concludit quia aut dicit in fine quinti
physicorum quod mobile dum est in termino a quo secundum partem quiescit et secundum partem movetur et ideo durat quies eius quousque motus scilicet usque
ad ultimum exitum in non esse habet aliquid de termino a quo in quo quiescit ratione illius licet moveatur quoad id ipsius
termini a quo quod continue corrumpitur. ideo instans idem quod est principium temporis motus non est finis quietis in termino a quo immo istius
quod est terminus motus sed idem instans debet termino ad quem in quo primo acquiritur et in quo corrumpitur totaliter quies in termino a quo. ideo simpliciter
loquendo non oportet dicere quod nunc ultimo quiescat. Si tamen extendamus sermonem et consideremus quod ante motum illum fuit quies
simpliciter et totaliter et quando incepit ille motus iam quod adhuc quod est motus non est quies quia et eodem non sunt et ita
considerans quod secundum partem quies cessavit quod cessatio non est talis nunc scilicet in instanti primo temporis mensurantis motum pertransit gradi
sed cum erit mobile nihilominus adhuc in tempore illo toto sub termino a quo ut dictum est postquam et incepit moveri
et ideo non potest pro illo nunc dicere quod nunc ultimo est in termino a quo et ita nunquam oportet accipere ultimum simpliciter illius termini ideo argumentum
non concludit. Sic patet in illis et hoc exposite dicit aut in VI physicorum. Unde si arguatur hic quod mobile in illo tempore sub termino a quo
ergo in quolibet illius temporis et ita in instanti illius ultimo propter hoc quod dicit in VI physicorum quod quando aliquid movetur in aliquo tempore
movetur in quolibet illius et ita si aliquid est sub aliqua passione in aliquo tempore est sub illa in quolibet illius et ita sequeretur quod
sit sub termino a quo in toto tempore illo. Dicendum est sicut pertinet aut solvit hanc obiectionem scilicet in VIII physicorum scilicet quod dandum est quod non
potest esse aliquid presens et sic intelligenda est auctoritas VI physicorum de motu quod de termino a quo ultimo hec enim sunt verba eius videlicet distinguendum quod aliquid temporis
naturale est motus et cetera et natum est mobile esse sub termino a quo quia quamvis per partem temporis aut potest esse terminus temporis et sic non est verum quia in eadem
plena corruptio termini a quo et inductio termini ad quem. Quod vero hic dictum est quod mobile est sub termino sub termino a quo in toto
tempore continuus intelligendum est hoc esse verum in omni continuo donec acquiratur terminus immediatus ad quem et sic ultimum
per ordinem usque ad remotissimum terminum et non quod permaneat mobile sub termino a quo primo donec veniat ad
ultimum terminum quoniam sunt multi termini ad quem medii. Verbi gratia in motu locali sit primus locus alicuius mobilis aliquis
in quo quiescit et moveatur usque ad quintum non est intelligendum quod semper sit primus donec veniat quintum sed si primus
alius locus et equalis illi mobili nec maior nec minor sit ita semper et in illo loco secundum partem primum secundum totum donec
acquirat aliud locum et primus consimilem et equalem et ita est in omnibus. Item mutatio non est in tempore nec quia motus
ad quem terminatur mutatio est in ipso tempore quoniam sic se habet mutatio ad instans sicut motus ad tempus sed hic non est motus
ergo in tempore ergo nec est mutatio aliqua in instanti. Item aut dicit quod instans sequitur id quod fertur sed id est mobile
ergo oportet ponere motum vel est instans. Si dicatur quod id quod fertur potest esse mutabile sicut mobile patet quod non quia dicitur quod
instans sequitur id quod fertur sicut tempus motum ergo de mobili intelligitur et hoc patet quia ultimum indivisibile alicuius indivisibilis tamen

176

illo ut patet inducendo. Sed mutatio est indivisibilis in motu ergo si non precedit motus hec non est mutatio. Item 6 physicorum omnem mutationem precedit motus. Item hoc patet in generatione et corruptione in quibus post non mutatur solum vel magis quam in aliis sed in hiis non potest esse mutatio sine motu precedente. Si ad hoc dicetur quod indivisibile est duplex: unum quod natum est transdivisibile et est in eodem genere cum eo ut etiam principium omnis unitatis principium numeri, instans principium temporis, punctus principium linee. Aliud est indivisibile quod est alterius generis nec est terminus alicuius divisibilis sicut eternitas est indivisibilis duratio et tamen non est terminus temporis et similiter incorporea est indivisibilis et tamen non est aliquid sive divisibilis sine corpore et sic de aliis et ita dicitur de mutatione quod aliqua est terminus motus ut mutatio naturalis, aliqua non ut creatio et mutatio intellectus quia mutatio non est aliqua sed supra naturam et a voluntate incepta et huiusmodi mutationes non sunt termini motuum. Contra hoc arguitur cum motus et tempus concomitentur se et sic ergo instans et mutatio que est terminus motus correspondere debent sibi invicem et solum sed mutatio intellectus non est terminus motus ergo non fiet in instanti quod est terminus temporis. Item creatio que est supra naturam non fit in instanti temporis eo quod precesserit tempore vel precedere potuisset quantum intelligitur et corpora celestia fuerunt creata ante motum et tempus vel saltem potuerunt fuisse creata ante ea ergo non est de natura creationis ut fiat in instanti temporis ergo nec hec mutatio que est supra naturam. Item si hec mutatio que non est naturalis … non est terminus motus fiat in tempore ergo nec … ad quietem in tempore nec ante ante nec ante post ergo intellectus non quiescet in toto aliquo in tempore sicut supponitur. Item motus et mutatio denominantur a fine et termino ut dicitur v° physicorum sed termini distensionis intellectus sunt loca et corpora naturalia ergo etc. Si dicatur quod termini distensionis sue non se habent naturaliter et ideo non est distensio naturalis. Contra intellectus comparata ad naturalia corpora et loca in proprietate est de consideratione naturalis philosophi sed sicut secundum substantiam excedat naturam et ideo in potentia movendi et distendendi activa debet esse potestas naturalis quia sicut et in potentia distensionis passive creatura in loca et corpora naturalia. Dicitur distensio naturalis quod vel est motus vel saltem terminus motus. Item principale ratio predicti argumenti est non sit tempus sine motu ut … supra dictum est et intellectus dum est in toto aliquo non in nunc tamen quies eius primum vel proportionale ad aliquem motum concomitantem per eius concomitantiam possit quies intellectus mensurari tempore per accidens. Iterum non … dicere quod in tempore aliquo quiescat intellectus in toto aliquo … oppositum supponitur per predicta et … si eius quies non est in tempore aliquo tunc vel non erit nec in instanti nec in tempore ut est in instanti sed si in instanti tunc vel erit in illo instanti et alio … quod est impossibile vel erunt duo instantia cum tempore medio quod est propositum vel sine tempore medio quod est impossibile. Et ulterius si quies in toto aliquo non est in tempore ut nunc ostensum est nec in instanti ut dictum est ergo distensio intellectus non potest esse in instanti nec in tempore quando quies et distensio sunt circa ipsum sunt eiusdem acceptionis quantum vel semper absolvitur tempore et instanti per se vel per accidens cadunt sub illa.

Si dicatur quod motus celi est … et alii motus corporales per consequens concomitantia … quies intellectus mensuratur tempore per accidens. Contra si celum staret et omnis motus corporalis adhuc posset intellectus quiescere ergo illud non facit ad hoc. Item non dependet successio alicuius … ergo nec mensura successionis et ideo sive sit quies sive motus sine quacumque … successione … hoc etiam … ita est sicut patet ex 4° physicorum quod tempus ad omnem motum et ad omnem speciem successiva … si celum staret et figulus rotam moveret tempus esset. Sed quies intellectus non dependet ab aliquo motu alieno ut tempore mensuretur per accidens aut si mensuratur tempore mensurabitur ab aliquo motu intelligentie sed aliud motum non … assignare ergo mensurabitur tempore. Item nos videmus quod in corporibus distensio et quies sub eadem mensura. Contra … solum et potius arguitur … nulla virtus finita agit in instanti sed virtus intelligentie finita ergo etc. … maioris si virtus aliqua agit in instanti ergo maior potest agere in minori ita arguit … vi° physicorum sed hoc est impossibile ergo et … intellectus de motu vel mutatione. Si dicatur quod hoc est … motus. Contra non arguit … motus sed … movetur. Item dicit … viii physicorum quod si virtus finita et infinita agerent in equali duratione essent equales. Ad hoc … et in … quod finitum et infinitum non agunt sic in eodem tempore vel duratione. Item infiniti ad finitum non est proportio sicut dicit Boetius de consolatione et in principio celi et mundi. Item virtus infinita non est potentior finita … sed instans est indivisibile … ergo cum non sit proportio … ut dicit … Item distensio hoc non est … quod non est … ergo … sit … sed hic est motus per … v° physicorum ergo intellectus movetur … prius et posterius sunt in spacio sunt et in corporis et posterior in transitu per spacium ut dicit … 4° physicorum … de priori et posteriori temporis non … ut patet sed hic sunt vere prius et posterius in spacio ergo … prius et posterius in distensione. Contra quod intellectus moveatur in instanti probo quia passio indivisibilis debet indivisibile sed mutatio passio indivisibilis et intellectus … Item indivisibile se habet ad instans sicut divisibile ad tempus sed divisibile per distensionem … sed … non sicut mutatio. Item mobile divisibile se habet ad lineam sicut indivisibile mobile ad punctum sed mobile divisibile per distensionem ad punctum lineam … ergo mobile indivisibile distensione punctali. Item omnis motus … est continuus sed … non est in quo … si tempus est quantitas … et … motus … ergo motus est continuus … quantitate temporis sicut … qualitate calidi … sed motus est … ergo si intelligentia movetur … iste quantitate … continua et … non continuo quod non … proportionale … ad eam ut dicitur 4° et 6° physicorum. Item omne quod movetur … ergo intelligentia non habet prius et posterius. Item omne tempus … aliquid non … sumere … tempore in quo possit aliquid moveri ut dicitur 6° physicorum sed non … sumere … duratione distensionis intelligentie

c .9.

Ergo non in motu probo minoris, sed tempus per durationem consideratur penes tempus cum successiva motus partes per exten-
sionem spatii super quod movetur, sed spatium pertransitum equatur semper pertranseunti; ergo cum intelligentia sit indivisibilis, et spatium quod equa-
tur ei est indivisibile, et per consequens successiva transitus est indivisibilis. Item tempore minori intelligentia movetur quanta velocitate et quanta virtute preter
aliquod spatium sit quod tempore minori movetur corpus per idem spatium sit, sit A, C duplum vel triplum vel in tantum proportione que
omne tempus est proportionale alii, si sit ergo duplum quam virtus minor movetur in tempore maiori sed quanta est proportio temporis ad tempus tanta
est proportio virtutum moventium, et ita sic tempore in quo generatur forma secundum unum opus sed generata forma prima virtu-
te ergo virtus incorporea aliqua possit constitui cum virtute aliqua corporea et tamen si accipiatur ad corpus quod habet
virtutem duplam ad corpus datum hoc non potest, quoniam virtus illa corporis primi est finita ergo potest alia aliqua esse dupla
ad illam virtutem corporalem et sic corpus quod habet virtutem duplicem movebitur in duplo minori tempore sed hoc tempus
a in quo movebatur intelligentia quanta virtute potuit ergo aliqua virtus corporis equabitur virtuti incorporee quod est impossibile.
Item ad hoc dicitur quod non est proportio vacui ad plenum et tamen accipit vacuum quamvis corporali secundum opinionem philosophorum sed longe
minor est proportio corporis ad non corpus ergo si in vacuo transitionem concludat in non tempore magis transitus intelligentie
erit in non tempore. Item Aristoteles libro de sensu et sensato vult quod mutatio luminis est in instanti quod dicit quod de lumine est alia ratio, item si
mutatio in sensibili tempore latere posset, nos in aliquo parvo spatio non tamen in maximo ut ab oriente in occidens ut dicitur
2° de anima et ita mutatio in instanti et non solum aperte inpossibile sed aperte per se est mutatio naturalis est in instanti sicut
motus ut patet de generatione et corruptione. Item motus est actus mobilis 3° physicorum, sed substantia incorporea est immobilis 11 metaphysice.
Item libro de causis expresse dicitur quod neque sub tempore cadunt neque motu. Contra non neque in tempore neque in instanti moveri probo quia
Aristoteles arguit sic in 6 physicorum in fine, sed in motu si indivisibile pertransit spatium non pertransit nisi semper sibi equale sed equale
non est indivisibile ergo pertransit semper indivisibile sed magnitudo pertransita composita est ex illis que pertranseuntur, a quo pertransitus ergo
magnitudo esset ex indivisibilibus sive punctis, propterea quare nec in tempore nec in instanti potest pertransire magnitudinem.
Item si pertransibit aliquid partem spatii quamcumque datam pertransitum infinitum aliquando totum pertransiet illam partem sive
nunquam pertransibit, tamen totum quod est impossibile ergo et primum probo quoniam non transibit nisi semper sibi equale sed
Aristoteles ergo cum sint infinita indivisibilia in minima parte spatii ergo nunquam pertransibit. Si dicatur quod sunt infinita in sua
potentia non in actu, hoc non est quia mobile quando pertransit partes indivisibiles sed partes sunt quamdiu in potentia tamen signat partes et equales
sed quod quamcumque se eis successive et pertransit actu sibi equalia ut sic mobile sit unius pedis ergo sit si indivisibile pertransito dicto
spatium signat actu indivisibilia in illo spatio sibi equalia tunc etiam actu possint signari indivisibilia infinita sed quod nunquam pertransibit
ei sibi datum spatium. Item si pertransit semper indivisibile sibi equale cum non possit continuari aliud indivisibile spatio nec contiguari
quare inter que duo indivisibilia est aliquid divisibile medium sed quod nunquam transibit illud per indivisibile signatum quare intelligentia non potest pertransire
nec unum pedem spatii. Item omne quod movetur vel mutatur aut mutabitur a se vel ab alio sed intelligentia non movebitur ab alia quia
non contingit dare nec a se quoniam tunc dicetur in duo dividi unum esse movens reliquum motum vel mutans et reliquum mutabile
sed non contingit dare hec duo quoniam non est intelligentia nisi forma tantum sed non movetur secundum locum nec secundum aliquem motum nec mutationem modo dicto
quinto physicorum tamen sicut in generatione et corruptione et ille de generatione ergo hec duo non possunt ibi reperiri. Item 7 physicorum probat Aristoteles
quod nihil movetur a se primo et per se sed ab alio sicut nec mutatur sed isto transitu intelligentie quod est aliquid quod per se movetur cum non sint infinita mo-
ventia et mota. Quia si intelligentia moveatur a se non est ipsa per se motum ergo vel aliquid ab alio et per motum vel aliqua
pars eius movebitur ab alia parte sed intelligentia eius non necesse est ab alio ipsa moveri nec primo nec secundario ergo oportet quod aliqua
pars eius moveatur una ab alia quod dicitur per se motum sed non habet partes integrales ergo oportet quod una pars eius equalis moveat
aliam vel mutet sed nulla istarum est motus vel mutatio secundum locum nec secundum aliquem motum ut dictum est ergo nec quod non potest mutari.
Item hec omnia patent quod Aristoteles 8 physicorum quod graviora non potest moveri a se ut una pars moveat aliam sic forte nec dicitur quod non habent
grave et leve nisi tantum principium patiendi et non movendi vel agendi nec possunt dividi in talia duo et ideo ab alio moventur
sed sunt et forma sufficientis promotora et movere intelligentiam vel permutative et mutare multo magis in se
quia habent nec corporalem et formam corporalem quam magis gerunt motum quam intelligentia et forma intellectus ergo videtur quod non [illegible] quod
potest intelligentia moveri a se sed ab alio quod non contingit dare ad quod non movebitur. Item primo de anima arguitur quia quod si [illegible] quod in
anima per se movetur et non secundum accidens localiter debetur ei locus per se hoc autem est impossibile ut dictum est ergo potest moveri per se localiter ergo
simpliciter aperte istud et si de mutatione locali. Item movens secundum locum habet actu locum ad quem mobile est impossibile ut adamas
sed actu locum ad quem movetur ferrum et anima extensa manifestum patet pedis et motor celi habet actu locum orientis ad
quem movetur occidens et tamen primo habet actu omnem locum presentem ad quem movetur universum propter eius ergo si forte intelligentia mo-
veretur nec sua ad locum aliquem haberet illum in actu saltem de loco immediato. Item commentator dicit super 8 physicorum vel loquitur Aristoteles
de motu gravium et levium quod non sufficit dicere quod movens et motum distinguntur ab invicem sicut in et forte distinguntur
quia ut dicit alia quod motum sit actu et non potentia unum, ideo quod in motu a se quidem in motore est et motum in actu ut dictum est ergo
intelligentia non sic nec in quo posset dici motor et forma que sit motor non contingit hec invenire in intelligentia. Item secundum propositionem
propositione de causis intelligentia mensuratur eternitate causata et est cum tempore. Item in penultima propositione dicitur quod aliqua substantia causata
est cuius substantia et operatio mensuratur eternitate cum ergo nulla causata alia possit habere esse videtur quod ipsa est omnino absoluta a natura temporis.
¶ Propterea quidam dicunt quod motus in tempore continuo sic concludunt quod dicitur quod motus ergo nec transibit in tempore nec in instanti
in tempore discreto et composito ex instantibus quod non inveniatur apud philosophos numquam Aristoteles posuit tempus esse nisi quantitatem continuam ut patet
in principiis et in quarto et sexto physicorum ostendit quod non potest componi ex instantibus et ideo non est necesse reprobare eam propter manifestam
falsitatem cum semper fugat pluralitas autem tempus Aristoteles et autem in libro suo 4 physicorum sed species in deo nec per sicut

movit sic ponentem quia communiter dicitur super quarto Physicorum quod tempus componitur ex quantitate continua et discreta et ideo dicitur ibidem quod tempus est
longum et breve, multum et paucum. Sed hic intelligunt quia longum et breve sunt ibi tanquam de substantia temporis, multum
et paucum tanquam accidentia quia quedam accidentalis discretio comparatur numero temporis et sic intelligenda est auctoritas quamvis sic dicere
homines habent in se naturam substantie et naturam accidentium suorum et ita quodam modo aggregati et compositi ex natura substantie et accidentis quia hic inven
sit in uno subiecto sic dicitur de tempore, sed continuitas est de substantia temporis et decem sed discretio est accidentalis que causatur ex
pluralitate mobilis per diversas partes spatii in motu locali et per diversa esse in alteratione et generatione et corruptione
Ad aliud dicendum quod tempus est numerus motus non sumendo numerum pro quantitate discreta sed sumitur pro certa mensura ut sit sensus
est certa mensura motus et non transsumptive et nove. Propter hoc quod per viam mensurandi est inquantum discreta ut patet ex de
cimo Metaphysice. Supposito quarto quod moveatur in tempore continuo dicitur quod tres rationes prius precedunt eodem modo, scilicet quod
est aptus indivisibilis sibi scilicet ipsius intellectus, quia bene conciperent sive possibile esse quod fieret transitus indivisibilis et individua
contra in divisibili et per totalitatem sed hic non est necesse quod ad duo prima aut propter sic intelligendum aut divisibilitatem spatii
aut propter hoc quod videmus instans poni sine tempore seu mutatum esse sine motu nec est possibile quod ad tertium quod penes partes
non cadit motus nec mutatio. Ad quartum dico vel dicendum probabiliter quod non est inquantum quod successivum reperiatur circa
divisibile quod non habet partes in actu et similiter in [illegible] et successive et ideo non valet quod concedunt multi communiter rei indivisibilis quia videmus
passiones istas successivas reperiri circa res permanentes et inter opponuntur una via ista duo permanen
tia et successio sed alia via habent compossibilitatem quantum successivum quantum ad id quod est actualitas in eo permanens ut tempus
permanens quantum ad instans quod est substantia temporis quod remanet secundum idem secundum substantiam licet varie esse ut dicitur quarto Physicorum et
ita conformatur quodam modo successivum permanenti permanens et quodam modo recipit esse successionis propter quod per
transmutari passione successionis aliter enim non reciperet passionem illam quam res permanens recipit. Sed esse ut varie
accidit in motu locali quod per hoc quod replicat se per diversas partes spatii accedit ad esse successivum et ita con
formatur mensure successive sicut per hoc dicitur quod res mobilis secundum suam substantiam recipit ad esse divisibile propter quod conformatur
passioni et mensure divisibili et ex passione et mensura divisibili est aliquid figure ut dicitur quod conformatur ipsum quodam modo rei
mobili sicut instans quod est substantia temporis et mutatum esse in motu. Alia vero est ad hoc quod tempus est mensura continuata et non
est egrediens de substantia mobilis et ideo non exigit tantam conformitatem. Circa positionem quod res aliqua habet partes in mensurari tempore
quantum ad suam operationem sed non secundum suam substantiam ut dicitur paulatim post dictum est et ita motus intellectus in sumpta sed
sua substantia et magis est replicabilis secundum diversas partes spatii respectu temporis sed non sic et ideo continuitas istius motus et temporis
non redundat in substantiam intellectus vel per accidens et ideo quod non potest ipsius quantitatem sic forte sed magis ratio contra quam
terminorum istorum et sunt instans et mutatum esse quam instans sequitur ad quod sequitur sic tempus motum ut arguit dicendum
ad quintum. Licet argumentum sit difficilius tamen solvi potest quod est uno modo quod intelligitur locum divisibilem derelinquat ita quod non sit in loco
divisibili toto et magis eius pars sic enim incorporeum et prius non ubique et ita prius esse in uno quam in alio et prius in toto adhuc non
tamen secundum quod habet partem et partem sed quod perspicue locum totum actu presentialiter respiciunt sed hic intendit ratio quod corpus
quod non prius est in uno quam in alio et prius in toto adhuc ita quod actu respiciat et presentialiter partes utriusque tamen secundum partes suas
sed incorporeum respicit partes utriusque tamen non secundum partes suas sed secundum solum secundum actualem replicationem sui totius in illis
partibus. Aliter subtilius dicendum quod hic intelligitur sic in proposito non sit tota ubique in loco divisibili sed respiciens quodam modo loco
divisibile potest mobilis in eo. Tamen non habet situm nec positionem quia non adheret spatio nec partibus eiusdem indivisibilibus et ita
ex gradu liberius per totam divisionem spatii successive inter finitatem sive terminos et quantitatem spatii. Tamen non dicimus sub
talis scilicet quod intelligitur in spatio divisibili existens non est ubique et eo ut ponitur potest nec respiciendo partem partem mobilis
quam nulla habet proportionem ad divisibile nec ad mobile in spatio solum. Continuum et tamen quantum respiciunt hic quantum respicit
divisibile in spatio sed quantum respicit mobile ut punctus mobilia in spatio sed intelligitur simpliciter et purior partes
et ideo non habet aliquam dependentiam ad spatium vel locum nisi secundum distinctionem et derivationem scilicet quia non est ubique nec in partibus per
et quantitate in spatio et ideo tale si moveatur non modo propter hoc quod partes diversas vel alia diversa ipsius spatii respiciat
quibus simul et simul imitatur secundum partes eius sed absoluta vertute et sic tamen progrediens inter divisionem vadit in infinite succe
ve. Ad sextum patet per ista dicta quod secundum primam positionem potest poni quod substantia ipsius motus attendatur hic prius spatium et substantiam
mobilis sed non partialiter secundum totam sit existente in toto probabiliter spatii equalis talis replicationi et ita quod sumitur tempus
minus quod idem positum est. Secundum alias duas positiones dicendum est quod substantia motus pensanda est secundum substantiam spatii et finitate
per sic spatio et equalis et ita quod sumitur tempus minus tempore prius quam tempore prius habet substantiam divisibilem inter spatii divisibilitate
et virtutis finitate. Ad alia quod sequitur potest dici ad septimum quod uno modo est proportio inter spirituale et corporale quantum ad
virtutis finitatem vel quantum ad spatii quantitatem super quam gradiuntur quod nostro respiciunt in suo transitu et ideo magis
proportio et partibus spatii sed secundum substantiam virtutis corporalis et incorporee secundum se et suas essentias non videtur esse proportio. Ad
Physicorum posuit vacuum esse vero quodam divisionariorum corporum cum modo naturali et quod fieret motus naturalis quod quanto
replebant argumento quod cum motus naturale habeat passionem naturalem resistentie motus secundum magis et minus sic secundum spissitudinem
maiorem vel minorem ut potest ibi cum dicitur aer et aqua quod diversimode subtilitate et grossitie et hinc passio reperiatur

in pleno propter quod possibile est motum naturalem esse in vacuo quia medium naturaliter cedit et preter resistit sic corpori ad motum naturalem in
vacuo autem non reperitur aliquid de ista passione naturali quia nulla natura; in vacuo ut in capitulo dicitur ideo sic motus aliquis erit non est proportio
sic nec medii vacui et pleni vel istius passionis naturalis et per consequens vel motus fiendi naturaliter et ideo concludit oppositum.
Si motus in pleno in aliquo tempore; ergo quod in vacuo motus sit in non tempore quod in tempore esse non possibile cum omne tempus ad
tempus habeat aliquam proportionem. Ad quartum de lumine tenendum expressis auctoribus et potius rationibus in perspectiva quod lux succedit
vadit in medio et est eius multiplicatio in tempore [illegible] ab auctoribus autem possunt de facili intelligi
de instanti et de subito propter tempus insensibile ut illa de motu cordis et illa de virtutis naturalis sensus sed est dictum
autem quod de lumine alia ratio et de sono et de odore hoc modo non est intelligendum quantum ad rationem successionis ipsius
speciei sensibilis sed sic fit aliquid faciunt sed quia in sono accidit motus localis aeris ideo ibi est dicta aeris successio in
lumine vero una. Similiter de odore [illegible] alteratio medii per alia sensibilia alteratur est magis [illegible] et magis successive
quam alteratio facta per lumen [illegible] videtur esse quasi subita et quasi spiritualis [illegible]
quod licet sonus tonitrui prius generetur quam coruscatio luminis tamen splendor coruscationis prius venit ad nos quam sonus
propter suam subtilitatem et communiter dicitur [illegible] de odore et secundo de anima quod esse coloris magis spirituale quam esse odoris
quoniam venti repellunt bene odores et similiter est de sono ut dicitur. Quod vero dicit autem in secundo de anima secundum quod Empedocles
et alii posuerunt lumen esse corpus et defluxum corporis si hoc esset non lateret nos oriens et occidens [illegible]
quod est similitudo rei et sub esse spirituali potest latere et quia non est eiusdem rei transitus ab oriente in occidens sic non appareret
[illegible] sed continua generatio in [illegible] facta est in medio sed intelligendum est res magis [illegible] et spiritualis quam sit lux [illegible]
passio corporalis sicut de qualitatibus. Quod vero dicit quod mutatio aliqua naturalis est in instanti [illegible] quod nulla potest manere et
[illegible] actione nec diversa a motu immo procedit vel sequitur motum et est terminus motus sed transitum intelligit nullius [illegible]
motus continuat ideo non videtur esse aliqua mutatio sed motus [illegible] sine est mutatio sic [illegible] motu. Quod vero
dicitur quod motus est passio corporalis dicendum quod motus dicitur [illegible] uno modo [illegible] transmutatio successiva tempore mensurata et sic motus
cadit in diffinitione [illegible] tempus est numerus motus et sic non est sola passio corporis quoniam generatio et corruptio sunt motus
[illegible] non est corpus ut dicit autem quinto physicorum et in libro de generatione et multiplicatio speciei sensibilis in medio est motus [illegible]
et plante est quod non sunt corpora ut autem dicit [illegible] in libro de sensu et sensato sed passiones corporum ut subiungit
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Quod vero [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] de generatione [illegible] de actione et passione [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

efficiente ul' motiue metha(phisi)ce ei e finis ul' actum iuale mod(us) eius p(ro)p(ter) q(uo)d cuius e(st) q(uia) al' mo p(er) se q(ua)m h(abe)t ca(usa)m in(tellectiua)m suu(m)
mot(um) (et) in se ta(m)q(uam) actum iuale q(uod) effi(cien)te q(uod) a(nim)a e(st) effi(cien)s ut corp(us) patiens (et) iuale. ex(em)p(lu)m s(ecundu)m q(uod) p(er) se idem (est) q(uod) p(ro)p(ter) sic
no(n) p(er) se mo ad faci(en)d(um) domu(m) p(ri)ncipiu(m) dico mouente(m) in p(er)se finis .i. p(er) se (et) sui salute q(uo)d eau(m) (et) s(ecundu)m
p(ri)mo mo(ue)t e(st) p(er) se mou(e)n(s) (et) h(oc) q(uod) ip(su)m q(uod) e(st) p(ri)mo te(st) p(er) se (et) ... (et) sic nichil m(ou)et a se s(ed) p(ri)mo ab a(li)o ut p(ro)batur. s(ecun)do
phi(losophus) ... (et) ... p(ro)dicis (et) alijs multis ... a se (et) ... se p(er) se ... id sunt po(ss)et sunt duo
modi p(er) se p(ri)ncipales ul' q(uod) sub diuidites ut de(m)o(nstr)a(tu)m (est) ... q(uod) dico esse ... ad s(ecun)d(u)m
mot(um) aliu(d) ab a(nima) ... phi(losophus) q(uod) h(abe)t duas ... p(er) quas dist(inguit) a motib(us) ... q(uod) p(ro)p(ter) ...
... q(uod) p(ro)p(ter) mot(us) ... cessare a(n)t(e) fine(m) mot(us) ... motu(m) vocat ... mot(us) e(st) ...
... motu ... mouens (et) ... motu(m) distat ...
... hic motus h(abe)t ista duo ... multi alij ... motus vege(tatiu)i (et) mot(us) ... qui ...
... a se (et) ... mouent ... duo ... mouent ... sit ... sit ...
... p(er) se mouent a se ... p(er) se ... p(ri)mo mouet a se (et) ... g(e)n(er)alis ... motus
esse ... q(uod) p(ri)mo no(n) mo ... aliqua ... q(uod) p(ri)mo mo ... motu(m) e(st) ... q(ue) ... desinit q(uod)
... totu(m) ... no(n) ... totu(m) p(er) quiete(m) ... p(ri)mo mouet ... q(uod) totu(m) no(n) mouet a se ... e(st) de
... alij mouent p(ri)mo q(uod) no(n) mouent p(er) se (et) a se ... sic igit(ur) mo(tus)
... ad sui form(am) (et) ... p(er) violencia(m) sic ... lap(is) ... sic corp(us) ...
... de motu intellig(itu)r ... intellig(itu)r q(uod) h(abe)t duo ... form(am) ... ul' muta
a se p(er) se ... mouet a se ... ab a(li)o mo ut ... (et) id e(st) ... alic(ui) (et) mot(us) ...
de ... (et) ... desinit ... desinit ... intellig(enti)a mouent a se p(er) se
... corp(us) ... motu(m) ... a se ... motu ab a(li)o mo ... intellig(enti)a ... mole ... q(uod) mo(tus)
... q(uod) una p(ar)te eius mouet alia(m) ut ... alpharabius ... motus (et) motu(m)
q(uod) ... passio e(st) ... forme (et) ... expo(sitione) ... sup(er) ... motus
distat ... (et) nota q(uod) ... forma ... sufficit actualit(er) ad h(oc) ut ... motus
... motus ... mot(us) ... (et) ... passent moui
esse ... intellig(enti)a e(st) ... forma ... (et) ... sufficit forma ad mo
... motus a forma ... actualitas sufficiens ... nobile (et) p(er)fectum ... i(n)tellig(enti)a ... q(uod) p(er)
e(st) ... motus ... forme (et) forma ... modi (et) e(st) maxi(m)a ... actualitas ... intellig(enti)a ... q(uod) po(ss)it
moui esse ut ... opi(ni)one(m) plonis (et) aliorum qui posuer(un)t a(n)i(m)am
ut e(st) i(n) corp(or)e moui p(er) se (et) ... mot(us) p(er) se ... mouet corp(us) (et) ... oportere(t) q(uod) ... locu(m) p(er) se ut e(st) in corp(or)e
q(uod) n(on) e(st) possibile ... diffini(ti)o(ne)m (et) declaratio(ne)m ... p(er) accens solu(m) ... corp(or)is (et) forme (et) acc(iden)tis
... phi(losophus) ... hat loc(um) p(er) se p(er) diffini(ti)o(ne)m q(uod) n(on) e(st) ubiq(ue) ... ut e(st) in corp(or)e ... loc(us)
locu(m) p(er) se ... magis deriuat ... locu(m) p(er) se corp(us) q(uod) ... vege(tatiu)a sunt
forme ... (et) corp(or)ales ... (et) no(n) nate ... diffinire locu(m) ... sunt ... intellig(enti)a q(ue) nata e(st) p(er) se
... deriuat ... locu(m) ut ... p(ro)p(ter) sic ...

ut non posset esse sine forma [illegible] . sunt eadem sub forma partes esse sub forma [illegible] materia [illegible]
[illegible] sunt eadem sub forma aliquando sunt sub forma [illegible] partes esse sub forma materia [illegible] Aug.
super [illegible] ad [illegible] coexistenti [illegible] sunt eadem in [illegible] si [illegible]
[illegible] magis [illegible] posset [illegible] sub forma [illegible] magis dependet [illegible]
[illegible] magis [illegible]
[illegible] posset esse [illegible] non dependeat ab ipsa [illegible]
[illegible] potest esse [illegible] partes esse sub forma [illegible]
[illegible] partes [illegible] sub forma [illegible] materia partes esse sub [illegible]
[illegible] dependentiam [illegible] ad formam partes esse sub forma [illegible]
magis [illegible] dependet [illegible] ad formam [illegible] accidentalis forma
[illegible] dependeret accidentalis
[illegible] in eadem [illegible]
[illegible] ad [illegible] formam [illegible] partes esse sub forma
[illegible] materia [illegible] in [illegible]
[illegible] materia [illegible]
[illegible] corrumpitur [illegible] materia [illegible]
[illegible] non [illegible] formam partes esse sub forma [illegible] materia [illegible]
[illegible] sub forma [illegible]
[illegible] corrumpitur [illegible]
corrumpitur [illegible] materia corrumpitur [illegible]
[illegible] corrumpitur [illegible] ad formam [illegible] partes esse sub forma [illegible] corrumpitur [illegible]
[illegible] corrumpitur [illegible]
[illegible] corrumpitur [illegible] materia [illegible]
formam [illegible] non posset [illegible]
non posset esse sub forma [illegible]
[illegible] posset differre [illegible]
[illegible] realitas [illegible] realitas
[illegible]
realitas [illegible] non [illegible]
[illegible] realitas [illegible]

Sequitur utrum ponendum sit ydeas. Videtur quod non, quia scientia dei est perfectissima, sed perfectior est cognitio que habetur de re per essentiam eius quam que habetur per eius similitudinem; ergo deus non cognoscit res per suas similitudines sed magis per essentias earum et non per similitudines; ergo que ydee dicuntur in deo non sunt. Sed dicebat quod deus scit perfecte res cognoscens eas per essentiam suam que est similitudo rerum, quam si cognosceret res per earum essentias. Sed contra: scientia est assimilatio scientis ad scitum; ergo quanto medium cognoscendi est magis simile et propinquius rei cognite, tanto perfectius res per illud cognoscitur. Sed essentia rerum est earum magis propinqua et unita eis quam essentia divina; ergo perfectius cognosceret res si sciret eas per essentiam earum quam ex hoc quod scit eas per essentiam suam. Sed dicebat quod perfectio scientie non consistit in unione medii cognoscendi ad rem cognitam sed magis ad cognoscentem. Sed contra: species rei que est in intellectu secundum quod habet esse in eo est particulata, secundum quod comparatur ad scitum habet rationem universalis, quia est similitudo rei secundum naturam communem et non secundum conditiones particulares rei, et cum cognoscitur que est per illam speciem non est singularis sed universalis; ergo cognoscitur magis secundum rationes speciei ad rem scitam quam ad scientem. Preterea hoc improbat philosophus opinionem Platonis quam habuit de ydeis, quia posuit formas rerum naturalium existere sine materia; sed multo magis est sine materia si sint in intellectu divino quam si essent extra ipsum, quia intellectus divinus est in summo immaterialitatis; ergo multo magis inconveniens est ponere ydeas in intellectu divino. Preterea philosophus improbat opinionem Platonis de ydeis per hoc quod ydee posite a Platone non possunt generare nec generari et ita sunt inutiles. Sed ydee si ponantur in mente divina non generantur, quia omne generatum est compositum, nec generant, quia cum generata sint composita et generans sit simile generatis, oportet generans esse compositum; ergo inconveniens est ponere ydeas in mente divina. Preterea Dyonisius in 7 c. de divinis nominibus quod deus non scit existentia ex ydeis existentibus et non cognoscit res per ydeam. Sed ydee non ponuntur in deo nisi ut per eas cognoscat res; ergo ydee non sunt in mente divina. Preterea omne exemplatum comparatur suo exemplari, sed nulla est comparatio creature ad deum sicut nec finiti ad infinitum. Preterea ydea est regula quedam; in deo non potest esse creaturarum exemplar; ergo cum ydee sint forme extra res, videtur quod non sint ydee rerum in deo. Preterea ydea est regula quedam cognoscendi et operandi, sed quod non potest deficere in cognoscendo vel operando ad neutrum regula indiget; cum ergo deus non possit deficere in cognoscendo vel operando, videtur quod non oporteat in deo ponere ydeas. Preterea sicut unum in quantitate facit equalitatem, ita unum in qualitate facit similitudinem, ut dicitur in 5 methaphisice; sed propter diversitatem que est inter deum et creaturam, creatura nullo modo potest esse equalis deo vel eius similis; ergo non in deo est aliqua similitudo ad creaturam, cum ergo ydea nominet similitudinem rei, videtur quod rerum ydee non sint in deo. Preterea si ydee sint in deo, hoc non esset ad producendum creaturas; sed anselmus dicit in monologion quod summa sapientia in verbo per quod fecit omnia similitudo est, non est sed magis simplex essentia; ergo videtur quod ydee que dicuntur rerum similitudines in deo non sunt. Preterea deus eodem modo agit se et alias suas essentias; sed videtur quod ydee que dicuntur rerum similitudines in deo non sunt. Preterea augustinus in 83 questionibus: qui negat ydeas esse infidelis est; sed deus se ipsum non agit per ydeas, ergo nec alia. Sed contra augustinus in 83 de civitate dei: qui negat ydeas esse infidelis est, quia negat filium dei esse, qui est ars patris. Preterea omne agens per intellectum habet rationem sui operis apud se, et non ignorans quid agat; sed deus est agens per intellectum et non ignorans quid agat, ergo apud ipsum sunt rationes rerum que ydee dicuntur. Preterea sicut dicitur in 2 physicorum, tres cause incidunt in unam, scilicet efficiens, finalis et formalis; sed deus est causa efficiens et finalis, ergo deus est causa exemplaris formalis non intrinseca, sed forma que sit preter rem et ad quam res producitur. Preterea effectus procedit a deo qui est causa voluntaria; non producit aliquam rem que non sit preparata vel approbata, sed hoc non potest esse nisi per rationes in eo existentes; ergo rationes sunt in eo ab eterno. Preterea augustinus dicit in libro de ordine: Plato non dixisse duos esse mundos, unum sensibilem et intelligibilem, non quia hoc non sit, sed quia hoc dixit tamquam ex me eum ab aliis ... et quia mundum intelligibilem nichil aliud est quam ydea mundi, modus loquendi non est conveniens in sacra scriptura, sed mundum intelligibilem nichil aliud est quam ydea mundi; ergo videtur quod est ponere ydeas. Preterea boetius in 3 de consolatione loquens ad deum cum cetera superno ducis ab exemplo: pulchrum pulcherrimus ipse mundum mente gerens; ergo mundus et omnia que in eo sunt sunt ex deo et in deo ideo ... ordinate. Preterea Jo. 1 dicitur quod factum est in ipso vita erat; hoc est, ut augustinus dicit, quod omnes creature sunt in mente divina sicut archa in mente artificis; sed causa ydee sunt in deo. Preterea augustinus dicit quod modus artificis est per suam similitudinem et ydeam quam habet; ydee sunt in deo. Preterea deus cognoscit res per earum essentiam quia cognoscit solum illa que sunt in cognoscente, scilicet per essentiam et similitudinem; sed deus non agit res per earum essentiam, ergo relinquitur quod sciat res per earum similitudines existentes per suam presentiam; ergo cum sciat de rebus habeat ut ex dictis patet, relinquitur quod sciat res per earum similitudines existentes in eo resplendeat sed ubi in et sit ydea quod ipsius. Preterea speculum non ducit in cognitionem aliquorum nisi eorum similitudines in eo resplendeant; sed verbum in ipso speculum ducens in cognitionem omnium creaturarum quia in eo sunt rationes alia dicit quod sunt similitudines omnium rerum. Preterea augustinus dicit in 6 de trinitate quod filius est ars plena omnium rationum viventium, sed rationes ille non aliud sunt quam ydee.

Utrum ydee sint in deo. Respondeo dicendum quod sicut dicit Augustinus lxxxiii questionum ydeas latine possumus formas vel species
dicere ut non videamur verbum ex verbo transferre. Nomine autem forme alicuius rei preter ipsam rem potest intelligi uno modo a qua formatur res sicut a forma agen-
tis procedit effectus formaliter, sed quia non est de necessitate actionis ut effectus pertingat ad completam rationem forme agentis
cum frequenter deficiat maxime in causis equivocis, ideo forma a qua formatur aliquid non dicitur eius ydea vel forma. Alio modo
dicitur forma alicuius secundum quam aliquid formatur sicut anima est forma hominis, figura statue est forma cupri; quamvis forma que est pars composi-
ti vere dicatur illius forma, non tamen consuevit dici eius ydea, quia videtur hoc nomen ydea significare formam separatam ab eo cuius est forma.
Tertio modo dicitur forma ad quam aliquid formatur, et hec est forma exemplaris ad cuius similitudinem aliquid constituitur, et in hac significatione
consuetum est nomen ydee accipi ut idem sit ydea quod forma quam aliquid imitatur. Sed sciendum quod aliquid potest imitari aliquam formam
dupliciter. Uno modo ex intentione agentis, sicut pictura ad hoc fit a pictore ut imitetur aliquem cuius formam depingit.
Alio modo talis predicta imitatio fit per accidens preter intentionem et a casu, sicut frequenter pictores faci-
unt ymaginem alicuius de quo non intendunt. Quod autem aliquam formam imitatur a casu non dicitur ad illam formam quia
li ad videtur importare ordinem ad finem. Unde cum forma exemplaris vel ydea sit ad quam formatur aliquid, oportet quod formam exemplarem
vel ydeam ad imitetur per se non per accidens. Videndum est ergo quod aliquid propter finem dupliciter operatur. Uno modo ita quod ipsum
agens determinat sibi finem sicut est in omnibus agentibus per intellectum. Alio modo autem agenti determinatur finis ab alio prin-
cipali agente sicut patet in motu sagitte que movetur ad finem determinatum, sed hic finis determinatur ei a
proiciente, et similiter [illegible] opus nature quod est ad certum finem presupponit intellectum prestituentem finem nature et ordinantem ad finem,
vel [illegible] ut omne naturale dicitur esse opus intelligentie. Si ergo aliquid fiat ad imitationem alterius per agens quod non determinat
sibi finem, non ex hoc forma imitata habebit rationem exemplaris vel ydee. Non enim dicimus quod forma hominis generantis sit ydea
vel exemplar hominis generati, sed solum hoc dicimus cum agens propter finem determinat sibi finem, sive illa forma sit in agente
sive sit extra agentem. Dicimus enim formam artis in artifice esse exemplar vel ydeam artificiati ad cuius imitationem artifex
aliquid facit. Hec ergo videtur esse ratio ydee, scilicet quod ydea sit forma quam aliquid imitatur ex intentione agentis qui predeterminat sibi
finem. Ex hoc ergo patet quod illi qui ponebant omnia a casu accidere non poterant ydeam ponere, sed hanc opinionem Philosophus re-
probat quia que sunt a casu non se habent eodem modo nisi ut in paucioribus. Non autem cursum videmus semper eodem modo procedere vel ut
in pluribus. Similiter et secundum eos qui posuerunt quod a deo procedunt omnia per necessitatem nature et non per arbitrium voluntatis, non possunt ydee
poni, quia ea que ex necessitate nature agunt non predeterminant sibi finem; sed hoc esse non potest quod omne quod agit propter finem
si non determinet sibi finem determinatur ei finis ab alio superiore, et sic oportet quod causa eo superior, quod non potest esse, quod omnes
loquentes de deo intelligunt eum esse causam primam entium. Et ideo Plato refugiens Epicuri opinionem qui pone-
bat omnia casu accidere, et Empedoclis qui ponebat omnia accidere ex necessitate nature, posuit ydeas
esse, et propter hanc rationem ponendi ydeas, scilicet propter diffinitionem agentis [illegible], Dyonisius in v. capitulo de divinis no-
minibus exemplaria dicit esse in deo existentium rationes substantificas et singulariter preexistentes quas theologi prediffi-
nitiones vocant et divinas et bonas voluntates et existentium determinativas et effectivas secundum quas supersubstantialis essentia
omnia predeffinivit et produxit. Sed quia forma exemplaris vel ydea habet quodammodo rationem finis et ab ea accipit artifex
formam qua agit si sit extra ipsum, Plato autem [illegible] ponere deum agere propter finem aliquem alium a se et accipere aliunde
unde sit et sufficiens ad agendum, ideo non possumus ydeas ponere extra deum sed in mente divina tantum. Ad primum
ergo dicendum quod [illegible] per accidens vel ex parte [illegible] vel ex parte [illegible] [illegible] [illegible] que est [illegible] [illegible]
[illegible] que est [illegible] intellectus ex parte [illegible] [illegible] per se ipsum [illegible] [illegible] [illegible] non est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] deus ponere [illegible] [illegible] sit in [illegible] quod essentia
divina [illegible] per se ipsum [illegible] [illegible]. Ad secundum dicendum quod ad speciem que est in mente [illegible] duo requiruntur, scilicet representatio rei
[illegible] que competit ei secundum propinquitatem ad [illegible] esse spirituale vel [illegible] [illegible] ei competit [illegible] esse in cogno-
scente. Unde [illegible] speciem que est in intellectu melius [illegible] ad quod [illegible] speciem que est in [illegible] que [illegible] minor est [illegible] melius
[illegible] ad [illegible] speciem rei que est in mente divina quod per ipsam eius essentiam cognosci possit, et dato quod essen-
tia rei posset esse [illegible] non obstante [illegible] ipsi. Ad tertium dicendum quod in cognoscente est duo considerare,
ipsam [illegible] [illegible] et hec [illegible] speciem secundum comparationem quam habet ad intellectum in quo est [illegible] [illegible] ad [illegible]
et hec [illegible] relationem speciei ad rem ipsam. Unde [illegible] est similior species rei [illegible] [illegible] representationis

tantum agunt de creatura et quanto magis accedit ad intellectum quem non cognoscit in quantum hic tanto efficacius cognoscere facit. // Ad 3m dicendum quod hec est ratio quare rationes formarum aliarum que extra se ipsum in intellectu sunt non actu est intelligens quod ex alio agitur in intellectu in quo sunt unum in intellectum uno forma rerum aliarum in intellectu sunt unum intelligens est ponendo ydeas rerum aliarum preter se subsistentes non actu est intelligens ponendo eas in mente divina. // Ad 4m dicendum quod ydee existentes in mente divina non sunt generate neque generantes si fiat vis in verbo sed sunt create et preter rerum unde dicit Augustinus in libro lxxxiii questionum quod cum ipse nec oriatur nec intereat secundum eas tamen formari et oriri dicitur omne quod oriri et interire potest non oriri aliquis quod in composito esse simile generato oriri sicut hic de agente per extra et sic ponebat plato ydeas esse generationis principium per extrinsecum et non est ipsum procedit non procedit // Ad 6m dicendum quod in secundo dyonisii est dicendum quod ipse non agit per ydeam acceptam a rebus vel hic non quod diversas res per ydeam cognoscat unum a constat ... loco hic in per visione singulis scientia in mente unum per hoc non excludit omnino ydeas esse // Ad 7m dicendum quod quamvis non possit esse a proportio creature ad deum tamen potest esse proportionalitas quod in precedentibus frequenter declaratum est // Ad 8m dicendum quod sic deficit non potest non esse. non indiget esse que sit ... suum esse ... non potest deficere in agendo vel operando non indiget aliquo nisi a se ipso sed per hoc deficere non potest quia ipse est sui ipsius esse et sic per hoc non potest non esse quia sua essentia est suum esse // Ad 9m dicendum quod in deo non est quantitas dimensiva ut per excellentias accedi posset sed est ibi quantitas per modum virtutis que dicitur albedo ... quia perfecte attingit ad ... sua intentio ... ad creaturas dicitur nullo ... respicit ... illa forma ... quamvis actu ... in quantum dei ad creaturas ... in accedendo esse similitudinem tamen non potest accedi quod creatura habeat ad primum illum quod hic ... et ideo quamvis aliquid in accedendo esse similitudine creaturam ad deum nullo tamen accedendo in esse equalitatem // Ad 10m dicendum quod in toto ... dicitur ... sicut ... a verbo et per ... verba ... quod in verbo non sit similitudo ... a rebus ipsius sed omnis rerum forma est ... ydea cum ydea sit forma ... non est similitudo rerum sed res sunt imitationes ubi ... hoc non removet ydeam ... // Ad 11m dicendum quod de eodem ... si accipiatur modus ... ex parte ... non ... aliquid ... // ... si accipiatur ex parte rei cognite quia creatura que a deo cognoscitur non est ... cum medio quod quo deus cognoscit sed ipse est idem nec cum eo per nullam multiplicitatem ... sua.

Secundo queritur utrum sit ponere plures ydeas et videtur quod non quia ea que essentialiter dicuntur in deo ... sunt ... non ... pluralitas personalium ... plurale ... in ipso ... sed pluralitas ... si sit plures in deo ... plurale ... ydee sint essentiales quia sicut ... si sit plures in deo ... bonitas et sapientia ... dei sunt ei essentialia sed dicebat quod ydee essentiales quia sunt ipsa essentia ... et cum ipsa ... essentiale dicitur // Preterea quecumque deo cum dicuntur essentialia attribuntur sed ydee quamvis sit essentia et cum ipsa ... essentiale dicuntur ... attribuit deo ei nobilissimo ... sed ... deo ... ad nobilitatem ... pertineat in summo sed unitas est ... plus ... multiplicitas ... de causis ... summa unitas ... non sola ... magis est unum quam ... // Preterea philosophus ... 4 metaphysice quod omnino est unum ... et sic non est in eo plures rationes sive ydee // Preterea ... est maxime unum ... quod est maxime ... separari nec intellectu nec tempore nec loco nec ratione et maxime ... separari ratione ... // Preterea plures ydee ... essentialiter esse inequales quia una ydea ... ydea in pluribus ... intelligere ... // Preterea in ... intelligens sit ponere in deo aliquam inequalitatem ... non possunt esse in eo plures ydee // Preterea in ... stat ad unam primam formam ... in formalibus est stat ad unam primam formam ... et stat ad ydeas quia ut dicit Augustinus in libro lxxxiii questionum ydee sunt forme principales vel rationales rerum ... in deo non est nisi una tamen ydea // Sed dicebat quod quamvis sit una forma ... tamen ydee dicuntur plures ... diversos respectus ipsius // Sed contra non potest dici quod ydee multiplicentur per respectum ad deum in quo est ... unus neque per respectum ad ydeatam ... quia in ea est ... neque per respectum ad ydeatam ... res ydeate sunt temporales ydee non eterne ... nullo modo ... possunt ydee dici plures // Preterea nulla relatio que est ... in deo sed ...

in creatura tamen sed ydea vel exemplar importat relationem dei ad creaturam que quidem relatio non est in deo sed in creatura cum
ergo ydea sit in deo proprie non ydee multiplicari non possunt. Praeterea intellectus qui plura intelligit est com-
9 positus et variatur de uno in aliud sed hoc a divino intellectu removetur ergo cum ydee sint rationes rerum quas deus in-
telligit videtur quod non sint plures ydee in deo. Sed contra idem secundum idem non est aptum natum facere nisi idem sed deus facit
multa et diversa ergo non per eandem rationem sed per plures res causat sed rationes quibus res producuntur a deo sunt
ydee ergo plures sunt in deo. Praeterea Augustinus dicit in libro lxxxiij questionum restat ut omnia ratione sint condita nec eadem ratione
homo quam equus hoc enim absurdum est estimare singula ergo propriis creata sunt rationibus ergo sunt plures ydee. Praeterea Augustinus dicit
in epistola ad Nebridium quod sicut inconveniens est dicere quod eadem sit ratio anguli et quadrati ita inconveniens est dicere quod eadem
sit ratio in deo hominis et huius hominis ergo videtur quod sint plures rationes ydeales in deo. Praeterea Hebreorum xi dicitur fide in-
telligimus aptata esse secula verbo dei ut ex invisibilibus visibilia fierent. Item Plato appellat species
ydeales ergo sunt plures. Praeterea ydee assignantur significari nomine artis et mundi ut patet ex auctoritatibus inductis sed
8 ars pluralitatem importat quia non est nisi collectio preceptorum ad unum finem tendentium et similiter mundus quia importat
collectionem omnium creaturarum ergo oportet ponere plures ydeas in deo. Respondeo dicendum quod quidam ponentes deum per intellectum
agere et non necessitate nature non posuerunt eum habere nisi unam creationem tantum scilicet creature universalis sed creaturarum distinctio-
nem esse per causas secundas dicunt enim quod deus produxit unam intelligentiam que produxit aliam scilicet animam orbem et aliam in-
telligentiam et sic per gradus processit pluralitas creaturarum ab uno primo principio et secundum hunc modum esset quidem in deo
ydea una tantum totius creature totius universi sed proprie ydee singulorum essent in [illegible] [illegible] et [illegible]
Dyonisius in iiij capitulo de divinis nominibus quod quidam Clemens philosophus posuit principaliora exemplaria inferiorum esse sed non potest hoc stare
quia si in effectu alicuius agentis fiat ad aliud unum tamen preter intentionem eius est et quasi casuale quod sequitur
quia actui eius quod est [illegible] principaliter intentum adeo sicut si aliquis intendit facere triangulum preter inten-
tionem eius esset quod esset parvum vel magnum. Sed autem non accidit specialiter [illegible] ab eo unum sufficiens agentis
est ad aliud quod tamen preter intentionem eius esset [illegible] [illegible] specialiter sicut si non intendit generare
solem [illegible] preter intentionem non esset quod generatur esset homo vel equus unum sufficiens dei operantis respiciat tamen ad
creaturam [illegible] distinctio creature [illegible] accidit. Inconveniens autem est dicere quod sic per accidens per accidens
ad causam [illegible] per se per accidens ad causas [illegible] quod est per se primus est eo quod est per accidens primus est [illegible]
[illegible] ad causam [illegible] quod ad causam [illegible] ut patet in libro de causis primum impossibile est quod sit per accidens
[illegible] prime et per se [illegible] accidens [illegible] sicut videmus quod ea que sunt causalia quo ad nos [illegible]
et per ordinata ab ipso unum necesse est dicere quod tota distinctio [illegible] sit per [illegible] adeo et ideo necesse est ponere in
eo singulorum proprias rationes et ita plures ydeas. Modus autem pluralitatis per accipi [illegible] forma in intellectu dicitur
esse per unum modum quod sit principium actus intelligendi sicut forma que est intelligentis in quantum est intelligens et hec similitudo est in
intellectu in ipso quam non in quod sit terminus actus intelligendi sicut artifex in intelligendo excogitat formam domus et
cum illa forma sit excogitata per actum intelligendi et quasi per actum effecta non potest esse principium actus intelligendi ut sit primum
quo intelligatur sed magis se habet ut intellectum quo intellectus ad operandum non tamen forma predicta est quod intellectum quia per
formam excogitatam artifex intelligit quid operandum sit sicut et in intellectu speculativo videmus quod speciem
quo intellectus in forma intelligit actu est primum quod intelligitur et ex hoc quod est effectus in actu per talem formam
operari iam potest formando quiditates rerum et compositiones et divisiones unde ipsa quiditas formata in intellectu vel etiam propositio
et divisio est quedam operata ipsius per quam tamen intellectus venit in cognitionem rei exterioris et sic est quasi secundum quod intelligitur. Si-
militer artificis est intellectus artificialia producere ad similitudinem suam ipsius et que intellectus artificis est
ad intellectus artificis ad artificiatum producere ad similitudinem suam ipsius et quidem intellectus artificis est
ydea non quidem ut est intellectus sed in quantum est intellectum in hiis autem que ad imitationem alicuius producuntur quia
quidem id quod aliud imitatur perfecte imitatur ipsum et et intellectus operans preaccipiens formam operati habet
ut ydeam ipsam formam imitati rei prout est illius rei imitativa. Quia ut quod est ad imita-
tionem alicuius non perfecte imitatur id operans non accipit formam rei imitative absolute ut ydeam
vel exemplar rei operande sed cum proportione determinata secundum quod extremi a primis extremi deficit vel imitare

Dico ergo quod deus per intellectum suum operans suum ad similitudinem essentie sue producit unum essentia sua est ydea propria non
quidem ut essentia sed ut est intellecta. res autem create non perfecte imitantur divinam essentiam unde essentia non ab
capitur absolute ab intellectu divino ut ydea propria sed cum proportione create fiende ad ipsam divinam essentiam
secundum quod deficit ab ea vel imitatur eam diverse autem res diversimode imitantur ipsam et unaqueque per proprium
vel suum modum unde fit quod distincta ab alia et ideo ipsa divina essentia cointellectis diversis proportio
nibus propriam ad eam est ydea uniuscuiusque rei unde cum sint diverse rerum proportiones necesse est plures esse ydeas
et est quidem una omnium ex parte essentie sed pluralitas invenitur ex parte diversarum proportionum creaturarum ad
ipsam. Ad primum dicendum quod proprietates plures ideo constituunt distinctionem [illegible] personarum quia relationes que ad invicem ad. p[rimu]m.
opponuntur opposite relationis unde proprietates non opposite non distinguunt personas ut patet in spiratione et nativitate
ydee autem ut a creaturis attributa non habent ad invicem aliquam oppositionem et ideo non est simile. Ad secundum dicendum
quod non est simile de essentialibus attributis et ydeis attributa enim essentialia non habent esse preter intellectum suo
preter essentiam creatorum unum et non plurificatur sed per ea deus ad creaturas comparatur. [illegible] dicimus
essentiam bonos per sapientiam sapientes sed ydea est de suo principali intellectu habet autem [illegible] essentiam
id est ipsam proportionem create ad essentiam in quantum est complete formaliter ratio ydee [illegible] plures
ydee non tamen [illegible] ad essentiam pertinet ut pluralibus ydeis essentia dicatur. Ad tertium dicendum quod pluralitas rationum
quandoque reducitur ad aliquam diversitatem rei sicut forma et [illegible] secundum differunt ratione et hec reducitur
ad diversitatem [illegible] et [illegible] homo et [illegible] homo ratione differunt et hec reducitur ad diversitatem
[illegible] formam et [illegible] [illegible] specifica forma unde talis [illegible] rationum repugnat maxime
[illegible] forma et [illegible] [illegible] [illegible] reducitur ad aliquam rei diversitatem sed ad unitatem eius
unum vel simplicitatem quia [illegible] rationum reducitur ad aliquam rei diversitatem sed ad unitatem eius
[illegible] rei que est diversitatis intelligibilis et sic pluralitas rationum in deo unum hec non repugnat
maxime unitati vel simplicitati. Ad quartum dicendum quod philosophus appellat in rationum differentiam [illegible] non est [illegible]
plures res [illegible] diffinitiones quia nulla rationum illarum essentiam divinam comprehendit unum non est ad propositum
Ad quintum dicendum quod forma que est in intellectu habet duplicem [illegible] unum ad rem cuius est aliud ad id in quo
est sed ex parte [illegible] non dicitur aliquid sed aliud tamen non [illegible] forma est [illegible] nec sensibilium sensus sed falsum
[illegible] aliquid dicitur quod se modo eius in quo est unum ex hoc quod propria creaturarum que dicimus perfectius essentiam divinam
[illegible] non [illegible] quod ydee sunt inequales sed inequalium. Ad sextum dicendum quod una forma ad quam
imitatur non [illegible] quod ydee sunt inequales sed inequalium. [illegible]
reducitur est ipsa divina essentia sed considerata ex eius consideratione divini intellectus ad invicem ut
[illegible] diversos modos imitationis ipsius in quibus pluralitas ydearum consistit. Ad nonum dicendum quod ydee pluri
ficantur per diversos respectus ad res in propria natura existentes non [illegible] quod si res sint temporales quod illi respectus sint
temporales quia actio intellectus humani se extendit ad ea que [illegible] non est sicut cum intelligimus futura
temporales quia actio intellectus humani se extendit ad ea que [illegible] sicut cum intelligimus futura
actionum ad [illegible] se [illegible] [illegible] medio dicitur unum et respectus ad res temporales in intellectu divino secundum eternam
Ad decimum dicendum quod [illegible] que est [illegible] et creatam non est in deo per rem est tamen in deo per intellectum nostrum et
[illegible] in eo per intellectum suum [illegible] intelligit propriam ad essentiam suam et secundum respectus illi sunt in deo ut intellecti
ab ipso. Ad undecimum dicendum quod ydea non habet rationem eius quod est ad intelligi sed habet rationem intellecti in intellectu ex
[illegible] intellectus se unum eius quod est ad intelligi sicut unitas actionis se unitate forme
agentis que est principium ipsius unum [illegible] respectus intellecti adeo sunt multa in quibus pluralitas ydearum consistit quia
cum illos omnes per unam suam essentiam intelligit intellectus eius non est multiplex sed unus.

[illegible] ex [illegible] dicitur aliquid [illegible] distinctum [illegible]
[illegible] distinctio [illegible]
[illegible] sola distinctio [illegible] distinctio realis multiplicatio [illegible] distinctio
[illegible] minor distinctio [illegible] maior [illegible]
[illegible] analogia [illegible] aliquid [illegible] distinctio [illegible]
[illegible] actus [illegible]
[illegible] actus distinguitur [illegible] distinctio [illegible]
[illegible]
[illegible] affirmative [illegible]
[illegible] affirmatio [illegible] negatio [illegible]
[illegible] aliquid [illegible] analogia [illegible]

[illegible]

Queritur utrum anima Christi sive quicumque spiritus beatus cognoscat verbum eternum mediante aliqua similitudine. Et quod non
videbatur primo per expressas auctoritates. Augustinus i. de trinitate c. x. dicit sic: nichil aliud ab illo requirere sed solo
illo illustrari perfrui quod sufficiat. Et paulo post: ideo non erunt similitudines cum visio fuerit facie ad faciem. Item
Hu. n. c. super angelicam ierarchiam loquens de angelis dicit quod contemplacionem divinam non per aliquas formas vel ymagines
mediantes sed ab ipsa deitate primo loco immediate pure et caute percipiunt et constat quod anima Christi limpidius
percipit quam spiritus angelicus. Item intellectus anime Christi completissime est habilitatus ad cognoscendum
verbum propter gloriam, ipsum verbum est ei presentissimum, ipsum dico quod est summe intelligibile et est possibile aliquem
informabile quod ex duobus non fit unum nisi unum sit tamen potentia reliquum in actu. Sed est ista tanta concur-
rit, scilicet dispositio vel habilitacio intellectus et presencia per se et summe intelligibilis et amborum unio ibi est quicquid
ad perfectam cognitionem requireretur, ergo non est ponenda media similitudo. Vel sic ubi est duarum naturarum unio
in persona Christi ergo alia erit formalis alia passibilis. Set esse forte magis [illegible] divina forma [illegible] in medio unit[illegible]
possibilis ergo etc. Item sicut se habet ens ad essenciam ita cognoscens ad intelligenciam, set ipse deus est summe ens pre-
sens immediate omni enti, ergo multo forcius [illegible] et cognoscibilis est immediate presens omni cognoscenti quod
hic sit deo proxima preter ymaginacionem et similitudinem. Preterea eque perficitur intellectus in patria sicut et affectus,
set si aliquid anime removeret imperfectum non esset vera beatitudo quod secundum Boecium beatitudo est status omnium bonorum
aggregacione perfectus, et affectus immediate adheret, ergo intellectus immediate videt. Contra Augustinus ad Ytali-
cam: in quantum consistemus in quantum ei similes erimus. Item Augustinus in epistola ad Gal.: sic quis videns deum
intellexerit quod vidit non eum vidit set aliquid eorum que fecit. Set hic non est aliquid ei simile, ergo etc. Item cum deus
[illegible] et de se uniformiter se habeat ad omnes spiritus racionales, quod iste cognoscat ille non, oportet quod sit aliqua habitudo
vel aliquis ordo cognoscentis ad deum qui non est alterius non cognoscentis. Sed ista habitudo vel iste ordo non est nisi
quod maior assimilacio, ergo per hanc differt cognoscens a non cognoscente. Sed tale necessario requiritur ad cogni-
cionem, ergo requiritur hic assimilacio. Sed non assimilatur creatura deo nisi per aliquid quod est eius similitudo, ergo etc.

Responsio. Quidam ponunt quod licet anima Christi vel quicumque spiritus beatus cognoscat ipsum verbum mediante habitu glorie
ipsam animam informante elevante et assimilante. Sic colligitur ex verbis eorum veritas, set tamen
dicunt quod cognoscat mediante aliqua similitudine, et unum de illis motivis eorum potissimum quod est quia quod in creatura re-
cipitur sit in ea per modum recipientis. Sic dicit Boecius de consol. l. v. et commentator li. de causis, et creata sit finita et
limitata, nichil autem tale potest representare divinam immensitatem. Set si expresse non representatur per aliquam similitudinem
mediante ea clare et aperte [illegible] videtur impossibile cognosci non potest. Ideo dicunt quod ipsum verbum se ipso unitur
anime sicut habilitate sicut deum et per habitum glorie et sic unum cum ea non inexistendo sed [illegible] et [illegible] et
dicunt quod est forma non adherens vel inherens sed assistens. Set cum habitus glorie informans elevans assimilans
vere sit et vere dicatur similitudo, spiritus nostri racionalis quod est ymago dei non nata set facta. Sic dicit Augustinus xv. de trinitate
c. xi. et ideo plurimum dissimilis sic est ymago, non assimilatur consumata assimilacione. Sic assimilari
potest creatura non expressa dei similitudinem, quod secure possumus dicere ipsum habitum glorie secundum eos elevantem
et assimilantem [illegible] deiformitate. Vere sub expresso nomine similitudinis mediaret, set domini Hu. super ierar. ang. c.
vii.: deifica similitudo [illegible] contemplacio divina quod dum [illegible] illuminati lucentes fiunt secundum [illegible] illuminan-
tis lucis similitudinem accipiunt. Et c. viii. aliquantulum expressius. Cum in quantum dei formitate habent
celestes essencie non expressa habent set expressa quod similitudo deus [illegible] non refert set gratia. Per hoc
similitudinem [illegible] ponunt eorum [illegible] sustinere [illegible] quod aperte [illegible] quod realiter ponunt quod non
[illegible] negant. Motivum autem eorum non videtur habere robur aliquod quod spiritus beati divinam immensitatem videant,
non tamen videt eam in esse finite vel ab eis recipitur quod in se infinita est. Ideo nulla creatura potest deum compre-
hendere sicut ipse se ipsum [illegible] cum comprehendere eo sensu quod dicimus comprehendere terminos rei claudere. Sic
dicit beatus Augustinus ad Paulinam [illegible] quod deus totus videtur set non totaliter, non ergo totaliter requi-
rit similitudinem immensitatem representantis ad quod requireret infinitas seu immensitas representantis, sed sufficit
quod sic expresse representet quod spiritus ipsa similitudine dei formatus [illegible] videat in medio divine

ad p[illegible] ad q[illegible] quod nullo medio [illegible] sic [illegible] quicumque
[illegible] nullo [illegible] = [illegible]
[illegible]
[illegible] non [illegible]

inmu̅sitatis v̓gine̅ facta dr̄ ad totu̅ ex̄ p̄p̄ ostic̄a totu̅ capx · sic d̄ hu· valde expsse · li · ix · p̄ · v ·
c · 3 · — Qualr̄ dicit · q̄ ubi̅ se ip̄o vnitur aīe no̅ u̅ for̄ inhe̅ns · s̄ u̅ for̄ · assistens · r faciens
vnu̅ ē in moue̅do quēadmodu̅ colorem̄ nc̄ce hn̄t pone̅ q̄ c̄atura r̄onal' beata aliq̄d excelle̅s
recipit q̄ p̄ sit ubo vniri d̄ q̄ ad h̄ eit ic̄ quo ut̄ eit d̄ina simil̄ · r ut p̄ri r p̄ p̄la alia
destinc̄oīa scō̄z ondet̄ q̄ sit · p̄o · q̄ d̄ue̅ q̄ sic ubi̅ vnu̅ ee̅ c̄ sp̄u b̄to imouendo · vi̅ no̅
itelligibile q̄ q̄cuiq̄z ge̅ne̅ faciedi vn̄ ee̅ faciat · vnu̅ ee̅ c̄ aīa nc̄ce z potē q̄ p̄porc̄one tur
ip̄i aīe agenti su̅ intell̄nu · Si ḡo se ip̄o vnu̅ ee̅ sic̄ · se ip̄o se rei finite r limitate c̄apacib̄
q̄ ab surdu̅ u̅ z dr̄e̅ q̄ s̄ infinitu̅ finito coaptet̄ seu p̄porc̄one̅ p̄mit̄ · r si sit i p̄porc̄o r sic
vnu̅ ee̅ in moue̅do h̄z ut p̄mi ub̄ sit quo formali c̄atura intelligit eit nihil ee̅ p̄ sco
in tn̄secc̄a · no̅ ḡo solu̅ forma assistens s̄ forma v̄e inhe̅ns p̄p̄ h̄ q̄ ista p̄o uideat̄ se ip̄am i
pugnāe r inuolute e̅dat q̄d intendit unus r alius r mag̃ a sonu̅ ub scō̄z vi q̄ a au̅ p̄
r d̄ q̄lz b̄s sp̄c̄ coḡsat ubi̅ ee̅ nu̅ medi̅te silitu̅ne · Est · n · ista agnic̄o u̅a q̄ intellcual' tanto
vius dr̄ coḡ q̄to puri r sub limior ardua lucis q̄ i accessibil' c̄ea q̄ z p̄sim̄ilie u̅itatis
Ac u̅a z h̄ z c̄pei v̄e z c̄tc̄ p̄fc̄e cognis req̄ri h̄ sili̅de i formis h̄ · n · p̄p̄u z cogni c̄ature r̄onal'
ut q̄d cuiq̄z intell̄c̄uis c̄atus actu asidat i aspectu suo c̄n a̅n ponat se q̄d manife p̄ q̄
p̄ hec illa dic̄ b̄s au̅ · xe · de t̄ · c · vi · vbi ondit qualit̄ mens nouit se ip̄am excl' p̄t colli
gi · q̄ om̄e q̄d acc̄ata̅ coḡsc̄t · ex ip̄a p̄fc̄e coḡnis · q̄ aliud coḡsc̄eti obi̅ · S z cu̅ in cogne vnu̅
oporteat alicq̄ ni̅ s̄ excoḡscete r cognito · Cognic̄o · n · vnit r ignoran̄ diuid̄ · Sic dic̄
d̄yo · vij · c · de di · no · r s̄m ph̄m intellc̄us z s̄m ip̄m intellc̄m no̅ p̄ot isto vnu̅ ee̅ s̄ p̄ cog
nita seu coḡsc̄a ee̅ reale · q̄ si ide̅ se cognoscat ita e̅at vnu̅ re a̅n sic nu̅c si aliud a se cog
noscat no̅ inr̄ z vnu̅ recu̅eo c̄n a̅n · g̃o oz vt vnu̅ sit coḡsc̄ile cu̅ coḡscete p̄ sim silitu̅ne r h̄
z ro̅ q̄ c̄atido q̄ quecq̄ a̅u coḡsc̄at sli d̄m sui ip̄am sic u̅tutes suas coḡsc̄at p̄ silitu̅ne r h̄
ma̅i feste dic̄ ansel' · monol' · 33 · c · Quia enim mens rem mens seu p̄ corpis ymaginac̄o
seu p̄ r̄one̅ cupit u̅acit̄ cogitare · eius ut̄cq̄z silitu̅ne q̄ in vz in ip̄a sua cogitac̄one conat̄
exprime̅ · r postea ond̄ h̄ plane r c̄u a̅u coḡsc̄at alia a se r q̄n coḡsc̄at se ip̄am · h̄ idem
d̄ b̄s au̅ · xe · de t̄ · c · xi · h̄t mens a̅im̄ no̅ nullam sp̄ei silitu̅ne · r p̄tea ond̄ li r q̄n coḡsc̄at
deu̅ r q̄n corp̄a r q̄n se ip̄am · Et in h̄ ar̄m q̄ · s · req̄rat ista simili̅de sic in formis dr̄ · i x · de t̄
c · vi · Cu̅ no̅ se cogitat no̅ fit quide̅ in c̄spitu suo n̄ illa sinus fortur obtut̄ · Ac z cogni
c̄o ardua req̄ri sili̅de c̄formis su̅ d̄formis q̄d p̄t e̅hi oculb̄ hu · Sup p̄ar · c · vij · Est
mens r c̄us ordo p̄mu̅ p̄ claritate̅ cogn̄is illuiat̄ · p̄ tea p̄ dulcedine̅ dilc̄onis refic̄atur
u̅ sic do r placet i u̅tute r coop̄et̄ inac̄one · vbi ū hu · dare vim intellc̄m el' q̄ deinz
a b aliis · s · q̄d ubi̅ · s · r aīa su̅nt vnu̅ ee̅ cu̅ aīa v̄a i mouendo · s̄ h̄ ū n z p̄ sili̅ne c̄a d̄t formi
Quia cognic̄o c̄ea req̄ri sili̅de expsse rep̄n̄titans i q̄ p̄ excludo sili̅ne ponete̅ rei abse̅
c̄a q̄l' z sili̅de specularis d̄ q̄ loquit̄ · hu · li · i · p̄ · x · c · viij · fere p̄ tot̄ · vbi dic̄ int̄ alia p̄
ond̄ cogn̄e̅ fidei ee̅ speculare̅ · ymago mens in speclo fides incorde r constat s̄m e
unde̅ in ead̄ p̄te · c · ij · r eade̅ p̄ · c · viij · q̄ fides respic̄ u̅itate̅ ut absente̅ r q̄ s̄o exclu
do sili̅ne obscuritate̅ rei euide̅c̄ia q̄l' z sili̅de p̄ abolica seu p̄uerbial' d̄ q̄ expsse u̅itas lo
q̄ · ij · r b̄s au̅ · i · d̄ t̄ · c · x · ut p̄ tea in d̄ b̄ singl̄ r c̄io excludo sili̅ne r rep̄nte̅ rei excel
lenc̄ia̅ nec̄ no̅ in medi̅te r rem ip̄am d̄figit̄ r c̄plātis asp̄c̄us r tales sili̅ts fuit
dicte c̄hophime r c̄lz aliq̄ dixint d̄m vidi in p̄ria tanqua̅ in gl̄bi clius ap̄p̄icoib̄z q̄
en im̄ recitat r c̄futat hu · sup p̄ar · c · i · in fine · r b̄s au̅ · g̃g̃ · mor · h̄ ys g̃ excla
sis dico ista̅ sili̅ne expssiue rep̄sentatiue̅ in ta ro̅ qua̅ inford̄ c̄en̄ u̅itate̅ no̅ in
i illa tanq̄ obito medio · S z ut p̄ illa̅ oc̄lo sp̄uali plene illuiato r i accessibili luci q̄
p̄o le z c̄formato i ip̄am u̅itate̅ r nudo r ap̄to co̅tuitu d̄figat aspc̄m · Juxc̄ h̄ q̄ d̄t

hu. Sr par. c. vij. Cum sit inquit simplices fulgores pure illuminacões p puras illuminacões
veniunt ad puras conplexiones pura illuminacio est cum veritas per se ipsam capitur. pura conplexio est
cum veritas in se ipsa videtur cum veritas per similem ymaginem vel figuram veritas addiscitur non est
illuminacio cum in subiecta ymagine vel figura veritas cognoscitur non est pura conplexio. dico in similitudine
non arte abstracta talis est. n. ipsa re simplicior Sed absque veritate nobis impressam vel in nobis expressa
innixe summam huiusmodi aug. xiiij. de tri. c. xv. in fine non tantum ipsi rei cogitacio &c. vis aug. ix. de tri. c.
xi. ubi determinat satis aperte quomodo ista modo inquit deum novimus similes ei sumus. Sed non adequantur
similes. quia non tantum eum novimus quantum ipse sese. ubi quasi michi videtur quod non novimus eum quantum ipse se ipsum
Sed sic dicit loquendo de cognicione vie de hac. n. omnibus certum est expresso apostoli testimonio nunc cognosco
ex parte quod non est equalis cognicioni divine. Sed de cognicione patrie possit aliquis dubitare quod apostolus subiungit tunc
autem cognoscam sicut et cognitus sum. Hec ergo ista sic extenderet minimus vel aliquis vellet contra arguere
quod comprehendemus ipsum sicut alii eo comprehendunt obviat huic testimonio aug. in verbo illo hoc in eque manifeste
dicat ibi. l. c. l6. habet similitudo ita accipitur contuitum glorie de fonte ut possit oculus veritatis
irreverberata acie deum videre quia illa refulgencia quam cernit absque ipsa certa luce sunt mentes beatorum vel ipsi in
eorum visione in se sua capacitate sint plene similes et secundum ista sapientem secundum illud accipi ista similitudine
aug. xiiij. de tri. c. ix. apparet inquit tunc visura ymaginem dei cui erit plena similitudine quando eam plenam
perceperit visione. ad primum modum accipi. hanc similitudinem pertinet manuductio quod possunt vis aug. sr
can. omel. est in ubi quero quomodo corde in sole nulli quam oculus soli similior irreverberata a
acie eum videt et applicans quem subiungit ita inquit in sole iustitie qui illuminat omnem hominem venientem in hunc
mundum. vide in mundo hoc Sic illuminat illuminatus potest tanquam iam in accessus similis est quo non potest
tanquam videre perfecte similis et post pauca quo accedendum est ad eum intuendum ne irreverens scrutator
maiestatis opprimatur a gloria nec locis sane accedendum sed claritatibus. Cum itaque cla
rior ille princeps esse et clarissimum pervenisse esse quam quo in manducacione ad hunc modum accipitur de
eadem similitudine Non est. n. dubium quod ibi oculus similium sic oculus aquilinus in sole aspi
cit solis refulgencia perfunditur ut totus in claritate sit. sic in secundum nostrum intellectum in perfectione
assurgere possumus ut dicamus mentes beatorum eorum sol illustracione fulgere. unde libri veritatis. quod est
iz. fulgebunt iusti sicut sol in regno patris eorum. Sic ergo in titulo concedendum quod huiusmodi vis videtur me
similitudinis et pro tanto concedantur rationes ad partem istam. Ad illud quod obicitur primo in verbo dubio aug.
primo de tri. quod sed iam non erunt similitudines sicut patet ex textu loquitur de similitudinibus pluralibus. unde primum
sit venit hora iam non in similitudinibus loquar vobis verba verba hec in proverbiis. Jo. xvj. quod de expones
aug. sr jo. ser. c. i. de quod proverbium dicitur quod potest a verbo licet ab expressa similitudine. verbum n. est secundum ipsum
expressa similitudo. xv. de tri. Ad illud quod obicitur secundum de habitacione anime Christi per gloriam et de unione
anime et ad verbum in hoc multam habet calumpniam Nam in nomine glorie intelligitur ista similitudo lumen n. glorie
absque dubio similitudo est lucis eterne unio vero illius anime ad verbum unitate persone altius genus est
quam unio que requiritur in ista cognicione. Ibi n. est unio ad suppositum hic unio ad obiectum quod adhuc addit
quod existis unum fit idem debet esse unum ut potest alterum ut formale non est unum quod continua humana et
divina ad unum perfecte constituatur sicut potest in formali tanquam per materiam et forma &c. unum est quod in hac uni
o divina non est ut influens humana ut recipiens in dico in hac visione seu cognicione quod ubi
eternum influit in speciem beatorum lumen glorie quo ipse speculatur unitur eterne veritati immediate et immedi
illa similitudine. ostendat Sed beatus ad actum perfecte cognicionis fit unum cum tangendo ista simili
tudine ipso videre. Sed ideo mentem ipsam in intellectum beatorum in hac lumen est mutua dependencia in quo lumen
glorie vere est formale perficiens ipsum speciem in optimo esse. propter quod dependencia habet perficere speciem
creatum et sic unum esse facere cum eo ubi eternum racione sue infinitatis et sic racione sue omni
potencie nullo modo potest. Ad illud quod obicitur de presencia dei inquit eius. dico quod licet similiter

se heat in se ad intelligencia et ad essenciam tamen excepte rex non est eadem beatitudo et sic difformis in
fluencie receptio. Essencia enim comparatur ad deum ut ab ipso producta per ipsum conservata ad quod suffi
cit generalis manutenencia per conservacionem presencia. Set intelligencia se habet ad eum ut ad ipsum et in ipsum ten
dencia per cognicionem et amorem. Sic dicit beatus augustinus de vera religione hominum inquit alia sic sunt per ipsum ut
ad ipsum et sunt ut omnis racionalis et intellectualis creatura in qua homo rectissime dicitur factus ad ymaginem dei
Non enim aliter in incommutabilem veritatem possit mente conspicere. Alia non ita sunt per ipsum facta ut sunt ad
ipsum. Cum igitur iste non se habeat ad deum includit actum qui excedit limites creature per se
secundum cognoscere et diligere cuius quidem actus creatura dei est principium indiget pleniori influencia et
speciali dono ut perficit exire in tam excellentem actum. Frequens articulum ubi dicitur quod similitudo non est res cuius
est similitudo manifeste procedit de similitudine que habet racionem obiecti. Ad tercium quod de perfectione affectus immediata dicendum
quod est iste due potencie sic ordinate cognitiva et motiva est penitus quod amare non possumus incognita
secundum augustinum x. de trinitate c. v. presentat affectui per rei similitudinem ipsam rem diligendam sic et quod est diligenda ipsa
non afficitur per amorem quod est vis transformativa unit se illi similitudini sic rei ut sit ipse diligens sic
ipsum dilectum et afficiatur ad ipsum sic ad sibi presens et vicinum. Sic dicit hugo de arra sponsi. Scio
anima mea quod vita tua dileccio est et requiretur diligis excipiam in dilectionis tui similitudinem transformans hoc
expresse dicit beatus augustinus xi de trinitate c. iiii. et tanto intensius afficit quanto ab ipsa cognita res dili
gibilis certius representatur. sic dicit beatus gregorius et habetur in glossa levitici vi. c. Eterna in quest contemplacione
hoc agitur ut quo magis vi deus magis diligatur quod igitur ubi terminatur cognitio incipit affectus
rei similitudinem accipit ut rem habet quod realiter et ad immediatam unionem ut ubi remanet intellectus
intret affectus. Sic hugo super ierarchiam c. vii. intrat inquit dilectio et appropinquat ubi scientia foris est et
post pauca dissilire non valens donec ad amatum perveniens et eo ipso amplius adhuc sciens
intrare in ipsum et esse cum ipso et tam prope ut si fieri possit hoc idem ipsum sit quod ipse. Sed quod ista dicta hec
dicere potest in magis tangere cognicionem vie quod patet de est proposita quod secundo alterum dicendum quod sic cog
nitio indiget habitu difformitate licet cognoscat ita affectus ut diligat quod sic perfecta cognicio que est
facie ad faciem excedit vires bonorum viatorum ita et tam intensa dileccio et utrumque fertur immediate
illa in verum et ista in bonum quod obiectum cognitive proprie verum obiectum licet aut ipsam potencium in quod est
perfectiu dei formacio eius consistit valde convenienter nomine similitudinis quod verum obiectum affectus est et ut
intimum in quod fertur per amplexum non sic dicitur mediante similitudine fertur in ipsum

Queritur ultimum anima christi seu quecumque spiritus beatus cognoscat res in verbo per rerum similitudines acceptas an
verbo vel tamen per ipsum verbum vel per similitudinem qua cognoscit verbum. Et quod per similitudinem ostenditur primo quod est illa
visio sit sic in speculo speculum autem istud in se alia similitudine vel talia res quod speculum represen
tat. Similitudinem enim speculi dicitur esse accipi. Sed similitudo rei per reflexionem iste autem non possunt esse una
similitudo. Sic igitur erit in speculo et non quod alia similitudine cognoscere verbum alia res in verbo. Praeterea anima non est
perfecte beata nisi habeat totam universitatem in se descriptam quod ipsa est omnibus assimilabilis. Sed descripcio huius
necessario requirit plures rerum similitudines ut satis patet. Igitur et cetera. Praeterea cognicio in verbo est in ipsa creata. Sed talis
cognicio est sic in universali quod multam habet incertitudinem sic dicit philosophus quod quod in universali sit potest
ignorari in particulari igitur et cetera. Praeterea anima est creata et maior virtus ubi ad res in verbo quod ad representan
dum quod sit forte universalis ad singularia. Sed per noticiam forte universalia sufficienter cognoscatur quamquam singu
lare sibi sic potest colligi ex eo ubi augustinus ii de trinitate c. v. quod in comparabiliter multo forcius ipsum verbum
est sufficiens ad cognoscendum omnia que relucent in ipso. Contra ubicumque unum obiectum non est ibi
nisi una similitudo in verbo quod ut obiectum est unum tamen in intellectu beato quo racio cognoscendi. Praeterea quod cog
nicio in verbo sit simplicior quam est in propria genere quod cum in proprio genere cognoscantur res distincte per di
stinctas similitudines et sic non nisi per unam igitur et cetera. Praeterea non potest plus similitudo ad faciendam notici
am quam possunt principia rei ad eius subsistenciam vel permanenciam. Sed principia non possunt rem sta

biure sui do ꝯsuante · go n silitudo aliq potit rei cogne face sui ubo illustrate · ez sup
fluit pone vnu sufficit · go p ubu no reqrit aliquid / Rc cu dicam aias bris · r p
cipue auam x cogscat rones rez facta · r fienda z in exeplai etno mei representat p omi
modam expssione p omi modam y depitate p oimoda potate · po · dico in geri etno re
psentant p oimoda expssione ep ipm ubu cuiqqam rone · n nom excris z siliai r
uitas · siliai quide pius expssiua · r id ipm ep pr ide sicz sili · q z pncipal uitas e
res cate st silitudies · r taito hnt ee vius · qto st ei similiores · Sic d bs aug dema re
lig · r ansel · monol · 3 · r · ep g uitas insuel expssice n ht filitatis n metitudis · uel
ipfeois ad mretu pp hoc expssiue istd ee dr representat ee cuilz rei p om mo eendi
r oem modu se hndi r oem modu efficiendi · r ep lucz i tebs nich hnt inse tone
boz · r pp hac expssione dem z ubu etnu cande lucis · Sap · vij · pp qd bs cogscit res
mubo cogne cta · Sic d bs aug · iiij · sr gen · et · xi · de ci · i mpl'ibz locis / Scdo in etnu
etno representat p oimoda y depitate cu no z suma simplitas · io res inubo u inubo
ide st ep ipm ubu · Sic d ansl · monol · 3 · r · 3 · 6 · c · r bs aug · vi · d t · c · ult · Omis uegt
vnu mea sic ipa vnu d uno equo vnu · io sapia etna d speclm siu macula · ep n e i ea
aliud ul exctneu abipa · Sap · vij · pp qd spc bs cogscit res i ubo cogne suppma ita ep
i simu gere cogscendi res z cogscere i ipso gne quo gne cogscedi pla cogscunt plibz ab
vno cogscete · h z ples res silis ab vna aia siu ab vno anglo / sm gen ascendedo z e spc
bs cogscit res inse ipo siliti ne etne uitatis difformato gne cogscunt pla abuno r
in uno ep istd vnu no z siune simplex nece z pone ep ee rex i ipo spu beato i cludat
vl ples rex silitudies · ul forte supa difermacio ut ita dicam sit io cogscendi oz salte dice
ep sic ei ad res duisas ples vs reales ita ep vnitas i mte anglica l' huana d clinat ad mlti
tudine cu se sr se reflectendo inse qui pla cogscit / Tcu ge z cu a catura cogscunt
res in ubo q cog e plium · sz i vno simplicissimo r ab uno non siune simplici ep i vno
simplicissimo r pip no pot poni h plalitas similitudinu v plalitas rex realiu i ipso
ubo cu ep spc bs no z siune simplex ut neco ponenda aliq plalitas i ipo cogscente q si
no sit silitudinu · tn z rium i cau argu d hu · iz · c · sr l ar · ep cog nco anglica i ipso
deo z in ltamoda · ep z mq in ltamoda e vnu sit ep d ui n ep i vno catura videnr exqus
ui illud eliei ep ep ius vnu udeat · tn ep pliu cog nomi d ico i illo a catura cu co
tuitus simplicissim ee no pot aliq m ista uisio i ipo spu bto udere compone
ad res duisas plificet · r sic pot pate ista plalitas eo ep pla sit i vno ep vnu cog
scunt ted it i vmeaite · Ista e a gna cogscendi sctis capte teng hu · i vna aucte
petru an v bd p dicta p expansione mqt aliaz didicit stabilitate i longinq se
extendere i pmis · r medys r ultimis in sllabz · pmis in sllabz quibz dina ee
piut sr se medys qbz dina capiut i se ultimis quibz dina capiut i se / Istos ee
tres modos cogscedi ponit bs aug · iiij sr ge · r xi · de ci · ubi dicit p res fcas i dis
pone dina · so i mte anglica · tcio in ppa · r h e ep d ge · i · dix ds Ecce pmu fiat lux
ecce sm r fca z lux · ecce tcu · Qrtu gen cogscendi res z cu ubu cogscenda se · se
ipo r i se ipo · r i se ipo cogscit catura · r i isto gne pp suma vnitate r simplicitatem
nulla z realis plalitas siu rom siu rium · sz tn sm modu i tlli · excipe non include
plalitas rium y dealiu · d q dr bs aug · 83 · q · li · i · r ad nebdu ad hic vnitate r
simplicitate no pot ptige catura ep ep to cicz sit excellencie a suma simplici r rece
dit · sic pbat bs aug · xi · de ci · c · ix · io n iste mod cogscendi qual ee ubo pot catu
re cotati ep eius capax ee no pot / Tcio ee etnu representat res p oimo

da potentem eo q aput eu i manifestando suma libertas. Nec n. z obnoxiu alicui necessitati sic
speculu istud mate qd ul se ul ea q in ipo l p ipm resultat abscondere no pot n z absconditum
alicui superiori potati sic speculu spuale q z angls seu ul aspire possit. ds tn nich abscode
pot n includendo ul aperiendo dune voluntatis bnplacito repugnare pp qd hz creatura i conspectu
etno cogne ordinatam ut ups volutate ibi alius ista alius alia uideat sic melius patebit
i sequenti qone cu solo abisto etno mo represenandi accipiet. Q sm ad ista ptinz sit pundi
cio melius osidantis. Rendet ad ista qone quia x ispiciens no uidz res multo prex siti
tudines s p ipm ibu inqd ul adeqd ouncd ei assilata se ptendens ul ups hu. se extendens
in ipo uidz qcuq ubu manifestare voluit no tn i illa simplicitate i q ubu se ipo i in
se ipo omia uidz. s conenit visio creature plalitate rerum. Ad rones g q ondebat pla
litate siltudinu. Rndendu z ad pm qd obz d speculo mali dd q licz p osidaco speculi mat
plima inaduceam taqm p simile i aliq tn i multis z dissile i hijs maxie q tacta sunt
sic pz no omnodi expssioe represenat. s tm ea q obiciun expsencia obiti cognoscun l ui
dent p ipm n se ipo represenat. s z omo aliud abipa rei siltudine q a corpe accipit i ab ipo d
pendz i sua represenacio subiacz totali legi necitatis. i io mediante isto specula uidet i ipm
i res alie differmit ep diuisi. Ad 3 d distiictoe q in cogne pfecta dd q distictio q reddit
cogne pfectam ponit i cognoscente cognis plenitudine. ex q s oia st nuda i apta oclis ei. he
iiij. ponit i rone i modo cognoscendi i fallibile certitudine q no d plalitate ronu l mo
dor. s z qndam inestabile totalitate ut i oia alia q hnt represenare ad l creatu sic siltudo
ul spes rei p ipam rem l equalez creatu etna unitate e omia similia st i eq st. Sic dic
bs Au. d ua relig. Cu in eqm ista omia in pte sic i represenet i pfecte ubu etnum
qd sic dom z sup z simili tudo. unitas e in toto. hac sua suma pfecone omia otinens
i oim scdm p accapiens. sic d bs dyo. de di. no. c. vij. ita qd istd tm h e sume pfcm
i pfce represenatiu compone ei impfcis pfectissime represenat impfca i h ui in manu
ducto satis plana ad intellim q nsi ubu etnu se vno omia pfce cognoscat i pfce cognoscere
faciat. Ad 3 q obz q cognosce p ydeam e cognosce e in uli i sic icoplete. dd q ph ubi
d q z scire i uli i i pticulari accip ul e p eoi in d tinato q dz i eendi i cognoscendi ai remo
ta. p ticlare uocat forma creatam q z eu pxia. sic pz p eor suu d sili mule cui creati
impfcte nouit q sola forma creatam osidat. Qui a creatu q d i d tinatu ut. s. hac mula
melius nouit. s cu dicamus ydea ee forma ulem s ita alr i ueniat d cui accip h ule a to
tali te ututis i plenitudine ututis ad faciendu plena d re noticia ut v le sonz id qd ee p
fcm totu. Ad 4 q obz d forma uli. dd q licz no excludat n plalitate siltudinu tn q d uti n
ht uitate. ex q s. plena faciat cogne n ut osidat i individuo forma cois tm. i h pot
argui ex ibo bi Au. ubu d eternu plenissime represetat seu no omia pp h ille respon
siones q dabat no valet. ex q q diceebat d plalitate siltudinu l in totu l in ptibz ul in obo
tenz cu cognico rex a rebz accipit l a spectus cognoscentis ad res tm in ltas pncipali dir
git i h z cognosce i pfo gne. In alijs mo cognoscendi pp altiores gdus cogium ponet so
lu plalitas rerum. Pte obicat q iste mod cognoscendi z altior s no ptingit ad gdu
cognis q ubu se ipo. se ipm cognoscendo cognoscat omia. s remanz circa i plalitate
rerum sim plificat tn sic pot ups capacitate creature. Ad 5 q obz d vna rone dili
gendi ordine. ups. c. can. v. mt dux me rex in cel. sua ordinau i me caritatem.
ita h vna ro cognoscendi n a excludt rerum plalitate. Duo argu. sequencia d d eplici
cogne angli ca d cogne i ubo q dz ee simplicior no oclud n uitate simili
tudinis seu ronis cognoscendi. i si dicat no sic ples siltudines g o no st ples ru. sit

fallacia consequentis quia una res potest habere plures rationes.

Queritur utrum anima christi in contemplatione verbi actu sciat quicquid exculi aptitudine scire potuit ita quod
sit impossibile quod plura scire. Quod autem possit plura scire ondebam primo quod cognoscens aliquid
in proprio genere potest incognita perficere. Sed anima christi cum omnis creatura sic colligi potest ex cibi hu-
nius Aug. super. c. vi ubi dicitur quod sola divina virtus novit creatura sic ergo et cetera. Preterea anima christi per con-
tuitum verbi reddatur capacior et actu suo virtuosior hoc patet ergo per contemplationem non arcabitur
quin semper possit plura dicebat quod per contuitum verbi consumatur potentia anima christi tota et actu et ad
nichil amplius impossibile. Quod cum potentia multiplicatur tunc potentia augmentatur quia tunc de virtus que est sim
plicium ultimum de potentia ergo plus et in plura potest quam ante. Preterea ens verum et scibile convertuntur sed in
talia alia ab anima christi possunt esse que nondum sunt et ergo possunt esse vera et scibilia sed hic ponit animam christi illa
adhuc nescire ergo et cetera. Si tu dicas quod ea iam scit licet non sit actu eo quod novit causam omnium et dicitur
Aug. li. e. quod scibile precedit cognitionem scientis ergo si adhuc non sunt a nulla creatura sciri possunt et
sic et cetera ut supra. Preterea ad visionem actualem tamen requiritur rei visibilis oblatio potentie visive ad
recipiendum conversio et iudicium de recepto. Sed non potest se convertere super quod non sunt quod tamen sunt scibilia
ergo et cetera. Preterea verbum eternum cum perfectius se cognoscat quam cognoscit ipsum anima christi plura sibi representat
quam ipsi anime christi. Quantumcumque ergo positus capacitatem talem anime esse impletam adhuc potest
verbum eternum ei aliquid scibile representare de hiis quod ipsi representat tunc signetur illi scibili si
potest anima christi illud scire. Sic hec propositio. Si non sic cum intellectus viatoris non arcetur per unum scibi-
lium quin si aliquid offeratur possit scire illud erit perfectior intellectus viatoris quam comprehensoris quod
cum hic falsum sit ergo et cetera. Preterea scibilia non se coangustant in intellectum quibus sunt sicut moles
et non spatio loci vel temporis sicut dicit beatus Aug. viii de tri. c. vi. ergo per inclinationem se habent ad animam
christi maiorum vel minorum scibilium semper ergo erit potentia ad plura. Item phylosophus arguit sic impossibile est plura
corpora esse in eodem loco et quarum ratione duo et eadem ratione infinita ergo sic extenta parte qua ratione anima christi
cognoscit plura actu eadem ratione. Hic autem est impossibile ergo semper anima christi addit istud post aliud et in
cognoscit plura actu. Ad oppositum anima christi perfectius cognoscit quam aliquis angelus. Sed angeli superioris or-
dinis sciunt plura actu. Et contemplatione omne scibile a creatura sic hu. super vii an. par. Omne quod
dinus sciunt in contemplatione omne scibile a creatura sic hu. ...
quod illo cognoscibile et per contemplationem irradiationem lustrunt ergo et cetera. Preterea si anima christi potest plura scire
appetens habere notitiam eorum que adhuc nescit et sic appetitus eius erit circa aliquid non et deus. Sed talis
appetitus diminuit complementum beatitudinis. Sic dicit Aug. super gen. xii. In fine anima ubi de appe-
titu quem habet administrandi corpus non perfectius totaliter in illud summum celum ergo et cetera. Item
ordo anime rationalis ad deum quidem est secundum dignitatem per magis est sicut totius ad totum sic dicit hu.
li. v. per c. 3. Sed ubi est ratio totius ad totum nichil extra potest intelligi ergo cum iste ordo sit com-
pletissime in anima christi nichil extra eius cognitionem potest intelligi tamquam aliud scibile ergo quod sic scit
omnia actu quod non potest plura. Preterea non potest anima christi incognita sic datur li. 3. R. ergo non plura cog-
noscit quia hiis opposita convertuntur. Preterea sic dicit Aug. xv de tri. c. xvi. beati cognoscunt omnem suam
scientiam uno intuitu ergo multo fortius anima christi. Item anima christi est unita verbo quod excedit omnem
creaturam potentiam ergo habet quicquid habere potest cum ista unio excedit omnem potentiam creatam. Sed quod
habet quicquid habere potest omnia habet actu ergo et cetera. Preterea anima christi cognoscit omnes ydeas in verbo
sic glo. dicit Apo. v. dignus est agnus. Sed cognoscens omnium ydearum potest ulterius cognoscere omnium et
sic nichil ulterius cognosceret ergo et cetera. Respondeo. Sicut fuit tactum in precedenti questione speculum beatus habet in
eterno eterno cognitionem creditam. Creditam quod secundum liberam voluntatem representantis quod ple-
nitudinem illuminationum distribuit spiritibus beatis secundum gradus et diversas capacitatum. Sic dicit
hu. super par. c. x. In sacris inquit potestatibus ubi alii superiores alii inferiores con-
stituti sunt divinas illuminationes non omnes uno modo percipiunt superioribus enim et capacia

oribz in donis grē amplius attribuit in firioribz fm modu capacitatis sue min⁹ pticipud
prebet cu g° aia x̄ fuit omis boni capacissima tu pp ilius singlare nobilitate tu pp grē
excellente pleitudine tu pp uolutatis sue ad diuina plenaria zformitate coiactu z eiu
in cogm̄s i suppmo gradu ult° oem creatura sic et q° coicari potuit creature. vtat intelle
cois euidencior fiat. sci q posse pl'a scire uno m° accipit a possibili que uoco h' ille ap
titudiem unde accepta que ut cu dico aia sic tabula rasam in q nich d' pictu e. 7
hac possibilitate uocat phs potm ecialle. n. d'aia in hac accepcione p'se pl'a scire d' am
pfcone. Alio m° posse pl'a scire accipit a potate ut cu dico hoiem hnte iuuat in
genuu pspicacem intellcm magnu scie hitu p'se pl'a scire. 7 ideo s'm oe dms. iste
ho pt scire q'tq' uult q'ra offtur aliqd scibile statim uidet uitate 7 tale posse d' p
fcom. Tercio m° hnt se negatiue 7 hc duplici accepne. q' no posse pl'a scire ut d' a po
tate i pfcoms e. Sic d' hoie lippo dicem iste no pot mlta uide. t' d' hoie rudi 7 ydiota
iste no pt mlta scire. Sz no posse pl'a ut d' a possibilitate ond' sciencias pfcone 7 scie ple
nitudine p q' eius capacitas impleta e 7 aptitudo ad actu h' e ad copletu reductel. q' i
aia x̄ excellent factu assignat q' ad. ſ. ut dicat ei capacitas inpleta q' ad scie hi
tu q' pot h' dici lum glie aiam di fornis cui' ht pleitudine q'tu cape illi capacitate
potuit. Ergo q'tu ad scie contuitu cu. ſ. e indeflexabil 7 infatigabilis omo unifor
mis iste. n. e pfius 7 coplet⁹ contuit⁹ aie zteplatis. Q'rto q' ad p'n'ile obm q' e cog
scit 7 t' uidz ad eui' aspctu aptā nata e m'h e etna uitas fm ista dico sup excellenter
impleta e capacitas aie x̄ q capacitas sic fuit mea ut ita dicā excellencior ut se
cure dicat 7 plus intelligi 7 dici ab hoie pot mea ee capiosius lum glie. 7 sic hit⁹
sapie seu scie pfcōr 7 cotuit⁹ viuacior 7 mod⁹ limpidior 7 aspctus iocudior. Et i
stud colligi ex q'druplici zsidacoe ascendendo pmo ex zsidacoe dignitas p magis que
inh° zsistit q'atura di capax 7 pticeps ee pot sic d' bo au⁹ xiiij. de t. Sco ex zsidico
ne g'dus cogmis q' ista z cog° glie. io suppma 7 pfca. sic d' vij. c. sr. l'ar. Sz mi
ingt illi spc q' p excellecia si eminentis grie sapie di imedi. apprinqt ab ipa illu
nat ad zteplandu ipam 7 tel' ztēplacoe videt 7 qd fcm e p ipam q' e in ipa 7 eu
q' p ipam fec' in q° e ipa. T'cio ex zsidacoe singlari p'uilegij beatissime vnionis
p qua i e sr' impleta sup" cu vissime e vnita vt dicat abo au⁹ ad sat. cessasse i
ipam 7 dam. 3. li. R. c. d' ista plenitudie sic d'. si vē unita z deo ubo mg aut i ipo ex
titit ad p'le adipm hnt p dep'itate quali nō pfce dicata e oim sapi" 7 gra. Q'rto
ex zsidacoe eminētie capitis q z in x̄° no solu i q' deus e 7 in q' ho e io notē z pone
i eo tantam sapie pleitudie ut sic in capite z sensuu plem'do q' l' 7 simul fm. q' est
sens' tact⁹ cotat in mb's cetis sic in x̄° sit sapia ad q' omis sapia compareti sic in
pfcm ad pfcm 7 sic illa q z in sura oim cax copicōne excessus sit in sura d' ipso
n. dcm z. Jo. z. Non. n. ad insura dat ds spm in suradi fm q' indicat ois sapia p
fcior 7 min⁹ pfca q' uo tanto pfcior q' sapie x̄ similior seu similitudine p'pinquior. vn
p' sapiam filij suppmu g'duu tenz sapia virgis m'ris ista pleitudine ut t'hit a rōe
capitis d'scribit apte glo. col' Exponēs illud in q hitat omis plem'do diuinitatis
corporali in capite nro in q'st hitat omis plem'do diuinitatis. ita q' omi grā plem⁹
z. Sz no ita hitat in cetis sic 7 in nro cor' i e sr' singlis mb's. e no q' in capite
ibi. n. visus 7 auditus 7 olefcus 7 gust⁹ 7 tact⁹ in cetis au solus tact⁹. tactus
ita in x̄po hitat omis plenitu. diuinitatis q' ille e caput in q° sr omes sp'
Omibz g' istis collectis cu q ut'' aia x̄ sciat actu oia ad q sciendu apta na

ta est dico sic simpliciter et absolute loquendo cum vero quod ad maiorem explanacionem ut possit plane scire
dico creatura est ad plene sciendum scibile ita quod non remaneat in ea aliquid imperfectum et penes hoc attenditur
tenditur impletio capacitatis eius. Sed cum sit perfecte potentia ad actum sciendi absque dubio
si in eternum ubi deinde immensitate sapiencie sue cum non est nisi terminate capacitatis creature equari non
potest uelle immo ipso aliquid unde potissimum ei esset plene et perfecte scire. est ergo ad plene sciendum.
non impossibile quod non dicimus quod creatura est. Sed plene potentia in eterna ueritate quam perfecte pos
sidet et in uisione et contemplacione consistit eius perfectio quamquam est esse possibile clare et limpide scire per
quod ostenditur in anima perfecte plenitudinis potentia actu suo primo. quod contemplacio eterne sapiencie in dei filio
et includit quamque est imperfectionis sic melius poterit manifestari in solucione argumentorum
ad que oportet respondere pro utraque parte. Ad illud quod obicitur in contrarium ubi dilatatur capacitas anime
dicendum quod dilatatur sed hac dilatacione impletur. Creatura enim non potest capere summum bonum nisi fuerit
summo desiderio feratur in ipsum quod quidem est desiderium completum in uoluntatis. Sic enim quod plene comple
tum manet sic fruendo ergo cum per desiderium capacitatis que est sic anime dilatatur sic expresse uidetur Augustinus
super Io. sermone 3 et 8. Hoc inquit agit nobiscum diuina scriptura hic celebracio sacramentorum. hic cantica
laudis ut hoc desiderium non solum seminetur et germinet. Sed in modo tante capacitatis au
geatur ut ydoneum sit sumere quod oculus non uidit etc. cuius complementum desiderii capacitatis im
pletur. hoc est verum quod dicendum est quod capacitatis anime bene per gloriam dilatatam impletur sit ergo excluso
dilatacionem non possibiliorem esse sed potenciorem et hic est ultimacio potencie de qua opponebatur. Sed ad in
dentem aliud ex hoc potens concludere nisi quod est ultimate uirtutis ad cognoscenda sci
bilia. Ad primum quod obicitur quod scibile et ens verum conuertuntur dicendum quod verum esse de re habere non solum ut
est in natura propria sed ut est in sua causa et tanto uerius quanto causa perfectior et tunc in eternum quomodo res in
sua causa idem est quod ipsa. sicut ait sic res in uerbo. sic dicit Augustinus vi. de trinitate c. ultimo translacione ualde monologi.
36. ubi dicitur quod causa creatoris est causa creatura ergo verum quodque est scibile per suam causam. In ta
entitatis et ista ueritatis quam habet res in uerbo eterno sic in ea sufficienter suam reddit ea perfecte scibi
lem propter quod quia in uerbo inscibiliter nouit res quam non habet esse in natura propria et ad maiorem huius
euidenciam sciendum quod differt dicere esse rei et esse rem et esse rei verius est in deo esse rem ulius in genere propter
quod lapis non in deo non est lapis sed in genere proprio est et dicitur lapis. verum ergo esse rei et scibile conuertuntur
Sed verum esse rem in natura est quod non est scibile. ideo cum dicitur non est ista res. ergo non est scibilis facit fallaciam
consequentis. quod addit de uerbo anime quod cognoscibile precedit cognicionem verum est in nullo genere cognicionis ita
quod in cognicione que est in uerbo precedit res in uerbo incognita. ideo uespertina que est in genere proprio pre
cedit res in natura propria quod hic in nouo angelorum rem prius facta est etiam de ibi expresse uidetur per
illa que ibi diffusius dicit uidetur Augustinus confirmatur illa que dicta sunt in solucione huius articuli. Sequens articulus eo
dem modo soluitur. quod non dicitur non potest continere sic ea que non sunt capit cognicionem ut est in impossibile genere
Ad primum quod obicitur deducendo usque ad ad signatum quod de nouo reuelare uelit uerbum anime Christi
dicendum quod cum anima Christi habeat omnium preteritorum et faciendorum a creatura plenam noticiam cum tu ponis quod
aliquid nunc primo ei reueletur repugnantiis ponitur et per hoc impossibile. Si enim sciat quamquam a creatura
numquam sciret non potest stare cum hoc ut nunc sciat postquam quod ante nesciuit. Vel potest quod si uerbum dei
in infinitate absque dubio creatura equari non potest representatur nouum aliquid anime Christi non
augeretur in ea neque sciencie habitus neque sciendi potentia neque sciendi modus penes que maxime attenditur
complecio capacitatis eius. Sed accedit ei nouum respectus ad aliquid scibile uel nouum actum sciendi est
licet ex suo potentie plenitudine et ista non ponunt in ea aliquid insufficientiam uel imperfectionem
Sed excellentem et indefectibilem potentiam et forte possumus ad hoc manuducimur exemplo sicut enim
capacitas alicuius ignibilis ut ita dicam uel inflammabilis diceretur impleri cum perfecte
assimilaretur igni quod tunc haberet plenam uirtutem comburendi. etiam est quod si in agere et aliquid

combustibile in quo adeo ageba(n)t mich(i) addet(ur) . eli ei virtuti n(on) s(un)t h(ec) diceret m(u)n(d)us impleta e(st)
capa(citas) . ß manifestabit(ur) p(er) hu(n)c actu(m) ei(us) potencia i(n) pot(entia) ß dicit q(uod) capa(citas) a(n)i(m)e r(aci)onal(is) imple(tur) in
plena cognic(ione) p(ri)me v(er)itatis q(ui)a h(uius)mo(d)i cognic(ione)s p(ri)ncipale obiectu(m) dico a(n)i(m)am x(risti) cog(nosc)ere res in
v(er)bo . Jnt(ellectu)s .n. g(ra)d(u)u cognic(ion)is cu(m) p(er)t(ingit) c(re)atura p(er)tinge(re) ad (con)templaco(n)em clara(m) (et) apta(m) s(u)m(m)e in
t(ellectu)li . quietat(ur) tamen (con)siderandu(m) sciendi q(uod) s(ecundu)m ph(ilosoph)um o(mn)i h(om)i(n)i e(st) iudiciu(m) certi uo(bi)s que v(er)bo (et) p(ro)bibu(n)t
videntur magis debite dici posse cognoscentis q(uod) aliu(m) cognic(ion)is q(uo)d si p(ro)p(ri)e dico dicas q(uod)
penes n(atur)am alio(rum) sensibiliu(m) n(on) attendit(ur) p(er)fe(cti)o n(atur)al(is) aptitu(din)is c(re)ature r(aci)onal(is) . Ad 3(m) q(uod) ob(iectu)m q(uo)d
n(on) se coangustant ad q(uod) n(on) 3(o) v(er)o q(uod) (com)ponat(ur) cognic(io) c(re)ature ß li(m)itaco ab ea in se p(ro)p(r)iis
Q(uo)d p(ost)ea ob(icitur) de i(n)finitate di(vi)ne pot(enci)e q(uod) d(eu)s .s. possit aliq(ui)d fac(er)e ult(ra) q(uam) a(n)i(m)a x(risti) no(vi)t sic t(ame)n
t(ame)n fuit e(st) sup(erior) . istud n(on) po(ssu)nt i(n) a(n)i(m)a x(risti) i(n) p(er)fe(cti)one alic(uius) . ß p(ro)p(ter) plena(m) potentia(m) . Et si q(uis) sic ad
o(b)stat(ur) a(ctiv)a c(re)atura sensibile (et) c(re)atura(m) n(on) posse equari i(n)finit(ati) di(vi)ne q(uo)d meli(us) pot(es)t ostendi in
seq(uen)ti q(uesti)one . Ad ulti(mu)m q(uo)d ob(icitur) de illo arg(umen)to ph(ilosoph)i q(uod) si plura co(r)p(or)a possu(n)t e(ss)e i(n) eod(em) loco eade(m)
r(aci)one (et) infinita (et) sic a(n)i(m)a x(risti) (et)c. poss(et) b(ene) dici q(uod) n(on) ita co(m)p(re)hensivu(m) esse h(abe)t a(n)i(m)a ad
sensibilia . sic locus ad locata . R(aci)one .n. sue simplicitatis sic 3 maioris v(ir)tutis ita (et) ma
ioris capacitatis q(uod) q(uan)ta 3 v(ir)tute (et) n(on) mole qua capa(citas) dilatata p(er) excellencia(m) glorie pot(est)
simul cap(er)e m(u)lta (et) ma(x)i(m)e i(n) v(er)bo simplicissimo h(oc) 3 in v(er)bo et(er)no (et) h(uius)mo(d)i a(n)i(m)a dilata(ta) pot(est)
ad sil(..) (con)tingit . da pl(ur)a sic (con)cepisse dicat(ur) in glo(sa) . apo(calypsis) . 1 . ibi fui i(n) sp(irit)u in d(omi)nica die

Q(ue)ritur ult(im)o cognic(i)o a(n)i(m)e illa .s. q(ua) cog(no)scat res in v(er)bo equet(ur) cognic(ioni) v(er)bi i(n) (crea)
tor(e) . Et q(uod) n(on) ostendit(ur) p(ri)mo q(uod) cog(nici)o v(er)bi 3 i(n)finita cognic(i)o q(ui)a c(re)ature 3 finita
ne(c)c(essari)o . q(uod) n(on) p(otes)t e(ss)e s(ecundu)m h(abi)t(us) finitus h(abi)tus (et) actus infinitus . ß i(m)po(ssibi)le finitu(m) equari i(n)finito g(ra)m (et)
c. Jt(em) in ip(s)a a(n)i(m)a r(aci)onali plus (et) ipsa pot(est) v(ir)tus superior sic d(icit) boe(cius) v(ir)t(us) plus pot(est) y
maginaria q(uam) sens(us) p(ar)ticularis (et) ipsa q(uam) subsistit ei obi(ec)ta ip(s)a (et) co(n)t(r)a (et) sic se excedu(n)t
q(uod) vna alt(er)i equari n(on) p(otes)t g(ra)o m(u)lto forcius n(on) c(re)atura v(er)bo aliq(uo) sensu eq(ua)ri n(on) pot(es)t . p(rete)r(ea)
a(n)i(m)a x(risti) n(on) p(otes)t equari v(er)bo ut 3 e(ss)e(nti)a(l)is g(ra)o n(on) pot(est) ei equari ut 3 ex(empl)ar q(uod) ista id(e)m s(un)t i(n) v(er)bo
ß equaret(ur) eius (con)(ver)tati si tot cog(no)sceret q(uot) ip(su)m rep(re)sentat g(ra)o (et)c. Jt(em) (con)s(ide)r(e)t(ur) sup(er) 3 . c.
ult(im)o sic et(er)nitate n(on) equat t(em)p(u)s n(ec) i(n)finitate(m) locus sic n(ec) sapiam s(ecundu)m g(ra)o (et)c. Cont(r)a ea
apoc(alypsis) . v . sup(er) i(llu)d . Dignus es d(omi)ne (et)c. glo(sa) . m(u)lt(um) . cognic(io)ne o(mn)i(u)m rex sic v(er)bu(m) sibi vnitum
Jt(em) . om(n)is res que dando n(on) deficit t(ame)n h(abe)t(ur) (et) n(on) dat(ur) quo h(abe)nda e(ss)et . 3 ple
nitudo sapi(enci)e (et) h(uius)mo(d)i ut p(ate)t cu(m) v(er)bu(m) h(abe)at ea sic d(ic)t(u)r h(ab)ui ei (com)m(un)icat . ß nulli (con)venit q(uam) a(n)i(m)e
x(risti) g(ra)o (et)c. Jt(em) . 3 sic se h(abe)t v(ir)tus infinita ad sensibilia finita g(ra)o finita cog(no)scit infinita
p(ro)p(ter) . q(uod) novit (con)s(e)q(ue)ns (con)s(e)q(ui)tur (et) a(n)te(cedens) . ß (con)s(e)q(uen)s e(st) v(er)bu(m) e(st) ex(empl)ar ß sic novit a(n)i(m)a x(risti) v(er)bu(m) q(uo)d n(on) pot(est)
p(er)fic(er)e in cognic(ione) v(er)bi ut v(er)bu(m) e(st) g(ra)o ut in cog(ni)cione (con)t(r)a(r)iis (et) ex(empl)ar est . 3 pl(ur)a pot(est) videre
in ex(empl)ari et(er)no q(uam) i(n) nu(n)c videat p(er)ficiat i(n) cog(nicio)ne e(i)us g(ra)o (et)c. R(espon)sio . Qui vellet dic(er)e (con)t(r)a hugo
ne(m) in illo libello de sap(ient)ia x(risti) (et) . l . l . de . s(ancti)s . p . p(ri)o . c . vij . q(uod) a(n)i(m)a x(risti) n(on) fuit sapie(n)s alia sa
pi(enti)a qua ea q(ua) 3 ip(su)m v(er)bu(m) cu(m) sic vnita fuit i(n) vnitate p(er)sone ita h(abu)it in ea (et) p(er) ea(m) pleni
tudine(m) om(n)is sapi(enci)e R(espon)debit cito ad ista(m) q(uesti)one(m) q(uod) cognic(i)o h(uius)mo(d)i equet(ur) cognic(ioni) illi(us) i(n) (crea)
tor(e) . ß q(uod) doctores co(mmun)it(er) tenent i(n) a(n)i(m)a x(risti) fuisse sapiam c(re)atam ad ip(s)a(m) (et) sibi debita(m)
p(er)fe(cti)one(m) cui R(espon)det actus cog(no)scendi qual(is) d(ebe)t elici a p(ro)p(ri)o c(re)ata p(er) h(ab)itu(m) c(re)atu(m) . Jdeo ex alt(ero)
ad q(uesti)one(m) R(espon)de(n)d(u)m ad q(uam) d(i)c(u)nt quida(m) q(uod) lic(et) cog(nici)o a(n)i(m)e x(risti) sit alia a cognic(ione) v(er)bi (et) s(ecundu)m ac
tu(m) (et) s(ecundu)m h(ab)itu(m) distant (et) i(n) i(m)mo q(uod) v(er)bu(m) limpidius novit se (et) res in se ip(s)o q(uam) a(n)i(m)a v(er)
bu(m) (et) res in v(er)bo r(aci)o(n)e t(ame)n cog(no)scendi q(uod) a(n)i(m)a x(risti) cog(no)scit res in v(er)bo 3 ip(su)m v(er)bu(m) p(ro)p(ter) q(uo)d m(odu)m
.n. sic dicit cog(no)scat fo(rma)l(ite)r r(aci)o(ne) (con)gnoscendi ip(su)m ob(iectu)m mod(us) g(ra)o cog(no)scendi q(uo) cog(no)scit
a(n)i(m)a res in v(er)bo dependet a m(od)o cognoscendi ip(su)m v(er)bu(m) q(uod) nulla c(re)atura p(er)tinge(re) ad
hoc ut cog(no)scat v(er)bu(m) sic 3 cog(no)scit(ur) . quia sic a se ip(s)o intellig(itur) i(deo) nulla c(re)atura pot(est)

sciret quod sit ipsum verbum, neque omnia que potest facere. Unumptum anime Christi ad altiorem gradum cognitionis verbi solum a lumine glorie
quam aliquis alius sicut beatus novit ipsa in verbo et presencia et preterita et futura et omnia que adeo procedunt sive secundum
ordinem nature sive secundum obedienciam gratie sicut essencialia et propria et hec omnia novit plene cum omnibus suis
accidentibus et circumstanciis et sui oppositis hec potest concedi ad hoc quod non equatur cognitio anime Christi cognitioni
verbi in modo sciendi vera est. Illud autem quod dicitur de excellencia cognitionis eius concedendum est et eius argumentum
tamen dicit beatus Ieronimus in quadam sermone: Si inquit deum non times et solos homines revereris apostolus memor esto hominem Christum hominem fieri ignorare non posse et quod me presente nunc presumis au-
deres multo minus audeas coram ipso. Sed licet ista vera sint fundamentum tamen opinionis valde est similiter
dictum et consilium fuit supra. Ubi querebatur utrum deus videat per aliquam similitudinem. Alii dixerunt quod
loquendo de cognitione anime Christi actuali hec est ut actu videat sive consideret de re scita non potest cognoscere quod in
verbo quia actus iste qui terminatur ad infinitum ut infinitum est non potest esse potencie finite sicut me-
lius patebit inferius. Sed loquendo de habituali hec est de habitu quo cognoscit verbum sicut prius creatura
cognoscit potest et quo in verbo cognoscit actu quecumque pertinent ad plenitudinem cognitionis sive capacita-
ti debite inquantum similiter habituali cognitione includo liberalissimam voluntatem verbi et eam quam promptissimum
sapiure anime Christi omnia que in se ipso relucent et ipsa gentili sua capacitate et habitu suo cumpletissime
cum illa verbo manifestaret. Possumus eam perfecte cognoscere loquendo in quantum de ista propositione ista vel ista di-
cta ultima tam facilius potest dici quod cognitio anime Christi cognitionem illi in modo sciendi et longe deneiun
possum hoc dicere quod vel quod habet casus communis: si enim sint duo quorum scientie equales sunt in modo sciendi
uno dormiente alio vigilante possum dicere tantum scit iste dormiens de nullo actu considerans quod
pertineat ad illam scientiam multo evidencius hic ubi habitualis cognitio non excludit actualem considera-
tionem vero omnium quorum cognitio pertinet ad plenitudinem glorie anime Christi. Ideo male intellexerunt opinio-
nem istam qui per hoc eam impugnant quod si anima Christi aliqua cognoscat habitu est successio in eius cognitione. Cum
tamen secundum Augustinum XV de Trinitate: Cogitationes beatorum non sunt volubiles. Solo enim ista cognitio habitualis sic
dicta non excludit actualem contuitum in quo consistit plenitudo et perfectio beatitudinis anime Christi
imo dicto consequentium consimilem sicut supra quaestione utrum anima Christi actu sciat omnia adeque sciendam apta na-
ta est quod semper est indefectibili actu suo in ista proximo dicit quod verbum nunc manifestet anime plura quam an-
te. Sed si de sua infinitate est creatura equali non potest velle hoc vel quod ei aperire posse ipsa illud
perfecte cognoscere non addetur aliquid eius perfectioni. Si novus res adveniret eius parti approba-
do: Quia huic modum dicendi ad aliquid evidenciam totius questionis sciendum est quod verbum eternum representat res
secundum triplicem modum scilicet secundum rationem veritatis lucis et secundum rationem dispositionis ordinem secundum rationem sim-
plicitatis in infinitate. Secundum rationem veritatis lucis representat omne cogitabile. Quicquid enim
cognoscitur in luce et per lucem videtur. Sic dicit beatus Augustinus ad Paulinam: Existimo inquit quod tantam talia
litteras vel ... tam claram tam certam videri sine luce non posse. Et supra Io. 33 sermone: Sine luce non potes vi-
dere lumen et sine luce non potes videre quodcumque aliud quod non est lumen. Isto modo vidit anima Christi
verbum contuitu plene assimilacionis et sic plene ut dicit beatus Bernardus ad Ianuarium quod in ipsam sapientiam to-
ta cessit in luce splendore eius et conversa per quam plenam assimilacionem vidit in eo quicquid est actu vel
actu cogitabile huius gratiae assimilacione completissimum habitum per quem potentiae dicitur cog-
noscere omnia que in verbo cognoscit sicut expositum est supra. Secundum dei dispositionis ordinem representat illud
quicquid est de universi integritate et pulcritudine sive per modum successionis sicut est in generalibus et
corruptibilibus sive per modum permanencie sicut est in incorruptibilibus. Sic assignat Augustinus pulchritudinem in duobus, scilicet
in statu sicut in figura corporis et in motu sicut est cantilena VII de civitate dei c. VI: Nulla inquit est pulcri-
tudo corporalis sive in statu corporis sicut est figura sive in motu sicut est cantilena de qua non est animus
iudicet. Sed sic nullo modo videt anima Christi verbum contuitu adequate comprehensionis. Comprehendit
enim res in verbo que cadunt sub aliqua dea temporis et hoc forte est ei proprium saltem quantum limpidior

et sublimiorem modum considerandi propter quod valde convenit potest dici omnisciens. Secundum divine simplicitatis
immensitatem repsentat verbum omne possibile ad quod fit conversio. Redundet in immensitati divine potestatis quam maxime
ampliat et manifestat summa simplicitas. et isto modo videtur anima christi in verbo contuitu divine contemplationis
excessive dico quod excedit et excedit. excedit quidem omnem creatum intuitum cuiuscumque altius creatu-
re quia ineffabiliter unita inseparabiliter intimius penetrat et familiarius intuetur et copiosius
percipit immensitatem thesaurorum sapientie et scientie dei iuxta illud promissum prophetiam. ysa. xlv. dabo
tibi thesauros absconditos et archana secretorum ut scias quod ego dominus qui voco nomen tuum
deus israel. Non est dubium quod ad christum hominem dirigatur hic sermo huic contemplationis excessui consi-
milat bernardus in quodam sermone de illo virgine loquens sic. de virgine intueri in aliquo maria sole perhibetur
amicta quia profundissimam divine sapientie ultra quam credi valeat penetravit abyssum ut quantum sine per-
sonali unione creature conditio patitur luci inaccessibili videatur immixta creatura ergo unita sola
unitatis cum alia inseparabili perhibetur ne illa immensitatem totaliter comprehendat. ideo dixi quod non solum
excedit sed et excedit. quo tamen excessu plenissime repletur plenitudine cuius fundatur lumine in-
tatus remanens tamen eius plenitudo. est enim in infinitum quod equari non potest in finito. hoc est quod dicit hugo. super. par.
c. vii. sunt inquit divina quedam et divine quedam ad manifestationem proposita quantum ad penetrandum possunt
comprehendi. sic fuit deus in mundo in comprehensionis et subiungit idem hugo. Quedam vero tam profunda
sunt et occulta et intima valde et impenetrabilia omnino ut scrutari non possit illa omnis intellectus nec
illa sapientia investigare. hoc autem debet sic intelligi quod hec omnia ut sunt ab actuali infinitate per quam
sunt in simplicitate essentie etiam non possunt a creatura comprehendi licet singula ab anima christi plene possint
representante et agnoscente verbo cognosci. Plures ergo contendunt quod non est tanta cognitio anime christi cognoscenti ubi
in verbo secretorum gratia huius contemplationis posset concedi. licet ad primam quod est de immensitate aliqui conati sunt respon-
dere. volunt enim concedere quod intellectus anime christi potest cognoscere infinita actu que sunt infinita secundum nu-
merum sicut sunt infinita individua eiusdem speciei et que sunt infinita secundum quantitatem sicut sunt infinite partes continui
in infinitum divisibilis quod manifestat sic. Est inquit invenire aliquid quod simpliciter et modis omnibus
est infinitum ut deus et iste omnino potest super omne infinitum sed sit in finitum per formam sic dicemus
infinitatis species et infinita gratia. sed sit infinitum secundum quantitatem et materiam. sic iam dictum est. est ad in-
venire quod est infinitum et finitum sicut sunt corpora et potentie alligate organis corporalibus et eorum operatio non potest se
extendere nisi ad finita. est ad invenire quod est quodam modo finitum quod habet participationem et quodam modo
infinitum eo quod est substantia intellectualis secundum hoc enim non finitur vel terminatur eo modo quo dicimus formam propriam
terminari quia cum forma in materia recipitur est in ea secundum exigentiam materie cum soli voluit attribuere animam
individua omnis sic dicunt expresse in multis aliis locis isto ergo modo quo intellectus est infinitus
quia in nullis extendit se eius operatio ad infinita secundum materiam et quantitatem de quibus habitum est
supra. Sed quia habet esse limitatum non est efficacia operationis eius infinita nisi se extendit nisi ad infi-
nitas quas sic possum explicare eorum colligere invenit gratia et species. Sed si bene discutiatur ista opinio
multam habet calumpniam nisi vitarentur talique insurgere. Quod enim de intellectum creatum hic est animam
rationalem et angelum esse infinitum. i. omnino carentem materia tollit a substantia spirituali creata naturalem mutabilita-
tem possibilitatis accidentium multiplicitatem. diversitatem et multitudinem numeralem quod omnia testimonio philosophorum
quibus multum innititur. in sola forma esse non possunt. sic fuit omnium supra in questione illa. utrum
in substantiis spiritualibus sit ponere materiam adhuc aliquis dicet inquit ubi est questio utrum anima rationalis fit hic ad
quod distinguitur de infinito et dicit quod potest super hoc tamen super illud videre impertinens et impossibile.
Cum enim finitum sit per prim passio quantitatis. hec erit aut ut continue sic est in mole et in virtu-
te. aut ut discrete sic est infinitas in multiplicatione seu multitudine et ad ista duo reducere
quecumque ipsi distinguunt. omnis acceptio infinitatis. unde quod dicunt infinitum esse in individuis
et in speciebus et generibus totum hic dicunt infinitum in modo sic patet modo dico quod sic quantitas abstrahit a

materia hac vel illa maxime discreta quantitas que est numerus et sic alie passiones ita et infinitas. Ergo sicut non
pertinet ad infinitatem linee quod linea sit lignea vel lapidea, ita ad infinitatem in numero non pertinet
quod illa que dicitur infinita sit individua vel species vel genera. Erit ergo simpliciter et proprie et formaliter infinitum actu
cum dicatur individua actu infinita. Sicut cum dicatur infinitas specierum infinita generaliter quia ratione infinitatis quod
dicunt naturarum et generum et specierum est incomprehensibilis ab intellectu creato habente esse limitatum et
ideo finitum eadem ratione et infinitas individuorum quam dicunt esse secundum numerum infinitas pertinet
continui quam vocat secundum quantitatem est incomprehensibilis ab eadem. Preterea si aliqua actu infinita aliqui compre-
hendunt ut infinita sunt necesse est dare quod comprehendant comprehensione infinita, aliter obiectum excedet
actum infinitum et nulla esset penitus proportio actus ad obiectum. Necesse est dicere quod infinita sint sicut infinita comprehen-
denti. Hic dicit expresse beatus Augustinus XII de civitate Dei c. 18: Infinitas inquit numeri quamvis infinitorum
numerorum nullus sit numerus non est tamen incomprehensibilis ei cuius intelligentie nullus est numerus. Quapropter si quicquid
scientia comprehenditur scientis comprehensione finitur profecto et omnis infinitas quodam ineffabili modo
deo finita est, quia scientie ipsius incomprehensibilis non est. Ergo constat quod comprehensio infinita non potest esse ac-
tus nisi potentie infinite, nisi infinita possunt esse finita vel comprehendenti infinito nec possunt comprehe-
ndi aliquo modo infinito. Ergo non est dictum quod intellectus creatus se extendit ad infinita actu, quecumque
assignetur ista infinitas sive in individuis sive in generibus et speciebus et efficacia operationis sive sit
finita. Redit ergo ista ratio vera et tota quod infinita comprehenduntur a virtute infinita tantum et actu infini-
to et in infinito tempore. Ista non possunt competere nisi virtuti simplicissime et ideo summe unite et propter
hoc summe infinite, qualis creature virtus esse non potest. De tertia quod in parte videtur quod cognoscere aliquem
et non potest equaliter cognosci sed in minus quia sic concludebat ista ratio non potest cognoscere actu infinita.
— Ad tertium quod obicitur quod uno cognito non impeditur quin possit aliud cognoscere dico quod cum concludat
existentibus sigillatim acceptis et sic in infinitum ergo cognoscit infinita facit fallaciam accidentis quia possunt
sic intelligi ut sunt singula non ut infinita sicut in exemplo communi manifestatur in toto. Si in partibus aliqua
conveniunt partibus per se que non conveniunt eis ut sunt sub forma totius et maxime ubi tota summa collec-
ta ex partibus si sic possit dici esset incompossibilis cuilibet parti. Sic est in proposito vel dico quod cum dicitur isto
cognito non impeditur ab alio cognoscendo, concedo. Tamen procedas quam accipies finita excedi non potes concludere
ergo potest cognoscere infinita. Si forte dicas quod tamen procedas quod finita sumentur infinities ... dico
quia tamen non sunt infinita. Et dico quod finita sumpta infinities ut sunt infinita sicut supra dictum est et in questione
de eternitate mundi. Adhuc tamen quod dicit quod sic impeditur non erit cognitio cum dilectione nisi si impe-
diretur ab aliquo molestia vel si ad contrarium conaretur in contrarium. Hic autem impeditur propria finitate
et plene quietatur est assiduum in contemplatione veritatis eterne. — Ad quartum quod obicitur de permutata propor-
tione, possum dicere quod permutata proportionis supponit proportionem que quidem proportio et com-
paratio seu con— formitas habitudinum duorum ad duo. Propter hoc dicitur quod comparata permutatim propor-
tionis sint eiusdem ambitus et eiusdem continentie. Quando ergo duo continentur sub uno et una
hinc excedit aliam et sic non similiter se habent nec est inter illa proportio sicut si dicam sic. Sicut scilicet
universale ad universale ita particulare ad particulare continebit universale. Planum est quod non valet, quia sub universali potest esse
universale et particulare. Ita est in proposito quia sub virtute infinita continentur infinita et finita et unum
particulare quod si potest infinita potest et finita. — Ad quintum quod obicitur de generi et ubi et ante et post
dico quod quantum est de forma artificiati misto et similibus est fallacia accidentis quia licet aliqua sint secundum rem incompossi-
bilia est addito actu aliquo vel respectu excepto nihil consideratur in separabilia sicut licet sequeretur sic
si est abbas est monachus non tamen qui vult esse unum vult esse alterum. Unum ad ubi vel ubi
est potest esse aliquis actus creature non tamen erit ad ipsum ut ad quantitatem. Vel potest breviter dici quod
anima ... ubi ut est ubi ... consistit. Sic ipsum ubi novit se. Sed non propter hoc se
ergo potest perficere quia perfectionis dicit cognitionem imperfectam in genere creature sicut fuit expositum

sup^a in precedenti questione precia. Ad 2^m quod obicitur contra distinctionem illam de scientia triplicat acceptam quod
vi quod scientia visionis et approbacionis pertineat ad scientiam simplicis noticie dico quod illa que dicitur simpli
cis noticie comprehendit alias duas hoc tamen est ei proprium quod ultra illas respiciat possibilia. Et adeo vnus a
lius modus est considerandi istam ab aliis propter connotata. Quod ergo obicitur quod non debet possibile nec bonum et si fu
erit cadet sub aliqua differentia temporis verum est. Si istis condicionibus respiciat scientia visionis et scientia approbacio
nis absolute. scilicet quod fient et bona erunt. Sed scientia simplicis noticie respicit ista sine differentia.
vnde adhuc stat distinctio. aliqui tamen adhuc impugnant eam propter hoc quod sic dicunt non videtur ad propositum
dicto non quod anima Christi cognoscat omnia que cognoscit verbum ut pertinet ad scientiam visionis. quia racione presencium
preteritorum et futurorum potuit scire infinita quod deus quod generacio procedet in infinitum sic dixerunt
philosophi. et sic deus possibile verum hoc fuit. tunc verum esset dicere quod infinita erunt. Si ergo anima Christi scit omnia que erunt
dum sub differentia temporis tunc ipsa sciet infinita. Sed ... propter finitum et si reducatur istud ad dictum ut di
citur. sic infinita fore est futurum manifesta est duplicitas quod sic dicere vel ... locutio et est sensus in
finita futura esse fore. quod ista futura est fore et plura hiis et sic in infinitum sicut sit de dena
pla est et est sensus futura est infinita fore. hic est futura quod aliquem verum erit dicere infinita sunt vel ... so
phisma simile illa infinita sunt finita ita non potest ista distingui vel meum infinita sunt futura
sic illa. Sed si adhuc obicias quod infinita futura sunt communis non sit futura infinita tamen rationes
infinitorum futurorum sunt in verbo actu non per modum successionis vel alicuius possibilitatis et sic po
tuit anima Christi in verbo cognoscere infinita actu ut verbum est ens intensum quod creatura non cognoscat
verbum sub ratione immensitatis licet certissime sciat ipsum esse immensum eius cum immensitatem non comprehendit
ideo adhuc non sequitur quod meo cognoscat infinita actu. vel potest dici planius ad totam istam impugna
cionem dicte distinctionis quod cum ponit infinita esse futura sic demum est numquam erunt actu infinita sci
re reducitur ad scientiam simplicis intelligentie qua cognoscuntur in verbo ea que possibilia sunt fieri et non fient
quod infinita actu numquam fient quod dictum est excepto divine potencie fieri posset. sic deus quod ipsi dicunt quod deus
possit infinitas species et infinita genera rerum et infinitos mundos.

Queritur utrum anima Christi cognoscat species simul et uno aspectu cognoscat res in verbo et in proprio genere.
Et quod sic videbatur primo per complures auctoritates. Augustinus xv de trinitate c. xvi. dicit sic. omnem vniuersitatem scientie
nostram uno simul aspectu videbimus. Preterea. iiii. super genesim. simul in quibus hinc dicit et vesperam et ma
ne et constat per vultum eius ibidem quod dies est cognicio in verbo et vespera cognicio rerum in genere proprio.
et mane cum est egressus creaturarum in deum. Christi est et quod anima Christi in istis excellit omnem statum bea
tum ergo et cetera. Preterea. Sic dicit apostolus i. fui in spiritu in dominica die glossa. Angelus potuit ondere
Johanni plura simul multo forcius potest anima beata. Preterea. uno aspectu cognoscentem contra. Sicut
dicit Augustinus. in 10. de civitate c. ix. ergo multo forcius videntur simul que sunt ordinata. Sed talia sunt
de quibus hic quod ergo et cetera. Preterea. vnum potest cognosci a pluribus simul ergo plura ... ab uno cum
videatur esse proporcio consimilis cognoscibilis ad cognoscentem et econverso secundum rationem vnitatis ...
Preterea mentem corporum non multiplicat in visu aspectus visuales. ergo non multiplicabunt
aspectus intellectuales. Sed verbum se in ratione medii. res in proprio genere in racione obiecti ergo et cetera.

Contra. Augustinus super genesim li. 4. c. xxx. de civitate c. vii. Angelus prius cognoscit in verbo deum in proprio
genere ergo non simul dicendum quod istud non ponit ordinem temporis sed causalitatis et dignitatis.
Preterea. ordo cognoscendi debet attendi penes aspectus cognoscentis non penes cognoscibilis
sed idem ad se invicem habet ordinem ergo si est ordo non aspectus unitas. Preterea per gloriam non confer
ditur potencia ita quod que nunc plures tunc sint una. ergo ut actus. Sed hic plura cognoscimus
non simul nec uno aspectu ergo et cetera. Preterea. Sic dicit Anselmus monologion 33 c. anima cognoscit
omnia per speciem ergo diversa per diversas species. Sed non cum in formatur una ratio in forma
altera quod non potest simul diversis informari ergo et cetera. Preterea. motus ocularis rectus et

obliquus eius esse non possunt nisi unitus motus. Sed cognicio rerum in libro est quasi circularis, cognicio in ipso genere est quasi recta. Sic dicit Dionysius 4 de divinis nominibus, ubi supra. Item Ysidorus de summo bono, id est qui appellatur liber Sinaxi, secundum Ricardum, dicit quod sicut est ad corpus mutacio locorum, sic est ad animum mutacio cogitacionum. Sed corpus non potest esse in diversis locis, ergo nec anima potest se simul convertere ad diversa cogitanda.

Ut ad istam questionem sit evidencior responsio, sciendum quod aspectus seu cognicio beatorum, sicut colligitur ex dictis sanctorum, Papie, beati Dionysii 11 de celesti ierarchia capitulo 7 et Gregorii super Genesim, consideratur per circularem modum. Ascensus est, scilicet, circulariter ad contuitum verbi in rerum in libro. Secundo per modum ingressus cum species beatus sic se reflectitur ad cognicionem sui in rerum in ipso. Tercio per modum egressus cum dirigit aspectum ad cognicionem rerum in proprio genere. Quarto per modum regressus cum cognicionem creature in sui et aliarum rerum refert ad laudem creatoris eterne. In primo aspectu species beatus plene illuminatur quia lucis eterne contemplacione plene formatur, sicut dicit beatus Augustinus 4 super Genesim. Et sic lux qui plena illuminacione clarissimam habet cognicionem de libro et de se et de aliis de se. Unde in isto aspectu librum se habet in racione originis, quia ab ipso illuminantur species beati, et in racione obiecti, quia librum ipsum contuentur, et in racione finis, quia totaliter fruuntur in ipsum. In isto tercio est actura se habet in racione obiecti sicut prius. Sed librum in racione sicut dictum est in racione finis, quia si species beatus in cognicione creature sine contuicione absque dubio tenebrescent, sicut expresse dicit beatus Augustinus in quarto. Item in se librum in racione obiecti quantum ad actum relacionis rerum in fine includit necessario cognicionem rerum et cognicionem finis. Cum ergo queritur utrum beati simul in uno aspectu videant res in libro et in genere proprio, dico quod in libro simul videt simultate excludente interpolacionem et moram temporis, sed ponente coexistenciam et ordinem dignitatis. Similiter dico quod uno aspectu videt unitate excludente multitudinem distrahentem, sed ponente pluralitatem uniformem, simultate dicta excludente interpolacionem, ne in isto aspectu incidere possit ignorancie nubilus nisi propter verum non formacionem quasi in deflexum aspectum species beatas ad librum quia sciunt in se consideraverunt ipsum et se ipsos et alia. Hoc est quod expresse dicit beatus Augustinus 4 super Genesim: Ubi remota sit hoc omni dubitacione dicens: Aliquid aliud diceret aut si quisquam dixerit audiremus? Illa celeste tangelorum milibus civitate aut non contemplaret creatoris eternitatem aut mutabilitatem ignoraret creature aut eciam quoque inferiore quadam cognicione non laudaret creatorem simul. Hoc totum possunt simul, ergo habent diem et vesperam et mane, simultate sibi dicta excludente moram temporis. Verbi, nam mora temporis est nociva sicut est enim in statu huius miserie conatus, difficultas et laboriosus aspectus ille penitus est immunis. Hoc est quod expresse beatus Augustinus ibidem 4 super Genesim, ubi describens processum et discursum humane mentis in inquisicione veritatis sic ait: Quam inquiete, quanta temporis tarditate ac difficultate agitur et quanta temporis mora propter eius corruptibile quod aggravat animam et quam ferventissimo studio radiis ut insistant ac perseverant, hoc quidem ignorat. Ponit tamen sicut dictum est ista simultas cum coexistencia ordinem dignitatis, quia licet ista simul videat, manet tamen ordo dignitatis in rebus cognitis et in gradibus cognicionis, sicut ibidem dicit patrem: Tunc inquit simul omnia dies, scilicet, et mane et vespera, quia non per intervalla temporum moras, sicut sunt dies cum oritur et sol occidit, sed per potenciam spiritualem mentis angelice cuncta quam voluerit simul noticia facillima comprehendente, nec ideo tamen sine ordine quo apparet connexio precedencium sequencium ex causarum. Ulterius uno aspectu cognoscunt species beatus unitate excludente multitudinem distrahentem, qualiter nunc frequenter mens nostra trahitur et a studio sapiencie plurimum impeditur iuxta illud Ecclesiastici 38: Qui minoratur actu percipiet sapienciam. Ibi autem quia intellectus beatorum totus in uno colligitur et per unum et ad unum, ab uno enim luce totus ille aspectus de quo dictum est supra originatur et per ipsum deducitur et in ipsum reducitur, illa pluralitas aspectuum sub unitate tenetur. Ideo dixi quod ista unitas ponit pluralitatem uniformem pluralitatem in equum, quia cum sint diversa obiecta libri, scilicet, et ipse species beatus et res

extra sic modi cognoscendi differentes ita ut propter sui excellentiam dicatur cognitio ubi rerum in verbo
ante dies et ante mane cognitio autem creature in se dicatur vespera immo pocius comparatione
prioris dicatur nox. Sic expresse dicit beatus Augustinus ubi de xi de civitate dei c. vii. Sed contra est dicendum quod sic species
beatorum tam diversa et tam diversimode cognoscentis plures actus et propter hoc necesse dicere quod sunt plures aspec
tus. Sed propter unitatem originis et finis potest dici continent pluralitas sub uniformis quod in eternitatem uni
tate ut ita dicam unificatur et stabilitur ita quod licet mentis cognitio tanta sit multiplicatas ut
sit ibi vespere et mane tamen stando in eterna unitate dicitur dies sic dicit Augustinus in eodem libro. Secundum hunc
igitur modum potest dici quod quilibet spiritus beatus et maxime anima Christi in illis quae dicit singularis prerogati
ve fastigio in illa celesti civitate ineffabili supereminet cognoscit et in verbo res in verbo et
se tamen simul et uno aspectu quia rationes ad utramque partem videntur concludere. Quomodo debet procedi
in eo adeas respondendum est. Ad primum quod obicitur de verbo Augustini xv de trinitate potest breviter dici quod loquitur de cognitione
rerum in verbo per quod verbum necesse ibi cogitatio non erit stabilis et in verbo omnem scientiam nostram
uno aspectu videbimus quod in ipso verbo cognoscit species secundum modum et omnem gradum sue cognitionis et
sic illud non cogit quod omnia quae beati vident uno aspectu videant. Vel omnem scientiam potest vocare plenam
et perfectam scientiam quam de omnibus habent in verbo vel forte spiritus beatus cum se reflectit sic ut scientem
sed omnia secundum diversos modos uno aspectu et omnia in se videbit secundum quod ubi Augustinus exponit in
solemne principium. Quod obicitur de illa glosa apostoli non cogit nisi quod uno genere cognitionis potest beneficio divini
luminis multa videre quod utique potest et sed dilatata capacitate anima tamquam sinu quodam sublimata virtute in
tellectiva et vigorata acie intellectus per virtutem divini radii. Sic dicit beatus Gregorius in secundo dialogorum agens
de visione beati Benedicti in equo et sic dicit glosa. Innuatur per angelicum ministerium cum angelis sua
sponte in virtute affatu in intimo elevat animam ut rerum veritatem videat in suis originalibus
sic dicit beatus Gregorius ponens ista verba moralium libro et de hoc habitum est supra in questione illa
utrum spiritus rationalis indigeat cetera. Ad illud quod obicitur de cognitione superiori dicendum quod ille loquitur de modo
cognoscendi in uno genere. Quod sequitur videbunt omnia in se ipsis vel non cogit verbum quod non dicit
uno intuitu vel non est sicut de diversis et aliis quod in uno disparata sunt quod superior eadem est dicta
plurima et qui beati diffiniunt certa assignificatur et maxime ista de quibus dicit Augustinus sic se habet quod unus
cognoscatur palam eo quod malum est pro eo bonum. Ad secundum quod obicitur quod unum potest a pluribus simul videri dicendum
quod verum est secundum eandem rationem sed sancti obiciunt et tunc plures species videntur et pluribus aspectibus sic sunt plures aspi
cientes. Sed a singulis videntur per singulas similitudines ita quod unus non videt rem illam nisi per unam
similitudinem. Quod arguitur si beati videntur concludit quod non possit unus videre uno aspectu rem illam per plures si
militudines verum est nisi illa pluralitas reducatur ad unitatem per aliquid unum quod erit in beatis et cognos
cat res plures in genere proprio. Plurium nisi gratie fieret intellectus capax similitudinum sic quod esse erit
capax unius. Ideo cum sit unitum genus cognoscendi et unus modus videbit illa plura aspectu uno
sed quod aliter cognoscit in genere proprio et in verbo non est ita possibile ut uno aspectu videant utroque modo
Ultimum argumentum de obiecto et medio non valet quod cum res videntur in genere proprio quamvis se habeat ibi
verbum in ratione medii influentis non tamen informantis. Preterea in cognitione qua res videntur
in verbo sub ratione medii et obiecti ideo aliter accipitur ratio verbi in minori et in conclusione. Ad ea quae
pro parte contraria dicebantur respondendum est. Ad primum quod obicitur de illo verbo beati Augustini quod prius
cognoscit in verbo etc. dicendum sic tactum est quod ibi est ordo dignitatis et causalitatis in modis cognoscendi et
in rebus cognitis et per hoc in aspectibus cognoscentis. Unde non valet quod obicit quod idem ad se non
habet ordinem quia quod ad ordinem et gradum generationis habet respectum cognitionis ad rem cognitam et
ad medium et modum scientie quoad cognoscentem. Dico etiam quod istud non erit ad hoc est. Sed quod i
dem ad se secundum diversa habet potest ordinem. Sic iste sedens ad se comedentem habet potest
ordinem temporis et intelligens ad se sentientem ordinem dignitatis. Ad secundum quod obicitur

q non debnt ꝯfundi actus angeli dd q tollit impfco q ht in via ex plalitas potenti p
tinz ad sbalem i vtualē pfcone aie sz plalitas actuū dequa obic ꝯcnit impfcone stat
ad .i. q ob. d ubo ansel. i q no pot sil intell'us in formari sil diuisis spebz hz locu i nl
cogne s; in supnli q e pgliam euaū capax sit pluū reducit ista possibi. ad actū p
fectū sequis ai pot ꝯcedis gra rōnis. ꝯ ꝯcludit q no e oio vim aspctus. b i qui bi
inplicat d illa mesura ꝯpoit manifestai in seqnti qone. Illud q obe de cplita motu
q assignat oē cogne angli no vz. ꝯ illi mot accipiunt sb quadā metha. n dicat
circulais q oē dem q n ht pn n fine rect dz aspctus ad caturā limitatā dir'tus o
bliqu ꝯcnit ꝯpoit q rest cature cogne in deū ul' si ali. melius ds uoluerit
assigre m dico q no oz h aptare oia q ꝯunt istis motibz an n q no e oimodā siti
isti g simil' eunt p sblimacone cogitentis i excellen cognis. Vltim q obic d ubo
p sid. no vz. q cogitacō no e locus aie. s; q ftur in ad sic in locū. h e sic m ai pa
more ꝯetatr i p tanto accipi i ubū. cū g de sit loc aie bte sic bs aug. d ꝯfuita
te aie in pn. i uij. sr ge. q q ꝯcty cogitz adeo nūq auertit aspcū d q nūq mutat
Queritur ut' cor glosa futura sint agilia i quamotū spe possint. locum
mouii ad oem ptem. Et o q sic. dnte sap. 3. c. tanq̄ scintille marundi d eglo
Sic ignis sbito arudie ꝯsumit ꝛc. Item aug. s. deci. vbi uolet spc ibi erit ptin'i corp
Item deci. 13. c. s. In spuali carne. s tn vā abū acpotū dns e d isciplis suis sūpsit. h
non n ptas s; egestas edendi ac bibēdi talibz corpibz auferē. s; mlto ꝯenior erit tali
corbz potas mouendi localr q comededi g ꝛc. It aug. in ep ad fortunati an diat
cor glosū tuc nllo po te ad om motū erit facilimū. It cor q to sani tato facili moue
abaud oem pte g cor pfcē sanū erit pfcē mo. i om pte s; ibi erit pfcē sanū. g ꝛc. i
h; ro aug. 13. deci. c. 18. Cor aū. sr gen. b d q ds mouz cātum corle placet i
tpra spuale a p q pta no placet. es cor e facier dig spc. cor. i. i g ꝛc. plur ꝯnat
p spes mot qm n mouebr cor glosū sm augmtū plus q spc. n sm alteracone n sm
gnone i corrne g n p loci mutacone. Item n mouebi sm tpc. apo. 3. Tempus
ampl' no erit. It omis mot fit p aliq indigetiā vl' p aliq optinedū. vbi g n sm
digetie sic e in celo sm aug. deci. 44. g ꝛc. Item simp ad quietz se ꝯuiit ꝯ se ꝯ
uiit. g si aia ꝯuitit se ad cor mouend eo p q auitit ꝯteplone diuina. q; inpo e ꝯtem
poita cū ponit effcus g i remota cū remoue effcus. g si in glosis corbz erit cū mot
p in dm i ille stat sit s; vnifors q eunt i motu l' si n e i cū mot neq erit i motu
Supp q moueat. que ut' psint moui ul' transire mediū sbito. o q sic. q dic
aug. p ponostico. pne p. Radius oculi nri no ci pueit ad p p inqra i
tardius ad remociora. s; utriq in tualla pili celitate ꝯtingit. It. g. sr ge. nr ob
tutu uno ictu omia transit q st int nos i sole. si g no erit min velocitas corpus glosi q
radij oculi nri est inn. Cona pbat q ma e ut' cors glosi. vl aie glose q oculi
It ambro in exa. lucas n e ut n i mo imponde no imensura ut alia cū sit q
no in spledore tm. s toi utute n utuus lucas ꝯbat. si g lz n no imsit g s
corpo ne p ꝯnd istantanea. It aia glosa ꝯ glia ht d fortute inpo intellcua i
uolunta. s; ex d fortute ꝯfcus ht q lz simil' mlta intellige sr nle intelligen g exce
fortute po motiue ht q pot cor suū replicare sil' sup plos ptes medij q ee no pt
n moueat sbito. ꝯseqa a pbat q simil mlta intellre exced inppor actū i ellcig
nle. g st oi inpo motiua q possit inppor sr actū ecde nle. It si no pot ci sbito
cor glosū no vi ee n p h q mutaco sbita se motū i no pcedit ds mot i cor.

Iᵗ si corp' gtes᷑ uo̅ ponam' q̄ descendat i eodem p volo͞te sua̅

glo so q p̄ẜ uari ad tale mutacone̅. Sz ꝯ ro̅ qr ex q̄ mot' p̄cedit mutacone̅ h' eu̅ saltz
p motu̅ ꝑ̄per ad obe' agenti. vn lux s̄m ph̄m ꝑ subito se diffundit q̄ aer s̄p di
spositus ē ad receptione̅ influen̄ luis. g° cu̅ ad tu̅rbacone̅ cor̄s glosi p̄ intellem nlla req̄rit
dispo cu̅ eq̄lit ferat p rariu̅ ꝛ densu̅ poat s̄ri sbito p̄ omē cor̄ glosu̅ no̅ p̄cedente mo
tu. Iᵗ si cor' pot̄ ı̄lluı̄ sbito s̄ri p spaciu̅ mltom̄ g̃ pt hac cor' q̄ hz ıı̄tute s̄r ı̄lle
Sz cor' pot̄ s̄ri ı̄llı̄ sbito p spaciu̅ g° ꝛc. Maior p̄bat p̄ exp̄imentu̅ q̄ si accipiat due
ti'es plane ꝯtingant s̄m pla. uı̄u̅ apiat' ex p̄tiuē q̄ aer in ap̄p̄ōne tabular̄ sil' tp̄re oc
cupat totu̅ spaciu̅ tabular̄. g° sil' tr̄sit p tota̅ sive inuicte. Ꝑendebat' q̄ tabule
n̄ apiant in o̅. sz inq̄tu̅ i eod' tp̄e trāsit aer p̄ mo̅ tabular̄. ꝯᵃ si i' est aer in ap̄p̄ōne
tabular̄ tr̄sit ab extremis ap̄tis ad mediu̅. volo g° q̄ mediu̅ p̄unct' tabular̄ uocet' a. ꝯ
vidat' medietas ı̄ medietate in p̄cto. b. aer g' in̄trs p̄ extremu̅ tabular̄ aut ꝫ siml'
in a. ꝛ in b. aut successiue. si siml' g° siml' ē in diuisis locis ꝛ eode̅ tp̄e. si n̄ sil'
g° prius tp̄re ē in b. q̄ in a. g° pillo tempe ē vacuitas in a. q̄ ē impo̅le. necē est
g° dare q̄ sit sil' ꝛ ı̄ a. ꝛ in b. Iᵗ si cor' glosu̅ Iᵗ ponam' q̄ d'scendat ad gn̄e
ı̄ eode̅ p̄te longe tardius. q̄ in centuplato tēpore. g° si centuplet' vrtus g̃uius auc
ta grauı̄te in centupl'u̅ equalz g̃ue d'scendns ıpı cor̄ glo so in uelocitate mot' n̄ si
to moueat' ı̄mo si duplat' ıı̄tus g̃uius s̄r dcam g̃uitate̅ duplo aci' s̄rur q̄ ıpm
corp' glosu̅. Iᵗ si q̄es ē in e. ꝛ mot' in e. s̄m ph̄m. sz quies ē in e. ı̄llı' g° ꝛ mot'
p̄bo assupte. Int' quoslibz duos mot' ꝯ̄rios ē quies media. g° si ad g̃ue moue
atur sursu̅. int' motu̅ ei' sursu̅. int' motu̅ ei' sursu̅ ꝛ deorsu̅ est quies media
no̅ n̄ in e. g° ꝛc. p° q̄ n̄ in e. q̄ du̅ d̄nat ııt' uiolen̄ s̄r nle ascedit. g̃ue ꝯ ē dnā
tur ıı̄tus n̄lis s̄r uiolen̄ d'scedit g° quiesat ı̄ medio n̄ quiesc̄ in adu̅ssitue duaz
ıı̄tutu̅. adeq̄cio aut ista n̄ ē n̄ in instanti ı̄ vna ꝯ̄ri cessat ꝛ alta ꝯ̄ri d'cessat. g° n̄ cessi
R. q̄ quiescit g̃ue ad h' d̄nante uiolen̄ s̄ no̅ in tm̄ ı̄ possit moue̅ sursu̅. C. eq̄
litas l' vniformitas n̄ ē in essu̅ n̄ stante vniformitate mea vn̄ ꝑ hoc mot' uiolent' ꝯ ri̇
d'bilitat'. si g° uiolent' ꝯ̄ri minuit' no̅ pot hr̄e vniformitate̅ ul' equalı̇te essu̅. sz quies
ē essc̄us vniformis quiesc̄. n̄ q̄d' se hz ut ut p'us. g° impo̅le ē ıı̄tute q̄ ꝯ̄ri minuit' suf
fice ad faciendu̅ q̄eta uiolēta. Iᵗ cu̅ est q̄ ꝯ̄pius aer in sp̄e aeris manes passz
rarefi. tn̄ cu̅ est limes rarefccōis sue q̄ pot hr̄e manes i sp̄e aeris ꝛ longe ē
ma' raritas in̄e in sp̄e ignis. ponam' g° q̄ aer trāsmutet' ı̄ igne̅ cu̅ ē q̄ usq̄ ad
mutacōm sua̅ sbita̅ grauis ıg̃ exacte in̄m aeris manz ı̄ spacio mi. q̄ totu̅ in̄ oc
cuparet si ect' s̄b s̄or̄. In q̄a aut mutacone sb'a sil' cu̅ gr̄acia ignis fit in̄ q̄ p'us erat
ı̄ mi' spacio in decuplo ma'. ē vnus pugillus valeat eo pugillos ignis. g° in ꝯ fit
in̄ in decuplo maiori spacio. hoc ecē no̅ pot n̄ sbito moueat' g° ꝛc. Item si cor' glo
su̅ mo̅ incipi aut hoc ē ꝑ resisten̄ medij aut ꝑ s̄m̄ ıı̄tutis. p̄m exclusu̅ ē p p̄ceden
s̄m inplbat' sic ıı̄tus q̄ pt su̅ s̄m impedit' a medio ꝫ aliq' mo̅ p̄por. quanti' medij
no̅ impedit' sua s̄m. vrtus cor̄s glosi ꝫ h' probo̅ vrtus que equali veloci' trāsit
duplu̅ ꝛ sb duplu̅ no̅ ē p̄por. q̄n̄ti medij. h' ē ıı̄tus cor̄s glosi g° ꝛc. p̄bo assupte.
Si. n̄. accipiat' duo me' ep̄oz vnu̅ sit duplo dens' alt' vrtus alic' motoris e
dem veloci' ꝛ eod' tp̄e trāsibit p dimidiu̅ spacij duplo densioris ꝛ totale spaciu̅
medij rarioris. g° si ē ad mo' q̄d' eade̅ veloci' trāseat p̄ bipedale spaciu̅ desioris
ı̄ bipedale rarioris trāsibit ꝛ in eode̅ tp̄re ul' equali quadrupe' spaciu̅ rarioris
p r'm sic dcam g° no̅ hz vrtute p̄por. quantitati spacij g° p s̄m medij no̅ impedi
Item si no̅ ē p̄por cāe ad cam n̄ essc̄us ad essc̄m. sz ita ē impo'. q̄n̄ ıı̄tus moues

lapidem est gravitas lapidis non est a corpore aliquo adgravativa. non in subtilitate corporis gloriosi vel in mobilitate ad
mobilitatem lapidis. ergo non effectus ad effectum. ergo si lapis movetur in tempore corpus gloriosum movetur in non tempore. Responsio:
quamvis non sit corpus incedendo est tamen corpori in motu. Contra: motui causatur ista causa sit vel corporis. Stat
virtus et opera. ergo si non est corporis sive ad aliam formam nec virtutis ad aliam virtutem. ergo nec operis ad opus
nec. Item omnis motus aut est propter resistentiam medii aut rem motam aut imparis mobilis
ad motorem. Item si movetur ipsum est completa obedientia ad motorem anteriorem. ergo si transferretur per spatium
hic nullo modo erit in tempore vel per motum. Item in vacuo si esset secundum philosophum non esset motus quia non esset
medio resistentia. ergo cum medium non resistit corpori glorioso non potest esse in medio motus. Item omne
corpus quanto subtilius est tanto velocius movetur. ergo corpus cuius subtilitas in proportione excedit subtilitatem alterius
et motus sui velocitas in proportione excedit velocitatem alterius. Sed subtilitas corporis gloriosi in proportione excedit
subtilitatem non gloriosi. ergo velocitas velocitatem. Sed non est in proportione excessus nisi sit in motu. cum omne tempus omni
tempori sit proportionale. ergo etc. Item omnis successio est a motu caeli. ergo ipso cessante cessat omnis alius
motus primus est causa omnium aliorum. ergo post iudicium cessabit motus caeli. ergo si corpus gloriosum tunc refertur
de loco ad locum. hic est impossibile esse per motum corporis. id est in momento in ictu oculi etc. Glossa. 1. Contra
to aer transibit citius ad remota et transvolat media. ergo corpus gloriosum movebitur ita velocius
quam ictus radii. hoc esse non potest nisi subito. Item si non possit moveri in instanti tunc nulla virtus creata posset
separari in instanti. quod falsum videtur. quoniam agens naturale inducit formam suam in instanti. Item spiritus a corpore
separatus movetur non tempore ut videtur secundum librum de causis cuius substantia et operatio intellectus est in eternitate
corpus non gloriosum in tempore. ergo corpus gloriosum quod est medium inter ista mediatur movetur in media mensura quae inter tempus
tempus quod est et instans. Item in subtilitate et impassibilitate debet esse medium corporis gloriosi per influentiam spiritus glo-
rificati incorrupti. item in mathematicis et ultimo in essentia plenam. Sed in fluentia ista sublimat corpus
supra omnem motum concernentem corpus naturale. ergo et elevat ipsum super omnem motum concernentem corpus mathematicum. Et est
esse in loco et moveri per locum. Contra. Quod autem sic explanatur fundatur non potest in loco ubi partes habere aliam
partem similiter. Si per locorum spacia distinguitur. Sed corpus hominis movetur per spatium sicut est in loco spatio. ergo in
in toto spatio in quo transmutationis est pars anterior et in toto pars posterior et ita simul
est conclusio particula quod est impossibile. ergo in primum. Item in motu dum est in medio a quo non movetur. similiter
nec in medio ad quem. non similiter est in utroque termino. ergo instans in quo ultimum est in medio a quo et est ab eo
in quo est in medio ad quem. Sed inter quaelibet duo instantia etc. ergo etc. Item prius et posterius in tempore causatur
a priori et posteriori in motu. prius autem et posterius in motu causatur per prius et posterius in spatio super quod
est motus. Sed corpus gloriosum tantum habet de magnitudine quam non gloriosum. ergo requirit tempus pro mensura sue
transmutationis sicut non gloriosum. Responsio quod ferebatur per tempus sed imperceptibile. Contra. agilitas variatur
secundum diversitatem gloriae et maiorum. ergo unum corpus gloriosum velocius movetur quam aliud gloriosum. accipiatur
ergo primum gloriosum et velocissime motum et sit a. accipiamus tardissime motum ut sit b. Item
gradus minimi inferioris a. ad b. Sed multa insensibilia faciunt unum sensibile. sicut multe minute
faciunt unum integrum. ergo possibile quod a moveatur insensibiliter b movetur sensibiliter. Item ad hoc
est quod christus sensibiliter videntibus discipulis suis ascendit quod non est possibile si insensibiliter ascen-
disset. Item secundum philosophum corporum motum motu progressivo movetur per organa et sic pars est in motu
unum dum movetur pes dexter quiescit sinister. Sed corpus gloriosum est corpus organizatum et movetur per ministerium
organorum. aut frustra videretur ea habere. ergo eius translatio componitur ex motu et quiete. ergo non
est in instanti. Item motus est a motore et duo motus ad nobis motoribus quae est igitur proportio mo-
toris ad motorem eadem est motus ad motum et mensure ad mensuram saltem in genere. Sed vir-
tus [illegible] anime gloriose non excedit in infinitum virtutem anime non gloriose. ergo non ve-
[illegible] locitatis velocitatem et ita si unus motus est in tempore et alter est in tempore quorum
inequalium. Item motus [illegible] est a movente et recipit in re mota secundum conditionem rei vel mo

Sed in corpore motum medium non resistit motui sed ex dote subtilitatis

bil. figura non tollit condicionem rei mobilis sed quod mobile. ergo sic motus localis est in corpore non glorioso ita et
corpore glorioso. Item si transfertur subito corpus gloriosum hoc non esset nisi per influentiam spiritus qui est supra tempus
ut ipsum corpus elevando ipsum in modum spiritus. Sed hoc non sufficit quia omnis esse habet esse a primo motore
increato qui est deus influit in omne esse immediate et attendendo ipsum et per ipsum omnia accidentia
eius. scilicet quantitatem etc. ergo qua ratione corpus gloriosum potest subito moveri potest et non gloriosum
eadem ratione et universum. Item omnis motus localis cum movetur prius in medio antequam in puncto in termino ad quem
sed nullus talis motus sit nisi est mutacio. ergo de necessitate transfertur per tempus. Si dicatur quod illa propositio
philosophi omne quod movetur prius est in medio etc. intelligitur de eo quod vult moveri non sic est in proposito. quia in proposito
quo efficitur esse in termino a quo sit in termino ad quem. Contra. Si hoc est verum ergo simul continetur se toto
loco et partibus in diversis locis. Item cum totum est quod cum totum est in termino ad quem quiescit simul
cum est in termino a quo ergo dum transit ab uno in alterum prius est in uno prius est in alio et dico
terminum a quo et ad quem duo spacia equalia corpori moto sibi immediata in quorum uno prius est corpus
motum de inde in alio. Responsio ad primam questionem quod sicut dicit Augustinus 1 de civitate c. 13. nihil humanum
omnia ad veritatem hominis pertinet natura est ut resurgente corpus hominis recipiat integre cum
membris suis. unde augustinus de civitate 23 c. 29. omnia membra et viscera mortalis corporis que nunc omnes per usus
necessitatis varios distributa quia tunc non erunt ipsa necessitate proficient laudibus divinis. Item autem ratio
est ut anima sic meruit in corpore afflicta ita gaudeat in eodem corpore. Sustinetur anima aut unitur
corpori sic perfecto et sic motor et vult appetit corpus suum perficere et movere et ideo sic per dotem in
passibilitatis aufertur omne impedimentum anime quod habet ex contrario tendente ad separacionem
et sic per dotem subtilitatis aufertur omne impedimentum resistentie virtutis motive intus et
confertur ei potentia movendi corpus suum motu omni qui perfectioni voluntatis non repugnat. unde dicit Augustinus
de civitate c. 29. Qui motus ibi talium corporum sint futura temere diffinire non audeo quod excogitare
non valeo cum et motus et status sicut et ipsa species decens erit quecumque erit ubi quod non decet
non erit. Certe ubi volet spiritus ibi protinus erit et corpus. Credo ergo quod corpora illa localiter movebuntur
propter quod propter ante in natum desiderium movendi corpus suum quiescentem preterea tamen
quia motus localis nullam implicat mutacionem corrumptionis vel transmutacionem sicut implicat motus
vegetative potentie ut dicto vegetative potentie nullum habebit ibi potentia actum non nutriendi ibi erit perfecta
sacietas et nulla esuries. Non etiam augmentandi quia ibi erit quantitatis consummata. Item non
generandi quia semen est residuum cibi et quia tunc cessabit omnis necessitas generandi cum completus
fuit numerus electorum non erit impassibilitas quia corpora erunt penitus incorruptibilia in toto et in parte
non erit mutabilitas in aliqua parte in aliquo. Item erit forte motus corporalis propter delectacionem
hominis in visu multiplicandam dicit non glosa Jo. 21. quod sancti habebunt situm in diversis partibus
celi sicut stellem in firmamento. unde dicit Strabus quod celum empyreum mox ut creatum est
beatis spiritibus est repletum. ita quod homines suo modo beatificati replebunt celum et quia in tali
situ impossibile est ut ad multiplicandum delectacionem moveantur ad videndum directe quod
videt oblique et forte quod videt a remotis in uno et ut deum ipsum ubique videat. unde dicit
Augustinus 22. de civitate c. 29. Valde credibile est sic nos esse visuros mundana tunc corpora
celo novi et terre nove ut deum ubique presentem et universa corpora gubernantem per corpora que
gestabimus et conspiciemus quocumque versum oculos duxerimus clarissima perspicuitate
videamus. Item propter perfectionem illorum corporum vult corporalia et sensibilia considerandum ut moveantur
ad inclinacionem naturalem illorum electorum ut per hoc partes glorie appareat sic nimis propter
quod movebuntur forte in motu recto descendendo et ascendendo [illegible] modo
oblique per celi circulum discurrendo Ad argumenta ergo ad primum partem in diversis [illegible] ea preterea quod concedi
.adar.ma
per finem ad auctoritatem tamen augustinus que loquitur de potentia comedendi [illegible] quod quantum ad.

dione & communicatione ubi presentes habuit potentiam comedendi. quantum ad traiectione
ubi interiora loca corporis. Sed quantum ad conversione ubi in nutrimentum corporis omnino impassibilis non ha
bebunt actum comestionis non sic Christus comedit. Similiter actus comestionis compleretur
in vere comedentis cum traiectione ubi comesti interiora hominis sibi convertit/ sicut non. unde
Aug. quod Christus comedit per virtutem non in aurtis conversus est. Ad primum obiectum in contrarium dicendum quod ut
oppositum tactum est prius. quod cum dicit Aug. spiritum creatum moveri per tempora non per loca dicendum quod eius oppositio
ne per partes & interiori quia illa requirit tempus & non locum. unde Aug. ad Orosium q. 61. Spiritus
hominum movetur proprie reminiscendo preterita futura exspectando quod nondum discendo nunc vero
cum recordatus quod in lectione sic comede & spiritus meus cogitando ut de hoc recordaretur ex
tempore ita motus est & locus. Dicit etiam eum non moveri per loca sic non est in loco quantum ad s. im
plendo locum. Nec valet quod ultimus obicit de aliis speciebus motus. quoniam alie species ponunt
aliquid circa interiorem locum non mutatio ulla. Ad primum dicendum quod ut dicit Aug. 12. decim.
c. 14. Tempus dicitur proprie spatium mensure motus syderum. Alio modo dicitur large mensu
ra cuiuscumque variationis primo modo non est tempus post iudicium. Secundo modo erit. unde alio modo
tempus amplius non erit. i. cessabit passibilitas & mutabilitas temporalis. unde glosa. & mor
& in passibilitates efficientes. Utrumque secundum tempus maiori erit in sola. Ad tertium dicendum quod indignitate
potest dici multipliciter. dicitur uno modo secundum quod dicit plenitudinem mali & defectum necessitatis. Alio modo secundum quod dicit
imperfectionem boni quod eius quod est ultima perfectio. primo modo non omnis motus est propter indignitatem. Sed
vel primo vel secundo modo est omnis motus propter indignitatem non penale. Sed propter imperfectionem creatu
re quod uno modo non potest assequi omnem suam perfectionem proprie corporale. Ad quartum dicendum quod quamvis
anima sit simplex per essentiam per potentiam intelligitur habere partes virtuales vires. s. & potentias & agit
singulas operationes suas. non quod omnis agitur per apprehensionem quod ut omnis obediunt rationi
Sed inter illas autem quod obediunt rationi sit quod ipsa per intentionem agit quod quando intentio convertitur
in una operatione perfecte per potentias alia retrahitur propter limitationem naturae. unde & intellectus non potest si
mul multa intelligere. Sed alia dilatat sinum ante animam philosophus quod perfecte intendit in eadem non
coherente intellectum sed ampliantem simul potest omnia alia intendere. Sicut homo qui intendens in fi
nem distrahitur ab hiis que sunt ad finem non intendens navigare non distrahitur a gubernaculo
dirigendo. ita ibi erit alacrior in. Ad q. dicendum quod status ille quantum ad essentialia glorie semper
erit uniformis. Sed quantum ad actualia potest esse variatio propter eius varietas interiore operationes. Ad secundum quod q.
ne dicendum quod fuerunt quidam dicentes contra illa propter subito moveri propter quandam participationem dignitatis
superioris spiritualium ponentes eam in modum spiritum posse transire ab extremo ad extremum non tamen
secundum per medium. Sed in. an. dicebat quod contra quod probant angelum non applicari ad lo
cum nisi per operationem & quod potest operari medio & immediate. potest moveri ab hoc loco in aliud nisi per medium
Sed videtur falsum & contra scriptum ut domine potest plus esse quam operari. ergo plus est esse in
loco. quam operari in loco. Alii dicunt quod virtute glorie subito & in dicitur transit per medium quod
non potest resistentiam amere. Sed videtur falsum quod non omnis motus est propter resistentiam. Sed propter certam
comparationem motoris & motus. vel spacii. unde g. Angelus in loco non potentiam Sed distincte co
municando presentiam locum & quod virtus finitae & limitatae non potest eadem facilitate currere
presentiam suam duplo spatio & subduplo. Sed utrumque pone secundum unum esse indivisibilis lo
cus simul quod est impossibile & non de necessitate modo in tempore & propter q. rationes quod propter certam proportionem mo
toris ad rem motam & rei mote ad spatium quamvis nulla resistentia retardetur. Sed
propter exigentiam movendi quam anima appetit movere corpus sicut ad exemplum motore ad de
stinationem & ubi appetit magis spatium dividere quam instans. Sed propter hoc quod ponunt a
& ponunt partes corporis confusas & perfectas corpus quam destitue. Item quod aliter esset

simul in pluribus locis. Ad si queras an moveatur corpus suum in tempore imperceptibili. dico quod potest suum
corpus movere in tempore perceptibili quia percipit secundum voluntatem suam. Ad obiectum in contrarium dico quod quando dicitur
oculorum vel aliorum corporum celestium quod radiacio rerum prius ad loca mutacione. Nullus enim punctus
lucis mutat locum suum cum sit accidens. Sed magis alteracio non illa que sit cum obiacione contrarium
cuiusmodi est calefactio contrarii aque. Sed est alteracio simplex habens unum terminum scilicet adepcionem perfeccionis
unde quod distinguit philosophus inter alteraciones que sunt in contrarias disposiciones et illa que est in habitum et
nunc tempore aer est dispositus ad lucis suscepcionem id subito patet in quantum videntur quod diffundi
lucis in tenebras. Non est similiter de loci mutacione et irradiacione. Videtur autem esse in tenebris aliud
ibidem quia irradiacio statim in quo fiat. Ex hac enim vult probare quod vi. primi dies esse
potuerunt in uno momento in mente angelica sicut patet in li. s. iiij. super ge. Illi autem voluit ut
magistri perfeccione lucis in tempore sed in puncto radiare. Ad quod dicitur Augustini non oculus perveniret videndo
etc. Intellige quod ad percepcionem set ex hac videtur dicere Augustinus unde dicens omnia illa spacia sibi
transire sibi non est tempus plus oppositus transitur non est in uno est. Ad v. dico quod ut dicitur de visu radii
suscepcio vel visu emissio. quia in videndo recipit radius rei vise in oculo et non
oculus habet radium suum quem emittit ut splendor dicit philosophus. et radius oculi facit proporcionatum
radium rei visibilis ipsi oculo et obviant sibi radius oculi et radio rei visibilis tunc non est
visio perfecta. Judicium autem vel apprehensio rei visibilis non fit nisi in tempore. Unde in libro de visu
dicitur. Nullum visorum sibi videri tantum videri autem visibile velociter transportatum. Ad 3m dico quod Ambrosius
vult dicere lucem non esse certam in ullo pondere vel mensura ut cetera quia lux et generaliter motor omnium
formarum tempore a nullo modo formatur nisi cum luce perfecit lumen duo in triplicis. Ad 4m dico quod
ex differenciis intellectus potest simul intelligere multa per unam rem intelligit que est lux essencialiter nec
hoc repugnat nec intellectus vel alteris immo perficit nunc eorum et subito repugnat nec modo
et impossibile certitudinem et sic motoris. Nec est similiter de intellectu et corpore. quia intellectus non subiacet ordina-
tus sicut ad sic ultimum qui alter hoc non potest. Ad 4 dico quod revera motus necessarius in muta-
cione et transmutacione non est ut deinde vere est resistencia in medio. In parte autem ista corpus non sit
resistencia in medio et tamen certa proporcio in medio. Non enim potest corpus gloriosum equali celeritate impliare
se spacium duplum et subduplum. Ad vi. dico quod aer non est nisi humidissimum elementorum et ideo ma-
ioris est adherencie quam aqua. Unde sic impossibile est duas superficies coniungi quin inter eas aqua
claudatur. ita impossibile multo magis coniungi duas superficies in aere quin aer intercipiatur et si
separentur tabule ad invicem equaliter distabit rara fit aer intellectus dicit alius simul
loqui impossibile esset eas dividi ad invicem per planum penetrante spissitudinem earum sed magis secundum
latitudinem una ab alia remota lateraliter. Ad vii. patet. Ad viii. dico quod prerogativa corporis
gloriosi in motu non consistit tantum in velocitate. Unde in impenetrabilitate et transire aliquod
corpus indivisibile. Unde si ad modum naturaliter motum possit eque celeriter moveri cum corpore glorioso non cum
nobili ita corporis forte ita velociter moveri non corpus gloriosum quod supra naturam suam totaliter
motum cum corpus gloriosum moveatur in ultima velocitate nec potest ei alterius corporis
naturaliter moveri equam velocitatis quod motus iste gloriosi corporis est in tempore imperceptibili. aucta enim
gravitate corporis naturalis augetur magis. Et si velociter sit motus ex augmento gravitatis tamen
tempore sensibili motus quod aucta magnitudine augetur resistencia medii. Unde non est omnino proporcionaliter motus
non gloriosi ad motum gloriosum. Ad ix. dico quod plures dicunt quod inter duos motus contrarios quies me-
dia. vel intendit dicere nisi quod unus motus non est alteri immediatus. Quia igitur difficilius
est lapidem directe impellere sursum quam oblique et incipiat descendere. et hec obliquacio di-
vidit unum motum ab alio. vel si omnino contenderis ibi esse quietem. dico quod lapis proiectus
inter duos motus contrarios quiescit per se dico per se quod si descenderet motus propendit super

lapidem ascendentem credo quod aufferret ei aerem quietem mediam et forte quod pila proiecta contra terram
vel contra murum resilit a soliditate non est meum intentum modo sed alios. Dico igitur quod violencia movens lapi-
dem sursum in aere retinet qui allisus a proiciente claudit se intus et clausus allidit se per
recto successive usque finem violencie. Dico igitur quod antequam violencia sit penitus consumata aer non
sufficiat proiectum impellere superius sed allidit se ei pars aeris immediata et quando non sufficiat ipsam
elevare dilatat se aer concavitate parte deinde continue partes aeris sequentes sursum mota al-
lise lapidi dilatant se. Sicut aqua collisa tendit ad solidum et durat sed dilatatio aeris du-
ravit sed via lenta alleduntur igitur partes aeris se eidem lapidi non permittentes eum descendere
sed fluctuant partes aeris concavitate continue sequentes tepidius quam precedentes et ex hac
fluctuacione aeris sequitur fluctuacio proiecti in sublimi. Ad xi. Dicendum quod non est uniformitas in ef-
fectu precioso insistante uniformitate in causa. Sed per hoc lapidis a causa non est multo vio-
lencie passus effectus aeris ascendentis immo fluctuacio aeris in utraque parte et inme-
diatior aer et superior fortius fluctuat sequens et in ultimo vero sequens non quod sufficiat lapidem prohibere
accum. Ad xii. Dicendum quod in generacione ignis concavitate non est loci mutacio nec forte motus pro-
accionis quod generacio est ibi per se cum occupacione maioris loci a genito. Unde quantitas maior
sequitur illam vel est sequela et sic non est per motum localem sed per mutacionem. Non est idem motus in na-
tura quod fuit ante quod totum est transmutatum in totum. Quod si dicas quod concavitate est eadem dico
quod eadem est in esse generis remoti non in esse eodem dimensiones quas ante causatas quibus semper
mansit corporeitas. Unde Averroys primo Phisicorum corpus habet esse corpus constitutum quibus mittuntur ex-
tensiones. Quando enim corrumpitur forma corporis una quelibet illarum dimensionum succedunt
alie et tamen manet corpus in sua corporeitate. Ad xiii. Dicendum quod movetur per finitas virtutes et ceteris
proporcionem ad partes spacii in quo est motus et maior est fallacia consequentis. Si enim accipiatur du-
pla magnitudo ad aliam minorem que sit duplo densior maiore magnitudine alterum motum per utrumque
eque cito transibit maiorem magnitudinem que duplo rario est sic minorem que duplo densior
est. Hoc enim verum est concavitate motus que est resistencia medii. Sed non est verum ex causa motus que
proporcio motus ad proporcionem spacii et ideo argumentum cum transit ad motum quod non habet resistenciam habet
cum proporcione transit abrupta cum accidente. Ad xiiii. Dicendum ut tactum est quod licet non sit proporcio centri
circumferencie ad circumferenciam angulare medio una spacii est tamen proporcio unius ad alterum medio utrumque est contingens
ingenerem finitum et limitatum quod quamvis est spacio oppositum et sic patet ad ix. Ad xv. Dicendum quod
insufficienter dividit immo est motus et per finitas virtutes ubi non est resistencia sicut est angelus
motus patere per racionem predictam. Ad xvi. Dicendum quod non esset motus in vacuo ex resistencia et
tamen si esset ibi talis dimensio quam vacuum dicebant antiqui esset ibi motus per proporcionem
certam motus ad spacium quod non eadem facilitate possit se secare duplo et subduplo. Ad xvii.
Dicendum quod licet subtilitas corporis gloriosi extendit in proporcionem subtilitatem corporis gloriosi non tamen in infini-
tum non sequitur. Ad xviii. Dicendum quod falsum est quod assumitur quod in spiritualibus potest esse successio stante motu
celi quam ante motum celi quarta die patuit immo et fuit successio in motibus angelicis
sicut ex causa patuit ut Augustinus de civitate Dei xi. c. xiiii. Falsum est et in corporibus gloriosis quod illa erunt
omnino nobiliora corporibus celestibus et ideo dicere quod motus eorum dependet a motibus corporum cele-
stium prophanum est. Item falsum est in aliis corporibus. Unde Augustinus xi. Confessionum. Si cessarent
celi lumina et moveretur rota figuli esset tempus. Quod autem dicitur tamquam potest patere per consequentibus dicit
enim infra eodem libro. Nemo michi dicat celestium corporum motus esse tempora quod audivi vocem quod
sol stetit Iosue contra victoriosum prelium peragere sol stabat sed tempus ibat. Nec
potest dici quod essent tot mirabilia quot ictus gladiorum. Item motus primus est celi primi
et motor primus est celi primi. Et motor primus movet celum primum sed causa est primum propheciarum

quib3 mot⁹ orbis cli h3 motore spale m telli ad h3 ꝯputata. Numq̄ si cessaret i telli
p coget cessare sa prob q nō ē vna dependet ab alia ph. quia dr̄ m̄ ꝑpor de
cais. omis m telligēcie fixio reēn ē pboni. pm q3 ea pma. Et .16. dicit oms v
tutes quib3 nō ē si. ꝑducites s ꝑ m fi. p q ē utus utuu g h3 cessare p mo
poss3 moui sm mo. sm illos qui ponūt illos orbes moui ab intelligēciis immo sicu
lus q nō ē sm illos qui ponūt inferiores orbes moui ꝯ motū pmi τ retardari
ab ipō. ꝑo. pm⁹ motor influit i m feriora mediante motu celi s3 mediante cor
stelle .vii. ph. v. meth. ordinis cais nō ee nisi sm ꝯtatem. pone sm ordine ca
sed dit. v. g. hō mō excaere aer a sole τ sol a luce .i. m telligencia τ h3 est q ph dr q mot⁹
nō ē ꝑp motū s3 ꝑp stella. Jtm ꝯcludā ꝑpones phor ponēciū celos moui ab intel
ligencijs. dr q mot⁹ cor hu̅mor ul aliū plus dependēs a ca pticulari τ celari ꝯ supi
ora q nō ē hō localit m fimus q̄uis sol moueat ad gnone ipe tn̄ tendit ad cor
Jt meridie ꝯstellacione gnat sapiēs τ morios aut τ lepsus ꝑp diuisite. Secūu
Jtm sol calefacit s3 ita nō ꝑp motū pnt s3 ꝑp vtute sua q̄m h3 ccūs cepto mo
tu vn sn moueat uelocius ꝑ circulū eq̄noctiale q̄m ꝑsolsticiale q̄nto eq̄noctialis
maior ē solsticiali m tn̄ vnt loca s3 ita eq̄noctiali ꝯ solsticiali τ iō s3 eq̄noc
ciali q ꝑ temperatissima ē hitacō s3 solsticiali esti m temperatissima s3 solsticia lyē
nulla. Jt sol gignit radiū suū excaūcte for sue. mot⁹ d nullam dat ei actuali
g nulla utute opatiua s3 tm̄ tempat ei m fluenciā. Jtm ei sol sedis maris
est ad istio fca pradios salaes. flo aut amares tūc aque fluxiles. ꝑp h3 q radij so
lares nō ita figunt i fluib3 quo mouet ꝯa sic i mari g altiors aq est sm si
tuoms rōne τ qetis magis q̄m sm rōm mot⁹. Ad .19. dr q glo lo .n. nō ꝯmo
tu resurrectiū. s3 d ypa rōne q fiet dino miracło. vn dr glo τ si sit ibi pea⁹ xp⁹. q
totū sil fit. sic τ vere mortuorū fiet. Certum .n. ē q fiet simł tpre. ꝗ p⁹ at gnalis
rō om̄ qui tūc erunt mortui τ illi qui viui iuenient rapientr cū alijs τ in ipo rap
tu morient τ viuificabunt ut Jo⁹. m epla q̄m i ada oms moriūt sic dat ap⁹. cor.
.14. τ h3 sima dici. τo. deca. c. τo. Tn̄ gta senaunt ꝯiu. vn n nos sciemus. cor .14.
Oms resurgem⁹ s3 nō oms i mutabim qui sunt vegetatiua sic. Non oms dor
miem⁹ oms d i mutabim ut ipe dr meade epła. Ad .τo. dr q agon ulla nō
induciit fors suas in o m m̄ trāsmutatā n q mot⁹ passit que muta ꝯsumat
Diffusio d radij ul spei nō tn̄ est opō q̄m instrm̄tū operandi. Est .n. quid mate
riale nō manēs s3 fiens. Jnflamacō d ul aliq trāsmutacō ꝯns ē opō. Ad .τι.
dr q ꝑpe cātus nō opat intimitate n opatones suas ꝯtinuas τ eternas nō extio
res m ꝑpec ut docet d. ad orosiū. Ad .τι. dr q nō visibile ē mot⁹ illis nō ē n cū
gnone τ cor. Motus aut localis ad ꝑfecm ꝑtinz. Ad .τ3. ꝑ3. Ad ar m ꝯrariū
duo post ꝯcedi q ul q f ꝯcludūt sic 3 nō .n. oio mō glosū sic nō glosū
partis. mo ei ul spacij nō est cū mot⁹ n illis. alia est cū effecus τ .n. m magis
hilitat mor glosō ut visū est. Silr ad ꝯtū dr q ꝑs diamet ul ꝑtes n
faciat sensi. τ vtutis sensibilis q̄uis faciat sensibile ad r ututis illis. Ad .v. dr q
xpc m ꝑm⁹ ascensionis sue tepauit motū suū ut esset d ustphis ꝯspi. s3 p q̄m as
sumpt⁹ est m nube summa uelocitate ascendit. Ad .vi. dr q cor⁹ glosū ꝑt mo
ui ꝑ organa τ sn organis. Non .n. xp ascendit pedib3 suis .vij. τ viij. ꝯcedi
ꝑsilt. Ad .ix. dr q motor pm⁹ τ in cāt⁹ i fluit i eode cātum ecn m aīce
alioqn sic d nō fca ē mox rediet in nich. s3 m cātum intelligentes q̄m i fluit
d nō tm̄ ut egredientes ab eo s3 τ ut i gredientes i ipm ꝑ oponer ꝑfectissimas m emot i telli τ ut
τ i ē q glificata corpa ꝑ m eos spe eleuat sup nām nō ita ē i alijs

Oportuit vero decuit deum per se reparare genus humanum, eo quod sic condebat, quia maius est redimere quam creare; sed decuit
deum per se creare, ergo etc. Item non decet opus divinum suo fine frustrari; sed genus humanum suo fine frustraretur nisi repararetur.
Item homo creatur propter participandum sue excellentie; ergo debuit reparari per eam excellentiam que
in non potuit reparari per alium, ergo etc. Item homo ... perditio maxima, ergo remedium maximum, quod non potuit fieri nisi per eum qui est maximus, scilicet deus, ergo etc.
deus est, ergo etc. Preterea secundum ... hominis fuit maxima ... ergo etc. ... probatur per ambrosium super epistolam ad
Item quia deus ab eterno disposuit ipsum decuit; sed hoc ab eterno disposuit, ergo etc. ... super epistolam ad
romanos. Item quia hic ... alius ... quod perfectius est facere per unum quam per plura; sed per se potuit et sufficiens fuit ad
reparandum, ergo ab omni indiguit. Item ... sit diffinitum ... sacrificio, sacrificium est ad honorem eius ... quod pertinet ...
Item duplex est iustitia ... c. viii. d. ... requiritur ... forma est quando deus facit per se ... quod facit per alium.
Item ... sit ad talia decuit autem deum reparare per modum ... magis ... sed hic est primum ... decuit eum reparare
... non per modum equitatis. Item si per alium repararetur ... in substantia dignitatis, ergo alii quam soli deo teneretur ...
... Contra non decuit eum reparare ipsum
... quod non est ponere, ergo etc. Io. iii. ... non potest facere, ergo ... quod ... Contra ... Preterea homo obligatur ad duplicem mortem propter peccatum, sed non
angelum ... sit eius creatura, ergo ... nec hominem ut videtur. ... Preterea homo obligatur ad duplicem mortem ... sed non
decuit ipsum reparare mortem eternis, ergo nec eterne dampnationis. Item ... ut ea que sunt ad finem ... ista
distinguitur ... Si reparare ... ad finem qui deus est, ergo non deus erat reparare. Item ... c. xiiii. ...
... Si reparare ... quia ... potentia in reparatione; sed si deus repararet per se, magis ... potentia quam iustitia; sed reparatio magis
est opus iustitie quam potentie ... Item decuit deum modus ad quem sequitur ... sed quod deus ...
... iustitia, ergo per alium debuit reparari. Item decuit deum modus adquirere ... Item inordinatum fuit quod ... in
... semper ... ergo etc. ... punitione iniustitia fuit. Item inordinatum fuit ... in
finem finito. Item ... actuali modo per quod satisfacere ... originale ... per hoc quod sibi maior
debet pena. Ergo non videtur quod non decuit deum reparare originale. Item genus humanum ... pena reparare, sed non
decuit deum penam sustinere, ergo etc. Item decuit deum plene ... et per se potuit sine unione, sed ... sibi ... Iudeus
quod non per deum fieret frustratus homo fine suo. Contra ... alius modus erat possibilis.
Respondeo. Quod reparatio humani generis ... inordinatum includit ... posse deo reparare genus humanum; decet per se ... hoc ...
modus reparationis fuit deo possibilis ... tenemus ut ... huius quoniam ... fiat ...
deum per se ad faciendum unio ... excludit potentiam superiorem, ut dicatur hoc ... agere per se sine hic ... quod non habet ab alio
... est dicere per se quod non ab alio ... facere ... posset ... est dicere quod non ab alio ... facit per
se facit aliquem excludit potentia cooperante ... agere ... cooperans deo ...
agere voluntatum ... scriptura ... Anglorum ... in operibus
mirabilibus sic que ad operationem ... assumit ... dicamus deum agere per se hoc ...
sicut in opere creationis. Preterea ... decuit deum reparare genus humanum ... impossibile est ut
deus ad agendum indigeat alterius adiutorio a quo ... Hoc in magistratu ... divinam potentiam
ys. xl. Quis iuvit spiritum domini et Iob xxvi. Cuius adiutor es numquid imbecillis et sustentas brachium eius
qui non est fortis. Secundum quod ... in hoc reparationis ... que deo convenire non possunt nec decuit nec possibile
fuit ut deus per se illa vel sustineret vel faceret ... caritatis sue ... ut ... creaturam
assumeret eo assumendi genere quo ... idem esset ... que ibi fiebat ... non ... hac
... singularem unionem. Ut deus passus et deus mortuus; sed non ... deus sed ... homo. ...
... reparationem ... que ... deo attribuuntur ... ut melius pateat. Debemus
hic attendere reparationis debitum et reparationis modum et reparationis effectum. Reparationis debitum ... obliga
... debitores sufficientes ... filius dei pro nobis pauperimus ... qui solvere non poteramus debitum
... non debebat nisi homo ... homo fieri voluit.
Sic constituit summe fuit dignationis ... equitatis ... non debebat nisi homo ...
dignatio fuit divine clementie, sed debitum fuit ne assumptio ... Reparationis modus ...
inflexibile ... inexpugnabile potentie. ... homo ... sic dicit ... Aug. ...
... homo nec ... homo nec moreretur nisi homo ...
... nobis condigne satisfecit ... homo iusto. ... exinanivit mortem ...
... loquitur de passione et morte ... hami ... li. xxxiiii. ...

esam carni cristum diuinitati dum nige p sacellias suos esam cuius momordit diuinitatis illud
aculeus pforauit ista pcitat bts aug. xiij. de t. c. xiiij. t xv. t his debz cum de hom dom hom t
iustus hom dum pbat dns ihc xpc. pstitus mediator qs ad nr mortalitatem. q iust deus ho quo ad dm
pcentiae. q mortal cu hoibz. iustus cu deo. pz quod in hijs debz s ymago s nam assupta t quid s
nam diuina. Cd pmanifesta intimatur. Cd pocculta patem t qd pp ciuitatem ydyomatum que puenit
ex ea excellenti vnione tb. dr deo t de t de hoie. t in pactis effectis in talibz que ad plens pt assigni
iustificatione s. hois mortui iuctione hois lapsi illud ... hois captiui. que absq dubio sunt effectus
dine pietas sz ut congruentissime ista fierent dignatus est filius se confortare mortuo que ad in lapsi
... penalitate ut sic cet p omia efficax t sup omia laudabil t amabil medici. ipa medicina.
Quia g psupbiam ho lapsus est. humilitate adhibuit s pentis astucia decepti sumus dei stultitia libam.
Quemadmodum illa sapia nocentibz. erat ut stulticia contempnentibz deum. Sic ista que uocatur stulticia. sapia
est in mitantibz dyab. dignatus se inclinare ad hoiem prostratum. ut sit pbat inim amic in ... ex. q poit
bet gg. iij. mor. nec iacentes in q erigimus neq rigore stratus ...tudinem t d dnd ihu xpo hoc exple
diat. mor. xvj. fortas in q sup omia apparuit. Itim ... omia. ut dum nos ex assupta infirmitate
conguit ad pmanente nos sua fortitudine eleuaret. Inaltitudine n. sua diuinitas a nob ut pote puit
no potuit apphendi. sz strauit se hoibz ph mitatem t q. ... ascendimus. Surrexit teleuata su
ms. dignatus est plibatione captiui pugnare. noluit n. ee potentie iusticia liberator victoriosus
sic dic aps. col. ij. Et cum ess in mortui delictis t ppicio carnis nre uiuificauit nos cu
illo donans nob aculla omia delicta delens q aduersus nos erat cyrographum decreti q erat contrari
t ipm tulit de medio affigens ill. cu expolians principatus t potestates traduxit confidenter triumphans
illos in semetipso. in hijs tribz effectibz prudens inspector intelliget. q ea que potu e acta sunt sunt
deo hoi puidente diuinam Que ad dispensatione ista sunt hoi deo scdm naz assuptu ad ar. pmap pte
que sc omia ... ul calupnia hinc inmedio oz breuiter inde. Ad p q obiec qr no creauit
q maius est creare q creare ul hoc q d exponet q est maius ... indiciu ul ...
aus magne po.c doctina. incarnatione .n. nt includit ut resistens ... sz incarnatione partum
est oppoicio ... t vo ... accidit ... expolle istam rectificare vide de maioris hoc
est euidencis po. diat ... mai ... maioris necitatis t maioris valitatis ... oms
... similes exponet. d. ad ppo. breuiter ... q maius est ... requirit ... alia sunt que solu ...
... possunt sicut ... est phoc argumentu. maius est ad contrariu ut si creauit solus deus reparare
debuit deus ho t ita pbant sci. ansel. in li. cur deus ho t aug. xiij. de t. c. xiiij. Ad ... q obc qr no potuit s
palino hoc posito. no ualz ... sz est ibi consequns. qr lz no potuit phoiem puru. potuit tn ...
aut phom dm. Sequi ... n excludit creatam n q ... pcu ut pz. Ad ... no plus cogit n q appui
q cet plus q homo t hoc deus ab eterno disposuit. Ad ... q obc. q no debz fieri ppria q pt fieri pun
dm est. q si ita ... conuenient fieri no possit. nec hic ... dine po insufficiencia. sz ondit eius excellen.
q h infirma ei no conuenit ... ne. ... t hoc manifestat mirabil eius po. q qui videbat vict
t moriens. De dia ... t morte triumphauit ad plenam t hac excellens di po. t ... bts aug. xiij.
de t. c. xiiij. t xv. t altitudo eius sapie ondit in hoc q no solu potente sz iuste dyab. uoluit expu
gnare sic ondit bts aug. i pdcis caplis. Ad ... q obiat de illa duplici iusticia ... q uniqz vsus
est dns ihc x. sic pt colligi ex dcis hu. ... duo sequens ar. no pbant n q nd ... creatus
debuit ho repari. Ad ... q obiat t ... de reparacione angeli planum est q n ualz. q ... creatam
no sufficiens est ... reparabilitatis ... fuit multa que ondunt no ee simile ... t hoic ut
... dictione dcs. Ad ... q obiat de morte ... no valz q mors pena sunt ... totaliter est
dapnosa. mors aut ... plimu pt ... utilitatis. ... remansit i viatoribz cu alijs penalitatibz.
sic ondit bts aug. xiij. d t. c. xvj. t xiij. dc. c. iiij. ubi dic in fine. ... deus ... ut mors ... vite ... de contraria ... fieri p q ... uita. Ad ... infine deo ad ...
d. q no ... sz salua distinctione t optime ... vnita sunt. Item. n. est via t finis. via ...
ho. finis ... deus. sic bet ... insinuat mor. xvj. t i libo pmo. t bts aug. sup jo. ... diuinitas
... eius ... vn humanitas quo imus. Ad istud q obc ... concedo ... no concludat ...

creata nec acciperet ibi deus pse .i. cum alia — Ad istud quod obicitur de duplici pena quod soluere ad hoc quod
deus fuit esto .n. quia quod Iudei indicia Iudeorum extra pusillitate passionis non exhibet unionem. unde deus fuit
ibi ut obiectum non ut principium. Secundum quod in hac unione magis virtus est nec virtus vincitur non solum
conveniens sed convenientissimum fuit ut uniretur infinitum finito sicut de hoc habebitur infra. Aliud quod obicitur
de satisfactione pro mortali actuali soluto est supra quod nullus hoc potuit sine beneficio divine passionis quod ad predictum
peccatum perfidem precedit. Secundum duo de pena et remissione culpe. quia plana quod passio mortis Christi fuit assumpta non
et deus remittit misericordie divine non preiudicio iustitie.

Queritur utrum substantia increata sit unibilis nature create. Et quod non ostendebatur. quia natura divina summe simplex existit
in eternum sed simplex alii uniri non potest sicut ostendit philosophus. philosophorum. finita ad infinitum nulla est proportio sed omni
unione aliqua proportio requiritur ergo etc. Item omnis unio est diversorum. fit ad unum. unum autem non potest fieri ex duobus
nisi utrumque sit declinabile ad illam unitatem vel saltem alterum. ponere autem divinam naturam esse cum adiecti
nationem et eam ponere ad aliud esse possibile quod est impossibile ut patet. non erit igitur adhuc unio declinabilis.
Si autem alterum .s. natura creata sit declinabilem ergo ex parte eius non ex parte nature increate erit unio sed tunc nulla
erit unio quia quantum ex parte huius unitatis tamen ex parte alterius unio impedietur ergo etc. Item susceptio autem
divinitatis ponit mutationem in divina natura ut patet Pauli .v. Rom. c. 3. sed nichil de eius substantia quam accipit esse nichil etc.
ergo nichil de divina mutata cum suscipit substantiam sed omnino est immutabilis ergo divino non unibit. Item omne quod ad
venit alicui post esse completum in ipsum tendendo fiat mutationis in ipso. sed si creata natura unitur nature increate con
stat quod post esse completum advenit et nova tunc dicitur predicatur. dicimus enim. divina natura est humana ergo post
mutationem increata sed divino est immutabilis ergo etc. Item ad omnis relatio fundatur super absolutum
si est relatio quod quantum confiunt facta est in eo aliqua mutatio. sed cum sit unio finita ad infinitum erit relatio ex
parte unius extremi infinita que est nisi per intrinsecum erit ergo unio erit seu per divina sed illo non dicimus est ponere
mutationem ergo si est unibit erit mutabilis. Item impossibile est summe bonitati uniri malitie vel malitia
sibi. ergo impossibile erit summe maiestati summa uniri infirmitati sed omnis creata in eo divini dicitur quod
infirmum est actum sicut vanum ergo etc. Item non possunt uniri divinitatis nature patet. nec divinitate suppositi
increati quod eius dicitur simplicitatis est perfectum est nec divinitate supponi creati quod autem natura divina
infinitatis supposito creato quod non est intelligibile ergo etc. Item ista apponitur divinum cum divino. sicut
.. cum .. sed deus non posset facere ut ista simul essent in eodem supposito. ergo nec alia si natura divina
unitur creature simul idem esset divinum cum divino. ergo etc. Preterea iste duo nature unitur non possunt ut
sic in eodem ut partes eius. ps. n. dicitur ut ipso et hoc est impossibile quod nature creature nullo modo. Preterea unio est
distinctorum sed suppositum creatum increatur omnino sunt indistincta. nec sunt in eo sicut forma. sicut dominus gratie
dicimus esse ipse quod tales forme se habent sicut excedentes et excessa quia una et altera sed talis ordo
non est inter naturam creatam et increatam nec sunt in eo ut anima quia tunc esset ibi vera mutatio nec ve
quia sunt plures modi essendi plura in uno ergo etc. Preterea sicut se habet infinitum suppositum ad infinitam essentiam
sic suppositum finitum ad infinita. ergo permutata proportione. sicut se habet essentia infinita nullo modo est in
communicabilis supposito finito ergo nec suppositum infinitum erit communicabile finite essentie sed nisi hoc sit
non erit unio. dicimus enim quod substantificatur natura assumpta in persona divina ergo etc. et ad hoc adhuc videatur
quod magis communicabilis essentia quam persona cum diffinitio persone secundum Richardum sit incommunicabilis essentie
existentia. Item sicut dicebatur in ista unione non est nature divine suppressio sed humane elevatio sed
est elevatio ad esse simpliciter infinitum ergo creata simpliciter elevatur infinite sed creatura non est huius capax
sicut patet ergo etc. Si tu dicas quod non est tamen infinita ratione termini vel extremi. Contra. si elevaretur
natura humana ad statum angelorum. ratione tante excellentie elevaretur et si ad statum archangelorum adhuc
excellentior ergo cum ad divinum suppositum tandem participationem verbo sicut deus hoc per divinum
infinitum ergo etc. Et sic patet etc. Item cum unitur anima non unitur sic aliqua mutatio sed non erit ab
...ido sed commixtione constringitur excellentia quantum erat clarum. Son .n. dicit. Si unitas natura increata
creature quod increata ad adunatio nec erit abiectio quia constat quod substantia non addit nec actus quia
tunc cum hoc sine tamen possit ... quod unitur nature divine in unitatem persone quod nullus dicet.

p. cor' no est susceptibile gre et sic saltem corp' no esset vnibile. Si illa que mutatio p(er) assignavit
q(uod) nec vnio. p(er) illa non possunt vniri nisi que est infinita distancia et sed(u)m vniuocationem et s(ecundu)m
ordinem. Sed ista sunt hui(us) dedistancia. s(ecundu)m vniuocationem planum est quia sic h(abe)nt posse na(tur)a creata et increata
q(uia) cum s(ecundu)m ordinem distent vi(detur). quia ordo iste sup(er) aliq(uid) fundat(ur) absolute. Sed cuilibz spectans creature
quedam et q(ua)ntitatem assignet ad diuinam ec nulla est p(ro)portio. q(uod) nec ibi ordo et c(etera). It(e)m omni vnione est aliq(ua)
vnitas. sed h(uius)modi nulla sit quia nec n(atur)al(is) uel p(ro)prie nec p(er)sonal(is) q(uia) sic hoc totum esset vnitas diuine p(ersone). Sed ista non sit quia
ec(cles)ia est sicut e(ss)encia q(uod) et c(etera). It(e)m p(ro)p(ter) summam simplicitatem na(tur)a diuina n(on) p(otes)t co(m)poni. et p(ro)p(ter) summa(m)
vnitatem p(ro)p(ter) q(uam) ab omni alio est distinctissima alii no(n) p(otes)t vniri. Cont(ra) deus cum sit omnip(oten)s potuit
mori sic dic(it) Ansel. li. cur deus ho. c. vi. Sed mori no(n) poss(et) n(isi) quid creatum vniret sibi ergo et c(etera).
It(e)m Aug(ustinus) ad volusianum. duarum rerum incorporearum facilius commixtio credi debuit quam vni(us) incorpo(re)e
et alt(er)i(us) corpore. Sed istam vltima(m) v(er)ius uidemus possibilem cum actu esse. ergo alia erit possibilior. potest ergo
na(tur)a creata vniri in(creat)e creature spirituali. It(e)m que necesse est in vna concurrere p(er)sona no(n) solum possibile
est ea vniri sed et necesse. Sed na(tur)a diuina et humana sic se h(abe)nt. dic(it) Ansel. cur deus homo. ca. vij. necesse
est in(ter) has duas p(er)sonas integras in vna conuenire p(er)sonam. Quemadmodum anima et corp(us) rationale
in vnum conueniunt hominem. cuius ex euidentia quod hee due nature sunt vniuersales. It(e)m na(tur)a diuina se h(abe)t ad o(mn)em
creaturam sic tam(en) quod sicut dic(it) Alan(us). deus sp(er)a intelligibil(is) cuius centrum est vbiq(ue) et circumferencia
nusq(ua)m. centrum ergo et c(etera). sed quicq(ui)d est alicui(us) c(entr)u(m) est ei vnibile ergo et c(etera). It(e)m est in vna duas p(er)so
-nas indiuiduas p(er)sonis ut isto homine et illo angelo et vna in eis p(er)s(ona). sic indiuisis. vna quia in vna sicut
in angelo. aut ergo erit gradus imp(er)fectio(n)is in rebus. aut oportet in vna tres naturas in vna p(ersona). Sed hoc n(on) videtur posse
assignari n(isi) ubi na(tur)a diuina et humana. s(cilicet) corp(us) et anima vniuntur. ergo et c(etera). Ex contrario ab vniuocatione et ca
vnibilitatis ut dicit Aug. in meth(aphisi)ca. li. vij. et p(ro)pter hoc quia illa mag(is) sunt vnibilia in vnitate sibi
que min(us) vniuocantur. ergo. g(e)n(er)a. sicut duo accidentia eiusdem speciei no(n) possunt simul esse in eod(em) subiecto.
nec duo accidentia eiusdem generis p(ro)prie sicut album et nigrum. Sed accidentia differencia g(e)n(er)e possunt ut albedo
et q(ua)ntitatem et accidentia diuersorum p(re)dicamentorum possunt omnia. sic superficies albedo similitudo et c(etera). que ergo
nullo m(od)o vniuocantur maxime sunt vnibilia. sed na(tur)a creata et increata sunt h(uius)modi ergo et c(etera). p(re)t(er)ea quod na(tur)a creata
n(on) vniat(ur) creatori. no(n) est inpedimentum ex p(ar)te n(atur)e increate. cum n(atur)e diuinus homo sunt suppositi quod suum
effectum et p(er) creatur sunt effectum sic forma m(od)o. ergo potest creature sunt suppo(sitis). ad s(ubst)anciam sicut est creature
sed hoc est vniri. It(e)m no(n) est inpedimentum ex p(ar)te n(atur)e create ad diuina. n(on) e(ss)encia diuina penetrare
omnia omnis e(ss)encia. creata sustentatur et suppositum creatum potest abstracto sustentari. It(e)m op(us)
quod no(n) concludit cum credendum est deo poss(ibi)le. Sed assumptio n(atur)e create et p(er)sonaliter ex. est h(uius)modi. no(n) p(ro)p(ter) hoc deus
esse malus quia illa na(tur)a assumpta esset mala. sicut nec ip(s)e in se est passibilis quia illa na(tur)a est passi(bilis).
ergo et c(etera). It(e)m quod est in aliquo est ei vniuersale sed na(tur)a diuina est in omni creatura ergo est ei vniuersalis.
It(e)m deus est in omnibus rebus essencialiter et res in deo deus esse in eo. Sed res sic sunt in deo quod sunt
vnum cum eo bonitate n(atur)e. ergo similiter sic deus erit rebus ut sit vnum cum eis bonitate n(atur)e. It(e)m
sic dic(it) Dyo(nisius) de di(uinis) no(minibus) c. iiij. bon(um) est se ip(su)m et summi summe. deus ergo qui summe bonum est summe
se comunicat. ergo in(tra) communicatio et sic immutatur suppositum. Sed hoc est ip(su)m alicui vniri ergo et c(etera).
R(esponsio). Ad p(rimu)m. Resp(onsi)o. Vim vnione huiusmodi n(atur)e ad diuina(m) cum fide refecte ut intelligatur aliquatenus quod hic dicitur
dicendum est quod na(tur)a diuina dicitur vnibilis no(n) vniendi possibilitate. Sed vniendi potestate et verissime dicitur
quod n(on) sic se h(abe)t in ratione recipientis quam ad aliud a se ens ip(s)o. Sed in ratione influentis ista. n(on)
vnio no(n) est p(er) n(atur)alem inclinationem sicut illa que est ex p(ri)ncipiis e(ss)encialibus m(ateria). s(cilicet) et forma.
p(er) mutuum appetitum conuenientibus ad constitutionem tercij aggregati. s(cilicet) in quo sunt vnita. cum quidem
mutuus appetitus potest mutua indigencia inniti. nec est p(er) mutuam alterationem sicut est in
contrariorum in mixto. necesse est ei inuicem agant et paciantur ita quod frangatur excessus contrarietas n(atur)e
p(er) mutuam adequationem seu p(ro)portionem sicut est illa que tota(liter) ex p(ar)tibus ad hoc. n(on) quod partes
vnum totum reddant necesse est ut habeant inter se debitam p(ro)portionem. sed est de. p(ri)mo in qua
deus est summe subsistens seu p(er) se existens uel ut planius dicitur summe dependens.

tamen non est ad alterum possibile. secundo naturam assumptam plene sanctificavit, secundo est in modo quia deus est summe potens, secundo a nullo possi-
bile natura assumpta in suo esse agere integerrime consummat nostre redemptionis exigentia. secundo est 3° modo quia deus omnia super
excedens, secundo nulli comparabilis, secundo ex hac assumptione vel unione non habuit plus nec fuit ista humana ad minus de perse duo
bus modis. Io. damascenus libro 3° capitulo 1° incomparabiliter inquit et ineffabiliter unite sunt ad invicem due nature et post pauca subiungit
nos inquit neque confusionem neque conversionem dicimus, nec ex aliis quemadmodum ex corpore et anima hominem velud ex quodam aliis corporis
de 3° hec in glossa 1 cor. viii. super exposito illud. nullus deus nisi unus. porro inquit christus una persona est gemine substantie
quia deus et homo nec tamen deus plus habuit post dicit. aliquin filius dei angelicam assumeret formam sibi non erat totus et dum est homo
divinitati eius accessit. ex hiis patet quod hec unibilitas in natura increata non ponit imperfectionem sed plenitudinem influentie ex im-
mensitate bonitatis et virtutis et sub hiis [illegible] ad partem istam. Ad 1 quod obicitur in 2° argumento primo de proportione
et 2° de inclinatione patet ex dictis quod procedit de illo genere unionis quod non habet hic locum. sed quod dicitur de natura creata quod
si sola esset inclinabilis sola esset unibilis [illegible] ut ab alio dependens natura autem increata est uni-
bilis quia potest unire sibi et plus facit hec adunitatem [illegible] quam faciat increata mutua inclinatio utriusque unibilis ex hiis nam
est unio ita indissolubilis et inseparabilis quod fit [illegible] et stare [illegible] in unitate ypostasis
Ad 1 quod obicitur de susceptione accidentis. dicendum quod cum accidens non habeat ex se vel in suo genere in quo subsistat non potest suscipi
quin insit suscipienti et ipsum afficiat et hoc ad esse secundum dico sic est perfecto quod non possit intelligi sine susceptibilis immutabi-
litate non potest esse accidens tamen extreme unionis sed oportet quod sit per se [illegible] in quibus vel
quibus in suo genere subsistit tamen est persona divine voluntatis et potestatis potentia et a divina subsistentia ut ita dicam [illegible]
potest esse extremum unionis propter quam [illegible] melius esse et nobilius nec conferens ei est unitur tamen ipsa mutata unione
immutabiliter eterna quod ipse ex hac unione nihil novum potest [illegible] si ergo sic accidens [illegible] et adiacet illa ita stat
per illius [illegible] fiet et erit de eius esse mutatio [illegible] procedere quia maior esset
mutatio quam illa sed adhuc est inherens sibi ad esse de composito ad invicem de supposito. Ad 1 quod advenit post esse completum et de-
nominat. dicendum quod advenit sed non tanquam ad compositum sed [illegible] magnum quid accidens ut [illegible] et denominat non per [illegible]
[illegible] communicatio [illegible] persone et suppositi [illegible] denominatio [illegible] divina natura est humana non [illegible]
communicationem nec [illegible] sed exprimit unionem quia filius est divina natura et humanitati unita vel magis ergo humanitas vel
humana natura est unita divine nature sic ergo est singularis unio ita et singularis denominatio ita quod nulla ex hiis sequitur in divino esse mutatio
Ad 1 quod obicitur de illa relatione. dicendum quod sepe ex mutatione facta in altero extremo tamen surgit nova relatio sicut videmus duplum
vel subduplum dextrum vel sinistrum ex sola mutatione facta in altero extremorum potest ergo dici quod relatio que surgit ex ista unione
in natura assumpta ponit reale dependentiam [illegible] ex parte cuius est nova relatio realis [illegible] mutatio ex parte vero assumentis
tamen nova relatio [illegible] si aliqua mutatio concluderetur ex ista relatione [illegible] absolute sicut quod fundaretur
relatio [illegible] ipsum esse quam natura assumpta denovo habet [illegible] mutata. Ad 1 quod obicitur de malicia et in-
finitate dicendum quod non est simile quia bonitas et malicia magis opponuntur quam maiestas et infinitas quia bonitas et malicia opponuntur
formaliter [illegible] opponuntur in moribus ut dicit [illegible] bonum et malum non sunt [illegible]
bonum et malum opponuntur et sicut ens et non ens. malum [illegible] de se non dicit nisi privationem [illegible] esse [illegible] non est
ut dicit beatus dionysius iiii. de divinis nominibus. malum inquit nec existens est nec [illegible] opponuntur originaliter quia [illegible] esse
malum [illegible] procedit hoc est si malum dicatur esse in actu malum dico culpe oportet [illegible] quod sit ab illo malum [illegible] non esset
nisi esset voluntas ut dicit augustinus in multis locis. [illegible] malum non est [illegible] nec ab actu [illegible] debuit bonum esse
ut dicit anselmus [illegible] c. xi. opponuntur [illegible] quod malum adversatur bono et bonum [illegible] est
corrumpit ut dicit augustinus xii de civitate c. iii. [illegible] est [illegible] malum bonum porro bonum est [illegible] natura [illegible]
malum [illegible] malicia [illegible] est dissimilis bonitati. [illegible] secundum si bonitas assumeret maliciam [illegible] esse malum [illegible]
non possent se [illegible] modo [illegible] quia ergo illa repugnant ex omni parte et secundum omnem [illegible] hanc unionem non potest summe
bonus deus assumere malum culpe infinitas vero [illegible] sic dissimilis maiestati [illegible] imperfectionem [illegible] illius
immensitatis [illegible] magis et minus [illegible] ut dicit dionysius [illegible] de divinis nominibus et beatus augustinus xi. [illegible]
tamen [illegible] est [illegible] maiestate est [illegible] et tendit [illegible]
[illegible] sua infinitas [illegible] est materia [illegible] et perfecte virtutis. Ad 1 quod obicitur
de unitate nature et suppositi. dicendum quod [illegible] simplex sit persona sicut essentia quia [illegible] est simplicitatis [illegible]
[illegible] seu essentia de potestate sua dicitur esse [illegible] quod non potest esse idem individuis

licet sit idem indistinctus unum est quod unum esse nature magis naturaliter simplicima per quandam ydempte suppositum in re propria quia dicitur inquantum
quid significat et est aliqua attributum unum quod continet et enunciant unum sibi aliquid aliqua diversa unitas in supposito non est
necesse quod sit quod ipsum sit unum unitas proprium et ipso et eius ipso sit dictus dicta multa idem nunc quod significat in eodem
modo vel ei inherent vel de eo predicantur unum ergo dicit natura divina et natura humana in unitate divine persone non quod humana natura
sit idipsum quod divina persona sit consequens videtur quod creata divina est idem quod persona licet significat in ea et sic habet idem suppositum quia
divina natura non in aliquo videtur esse processus a parte ad modum. Ad primum quod de illa oppone dividitur et non divisum potest dici ut sic
minime creatura et sic resumunt adveniens. Sed per humanitatem non opponitur ipso quia si a quod ei esse divisum quod ad esse non divisum quasi
ad dictum unum esse cum parte quod ad esse minore parte et multa processu non ipso processu est ignoracia aliquo ad
quod oppositum divisum et non divisum sed assignet modum quod idem sit alia quadam alia non. Ad primum quod quod non
unitate sicut partes et est concedo quod non sed ad singularem modo ut dictum est quod concludit quod unio est distancia naturalis
quia non intellectus de distancia localis quod unitate dicitur et creaturam esse non potest quia deus sit vel intimus sed de distancia quod dicitur
realis diversa in natura et in supposito. Ad primum de communitate proporcione dicendum quod non videtur quia communitas proporcionis nec convenit duo subiecto
eorum est aut quod parte supposito infinite subsistit supposito finite et natura finita sicut sic dicitur in creatura sic se habet suppositum
nec singularis ad naturam singulare ita suppositum nec quod ad naturam communem quod proporcionaliter sicut se habet suppositum nec communis ad
naturam singulare ita suppositum nec singularis ad communem sed suppositum nec communis non potest subsistere simpliciter naturam singulare ergo
nec suppositum singulare naturam communem. patet quod nec quia supposita singulare utraque nec subsistunt. vel dicendum quod communitate proporcionis ibi
tenet in proposito vel est perfecta similitudo quod patet consideranti quod hic deficit sed quod dicitur quod natura magis capabilis unitatem est suis supposito
Ad primum quod de elevatione infinita dicendum quod elevacio ista non est ad equalitatem sed ad quandam in essentiale et in temporale sub
limitate et non sit infinite ex parte creature sed sublimitas est capax creata ut ad ea recipiendi finite unitatem non
in est quod equaliter includit sed hic per ipsum ad quantum ydio. Ad primum quod quod ex parte creature non est unitas dicendum quod
in est quod equaliter includit sed hic perveniunt ad quandam proporcio. Ad primum quod ex parte creature non est mutatur dicendum quod
creata in habet esse quod autem non habebat et plenitudine gracie et quod quod creature gracia dicitur cum possit esse quod ad hoc pertinget. dicendum quod
est gracia in se infinita sed in intenso gradu excellencie ut sit incomparabilis et in proporcionabilis gracia singularis persone et quod additur
de corpore quod non est susceptibile gracie non videtur quia corpus est unibile mediante anima vel est corpus unitum persone supple est
multorum effectum ipsius gracie. Ad primum quod nulla est genera in se ordinem. dicendum quod non secundum ordinem dei tendentem ad equalitatem
sed absque dubio est secundum ordinem tendentem ad assimilationem quod magis est ista unione quam quidem ordo fundatur super ymaginis
dignitate per quam mens creata rationalis et divina nulla est in media natura ut dicit Augustinus 83 q. 29 et xi de ci. c. 26.
Sequitur articulus de unitate persone fuit super preterito. in eo modo quo accipitur unitas. quia unitas essencie ut quod sic unitur
esse idipsum quod divina persona. Ad ultimum posset dici sicut quia sicut simplicitas divina non sustinet compositionem sed nec unitas
tale unionem quod vere natura assumpta in naturam et quod dicitur assumentis vel cum ea aliquid constituerit sed autem unio
excludit utramque et unusque nec unitate et per se pertinet in confusione cum eo quod persona significat utraque naturam dicitur a Damasceno
in tertio libro c. vii. quo non est usus ut ista unio debeat dici composita sed potius volunt esse loqui unitate
ideo quod cum natura creata sit maxime unibilis in creatura quia quanto est tanto unibilius in confusionem
distant equaliter sunt unibilia sed omnis creatura equaliter distat a natura divina quia infinite. Item Augustinus ad Volusianum in rebus
mirabilibus tota ratio facti est potentia facientis sed potentia facientis. sed dicit omnis sic habet uniformiter ut dicitur libro de causis et in prima
sub una potentia se habet ad res. non a res ad ipsum. Item Boecius libro de duabus naturis inveniens dicti persone ut fuit
in Christo dicitur quod natura est unaquaque res informans specifica differentia ex hoc sic arguo. natura sic dicta secundum Boecium est unita in Christo quia sic dicta
unibilis est sed non nisi est in omni creatura spiritualis. Item omnis creatura est unita divine nature in homine assumpto quia homo cum
omni creatura convenit et ideo omnis creatura dicitur ut habetur in glossa Ro. viii. super illud omnis creatura ingemiscit et parturit. Ad dictum
Gregorius super Marcum id convenit predicare omni creature. Item non est inequalitas ex parte dei potentis unire quia deus
vel eodem modo creature equaliter potest. Item nec ex parte creature potest quia omne illud convenit creature magis puritate quod potest quia creata
descendit nec facit non habet magis et minus quia pura non recipit magis et minus unibile autem dicebatur aut quia deus
potest unire quia aut quia ipsa potest uniri sed est quod deus percipit creature hoc ei est naturale ut dicit Augustinus de nuptiis et concupiscentia sep.
sed hec unio est sic ex dicto precepto quia non est naturaliter creata sed increata secundum naturam sed quod naturale quod omnibus equaliter
Contra. maior est gracia unionis quam creationis sed ad graciam creationis non est omnis creatura ydonea. Item Damascenus
3. libro. primo intellectum assumpsit verbum carne sed hec quod unitur tale et ipsum magis et ex hoc videtur quod spiritua

sit ea unibilitatis ergo quia spiritualis unibilius sed angelus spiritualior homine quod dicebatur quod hec non est tota causa sed hec est potior quia si
homo prius habet esse impossibile quod sit in actu in naturali ordine prius est natura hominis quam persona non sic est in angelo et ideo quia persona non potest assumi
propter hoc natura angelica non est ydonea ad unionem. quod si prius esse in ratione seminali est ratio unibilitatis est hic contra
homini ratione carnis ergo potius debuit dicere quod assumpsit intellectum mediante carne quam econverso. Item nonne poterat deus homines
condere ita ut haberent esse omnes homines sicut sic angeli nec propter hoc diceretur homo inassumptibilis. Item quod [illegible] quod quam est dei
finite dignitatis potentia est omne potentiale subiecti in ratione entis et omnis creatura eque unibilis sed quod est de dignitate ex parte crea-
ture non quia cum ista unio sit in unitate suppositi non ergo omnis creatura est ydonea ad hanc maxime creatura irrationalis quia
non est in ea dignitas persone. Oppositum quia prius in ratione entis est gradus in creaturis ut secundum reale consideratione sed non secundum logicam
sit una creatura magis ens quam alia ut dicit Anselmus monologion c. 21. ergo adhuc secundum rationem istam non est equalitas ista.
quod secundum scilicet oppositum quia magis est unibile quod in se et ex se minus est distinctum sed creatura que non distinguitur per aliam proprietate est
minus distincta ergo magis unibilis. Item unio est per conformitatem que est natura singularium plena similitudo ut dicit de regulis
theologie sed in sola creatura rationali est plena similitudo ut dicit hugo li. 1. p. v. c. 3 ergo sola hec unibilis. Item quod melius est
et similibus est unibilius sed angelus est hiis quantum ad gradum nature tamen sive utilitatis ut colligitur ex verbis xi de ci. c. xvi
Item falsa unitas non est unibilis vere unitati sicut nec falsitas veritati sed in corporibus est falsa unitas ut dicit aug. de
vera rel. Item in incorporabilibus simplex est unibilius quanto simplicius ut puncta lineae sed nunquam puncto quia punctus ad
divinum puncto non est prius unus punctus ut dicit ansel. de incarnatione ubi infertur ergo videtur quod natura divina que est simplicissima
sit unibilior nec corporee quam incorporee. Item nulla creatura potest convenire cum deo in genere vel specie nec in unitate suppositi
quia minor est convenientia in supposito sed natura divina non convenit cum aliquo in genere vel specie quare sit tamen potest. Item deus non potest facere
quod differentia non conveniat differentiis sed si creatura irrationalis uniatur hic accidit quia prima est suppositum nec ponatur ergo persona manens persona
non est suppositum nec rationalis. Item quod est possibilius hic est unibilius hic a corporale quia magis habet de [illegible]. Item in potentia unius potentialiter
in duce ratione perfectius. scilicet ramo vis tamen ergo corporale unibilior spirituali. Item ista unio est imperfecta sed hic non quia nec cor-
quia elongata est ab ea ratio persone. Ad primum quod omnis creatura eque distat. Dicendum verum est quantum ad equalitatem sed non quantum ad proximitatem
secundum quod accipitur ratio unibilitatis. Ad primum aug. in verbis mirabilibus etc. Dicendum quod id non excludit a creatura congruitatem sed equalitatem
ut patet ibidem per ea que sequuntur dicit vero ostendit congruitatem unionis in creatura rationali unum quia opera mirabilia sunt ex causis que non
rebus creatis sunt indite sed in divina voluntate retinetur ut dicit aug. super gen. in talibus ratio non ponitur etc.
vel dicendum ratio quia in creatura non invenitur sicut unum possit reddi ratio quare sic debeat esse vel hic dicendum ad divinam operationem
que fuit cursu naturali et voluntarie in talibus operibus dicitur tamen deus et tamen agitur eodem. Ad primum boe. ibi est apte
facta quantitas quia non conveniunt ista unum et distinguitur specie dicendum sed hic ultimum est improbatum. Ad primum quod omnia sunt
homo. Dicendum verum est per quod da positionem non proprie tamen sicut videlicet homo similis omnibus est unitus ergo omnia sunt unita sed est ibi
secundum quid et simpliciter sicut si diceret unita sunt in illo ubi ista sunt unite ergo sunt unita. Ad primum quod non est in
equalitas ex parte creature secundum magis et minus quia ratione prima accipitur. Dicendum quod hic aliquid est proportionis sicut non unionis in unitate
creatura aliquid est premium ponitur hic. sicut est ordo creature addimus et conformitas vel ut [illegible] ratio cognitionis et ad hanc
unio et ista non sunt eque et eodem modo in omnibus creaturis. Ad quod deus precepit est creature naturale. Dicendum quod hic unio non
ex divino precepto ut est potentia absoluta est videlicet ex parte creature virtus obedientia. sed ut est potentia generis divinum [illegible]
placitum et dispositionem sapientie quam potentiam vocamus ordinatam de qua dicit hugo li. 1. parte ii. c. vi. voluntas
meo sapientia dispositionem. qualis oportet est quidem ex parte creature videlicet spiritualis conditio. sed quam in creaturis est dispar et
gradus secundum naturale ergo quod accipitur prius obedientiam ulteriorem id per dicendum ulterius naturale uno quod accipitur prius spirituale gradum
creature ita differunt sicut et gradus in quo ap[illegible] sui istine creatura condita est adeo et prius tale sunt ratio unibilitatis
Illud autem quod primo adducitur in contrarium consuetum praescriptum. Sed quod postea ostenditur quod ratio unibilitatis est spiritualitas ut ex verbis damasceni colligitur
Dicendum non videlicet quia damascenus non intendit illi assignare eam unibilitatis simpliciter sed rationem carnis que per mediam intellectum
unibilis quod dicitur corpus humanum est unibile quia ab anima intellectiva est unificabile in quo insinuat quod solus spiritus est unibilis
omne est unificativum corpus est unibilis maior ergo ratio unibilitatis assignatur in intellectu non simpliciter sed in tali unione
que est scilicet humane nec que continens carnem et intellectum. Ad illud quod obicitur de ratione que damascenus habet apparentia et videtur
angelice hic propter quod simul omnis creaturi fiunt et ita loquendo de potentia ordinata non est causa congruitas in angelo quare si
assumeretur persona iam in esse constituta aut assumpsisse sed de potentia absoluta deus posset dare non unum angelum et ita de
natura angelica est impossibile facultas prius quod sit in actu. Ad primum quod de ratione seminali. Dicendum quod sed in sexus sit in carne et

x

ex carne cum virus seminis non magis dicitur rationis seminis est activitate anime et preparat formativa corporis ad suscipiendum
d. ad primum procedit de potentia absoluta ut patet. Alia duo que exprimuntur alia ratione de infinitate potentie divine et congruitate expec-
tature. Ad. ad primum quod cum consideret gradus in rebus tunc accipit ens ut subest potentie ordinate que sicut dictum est dat
rei esse distinctum et ordinatum. In ratione vero accipitur ens ut subest potentie absolute et tunc consideratur in ratione
pure potentialis sed secundum hanc viam non accipitur ratio unibilitatis vel eius oppositi. Ad 2m dicendum quod videtur esse unio ad constitutionem
que sunt magis distancia sunt magis unibilia tamen data vero habet distinctionem oppositam tali unioni est enim hoc lapis vel
hic asinus individuum quod ideo hic non est aliquid unibile in precepto ut faciat cum alio unum esse naturale est ergo hec unio de
qua presens quod non fit per consensum ad faciendum tercium sed est per accessum unius ad alterum hoc est non extra hunc addendum ut
fit cum eo unum ideo ut dicit glossa 1 cor. 3 homo igitur divinitati accessit est huius dignitatis capax per quam argumentum procedit ac si haberet
humana natura aliquam dignitatem propter quam aliqua uniretur. Sequens argumentum concedo. Ad id de angelo quod est sublimior ergo unibilior
unum est si esset sublimior in hiis que respiciunt sed patet quod in spiritualitate et dignitate calitatis et plenitudine influencie que maxime
sunt attendenda circa istam unionem homo sublimior est. Ad id de facta unitate dicendum quod id dicitur comparatione summe unitatis
que est in verbo eterno sicut patet. Ad id quod simplex unibilis et quanto dicitur prius quod tali unione que est summe contrarium simplex
nulli unibile sed si diceretur unio in ratione partis essentialis punctus magis est unibilis puncto quam linee esset enim essentialiter
linee expunctis esse eo quod punctus lineam incoat ut potest colligi ex verbis augustini libro de quantitate anime et expressius ex
ar. primo de generatione ubi dicit loquens de linea id est quod sua istorum est ex hiis id est expunctis. Sed de qua dicitur unio in ratione aliqua
quod unum est de esse alterius sicut est dicendum potest quod unum punctus linee tamen ista omnia nichil ad propositum valent quia ubi unio longe
alia est. Ad id quod non quia divina natura est aeo in genere vel specie dicendum quod in creaturis non sequitur convenientia vel non convenientia in specie et
convenientia vel non convenientia in supposito quia videmus diversa genere et specie idem esse supposito ut superficiem et albedinem
et musicam huius ratio est quia convenientia vel convenientia genus predicabile accipitur penes eorum essenciam sed generalia genus subiectum vel id est suppositum
accipitur penes causam esse sed non sequitur quod si differunt per essentiam ergo quod differunt per esse quia ad esse causando necesse pluria concurrunt mul-
torum unius unaliter ista illorum in isto in ubi non dicitur quare aliquid cum deo in supposito quod sit ex ipsis constitutum sed hoc
quod unum est alterius suppositum. Ad id quod secundum quod visionem de universalium convenientia hominis cum aliis quia tertio unibilis dicendum quod
differentiam dicit omnia continue vel cum hominibus convenientie primo enim ponit tamen unitatem ordinis manente vera distinctione
et diversitate et dispositione et convenientie et sic universis convenit omnia in quibus est causatum quod non potest intelligi vel tale individuale
in omnibus dico. Sicut vero convenit scilicet cum omnibus potest unitatem individualem et non speciem ut patet in hoc dicitur quam sic dicit damascenus
quod filius dei assumpsit naturam in attomo vel dicendum brevius quod homo convenit cum omnibus in perfectionibus generalibus sicut vivere sentire intelligere
non inferiores per quas res ab invicem distinguuntur et ratione huius convenientie que vere unius rei est homo dicitur magis unibilis unum
procedit ab insufficientia. Alia duo de possibilitate et perfectione procedunt de unitate in quibus ex hiis que unitate congruit esse unum
¶ Secundo natura increata unibilis non patet sed possibilitate possibilitate dico non tamen debite obediencie sed et decencie congruencie ut si illa
data plene dicitur unibilis que aptitudine est et ydonea ad participandum unionis huius eminencie privilegium et ad concedendum huius
unionis excellentis beneficium eminencius dicitur privilegium istud enim unio post illam beatissimam trinitatis in unitate supremum est
dicitur in terris ut dicit beatus libro 5 ad eugenium. Ista enim unio tamen per mutua
preminentia personam assumptam ut in creatione
per influentiam unius in alterum in conservatione
per specialem assimilationem quia congruum fuit
per viam reparacionis gratie in formatis
per singularitatem prerogativam dignitatis
Sed est hec unio per ydoneitatem coexistentie in uno et eodem supposito et hec ydoneitas tamen excludit expressam assimilationem que adygnitate (ad ydoneitatem) perfecta adhesionem per visionem et fruitionem plenam ydoneitatem congruentie plura et
expressa assimilatio ab ista congruitate excludit naturam angelicam saltem a tanta quia divina filiatio expressam in christo secundum excellenciam et equalitatem et eternalitatem
naturam quam adigunt dignitatem excellentis et post hanc esse effectus quia homo omnium hominum principium sicut dicitur omnium rerum 2o quantum ad formale quia homo habet generalem
est omni creature quia vel ex ar. omnium vitam dicitur minor mundus 3o quantum ad finale hugo p. 4 c. 1 homo quod post omnia factus est propter eum omnia facta sunt
quantum ad perfectionem propter eius quia distinctio perfectionis in hoc est per originem petere sed in angelis sola gloria individuum vero sola origine ut dicit
ricardus libro 4 · 14 et 15 c.
quantum ad presidentiam regis quia omnia per solis presidens in angelis presidens tamen excepto sicut dicit ricardus libro ... ut dicit augustinus 12 super genesim et libro de spiritu et anima
perfectam adhesionem per visionem et fruitionem et expressa assimilatio non congruit dare quod ... homo nichil ut dicit augustinus ... homo habet communem omnibus sed
et natura humana est unibilis per ydoneitatem ad concedendum unionis beneficium propter ... generale quia habet homo habet communem omnibus secundum
est natura humana est unibilis per ydoneitatem ad concedendum unionis beneficium quantum ad modum propter beneficium unionis vide apostolum col. 1. in
ipso hominem reformavit vel sublimavit omnia reformare et sublimare quantum ad modum propter beneficium unionis. Vide apostolum col. 1. in
ipso complacuit omnem plenitudinem inhabitare et per eum reconciliari omnia in ipsum pacificans etc. ut novus adam in quo genus humanum
reconciliationis infunderet ut primus adam virus peccati unde anselmus cur deus homo 2o ultimo. Sic homo per aliud hominem qui non esset
eiusdem generis quia eiusdem nature esse non debuit reconciliari ita nullus angelus per aliud angelum salvari debet quamvis sint
eiusdem generis quia eiusdem nature esse non debuit sicut homines non enim sic sunt omnes angeli de uno angelo ut omnes homines de uno homine
eiusdem nature quamvis non eiusdem generis sicut homines non enim sic sunt omnes angeli ... quia
... per unionem salvatorem hominum indigentiam insalubrem quia totum genus humanum corrupit non sic angelus
quia hoc ... corrumpit non sic angelus

Q[uerit]ur q[uod] fuit r[ati]o unionis n[atur]e humane ad na[tura]m divina[m] et vi[detur] q[uod] repa[rati]o humani g[e]n[er]is. Aug[ustinus] de v[er]b[is] de
ap[osto]li simone v[erbum]. Si ho[mo] inquit no[n] p[er]isset, filius ho[mi]nis no[n] venisset. Id[em] s[er]mo[n]e. Exp[er]tus c[on]sulta ca[usa] veni[endi]
fuit in x[rist]o d[omi]no n[isi] peccatores salvos face[re]. It[em] heb[reos] i. nusq[uam] angelos apprehendit. glo[ssa]. p[ro]ncipaliter causa ut
ho[mi]nes s[an]c[t]ificaret et liberaret et r[ati]o[n]e h[uius] ca[usa] p[ro]p[ter] q[uod] si no[n] e[ss]et eos s[an]c[t]ificatur[us] et liberatur[us] no[n] eas p[ar]ticipar[et]
q[uia] i[n] angelis app[ar]et p[ro]ut sic ar[guitur] i[ll]ud e[st] r[ati]o rei ca[usa] qua po[sita] po[nitur] et qua no[n] po[sita] impedit[ur] s[ed] repa[rati]o ho[mi]nis e[st] h[uius]mo[d]i. Ite[m] ad
d[icit] aug[ustinus]. It[em] id[e]m d[icit] aug[ustinus]. 10. i[n] mu[n]du[m] ve[nit] et mu[n]dus eu[m] no[n] cog[novit]. It[em] op[us] i[ll]ud d[icitu]r e[ss]e indicatum sum[m]e
ca[usali]t[a]t[i]s s[ed] no[n] app[ar]et su[m]ma ca[usali]tat[i]s n[isi] e[st] ex[?] b[ene]fi[ci]us universis univers[a]l[is]e a[utem] i[ll]a ponu[n]t casu[m] ho[mi]nis. It[em] sic d[icit]
aug[ustinus] ad volusianu[m] x[ristu]s venit ut e[ss]et nob[is] i[n] adiutori[um] q[uod] p[ro]vitat[e] c[on]cupi[scen]t[ie] et i[n] magi[ste]riu[m] q[uo]d [?] c[on]cu[pis]ce[n]t[ie]
ig[no]ra[nti]e. Ista au[tem] duo supponu[n]t casu[m] ho[mi]nis. C[ontra]. Si no[n] fuisset unio n[isi] ho[mo] fuisset lapsus e[st] p[ro]p[ter] h[oc] ho[mo]
ig[no]ra[nti]e. ista au[tem] duo supponu[n]t ... a[li]q[uo] r[ati]onali[s] intelli[gen]t[iam] debe[re] e[ss]e ad co[m]plem[entum]
ma[iest]a[ti]s sublimat[us] tu[n]c repo[r]tat[ur] co[m]med[ans] de malicia. It[em] q[ua]e ro[ta]li[s] intellig[entia] debe[re] e[ss]e ad co[m]plem[entum]
vniu[er]si necc[ess]a[ri]a sunt po[si]ta ut d[icit] aug[ustinus]. 4. de li[bero] ar[bitrio]. s[ed] in c[re]atura de qua fecit e[st] ho[mo] de mulie[re] s[iv]e vi
ro e[st] h[uius] ut p[ate]t p[er] ansel[mum] q[ui] po[tes]t h[ab]e[re] q[uod] c[on]venientes. It[em] sic d[icit] aug[ustinus] 13 de ci[vitate] c. 18. una r[ati]o i[n] carnatio[n]is
fuit ut ostenderetur q[ue]m locu[m] h[ab]et ho[mo] i[n]ter res quas condidit s[ed] dignitas h[uius] eund[e]m mag[is] exprim[i]t an[te] lapsu[m] ho[mi]nis.
It[em] lapsus no[n] e[st] r[ati]o incarnationis s[ed] mag[is] i[m]pedim[entum] q[ui]a no[n] decuit assume[re] na[tura]m peccatrice[m] s[ed] sine o[mn]i pecc[at]o.
S[ed] h[oc] no[n] po[tes]t e[ss]e n[isi] ho[mi]n[e] stante. It[em] aug[ustinus] li[bro] de sp[iritu] et a[n]i[m]a d[icit] q[uod] ad h[oc] deus fecit e[st] ho[mo] ut ho[mo] b[ea]tificaret[ur]
plene int[er]i[us] ut ingrediens p[er] intellectu[m] et egrediens p[er] s[ensu]s pascua inveniret s[ed] h[oc] [?] s[ine] lapsu. It[em] ysidor[us]
i[n] eth[imologiis] 13. ad h[oc] d[icitu]r fact[us] e[st] h[omo] ut app[ar]et. Simile d[icit] aug[ustinus] sup[er] 10. i. It[em] p[er] ansel[mum] i. monolog[ion] c. 18. p[er]fect[ion]is
e[st] n[atur]as a[n]i[m]a[rum] aut q[uod] iste n[atur]us excederet ho[min]e lapso q[uo]d ad c[ons]erva[ti]o[n]e[m] a[n]i[m]e x[risti] aut o[portet] pone[re] q[uod] c[re]are ipsa p[ost] lap
su ho[min]e. It[em] n[on] rel[ictum] mira[bi]l[i]b[us] r[ati]o p[ro]p[ter] s[an]c[t]i r[ati]o[n]e ut d[icit] aug[ustinus] ad vol[usianum] tu[n]c repa[rati]o lapsus e[st] sic i[n]car[nati]o mira[bi]l[is] no[n]
... e[st] r[ati]o ca[usa] unio n[isi] ca[usa].
Ad p[rimu]m si repa[rati]o e[ss]et t[antu]m r[ati]o t[unc] repo[r]t[ar]et co[m]mod[um] de malicia. D[icendu]m q[uod] ista unio no[n] e[st] p[ro]p[ter] exige[n]ti[am] ...
mitor[um] s[ed] p[er] sola[m] co[n]desce[n]sio[n]e[m] divine clem[enti]e. l[ice]t g[ratia] p[ro]p[ter] peccat[u]m suu[m] multiplicat no[n] repor[tat] de malicia sua
n[isi] et e[tern]a[m] miseria[m] n[isi] subveniret s[ed] divina m[isericordi]a sola et i[de]o dico q[uod] no[n] incarnaret[ur] fi[liu]s d[e]i n[isi] h[om]o cecidisset q[uia]
incarnat[us] e[st] p[ro]p[ter] ho[mi]n[e]m redime[n]du[m] ex p[ar]te ho[mi]nis includit ext[re]ma[m] indigentia[m] et ex p[ar]te divine m[isericordi]e superhabu[n]dan[tiam]
no[n] g[rati]a d[ebe]t h[oc] referri ad ho[mi]nis peccatu[m] s[ed] ad d[e]i b[e]n[e]pla[citu]m l[icet] ad manifesta[n]da[m] divina[m] dignac[i]o[n]em et magnificand[am]
redemp[ti]o[n]is utilitate[m] exclama[n]s b[ea]t[u]s gg. Felix i[n]quid culpa q[ue] t[ale]m h[abe]re meruit redemp[to]re[m]. P[ro] no[n] d[icitu]r h[oc] repa[rati]o
e[ss]e ca[usa] n[isi] tal[is] unionis u[nde] ex h[oc] no[n] seq[uitur] g[rati]o unio no[n] fuisset n[isi] ho[mo] cecidisset s[ed] e[st] i[n] g[e]n[er]e ab inf[erius] ad sup[er]i[us]
negando. Ad 2[m] de co[m]ple[men]to universi. D[icendu]m q[uod] illa co[m]bina[ti]o ansel[mi] mag[is] d[icit] c[on]gruitate[m] q[ua]m necc[essi]ta[te]m u[nde] ex h[oc] se[quitur]
q[uod] fuit valde r[ati]o[nabi]le s[ed] no[n] cad[i]t sub aliqua lege n[atur]e d[e]z x[ristu]s d[omin]us po[n]i sub legib[us] universi n[isi] p[ro] desine[ntibus]
aliq[ui]b[us] modi p[ro]du[cen]di c[re]a[tur]as p[ro]p[ter] h[oc] univ[er]s[u]s i[m]ple[re]t[ur] eu[m] apud d[eu]m sit po[tes]t[a]s infinit[a]...ut multip[lici]o p[ro]duce[n]d[i]
Ad 3[m] q[uod] o[bicitur] de v[er]bo b[ea]ti aug[ustini] 13 de t[rinitate]. D[icendu]m q[uod] si[mi]l[ite]r n[isi] q[uod] fuisset valde lau[dabi]le si i[n] statu i[n]no[centi]e dig[nita]te[m] humane n[atur]e
p[er] unio[n]em ip[s]ius ad divina[m] demo[n]strare[t] vel[u]t u[n]u[m] sp[eci]al[e] lo[cum] u[b]i q[uod] superbia demonu[m] q[ui] ho[mi]nib[us] p[re]fer[u]nt u[n]u[m]
istu[d] demo[n]str[ati]o ma[ior] e[st] huius locu[m] i[n] statu miserie ut p[ate]t. Ad 4[m] q[uod] laps[us] no[n] e[st] r[ati]o s[ed] mag[is] impedime[n]tu[m]
D[icendu]m q[uod] laps[us] no[n] e[st] ca[usa] s[ed] eius repa[rati]o n[isi] aliq[ui]b[us] ca[usa] sit qua no[n] u[nde] i[n] ista r[ati]o[n]e u[e]l ca[usali]te[r] cadit laps[us] ob
l[icet]. P[ost] lapsus p[ro]p[ter] p[e]cc[at]u[m] no[n] i[m]pedit i[n]car[natio]ne[m] n[isi] p[ro] a[c]t[u] p[ro]p[ri]o u[e]l individuo i[n] q[u]o n[atur]a assumi[tur] u[nde] a[d]e e[st] na[tura]m as
su[m]e[re] a[d] na[tura]m redime[re]. Ad 5[m] aug[ustinus] ho[mo] b[ea]tificat[ur] int[eri]us et ext[eri]us. D[icendu]m q[uod] i[ll]ud o[portet] plene b[ea]t[i]t[udin]is c[om]p[re]hendit
su[m]m[u]m sp[irit]uale et ac[cide]ntale q[uod] assignat[ur] i[n] c[on]temp[la]c[i]o[n]e glorie huma[ni]t[at]is x[rist]i. sp[irit]uale g[rati]o p[re]mium a[n]i[m]e i[n] c[on]tuitu d[e]i
et[er]n[e] et p[re]miu[m] sp[irit]uale corp[or]is q[uod] ex redundan[tia] ip[s]ius a[n]i[m]e glorie ut d[icit] exp[re]sse b[ea]t[u]s aug[ustinus] ad diosc[orum] hu[iu]s
ho[mo] sine h[oc] s[ed] s[ine] du[bi]o dig[nita]t[i]s et iocu[n]di[tati]s ta[n]ta plen[itu]d[in]e no[n] h[ab]uisset i[n]q[ua]m iocu[n]ditas ex h[uius] q[ue] e[st] nos ext[ra]
i[n] patria collig[itur]. Fuisset g[rati]o ho[mo] plene b[ea]t[u]s s[ed] no[n] ta[n]ta plen[itudi]ne. Ad 6[m] ysidori et s[imi]lia. fi[liu]s d[e]i incarnat[us]
ut app[ar]e[re]t visib[i]l[i]s divina[m] ostendit c[on]descensio[n]e[m] et huma[n]i i[m]p[er]fec[ti]o[n]e[m] s[ed] no[n] i[n]cludit i[n]car[nati]o[n]em illa[m] necc[essi]ta[te]m p[ro]p[ter] [?]
ut app[ar]et visib[i]l[i]s... oportet ponere i[n] statu i[n]no[centi]e i[n]carnat[io]ne[m] q[uia] videtur hu[iu]s ... q[uod] deus o[mn]i[bus] icio[n]e clare et ap[er]te
videt[ur] sic[ut] vide[tur] ab angelis et a[n]i[m]ab[us] b[ea]tis. Ad 7[m] de p[er]fect[ion]e n[atur]e a[n]i[m]e. D[icendu]m q[uod] si d[icitu]r de c[on]venie[n]tia unire s[ecundu]m na[tura]m
hu[m]a[nam] ho[mi]ne stante p[ro]videre[t] a[n]i[m]a[m] x[rist]i futura[m] e[ss]e u[nde] de p[ate]t sic h[ab]u[i]t q[uod] ad divina[m] p[re]dicac[i]o[n]e[m] unio
et a[n]i[m]e [?] electo. Ad 8[m] aug[ustinus] r[ati]o r[ati]o s[an]c[t]i r[ati]o[n]e solu[m] fuit i[n] p[ro]c[e]ss[u] [?] ... ut s[upra] a q[uo] c[on]venie[n]te
u[e]l a [?] miro dare ut p[ate]t h[uius] ex v[er]bis suis ibi

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] | Affinis que confinis [illegible] urbe
[illegible] | [illegible] articulus calor [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ideo quod lapsus creature rationalis fuit reparabilis quia peccatum commissum per ignorantiam quemcumque sic [illegible] ve[le] est sic [illegible]
niat ansel. cur deus homo li. 1. c. xv. sed peccatum angeli fuit tale quia ansel. de casu dyab. dicit quod angelus ne
sciuit se peccato ita puniendum. Item angelus magnus est non mole sed virtute ergo in eo non est maius esse et melius esse
secundum aug. vi. de tri. c. viii. sed in angelo post peccatum fuit eadem magnitudo quia naturalia eadem ut dicit dyo. 4. c. de di. no.
ergo bonitas eadem et sic ordinatur ad gratiam sicut ante ergo reparabilis. Item creatura vel non potest esse in puris naturalibus donum
gratie vel si sit ordinatur ad gratiam sic ante ergo reparabilis. Item creatura vel non potest [illegible] bono vivatur inseparabiliter quantum [illegible] ergo per peccatum
separabiliter vivi quamvis sit ad ipsum ergo multo minus potest ut dato bono vivatur inseparabiliter [illegible] ergo per peccatum
fuit ad ipsum conversa potuit ab eo averti et sic ad deum converti. Item id de filio prodigo deus est in quem peccatum cadere
non potest cessavit vero sic li. ar. flecti possunt in bonum et in malum. Item data est exemplo quod si deus non potest aufferre
sed ex eo quod est ex nihilo mutabilis est in bonum et in malum et hic [illegible] sed si fortificatur quia peccat per cadere exemplo [illegible]
spiritui et sic est magis vertibilis quanto gravius peccat. Item per naturam li. ar. angeli est ad bonum et ad malum ergo [illegible] ad
determinetur sed ad malum non determinatur per deum quia deus non est causa mali nec per ad est dare nisi per voluntatem propriam ergo
vertibile est sicut ante. Item libertas a coactione est creature inseparabiliter unde non potest velle quod non vult necessario ergo quod sic obdura
tum est quia vult ex voluntate potest oppositum velle. Item peccatum est in li. ar. quod semper est vertibile ergo et offensa et est mutabilis
quia quod in actu est et in eo per modum receptivus non per modum recepti. Item peccatum quod habet excusationem est reparabile sed peccatum
angeli est huius ut ansel. de ca. dia. angelus enim erat in experius divine potentie habere ad divinam iustitiam. Item potentie habere
rem ad non expandum per ordinem angelorum qui videbant inviolabiliter ex ordine divine sapientie. Item in spiritualibus fa
cilius est construere quod destruere sed destruere in spiritualibus est in peccatum cadere. Item si casus non est reparabilis non est expre di
quia mia sua est infinita et potest plus quam peccatum. Item nec expre li. ar. quod semper est in obediencia creatoris sui.

¶ Contra. lapsus hominis fuit irreparabilis sicut offensa ergo multo fortius lapsus angeli probo potentie homo cecidit a
statu nec conditione et a statu gratie sed in statu alius altior ergo casus huius fuit alius gravior. Item qui sunt elegi
ado et uno eius casus est irreparabilis sed per peccans est huius ut dicit ansel. cur deus ho. 1. c. xxiv. abstulit se quod potest
se auffere ergo multo fortius potest. Item offensa indicat infinita eo quod avertit a bono infinito sicut et immutat eo
quod ab immutabili. Item peccatum quo peccator recedit pluribus motis est minus excusabile peccatum hominis est huius quia angelus
non fuit expertus divinam iustitiam quia non novat casum sed homo novat in altero divinam iustitiam ergo debuit ve
rebi ergo si est reparabile et ideo ergo peccatum angeli non excedit infinite peccatum hominis sed excederet si esset irreparabile
Item quanto homo cecidit fecus est de potentia ad moriendum in potentia ad non moriendum sed quanto mori mutat de potentia
ad moriendum ad actum mori sed in sensu est casus irreparabilis ergo multo fortius in proposito. Item actus angeli non excedit
actum hominis infinite ergo mensura mensurata si ergo homo peccavit in tempore angelus in instanti ergo peccatum angeli non
excedit peccatum hominis infinite sed excederet si esset reparabile

Ad primum de ignorantia patet est supra de hoc quod fuit ignorantia futurorum sed non faciendorum. Ad id de permanentia naturalium dico
quod manent eadem in se sed non in dispositione ut dicit dyo. 4. c. de di. no. est inquit in demonibus furor
irrationabilis demens concupiscentia fantasia proterva et per pauca sic ergo mala est demonum talibus sed quod est secundum naturam sed quod non est
et non variatum est datum ipsis totum bonum sed ipsi deciderunt a dato toto bono et data ipsis angelica dona nequaquam
ipsa mutata esse dicimus sed sunt et integra et splendidissima quamvis ipsi non videant claudentes ipsorum boni in
spectas virtutes. Ad id de inseparabilitate unione ad bonum enim dico quod pro merito peccati quo avertit se a bono in commutabili
tanta aversione et voluit se facere a deum inseparabiliter ad habendum male excellentie in malicia obduratus
ut dicit aug. in epistola ad vitalem sicut sed inquit arbitrium liberum ad bene faciendum sed ad maximam malivolentiam pena sui
sceleris obduratum non ergo hic est propter naturalem inclinationem ad hoc bonum sed per ultimatam depravationem qua a se repellit
gratie adiutorium merito culpe obduratus est in voluntate maliciosa sicut virtute gratie bonus angelus confirmatus
in voluntate perfecta. Ad id de libero arbitrio per quod probatur quod causa sit vertibilis dico quod est de conditione nature create sed super verte
ut plene gratie vel pondere culpe inverti est vel ad malum propter primum ut dicit aug. de bonis angelis xii. quod
vel ad bonum propter secundum ut patuit de demonibus supra per [illegible]. habet ergo libertatem a naturale instrumentum sed non habet ad bonum
libertatis usum ut dicit ansel. iiii. c. de li. ar. ut mox quoniam super hic et solvit in fine capituli. Ad id de creatura
demulo ergo vertibilis dico quod eo quod est de nihilo vertibile est in malum et id cum merito culpe et intendit sic arguit ipse
pabilius adhesit propter hic quanto tanto contemptu separatum quod ex se nihil est permulit deo merito huius est [illegible] nichil ita
ut sic vertibile ad bonum in [illegible] dicit singulariter quod dampnatio non esse. iob. xviii. habitet in tabernaculo eius socii eius qui non est

Ad 2m arm dicendum quod peccatores sunt ad malum determinati per dei quod nunquam voluntas [illegible] stabiliente [illegible] in divina [illegible] vera quod si in
bono accepto stare voluit redire ad illud non velle possit voluntas tamen manet quod malum et male voluit [illegible]
contra mala voluntas multum in malo obdurati quia voluntate abusi sunt [illegible] voluntatis [illegible] iuste perierunt amiserunt
Ad 3m voluntas [illegible] libera est a coactione [illegible] [illegible] privata est facultate in bonum [illegible] illa que [illegible] sunt [illegible] assignatur
[illegible] illa extrema que sunt bonum et malum [illegible] extrema [illegible] facit vel non facit [illegible] facit [illegible]
vult facere et qui non facit vult non facere [illegible] a superiori parte [illegible] tamen non cogit eum ad volendum vel no-
lendum [illegible] cohibet ne possit in exteriorem actum vel effectum / Ad 4m quod liberum arbitrium est [illegible] dicendum quod [illegible] est ex [illegible]
[illegible] ordine [illegible] huius [illegible] quam [illegible] in bonum bonus angelus [illegible] et malus in malum [illegible]
[illegible] illa [illegible] accepta semper est [illegible] Ad 2m arm quod est [illegible] / quod inserit de recipiente et recepto
dicendum quod in recepto est duo consideranda quod [illegible] vel quod [illegible] et [illegible] est [illegible] ad [illegible] conformem recipienti
[illegible] ab eo [illegible] eius capacitatem [illegible] est [illegible] recipientis [illegible] et [illegible] est [illegible] recipit [illegible] quod ad [illegible] recepti
[illegible] sibi recipiens [illegible] est [illegible] recipitur ab ipso [illegible] reddit [illegible] de cognitione
[illegible] cognitum per speciem suam [illegible] eius possibilitatem vel capacitatem recipientis [illegible] hanc cognitionem [illegible]
a [illegible] vel [illegible] per [illegible] speciem per quam [illegible] [illegible] assimilatur. Dico ergo quod recipitur [illegible] liberum arbitrium
[illegible] capacitate [illegible] liberum arbitrium [illegible] est [illegible] in [illegible] est [illegible] vertibile [illegible] de culpa suo modo
quod per culpam eo modo quo possumus dicere peccatum [illegible] liberum arbitrium ut est [illegible] [illegible] talis [illegible] culpa et cum [illegible]
[illegible] quod [illegible] vertibile [illegible] culpam recipit et [illegible] sunt [illegible] liberum arbitrium [illegible]
[illegible] non [illegible] recipiendo [illegible] ergo est [illegible] recipit [illegible] voluntarie [illegible] voluntarie [illegible]
[illegible] voluntarie in peccato persistere / Ad 3m quod [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] non fuit
[illegible] quod sciebat se debere [illegible] erat [illegible] non excusat Ad 3m facilius est [illegible]
[illegible] in male [illegible] vel [illegible] facilius est [illegible] irregulare [illegible] destruere [illegible]
[illegible] [illegible] facilius est [illegible] dissolvere [illegible] est [illegible] peccatum [illegible] de
[illegible] facilius est [illegible] destruere est [illegible] accipi [illegible] quod [illegible]
[illegible] destruere [illegible] non [illegible] accipi [illegible] sic tu accipis [illegible] destruere est [illegible] accipi [illegible] peccati quod [illegible]
sic [illegible] Ad 3m [illegible] irremissibile [illegible] est [illegible] divina [illegible] peccatores
Rationes vero in [illegible] gaudent [illegible] [illegible] ad [illegible] vero ad [illegible] quod [illegible] de statu hominis [illegible] alterius
[illegible] in contrarium [illegible] opponentibus [illegible] 4a sunt [illegible] [illegible] aggravant eius peccatum [illegible] Ad 1m quod [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] absolvit se quod potest [illegible] non [illegible]
[illegible] se [illegible] potest [illegible] intelligi [illegible] est [illegible] non [illegible] ad non moriendum non tollit statum vite
[illegible] angelus. Ad 2m quod [illegible] de mutatione [illegible] non [illegible] ad non moriendum non tollit statum vite
[illegible] mutat statum [illegible] actu [illegible]. Ad 3m quod [illegible] in [illegible] dicendum quod [illegible] irregularis [illegible] culpa
quod [illegible] irregularis [illegible] est de se [illegible] ad [illegible] culpa
quod [illegible] quod [illegible] irregularis Ad 4m quod [illegible] peccatum hominis quam angeli. [illegible] possit [illegible]
[illegible] [illegible] irregularis Ad [illegible] quod [illegible] irremediabilius quam peccatum [illegible] mutante statum sic [illegible]
non cogit quod sit semper maius quam peccatum angeli vel quod sit irremediabilius [illegible] peccatum non [illegible] in 4o [illegible] peccatores [illegible]
maius Ad ultimum quod [illegible] peccatum non [illegible]
[illegible] ad [illegible] stabilit

[illegible]

Ideo quod una persona non potest incarnari sine alia quia simpliciter est unitum et totaliter unitur sed natura divina est simpliciter et cetera.
Item maior est unio divine nature ad humanam quam sit visus ad rem visam sed una persona non videtur sine alia. Jo. 14. qui
videt me videt et patrem meum. ¶ Dicebat etiam quod unio que est unior est multiplicior sed ista est unitior
et ideo in illa una sine alia non potest videri sed autem una persona sine alia incarnari quia cum illa sit multiplicior ergo poterit
ad hoc convenire unum quod pertinet et non alii persone non sic per istam que magis est una et ita videtur in ista primo dare contrarium
Item sed persona dicitur esse unionis cum natura divina unitur quia n. quod hec est unio nature in unitate persone ergo uniri quia nec
q. extremo sed quod nec quia necesse de ... [illegible] ¶ Item quia dicebat quod opus est totius sed persona est solius persone filii. Contra
quia sic persona ab extra est et nunc ponitur in deo talia autem sunt ab extra simpliciter non magis respiciunt unam personam quam aliam
quia sic persona ab extra est non solum unitas sed et simultas attestantur simplicitati. sic ergo qui unam dividit tollit simplicitatem sic quod sic
Item non solum unitas sed et simultas attestantur simplicitati. sed damascenus .1. libro capitulo .4. Omnia que individuis
multitudinem sed qui dicit unam personam sine alia posse uniri tollit simultatem Item damascenus .1. libro capitulo .4. Omnia que individuis
sunt unum sunt preter ingenerationem generationem et processionem sed incarnatio non hoc
Contra quia que unio terminatur ad personalem unitatem sed in persona est talem unitatem ponere si plures unitatem sunt Item augustinus .v.
de trinitate capitulo x. et penultimo dicit quod tota unitas operata est illam columbam non tamen apparuit in ea sed spiritus sanctus persona et eodem modo ergo
de trinitate capitulo x. et penultimo dicit quod tota trinitas operata est illam columbam non tamen apparuit in ea sed spiritus sanctus persona et eodem modo ergo
possibile de incarnatione Item augustinus de fide ad petrum ... et dicit hugo libro .4. parte .1. capitulo .1. Item augustinus ad orosium [illegible]
de trinitate capitulo 18. solus filius et cetera Item anselmus 2o cur deus homo capitulo .ix. Item damascenus .4. libro capitulo .vi. Item quod ab eterno dispositum est necesse
fuit sed solum filium incarnari ab eterno dispositum est ut dicit anselmus cur deus homo libro 2 capitulo .ix.
Ad primum simpliciter totaliter unitur dicendum quod totaliter uniri uno modo dicit extensionem unius in aliquem ita quod non est nisi unum tamen ut dicit
anselmus et cetera ... puerum uniri puero ita quod fit non unum puerum ut dicit anselmus de incarnatione verbi et cetera sine et hoc modo simpliciter quod
habet esse perfectum et maxime summe simplex non potest totaliter ad uniri alio modo totaliter uniri dicit intensionem unionis
modo et sic dicitur totaliter uniri ... non remanet non unitum sic et dicitur quod simplex ad quod se extendit totaliter se generat
et hoc modo habet unitatem et maxime in summe simplici quod est quod habet et sic deus divina natura totaliter unitur quia tota
est enim tota potentia tota sapientia et bonitas et hoc et sic videtur loqui damascenus 3. libro capitulo vi. totus enim et perfectum natura
divinitatis in ypostasi una esse unita est humane nature non partem parti et post pauca quam totaliter communicata in una subsistentia
communicatur ypostasi scilicet ... alio modo totaliter dicit modum unionis extensive ut dicitur totaliter hoc est per omnem modum
et hoc modo non habet veritatem sic autem unitur alio per cognitionem non tamen per amorem ut cognoscens cognito nec ut diligens
dilecto ita et natura divina est in unitate persone. 4o modo totaliter refertur ad ipsius generationem et creationem et adunitionem et isto
modo et ... dicimus totaliter ac si diceremus ubique sic possumus ubique accipere individuum et sic adunatio non est nisi simpliciter
est unitum totaliter unitur ... secundum omnem potentiam sed unitum ... natura divina non unita est in qualibet persona. deus sic
vel esse sed ... dicere ... predicatum. ... totum ... perfecte unita ... individuo unita est et hoc est quod
in ... damascenus ibidem post illud aliud quam communicatur sic tamen ... cognoscimus omnes ypostases sancte divinitatis
... tres omnibus ... ypostasibus ... unitas est ergo ... ut totaliter refertur ad essentiam
... non ... ut ... modo et ... est in ... quid in ... est de ...
non ... loquimur individuis dicere ... quid in ... de ... de unione ... dicendum quod ... nisi ...
... unionis sed modus ... n. unio ... ad personam illa autem ad essentiam ... in lumine tuo videbimus
... non ... sed ... est in lumine quod ... si non videtur lumen. 1. si non videtur ... ¶ Ad 1m non
lumen et augustinus ... de trinitate ... quod ... est in lumine quod ... si non videtur lumen ... ¶ Ad 2m ...
divina ... ut ... est sed ... non cogitur ... dicitur ... unio ... de ... dicendum quod ... te
... ab extra ... est ... unionis ... est eo quod ... distinctionem personarum
... sic ... hic ... ab ... in ... natura assumpta ¶ Ad 3m de simultate dicendum quod divine
... est unionis ... eo quod ... non ... ... est ... sed unius
persone ... simultate in ... non tamen ... ¶ Ad 4m ... omnia individuis sunt unum dicendum
... non tollitur per hoc simultas essentialis sed ... personalis distinctio personarum ¶ Ad 1m damascenus omnia individuis sunt unum dicendum
... in carnatio ... personalem unitatem includit in suo intellectu relationem et ... persone que est unionis ... et ideo ad generationem passivam
... ad filiationem reducitur ¶ Ad 1m de adventu in mentem dicendum quod ad mentis ... per infusionem gratie ... caritatem
vel ad filiationem reducitur ¶ Ad 1m de adventu in mentem dicendum quod ad mentem venit ... sic per infusionem gratie ... caritatem
et infusione non dicit nisi effectum qui est a tota trinitate ... et ... personalem ... dulcias et
... ... effectum ... virtuosum ... ... illustrationem ... spiritu
... ... sane intelligitur apparere volunt ... hec ... sancto ... accepta ...
sancto in quantum gratum et acceptum ... ... templa dei et per quod dicitur in mentem nostram deus venire et in nobis habitare dicitur esse
per gratiam et dona per que effectum templa dei et per quod dicitur in mentem nostram deus venire et in nobis habitare dicitur esse
beneficia et munera spiritus sancti.

non dicit [illegible] actu [illegible]
[illegible]

[illegible] sic [illegible]
[illegible]

cum [illegible]
[illegible]

[illegible]

Idem q̄ creatura rō nō possit ppetuo carere diuina visione sine pena sensus q̄ᵃ videre dm̄ ē omnibus bis
cū gaudiis. g° nō videre cū dolore dāpnatis sz puuli sunt de nūo dāpnatorum ut dᵗ bᵗ aug̃ de fide ad pe
et ad io. de orig̃ aīe. Itē desideriū cū impossibilitate habendi q̄ desiderat̃ indesideranter ē cū maxio dolore ut dᵗ gg
vi. mor. exponens id ps̄ ponens eos in ebdamū igᵗ i tpe uultus tui. apparente igitur iudice ē a visione illius
multitudo eorum repellis. Itē p desideriū ardēs cōsera sz desiderii bᵗ ius īmutabilite iustitiū ē oī aīe rōnali ut
uingit ex dō huḡ. i. p. vii. c. xi. et sic pbat aug̃ xiii de tē. c. iii et iiii. g° ē hoc desiderium sic i puulis
Itē s huḡ i eod ē. i hoīe fuit appetitus appetitus iustitie et appetitus cōmodi et iste dᵗ appetitus ē i q̄lz sz q̄
ad appetitum iustitie carere iustitia nō ē sine culpa g° n° q̄ ad appetitum quodi carere bine et sine pena et sic ibi
culpa maculans ita hᵗ etiam pena molestans q̄ s huiusmō vident̄ s correspondere culpa et pena. Itē iorilᵗᵉ e
pctō z p auersione carentia debite iustitie ē sine p̄ pena carentia visionis diuine. et ē ibi p conuersione
puntas ul cōcupia q̄ quidē pctm̄ ē ut dᵗ glo. ro. iiii. sup id bᵗ q̄z remisse s iniqtates g° cū huic
debeat̃ spal pena etiam ponent̄ i hnibz orilᵗᵉ pena alia ultra penā carentie sz hᵗ nō pt ē nisi pena sensus
Itē pctm̄ sensibus pena sensus sz pctm̄ origilᵗᵉ aū bapm̄ manz reatu g° et ē Itē velle i q° nō ē carentia de
bite iustitie punit̄ pena dāpni q̄ ē velle pctō ipo lᵗᵉ ē videre dm̄ puniri et pena sensus g° et orilᵗᵉ q̄
bite iustitie punitur pena dāpni q̄ᵃ ē velle pctō ipolᵗᵉ videre dm̄ puniri et pena sensus g° et orilᵗᵉ q̄
lege maii ē eo q̄ ī eo ē carentia debite iustitie punit̄ utrāqz gne pene Itē carentia visionis diuine est
pena cōis actuali et orilᵗᵉ g° si pene diuine differre p ad spale q̄ q sup addit sic differt et culpe g° pena orilᵗᵉ
aliqd addit sup penā carentie sz hᵗ nō et n̄ pena sensus Itē sz patres sz fuissz in limbo sine spe habendi bine affligentᵃ
pena doloris g° cū puuli sint sine spe a etiam et Itē sic puulus nō se alit a dō actu ita se nō cōuertit
actu ad ceatam g° neqz etiam in puulus huiusmō et sic vniformē g° sic carentia ē spualis pena ita corporis auersion ita
et alia corporis auersioni Itē ē mors culpe p puationem gre et ē mors p sepacōm aīe a corpe et ē mors p
pena p carentiā glie sz sa mors nō ē sine pena sensus g° nec Itē aīa puuli cū nō impediat̃ p corpus
cognoscit se ad illā habendā sz cog sce et nō
cognoscit ordinabilē ā dā sunt se g° gg̃ se diuina visione carere et dūā se ad illā habendā
dolē vnqz impolᵗᵉ Itē puuli resūptis corporibus erunt intenebris eōulᵗᵉ q̄ nō solū sunt puationes sz et sui
acte ut pz q̄ hō excecat̃ intenebris g° saltē tūc punient̃ pena sensus Itē i puuli amor ē dei affectiu
acte ut pz q̄ hō excecat̃ in tenebris g° saltē tūc puniet̃ pena sensus Itē puuli carebunt delectatione q̄ ē
nō quidē gaudii et spei g° timoris ul doloris sz hᵗ pᵗ pena sensus Itē aīa puuli placet
de bono i quinlᵗ sz carere talibus bonis ē dolere ut dicit aug̃ ... Itē dolere ē diffus ab hiis rebus q̄ nob
pena ē futura sz culpa ē iniusta sz utraqz ē ... tunc nolentibus moriat̃ tūc necesse ē
nolentibus accidit ut dᵗ aug̃ xiiii. de ci. c. xv. Itē ... iustitia ad ... debent puulo hnte
dicere p carentiam gre q̄ ipse carebit diuina visione g° ... Itē aīa puuli nō luptati resūmt corpus ad maiorē
opule ē ponere i eo aliquā penā sensus ultra carentiam visionis. Itē aīa puuli i iudicio erit ipse
glam g° aīa nō luptati resūmt corpus suū ad maiorē penā g° ad penā sensus Itē puuli assistunt pena sibi nocitura et ut nocituram ḡ
sentiunt sz illis dicet ite maledicti i ignē e. Itē aīa puuli ... Itē dr ē aīa ... cara
sēt se carere tanto bono sz ad talē apphensionem sensus sequitur nec sequit̃ ... Itē cū quis punit̃ sine eā ... maior
maior delectat̃ g° ex eius carentia maior e ostabit̃. Itē ... cum fine
dolor q̄ ille q̄ ... sz puuli sic q̄ alii dāpnati Itē p aucto ... expsse ... q̄ ab
c. xviii. c. ii. dᵗ pire a regno dī exulare a ciuitate dī carere ... magna ... nouimus
secundit tm̄ bz sic pfecto aīa spualibz ... tā gndis ē pena ut ei nulla possint ... reatu
q̄ ... Idē de fide ad pe. dᵗ ita qualitas male vite ab ifidelitate incipit q̄ ab ... pcti reatu
... ut aīa finiat vita q̄ ab eo obligatione solutā si vnius diei
... in q° quisqz ita viuet i corpe ... gehēne supplicia necesse ē eā cū eod corpe
ul vnius hore spacio aīa illa vix i corpe ... vitā ... tempus ...
sustinere Itē idē li° eod fine ita dᵗ firmissime tene puulos q̄ i vtero matrum viuere ceperunt et
ibi moriunt̃ siue iā de matribus natos sz sine sacramento baptismi q̄ dat̃ i noīe p̄ et fi. et sp. s. de hᵗ se
culo trāseunt ignis eterni suppliciis sempiterno puniendos. ¶ Ad oppositum mag̃ sniarum ii. li°. d. 3o. iiii.
Si inquit̃ p origi q̄ ap̄centibus aliis puuli dāpnabunt̃ p eo nulla alia ignis inferni ul cōscientie v
mus pena senciunt nisi q̄ dī visione carebit ipperpetuum Itē puuli nō cogscunt carentiam diuine
visionis q̄ ē dicta puatione nō hᵗ cognita nisi p hitum hᵗ ē p ipam visionem dei puuli nulla possunt
... Itē puuli tenebunt statū ... sz hᵗ nō pt
... sz aīa affectiō ... q̄ ē n̄ punitiue pena carere g° ...

[illegible] non sit [illegible] quod est alia forma generis sit [illegible] in individuis [illegible]
[illegible] illa sit una numero quorum non est [illegible]
[illegible] non est [illegible] in individuis [illegible] eadem [illegible] in individuo [illegible] eadem
[illegible] corruptione idem erit in
individuo [illegible]
[illegible] corrumpitur [illegible]
[illegible] corruptione [illegible]
[illegible] corrumpi posset redire eadem numero
[illegible] sed non [illegible]
[illegible]

III

